ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA"

INSCRIPȚII MEDIEVALE ȘI DIN EPOCA MODERNĂ A ROMÂNIEI

Județul istoric Argeș (sec. XIV–1848)

CU O INTRODUCERE, INDICAȚII BIBLIOGRAFICE, REPERTORIU CRONOLOGIC, NOTE EXPLICATIVE, ANEXE ȘI INDICI

DE

CONSTANTIN BĂLAN

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

BUCUREȘTI, 1994

Inscriptions médiévales et modernes de Roumanie

Le département historique d'Argeș (XIVe siècle – 1848)

Румынские средневековые и новые надписи

Исторический уезд Арджеш (XIV-й век.—1848)

ISBN 973—27—0309—1

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

Ro—76 117, Calea 13 Septembrie nr. 13, București

INTRODUCERE

Volumul de față, cuprinzînd sursele epigrafice existente în *județul istoric Argeș*, a fost realizat ca rod al activității desfășurate în cadrul Institutului de Istorie „N. Iorga", pentru adunarea sistematică și editarea *Inscripțiilor medievale și din epoca modernă a României (sec. XIV – 1848).* El se înscrie în seria *corpusului* inițiat cu cîteva decenii în urmă [1] și în care urmează să vadă lumina tiparului în continuare și informația epigrafică ce se află pe teritoriul *vechilor județe*, Vîlcea, Muscel, Olt și Romanați, totalizînd cca 3 000 de texte [2].

Interesul manifestat în istoriografia românească, încă din veacul al XIX-lea, pentru investigarea izvoarelor lapidare, păstrate cu deosebire la vechile monumente [3], ne apare cu atît mai justificat acum. Și aceasta deoarece, odată cu eforturile depuse de specialiști pentru înnoirea metodologiei de abordare a temelor, de corelare mai strînsă a unor date și fapte din istoria României la istoria universală, se face imperios simțită și trebuința sporirii bazei documentare, fără de care progresul, în planul general al cercetării, nu este posibil.

Preocuparea noastră de a relua — după 25 de ani de întrerupere — publicarea inscripțiilor cu acest volum, ce încorporează sursele argeșene, este pe deplin întemeiată. Ele ne aduc semnificative mesaje dintr-un spațiu românesc cu o atît de veche tradiție de locuire, cu un rol decisiv în procesul întemeierii statului și al existenței reședinței domnești de la Curtea de Argeș, cu monumentale ctitorii voievodale, care adăpostesc vestigii cu valoare de unicat [4]. Și nu numai atît, de vreme ce la o privire —

---

[1] Primul volum a apărut sub redacția prof. Al. Elian, *Inscripțiile medievale ale României Orașul București*, 1, *1395–1800*, Buc., 1965 (= *Inscripții – București*). Relevăm că unele referințe bibliografice pe care le cităm în continuare, le vom reda prescurtat, așa cum figurează în *Bibliografia* volumului, dar și în lista lucrărilor — ajutătoare — indicată în partea de sfîrșit a *Introducerii*.

[2] Din cele aproximativ 6 000 de inscripții detectate și adunate începînd din 1959, de C. Bălan și H. Chircă, din județele Olteniei și din cele deja amintite din Muntenia. Menționăm că în vederea completării informației epigrafice din Vîlcea am beneficiat din 1980 de sprijinul d-lui H. Nestorescu-Bălcești și a colectivului de la Oficiul Patrimoniului cultural județean, cu deosebire a cercetătorilor Paul Florea și Oana Iancovescu cărora le aducem și pe această cale mulțumiri pentru relațiile comunicate cu privire la unele surse lapidare din județul istoric Argeș, existente în localități incorporate prin hotărîrea din 1968 în jud. Vîlcea.

[3] Să se vadă în acest sens cele relevate de Al. Elian, *Introducere*, la *vol. cit.*, p. 11–39.

[4] Așa cum rezultă și din studiile lui A. Sacerdoțeanu, *Argeș, cea mai veche reședință a Țării Românești*, în Stud. com., Pitești, I (1968), p. 105–122 ; P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 7–34 și 131–150 ; Idem, *De la „Negru vodă" la Neagoe Basarab*, p. 197–203, 209 și urm., 231 și urm. ; R. Theodorescu, *Un mileniu de artă la Dunărea de jos (400–1400)*, Buc., 1976, p. 155 și urm., 175 și urm., 248 și urm. ; N. Constantinescu, *Curtea de Argeș (1200–1400). Asupra începuturilor Țării Românești*, Buc., 1984 ; D. Barbu, *Pictura murală din Țara Românească*.

fie și sumară — în spațiul care se desfășoară de sub plaiurile carpatine în zona dealurilor și din stînga Oltului pînă către rîul Doamnei și pe cursul mijlociu al Argeșului sînt cunoscute numeroase alte edificii durate de domnie, de înalți ierarhi, mari dregători și stăpînitori locali laici și clerici, de orășeni și tîrgoveți, dar și de obștile sătești. Toate aceste lăcașuri conservă sute de informații epigrafice care stau mărturie atîtor activități din sfera cultural-ecleziastică, a arhitecturii și artelor, legate nemijlocit de realități ale existenței argeșene, ce se interferează vieții social-economice a lumii evului de mijloc și din epoca modernă a Țării Românești, în ansamblul ei.

Fără a ne opri aici asupra problematicii complexe a celor cca 1 200 de inscripții adunate în tomul de față, care, deși inegale în ce privește valoarea informațională, se situează între cele mai vechi surse interne, constituite în deceniile de după întemeierea țării [5], evocînd prezența și efortul depus de domnie pe calea afirmării și consolidării statului [6], a instituției ecleziastice [7]. Ele stau, de asemenea, mărturie munificienței clerului, a fruntașilor boierimii, a dregătorilor și slujitorilor din ținutul Argeșului, a negustorilor și meseriașilor, dar și a altor categorii de locuitori din centrele urbane sau a megieșilor din lumea rurală.

Așa cum rezultă din textele lapidare conservate la cele cca 220 de edificii de cult, din spațiul supus cercetării noastre, nouă sînt fundații voievodale, opt au fost clădite de clerul înalt, în timp ce marii demnitari au contribuit la înălțarea a 18 ctitorii, alte 39 fiind durate prin inițiativele unor logofeți, postelnici, șetrari, vătafi, căpitani și alți slujbași și slujitori din aparatul administrativ local. Participarea boiernașilor, a megieșilor, a preoților și a cîtorva meseriași din habitatele rurale, la zidirea bisericilor de sat este în schimb atestată în mai bine de 85 de cazuri. În ceea ce privește orașele și tîrgurile, aici inscripțiile pun în evidență aportul unor categorii mai largi de locuitori, în rîndul cărora sînt prezenți și negustorii și meșteșugarii, și anume la cca 13 lăcașuri, la care, desigur, pentru a avea o imagine reală, trebuie adăugate și fundațiile domniei, cele arhierești și ale marii boierimi.

Deși incomplete, datorită utilizării doar a relației epigrafice cuprinse în lucrarea de față, aprecierile cantitative comunicate mai sus reflectă în bună măsură procesele petrecute și în structurile populației din spațiul argeșan, dinspre sfîrșitul sec. al XVII-lea și din veacul următor, cînd se constată o mai amplă participare a acesteia la activitățile ctitoricești.

în veacul al XIV-lea, Buc., 1986; Elena Teodorescu, *Curtea de Argeș. Vatră de cultură românească*, în Stud. com., Muzeul Curtea de Argeș, III (1990), p. 28–45; pentru alte cercetări cf. și N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 236–250.

[5] Conservate mai ales la Biserica Domnească din Curtea de Argeș (cf. inscripțiile de sub nr. 284–290).

[6] Cum se desprinde și din informația epigrafică aflată sub nr. 288, ce amintește de voievodul Țării Românești, Vladislav I, căruia, pentru sprijinul acordat țaratului bulgar al lui Sracimir, la 1369, i s-a conferit atributul de stăpînitor al Vidinului și al întregului ținut aparținător centrului sud-dunărean mai sus relevat (cf. și N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 42–43, care are meritul de a fi restituit integral lectura valoroasei inscripții ce însoțește efigiile domnești).

[7] Avem în vedere în special pe voievozii ctitori și susținători ai lăcașurilor din vechea reședință domnească de la Argeș, și anume pe Nicolae Alexandru, întemeietorul Mitropoliei, pe Vladislav I, Vlad Dracul, Neagoe Basarab, Radu de la Afumați, Radu Paisie, Petru Cercel ș.a. (să se vadă și informația epigrafică de sub nr. 231–233, 244, 269, 289 ș.a.), de asemenea, pe Mircea cel Bătrîn, ctitorul mănăstirilor Cotmeana și Brădet (cf. nr. 71 și 197), pe Constantin Șerban, susținătorul Bisericii Domnești din Pitești (cf. nr. 510), pe Grigore I Ghica, fondator al Schitului Fedeleșciori (cf. nr. 359) ș.a.

Este de fapt unul din făgașurile pe care s-au păstrat și s-au amplificat raporturile dintre lumea laică românească și mediul cultural-ecleziastic al ortodoxismului, raporturi ce au condus la menținerea pe duratele lungi ale timpului a tradițiilor și obiceiurilor ce individualizează evoluția poporului nostru în contextul existenței sale în arealul sud-est european.

Pe această cale ne sînt dezvăluite însă și unele imagini din viața locuitorilor alogeni din Balcani [8], cei mai mulți aparținînd etniei grecești [9], adesea cunoscuți la noi [10], stabiliți statornic aici și care au acordat sprijin ctitoriilor argeșene [11]. Unii din ei s-au românizat, ocupînd funcții și desfășurînd activități în plan administrativ și social-cultural, local, cum au fost Ilie dascălul din Merișani [12] sau Iordache Colfescu clucerul de arie [13], Nicolae Frunzescu postelnicul [14], Ioan Peldicari (Perticari) stolnicul [15], Ioan Mavrodolu marele căminar [16], Ștefu Nicolau — din neam grec [17] — cum singur o arată ș.a., care au temeinicit și filiații.

Încărcată de sensuri ne apare mai ales informația epigrafică ce stă mărturie raporturilor păstrate de populația din zona care ne preocupă cu românii de la nord și est de Carpați, în parte așezați în grupuri, în satele de la plai, din Loviște, ca și în alte habitate rurale [18] sau în centrele urbane [19].

---

[8] Relevăm, spre pildă, prezența lui Gheorghe Serezli, marele clucer de arie, la zidirea în 1747 a bisericii m-rii Stînișoara (cf. nr. 659 și 660). Diferiți alți locuitori din lumea balcanică, stabiliți mai ales în centrele urbane argeșene, unde au deținut slujbe și au practicat activități economice, sînt atestați drept ctitori sau donatori la unele lăcașuri (cf. nr. 512, 515, 525, 533 ș.a.).

[9] Printre locuitorii alogeni atestați în spațiul argeșan se număra la 1623 și Ion Mandul logofătul (cf. nr. 293), iar la 1634, un Guli din Dipalița, înhumat la Biserica Domnească, prin grija fratelui său Ion (cf. nr. 306). În același an își afla sfîrșitul și Dima grecul, care era înhumat la bis. Brătieni (cf. nr. 93). Sînt cunoscute apoi actele de ctitorie ale lui Nicolae Frunzescu din Peloponez, fost vătaf de plai în Loviște (care a contribuit în 1807 la ridicarea bis. Sălătrucu — cf. nr. 633) și a lui Anastasie Ceauhrimatista, tot vătaf la același plai (participant la zidirea bis. Racovița, în 1819—1820 — cf. nr. 579, ș.a. Pentru el cf. și V. A. Urechia, *Istoria românilor*, IX, Buc., 1896, p. 308—309; pentru N. Frunzescu, cf. *Idem*, p. 220).

[10] În rîndul lor se numără și jupanii Necula Petru și Gheorghe Cucuț (Guguț) Nicoțovi, cei care cu sprijinul epitropului Gheorghe din Trapezunt au ridicat la 1733 bis. Sf. Nicolae, din Cîinenii Mici — așezare din zona de vamă de la plai (cf. nr. 135, 136 și 139).

[11] Ne referim și la unii din negustorii aparținînd Companiei grecești de la Sibiu, și anume la jupanii Costea Vilara, Enache Vilara și Toma Vilara, sprijinitori ai bis. Sf. Nicolae din Cîinenii Mici (cf. nr. 139 — inscripția din 1758). Pentru ei să se vadă și *Catalogul documentelor grecești referitoare la viața economică a Țărilor Române în sec. XVII—XIX. Documente din Arhivele Statului Sibiu*, Buc., 1966, p. 9—10.

[12] Atestat pe la 1786, acela care hotărîse ca după moartea sa să lase moșia Drăganu, cumpărată la mezat în București, sătenilor drăgăneni, pentru a-i face cuvenitele pomeniri (cf. nr. 344).

[13] Cf. pentru el inscripțiile de sub nr. 437 și 438.

[14] Cf. pentru acesta inscripțiile de sub nr. 179 și 633 (cf. și nota 9).

[15] Pentru el cf. textele de sub nr. 437 și 438.

[16] Cf. relațiile de sub nr. 515, 518—521 și 523.

[17] Să se vadă pentru el inscripția de sub nr. 725.

[18] Amintim spre pildă că un Oprea Dedulean din Sebeș figurează la 1798, alături de alții, ca donator la bis. Greblești (cf. nr. 426); ardelenii Dumitru Talmeșanu și Simion Popleșanu fac la rîndul lor o danie în 1801 pentru m-rea Văleni (cf. nr. 753). Relevăm apoi că un Achim din Sebeș, meșter, a lucrat la bis. Brad-Botoșari, din Curtea de Argeș în 1819 (cf. nr. 270) ș.a. Nume ca cel al lui Savu Dădărlan din Sălătrucu stau, de asemenea, mărturie onomasticelor specifice ținuturilor românești de la nord de Carpați (pentru el cf. nr. 752).

[19] În 1761, Stan zugravul și fratele său Iacov zugravul, fiii preotului Radu din Rășinari, executau lucrări la m-rea Argeșului (cf. nr. 250). Prezența către 1682 la refacerile întreprinse tot la amintitul lăcaș de cunoscutul arhitect moldovean Gligorie Cornescu își are desigur semnificația sa în contextul raporturilor menținute statornic între cele trei state aflate de o parte și de alta a Carpaților (pentru el cf. nr. 247).

De asemenea, sînt relevante dovezile legăturilor ținutului argeșean cu locuitori ai etniei germane — în special meseriași [20] — din Transilvania [21].

Activitatea desfășurată statornic pentru construirea de noi lăcașuri sau pentru refacerea acelora existente din vechime avea să conducă la dezvoltarea progresivă a meșteșugurilor din sfera arhitecturii și artelor, fapt vădit și de ființarea a numeroase formații de zugravi laici și clerici [22], dar și de pietrari [23], lemnari sau cruceri [24], ca și de zidari [25]. Lucrînd pentru îndeplinirea comenzilor fondatorilor și donatorilor de la edificiile argeșene, ei sînt aceia care ne-au transmis — în marea lor majoritate — textele strînse în volumul de față, înscrise — nu de puține ori — cu un deosebit meșteșug.

Alte inscripții le datorăm unor grămătici și logofeți [26], precum și știutorilor de carte din rîndul clericilor, dregătorilor și slujitorilor și altor locuitori, care și-au însemnat numele la diferite lăcașuri consemnînd chiar date de istorie evenimențială [27] sau privind domeniul ecologiei [28] etc. Astfel, sute de informații sgrafitate la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, la mănăstirile Cotmeana, Tutana, Brădet, la ctitoria din Ruda a puternicii familii a boierilor Rudeni — ca să ne referim doar la acestea — se constituie în adevărate cronici murale, transmițînd cu deosebire mesaje ale lumii laice, prin intermediul zidirilor de cult, menite să ființeze peste vremi.

Interesul față de vechile zidiri voievodale sau ale fruntașilor boierimii s-a manifestat nu doar în rîndul populației autohtone [29], ci și al călă-

---

[20] La 1629 U. F. Laurențiu rîjnoveanul se semnează pe placajul de piatră al bisericii m-rii Argeșului (cf. nr. 245), ca de altfel și Andrei Artz . . .(?) sibianul, care își însemnează numele la 1662 (cf. nr. 246). Pe unele piese, cum este spre exemplu candelabrul din 1824 de la m-rea Văleni, sînt înscrise, de asemenea, numele celor ce le-au executat, adică Traugott Leutschaft din Sibiu, in timp ce Hanoș ⟨Iohann Werteim⟩ și Gheorghe Wolff — sibieni — ca și brașoveanul Iohann Wentzel, apar menționați pe clopotele turnate de ei(cf. nr. 37, 258, 260, 261, 277 și 743).

[21] Printre transilvănenii care au avut raporturi cu locuitorii din spațiul argeșan se numără și Toma Fulk, donator în 1798 la bis. Greblești (cf. nr. 426).

[22] De la renumiții meșteri din Tîrgoviște, Dobromir zugravul, care a împodobit cu picturi biserica m-rii Argeșului la 1526, sau Stoica zugravul, cel ce a semnat la 1614—1615 o icoană dăruită la Schitul Brădet (cf. nr. 75), ca și Calohna zugravul, alcătuitorul pomelnicului din 1645—1646, tot de la Schitul Brădet (cf. vol. *Inscripții — București*, p. *320* — p. 319—323, nr. 282), începînd din veacul al XVIII-lea și pînă la limita superioară a cercetării noastre, și-au făcut simțită prezența mai bine de 85 zugravi, grupați în cca 18 formații. Unele dintre acestea aveau să-și exercite activitatea de-a lungul a cîțiva zeci de ani. Printre ei se numără și meșteri și echipe de lucru din alte zone ale țării, în general din cele limitrofe Argeșului.

[23] Numele unor meșteri de prestigiu, ne referim la preotul Vlad din Băjești (1647), la pietrarul Sava (1660), la pietrarul de ferestre Oprea (1686), dar și la Atanasie de la Jiblea, renumit sculptor în piatră (1702), la diaconul Oprea din Titești (1720) ș.a. sînt înscrise la diferite monumente sau pe lespezi de piatră (cf. inscripțiile de sub nr. 51, 55, 104, 359 și 367).

[24] Vom aminti prezența meșterului Marin crucer la biserica de lemn din Drăganu-Olteni (cf. nr. 345, 346 și 348), de asemenea a lui Marin diaconul din Opătești, al cărui nume este înscris pe numeroase cruci de cult (cf. și nr. 355, 356, 576 ș.a.).

[25] Cf. și inscripția de sub nr. 738, care evidențiază la 1811 echipa zidarilor Dragomir, Stancu, Matei, Radu și Mihai.

[26] Să se vadă informația de sub nr. 78—82, 203, 291—294, 297, 614, 616, 617, 619, 622—624, 626, 627, 716 și 717.

[27] Cum se desprinde din sursele aflate sub nr. 625, 630 și 631.

[28] Cf. inscripțiile de sub nr. 615 și 620; o relatare în legătură cu molima ciumei din Țara Românească la 1661, în textul lapidar de sub nr. 262.

[29] Cf. mai ales inscripțiile sgrafitate la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, la m-rea Tutana ș.a.

torilor și diplomaților străini [30]. Așa se explică de ce în cuprinsul lăcașului aulic de la Curtea de Argeș, înălțat de Neagoe Basarab și privit ca un simbol al dăinuirii aici a credinței lumii ortodoxe, oameni politici și de cultură din țări europene și-au însemnat numele în primele decenii ale veacului trecut [31].

Dacă din ansamblul inscripțiilor argeșene au putut fi desprinse diferite observații de caracter general, care privesc aspecte importante ale existenței populației din acest mediu de locuire, de-a lungul vremurilor, multiple alte informații de amănunt vor contribui la îmbogățirea cunoștințelor pe tărîmul istoriei, al culturii și artelor, al învățămîntului, genealogiei ș.a. Avem în vedere mai ales pe cele inedite sau reprospectate — cum este spre pildă cazul textelor funerare, din mai 1601, de la Ruda, ce deschid o nouă perspectivă asupra evenimentelor dramatice petrecute de o parte a boierilor rudeni [32], în vremea în care Mihai Viteazul se afla pe calea întoarcerii spre țară [33].

Grupate sistematic, toate aceste surse în care sînt completate și îndreptate acum, atît lacunele cît și erorile întîlnite în lucrări precedente [34], dau o mai clară perspectivă asupra lumii feudale din spațiul argeșan și a mobilității vădite în arealul social zonal, în perioada de trecere de la evul de mijloc la epoca modernă. Se desprinde în mod deosebit faptul că, treptat, de la inițiativele domniei, ale „jupanilor" [35], a altor fruntași ai boierimii [36] și ai clerului, preponderente în veacurile de după întemeierea statului, s-a ajuns apoi ca la actele de liberalitate ale marilor dregători și stăpînitori locali față de atîtea ctitorii, să se însumeze acelea ale populației din stra-

[30] Menționăm că la 1707, un Stanislav Nowakowski, nobil polon — cum se recomanda el — își însemna numele la biserica m-rii Argeșului (cf. nr. 249).

[31] Să se vadă mai ales inscripțiile de sub nr. 251, unde printre alți vizitatori ai fundației aulice a lui Neagoe Basarab, Pavel Kiselev era semnat la 1832 iunie, în timpul vizitei efectuate la monumentele și în localitățile reprezentative pentru trecutul Țării Românești.

[32] Ca urmare a restituirii lecturii de pe piatra funerară datată din 1601 mai 21, de la bis. Ruda (cf. textul nostru de sub nr. 607), C. Rezachevici, *L'attitude des boyards valaques envers Michel le Brave et Simion Movilă en 1600—1601 : Nouvelles données concernant les boyards Rudeanu*, în „RRH", XXXII (1993), nr. 3—4, p. 249—262, coroborînd acesteia informațiile dintr-o mai largă categorie de izvoare a putut aduce noi și importante precizări. El a apreciat că cei înhumați la ctitoria rudenilor pe data de 2 și 21 mai 1601, în zilele lui „Io Mihai voievod" se numărau în rîndul acelor boieri din marea familie a Rudenilor, care erau ostili față de Simion Movilă și pe care voievodul avea să-i pedepsească ca de altfel și pe alți dregători, tocmai în acea vreme cînd Mihai Viteazul își restabilise dreptul la tron și se îndrepta spre țară.

[33] Amintim că în istoriografia românească și-au făcut loc și alte opinii în legătură cu sfîrșitul dramatic al unora dintre boierii de la Ruda și anume că ei ar fi fost pedepsiți de Mihai Viteazul (să se vadă I. Ionașcu, *Biserici, chipuri și documente din Olt*, Craiova, 1934, p. 125). În legătură cu problematica vieții social-politice de atunci, cf. cu deosebire observațiile lui C. Rezachevici, *Fenomene de criză social-politică în Țara Românească în veacul al XVII-lea (Partea I. Prima jumătate a secolului al XVII-lea)*, în SMIM, IX (1978), p. 61 : să se vadă apoi unele informații comunicate de Șt. Andreescu, *Restitutio Daciae*, vol. II Buc., 1989, p. 11—14.

[34] Fără a ne angaja într-o discuție asupra erorilor de lectură existente în lucrările apărute mai înainte, considerînd că *errare humanum*, am semnalat acele deosebiri dintre textele redate de noi și editorii precedenți, mai ales atunci cînd starea de conservare a inscripțiilor putea conduce la interpretări diferite a unor grupuri de litere sau părți ale formularelor respective, inclusiv a siglelor cu valoare cifrică.

[35] Între aceștia, numele jupanului Dragomir, fiul egumenului Dragomir de la m-rea Cotmeana, este cunoscut în arealul argeșan din 1385 (cf. nr. 205), ca și al jupanului Arsenie, unul din stăpînitorii locali atestați în 1647 la Budeasa Mare (cf. nr. 104) ș.a.

[36] Avem în vedere pe unii dregători ce-și aveau curțile în mediul rural, cum au fost Dragomir Ceparul vornicul pe la 1533 (cf. nr. 113), sau Drăghici portarul din neamul Șuiceștilor, cunoscut încă înainte de 1541, cînd era înhumat (cf. nr. 678), de asemenea boierii din puternica familie a Rudenilor, ctitori și donatori la Schitul Flămînda și la bis. Ruda (cf. inscripțiile din amintitele fonduri).

turile active, care din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea au cunoscut o mai mare amplitudine, devenind predominante în deceniile următoare [37].

În acest context, definitoriu pentru evoluţia structurilor socio-economice din întreaga ţară, nu mai pot surprinde stăruinţele depuse de unele obştii moşneneşti pe lîngă autoritatea domniei în scopul apărării dreptului de stăpînire a ocinilor lor [38], ameninţate cu cotropirea de către boierime, şi nici existenţa atîtor lăcaşuri durate de megieşii satelor, la care informaţia lapidară dezvăluie pe lîngă numele ctitorilor şi pe acelea ale *moşilor*, înaintaşi ai lor [39].

Observaţiile noastre asupra valorii informative a inscripţiilor, care evocă atîtea aspecte din existenţa lumii laice [40], reflectă numai o parte din problematica ce trebuie avută în vedere la editarea lor. Ceea ce se impune cu necesitate este readucerea în discuţie a cronologiei unora din informaţiile epigrafice descoperite în urma investigaţiilor desfăşurate din 1911, la Biserica Domnească de la Curtea de Argeş [41], cercetări reluate sistematic în deceniile trecute [42]. Aceasta pentru că specialişti din domeniul istoriei, arhitecturii şi artelor au raportat respectivele surse la etapele de zidire [43] şi de zugrăvire [44] a edificiului în cauză, recomandînd însă datări diferite [45].

---

[37] Însăşi rezumatele inscripţiilor cuprinse în repertoriul cronologic din volumul de faţă oferă o informaţie concludentă sub acest aspect.

[38] După cum rezultă din informaţia lapidară înscrisă la 1741 pe o cruce de piatră de la bis. Moşoaia, atestînd hotărîrea lui Constantin Mavrocordat şi a Divanului ţării, ca moşnenii de aici să nu fie rumîniţi de fiicele lui Ion Bălăceanu (cf. nr. 405).

[39] Cf. spre exemplu inscripţiile de la bisericile din Ciocănăi, Goranu şi Humele, care conservă informaţii despre descendenţii din moşu Dorobanţu, moşu Furchezi şi moşu Bărbosu, dar şi din neamul Antoneştilor, Dedeleştilor, din moşul Radu Ion Goran diaconul, din moşii Mihai şi Constantin Duminică diaconul (cf. nr. 126, 128, 418 şi 430).

[40] Deşi sînt conservate în cea mai mare parte la edificiile de cult, fapt explicabil ţinînd seama că acestea au putut avea — prin rosturile lor — o mai mare stabilitate în timp, spre deosebire de construcţiile laice mistuite de vremi. În prezentul volum o singură relaţie epigrafică atestă clădirea unei case de la Jiblea (cf. nr. 448).

[41] Să se vadă V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc-Argeş*, în BCMI, 1912, p. 95—96 şi Idem, *Curtea Domnească—Argeş*, ibidem, 1917—1923, p. 9—76; în legătură cu informaţia comunicată de V. Drăghiceanu, să se vadă însă rezultatele cercetărilor lui N. Constantinescu, *op. cit.*

[42] Care au deschis noi perspective în ce priveşte existenţa celor două lăcaşuri ale vechii curţi domneşti de la Argeş (cf. N. Constantinescu, *op. cit.*).

[43] Prezenţa grafitului din 1351—1352, ce atestă moartea lui Basarab I, la Cîmpulung, i-a determinat pe cei mai mulţi cercetători să afirme că lăcaşul a fost început înainte de mijlocul sec. al XIV-lea lucrările continuînd în vremea lui Nicolae Alexandru (cf. şi P. Chihaia, *Din cetăţile de scaun ale Ţării Româneşti*, Buc., 1974; referiri la opţiunile diferiţilor specialişti privitoare la clădirea şi zugrăvirea Bisericii Domneşti, la N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 22—27). În ultimii ani, P. Chihaia, *Despre Biserica Domnească din Curtea de Argeş şi confesiunea primilor voievozi ai Ţării Româneşti*, în „Bul. Bibl. Rom.", Freiburg, XIV (XVIII) 1987—1988, p. 103—138, reluînd discuţiile asupra datelor comunicate de N. Constantinescu, *op. cit.*, consideră că Biserica Argeş I a fost clădită în ultima treime a sec. XIII (p. 112—113); Biserica Argeş II exista la 1351—1352, grafitul fiind un text autentic (p. 114): moneda din vremea lui Sracimir, care a condus la datarea construcţiei lăcaşului pe la 1365—1369, priveşte etapa de refaceri la Casa domnească (p. 112); ţinînd seama şi de cele relevate de D. Barbu, *op. cit.*, P. Chihaia apreciază că voievodul înfăţişat în pronaos nu a putut fi decît Basarab I (p. 117) ctitoria Basarabilor fiind zugrăvită de Vladislav I; cf. şi Idem, *Tradiţii răsăritene*, p. 22—23 şi urm.

[44] O bună parte din studiile de specialitate aşează începutul lucrărilor de pictură a monumentalei ctitorii domneşti în timpul lui Nicolae Alexandru şi isprăvirea lor sub Vladislav I (cf. P. Chihaia, *Din cetăţile de scaun*; să se vadă şi Maria Ana Musicescu şi Grigore Ionescu, *Biserica Domnească din Curtea de Argeş*, Buc., 1976; cf. şi observaţiile lui N. Constantinescu, *op. cit.*; D. Barbu, *op. cit*).

[45] Semnalăm dintre cercetările mai noi pe cele semnate de Carmen Laura Dumitrescu, *Le voïvode de la fresque de S. Nicolae, Argeş*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 541—558, care atribuie efigiile voievodale lui Radu I şi doamnei sale, aşa cum au opinat şi alţi specialişti, încă

Dată fiind semnificaţia vestigiilor valorosului monument ele au suscitat noi abordări[46], chiar şi după ce N. Constantinescu a aşezat — la capătul amplului său studiu — începutul clădirii lăcaşului după 1365, iar executarea picturii către 1369 şi a precizat că efigiile voievodale aparţin unicului ctitor, Vladislav I şi doamnei sale Ana[47]. Relevăm, mai de curînd, opiniile lui P. Chihaia ; de asemenea efortul depus de D. Barbu de a reprospecta datele introduse în circuitul ştiinţific privind fundarea ctitoriei citate şi pe calea extinderii şi corelării la acestea a informaţiilor dintr-o mai largă categorie de izvoare documentare, pe baza cărora consideră că lucrările de zidire a bisericii au pornit dinspre sfîrşitul domniei lui Nicolae Alexandru şi au continuat sub urmaşul său[48].

Dacă ţinem seama şi de faptul că grafitul cu ştirea morţii lui Basarab I, la Cîmpulung, în 1351—1352, este totuşi privit în sfera cercetării ca un înscris autentic[49], în pofida precizărilor ce s-au făcut pentru infirmarea acestei opinii[50], sau de aserţiunile sprijinite adesea pe „dovezi" puse în legătură cu legendarul personaj „Radu vodă Negru"[51], apare evidentă trebuinţa de a ne justifica opţiunea în ce priveşte fixarea cronologiei unora din textele lapidare sau a informaţiilor sgrafitate, pe care le publicăm în prezentul volum.

Apreciind că în stadiul actual al investigaţiilor referitoare la Biserica Sf. Nicolae, a vechii curţi voievodale de la Argeş, nu au fost aduse argu-

---

de mai înainte vreme. Spre un atare punct de vedere îşi vădeşte receptivitatea şi S. Iosipescu, *Recenzie* la Nicolae Constantinescu, *Vladislav I, 1364—1377*, Edit. Militară, Bucureşti, 1979, 164 p. + 13 il., în RdI, XXXIV (1981), nr. 6, p. 1 204—1 205 şi Elena Teodorescu, *art. cit.*, p. 32, negîndu-se faptul că portretele înfăţişate în Biserica Domnească aparţin lui Vladislav I şi Anei, doamna sa. Împotriva celor susţinute de C. L. Dumitrescu, *art. cit.*, s-a pronunţat Maria Holban, *Peut-il être question d'une seconde occupation roumaine de Vidin par Radu 1-er ? suivant de près celle de Vladislav I-er (Vlaicu) de l'année 1369 ?*, în RESEE, XVIII (1980), nr. 3, p. 443—458 (mai ales p. 454—455).

[46] Cf. spre exemplu V. Drăguţ, *Creaţia artistică în epoca întemeietorilor de ţară*, în vol. *Constituirea statelor feudale româneşti*, Buc., 1980, p. 280, unde precizează că lăcaşul domnesc de la Argeş fusese terminat la anul 1352 ; cf. şi R. Theodorescu, *Un model artistic în vechea cultură românească : oraşul reşedinţă domnească*, în RdI, XL (1987), nr. 3, p. 241, aşezînd etapa de edificare a ctitoriei în cauză între anii 1350—1370.

[47] Cf. N. Constantinescu, *op. cit.* ; reperele cronologice amintite sînt stabilite atît pe baza cercetărilor arheologice, ce-au adus la lumină şi monede emise de ţarul bulgar Sracimir de la Vidin, cît şi pe calea restituirii lecturii de la efigiile voievodale, ceea ce i-a permis autorului identificarea personajului domnesc figurat în pictura murală, cu Vladislav I, precum şi a doamnei sale Ana.

[48] Pentru P. Chihaia cf. *Tradiţii răsăritene* ; pentru D. Barbu, cf. *op. cit.* ; Idem, *Sur le duble nom du prince de Valachie Nicolas-Alexandre*, în RRH, XXV (1986), nr. 4, p. 287—300, unde observă şi faptul că pe lespedea mormîntală a lui Voislav, nefiind atestat dublul nume al lui Nicolae Alexandru, ea ar trebui datată înainte de 1364.

[49] O referire în acest sens şi la D. P. Bogdan, *L'originalité des inscriptions rédigés en slavone*, în RESEE, XIX (1981), nr. 1, p. 100.

[50] Să se vadă şi N. Constantinescu, *Cronologia monumentelor de la Curtea de Argeş*, în RdI, 1981, nr. 4, p. 695—696 ; Idem, *op. cit.*

[51] În legătură cu receptarea figurii miticului personaj în istoriografie să se vadă şi cele relevate de N. Stoicescu, *„Descălecat" şi „întemeiere" în istoria Ţării Româneşti*, în RdI, 33 (1980), nr. 1, p. 43—61, precum şi unele observaţii la P. Chihaia, *„Negru Vodă" creaţie cărturărească a epocii lui Radu de la Afumaţi*, Freiburg, 1982 [Extras din „Buletinul Bibliotecii Române", vol. IX (XIII), p. 235—248] ; Idem, *Tradiţii răsăritene*, p. 156—165 ; cf. şi Ş. Papacostea, *Geneza statului în evul mediu românesc. Studii critice*, Cluj-Napoca, 1988, p. 13—14 şi 20—21. Nefirească ni se pare reluarea unor aserţiuni din istoriografia mai veche relativ la domnia în 1215 sau 1258 a lui „Radu Negru", pentru a se face apoi o translare la Radu I. În acest sens se invocă existenţa pe monede emise în timpul lui a legendei „Radu zis războinicul" — apelativ care ar explica epitetul de „Negru" ataşat numelui amintitului voievod (cf. Viorica Enăchiuc Mihai, *Unele date privind viaţa poporului român în cîmpia dunăreană, în secolele XI—XIV*, în AI, XXIX (1983), p. 105—107).

mente decisive pentru reabordarea periodizării etapelor de construire și de zugrăvire a lăcașului [52], am ținut seama la datarea inscripțiilor în cauză de principalele repere pe care atît informația arheologică cît și sursele epigrafice însăși, ni le oferă. Ca atare, grafitul ce relevă sfîrșitul lui Basarab I [53] este redat sub anii 1351–1352, corespunzători văleatului la care este amintit acest fapt, după cum textul înscris în dreptul portretelor domnești a fost menținut cu data 1369, așa cum se desprinde din cuprinsul său [54]. Celelalte informații sgrafitate pe rosturile zidăriei, pe stratul de finisaj al tencuielii sau pe cel al suportului picturii, ce apar ca anterioare momentului executării zugrăvelii, sînt datate cu mențiunea, *înainte de 1369* [55].

În ceea ce privește lespedea mormîntală a lui Voislav, fiul lui Alexandru Basarab voievod, ea este integrată, cu probabilitate, în etapa de *după 1365 ianuarie* [56], termenul *postquem* al vremii în care – potrivit interpretării materialelor arheologice descoperite cu prilejul ultimelor cercetări – a început clădirea fundației argeșene, definită de specialiști ca un adevărat ,,*monumentum princeps*'' [57].

Fără a avea posibilitatea de a descifra, fie chiar și parțial, formularul slavon existent odinioară pe capacul de sarcofag de la cripta ctitorului principal al Bisericii Domnești, atribuit lui Vladislav I [58], am indicat totuși cîteva din semnele abia perceptibile din spațiul în care s-a presupus că erau figurate literele ,,адн '' (adi), sugerînd prezența numelui acestui voievod [59].

Nu am putut tălmăci nici sensul celor opt sigle grecești – încă vizibile – dăltuite, desigur, de meșteri constructori pe o piatră de tuf calcaros din fațada de la sud a lăcașului, la o dată rămasă neprecizată în volumul nostru, despre care presupunem totuși că nu depășește limitele domniei marelui ctitor și sprijinitor de biserici Neagoe Basarab [60].

O mai vie discuție în legătură cu importantele vestigii păstrate în trecut în cuprinsul aceleiași fundații voievodale a fost angajată de spe-

---

[52] Aceasta și datorită lipsei – aproape în totalitate – a surselor interne, care ne-ar fi putut oferi importante informații. În atare împrejurări, rezultatele cercetărilor efectuate de N. Constantinescu, *op. cit.*, prezintă cu atît mai mult interes.

[53] Pentru domnia voievodului, cf. și P. D. Popescu, *Basarab I*, Buc., 1978.

[54] Cf. N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 42–43 ; să se vadă și inscripția de sub nr. 288.

[55] Datarea acestora ca sincrone sau posterioare anilor 1351–1352, în funcție de argumentele certe ce ar putea fi aduse pentru susținerea autenticității grafitului cu știrea morții lui Basarab I, nu va conduce în raport cu cronologia propusă de noi, decît la o diferență de cca 15 ani. Date fiind rezultatele comunicate de N. Constantinescu, *op. cit.*, aceste ipoteze nu-și pot găsi temei în stadiul actual al cercetărilor.

[56] *Cf.* N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 147–148 ; în legătură cu opinia lui D. Barbu, *art. cit.*, privind datarea pietrei mormîntale a lui Voislav ca anterioară anului 1364 să se vadă cele amintite la nota 48. Menționăm că P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 13 și 24, a considerat, în urma unor observații nevalidate de cercetările arheologice, că lespedea în cauză a fost așezată în perioada de după 1377, în domnia lui Radu I.

[57] Cf. R. Theodorescu, ,,*Monumentum princeps*'' *et genèse d'états en Europe Orientale au moyen-âge*, în RRH, XVII (1978), nr. 2, p. 246.

[58] Cf. N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 45.

[59] Să se vadă în acest sens cele relevate de P. Chihaia, *op. cit.*, p. 19 (cf. și inscripția de sub nr. 289).

[60] Cf. siglele aflate sub nr. 313. Amintim că V. Drăghiceanu, în BCMI, XXIV (1931), p. 91, considera că acestea ar putea fi unele din cele mai vechi semne de meșteri cunoscute la monumentele noastre. Relevăm însă că unii specialiști apreciază că ele stau, probabil, mărturie lucrărilor executate aici în domnia lui Neagoe Basarab, opinie ce ne-a fost comunicată de d-nul Răzvan Theodorescu.

cialiști și pentru identificarea și datarea *gisantului* [61] — „statul de piatră" al lui „Radu Negru vodă" — cum este receptat la 1747 în memorialul mitropolitului Țării Românești, Neofit I Cretanul [62], fapt pentru care o parte dintre cercetători l-au atribuit mormîntului lui Radu I [63] (c 1377—1383), dar și altor cripte domnești [64]. Monumentul funerar poartă o informație lapidară, care dezvăluie numele *Gherghe*, probabil al meșterului executant [65].

Desigur, preocuparea pentru descifrarea mesajelor transmise peste vremi de atîtea vestigii este mult mai amplă, dacă o raportăm la sutele de nume sgrafitate la vechile edificii argeșene atestînd o lume din care se individualizează numeroase personaje nu ușor de identificat și de aceea dificil de încadrat în anumite repere cronologice [66]. Aducerea de curînd la lumină a celor peste 30 de grafite, înscrise pe laturile de la nord și sud ale nișei din axul timpanului de vest al naosului vechiului lăcaș al reședinței voievodale argeșene, a implicat o stăruitoare investigație pentru fixarea lor în timp. Și aceasta în pofida faptului că două din micile „cronici murale" de aici amintesc de domniile unui „Basarab" și a unui „Alexandru" vodă [67].

Pornind de la inscripțiile ce vădesc prezența la ctitoria Basarabilor din Curtea de Argeș a unui *Radila-Radu*, a lui *Macarie* sau pomenind de un *Gabratin* [68], probabil meșteri din arealul sud-est euro-

---

[61] Aflat acum la Muzeul de istorie națională. În legătură cu *gisantul*, să se vadă și observațiile lui P. Chihaia, *op. cit.*, p. 21 și 25 ; să se vadă și unele referințe bibliografice la N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 238—242.

[62] Cf. M. Carataşu, P. Cernovodeanu și N. Stoicescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 247 ; să se vadă și N. Stoicescu, *„Descălecat" sau întemeiere ?. O veche preocupare a istoriografiei românești. Legendă și adevăr istoric*, în vol. *Constituirea statelor feudale românești*, p. 153.

[63] Să se vadă observațiile lui P. Chihaia, *op. cit.*

[64] Și anume aceleia a lui Basarab I (cca 1310—1352), a lui Vladislav I (1364 — cca 1377), dar și a lui Dan I (cca 1383—1386) — să se vadă pentru aceste aserțiuni referințele bibliografice relevate la nota 61 ; o altă aserțiune la M. Petrescu, *Voievodul Seneslau și lespedea cu gisant de la Argeș*, în MI, XVII (1983), nr. 8 (197), p. 14—16.

[65] Cf. și P. Chihaia, *op. cit.* Relevăm că inscripția „пр Гєргє", posibil pentru „пр⟨єписан⟩ Гєргє" (a înscris (a însemnat) Gherghe), amintește de o formulare practicată în epocă, în mediu balcanic (cf. pentru aceasta și inscripția de sub nr. 287). Pentru *gisant* să se vadă și *Lista inscripțiilor din jud. Argeș : A. Existente în alte colecții și locuri — Curtea de Argeș, Biserica Domnească* (p. 504).

[66] Cf. spre pildă inscripțiile de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, de sub nr. 286, 287, 291—302 și 305.

[67] Cf. grafitele de sub nr. 291—292, a căror lectură am putut-o stabili în urma lucrărilor efectuate de prof. Dan Mohanu și colectivul de specialitate, pe care-l îndrumează, pentru punerea în valoare a picturii originale a Bisericii Domnești. La fixarea cronologiei acestora am avut în vedere faptul că grafitele au fost înscrise într-o fază ulterioară zugrăvirii lăcașului, cînd fresca prezenta fisuri și degradări, pe care cei ce s-au iscălit au fost siliți să le evite. Observînd că grămăticul atestat în timpul lui „Basarab" voievod a fost obligat să înscrie în plan superior, ușor curbat, partea finală a inscripției sale, datorită existenței mai dinainte a altei informații epigrafice, amintind numele lui Ilie gramaticul, și că grafitul scris deasupra primului menționat, în domnia lui „Alexandru" vodă, apare către sfîrșitul său de asemenea curbat, pentru a păstra o anumită simetrie, se desprinde cu certitudine — ținînd seama de succesiunea acestora — că dinastul pomenit după Basarab voievod, în strictă serie cronologică, nu poate fi decît Alexandru al II-lea Mircea (1568—1577). Avînd în vedere similitudinile grafiei celor două inscripții, care le apropie în timp, apare tot așa de evident faptul că primul grafit relevat aparține vremii lui Neagoe Basarab (1512—1521). În direct raport cu acestea au fost apoi datate și celelalte grafite — cf. comunicarea noastră efectuată în colaborare cu prof. Dan Mohanu (să se vadă inscripțiile de sub nr. 291, notele 9 și 10 și bibliografia citată).

[68] Cf. și cele amintite de N. Constantinescu, *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, p. 18 ; Idem, *Curtea domnească—Argeș*, în BMI, 1971, p. 18—19, cu referire la Radu — Radila și Macarie ; să se vadă și nota noastră din MI, XX (1986), nr. 3 (228), p. 26.

pean [69], care au putut participa la edificarea lăcașului, în contextul raporturilor întreținute de Țara Românească și a prestigiului de care ea s-a bucurat în rîndul statelor din Balcani, alte însemnări sgrafitate evocă încă numele lui *Vlad voievod* [70] — presupus a fi „Uzurpatorul" tronului lui Mircea cel Bătrîn, al unui Petriman [71], amintind de omonimul său ce era eclesiarh pe la 1550 la biserica curții domnești argeșene [72], dar și al unor grămătici și paraclisiarhi [73] negustori [74] etc.

Din ansamblul informațiilor și al imaginilor ce se desprind din relațiile epigrafice a zonei cercetate de noi, un aspect important îl constituie grafia inscripțiilor și evoluția caracterelor scrisului lapidar de-a lungul timpului — particularitățile lor în diferite medii de existență, dar și posibilitatea de a înregistra creșterea interesului, în rîndul locuitorilor, pentru învățămînt [75].

Multiplele secvențe rezultate din practica epigrafică desfășurată în plan local sau mai larg, în lumea rurală sau în centrele urbane, stau mărturie formelor variate pe care le îmbracă semnele grafice. Ele pot fi însă individualizate pe durate cronologice — pornind de la cîteva decenii, jumătăți de secol și pînă la un veac — în raport cu numărul textelor lapidare ce ne oferă elemente sigure de comparație. Din cele aproximativ zece inscripții cunoscute pentru etapa de după 1350 și pînă către 1400, scrierea se dezvăluie prin formele preponderent ascuțite, unghiulare, prin care sînt realizate ovalurile literelor а, б, в, о, р, ѹ, оу, ъ, ѣ, ф, ѣ, ș.a. (a, b, v, o, r, u, ă, î, f, ea ș.a.), dar și prin ductul altora și anume a siglelor д, є, ж, к, м, с, т ș.a. (d, e, j, k, m, s, t ș.a.), semne redate în bună măsură, cu majuscule, după o practică ce se apropie de grafia semiuncială [76].

Faptul că informația epigrafică argeșană din sec. al XV-lea conservă prea puține dovezi necesare prefigurării caracteristicilor scrisului, nu poate exclude totuși aprecierea că acestea au evoluat către forme mai

---

[69] Referindu-ne mai ales la apelativul „Габратїна" (Gabratin), vom releva că unele toponimice și onomastice cu care acesta poate fi pus în legătură sînt atestate în izvoare ce privesc trecutul Bulgariei în sec. XV—XVIII — să se vadă astfel *Узвори за блгарската история*, XXI. *Турски извори за българската история*, VII, ed. N. Todorov și M. Kalițin, Sofia, 1977. indicele, p. 419, cu referire la toponimicul „Габра" ; *Idem*, XI, *Гръцки извори за българската история*, VI, ed. Iv. Duicev, L. Ioncev, P. Titcev ș.a., Sofia, 1965, p. 296, în aparatul critic, fiind menționat boierul bulgar „Гавра" (cf. p. 344).

[70] Cf. inscripția de sub nr. 290.

[71] Să se vadă nr. 293.

[72] Pentru referirea la „popa Petriman clisiarul domnesc din orașul Argeș", cf. N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 12, nota 8.

[73] Cum au fost în sec. al XVI-lea — al XVII-lea, Cozma, David, Dumitru, Goiceanu, Ilie, Manea, Manole, Mihail, Radu, Stân, Tudor ș.a., dintre care unii îndeplinind și atribuția de „paraclisiarh" — subordonat eclesiarhului (cf. inscripțiile de sub nr. 78, 291—294 ș.a.).

[74] Ne referim astfel la grafitul ce evidențiază numele lui Miclăuș negustorul (cf. nr. 293).

[75] Informații desprinse din inscripțiile sgrafitate la bis. Ruda, amintind de tradiția cărturărească a înaintașilor boierilor Rudeni, cum a fost și Teodosie Rudeanu logofătul, vădesc prezența aici a diferiți grămătici și anume Radu, fiul popii Mihail (cf. nr. 614), Gheorghe și Udrea (cf. nr. 616—617) ș.a. Ceea ce atrage atenția în chip deosebit sînt însă „practicile pedagogice", de felul celor ce le consemnăm aici „Tudorŭ, sărace copile ! ce-o să te mai dau de părŭ" sau „Sărace Udrea ! ce-o să te mai dau de părŭ" (cf. nr. 617).

[76] Cf. materialul ilustrativ ce însoțește nr. 284, 285, 287 și 288. Grafitele descoperite recent la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, databile dinspre mijlocul sec. al XV-lea — către a doua jumătate a sec. al XVI-lea, vădesc perpetuarea—în ce privește caracteristicile grafice — a unor practici ce le apropie de acelea cunoscute din cea de a doua jumătate a veac. al XIV-lea. Faptul este pe deplin explicabil aici, unde ființarea unei școli de grămătici a făcut posibilă transmiterea în timp a unor modele și tipuri de scriere (cf. grafitele de sub nr. 291).

elevate, așa cum o vădesc textele din veacul al XVI-lea, de la fundația aulică a voievodului Neagoe Basarab din Curtea de Argeș. În această vreme, ca urmare a dezvoltării meșteșugurilor de artă, în special în orașele de reședință ale domniei, inscripțiile zugrăvite sau dăltuite în piatră sînt tot mai judicios înscrise în spații anume stabilite, corespunzînd unor formulare restrînse sau dezvoltate, alcătuite în limba slavonă, care reflectă acumularea unor experiențe pe calea practicilor mai îndelungate. Ceea ce se remarcă acum este răspîndirea scrisului în relief, cu ligaturi și prescurtări ale cuvintelor, cu îmbinări ale literelor — dispuse și în plan înclinat — spre a se obține o judicioasă materializare a textelor respective [77]. Impresionează, de asemenea, dimensiunile slovelor anume profilate, care se apropie sau depășesc uneori zece centimetri, cînd sînt înscrise pe lespezi funerare [78].

Meșteșugit executate, după cerințele dar și în raport cu poziția socială a comanditarilor, cu pregătirea, renumele și mediul de activitate ale celor ce le-au alcătuit, inscripțiile se diferențiază, sub aspect formal, în cadrul acelorași segmente de timp. Se pot constata astfel deosebiri evidente între textele lapidare destinate ctitoriilor domnești de la Curtea de Argeș [79] sau de la m-rea Tutana [80] și informația epigrafică a veacului al XVI-lea existentă în lumea satelor. Ne referim, spre exemplu, la pisania săpată în piatră în 1533, de la Ceparii Pămînteni [81], dar și la grafia lespezilor funerare a lui Drăghici, portarul de la Șuici, din 1541 [82], și la aceea datată 1571—1572, tot de la lăcașul Ceparilor [83], cu slove nu numai expresiv conturate, cît mai ales figurate cu particularități, care se regăsesc chiar în redacția formularului [84].

Odată cu abandonarea limbii slavone și în sfera epigrafiei se constată — cu deosebire dinspre mijlocul secolului al XVII-lea — sporirea treptată a numărului surselor lapidare, de altfel în continuă creștere în veacul următor și care vor atinge noi dimensiuni în prima jumătate a secolului al XIX-lea, contribuind la răspîndirea scrisului în graiul românesc în spațiul argeșan. Sînt etape importante în care grafia a putut cunoaște o marcantă înflorire, cu deosebire în medii elevate de cultură laică și ecleziastică [85], dezvăluindu-se sub o mare diversitate de expresie — chiar și în

---

[77] Cf. spre exemplu fotografiile de sub nr. 231, 232, 237—242.

[78] Să se vadă mai ales fotocopiile de sub nr. 237—242. Relevăm că pe piatra de mormînt a lui Radu de la Afumați din 1529 au fost săpate siglele „MNH", care i-au sugerat lui P. Năsturel, *Știri mărunte*, în vol. *Sesiunea Direcției monumentelor*, p. 143, lectura numelui „Mih⟨ai⟩" sau „Mih⟨nea⟩", posibil al unui meșter pietrar.

[79] Să se vadă materialele fotografice de sub nr. citate la nota 77.

[80] Cf. inscripția de sub nr. 715.

[81] Să se vadă inscripția de sub nr. 113.

[82] Cf. inscripția de sub nr. 678.

[83] Să se vadă inscripția de sub nr. 114.

[84] Avem în vedere în special siglele: а, ѣ, д, ѧ (a, ea, d, ă) — cf. fotografia inscripției citate, de sub nr. 114, asemănătoare grafiei informației epigrafice de sub nr. 115.

[85] Dacă ar fi să menționăm numai grafia pisaniei din 1641, înscrisă pe o piatră la ctitoria marelui șufar Mitrea de la Bohari, relevînd eleganța profilării literelor, izbutitele ligaturi ce le unesc, adevărate dovezi ale măiestriei meșterilor pietrari din vremea lui Matei Basarab (1632—1654), ca și din epoca ce avea să urmeze, cu deosebire sub cîrmuirea lui Constantin Brâncoveanu (să se vadă materialele fotografice de sub nr. 45, 234, 724). Dovezi în sensul celor afirmate de noi le constituie și textele semnate de meșterul Atanasie de la Jiblea, mai ales pisania din 1702 de la Schitul Fedeleșciori (cf. fotografia de sub nr. 359) și multe alte din sec. al XVIII-lea, din rîndul cărora remarcăm pisania din 1751—1752 de la Ceparii Pămînteni (cf. materialul ilustrativ de sub nr. 116) sau inscripția din 1797 dăltuită în piatră la biserica m-rii Argeșului (cf. fotografia de sub nr. 243), ca să fixăm doar cîteva repere din evoluția scrisului la ctitoriile domnești, ale clerului înalt sau ale boierimii.

forme cursive. Este calea pe care meşteşugul figurării slovelor avea să o străbată în sfera epigrafiei, înregistrînd din ultimele decenii ale veacului al XVIII-lea şi în cel următor, pe măsura lărgirii cadrului său de activitate nu numai elemente de continuitate şi de progres, ci şi factori ce-i anunţă decadenţa [86].

Desigur, abordarea pe un plan vast a problematicii scrierii lapidare ar implica o analiză sistematică, bazată pe un studiu comparativ extins de la informaţia epigrafică argeşană la aceea a zonelor de contact, pentru a putea surprinde, pe coordonatele timpului şi ale spaţiului, multitudinea elementelor caracteristice, ceea ce depăşeşte însă obiectivele cercetării de faţă. Ele au avut în vedere doar cîteva aspecte şi observaţii vizînd conţinutul sau forma inscripţiilor din aria supusă investigaţiei noastre.

În ceea ce priveşte caracterul formal al textelor din prezentul volum trebuie relevată şi introducerea în domeniul de specialitate a unor *pretinse surse epigrafice* de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş, ca urmare a lecturii şi interpretării eronate a elementelor figurate în scop decorativ pe veşminte ale diferitelor personaje din tematica liturgică — arhidiaconi, profeţi şi alţi sfinţi — sau chiar a cîtorva inscripţii inexact decriptate [87].

*

Informaţia epigrafică conservată la ctitoriile voievodale, ale marii boierimi şi clerului înalt, existente mai ales în centrele urbane, a polarizat atenţia a numeroşi iubitori ai trecutului ţării noastre, încă cu cîteva veacuri mai înainte [88]. Cărturarilor de odinioară aveau să li se alăture, de-a lungul timpului, mulţi alţi cercetători ai tezaurului istoric, de arhitectură şi artă al monumentelor noastre, care şi-au extins treptat preocupările spre ansamblul lăcaşurilor, interesaţi să descifreze şi să aducă la lumină mesajele atîtor vestigii aparţinînd lumii medievale dar şi epocii moderne a României [89].

Evidenţiind în succesiune cronologică preocupările mai importante manifestate pe calea prospectării inscripţiilor, ne vom referi la copiile efectuate de ieromonahul Ioan de la m-rea Bistriţa, după pisaniile din 1517 de pe faţada m-rii Argeşului [90], traduse şi inserate de acesta în transcri-

---

[86] Aceasta se desprinde în special la lăcaşurile edificate în mediul sătesc, pornind din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea, sau reparate începînd din etapa amintită, la care informaţia epigrafică nu mai este cuprinsă în spaţii judicios stabilite, iar slovele apar inexpresiv redate de meşteri localnici laici şi clerici (cf. spre exemplu materialul ilustrativ înfăţişînd inscripţia de pe la 1771—1781, zugrăvită la bis. Bohari — cf. nr. 46 — sau pisania dăltuită în lemn, la Bis. Drăganu-Olteni, pe la 1786 — cf. fotografia din MO, 1968, fig. 4, înainte de p. 257). Alte texte lapidare marcate de erori în grafierea slovelor, de inconsecvenţe în respectarea dimensiunii literelor de la un rînd la altul, fac de asemenea dovada unor neîmpliniri în evoluţia scrisului (cf. şi pisania din 1806 de la Moşoaia — să se vadă fotografia din BOR, 1972, pl. fig. 2, după p. 1 364).

[87] Să se vadă *Falsurile*, de sub nr. 1—23, produse în cea mai mare şi mai surprinzătoare măsură prin interpretările fanteziste ale lui Em. Grigoraş.

[88] Cf. şi Al. Elian, *vol. cit.*

[89] Să se vadă referinţele bibliografice la N. Stoicescu, *Bibliografia*, I—II (sub numele localităţilor şi monumentelor din judeţul istoric Argeş).

[90] Cf. inscripţiile de sub nr. 231 şi 232. În ce priveşte opiniile cercetătorilor despre legăturile dintre *pisanii* şi *Învăţăturile* lui Neagoe Basarab să se vadă şi vol. *Învăţăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie*, ed. de Florica Moisil, D. Zamfirescu şi G. Mihăilă, Buc. 1971, p. 9—10. Informaţia la D. Zamfirescu, Studiul introductiv (1); alte referiri în partea a II-a a studiului alcătuit de G. Mihăilă (idem, p. 24, 54—55, 87 şi urm.). Pentru analogiile dintre amintitele texte, cf. şi P. Chihaia, *Romanul „Varlaam şi Ioasaf" în epoca voievodului Neagoe Basarab*, în BOR, XCVI (1978), nr. 5—6, p. 605—606; cf. şi vol. *Tradiţii răsăritene*, p. 120—140.

erea *Vieții patriarhului Nifon*, efectuată la 1682[91]. Interesul său față de amintitele documente istorice și literare este justificat dacă îl raportăm la rostul fundației aulice a lui Neagoe Basarab, la locul pe care s-a situat ctitorul ei în cultura românească veche și în viața politică a țării[92].

În deceniile ce au urmat, epocă remarcabilă sub aspectul lărgirii cadrului și a orizontului cultural-ecleziastic, în domniile lui Șerban Cantacuzino (1678–1688), cu deosebire a lui Constantin Brâncoveanu (1688–1714), dar și a Mavrocordaților și ai altor succesori ai lor, a sporit simțitor activitatea pe tărîm istoriografic. Nu întîmplător se înregistrează acum demersuri din partea unor cărturari români și chiar a celor străini — călători și misionari — pentru a consemna datele pe care izvoarele lapidare, cu o semnificație aparte, le transmiteau peste vremi[93]. Se distinge sub acest aspect inițiativa înaltului ierarh din fruntea mitropoliei, Neofit I, care în timpul vizitei canonice din eparhia sa, de la 1746–1747, a desfășurat o amplă cercetare, transcriind el însuși mai multe inscripții în limba greacă[94], însoțite, în memorialul său, de altele redate în limba română[95].

Jurnalul prelatului cărturar, considerat a fi primul „*corpus*" de surse epigrafice alcătuit în Țara Românească pînă atunci[96], a oferit istoricilor, prin valoarea sa informațională, posibilitatea restituirii formularelor unor texte deteriorate, ce a condus la recuperarea — printre altele — și a fragmentelor pierdute ulterior, ale inscripției de pe lespedea mormîntală a lui Radu de la Afumați din 1529[97], o adevărată cronică dăltuită în piatră[98].

Într-un alt context, călătorul florentin Domenico Sestini, preocupat de antichitățile aflate în arealul românesc, își începea investigațiile aici vădind profesionalitate în cercetarea acestora. Astfel, cu prilejul drumurilor străbătute prin țară, el avea să viziteze în mai 1780 m-rea Argeșului, adunînd date despre fondatorul monumentalei ctitorii, Neagoe Basarab[99] și despre vestigiile ei, reușind să adauge noi valențe la eforturile de descifrare a surselor lapidare argeșene.

Ceea ce conferă o notă deosebită însemnărilor sale este încercarea de a reda prin transliterație formularul slavon de pe piatra tombală a

---

[91] Texte cuprinse în *ms. rom. 464*, de la Bibl. Acad., f. 39 v – 43; cf. și Al. Elian, *vol. cit.*, p. 19; să se vadă și G. Ștrempel, *Catalogul*, I, p. 117–118.

[92] Cf. și cele relevate de Em. Lăzărescu, *M-rea Argeșului*, p. 7 și urm. și p. 40 și urm.; să se vadă și M. Neagoe, *Neagoe Basarab*, Buc., 1971, p. 70 și urm., 116 și urm. 182 și urm., 188 și urm.; P. Chihaia, *De la „Negru vodă" la Neagoe Basarab*, p. 231 și urm.

[93] Cf. și cele relevate de Al. Elian, *vol. cit.*, p. 19–21.

[94] Cf. *Idem*, *vol. cit.*, p. 23; să se vadă și P. Ș. Năsturel, *Le journal des visites cannoniques du Métropolite de Hongrovalachie Neophyte le Crétois*, Atena, 1969 (extras), p. 331.

[95] Cf. P. Ș. Năsturel, *op. cit.*, relevînd că traducerile inscripțiilor slavone au fost făcute de secretarul înaltului ierarh; să se vadă și M. Caratașu, P. Cernovodeanu și N. Stoicescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 248–249.

[96] Aprecierea aparține lui C. Dima-Drăgan, *Primul corpus de inscripții*, în vol. *Neagoe Basarab. La 400 de ani*, p. 105–108 și Anexa, p. 109.

[97] Relevăm spre pildă că în studiul lui Gr. G. Tocilescu, *Bis. Curtea de Argeș*, p. 46 (publicat în 1888), lectura inscripției apare cu lacune. Precizăm totodată că încă cu mai bine de zece ani mai înainte Ghenadie Enăceanu, apreciind valoarea memorialului lui *Neofit I*, l-a editat în BOR, 1875–1876 și 1876–1877.

[98] Cf. Inscripția de sub nr. 241.

[99] Să se vadă vol. *Viaggio curioso-scientifico-antiquario per la Valachia, Transilvania e Ungheria fino a Vienna*, Firenze, 1815, p. 30–32; să se vadă și A. Pippidi, *Vechi epigrafiști și anticari în Țările Române*, în „Studii clasice", XI (1969), p. 290.

voievodului [100], urmat de o traducere parţială în limba latină [101]. Încheind relaţiile despre m-rea Argeşului Domenico Sestini şi-a propus să repete şi în ,,l. volahî", ceea ce reuşise să citească pe lespedea mormîntală a ctitorului bisericii şi anume ,,A repusatu robulu de Dumnezeu, Ioa Nego"[102].

Succinte fragmente sau numai date excerptate din inscripţii au fost introduse şi în notele lui Raichevich [103] privind de asemenea lăcaşul aulic de la Argeş, pentru începutul căruia distinge ,,l'anno 1518" ce însoţea două texte, unul slavon, iar altul ,,in valaco" [104].

Dacă izvoarele lapidare din vechea capitală a Ţării Româneşti au stîrnit curiozitatea călătorilor străini, în special din ultimele decade ale secolului al XVIII-lea şi în epoca ce a urmat, cînd societatea românească a evoluat tot mai vizibil pe făgaşul modernităţii, cu atît mai mult acestea nu aveau să scape atenţiei cărturarilor români ai timpului. Este cunoscută, din observaţiile deja comunicate, activitatea fostului arhimandrit al m-rii Argeşului, Dosithei Aninoşanul, care, înainte de 1812, a copiat diferite informaţii epigrafice de la amintitul lăcaş, în rîndul lor numărîndu-se şi unul din textele votive de la 1517 [105], cuprinse ulterior de Gr. Musceleanu în al său ,,Calendar antic", pe anul 1862 [106].

Asupra surselor lapidare de la monumentala fundaţie a voievodului Neagoe Basarab s-a oprit şi un vizitator — rămas anonim — în călătoria întreprinsă la 1813 [107], cînd şi-a notat, printre altele, şi cîteva rînduri din pisania cişmelei existente atunci în Valea Iaşilor [108].

Acest gen de preocupări, care aparent se dezvăluie sub forma iniţiativelor individuale, reliefează strădaniile depuse treptat în societatea românească pentru lărgirea orizontului vieţii cultural-ecleziastice, ca un mijloc de dezvoltare a conştiinţei naţionale, a interesului faţă de trecutul ţării, într-o vreme cînd se făcea tot mai mult simţită şi trebuinţa scrierilor istorice [109].

---

[100] Cf. Domenico Sestini, *op. cit.*, p. 31, unde textul este redat în forma ,,Prestavisa Rababogio Ioan Negoje voyvoda i pospod scizemble ugrovlaskoie ipodonariu mezizal septembri 15 den, velettu 1529, krugu slonzi 26, eptelelemiu 18, zarstova nova letipolu imelostik iklige boizvodara dasikrari malopokosten logoste moimu imerzadrupiu". Redă apoi pentru figurarea ,,capului lui Adam", lectura ,,Glava ad". În transliterarea textului slavon apar evidente erori, fapt pentru care recomandăm transcrierea noastră de sub nr. 240.

[101] Cf. Domenico Sestini, *loc. cit.*

[102] *Ibidem*, p. 32.

[103] Stepan Ignaz Raicevich, comerciant raguzan şi agent consular al imperialilor la Bucureşti, cf. lucrarea *Osservazioni storiche naturali e politiche intorno la Valachia e Moldavia*, Napoli, 1788, p. 14, nota 1.

[104] *Ibidem.* Relevăm că M. Kogălniceanu, *Histoire de la Valachie, de la Moldavie et des Valaques Transdanubiens*, I, Berlin, 1837, p. 118—119, folosind informaţia comunicată de Raicevich, avea să arate inexact că pe piatra de mormînt a lui Neagoe Basarab ,,on voit ...deux inscriptions, l'une en *român*, l'autre en slavon".

[105] Cf. cele amintite de P. Chihaia, *Din cetăţile de scaun*, p. 141—142, nota 50.

[106] Gr. Musceleanu, *loc. cit.*, menţiona că textul respectiv era redat după K. Aninoşanu, negustor din Cîmpulung, nepotul egumenului Dosithei. Acesta preluase manuscrisul de la superiorul m-rii Cîmpulung, punîndu-l apoi la dispoziţia lui Gr. Musceleanu în 1861 şi totodată pictorului Gh. Tattarescu (cf. *ibidem*).

[107] Cf. I. Corfus, *O descriere a mănăstirii Curtea de Argeş din anul 1813*, în RIR, XV (1945), fasc. II, p. 220. Informaţia în *ms. rom. 1 313*, de la Bibl. Acad., f. 4—6, unde este inserată relaţia despre cişmeaua de la Valea Iaşilor.

[108] Pisania cişmelei se află în Colecţiile Muzeului din Curtea de Argeş (cf. inscripţia de sub nr. 319).

[109] Acestea nu au întîrziat să apară, dacă avem în vedere scrierea lui Dionisie Fotino, Ἱστορία τῆς πάλαι Δακίας, ed. în trei volume, în 1818—1819, la Viena şi tradusă de G. Sion, Dionisie Fotino, *Istoria generală a Daciei sau a Transilvaniei, Ţării Româneşti şi a Moldovei*, Buc. 1859.

Pe fundalul acestor realități avea să se profileze în timpul administrației militare ruse în Principate, de la 1828–1834, marea anchetă inițiată de Pavel Kiselev, pentru adunarea tuturor „științelor", deci și a inscripțiilor necesare mai bunei cunoașteri a istoriei țărilor române [110].

Încă din perioada ce a premers datei la care urma să se declanșeze amintita cercetare, Pavel Kiselev a întreprins o vizită în cîteva județe [111], oprindu-se și la monumentele reprezentative din spațiul argeșan, așa cum se desprinde din jurnalul alcătuit de unul din însoțitorii săi ce a consemnat și diferite informații lapidare [112]. Pe baza experienței și a datelor dobîndite cu prilejul investigațiilor efectuate de la 2–26 iunie 1832 a fost apoi organizată, din luna iulie, ancheta epigrafică cu sprijinul podpolcovnicului Mihail Fanton de Verrayon. În adresele înaintate Vorniciei dinlăuntru și Mitropoliei erau făcute precizări în legătură cu scopul cercetărilor și în ce privește criteriile după care urmau să fie redate textele lapidare de la vechile lăcașuri sau de pe cruci de piatră răzlețe [113].

Răspunsurile la cererile cîrmuirii nu au întîrziat să sosească și din județul Argeșului, inscripțiile fiind redate însă în mare măsură, în formă rezumativă, prezentînd în cîteva cazuri erori și lacune [114]. Unele dintre acestea au fost transmise totuși cu pricepere, vădind interesul celor ce le-au detectat de a le înfățișa așa cum erau ele materializate în piatră, prin urmare după criterii apropiate practicilor din domeniul de specialitate [115].

Apelul la istorie, pentru a anima în rîndul unor categorii mai largi ale populației ideea permanenței și a continuității românilor în vatra străbună, a îndreptat tot mai mult atenția cărturarilor spre lăcașurile păstrătoare a atîtor tezaure, privite ca simboluri ale existenței lor, în spiritul tradițiilor și obiceiurilor lumii răsăritene. Între aceștia se situează nu numai entuziaști cercetători din generația pașoptistă [116], ci și memorialiști străini care s-au aflat adesea în arealul de la sud-est și nord de Carpați.

Referindu-ne mai întîi la un călător, și anume la Stanislas Bellanger, reținem stăruința sa de a descifra la biserica m-rii Argeșului, în 1836, semnăturile unor prestigioși vizitatori ai monumentalei ctitorii domnești — acele „sgrafite" — ce s-au păstrat aici, pînă în preajma refacerilor întreprinse în veacul trecut de Lecomte du Nouy. Ele dezvăluie prezența lui Kiselev, a lui Jérôme Spindler, a unui senator de Pontécoulant, a lui

---

[110] Cf. Al. Elian, *vol. cit.*, p. 24–26.

[111] Să se vadă P. Cernovodeanu și Alvina Lazea, *Monumentele istorice din Oltenia și Muntenia vizitate de generalul Kiselev la 1832 (I) și (II)*, în SCIA, Sr. Arta Plastică, XX (1973), nr. 1, p. 169–170 și nr. 2, p. 337–347.

[112] Relativ la spațiul argeșan, mai precis la m-rea Argeșului, în jurnalul alcătuit în iunie 1832, s-au receptat diferite date asupra zidirii lăcașului în *1517/7025*, referitor la zugrăvirea lui în *1527/7035* — de fapt 1526 sau privind momentul înființării Episcopiei, la 1793 ș.a. (*ibidem* (II), p. 340–341).

[113] Să se vadă Arh. St. Buc., fond Vornicia dinlăuntru, dosar nr. 2 741/1832, f. 31 : de asemenea, D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 92 și urm.

[114] Așa cum rezultă din materialele de la Arh. St. Pitești, fond Prefectura, dosar nr. 110/1832 — Delă pentru scrierea crucilor de piatră ; să se vadă și D. Bălașa, *art. cit.*, p. 102, unde este amintit și numele celui care a copiat și a restituit la 1832 octov. 13, unele din datele cerute de cîrmuire și anume „Ioan Orătiianu".

[115] Ne referim la inscripțiile de la Cornățel, Moșoaia ș.a. (cf. fond Vornicia dinlăuntru *loc. cit.* ; să se vadă și dosarul citat, de la Arh. St. Pitești, fond Prefectura).

[116] Pentru unele aspecte în legătură cu aceasta cf. și Al. Elian, *vol. cit.*, p. 27–28.

Gerard de Bruxelles, a consulului englez William Wilkinson, ca și a celui ce a fost ,,Honoré Costa" [117]. Ceea ce apare surprinzător din relația lui este precizarea că în amintitul edificiu era figurat și numele lordului Gordon Byron [118], dar a cărui călătorie în Principate nu o atestă nici un izvor. Este, desigur, un act memorial din partea celor ce i-au prețuit opera și au ținut probabil să-i omagieze jertfa adusă la 1824 în lupta de eliberare a Greciei de sub stăpînirea otomană, căci acest monument marcase peste vremi rezistența popoarelor din Răsăritul Ortodox față de dominația turcească în sud-estul Europei [119].

În pofida unor imperfecțiuni în redarea informației epigrafice semnalată aici, ea ne transmite ecoul pe care l-au avut în mentalul vremii, nu numai pentru români, ci și pentru străini, fundațiile adăpostind vestigii cu o puternică încărcătură de istorie și cu valențe spre zone mai largi de cultură ale lumii europene.

Din anii ce au premers revoluției de la 1848 și apoi memorabilului act al înfăptuirii unirii Moldovei cu Țara Românească la 1859, vreme de puternică efervescență pentru clădirea statului modern, nu întîmplător aveau să se anunțe, paralel cu preocupările individuale față de ,,antichități", demersurile pe cale instituțională, de o mai mare amplitudine, în vederea detectării surselor documentare și lapidare [120]. Sînt grăitoare în acest sens, ca și pentru grija conservării ctitoriilor de prestigiu ale țării, cele afirmate de Gheorghe Bibescu în 1846, la deschiderea lucrărilor Obșteștii Adunări, cînd arăta că ,,pe zidurile lor sînt scrise mare parte din analele istorii noastre" [121].

O vie preocupare se făcea simțită pentru investigarea multitudinii actelor și vestigiilor din trecut, odată cu proiectele inițiate în legătură cu bunurile bisericești și sprijinite de mitropolitul Neofit, la 1840 [122], dar și ca urmare a aducerii la lumină, în diferite publicații, a notelor de călătorie la monumente reprezentative din vechile reședințe domnești, a unor tineri entuziaști, cum era și Cezar Bolliac [123]. El și-a îndreptat atenția și asupra Curții de Argeș, vizitînd lăcașurile de aici pentru a citi pisaniile de pe pietrele existente în cuprinsul lor [124]. Strădaniile sale, ca și ale altor entuziaști cercetători se corelează în timp scrierilor unor cărturari străini,

---

[117] Cf. Stanislas Bellanger, *Le Kéroutza. Voyage en Moldo-Valachie*, II, Paris, 1846, p. 432. Pentru unele idendificări propuse de N. Iorga, cf. a sa *Istoria românilor prin călători*, ed. a II-a, Buc., 1929, vol. III, p. 224; să se vadă și ed. îngrijită de A. Angelescu, Buc., 1981, p. 535.

[118] Cf. Stanislas Bellanger, *vol. cit.*, amintind că el văzuse și numele autorului operei satirice ,,Childe Harold", înscris pe una din coloanele din pronaosul m-rii Argeșului.

[119] Să se vadă și cele precizate de Em. Lăzărescu, *op. cit.*, p. 8—9 și 40—41, privitor la semnificația clădirii m-rii Argeșului.

[120] Pentru unele observații să se vadă și Al. Elian, *vol. cit.*

[121] Informația în ,,Curierul românesc", XVIII (1846), nr. 93, p. 372.

[122] Cf. cele amintite de Al. Elian, *vol. cit.* În urma inițiativelor înaltului ierarh este posibil să fi fost receptată și inscripția din 1812, de pe un clopot al Bisericii Domnești din Curtea de Argeș, după cum pare să rezulte din textul aflat în Arhiva Al. Odobescu (la Bibl. Acad., Arhiva 1, *ms. 3*, f. 8).

[123] Să se vadă și M. A. Musicescu și D. Gh. Nastase, *Cercetări de artă veche românească în secolul al XIX-lea. Introducere la studiul istoriografiei artelor medievale românești*, în SCIA., III (1956), nr. 1—2, p. 129 și urm., cu privire la cărturarii din generația pașoptistă, între care este relevat și Cezar Bolliac; unele relații și la A. Pippidi, *Alți anticari și epigrafiști români din secolul al XIX-lea. De la Kogălniceanu la Bălcescu*, în ,,Studii clasice", XII (1970), p. 246.

[124] Să se vadă nota *Din itinerarul D. Bolliac, Curtea de Argeș, Cîmpul Radoveanului. Cetatea lui Țepeș*, în ,,Curier românesc", XVII (1845), nr. 90, p. 359—360.

filoromâni, și anume ale lui J. A. Vaillant [125] sau A. Ubicini [126], care s-au oprit de asemenea asupra mărturiilor cu valoare de simbol din vatra de cultură argeșană.

Mai rodnică în ce privește culegerea informației epigrafice de la fundațiile însemnate ale țării a fost, incontestabil, activitatea profesorului arheolog din Sibiu Ludwig Reissenberger, în urma solicitării din partea Comisiei centrale a vestigiilor istorice de la Viena de a efectua un studiu asupra m-rii Argeșului [127], în împrejurările prezenței în Țara Românească a trupelor austriece la 1854—1856.

Însoțit de inginerul Mihail Seyfried, asistent al amintitei comisii, Reissenberger a întreprins în 1857 cercetările necesare pentru realizarea lucrării ce-i fusese cerută, înregistrînd și inscripțiile slavone și chirilice-românești mai importante, de la ctitoria lui Neagoe Basarab, texte însoțite de traduceri în l. latină și germană [128]. Neavînd cunoștințe de limbă slavonă, arheologul sibian a solicitat sprijinul specialistului Fr. Miklosich de la Viena, care a descifrat formularele respective pe baza decalcurilor și a copiilor primite, traducîndu-le în latină, așa cum sînt de altfel redate în studiul apărut în 1860 [129]. Lectura inscripțiilor chirilice-românești și apoi tălmăcirea lor în limba germană Reissenberger o datorează dr. Wassistch din Sibiu [130]. Se deschideau astfel noi perspective nu numai sub raportul investigării surselor lapidare mai greu accesibile, cît mai ales în privința comunicării lor în sfera de specialitate [131].

În primăvara anului în care profesorul transilvănean sosea la Curtea de Argeș, tînărul specialist Al. Odobescu, încadrat la Postelnicie [132], pornea însoțit de C. Cornescu într-o excursie prin cîteva localități, vizitînd

---

[125] Cf. J. A. Vaillant, *La Roumanie, ou histoire, langue, littérature, orographie, statistique des peuples de la langue d'or Ardialiens, Valaques et Moldavie résumés sous le nom de romans*, III, Paris, 1844, p. 333; cf. și N. Iorga, *O inscripție pierdută și vechi mențiuni despre monumentele noastre la Vaillant*, în BCMI, VIII (1915), p. 122—123.

[126] A. Ubicini, *Provinces Danubiennes. Valachie et Moldavie. Histoire et géographie de ces contrées*, II, Paris, 1855, p. 201—202. Relevăm că textul lui Ubicini a fost tradus în periodicul „Oltul" (Vocea Oltului), I (1857), nr. 15, din 21 iunie, p. 60, nota 2. Observațiile sale în legătură cu vestigiile de la Argeș, ce-l privesc pe voievodul Neagoe Basarab, sînt mai ample decît în lucrarea lui J. A. Vaillant.

[127] El fusese solicitat ca urmare a datelor înaintate comisiei de la Viena, de către mareșalul Coronini, comandantul trupelor austriece din Principate (cf. și știrile din „Gazeta Transilvaniei", Brașov, XIX (1856), nr. 85, din 28 octombrie, p. 330 știri reluate după „Oesterreichische Zeitung", Viena, nr. din 30 octombrie; să se vadă și *Bibliografia periodicelor*, II/1, p. 128). Unele informații și în vol. *Curtea de Argeș et ses monuments* [Buc.], 1909 — Administration de la Caisse de l'Église. Bureau de la Commission des monuments historiques, p. 8.

[128] Cf. L. Reissenberger, *Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Argiysch in der Walachei*, Wiena, 1860, extras din „Jahrbuch Kaiserl. Königl. Central-Commision zur Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale", IV (1860), p. 175—224.

[129] *Ibidem*. Relevăm că afirmația potrivit căreia Fr. Miklosich a înserat pisaniile din 1517 ale bisericii m-rii Argeșului în lucrarea sa, *Monumenta serbica spectantia Historiam Serbiae, Bosniae, Ragusii*, Wiennae, 1858, la p. 11 și 562, nu corespunde realității.

[130] Cf. L. Reissenberger, *loc. cit.*

[131] Date fiind importanța monumentului și a vestigiilor pe care le conservă, studiul lui L. Reissenberger avea să fie tradus în l. franceză: *L'église du monastère Épiscopal de Kurtea d'Argis en Valachie.* Traduit de l'allemand de ..., Vienne, 1867, iar ulterior a fost redat și in versiune românească: *Biserica episcopală de la mănăstirea Curtea de Argeș*, în „Analele arhitecturei", I (1890), p. 177—178, 189—194, 207—211 și 217—228.

[132] Adică la Ministerul de Externe (să se vadă Alexandru Odobescu, *Opere*, I, *Scrieri din anii 1848—1860. Antume. Postume. Variante. Note. Anexe.* Text critic și variante de G. Pienescu, Note, Acad. T. Vianu, V. Cândea, Buc., 1965, p. 25; cf. și Al. Odobescu, *Pagini regăsite*, ed. de Geo Șerban, Buc., 1965, p. 274—275, scrisoarea din 17 ian. 1857 și *ibidem*, p. 308.

cu deosebire vechea capitală a țării și orașul Pitești, atrași de vestigiile monumentalelor zidiri de odinioară [133].

Călăuzit de aceleași simțăminte, un an mai tîrziu, în iulie 1858, Al. Pelimon avea să străbată un lung itinerar în diferite centre urbane și rurale [134], receptînd în însemnările sale și informații de epigrafie de mai mare interes, cum erau acelea din dreptul portretelor voievodale înfățișate în biserica m-rii Argeșului [135] ș.a. Apariția jurnalului său de călătorie la 1859, în anul Unirii Principatelor, aducea noi dovezi privind necesitatea organizării cu sprijinul statului a unor anchete mai ample, pe intregul teritoriu al țării pentru adunarea prețioaselor date conservate și de izvoarele lapidare.

Alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al Moldovei și al Țării Românești a deschis calea cercetărilor de mai mare angajament la monumentele și locurile istorice din județele Munteniei și Olteniei, începînd cu campania din 1860, a celor patru ,,comisari", împuterniciți în acest sens [136]. Fără a stărui asupra împrejurărilor declanșării acțiunilor prevăzute [137], ne vom referi doar la îndatoririle și activitatea depusă de Al. Odobescu în zona Argeșului [138].

Prospectarea bogatului material rezultat din investigațiile sale, începînd de la 20 iunie și pînă în luna august a anului amintit, reflectă deopotrivă profesionalitate și temeinicie a muncii distinsului arheolog și istoric [139]. Copiile multor inscripții slavone, grecești, chirilice-românești, în limba latină, cu caractere gotice, executate de Odobescu [140], înregistrate și prin decalcuri [141] sau în desenele efectuate de pictorul H. Trenk [142],

---

[133] Cf. Alexandru Odobescu, *vol. cit.*; cf. și Al. Odobescu, *op. cit.*, ed. de G. Șerban, p. 291 și 309.

[134] Cf. Al. Pelimon, *Impresiuni de călătorie în România*, ed. de Dalila Aramă, Buc., 1984.

[135] *Ibidem*, p. 53—54; pentru alte informații în legătură cu acestea să se vadă și P. Chihaia, *op. cit.*, p. 110—111.

[136] Să se vadă și Al. Elian, *vol. cit.*, p. 28—31.

[137] Pentru aceasta cf. A. Sacerdoțeanu, *Cercetări istorice și pitorești prin mînăstirile noastre acum opzeci de ani. Lucrările lui Al. Odobescu, H. Trenk și G. Tattarescu*, în AR, VI (1941), p. 347—379 și VII (1942), p. 309—337; de asemenea, Al. Elian, *loc. cit.*; cf. și unele observații la I. Strujan și C. Căzănișteanu, *Locotenent-colonelul Dimitrie Papazoglu* [Buc.], 1972.

[138] Să se vadă Al. Odobescu, *Călătorie făcută în 1860. Din însărcinarea Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice*, în ,,Convorbiri literare", LXVII (1934), nr. 7—9, p. 636—681; I. Dinu-Pitești, *Legăturile lui Al. Odobescu cu județul Argeș*, în ,,Tribuna școlii argeșene", 1971, p. 51—58; cf. de asemenea Alexandru Odobescu, *Opere*, II, *Scrieri din anii 1861—1870. Antume. Postume. Anexe. Variante. Note*. Text critic și variante de Marta Anineanu. Note de V. Cândea, Buc., 1967, p. XVIII—XIX și p. 361—369 și urm.

[139] Să se vadă și unele observații la Gr. G. Tocilescu, *Studiele archeologice ale d-lui A. Odobescu asupra monastirilor zise închinate*, în ,,Columna lui Traian", IV (1873), nr. 10, p. 179—182; cf. și A. I. Odobescu, *Tutana* (I); *Beșteleiul* (II), ibidem, p. 180—182; Idem, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 107—1 135 — ed. de Al. Tzigara-Samurcaș; să se vadă și Al. Elian, *vol. cit.*, p. 29—30.

[140] Să se vadă mai ales fond *A 1 009*, de la Bibl. Acad.; cf. și *Bibliografia*, din prezentul volum.

[141] Amintim astfel că în zilele de 22—23 iunie 1860, cînd Al. Odobescu se afla la m-rea Cotmeana (cf. *Opere*, II, p. 365), preocupat să obțină o copie fidelă a textului de pe clopotul din 1385, a ,,pus de mi-a luat prin calc inscripția...", lucrare pe care o socotea grea și primejdioasă. Decalcul în cauză a fost folosit și de B. P. Hasdeu, *Istoria critică a românilor*, I, Buc., 1875, p. 123, unde a editat formularul slavon și traducerea lui (cf. inscripția de sub nr. 205).

[142] Să se vadă Henri Trenk, *Album arheologicu și pitorescu al monastirilor din districtele Argeșul și Vilcea executat de ... în excursia archeologică a domnului A. I. Odobescu*, la Secția de Stampe a Muzeului Național de Artă din București; cf. și *Repertoriul graficii, sec. XIX* (II), p. 423, 431; pentru activitatea pictorului H. Trenk să se vadă și Al. Elian, *vol. cit.*

care l-a însoțit pe traseele străbătute în spațiul argeșan, aveau să-și dovedească, peste vremi, utilitatea. Ele ne-au dat posibilitatea să restituim textele pierdute de-a lungul timpului, de la o parte din portretele murale existente la fundația aulică a voievodului Neagoe Basarab [143], dar și de la m-rea Berislăvești [144], precum și pisania refacerilor de la m-rea Stînișoara [145] ș.a. Valoroase au fost, totodată, pentru întregirea lacunelor unor mărturii epigrafice deteriorate, care ar fi rămas altfel doar parțial deslușite, transcrierile sale de la ctitoria lui Teodosie Rudeanu—Schitul Flămînda [146], de la Schitul Buliga din Pitești [147] ș.a.

La capătul propriilor noastre cercetări, desfășurate în zona investigată cu mai bine de un secol în urmă de Al. Odobescu, putem mai lesne aprecia dimensiunile și roadele anchetei sale, semnificația lor nu numai pentru cercetarea istorică, dar și în ceea ce privește promovarea preocupărilor pe tărîmul epigrafiei. Sîntem în fața unor rezultate ce atestă de fapt progresul manifestat treptat în sfera istoriografiei moderne și a artelor, ca o consecință a experienței acumulate de specialiști, a practicilor mai elevate ce se făceau simțite în această vreme.

Nu întîmplător avea să se implice tot acum, printr-o lăudabilă inițiativă [148], și cunoscutul pictor Gh. Tattarescu [149], în vederea realizării proiectatului *Album istoric național* [150], în care și el vedea o cale ,,eficace" de conservare a tot ceea ce era prețios pentru istoria țării, ținînd seama de distrugerile la care erau supuse, cu timpul, atîtea vestigii [151]. Desenele sale, înfățișînd personajele voievodale din pictura murală a bisericii m-rii Argeșului, însoțite de explicații, ca să ne referim doar la acestea, au deschis noi perspective cercetărilor din ultimele decenii consacrate identificării diferitelor efigii domnești, stabilirii etapelor în care ele au putut fi zugrăvite în pronaosul lăcașului lui Neagoe Basarab [152].

Pe făgașul investigațiilor desfășurate de cărturari individuali, laici sau clerici, din dorința de a face cunoscute informațiile de interes istoric de la ctitoriile domnești, ale clerului înalt sau ale marii boierimi și de la

---

[143] Inscripții redate după A. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 115—1 116 (cf. nr. 244).

[144] Cf. Al. Odobescu, Fond *A. 1 009*, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 8 (să se vadă și inscripțiile de sub nr. 35).

[145] Cf. Al. Odobescu, Fond *A 1 009*, plicul III, f. 57 (să se vadă inscripția de sub nr. 660).

[146] Cf. Al. Odobescu, Fond *A 1 009*, plicul II, f. 76 [2 v] (să se vadă inscripția de sub nr. 397).

[147] Unde lectura sa a făcut posibilă amendarea transcrierilor efectuate de alți cercetători ai amintitului lăcaș, ce a existat în trecut în Pitești. cf. Al. Odobescu, *Fond cit.*, f. 64 (să se vadă inscripțiile de sub nr. 502 și 503).

[148] El se adresase la 2 iunie 1860 Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, propunînd alcătuirea unor desene după piesele cele mai reprezentative conservate la monumente (cf. A. Sacerdoțeanu, *art. cit.*, p. 356). Fiind socotit ,,competint", a obținut la 18 iulie aprobarea pentru realizarea acestora *(ibidem*, p. 358 și urm.).

[149] Pentru el cf. și Teodora Voinescu, *Gheorghe Tattarescu, 1818—1894*, Buc., 1940 (mai ales p. 36—37) ; cf. și J. Wertheimer-Ghica, *Gheorghe M. Tattarescu un pictor român și veacul său*, Buc., 1958 (mai ales p. 142—145).

[150] Să se vadă și S. Albu, *Un jurnal al Consiliului de Miniștri din 1860 pentru întocmirea « Albumului Național » de către Gh. M. Tattarescu*, în SCIA, Sr. Arta Plastică, XII (1965), nr. 2, p. 341—343 ; unele referiri și la Al. Elian, *vol. cit.*, p. 29.

[151] Cf. S. Albu, *art. cit.*

[152] Să se vadă P. Chihaia, *Semnificația portretelor din biserica mînăstirii Argeș*, în GB, XXVI (1967), p. 791 și urm. ; Idem, *Din cetățile de scaun*, p. 132, 141—143 ; Idem, *Tradiții răsăritene*, p. 108—112 și 234—239; cf. și Carmen Laura Dumitrescu, *Pictura murală*, p. 48—54 și 68—71.

alte edificii, se înscrie şi activitatea preotului Gr. Musceleanu, pentru strîngerea şi publicarea inscripţiilor. Textele culese în timpul vizitei efectuate în capitalele de odinioară ale Ţării Româneşti, la 1861, vedeau lumina tiparului un an mai tîrziu, în al său ,,Calendar antic'' [153].

Noutatea şi diversitatea ştirilor transmise de informaţia epigrafică şi mai ales valoarea pieselor, documentelor, manuscriselor, cărţilor ş.a. — vestigii conservate la numeroase monumente — au îndreptat totodată atenţia unor foruri ale statului către acestea. Avem în vedere demersurile întreprinse la cererea lui Nicolae Creţulescu, ministrul Justiţiei, al Cultelor şi Instrucţiunii Publice în 1864, la scurt timp după promulgarea legii secularizării averilor mănăstireşti [154], de către V. Alexeanu, pentru difuzarea unui ,,Tablou istoric'' [155], ce urmărea să înregistreze bunurile din trecut, de interes cultural-artistic, printre care şi inscripţiile [156].

La 8 decembrie 1865 era notificată din partea revizorului şcolar al judeţului Argeş acţiunea de copiere a izvoarelor epigrafice, paralel cu răspunsurile date la alte puncte ale formularului primit [157]. Fără a fi condus la rezultate deosebite pentru domeniul ce ne preocupă [158], acţiunea se corelează altor iniţiative ce aveau să urmeze din partea lui V. A. Urechia [159], director general al Ministerului Cultelor şi Instrucţiunii Publice, şi a lui Al. Odobescu, cel ce difuza în 1871 un *Chestionar* din care nu lipseau referirile la ,,pietre cu slove'' [160] ce puteau fi descoperite în aşezările săteşti. Reputatul arheolog îşi manifestase iarăşi dorinţa de a relua cercetările începute cu mai bine de un deceniu în urmă [161], aşa cum şi alţi ,,comisari'' — din rîndul celor desemnaţi la 1860 — intenţionau să continue ancheta [162].

---

[153] Cf. Gr. Musceleanu, ,,Calendarul antic pe anul 1862'', p. 70—77, în care sînt redate în traducere vechile pisanii de la biserica m-rii Argeşului, precum şi unele din pietrele mormîntale din acest lăcaş şi portretele murale; inscripţiile au fost retipărite apoi în vol. *Monumentele*, p. 57—62; ulterior, ele au apărut şi în ,,Calendarul antic'', 1875, p. 57—62; aprecieri la activitatea sa şi la Al. Elian, *vol. cit.*, p. 31.

[154] Astfel, la 20 octombrie 1864, V. Alexeanu se adresa redactorului ,,Monitorului Oficial'', cerîndu-i să imprime ,,Tablourile culturale'', la care se aşteptau răspunsuri din judeţe (cf. Formularele din Arhiva nr. 1 533, de la Bibl. Acad., dosar nr. 372). Tablourile, însoţite de o circulară, transmise în numele lui N. Kretzulescu, apăreau sub titlul *Ministerul Justiţiei, Cultelor şi Instrucţiunii Publice. Circulară către revizori*, în ,,Monitorul. Jurnal oficial al Principatelor Unite-Române'', nr. 248 din 6/18 noiembrie 1864, p. 1; să se vadă şi Ioana Cristache-Panait, *Din tradiţiile inventarierii monumentelor istorice bisericeşti din ţara noastră*, în BOR, XCIII (1975), nr. 7—8, p. 707—711.

[155] Şi anume ,,Tabloŭ istoricŭ alŭ tuturorŭ bisericiloru şi monastiriloru din judeţulu . . .''. Răspunsurile la această anchetă provin din jud. Vîlcea, Romanaţi, Olt, Argeş şi Muscel (cf. *ibidem*).

[156] Menţionăm că revizorul din jud. Argeş comunica faptul că însemnase ,,cu cea mai mare atenţiune toate inscripţiunile'' (cf. dosar nr. 372, f. 83).

[157] *Ibidem.*

[158] Relevăm că deşi revizorul din jud. Argeş precizase că a însemnat cu atenţia cuvenită textele epigrafice, el avea să precizeze apoi că le reda ,,în prescurtatu'' (*ibidem*).

[159] Din informaţiile comunicate de Al. Odobescu rezultă că V. A. Urechia alcătuise un ,,Tablou istoric'' pentru judeţul Romanaţi, pe care îl utilizase la editarea unor inscripţii (cf. studiul său *Antichităţile judeţului Romanaţi*, Buc., 1878, p. 28, nota 57), ca de altfel şi pentru alte ,,ţinuturi'', cum preciza reputatul arheolog şi istoric.

[160] *Ibidem*, p. V—VII; să se vadă şi cele relevate de Al. Dobre, *Chestionarul arheologic al lui Odobescu*, în ,,Rev. etnogr. folc.'', XXXI (1986), nr. 1, p. 46—52.

[161] Să se vadă scrisoarea din 24 mart. 1870, adresată ministrului Al. G. Golescu-Arăpilă (cf. Alexandru Odobescu, *Opere*, VIII. *Corespondenţă 1847—1879*, ed. de Al. Dima, Nadia Lovinescu, Filofteia Mihai, Rodica Bichis, Buc., 1979, p. 204—205; să se vadă şi G. Şerban, *ed. cit.*, p. 340, unde data actului este 20 martie 1870).

[162] Ne referim la D. Papazoglu şi la preocupările sale aşa cum se desprinde din acte ale vremii (cf. *ms. rom. 729*, de la Arh. St. Buc., f. 102, doc. din 1869 sept. 12; să se vadă şi Al. Elian, *vol. cit.*, p. 30, nota 4).

În această etapă erau totodată depuse stăruințe în vederea restaurării marilor fundații voievodale, ne referim cu deosebire la m-rea Argeșului, unde Jean Jules Antoine Lecomte du Nouy executa releveele portretelor votive de aici, după 1875 [163], iar Gr. G. Tocilescu avea să definitiveze una din cele mai valoroase monografii dedicate lăcașului, la încheierea lucrărilor de restaurare, în 1886 [164], studiu ce încorporează o bogată informație de epigrafie, tipărită cu rigurozitate științifică [165].

Distinsul specialist din rîndul cadrelor Academiei, ne referim desigur la Tocilescu, se făcuse cunoscut în privința culegerii și editării inscripțiilor medievale încă de mai înainte vreme, în urma investigațiilor desfășurate în mai multe ținuturi [166] și a publicării numeroaselor surse lapidare în ale sale *Raporturi* [167].

O epocă de mai rodnice cercetări, de ascensiune în domeniul istoriografiei, își urma cursul după cucerirea independenței statului la 1877—1878, în care și alți iubitori ai trecutului, cum a fost Dimitrie Butculescu, s-au angajat în „explorațiuni" arheologice și de epigrafie medievală, din dorința de a aduna dovezile necesare pentru înlăturarea anacronismelor „fragrante" din scrierile mai vechi și cu deosebire pe cele ce priveau cronologia voievozilor țării [168]. Străbătînd diferite itinerarii și în spațiul argeșan, de unde a înregistrat și inscripțiile ce se aflau către 1883 la Schitul Buliga din Pitești [169], el va stărui, ca și alți specialiști, pentru organizarea pe cale ministerială a unei comisii cu oameni competenți, care să se preocupe de cîte un județ, în vederea detectării surselor de interes istoric [170].

Fără a ne mai opri aici și asupra strădaniilor altor iubitori ai monumentelor și a vestigiilor lor, care dinspre sfîrșitul secolului al XIX-lea și în deceniile ce au urmat au făcut cunoscute zeci și zeci de inscripții din zona investigată de noi [171], ne vom îndrepta atenția asupra împrejurărilor și mai ales a opțiunilor formulate în sprijinul realizării *Corpusului de izvoare epigrafice* [172].

Implicarea unora dintre cunoscuții specialiști, membri ai Academiei Române — și dacă ne referim la ținutul Argeșului amintim pe Al. Odobescu, Gr. G. Tocilescu și apoi pe N. Iorga — în vasta operă de culegere a surselor lapidare a constituit un adevărat suport în dezbaterile ce aveau loc în cadrul amintitului forum pentru recomandarea întocmirii unei cuprinzătoare ediții de inscripții [173].

---

163 Cf. P. Chihaia, *art. cit.*, în GB, XXVI (1967), *loc. cit.*

164 Cf. vol. *Biserica Episcopală a mănăstirii Curtea de Argeș*, Buc. [1886].

165 *Ibidem.*

166 Cf. Al. Elian, *vol. cit.*, p. 35.

167 Cf. Gr. G. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 133—238.

168 Să se vadă cele observate de D. Butculescu, *Peatra mormîntală a lui Ioan Nicolae Alexandru Basarab din 1364*, în „Cooperatorul român", I (1883), nr. din 21 martie, p. 2; cf. și P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 217, nota 52.

169 Să se vadă Dimitrie Butculescu, *ms. nr. 3 545*, de la Muzeul județean Argeș din Pitești, f. 13 v — 14 v.

170 Cf. D. Butculescu, *art. cit.*

171 Să se vadă *Bibliografia*, din prezentul volum.

172 Așa cum se desprinde și din discuțiile purtate în ședințele de lucru ale forumului academic (să se vadă și cele relevate de Al. Elian, *vol. cit.*, p. 33).

173 *Ibidem*, p. 33—36.

După propunerea făcută de Gr. Tocilescu[174], la 18 mai 1890, în legătură cu realizarea acelui *Corpus inscriptionum Romaniae*[175], Spiru Haret, ministrul Cultelor și Instrucțiunii, preocupat la rîndu-i de situația în care se aflau atîtea texte răzlețe la numeroase ctitorii și situri istorice ce puteau sluji progresului istoriografiei, considera utilă adunarea și cuprinderea lor într-un *Corpus inscriptionum slavo-romanicarum*[176]. Pentru aceasta el preconiza la 1897 instituirea unei comisii formate din opt cercetători care, pe durata a trei luni, urmau să strîngă sursele lapidare ce trebuiau încorporate in opusul menționat[177]. Dificultățile ivite, probabil, în realizarea amintitului program, nu au făcut posibilă desfășurarea lui.

Ulterior, Gr. G. Tocilescu, reluînd ideea lui Spiru Haret, își intitula, nu intîmplător, comunicarea prezentată la Academia Română în 1904, *Nouă materialuri asupra unui Corpus inscriptionum slavo-romanicarum*[178], dar și atunci expunerea sa avea să exprime numai un deziderat.

La capătul unor stăruitoare cercetări și în sfera epigrafiei, desfășurate pe întinse coordonate teritoriale în provinciile istorice românești de la sud și est de Carpați, N. Iorga, în atenția căruia a continuat să rămînă vie această preocupare, a reușit însă să alcătuiască cele două volume de *Inscripții*[179], apărute în anii 1905—1908, adăugind astfel ideii de *corpus* noi valențe sub aspect metodologic și informațional.

O perspectivă mai largă se deschidea acum studiilor ce trebuiau încă a fi înfăptuite pentru promovarea investigațiilor pe tărîmul epigrafiei medievale românești. La realizarea acestora și-a adus o însemnată contribuție Comisiunea monumentelor istorice, odată cu apariția din 1908 a „Buletinului"[180] ei, precum și o pleiadă întreagă de iubitori ai trecutului țării și ai vechilor edificii[181], aparținînd — în parte — și spațiului argeșan[182].

Interesul față de remarcabilele ctitorii voievodale, rămase peste vremi în capitala de odinioară a statului muntean de la Curtea de Argeș, și pentru tezaurul lor informațional s-a manifestat și in rîndul unor cercetători străini. Prin scrierile lor existența acestora a putut fi semnalată, din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea și în următoarele decade ale

---

[174] Relevăm că in urma preocupărilor sale era intreprinsă in 1893 o anchetă despre monumentele țării, pe baza *Tabloului* intocmit in legătură cu legislația din anul precedent, formular ce cuprindea la nr. 12 și o rubrică de *inscripții*. Din răspunsurile date de îngrijitorii lăcașurilor argeșene au fost inregistrate și texte de la Cotmeana, și anume pisania mănăstirii datind din 1711 (să se vadă Filiala Arhivelor Statului, Municipiul București, Comisia monumentelor istorice, dosar nr. 2/1893, f. 62) ; pentru această anchetă cf. și cele relevate de P. I. Panait și V. Tatomir, *Probleme și preocupări privind vestigiile istorice muscelene la sfîrșitul secolului al XIX-lea*, in „Stud. com.", Cîmpulung, II (1981), p. 179—183.

[175] Cf. Al. Elian, *loc. cit.*

[176] Cf. T. G. Bulat, *O încercare de a publica un „Corpus inscriptionum slavo-romanicarum"*, in „Romanoslavica", XII (1965), p. 241—242.

[177] Să se vadă Referatul nr. 2 181, din 16 mai 1897 *(ibidem)*.

[178] Referiri la preocuparea lui Gr. G. Tocilescu pentru realizarea unui atare corpus de izvoare epigrafice, și la Al. Elian, *vol. cit.*, p. 33—34.

[179] Cf. N. Iorga, *Inscripții din bisericile României*, I—II, Buc., 1905—1908.

[180] Cunoscutul periodic „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", I—XXXVIII (1908—1945).

[181] Cf. autorii citați in *Bibliografia* volumului de față, cunoscuți pentru notele și studiile editate : V. Drăghiceanu, St. Nicolaescu, Al. Lapedatu, N. Iorga, D. Onciul ș.a.

[182] Ne referim spre pildă la Tatiana Bobancu (cf. *Bibliografia*).

veacului nostru, în cîteva din marile centre ale lumii europene [183], ca o continuare, în forme mai apropiate sferei epigrafiei, a relațiilor transmise în epocile precedente de memorialiștii care ne-au vizitat țara.

Numeroasele studii efectuate în deceniile care au urmat, mai ales de cercetători avizați, dintre cadrele institutelor Academiei, din învățămînt, muzee, arhive și biblioteci, de către prelați cărturari sau de specialiști ai Patrimoniului cultural, au adus la lumină noi și importante surse epigrafice ale lumii medievale și din epoca modernă a României [184].

O privire de ansamblu asupra eforturilor intreprinse pe tărimul editării izvoarelor lapidare și în mod deosebit a celor argeșene vădește faptul că dacă în secolul trecut era resimțită lipsa inscripțiilor în plan istoriografic, acum publicațiile în care acestea sînt inserate au sporit simțitor, încît utilizarea unui text sau altul crează adesea dificultăți celor interesați să le folosească [185].

Tipărirea nesistematică a informației de epigrafie, în funcție de preocupările și zona investigată de fiecare autor, a făcut ca o bună parte a acesteia să nu fie încă cunoscută și integrată circuitului cercetării. Trebuie să se țină apoi seama de situațiile în care unele surse au fost publicate cu erori de lectură, cu lacune sau în traduceri ce se cer revizuite, adesea sub date greșite, implicînd, firește, amendarea lor.

Nu trebuie uitat de asemenea că o parte din inscripțiile grupate în acest volum ne sînt transmise prin intermediul copiilor și traducerilor existente în diferite fonduri documentare, în manuscrise și lucrări neintroduse în făgașul editorial, păstrate în arhive, biblioteci și muzee [186], materiale ce vor spori nu atît numărul, cît mai ales valoarea informațională a textelor lapidare din județul istoric Argeș.

Acestea sînt doar cîteva aspecte din ansamblul preocupărilor și cerințelor care se impun la editarea inscripțiilor dintr-un mai larg areal, în stadiul actual al evoluției istoriografiei în plan național. Este un deziderat care, apreciem, că a început să fie împlinit odată cu inițierea, în cadrul Institutului de Istorie „N. Iorga", a seriei *Corpusului* de izvoare epigrafice medievale și din epoca modernă a României, în cuprinsul căruia se înscrie și volumul de față.

Urmînd practica grupării izvoarelor lapidare după criterii teritoriale și anume în limitele *județelor istorice*, așa cum au fost ele cunoscute pînă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, am încorporat astfel din spațiul argeșan — restituit în hotarele marcate de Olt și plaiurile carpatine,

---

[183] După lucrarea lui Ludwig Reissenberger, *op. cit.*, editată la Viena, în 1860, un călător rus, care participase la sfințirea m-rii Argeșului în 1886, tipărea un an mai tîrziu, în cunoscutul periodic din Moscova „Русский вестникъ", în nr. din іюнь (7), p. 366—373, nota Румынский Монастырь Куртеа де Аржешъ semnată A. Putiata, reproducînd inscripțiile mai importante ale lăcașului. Ulterior, în 1911, Franz Jaffé publica la Berlin studiul *Die bischöfliche Klosterkirke Argeș*, în care, de asemenea, apăreau principalele texte lapidare conservate la biserica m-rii Argeșului, traduse în l. germană și franceză.

[184] Să se vadă pentru aceasta *Bibliografia* volumului acum editat.

[185] Cu atît mai mult cu cît *Bibliografia*, ed. de N. Stoicescu, pentru localitățile și monumentele din Țara Românească, în care figurează și studii ce cuprind inscripții, a apărut în 1970, iar *Bibliografia istorică a României*, vol. IV—VII, Buc., 1975—1990, totalizează deja patru volume, cu numeroase referințe pentru domeniul care ne preocupă (ne-am referit numai la tomurile ce continuă informația după 1970).

[186] Să se vadă pentru aceasta și partea de sfîrșit a *Bibliografiei* prezentului volum, unde sînt relevate manuscrisele și lucrările în manuscris.

de apele Vîlsanului și cursul mijlociu al Argeșului, de localitățile din zona de vest, de la Slobozia spre Ungheni și Martalogi[187] — toate relațiile de epigrafie din perioada de după întemeierea Țării Românești și pînă la 1848[188], ce interesează domeniul istoriei.

Criteriile folosite la publicarea volumului îngrijit acum au rămas în liniile lor generale aceleași, cum au fost enunțate și aplicate la editarea inscripţiilor din *Oraşul Bucureşti*[189]. Astfel, el cuprinde o *Introducere*, *Bibliografia* lucrărilor în care textele epigrafice au fost comunicate mai înainte, *Repertoriul cronologic* al surselor argeșene strînse în prezentul tom, de asemenea liste pentru *Îndoielnice* și *Falsuri*.

Textele aparţinînd diferitelor fonduri și monumente sînt grupate în cadrul *așezărilor* (satelor și orașelor) în care se află acestea prezentate *în ordine alfabetică* și restituite în cea mai mare parte *sub numele lor istorice*, așa cum au fost ele cunoscute și atestate în toponimia ce a premers reformelor din ultimii zeci de ani. Pentru fixarea coordonatelor teritoriale ale acestor localități am folosit însă ca mijloc de identificare — *indicativele comunelor stabilite în nomenclatorul din 1968*[190], practică ce ne-a apărut necesară pînă la promulgarea noii legislații privind organizarea administrativă a țării. *Pentru satele înglobate în perimetrul așezărilor urbane*, ca urmare a unui proces de mai lungă durată, ce nu poate fi limitat numai la etapa de după 1968, *am inserat materialele epigrafice sub numele acestora, orînduite tot alfabetic, în cadrul respectivelor orașe.*

În fondurile încorporate în cele *166 așezări rurale și urbane*, relevate în prezentul volum, sînt strînse *768 inscripții numerotate*, alte aproximativ 150 de informaţii epigrafice succinte — adesea consemnînd numai anii în care au fost dăruite unele piese — fiind citate în notele ce însoțesc o parte din aceste texte. Pentru a avea o imagine completă asupra totalului surselor pe care le publicăm acum, menționăm că mai bine de 300 de *grafite*, înscrise cu deosebire la Biserica Domnească din Curtea de Argeș și la lăcașul din Ruda ș.a. sînt orînduite după criterii cronologice și indicative ale spațiilor ce le adăpostesc, grupate la fondurile respective doar sub cîteva numere. Însumate laolaltă, ele depășesc *1 200 de inscripții*, la care trebuie încă adăugate acelea ce au ajuns în colecții și la muzee din alte zone ale țării[191].

În marea lor majoritate, textele epigrafice sînt alcătuite în limba română (c. 1 105), alte șapte cuprind formulare slavone mai ample[192], în timp ce 100 inscripţii sînt redactate în limba slavă, nouă în limba greacă, șase în limba latină, două în limba germană, unul — în transcriere în limba franceză, unul cu formular în limba română și limba greacă.

Precizăm apoi că informația de epigrafie, fără un conținut deosebit, existentă pe piese răzlețe, adesea la alte lăcașuri decît acelea de la care

---

[187] Hotar ce urca către nord-vest, de-a lungul pîrîului Cotmeana și apoi către Zlapia, Cocu, Linia Mare, Uda, Ciomăgești, Costești-Vitomirești, Bîrsoiu, Peretu.

[188] Limită stabilită cu decenii în urmă, în istoriografia noastră, pentru fixarea începutului epocii moderne, recomandată și pentru Corpusul de inscripții medievale, ca prag superior în ce privește adunarea inscripţiilor.

[189] Cf. Al. Elian, *vol. cit.*, p. 39—43.

[190] Cf. vol. *Județele României socialiste*, Buc., 1968; să se vadă și *Indicatorul localităților din România*, ed. de I. Iordan, P. Gâștescu, D. I. Oancea, Buc., 1974.

[191] Cf. *Lista A*, unde sînt repertoriate rezumatele a 52 de inscripţii, de pe piese reprezentative ale fundaţiilor argeșene.

[192] Relevăm că alte succinte formule de invocare simbolică în l. slavonă mai sînt întîlnite în cuprinsul inscripţiilor chirilice-românești.

proveneau, a fost inserată în *Lista* inscripţiilor cu date sumare, întocmită în ordinea alfabetică a localităţilor cu edificiile unde se află obiectele în cauză.

Urmează sursele *Îndoielnice*, stabilite ca atare, fie datorită lecturilor imprecise sub care au fost comunicate mai înainte de alţi editori, fie ca urmare a imposibilităţii determinării cu certitudine a datelor indicate de meşteri pe unele piese, în parte acum deteriorate şi mai greu lizibile.

Falsurile grupează pretinsele inscripţii comunicate ca urmare a lecturii şi interpretării eronate de către O. Tafrali a desenelor de pe galoanele arhidiaconilor înfăţişaţi în pictura murală la Biserica Domnească din Curtea de Argeş şi cărora cunoscuţii specialişti D. Onciul, I. Bogdan şi N. Iorga le-au dat cuvenita replică, negîndu-le autenticitatea[193]. Cu toate acestea Em. Grigoraş şi alţi editori au continuat să descifreze şi alte asemenea texte, supralicitînd imaginaţia în căutarea unor argumente pentru datarea actualului lăcaş într-o vreme şi pe o bază lipsite de orice temei [194].

Dat fiind faptul că o parte din obiectele valoroase cu inscripţii de la unele ctitorii argeşene se află în diferite colecţii din afara perimetrului judeţului, am alcătuit o *Listă* A, în care este redat în formă rezumativă conţinutul a 52 de texte ce se găsesc în muzee din Bucureşti şi din alte localităţi ale ţării [195].

Ni s-a părut a fi de asemenea utilă o *Listă* B, pentru a evidenţia 23 de texte epigrafice de la lăcaşuri din jud. Argeş, care deşi aparţin vremii de după 1848, depăşind deci limitele preocupărilor noastre, puteau stîrni discuţii în privinţa datării lor [196].

Volumul cuprinde şi un *Glosar* de cuvinte slavone întîlnite în inscripţiile româneşti, *Anexe* I—III, cu formulare de cult în limbile română, slavonă şi germană, care însoţesc uneori informaţia epigrafică de interes istoric, apoi *Indici* de persoane, locuri şi lucruri, o *Listă* a ilustraţiilor, precum şi *Tabla de materii*.

Unele practici s-au impus la realizarea prezentei lucrări nu numai în privinţa îmbunătăţirii metodei editoriale, ci şi a tehnicii de publicare a inscripţiilor, în raport cu aceea folosită la tipărirea tomului consacrat *Oraşului Bucureşti*, în 1965. Astfel, la fondurile cu un număr restrîns de inscripţii, acestea sînt înserate în suită cronologică şi nu în ordinea diferitelor categorii de piese pe care au fost înscrise.

Portretele murale şi pomelnicele ctitorilor şi donatorilor, alcătuite în vremea zidirii unui lăcaş, îşi află locul după pisania acestuia, completîndu-i informaţia şi fiind datate în jurul anului consemnat în respectivul text.

În cazul inscripţiilor cu un conţinut asemănător de pe obiecte similare existente în cuprinsul aceluiaşi fond s-a reţinut în volumul de faţă doar unul din formularele în cauză, indicîndu-se în note faptul că lecturi apropiate figurează şi pe alte piese. Am făcut excepţie de la amintitul criteriu pentru informaţia epigrafică ce relevă nume de meşteri, zugravi, lemnari, argintari ş.a., care pot conduce şi la stabilirea numărului comenzilor executate de ei.

---

193 Cf. *Raportul* amintiţilor specialişti în AAR, 1915—1916, p. 23—26; Idem, *Raport*, în BCMI, 1915, p. 141—143; de asemenea, precizările aduse de D. Onciul, *În chestiunea Bisericei Domneşti de la Curtea de Argeş*, ibidem, IX (1916), p. 49—65.

194 Să se vadă pentru aceasta cele 23 de falsuri din cuprinsul volumului.

195 Să se vadă cele relevate la nota 191.

196 Cf. *Lista B*, din volumul de faţă.

Datele singulare, mai puţin semnificative, ce se păstrează la unele fonduri, alături de inscripţiile cu caracter istoric, au fost cuprinse în notele aferente la textele în cauză.

,,Grafitele" însemnate pe pereţii vechilor lăcaşuri şi grupate după criteriile deja amintite sînt datate, fie după grafie, pe epoci, sau dacă cuprind elemente de cronologie, între limita inferioară şi cea superioară a anilor în care pot fi încadrate, astfel fiind mai lesne accesibile cercetării.

În situaţiile în care inscripţiile ni s-au transmis numai prin intermediul publicaţiilor şi s-au păstrat pentru acelaşi formular mai multe lecturi, marcate de deosebiri de conţinut, textele respective au fost redate după tehnica ediţiilor critice.

Referitor la normele de transcriere a formularelor chirilice-româneşti am stabilit să dăm *ierurilor* (ъ şi ь), valoarea fonetică de *ă* şi *î*, ţinînd seama de particularităţile limbii vorbite.

Preocupaţi să realizăm prin volumul de faţă o ediţie de *izvoare epigrafice* şi nu o lucrare de *epigrafie*, în înţelesul mai exact al termenului, am dat o extensiune mai mare bibliografiei, care reflectă, pe durate mai lungi de timp, interesul unui număr sporit de iubitori ai trecutului, de cărturari şi specialişti, pentru tezaurul istoric conservat în spaţiul argeşan şi cu deosebire în vechea reşedinţă domnească de la Curtea de Argeş. Toate aceste referinţe restituie de fapt dimensiunile unui proces în care strădaniile depuse în scopul adîncirii cunoştinţelor pe făgaşul istoriei s-au reverberat puternic în planul dezvoltării conştiinţei naţionale. Ele marchează, în acelaşi timp, atît trebuinţe cît şi noi sensuri în evoluţia istoriografiei româneşti moderne, dar şi contemporane.

Volumul a fost întocmit de Constantin Bălan, cercetător ştiinţific principal la Institutul de istorie ,,N. Iorga", în urma investigaţiilor întreprinse pe teren în anii 1959—1960, cînd împreună cu Haralambie Chircă, de asemenea cercetător principal la amintita instituţie, apoi lector la Facultatea de Filologie-Istorie din Sibiu, au cules materialele epigrafice de la edificiile aflate în unele din localităţile din stînga Oltului şi de la Curtea de Argeş. Ulterior, în 1975—1977 şi apoi în 1988 şi 1990—1991, C. Bălan a efectuat cercetări în întregul judeţ istoric Argeş, colaţionînd şi cele cîteva zeci de texte adunate în prima campanie, mai sus relevată.

Investigaţiile au fost sprijinite de Direcţia Monumentelor Istorice, apoi de Patrimoniul Cultural, din Ministerul Culturii, ca şi de Direcţia de Culte. De asemenea am beneficiat de solicitudinea conducerii Muzeului judeţean Argeş din Piteşti, a dr. R. Stancu şi, cu deosebire, a cercetătorilor Sp. Cristocea şi Gr. Constantinescu, precum şi a d-lui N. Moisescu, directorul Muzeului din Curtea de Argeş. Ne-au acordat adesea concursul şi organele locale ale administraţiei, cu deosebire Episcopiile Rîmnicului şi Argeşului, protoieriile şi preoţii îngrijitori ai monumentelor, dar şi cadre din învăţămînt. Tuturor le aducem cuvenitele mulţumiri pentru informaţiile transmise şi sprijinul primit la realizarea acestei deosebit de complexe şi de dificile lucrări.

În ceea ce priveşte strădaniile depuse pentru adunarea referinţelor bibliografice, culese într-o primă etapă de un colectiv mai larg din Institutul de istorie ,,N. Iorga"[197], ele au fost continuate apoi de Olimpia Diaconescu, pînă în anul 1962 şi reluate în parte în 1970—1971. Acest

[197] Cf. Al. Elian, *vol. cit.*, p. 43—44.

material a fost revăzut și completat pînă acum de noi, fiind utilizat în Bibliografia volumului și a textelor.

Recunoștința noastră se îndreaptă către cei sub îndrumarea cărora am început și am desfășurat o bună parte din activitatea în cadrul Colectivului de inscripții, cu deosebire a distinsului specialist, prof. Al. Elian, a celorlalți colaboratori și, totodată, către prețuiții noștrii colegi P. Cernovodeanu și E. Lazea, pentru unele materiale și informații comunicate. Ținem să mulțumim și specialistei Dalila Aramă care, cu bunăvoință, ne-a semnalat existența însemnărilor de epigrafie ale lui Al. Odobescu, din timpul anchetei de la 1860, păstrate în Arhiva Secției de manuscrise a Bibliotecii Academiei Române.

Relevăm în același timp gratitudinea noastră pentru specialiștii care au întocmit referatele necesare în vederea tipăririi lucrării de față, R. Theodorescu, S. Iosipescu, N. Constantinescu, a colegilor E. Lazea și C. Rezachevici.

În ultima fază de pregătire tehnică a volumului spre făgașul editorial am avut un substanțial sprijin din partea dr. Dorina N. Rusu, redactorul de carte. Ne-au ajutat apoi și cercetătorii Sp. Cristocea de la Muzeul Județean Argeș din Pitești și P. Florea, de la Arhivele Statului, fost muzeograf la Patrimoniul Cultural din Rm. Vîlcea, pentru procurarea unora din fotografiile utilizate în prezentul tom. O parte din materialul ilustrativ, îndeosebi de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, îl datorăm prof. Dan Mohanu și anume șapte decalcuri și unele fotografii, iar cele de la m-rea Argeșului ș.a., specialiștilor I. Hozoc, D. Sima și Șt. Micloș de la Laboratorul Fotografic al Bibliotecii Academiei Române, în timp ce desenele unor inscripții, mai ales acelea reproducînd *Falsurile* publicate de Em. Grigoraș, au fost executate în Serviciul tehnic al Editurii Academiei.

Vom semnala în continuare lucrările și materialele documentare ce ne-au slujit la verificarea datelor consemnate în inscripții sau pentru identificarea unor persoane menționate în cuprinsul lor :

Istoria lumii în date, sub conducerea lui A. Oțetea, Buc., 1972

IONAȘCU, I., *Domnii din Moldova și Țara Românească. Voievozii, vicevoievozii și guvernatorii Transilvaniei. Anii de domnie ai regilor Ungariei*, în vol. *Documente privind istoria României. Introducere*, I., Buc., 1956, p. 493—510

IONAȘCU, I. și PALL, FRANCISC, *Elemente de cronologie*, *ibidem* [Anexe]

SACERDOȚEANU, A., *Liste de suverani*, în vol. *Îndrumări în cercetări istorice*, Buc. [f.a.], p. 231—290

MIOC, D. (responsabil), BĂLAN, C., BĂLAN, M., CHIRCĂ, H., STOICESCU, N. și ȘTEFĂNESCU, ȘT., *Lista dregătorilor din Sfatul domnesc al Țării Românești în secolele XV—XVII*, în SMIM, IV (1961), p. 565—583

STOICESCU, N., *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova sec. XIV—XVII*, Buc., 1971

ADAM, MARIETA, *Lista unor dregători de categoria a doua în secolele XV—XVII (Țara Românească)*, în SMIM, IX (1978), p. 185—191

RĂDULESCU, TEODORA, *Sfatul domnesc, sec. XVIII* = RĂDULESCU, TEODORA. *Sfatul domnesc și alți mari dregători ai Țării Românești în secolul al XVIII-lea. Liste cronologice și cursus honorum*, în RA, XLIX (1972), nr. 1, p. 107—131 : nr. 2, p. 293—324 : nr. 3 p. 441—470 ; nr. 4, p. 659—690

IORGA, N., *Lista mitropoliților și episcopilor români*, în *Istoria bisericii românești și a vieții religioase a românilor*, ed. a II-a, vol. II, Buc., 1932, p. 309—362

ȘERBĂNESCU, N., *Mitropoliții* = ȘERBĂNESCU, N., *Mitropoliții Ungrovlahiei*, în BOR, LXXVI (1959), p. 722—826

— *Episcopii Rîmnicului*, în MO, XVI (1964), p. 171—212

— , *Episcopii Argeșului*, ibidem, XVII (1965), p. 602—630

PĂCURARIU, M., *Listele cronologice ale ierarhilor bisericii ortodoxe române*, în BOR, XCII (1975), p. 322—355

BULAT, T. G., *Episcopia Buzăului. Titularii ei din secolele XIV–XVII*, în GB, XXIX (1970), p. 759–772
— , *Titularii Episcopiei Buzăului în secolul al XVIII-lea, ibidem*, XXXIII (1974), p. 706–721 și 1 156–1 191 ; XXXIV (1975) p. 358–384
NĂSTUREL, P., *Lista patriarhilor ortodocși. Constantinopol. Alexandria. Antiohia și Ierusalim*, în „Hrisovul", VII (1947), p. 147–186
Lista egumenilor mînăstirilor și schiturilor din Țara Românească, sec. XIV–XVIII (în ms., alcătuită de un colectiv de la Sectorul de istorie medie din Institutul de Istorie „N. Iorga")
Lista monumentelor de cultură de pe teritoriul R.P.R., Buc., 1956
STOICESCU, N., *Bibliografia*, I–II = STOICESCU, N., *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România, I — Țara Românească (Muntenia, Oltenia și Dobrogea)*, I–II, Buc., 1970
Bibliografia periodicelor = *Bibliografia analitică a periodicelor românești*, vol. II, *1851–1858*, partea I-a, ed. de I. Lupu, D. Berindei, N. Camariano și O. Papadima, Buc., 1970
DRĂGUȚ, V., *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, Buc., 1976
Eparhia Rîmnicului și Argeșului. Monografie, ed. cu încuviințarea episcop. Iosif al Rîmnicului și Argeșului, I–II, Rîmnicu Vîlcea, 1976
BERECHET, ȘT., *Catagrafia Episcopiei Argeșului în 1808*, în BOR, XL (1921–1922), p. 679–686
BRANIȘTE, M. M., *Alegerea și așezarea preoților în slujbă sub regulamentul organic în Țara Românească, după documente argeșene*, în MO, XIII (1961), p. 619–634
BRANIȘTE, M. M. și DIACONESCU-GLAVACIOC, I., *Catagrafia — Argeș, 1833* = BRANIȘTE, M. M., DIACONESCU-GLAVACIOC, I., *Catagrafia preoților din județul Argeș la 1833*, în MO, XIII (1961), p. 395–420
FILITTI, I. C., *Catagrafie oficială de toți boierii Țării Românești la 1829*, publicată de . . ., Buc., 1929
IONAȘCU, I., *Catagrafia — Argeș* = IONAȘCU, I., *Catagrafia eparhiei Argeș la 1824*, cu prefață, indice și o hartă, Buc., 1942
— , *Despre județele Olt și Argeș în Catagrafia din anii 1773–1774, de la Moscova*, în MO, X (1958), p. 248–292
IONESCU, I., *Catagrafia protopopiei Argeș la 1845*, ibidem, VIII (1956), p. 416–423
Catalogul manuscriselor, IV = ȘTREMPEL, G. (redactor responsabil), Fl. Moisil, L. Stoianovici, *Catalogul manuscriselor românești*, vol. IV *(1062–1380)*, Buc., 1967
ȘTREMPEL, G., *Catalogul manuscriselor românești, BAR, 1–1600*, Buc., 1978
DRĂGHICEANU, V., *Catalogul colecțiunilor comisiunii monumentelor istorice*, Buc., 1913
DIR, Introducere, I = *Documente privind istoria României, Introducere*, vol. I, Buc., 1956 (Anexele III și XXII)
DIR, XVII, B, III = *Documente privind istoria României, veac XVII, B, Țara Românească*, vol. III *(1616–1620)*, Buc., 1952
DRH, B, 1, XXIV = *Documenta Romaniae Historica*, B. *Țara Românească*, vol. I *(1247–1500)*, ed. de P. P. Panaitescu și D. Mioc, Buc., 1966 ; vol. XXIV *(1633–1634)*, ed. de D. Mioc, Sașa Caracaș și C. Bălan, Buc., 1974
FILITTI, I. C., *Arhiva Gheorghe Grigore Cantacuzino*, Buc., 1919
GRECIANU, ȘT. D., *Genealogiile documentate ale familiilor boierești*, I–II, Buc., 1913–1916
IORGA, N., *Studii și documente cu privire la istoria românilor*, VIII, Buc., 1906
LECCA, O. G., *Familiile boerești române*, Buc., 1899
CORFUS, I., *Însemnări de demult*, Iași, 1975
CIUCEANU, ȘT., *Raport*, în ACMI, pe 1915, Buc., 1916, p. 119–169
GARDTHAUSEN, VICTOR, *Griechische Paleographie*, II, Leipzig 1978
GIURESCU, C., *Material pentru istoria Olteniei subt austriaci*, II, *1726–1732*, Buc., 1944
GRECEANU, R. și GRECEANU EUGENIA, *Din nou despre mănăstirea Cotmeana*, în RMM, MIA, XLVI (1977), nr. 2, p. 37–48
HOLBAN, MARIA. *Peut-il être question d'une occupation roumaine de Vidin par Radu I-er?*, în RESEE, 1980, nr. 3 = HOLBAN, MARIA, *Peut-il être question d'une seconde occupation roumaine de Vidin par Radu I-er suivant de près celle de Vladislav I-er (Vlaicu) de l'année 1369?*, în RESEE, XVIII (1980), nr. 3, p. 443–458
IONAȘCU I., *Boierul Sandu Bucșănescu († 1760) — Acte și însemnări*, Craiova, 1934 [*Acte relative la Sandu Bucșănescu*, în AO, XIII (1934), nr. 74–76]
IORGA, N., *Contribuții la istoria literaturii române la începutul secolului al XIX-lea*, Buc., 1906 [extras din AAR, MSI, tom XXIX]

MILLET G., *Inscriptions byzantines de Mistra*, Athènes, 1899 [extras din „Bulletin de Correspondance Hellenique", Paris, XXIII (1899)]
NEDA, I. M., *Date despre schitul Brătășești (Argeș)*, în RIR, IX (1939), p. 296–303
Polski Slownik biograficzny, tom XXIII/2, zeszty 97, Wroclaw–Warszawa–Krakow–Gdansk, 1978
URECHIA, V. A., *Istoria românilor*, IX, Buc., 1896
— *Documente inedite din domnia lui Alexandru Constantin Moruzi 1793–1796, Memoriu*, Buc., 1895
ZAMFIRESCU, D. *Neagoe Basarab* = ZAMFIRESCU, D., *Neagoe Basarab și învățăturile către fiul său Theodosie. Probleme controversate*, Buc., 1973

★

Arhivele Statului București, Episcopia de Argeș V/2 și 14
Ibidem, *ms. rom. 204*

LISTA PERIODICELOR ȘI A ABREVIERILOR UTILIZATE

AAR (MSI)	= „Analele Academiei Române" (Memoriile Secțiunii Istorice)
AAR (MSL)	= „Analele Academiei Române" (Memoriile Secțiunii Literare)
AAR (DMN)	= „Analele Academiei Române" (Discursuri, Memorii și Notițe)
„Analele Academiei Române". Partea administrativă și dezbaterile	
AB	= „Adevărul bisericesc". Revista Societății « Frăția »
ACMI	= „Anuarul Comisiunii monumentelor istorice"
„Adevărul"	
AGR	= „Anuarul graficei române"
ALA	= „Adevărul literar și artistic"
„Almanahul parohiei ortodoxe române din Viena", 1986	
„Almanahul ziarului « Tribuna »"	
„Amvonul"	
„Anal. arh."	= „Analele architecturei"
„Anuarul Argeșului"	= „Anuarul Eparhiei Argeșului", 1929
„Argeșul", Pitești	
B	= „Buridava"
BCMI	= „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice"
BEA	= „Buletinul Eparhiei Argeșului"
BOR	= „Biserica ortodoxă română"
„București"	
„Bul. Bibl. Rom.", Freiburg	= „Buletinul Bibliotecii Române", Freiburg Studii și documente românești
„Calendarul antic"	
CL	= „Convorbiri literare"
„Contemporanul"	
„Crucea"	
CT	= „Columna lui Traian"
„Curierul românesc"	
„Dacoromania", Freiburg—München	
[illegible]	= „Glasul bisericii"
[illegible]	= „Glasul monahilor"
„Ioan Maiorescu"	
„Ioan Neculce"	
„Izbînda"	
„Îndrumătorul eparhial al Sf. Episcopii a Rîmnicului și Argeșului"	
„Înfrățirea", Cluj	
MA	= „Mitropolia Ardealului"
MB	= „Mitropolia Banatului"
MI	= „Magazin istoric"
„Minerva", Craiova	
MM	= „Monumente și muzee"
MMS	= „Mitropolia Moldovei și Sucevei"
MO	= „Mitropolia Olteniei"
„Năzuința", Craiova	
NR	= „Neamul românesc"
NRB	= „Noua revistă bisericească"
NRR	= „Noua revistă română"
PO	= „Păstorul ortodox"
„Ramuri", Craiova	
RESEE	= „Revue des études sud-est européenne"

„Rev. ist. com. Domnești”	= „Revista istorică a comunei Domnești”
„Revue archéologique”, Paris, 1921	
RdI	= „Revista de istorie”, 1981
RI	= „Revista istorică”
RIAF	= „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”
RM	= „Revista muzeelor”
RMI	= „Revista monumentelor istorice”, Serie nouă, București, 1990
RMM (MIA)	= „Revista muzeelor și monumentelor”. Monumente istorice și de artă
„Romanoslavica”	
„România nouă”, București	
„Românul”	
RR	= „Revista română”
RRH	= „Revue roumaine d'histoire”
RRHA	= „Revue roumaine d'histoire de l'art”
RSCA	= „Revista Societății clerului argeșan « Frăția »” Pitești
„Русский веастникъ”, Москва, 1887	
SAI	= „Studii și articole de istorie”
SCIA	= „Studii și cercetări de istoria artei”
„Sociologie românească”	
„Spicuitor în ogor vecin”	
ST	= „Studii teologice”
„Stud. com.”, Argeș	= „Studii și comunicări”. Muzeul Curtea de Argeș
„Stud. com.”, Cîmpulung	= „Studii și comunicări”. Muzeul Cîmpulung-Muscel
„Stud. com.”, Pitești	= „Studii și comunicări”. Muzeul Pitești
„Studii vîlcene”	
„Tiner. rom.”	= „Revista Societății « Tinerimea română »”
„Transilvania”, Sibiu	
„Tribuna României”	
„Univ. lit.”	= „Universul literar”
VB	= „Vocea bisericei”
„Viitorul”	

BIBLIOGRAFIE ȘI PRESCURTĂRI BIBLIOGRAFICE

ALEXIANU, Al., *Din literatura epigrafică*, în GB, 1968 = ALEXIANU, AL., *Din vechea literatură românească epigrafică. Versul de inscripție murală, lapidară, iconară, pe țesături și lucruri bisericești*, în „Glasul bisericii", XXVII (1968), nr. 7—8, p. 856—878

ANDREESCU, ȘTEFAN, *Contribuții cu privire la trecutul mînăstirii Tutana*, în „Mitropolia Olteniei", XVIII (1966), nr. 3—4, p. 251—288

— , *Clopotul Cotmenei*, în „Magazin istoric", IV (1970), nr. 12 (45), p. 52—53

„Anuarul Argeșului", 1929 = „Anuarul Eparhiei Argeșului" pe anul 1929, Curtea de Argeș 1929

APOSTOLESCU, N. I., *Schitul Trivalea*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie", IV (1902), vol. VIII, p. 110—116

— , *Descoperiri istorice românești*, în „Noua revistă română", XVII (1915), nr. 15 din 4—11 octombrie, p. 214

— , *O descoperire la Curtea de Argeș*, în „Viitorul", 1915, nr. 2 708 = APOSTOLESCU, N. I., *O mare descoperire istorică. Un voevod clădește în secolul al XIII-lea. D. Tafrali descoperă că biserica Sf. Nicolae de la Curtea de Argeș este construită de un Basarab în 1262*, în „Viitorul", VIII (1915), nr. 2 708 din 27 august, p. 1

Arta creștină în România. 3. Secolul al XIV-lea ; 4. Secolul al XV-lea ; 5. Secolul XVI, București, 1983—1989. Albume tipărite cu binecuvîntarea Prea fericiților părinți Iustin și Teoctist, Patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române. Studii și prezentarea planșelor de Corina Popa (3) și V. Drăguț (4—5).

ATANASESCU, I. L., *Mînăstirea Cozia*, în „Ion Maiorescu", III (1933), nr. 3—5, p. 23—33

BALȘ, ȘTEFAN, *Biserica Sf. Gheorghe din Pitești*, în „Revista muzeelor și monumentelor", Monumente istorice și de artă, XLV (1976), nr. 2, p. 62—66

BARBU, DANIEL, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XIV-lea*, București, 1986

— , *Sur le double nom du prince de Valahie Nicolas-Alexandre*, în „Revue roumaine d'histoire", XXV (1986), nr. 4, p. 287—300

BĂBEANU, POMPILIU, *Curtea de Argeș sub voievozii Basarabi*, București, 1942

BĂLAN, CONSTANTIN C., *Meșteri de frumos ai Țării Românești*, în „Magazin istoric", XX (1986), nr. 3 (228), p. 24—26

— , *Considerații*, în „RA", 1991, nr. 3 = BĂLAN, CONSTANTIN, *Considerații privind activitatea „slujitorilor condeiului" și semnificația prezenței lor în arealul Țării Românești în evul de mijloc și la începutul epocii moderne*, în „Revista arhivelor", LXVII (1991), nr. 3, p. 311—317

— , *Studiul inscripțiilor*, în „RMI", 1992, nr. 2 = BĂLAN, CONSTANTIN, II *Studiul inscripțiilor din deschiderea centrală a timpanului vestic* [în naosul Bisericii Domnești—Argeș], în „Revista monumentelor istorice", LX (1992), nr. 2, p. 89—92

— , *Ruda et les boyards Rudeanu*, în „RRH", 1993, nr. 3—4 = BĂLAN, CONSTANTIN, *Ruda et les boyards Rudeanu d'Argeș pendant l'époque de Michel le Brave*, în „Revue roumaine d'histoire", XXXII (1993), nr. 3—4, p. 261—267

BĂLAN, C., MOHANU, D., *Unele Considerații*, în „Stud. com.", Argeș, 1992 = BĂLAN, CONSTANTIN, MOHANU, DAN, *Unele considerații privind cercetările de la Biserica Domnească, din timpanul de vest al naosului și despre inscripțiile descoperite aici*, în „Studii și comunicări", Muzeul Curtea de Argeș, IV (1992), p. 25—33 (și pl. p. 34—36)

BĂLAȘA, DUMITRU, *Schitul Păpușa (Vilcea)*, în „Îndrumătorul eparhial al Sf. Episcopii a Rîmnicului și Argeșului", V (1949), nr. 10, p. 34–37

— , *Cruci de piatră*, în MO, 1972 = BĂLAȘA, D., *Cruci de piatră în Țara Românească catagrafiate în anul 1832*, în „Mitropolia Olteniei", XXIV (1972), nr. 1–2, p. 92–104 și ibidem, nr. 5–6, p. 408–452

BĂLĂCEANU, I. M., *Bis. Curtea de Argeș*, în MO, 1977 = BĂLĂCEANU, ION M., *Biserica lui Neagoe de la Curtea de Argeș*, ibidem, XXIX (1977), nr. 10–12, p. 774–780

BĂNESCU, N., *Mănăstirea Cotmeana*, în „Ramuri", Craiova, II (1906–1907), nr. 7–8, p. 193–199

BĂRBULESCU, ILIE, *Biserica Domnească de la Curtea de Argeș*, în „Noua revistă română", XVIII (1916), nr. 5, p. 72–75

— , *Curentele literare la români în perioada slavonismului cultural*, București, 1928

BĂTRÂNA, LIA și BĂTRÂNA, A., *Contribuții – Cotmeana*, în MO, 1974 = BĂTRÎNA, LIA și BĂTRÂNA, ADRIAN, *Contribuții la datarea bisericii fostei mînăstiri Cotmeana*, în „Mitropolia Olteniei", XXVI (1974), nr. 5–6, p. 470–476

BELLANGER, STANISLAS, *Le Kéroutza. Voyage en Moldo-Valachie*, I–II, Paris, 1846

BERECHET, ȘTEFAN, *Inscripții necunoscute*, în „Spicuitor în ogor vecin", I (1920), fasc. 1–3, p. 78

BERISLĂVEȘTI, în GM, 1935 = *Mînăstirea „Berislăvești"*, în „Glasul monahilor", XIII (1935), nr. 444 din 14 aprilie, p. 3

BEZA, M., *Byzantine Art in Roumania*, London, 1940

BILCIURESCU, C. ȘT., *Monastirile din România* = BILCIURESCU, CONSTANTIN ȘT., *Monastirile și bisericile din România, cu mici notițe istorice și gravuri*, culese de... București, 1890

Biserica Domnească din Curtea de Argeș, județul Argeș, în „Vocea bisericei", II–III (1896), nr. 24 și nr. 1, p. 4

BOBANCU, TATIANA N., *Album* = BOBANCU, TATIANA N., *Album religios. Bisericile din orașul Pitești, cu un mic istoric*, Pitești, 1933

— , *Monografia Brădet–Argeș* = BOBANCU, TATIANA N., *Monografia satului și stațiunii balneo-climaterice Brădet–Argeș*. Alcătuită de d-na..., București, 1937

BOBULESCU, C., *Schiță istorică* = BOBULESCU, C., *Schiță istorică a satelor Crucea de Sus, Crucea de Jos, cu bisericile lor, cum și a schiturilor Brazii și Moșinoaele din jud. Putna*, București, 1926

— , *Lăutari și hori* = BOBULESCU, C., *Lăutari și hori în pictura bisericilor noastre*, București, 1940

— , *Lăutarii noștri*, București, 1940

— , *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI pe 1942 = BOBULESCU, C., *Candele de la temelia bisericii Cotmeana*, în „Anuarul Comisiunii monumentelor istorice" pe 1942 [ed. V. Brătulescu], București, 1943, p. 110–136

— , *Gligorie Cornescu*, în MMS, 1958 = BOBULESCU, C., *Gligorie Cornescu arhitect al mănăstirii Cetățuia*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei", XXXIV (1958), nr. 11–12, p. 872–881

BOGDAN, DAMIAN, *O veche inscripție slavă*, în „Studii vîlcene", Rîmnicu Vîlcea, I (1971), p. 7–9

BOLLIAC, CESAR, *Valea Neagului, Pitești, Cimpulung, Jidova, Cetățuea lui Negru-Vodă, Dîmbovicioara, Nămăești*, în „Curier românesc", XVII (1845), nr. 85, p. 339–340

Borlești–Argeș = *Monografia parohiei Borlești din comuna Borlești–Argeș*, Pitești, 1936

BRADU, ION, *Documente de piatră*, în „Argeș", IV (1969), nr. 4 (35) din aprilie, p. 20

BRANIȘTE, M. M., *Însemnări*, în MO, 1961 = BRANIȘTE, MARIN M., *Însemnări pe vechile cărți de slujbă de la bisericile din Pitești*, în „Mitropolia Olteniei", XIII (1961), nr. 1–4, p. 195–208

— , *Partenie Nica*, în MO, 1963 = BRANIȘTE, M. M., *Partenie Nica Buligeanu (1786–1827)*, ibidem, XV (1963), nr. 9–10, p. 735–760 (cu Anexe)

— , *Samuil Tărtășescu episcop*, în MO, 1964 = BRANIȘTE, M. M., *Samuil Tărtășescu, episcop-locotenent de Argeș (11 ianuarie 1845 – 29 septembrie 1849)*, ibidem, XVI (1964), nr. 11–12, p. 870–908

— , *Schitul Buliga*, în MO, 1966 = BRANIȘTE, M. M., *Schitul Buliga, un metoc în Pitești al Mitropoliei Țării Românești*, ibidem, XVIII (1966), nr. 1–2, p. 47–81 (cu Anexa, p. 81–106)

— , *Însemnări*, în MO, 1969 = BRANIȘTE, MARIN M., *Însemnări și manuscrise din biserica Mavrodolu – Pitești*, ibidem, XXI (1969), nr. 7–8, p. 578–585

— , *Samuil Tărtășescu – episcop-locotenent de Argeș (1845–1849). Completări și rectificări*, ibidem, nr. 3–4, p. 247–250

— , *Icoane vechi în biserica Meculești din Pitești*, ibidem, XXVI (1974), nr. 5–6, p. 476–477

— , *330 de ani de la zidirea Bisericii Domnești Sf. Gheorghe din Pitești*, în „Almanahul Parohiei ortodoxe române din Viena", XXV (1986), p. 184—187

BRANIȘTE, M. M. și DIACONESCU, I., *Vechile cruci — Pitești*, în MO, 1964 = BRANIȘTE, MARIN M. și DIACONESCU, ILIE [GH.], *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești*, ibidem, XVI (1964), nr. 1—2, p. 39—50

— , *Pisanii*, în MO, 1971 = BRANIȘTE, MARIN M. ȘI DIACONESCU, ILIE [GH.], *Pisanii, însemnări și manuscrise din vechile biserici ale orașului Pitești*, ibidem, XXIII (1971), nr. 1—2, p. 61—65

BRĂTIANU, G. I., *Les fouilles de Curtea de Argesh (Roumanie)*, în „Revue archéologique", Paris, XIII (1921), p. 1—23

BRĂTULESCU, V., *Ciineni—Argeș*, în BCMI, 1933 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Comunicări, Ciineni—Argeș*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", XXVI (1933), p. 89—90

— , *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Comunicări, Biserici din județul Argeș*, ibidem, XXVII (1934), p. 39—43

— , *Elemente profane*, în BCMI, 1934 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Elemente profane în pictura religioasă*, ibidem, p. 49—67

— , *Bis. Telești*, în BCMI, 1940 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Comunicări. Biserica din Telești—Costești, Argeș*, ibidem, XXXIII (1940), p. 42

— , *Inscripții. Crucea de la Jiblea*, în BCMI, 1940 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Inscripții de curînd descoperite. V. Crucea din curtea bisericii de la Jiblea*, ibidem, fasc. 103, p. 17

— , *Inscripții*, III, în BCMI, 1940 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Inscripții de curînd descoperite. III. Brătieni—Argeș*, ibidem, p. 13

— , *Călimăneștii* = BRĂTULESCU, VICTOR, *Călimăneștii și monumentele istorice din împrejurimi*, ed. a III-a, București, 1941

— , *Curtea de Argeș* [București], 1941

— , *Frescele* = BRĂTULESCU, VICTOR, *Frescele din biserica lui Neagoe de la Argeș*, București, 1942

— , *Bis de la Curtea de Argeș*, în BOR, 1952 = BRĂTULESCU, VICTOR, *600 de ani de la zidirea Bisericii Domnești din Curtea de Argeș*, în „Biserica ortodoxă română", LXX (1952), nr. 11—12, p. 876—889

— , *Inscripții din biserici*, în „Studii teologice", V (1953), nr. 1—2, p. 146—160

— , *Bis din Rociu*, în MO, 1960 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Biserica din Rociu, raionul Curtea de Argeș*, în „Mitropolia Olteniei", XII (1960), nr. 7—8, p. 513

— , *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Biserica din Valea Danului, raionul Curtea de Argeș*, ibidem, nr. 1—2, p. 88—93

— , *Arhitectul „Gligorie Cornescul"*, în MMS, 1961 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Arhitectul moldovean din secolul al XVII-lea „Gligorie Cornescul"*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei", XXXVII (1961), nr. 9—12, p. 701—703

— , *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Meșteri zugravi constructori și ctitori de pe Vedea și Colmeana, regiunea Argeș*, în „Glasul bisericii" XXI (1962), nr. 5—6, p. 506—560

— , *Inscripții*, în MO, 1962 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Inscripții și însemnări din biserici. I. Din Arhiepiscopia Craiovei. II. Din Episcopia Rîmnicului și Argeșului*, în „Mitropolia Olteniei", XIV (1962), nr. 10—12, p. 690—701

— , *Inițiale și monograme*, în MO, 1965 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Inițiale și monograme legate de semnul crucii*, ibidem, XVII (1965), nr. 7—8, p. 568—586

— , *Inițiale*, în MB, 1967 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Inițiale, formule, monograme și elemente decorative pe lespezile mormîntale din mănăstirea lui Neagoe*, în „Mitropolia Banatului", XVII (1967), nr. 7—9, p. 521—528

BULAT, T. G., *Berislăvești*, în BCMI, 1924 = BULAT, T. G., *Mănăstirea Berislăvești, județul Argeș*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", XVII (1924), p. 78

— , *Neagoe Basarab* = BULAT, T. G., *Personalitatea religioasă a voevodului Neagoe Basarab al IV-lea*, Craiova [f.a.]

„Calendar — Argeș", 1900 = „Calendar bisericesc ortodox al județului Argeș", pe anul mîntuirei 1900, Pitești, 1899 (sic)

CARATAȘU, M., CERNOVODEANU, P. și STOICESCU, N., *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980 = CARATAȘU, MIHAIL, CERNOVODEANU, PAUL și STOICESCU, NICOLAE, *Jurnalul călătoriilor canonice ale mitropolitului Ungrovlahiei Neofit I Cretanul*. Traducere și prezentare de . . ., în „Biserica ortodoxă română", XCVIII (1980), nr. 1—2, p. 243—315

CASSELLI, D., *Restaurarea bisericii Sf. Nicolae Domnesc din Curtea de Argeș. Vechea zugrăveală descoperită este din 1262 sau 1192*, în „Minerva", VII (1915), nr. 2 428 din 21 septembrie, p. 1

— , *Biserica Sf. Niculae Domnesc din Curtea d'Argeș*, în „Revista pentru istorie arheologie și filologie", XVI (1915—1922), p. 137—144

CATINA, I. L., *Radu al VII-lea cel Viteaz (de la Afumați), domnul Țării Românești*, în „Almanachul ziarului « Tribuna »", IV (1928), p. 121—125

CAZACU, M., *Sculptorul Grigore Cornescu*, în MO, 1967 = CAZACU, MATEI, *Influența decorației în piatră de la Argeș, în activitatea sculptorului Grigore Cornescu*, în „Mitropolia Olteniei", XIX (1967), nr. 9—10, p. 730—742

CERCHEZ, GR., *Restaurarea bisericii domnești*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", X—XVI (1917—1923), p. 77—94

CERNOVODEANU, PAUL și LAZEA, LAVINA, *Monumentele istorice din Oltenia și Muntenia vizitate de generalul Kiselev la 1832* (II), în „Studii și cercetări de istoria artei", Seria Arta Plastică, XX (1973), nr. 2, p. 337—346

CERNOVODEANU, P. I. și POPESCU, PAULA, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958 = CERNOVODEANU, PAUL I. și POPESCU, PAULA, *Monumentele istorice din comuna Budeasa (Raionul și regiunea Pitești)*, în „Monumente și muzee", I (1958), p. 149—166

CHIHAIA, P., *Observații asupra portretelor de la Brădet*, în SCIA, 1960, nr. 1 = CHIHAIA PAVEL, *Observații asupra portretelor lui Mircea cel Bătrîn și doamnei Mara de la Brădet*, în „Studii și cercetări de istoria artei", VII (1960), nr. 1, p. 253—258

— , *Cîteva date*, în MO, 1962 = CHIHAIA, PAVEL, *Cîteva date în legătură cu portretele votive din „Biserica lui Neagoe" din Curtea de Argeș*, în „Mitropolia Olteniei", XIV (1962), nr. 7—9, p. 449—472

— , *Contribuții*, în GB, 1963 = CHIHAIA, PAVEL, *Contribuții la problema identificării mormintelor din biserica Sf. Nicolae Domnesc din Curtea de Argeș*, în „Glasul bisericii", XXII (1963), nr. 1—2, p. 41—70

— , *Două vechi autoportrete din Țara Românească*, în „Studii și cercetări de istoria artei", X (1963), nr. 1, p. 211—222

— , *Semnificația portretelor din biserica mînăstirii Argeș*, în „Glasul bisericii", XXVI (1967) nr. 7—8, p. 788—799

— , *Considerații*, în SCIA, 1969 = CHIHAIA, PAVEL, *Considerații despre fațada bisericii lui Neagoe din Curtea de Argeș*, în „Studii și cercetări de istoria artei", Seria Arta Plastică, XVI (1969), nr. 1, p. 65—84

— , *Date noi*, în „Stud. com.", Pitești, 1969 = CHIHAIA, PAVEL, *Date noi despre necropola primilor Basarabi din Curtea de Argeș*, în „Studii și comunicări". Muzeul Pitești, II (1969), p. 133—166

— , *Contribuții*, în SCIA, 1970, nr. 1 = CHIHAIA, PAVEL, *Contribuții la problema originii și structurii orașelor de reședință din Țara Românească*, în „Studii și cercetări de istoria artei", Seria Arta Plastică, XVII (1970), nr. 1 p. 57—71

— , *Neagoe Basarab*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani* = CHIHAIA, PAVEL, *Cu privire la „Învățături" și la cîteva monumente din vremea lui Neagoe Basarab*, în vol. *Neagoe Basarab 1512—1521. La 460 de ani de la urcarea sa pe tronul Țării Românești* [București], 1972, p. 130—202

— , *Pietrele de mormînt ale m-rii Argeș*, în GB, 1973 = CHIHAIA, PAVEL, *În legătură cu pietrele de mormînt ale ctitorilor bisericii mănăstirii Argeș*, în „Glasul bisericii", XXXII (1973), nr. 11—12, p. 1 258—1 277

— , *Portrete de ctitori din Țara Românească oglindite în cronici și documente artistice*, ibidem, XXXIII (1974), nr. 1—2, p. 95—109

— , *Din cetățile de scaun* = CHIHAIA, PAVEL, *Din cetățile de scaun ale Țării Românești*, București, 1974

— , *De la „Negru Vodă" la Neagoe Basarab* = CHIHAIA, PAVEL, *De la „Negru Vodă" la Neagoe Basarab. Interferențe literar-artistice în cultura românească a evului de mijloc*, București, 1976

— , *Despre Biserica Domnească din Curtea de Argeș și confesiunea primilor voievozi ai Țării Românești*, în „Buletinul Bibliotecii Române". Studii și documente românești, Freiburg, XIV (XVIII), 1987—1988, p. 103—138

— , *Tradiții răsăritene* = CHIHAIA, PAVEL, *Tradiții răsăritene și influențe occidentale în Țara Românească*, Tipărită cu binecuvîntarea P. F. Patriarh Teoctist, București, 1993

CHIȚIMIA, I. C., *Considerații*, în „Romanoslavica", 1965 = CHIȚIMIA, I. C., *Considerații referitoare la interpretarea formulei slave* МАРЕ, în „Romanoslavica", XII (1965), p. 299—306

C[ODRESCU], TH., *Uricarul*, IX = C[ODRESCU], TH[EODOR], *Inscripțiunea de pe piatra mormîntală a lui Radu Vodă de la Curtea de Argeș*, în vol. *Uricarul*, IX, Iași, 1887

CONSTANTINESCU, GRIGORE, *Monumente ale arhitecturii lemnului din sud-vestul județului Argeș*, în „Revista muzeelor și monumentelor". Monumente istorice și de artă, XVIII (1987), nr. 2, p. 54–57

CONSTANTINESCU, N., *Cercetarea arheologică de la Curtea Domnească din Argeș, 1967*, în „Studii și comunicări", Muzeul Pitești, I (1968), p. 123–138

— , *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, nr. 1 = CONSTANTINESCU, N., *La résidence d'Argeș des voivodes roumains des XIII-e et XIV-e siècles. Problèmes de chronologie à la lumière des récentes recherches archéologique*, în „Revue des études sud-est européennes", VIII (1970), nr. 1, p. 5–31

— , *Curtea Domnească – Argeș*, în BMI, 1971 = CONSTANTINESCU, N., *Curtea Domnească din Argeș, probleme de geneză și evoluție*, în „Buletinul monumentelor istorice", XL (1971), nr. 3, p. 14–23

— , *Curtea de Argeș – străveche vatră voievodală după 1150*, în „Magazin istoric", XII (1978), nr. 1 (130), p. 27–32

— , *Die Chronologie der Denkmäler in Fürstenhof Argeș (13–14 Jh.) und ihre historische Bedeutung*, în „Dacoromania", Freiburg–München, IV (1977–1978), p. 257–282

— , *Vladislav I, 1364–1377*, București, 1979

— , *Cronologia monumentelor de la Curtea de Argeș (XII–XIV). Semnificația lor istorică*, în „Revista de istorie", XXXIV (1981), nr. 4, p. 681–701

— , *Curtea de Argeș (1200–1400). Asupra începuturilor Țării Românești*, București, 1984

CONSTANTINESCU, N. A., *Albumul* = CONSTANTINESCU, N. A., *Albumul istoriei românilor, cu lămuriri pe scurt asupra evenimentelor însemnate*, de ..., București, 1927

CREȚEANU, R., *Bisericile de lemn* = CREȚEANU, RADU, *Bisericile de lemn din Muntenia*, București, 1968

— , *Monumentele*, în MO, 1969 = CREȚEANU, RADU, *Monumentele religioase de pe Valea Râului Doamnei*, în „Mitropolia Olteniei", XXI (1969), nr. 1–2, p. 36–46

CREȚEANU, R. și BRANIȘTE, M. M., *Bis. Drăganu*, în MO, 1968 = CREȚEANU, RADU, BRANIȘTE, MARIN M., *Biserica de lemn din Drăganu – Argeș*, ibidem, XX (1968), nr. 3–4, p. 254–257

— , *Biserica din Mogoșoaia*, în BOR, 1968 = CREȚEANU, RADU și BRANIȘTE, MARIN M., *Biserica Cuvioasa Paraschiva din Mogoșoaia (județul Argeș) și crucea de interes istoric din pridvorul ei*, în „Biserica ortodoxă română", LXXXVI (1968), nr. 11–12, p. 1 360–1 364 [+ pl.]

CRISTOCEA, SPIRIDON, *Sondajul arheologic de la biserica Bucșenești, comuna Corbeni, județul Argeș*, în „Studii și comunicări", Cîmpulung–Muscel, V (1989) p. 55–66

— , *Ioniță Brătianu (1797–1848) și ctitoria sa de la Șuici, județul Argeș*, ibidem, p. 153–168

— , *Biserica Drujești din Curtea de Argeș în lumina cercetărilor arheologice*, în „Revista monumentelor istorice", LIX (1990), nr. 1, p. 29–35

— , *Depozitul Ștefănești*, în „RM", 1993, nr. 1 = CRISTOCEA, SPIRIDON, *Din nou despre depozitul de tipsii feudale, de la Ștefănești, județul Argeș*, în „Revista muzeelor", XXX (1993), nr. 1, p. 22–29

DESFFEUILLES, PAUL et JACQUES LASSAIGNE, *Les français et la Roumanie. Textes choisis*, Bucarest, 1937

DIACONESCU, I. GH., *Materiale documentare*, în „GB", 1965 = DIACONESCU, ILIE GH, *Materiale documentare istorice la monumentele feudale bisericești din raionul Găiești regiunea Argeș*, în „Glasul bisericii", XXIV (1965), nr. 3–4, p. 249–293 și nr. 5–6, p. 459–486

— , *Biserica din Deagul de Sus – Argeș*, în „Biserica ortodoxă română", LXXXV (1967), nr. 11–12, p. 1 210–1 213

— , *Inscripții*, în GB, 1969 = DIACONESCU, ILIE GH., *Reliefuri și inscripții pe cruci de piatră feudale în nord-vestul Ungrovlahiei*, în „Glasul bisericii", XXVIII (1969), nr. 7–8, p. 853–881

— , *Bis. din Podul Broșteni*, în MO, 1971 = DIACONESCU, ILIE GH., *Biserica de lemn din Bălteni (Podul Broșteni) – Argeș*, în „Mitropolia Olteniei", XXIII (1971), nr. 9–10, p. 748–750

— , *Note argeșene*, în MO, 1972 = DIACONESCU, ILIE GH., *Note documentare cu privire la cîteva ctitorii argeșene*, ibidem, XXIV (1972), nr. 1–2, p. 80–91

— , *Cîteva ctitorii argeșene*, ibidem, XXXII (1980), nr. 3–6, p. 494–499

Dicționar geografic, II–III = *Marele dicționar geografic al României*, II–III, București, 1899–1900

DIMA-DRĂGAN, C., *Primul corpus de inscripții*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani* = DIMA-DRĂGAN CORNELIU *Inscripții de la Argeș în primul Corpus de inscripții medievale românești alcătuit de mitropolitul Neofit Cretanul la 1746–1747*, în vol. *Neagoe Basarab. 1512–1521. La 460 de ani de la urcarea sa pe tronul Țării Românești* [București], 1972, p. 109–110 [cu Anexe]

DOCAN, N., *Elemente cronologice*, în AAR.MSI, 1909 = DOCAN, N., *Despre elementele cronologice în documentele românești*, în „Analele Academiei Române", Memoriile Secțiunii Istorice, Seria a II-a, tom. XXXII (1909), p. 353–402 (în extras, p. 1–50)

Documente de arhitectură românească, 1, Facultatea de Arhitectură și Urbanism, Cabinetul de istoria și teoria arhitecturii, red. resp. Gr. Ionescu, București, 1952

Documente de arhitectură din România, 12, Ministerul Învățămîntului, Institutul de arhitectură „Ion Mincu", Catedra de Istoria arhitecturii, București, 1966, red. resp. arh. prof. Grigore Ionescu, lector arh. Gh. Curinschi

DRĂGHICEANU, VIRGIL, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc — Argeș*, în BCMI, 1912 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Comunicări. II. Inscripțiile de la Biserica Sf. Nicolae Domnesc, din Curtea de Argeș*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", V (1912), p. 95–96

— , *Diferite inscripții*, în BCMI, 1912 = DRĂGHICEANU, V., *Comunicări. XII. Diferite inscripții de biserici și mănăstiri*, ibidem, p. 184

— , *Biserica din Valea Danului — Argeș*, în „Anuarul Comisiunii monumentelor istorice" pe 1915, București, 1916, p. 68–74

— , *Inscripții*, în BCMI, 1916 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Cronică. Inscripții. Bis. Brad—Botoșari, Curtea-de-Argeș*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", IX (1916), p. 95

— , *Inscripții — Olari*, în BCMI, 1916 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Cronică. Inscripții. Bis. Olari, Curtea-de-Argeș*, ibidem

— , *Inscripții — Sf. Arhangheli*, în BCMI, 1916 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Cronică. Inscripții. Bis. Sf. Arhangheli, Curtea-de-Argeș*, ibidem

— , *Adevărul în privința unor descoperiri imaginare*, în „Neamul românesc", XVIII (1923), nr. 22 din 31 ianuarie, p. 1

— , *Curtea Domnească — Argeș*, în BCMI, 1917–1923 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Curtea Domnească din Argeș. Note istorice și arheologice*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", X–XVI (1917–1923), p. 9–76

— , *Fabrica de hîrtie de pe Olt, din satul Ruda*, în „Arhivele Olteniei", II (1923), nr. 10, p. 449–450

— , *Cele mai vechi inscripții românești*, în „Almanahul graficei române", 1927, București, 1927, p. 50–51

— , *Budeasa — Argeș*, în BCMI, 1927 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Comunicări. Budeasa Argeș*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", XX (1927), p. 48

— , *Comunicări — Lipia*, în BCMI, 1927 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Comunicări. Săpata de Sus. Cătunul Lipia — Argeș*, ibidem

— , *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Biserica din Ruda — Argeș. Note înainte de spălarea picturii*, ibidem, XXII (1929), p. 121–122

— , *Comunicări. Inscripție de la Biserica Domnească din Curtea-de-Argeș*, ibidem, XXIV (1931), p. 91

— , *Însemnări. Biserica din Borlești — Muscel*, ibidem, p. 46

— , *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931 = DRĂGHICEANU, VIRGILIU N., *Monumentele istorice din Oltenia. Raport din anul 1921*, ibidem, p. 105–132

— , *Monumentele Olteniei*, II, în BCMI, 1933 = DRĂGHICEANU, VIRGILIU N., *Monumentele Olteniei. Raportul al II-lea*, ibidem, XXVI (1933), p. 49–75

DRĂGHICEANU, V. și DEMETRESCU, P., *Schitul Brădetul, Argeș*, ibidem, XVII (1924), p. 68–73

DRĂGUȚ, VASILE, *Biserica Domnească din Cîmpulung : o nouă ipoteză*, în „Revista muzeelor și monumentelor", Monumente istorice și de artă, XLVI (1977), nr. 1, p. 45–50

DUMITRESCU, AL. T., *Comunicări. VII. Mărturii documentare despre mînăstirea Argeșului*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", VII (1914), p. 142–144

DUMITRESCU, C. L., *Fondateurs*, în RRHA, 1977 = DUMITRESCU, CARMEN LAURA, *Fondateurs et iconographie au XVI-e siècle en Valachie*, în „Revue roumaine d'histoire de l'art", Série Beaux-Arts, XIV (1977), p. 21–47

— , *Pictura murală* = DUMITRESCU, CARMEN LAURA, *Pictura murală din Țara Românească în veacul al XVI-lea*, București, 1978

— , *Anciennes et nouvelles hypothèses sur l'eglise S. Nicolae de Curtea de Argeș*, în RRHA, 1979 = DUMITRESCU, CARMEN LAURA, *Anciennes et nouvelles hypothèses sur un monument roumain du XIV-e siècle; l'Eglise Saint-Nicolae-Domnesc de Curtea de Argeș*, în „Revue roumaine d'histoire de l'art", Série Beaux-Arts, XVI (1979), p. 3—63
— , *Le voïvode de la fresque de S. Nicolae, Argeș*, în RESEE, 1979, nr. 3 = DUMITRESCU, CARMEN LAURA, *Le voïvode donateur de la fresque de Saint-Nicolae — Domnesc (Argeș) et le problème de sa domination sur Vidin au XIV-e siècle*, în „Revue des études sud-est européennes", XVII (1979), nr. 3, p. 541—558
DUMITRESCU, M., *Istoricul*, — II = DUMITRESCU, MARIN, *Istoricul a 40 de biserici din România*, II, București, 1902
ECONOMU, N. și STOIANOVICI, T. Al., *O biserică moșnenească din Dîmbovnic Găleșeștii*, în „Sociologie românească", IV (1942), p. 480—485
ENĂCEANU, GHENADIE, *Neofit I*, în BOR, 1875—1876 și 1876—1877 = ENĂCEANU, GHENADIE, *Metropolitul Ungro-Vlahiei Neofit I*, în „Biserica ortodoxă română", II (1875—1876), nr. 10, p. 632—640, 737—744 și ibidem, III (1876—1877), nr. 5, p. 175—183
ENĂCESCU, EFREM, *Pe urmele strămoșilor*, București [f.a.]
ENE, LAURENȚIU, *Un portret de șevalet din secolul al XVII-lea*, în „Buridava", Studii și materiale, IV (1982), Muzeul Rm. Vîlcea, p. 237—239
FILITTI, IOAN C., *O lămurire despre mitropolitul Munteniei Cozma Popescu și biserica din Ursoaia (Buzău)*, în „Biserica ortodoxă română", LI (1933), nr. 5—6, p. 200—205
FLORESCU, G., *Inscripții*, în „Miron Costin", Bîrlad, II (1914), nr. 2, p. 31
FLORESCU, I. AL., *Neagoe Basarab*, în GB, 1971 = FLORESCU, ION AL., *450 de ani de la moartea lui Neagoe Basarab*, în „Glasul bisericii", XXX (1971), nr. 9—10, p. 972—974
FRUNZESCU, AL., *Comunicări. Biserica mînăstirii Robaia*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", XXXV (1942), p. 190
Fundarea bisericei Episcopiei Argeșului, în „Vocea bisericei", I (1894), nr. 1, p. 3—5
„Fundațiunea lui Neagoe", în „Transilvania", Sibiu, XVIII (1887), nr. 23—24, p. 209—212
GABRIELESCU, N., *Respuns*, în „Anal. arh.", 1891 = GABRIELESCU, N., *Respuns la raportul d-lui Révoil*, în „Analele arhitecturei", II (1891), p. 17—27
GAVRIIL PROTUL, *Viața părintelui Nifon, patriarhul Țarigradului* = GAVRIIL PROTUL, *Viața și traiul sfinției sale părintelui nostru Nifonŭ, patriarhulŭ Țarigradului, care au strălucit între multe patemi și ispite în Țarigrad și în Țara Muntenească, scrisă* de..., ed. de Constantin Erbiceanu, București, 1888
GEORGESCU, DUMITRU V. (Șuici — Argeș), *Bisericuța din Vătășești*, în „Păstorul ortodox", Pitești, XV (1934), nr. 8—9, p. 272—280
— , *Biserica din Cepari (Înfățișare exterioară)*, ibidem, XIX (1938), nr. 3—4, p. 116—118
— , *Interiorul bisericii din Cepari*, ibidem, nr. 6—7, p. 211—215
GEORGESCU, D. V. și GEORGESCU, G., *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970 = GEORGESCU, DUMITRU V. și GEORGESCU, GEORGE, *Date privind unele biserici monumente istorice de pe Valea Topologului*, în „Glasul bisericii", XXIX (1970), nr. 7—8, p. 781—786
GEORGESCU, GEORGE, *Cronologie argeșană de la prima atestare documentară pînă la 1848*, în „Studii și comunicări", Curtea de Argeș, I (1980), p. 99—105
— , *Date cronologice din istoria orașului Curtea de Argeș*, ibidem, II (1987), p. 75—82
GEORGESCU, I. B., *Mînăstiri oltenești. Cozia*, în „Năzuința", Craiova, III (1924—1925), nr. 4—5, p. 1—34
GHIBĂNESCU, GH., *Inscripții*, în „Ioan Neculce", Iași, 1923 = GHIBĂNESCU, GH., *Inscripții și notițe de pe cărți*, în „Ioan Neculce", Iași, I (1923), fasc. 3, p. 168—171
GHIKA-BUDEȘTI, N., *Evoluția arhitecturii*, IV, în BCMI, 1936 = GHIKA-BUDEȘTI, N., *Evoluția arhitecturii în Muntenia și Oltenia. IV. Noul stil românesc din veacul al XVIII-lea*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", XXIX (1936), p. 1—193 și pl. I—DCXLVI
GIBESCU, G. I., *Istoricul Mitropoliei Ungro-Vlahiei*, București, 1907
GIURESCU, CONSTANTIN C., *Istoria românilor*, vol. I, ed. a V-a, București, 1946; vol. II/1—2, ed. a IV-a, București, 1943
GIURESCU, CONSTANTIN C. și GIURESCU, D. C., *Istoria românilor*, I și II = GIURESCU, CONSTANTIN C. și GIURESCU, DINU C., *Istoria românilor*, vol. I. *Din cele mai vechi timpuri pînă la întemeierea statelor românești* și vol. II. *De la mijlocul secolului al XIV-lea pînă la începutul secolului al XVII-lea*, București, 1974—1976
GIURESCU, DINU C., *Istoria ilustrată a românilor*, București, 1981
GIURESCU, DINU C. și PĂNOIU, ANDREI, *Feronerie veche românească*, București, 1967

GOLESCU, MARIA, *Comunicări. Biserica din Bohari*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, XXXV (1942), p. 188–190
— , *Comunicări. Crucea de piatră din Vărzari*, ibidem, p. 190
GOLIMAS, AUREL H., *Istoriografie medievală în piatră*, în „Ramuri”, Craiova, VII (1970), nr. 12 (78) din 15 decembrie, p. 20
GRECEANU, EUGENIA, *Mănăstirea Cotmeana* [*Album*], București, 1968
— , *Ansamblul Pitești* = GRECEANU, EUGENIA, *Ansamblul urban medieval Pitești*, București, 1982
— , *Patriciatul din Pitești*, în RMM, MIA, 1985, nr. 1 = GRECEANU, EUGENIA, *Patriciatul și monumentele de arhitectură urbană din Botoșani și Pitești înainte de 1800*, în „Revista muzeelor și monumentelor”, Monumente istorice și de artă, XVI (1985), nr. 1, p. 74–81
GRECEANU, R. și GRECEANU, EUGENIA, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II = GRECEANU, RADU și GRECEANU, EUGENIA, *Istoricul și restaurarea bisericii fostei mănăstiri Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice, studii și lucrări de restaurare*, Direcția Monumentelor istorice, vol. II, București, 1967, p. 52–89
GRIGORAȘ, EM., *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, XIV (1922), nr. 4 306 din 22 iulie, p. 1–2 (în extras, p. I–XIII)
— , *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în „Adevărul literar și artistic”, Seria a III-a, III (1922), nr. 91 din 20 august, p. 3
— , *Al treilea cript de la Curtea de Argeș*, ibidem, IV (1923), nr. 159 din 23 decembrie, p. 6
— , *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagoriciană și rolul nostru în Europa*, ibidem, nr. 142 din 12 august, p. 5
— , *Criptografia* = GRIGORAȘ, EM. C., *Criptografia și istoria românească* [București, 1925]
— , *Încă două cripte noi*, în „Adevărul literar și artistic”, VI (1925), nr. 216 din 25 ianuarie, p. 5
GRIGORIE, episcop al Argeșului, *Comorile Argeșului*, Craiova [1937]
HASDEU, *Cercetări*, în CT, 1874 = HASDEU [B.P.], *Noue cercetări documentale asupra ducatului de Amlaș și Banatului de Severin*, în „Columna lui Traian” V (1874), p. 12–18
— , *Istoria*, I = HASDEU [B.P.], *Istoria critică a românilor*, vol. I, București, 1875
— , *Etymologicum magnum Romaniae. Dicționarul limbii istorice și poporane a românilor*, III–IV, București, 1893–1898
IANCOVESCU, OANA și FLOREA, PAVEL, *Meșterul Mușat-diaconul din Opătești*, în „Buridava”. Studii și materiale, IV (1982), Muzeul Rm. Vîlcea, p. 241–245
IANCU, NIC. I., *Bunești–Argeș, Biserica din Bohari*, în „Păstorul ortodox”, XII (1931), nr. 6, p. 9–12
ILIE, REMUS, *O troiță din secolul al XVII-lea*, în „Revista istorică”, XIII (1927), p. 380
— , *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953 = ILIE, R., *Inscripțiile de la mînăstirea lui Neagoe Basarab de la Curtea de Argeș*, în „Glasul bisericii”, XII (1953), nr. 9–10, p. 587–596
Inscripții — București = ELIAN, ALEXANDRU, BĂLAN, CONSTANTIN, CHIRCĂ, HARALAMBIE, DIACONESCU, OLIMPIA, *Inscripțiile medievale ale României. Orașul București*, vol. I (1395–1800), București, 1965
Inscripțiunea de la Bis. Domnească — Argeș, în RSCA « Frăția », 1900, nr. 2 = *Inscripțiunea clopotului celui mare de la Biserica Domnească din orașul Curtea de Argeș*, în „Revista Societății clerului argeșan « Frăția »”, I (1900), nr. 2, p. 5–6
IONAȘCU, I., *Biserici din Olt* = IONAȘCU, ION, *Biserici, chipuri și documente din Olt*, I, prefață de N. Iorga, Craiova, 1934
IONESCU, DUMINECĂ [DOMINIC] N., *Schitul Bascovele. Note și impresii — 1922*, în „Adevărul bisericesc”. Revista Societății « Frăția », Eparhia Argeș, Pitești, VI (1923), p. 64–74
— , *Un meșter crucer : Mușat diaconul*, ibidem, p. 14–22
— , *Ruda*, în NRB, 1924–1925 = IONESCU, DOMINIC, *Cîteva biserici vechi Ruda*, în „Noua revistă bisericească”, VI (1924–1925), p. 15–19
— , *Sîmbotin*, în NRB, 1924–1925 = IONESCU, DOMINIC, *Biserica din Sîmbotin*, ibidem, p. 253
— , *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, în „Buletinul Eparhiei Argeșului”, III (1928), nr. 1–2, p. 4–7
— , *Schitul Fedeleșoiu*, ibidem, nr. 3–4, p. 9–12
— , *Schituri*, = IONESCU, DOMINIC N., *Schituri și biserici de sat. Note de drum și însemnări de demult*, București, 1931
IONESCU, G. T., *Curtea de Argeș*, în BOR, 1967 = IONESCU, G. T., *Întemeierea mînăstirii Curtea de Argeș. Adevăr și legendă*, în „Biserica ortodoxă română”, LXXXV (1967), nr. 7–8, p. 762–788

IONESCU, GR., *Curtea de Argeș* = IONESCU, GRIGORE, *Curtea de Argeș. Istoria orașului prin monumentele lui*, București, 1940
— , *Istoria arhitecturii în România*, I = IONESCU, GRIGORE, *Istoria arhitecturii în România. I, De la orînduirea comunei primitive pînă la sfîrșitul veacului al XVI-lea*, București, 1963

IONESCU, I., *O mărturie*, în MO, 1958 = IONESCU, I., *O mărturie din trecut despre legăturile culturale româno-ruse*, în „Mitropolia Olteniei", X (1958), nr. 9–10, p. 681–684
— , *M-rea Argeșului*, în MO, 1967 = IONESCU, I., *Mînăstirea Argeșului în istorie și artă*, ibidem, XIX (1967), nr. 7–8, p. 532–569

IONESCU-MUSCEL, P., *Ist. com. Domnești* = IONESCU-MUSCEL, PETRE, *Istoria veche și nouă a comunei Domnești, județul Muscel*, I, București, 1941

IONESCU, N., *XXVII. Memoriu asupra bisericii parohiale din comuna Domnești — județul Muscel*, întocmit de... în anul 1906, în „Revista istorică a comunei Domnești, județul Muscel", I–II (1940–1941), nr. 2–4, p. 181–186

IONESCU, V., *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955 = IONESCU, VASILE, *Biserica Mavrodolu — Pitești*, în „Mitropolia Olteniei", VII (1955), nr. 1–2, p. 75–77

IORDĂCHESCU, I., *Biserica din Brădet*, în „Păstorul ortodox", XII (1931), nr. 2, p. 13–17

IORGA, N., *Inscripții*, I = IORGA, N., *Inscripții din bisericile României*, adunate, adnotate și publicate de..., I, București, 1905
— , *Meșteșugul*, în CL, 1906 = IORGA, N., *Meșteșugul de pictură și sculptură în trecutul românesc*, în „Convorbiri literare", XL (1906), p. 26–42 și 115–134
— , *Fedelescioiu*, în BCMI, 1912 = IORGA, N., *Schitul Fedelescioiu*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", V (1912), p. 30–35
— , *Sculptorul bis. Argeș*, în BCMI, 1916 = IORGA, N., *Sculptorul refacerii de la Biserica Episcopală din Argeș*, ibidem, IX (1916), p. 19–20
— , *Descoperirea de la Argeș*, în „Neamul românesc", XV (1920), nr. 173, p. 1
— , *Cronică. Săpăturile de la Curtea de Argeș* [*Scrisoarea lui V. Drăghiceanu*], în „Revista istorică", VI (1920), p. 177–180
— , *Ist. rom.* = IORGA, N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, Craiova, 1921
— , *Biserica Valea Danului*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", X–XVI (1917–1923), p. 193–196
[—] , *Inscripții. Biserica din Dobrogostea*, în „Revista istorică", X (1924), p. 67 [Comunicate de T. G. Bulat]
— , *Domnii români* = IORGA, N., *Domnii români după portrete și fresce contemporane*, Sibiu 1930
— , *Dări de seamă*, în RI, 1931 = IORGA, N., *Dări de seamă [la]... Pr. Dominic N. Ionescu, Schituri și biserici de sat, Buc., 1931*, în „Revista istorică", XVII (1931), p. 316–318
— , *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931 = IORGA, N., *Trei biserici de sat muntene : Pietroșița, Calvini și Cremenari*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", XXIV (1931), p. 49–60
— , *„Moștenii" — Cremenari*, în AAR, MSI, 1932 = IORGA, N., *„Moștenii" din Cremenari. O contribuție la vechea viață a satelor muntene*, în „Analele Academiei Române", Memoriile Secțiunii istorice, Seria a III-a, XII (1932), p. 168–187 (în extras, p. 1–21)
— , *Biserica din Albota*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", XXVII (1934), p. 17–18
— , *Istoria românilor*, III–IV, București, 1937
— , *Portretele doamnelor române*, publicate de... [*Portraits des princesses roumaines* publiés par...], București, 1937
— , *Istoria românilor prin călători*, ed. de Adrian Anghelescu, București, 1981
— , *Negoțul și meșteșugurile în trecutul românesc* [vol. III din *Istoria românilor în chipuri și icoane*], în vol. N. Iorga. *Opere economice*, ed. de Georgeta Penelea, București, 1982, p. 22–64 (I)

IOSIPESCU, S., *Românii*, în vol. *Constituirea statelor feudale românești* = IOSIPESCU, SERGIU, *Românii din Carpații Meridionali la Dunărea de Jos de la invazia mongolă (1241–1243) pînă la consolidarea domniei a toată Țara Românească. Războiul victorios purtat la 1330 împotriva cotropirii ungare*, în vol. *Constituirea statelor feudale românești*, București, 1980, p. 41–95

Istoria artelor, I, = *Istoria artelor plastice în România*, I, București, 1968

Istoria României, II, București, 1962

JAFFÉ, F., *Die bischöfliche Klosterkirche Arges* = JAFFÉ, FRANZ, *Die bischöfliche Klosterkirche zu Curtea de Arges in Rumänien mit Unterstützung der landesbehörden und nach eigenen Studien herausgegeben von...*, Berlin, 1911

KOGĂLNICEANU, C., *Bis. Sf. Nicolai*, în „CL", 1922 = KOGĂLNICEANU, C., *Biserica Sf. Nicolai Domnesc de la Curtea de Argeș*, în „Convorbiri literare", LIV (1922), nr. 10, p. 723—730
LAHOVARI, G. I., *Dicționar — Argeș* = LAHOVARI, GEORGE IOAN, *Dicționar geografic al județului Argeș*, București, 1888
LĂPĂDATU, AL., *Mormîntul lui Basarab—voivod cel Bătrîn*, în „Înfrățirea", Cluj, I (1920), nr. 42 din 24 septembrie, p. 2—3
— , *Anul morții lui Basarab — voivod 1351 — 2*, ibidem, nr. 47 din 1 octombrie, p. 2
LĂZĂRESCU, EMIL, *M-rea Argeșului* = LĂZĂRESCU, EMIL, *Biserica mănăstirii Argeșului*, București, 1967
LECCA, OCTAV GEORGE, *Cei dintîi Basarabi, Negru vodă și întemeierea Țării Românești*, în „Convorbiri literare", LI (1919), p. 614—637
— , *Formation et développement du Pays et des états Roumains. La Valachie au XIII-e siècle. La Moldavie au XIV-e*, Paris, 1922
LEONĂCHESCU-NĂNDRAȘU, N., *Stroești — Argeș. Documente și mărturii* [II], Craiova, 1981
MAILAT, IOAN N., *Mînăstiri și biserici pe lîngă palate voievodale și curți sau conace boierești în Țara Românească*, în „Glasul bisericii", XXXIII (1974), nr. 9—10, p. 939—953
MANECA, MIHAIL C., *De vorbă cu orașul Curtea de Argeș*, Pitești, 1933
MARINESCU-Stoiceni, M. I., *Urme și documente istorice de pe Valea Topologului de Jos*, în „Argeșul", I (1942), nr. 5 din 25 ianuarie, p. 5
MARINESCU, VALERIAN, *Date privind istoricul clopotelor actuale de la mănăstirea Curtea de Argeș*, în „Studii și comunicări". Muzeul Curtea de Argeș, III (1990), p. 161—168
MATEESCU, C. N., *Mitropolitul Cosma*, în BOR, 1932 = MATEESCU, C. N., *Însemnări despre origina ardeleană a mitropolitului Cosma*, în „Biserica ortodoxă română", L (1932), nr. 9, p. 586—589
MAVRODIN, T. și POPESCU, EUGENIA, *Depozitul Ștefănești* = MAVRODIN, THEODOR și POPESCU, EUGENIA, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești*, în „Studii și comunicări", Muzeul Pitești, II (1969), p. 211—218
MAZILU, D. R., *Sf. Filoteia de la Argeș*, în AAR, MSL, Sr. a III-a, 1932—1934 = MAZILU, D. R., *Sfînta Filoteia de la Argeș, Lămurirea unor probleme istorico-literare. Monografie hagiografică*, în „Analele Academiei Române", Memoriile Secțiunii Literare, Seria a III-a, tom VI (1932—1934), p. 217—316
METEȘ, ȘT., *Zugravii* = METEȘ, ȘTEFAN, *Din istoria artei religioase române. I Zugravii bisericilor române*, Cluj, 1929 [Extras din „Anuarul Comisiunii monumentelor istorice", Secția pentru Transilvania, 1926—1928]
METZULESCU, ST., *Apoteoza*, în GB, 1965 = METZULESCU, STELIAN, *Apoteoza în fresca românească*, în „Glasul bisericii", XXIV (1965), nr. 3—4, p. 331—336
MIHĂESCU, N., *Locașuri*, în „Argeșul", 1943 = MIHĂESCU, N., *Locașuri de închinare argeșene*, în „Argeșul", II (1943), nr. 92 din 3 octombrie, p. 1 și 8
MIHĂILĂ, G., *Dicționar al limbii române vechi (sfîrșitul sec. X — începutul sec. XVI)*, București, 1974
MIHĂILĂ, G. și ZAMFIRESCU, DAN, *Literatura română veche (1402—1647)*, vol. I, București, 1969
Mînăstirea Curtea de Argeș, tipărită cu binecuvîntarea Prea Sfințitului Calinic Episcopul Argeșului [București], 1991
M-rea Argeș — 450 de ani = [ȘERBĂNESCU, NICULAE], *Mînăstirea Curtea de Argeș. La 450 de ani de la sfințire*, București, 1967
MOHANU, DAN, *Pictura murală a Bisericii Domnești din Curtea de Argeș în lumina noilor cercetări efectuate în turla naosului*, în „Revista muzeelor și monumentelor", Monumente istorice și de artă, XIII (1982), nr. 2, p. 23—32
— , *Lucrări de conservare — restaurare la cel mai vechi ansamblu de pictură murală din orașul Pitești. Diaconiconul bisericii Buna Vestire*, ibidem, XIX (1988), nr. 1, p. 85—92
— , *O nouă etapă în conservarea și restaurarea picturilor murale din secolul al XIV-lea de la Argeș. Absida altarului*, ibidem, XX (1989), nr. 1, p. 48—62
— , *I Unele considerații privind cercetările de la Biserica Domnească, Curtea de Argeș. Timpanul de vest al neamului și inscripțiile descoperite*, în „Revista monumentelor istorice", LX(1992), nr. 2
MOISESCU, NICOLAE, *Curtea de Argeș*, [București], 1993
MUSCELEANU, GR., *„Calendarul antic"*, 1862 = MUSCELEANU, GRIGORIE, *Monastirile române administrate de țară*, în „Calendarul antic" pe anul 1862, p. 21—87
— , *Monumentele* = MUSCELEANU, GRIGORIE, *Monumentele străbunilor din România (Texte originale culese dupa pietre monumentale)...*, București, 1873
— , *„Calendarul antic"*, 1875 = MUSCELEANU, GRIGORIE, *7025, Curtea de Argeș, 1577*, în „Calendarul antic" pe anul de la Christ 1875, p. 57—63
MUSICESCU, MARIA ANA și IONESCU, GRIGORE, *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, București, 1976

NĂSTUREL, P. Ş., *Învăţăturile*, în MO, 1960 = NĂSTUREL, PETRE Ş., *Învăţăturile lui Neagoe Basarab în lumina pisaniilor de pe biserica mănăstirii de la Argeş*, în „Mitropolia Olteniei", XII (1960), nr. 1 –2, p. 12 –23
— , *Ştiri mărunte*, în vol. *Sesiunea Direcţiei monumentelor* = NĂSTUREL, PETRE Ş., *Ştiri mărunte despre cîteva monumente istorice*, în vol. *Sesiunea ştiinţifică a Direcţiei monumentelor istorice, ianuarie 1963*, Bucureşti, 1963, p. 143 –144
— , *Ştiri noi*, ibidem = NĂSTUREL, PETRE Ş., *Ştiri istorice noi despre două monumente vechi*, ibidem, p. 23 –33
NĂSTUREL, P. V., *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1911 = NĂSTUREL, P. V., *Biserici, mînăstiri şi schituri din Oltenia*, în „Revista pentru istorie, arheologie şi filologie", tom XII (1911), p. 268 –333
NEDELESCU, EMIL, *Pomelnicul sfintei mînăstiri Văleni – Argeş*, în „Mitropolia Olteniei", IX (1957), nr. 11 –12, p. 831 –844
N[ICOLAE] ARGEŞ, *Altă descoperire la Curtea de Argeş*, în „Izbînda", 1920, nr. 611 = N[ICOLAE] ARGEŞ *, *Altă descoperire la Curtea de Argeş. O altă inscripţie revelatoare. Ce ne spune d. profesor Onciul*, în „Izbînda", II (1920), nr. 611 din 17 septembrie, p. 1
— , *Inscripţiile ornamentale de la Curtea de Argeş*, în „Adevărul literar şi artistic", Seria a III-a, IV (1923), nr. 139 din 22 iulie, p. 3
— , *Noile descoperiri istorice de la Curtea-de-Argeş. „Legendarul Negru Vodă" este o figură istorică*, în „Adevărul", XXXVI (1923), nr. 11 934 din 25 ianuarie, p. 2
— , *„Radu Negru Basarabă"*, de..., în vol. *Biblioteca ziarului „Tîrnava Mare"*, Sighişoara, nr. 1, Bucureşti, 1925
— *„Ţara Ungrovlahiei" în secolul XIII*, în „Crucea", IV (1926), nr. 34, p. 1
— , *Curtea de Argeş*, în Crucea", 1927 şi 1928 = N[ICOLAE] ARGEŞ, *Curtea de Argeş din veacul XIV. Capitolul II. Originea mînăstirii din Cîmpulung*, ibidem, V (1927), nr. 21 –22, p. 2 şi nr. 23 –24, p. 3; Idem, *Capitolul V. Domnia lui Alexandru Marele Basarab 1314 –1352*, ibidem, nr. 69 –70, p. 2 şi ibidem, VI (1928), nr. 17 –18, p. 2
NICOLAESCU, ST., *Un act*, în „România nouă", I (1907 –1908) = NICOLAESCU, ST., *Un preţios act cu privire la Radul vodă cel Viteaz (1522 –1529)*, în „România nouă", Bucureşti, I (1907 –1908), p. 389 –393
— , *Documente istorice*, în RIAF, 1909 = NICOLAESCU, ST., *Documente istorice cu privire la Radul vodă de la Afumaţi sau Radul vodă cel Viteaz, 1522 –1529*, în „Revista pentru istorie, arheologie şi filologie", tom. X (1909), p. 77 –86
— , *Alexandru vodă Aldea*, în RIAF, 1922 = NICOLAESCU, ST., *Domnia lui Alexandru vodă Aldea, fiul lui Mircea vodă cel Bătrîn 1431 –1435. Hrisoave şi cărţi domneşti de la Alexandru vodă Aldea, fiul lui Mircea vodă cel Bătrîn iunie 1431– iulie 1435*, în „Revista pentru istorie, arheologie şi filologie", XVI (1922), p. 225–241 şi 243–270 (cu Adaos la extras, p. 47–48)
— , *Biserica Domnească-Argeş*, în „Univ. lit.", 1923 = NICOLAESCU, ST., *Importanţa inscripţiilor slovenești din Biserica Domnească de la Curtea de Argeş*, în „Universul literar", XXXIX (1923), nr. 45 din 18 noiembrie, p. 7
— , *Discuţii ştiinţifice. Adevărul asupra importantelor descoperiri arheologice de la Curtea de Argeş*, Bucureşti, 1923
— , *Documente inedite de la Mircea cel Bătrîn, 1386 –1418*, în „Bucureşti", II (1935), p. 301 –344
— , *Străvechile clopote ale m-rilor Codmeana şi Cozia* = NICOLAESCU, ST., *Cercetări arheologice, Străvechile clopote ale mînăstirilor Codmeana şi Cozia din timpul lui Dan voevod şi Mircea voevod*, Bucureşti [1939]
NICOLESCU, CORINA, *Bis. Curtea de Argeş*, în BOR, 1967 = NICOLESCU, CORINA, *Biserica mînăstirii Curtea de Argeş, Tezaur de artă românească*, în „Biserica ortodoxă română", LXXXV (1967), nr. 7–8, p. 755–761
— , *Istoria costumului* = NICOLESCU, CORINA, *Istoria costumului de curte în Ţările Române. Secolele XIV –XVIII*, Bucureşti, 1970
— , *Symboles orientaux sur les pierres funéraires de Roumanie, L'arbre*, în „Revue roumaine d'histoire de l'art", Série Beaux-Arts, tom XIII (1976), p. 113–124
ODOBESCU, A. I., *Tutana (I); Beşteleiul (II)*, în CT, 1873 = ODOBESCU, A. I., *Monastirile închinate din districtele Argeşul şi Vălcea. I. Tutana (Districtul Vâlcii); II. Beşteleiul (Districtul Argeş, oraşul Piteşti)*, în „Columna lui Traian", IV (1873), nr. 10, p. 180 –182

* „NICOLAE ARGEŞ", pseudonim alăturat numelui lui „ST. NICOLAESCU" (cf. I. Crăciun, *Istoriografia română în 1925 şi 1926. Repertoriu bibliografic*, Buc., 1928, p. 38, nr. 156), a fost identificat cu „Popescu Duţu, N." (cf. Fişierul Bibliografic – catalogul – la Bibl. Acad. sub numele citat).

— , *Episcopia de Argeş*, în CL, 1915 = ODOBESCU, AL., *Episcopia de Argeş*, în „Convorbiri literare", XLIX (1915), p. 1 107 –1 133 [ed. de Al. Tzigara-Samurcaş]
OLTEANU, PANDELE, *Contribuţii la studiul literaturii omiletice în vechile literaturi bulgară şi română. I. Omiliile lui Ioan Exarhul şi izvoarele lor bizantine ; II Omilii folosite în învăţăturile lui Neagoe Basarab*, în „Romanoslavica", XIV (1967), p. 305 –354
ONCIUL, D., *În chestiunea Bisericei Domneşti de la Curtea de Argeş*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", IX (1916), p. 49 –65
— , *Scrieri istorice*, I = ONCIUL, DIMITRIE, *Radu Negru şi originile Principatului Ţării Româneşti*, în vol. *Scrieri istorice*, ed. de Aurelian Sacerdoţeanu, I, Bucureşti, 1968, p. 328 –428 ; *Originile Principatelor Române, ibidem*, p. 560 –715
ONCIUL, D., BOGDAN, I., IORGA, N., *Raportul*, în AAR, 1915 –1916 = ONCIUL, D., BOGDAN, I., IORGA, N., *Raportul Comisiunii asupra descoperirii d-lui O. Tafrali de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş*, în „Analele Academiei Române", Partea Administrativă şi Dezbaterile, Seria a II-a, tom XXXVIII (1915 –1916), p. 23 –26
— , *Raport*, în BCMI, 1915 = ONCIUL, D., BOGDAN, I., IORGA, N., *Cronică. Raport înaintat Academiei Române cu privire la Biserica Domnească de la Curtea de Argeş (9 octomvrie 1915)*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", VIII (1915), p. 141 –143
OPRESCU, G., *Sculptura statuară românească*, Bucureşti, 1954 şi ibidem, ed. a II-a, Bucureşti, 1965
PALADE, T., *Radu de la Afumaţi*, Bucureşti, 1939
PALEOLOG, A., *Pictura exterioară* = PALEOLOG, ANDREI, *Pictura exterioară din Ţara Românească (secolele XVIII –XIX)*, Bucureşti, 1984
PAMFILE, T., *Inscripţii*, în „Miron Costin", Bîrlad, III (1915), nr. 11, p. 159 –160
— , *La mînăstirea Turnu*, ibidem, p. 141 –142
PANŢURESCU, I., *Argeş*=PANŢURESCU, ION, *Biserica Episcopiei de Argeş*, Bucureşti, 1905
PĂCURARIU, M., *M-rea Argeş*, în MA, 1967 = PĂCURARIU, MIRCEA, *Mănăstirea Argeş şi românii transilvăneni*, în „Mitropolia Ardealului", XII (1967), nr. 8 –9, p. 649 –663
PÂRNUŢĂ, GH., *Cîmpulung-Muscel*=PÂRNUŢĂ, GH., *Cîmpulung-Muscel, străveche vatră de cultură a Ţării Româneşti*, Cîmpulung-Muscel, 1974
PELIMON, ALEXANDRU, *Impresiuni de călătorie în România*, cuvînt înainte de Şerban Cioculescu, ed. de Dalila-Lucia Aramă, Bucureşti, 1984
PETRESCU, IOAN D., *Două ctitorii de călugări*, în „Amvonul", XVIII (1916), p. 331 –332
PLEŞIA, D., *Cîteva ştiri despre Schitul Robaia*, în MO, 1975 = PLEŞIA, DAN, *Cîteva ştiri noi din veacul al XVII-lea despre Schitul Robaia, metoh al mînăstirii Argeş*, în „Mitropolia Olteniei", XXVII (1975), nr. 1 –2, p. 115 –121
POPA, CORINA, *Schitul Fedeleşoiu (Vîlcea)*, în „Studii şi cercetări de istoria artei", Seria Arta Plastică, XXXVIII (1991), p. 27 –35.
POPESCU, C., *Mănăstirea Tutana*, în „Argeşul", I (1942), nr. 25 din 14 iunie, p. 1
POPESCU, I., *Valea Danului*, în „Argeşul", 1943 = POPESCU-ARGEŞ, IOAN I., *Monumente istorice din Valea Danului – Argeş*, în „Argeşul", II (1943), nr. 97 din 7 noiembrie, p. 6
POPESCU, PAUL, *Vechile picturi de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş*, în „Românul", XLVI (1915), nr. 505 din 26 septembrie, p. 1
POPESCU, PETRE DEMETRU, *Inscripţia de pe piatra de mormînt a lui Radu de la Afumaţi*, în „Studii şi articole de istorie", XXIX (1975), p. 69 –74
— , *Basarab I*, Bucureşti, 1975
PUTIATA, A., *Румынскій монастырь Куртеа де Арджешъ*, în „Русскій вѣстникъ", Москва, 1887, июль (7) p. 366–373
[RADOMIRESCU, ION I.], *Muzeul de antichităţi religioase (I)*, în „Revista istorică a comunei Domneşti-Muscel", I (1940), nr. 1, p. 36 –43
RĂDULESCU, I. GR., *Bis. „Sf. Gheorghe"*, în PO, 1939 = RĂDULESCU, ION GR., *Piteşti, Un monument istoric : Biserica „Sf. Gheorghe" din Piteşti*, în „Păstorul ortodox", XX (1939), p. 376 –383
RĂDULESCU-CODIN, C., *Cîmpulungul* = RĂDULESCU-CODIN, C., *Cîmpulungul Muscelului istoric şi legendar*, Cîmpulung-Muscel, 1925
RĂMUREANU, I. I., *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1967 = RĂMUREANU, IOAN I., *Patru sute cincizeci de ani de la întemeierea mînăstirii Curtea de Argeş*, în „Glasul bisericii", XXVI (1967), nr. 7 –8, p. 718 –746
REISSENBERGER, LUDWIG, *Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Argyisch im der Walachei*, Wien, 1860

[–] , *M-rea Argeș*, în RR, 1862 = [REISSENBERGER, LUDWIG], *Biserica episcopală de la monastirea Curtea de Argeșu*, în „Revista română", I (1862), p. 846–867 [cu Anexă, p. 867–868]
— , *L'église d'Argis* = REISSENBERGER, LOUIS, *L'église du monastère Episcopal de Kurtea d'Argis en Valachie*. Traduit de l'allemand de..., Vienne, 1867
[–] , *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.", 1890 = [REISSENBERGER, LUDWIG], *Biserica episcopală de la mănastirea Curtea de Argeș*, în „Analele arhitecturei", I (1890), p. 177–178, 189–194, 207–211 și 217–228
Repertoriul graficii, sec. XIX (II) = *Repertoriul graficii românești, din secolul al XIX-lea (Desen. Acuarelă. Pastel. Gravură)*, S–Z, vol. II, București, 1975, ed. de Doina Pantelciciuc, Ștela Ionescu și Maria Kiss-Grigorescu
REZACHEVICI, C., *L'attitude des boyards Rudeanu*, în „RRH", 1993, nr. 3–4 = REZACHEVICI, CONSTANTIN, *L'attitude des boyards valaques envers Michel le Brave et Simion Movilă en 1600–1601 : Nouvelles données concernant les boyards Rudeanu*, în „Revue roumaine d'histoire", XXXII (1993), nr. 3–4, p. 247–260
SANDU, DUMITRU, *Despre un temetluitor de biserică și doi cioplitori de cruci din Jiblea Veche — Călimănești*, în „Mitropolia Olteniei", XXXII (1980), nr. 1–2, p. 168–171
SAVELA, AUREL, *Importantele descoperiri de la Curtea de Argeș*, în „Izbînda", București, II (1920), nr. 633 și 634 din 13 și 15 octombrie, p. 1–2
— , *Descoperirile istorice de la Curtea de Argeș*, București, 1921
Scurtă istorie a artelor, I = *Scurtă istorie a artelor plastice în R.P.R.*, vol. I, București, 1957
SESTINI, DOMENICO, *Viaggio curioso-scientifico-antiquario per la Valachia, Transilvania e Ungheria fino a Vienna*, Firenze, 1815
SIMIONESCU, PETRE, *Contribuții la studiul monumentului Beștelei din Pitești*, în „Revista muzeelor și monumentelor", Monumente istorice și de artă, XVIII (1987), nr. 1, p. 86–90
STAHL, HENRI și BOGDAN, DAMIAN P., *Manual de paleografie slavo-română*, București, 1936
STATE, FLOREA, UȚĂ, TRAIAN, *Galeșu de Argeș. Istorie și contemporaneitate*, București, 1984
STĂNCIULESCU, I. ST., *Graiuri*, în MO, 1967 = STĂNCIULESCU-AREF, I. ST., *Graiuri despre „Sfînta mînăstire"...*, în „Mitropolia Olteniei", XIX (1967), nr. 7–8, p. 570–580 [și Anexe, p. 580–582]
STĂNCULESCU, FL. ș.a., *Arhitectura populară* = STĂNCULESCU, FL., GHEORGHIU, A., PETRESCU, P., STAHL, P., *Arhitectura populară românească. Regiunea Pitești* [București], 1956
STĂNESCU, BADEA I., *Monografia comunei Silișteni (fostă Bumbueni) din județul Argeș*, R[îmnicu] Vîlcea, 1930
STĂNOIU, D., *Turnu*, în BOR, 1922–1923 = STĂNOIU, DAMIAN ieromonahul, *Prin monastiri. I. Turnu. II Stînișoara*, în „Biserica ortodoxă română", XLI (1922–1923), nr. 11 (509), p. 751–756
STELEA VIRGIL, *Curtea de Argeș*, București, 1968
STOICESCU, NICOLAE, *Radu de la Afumați (1522–1529)*, București, 1983
STOIDE, C. A., *Despre clopote*, în GB, 1971 = STOIDE, CONST. A., *Despre clopote și clopotari în Țările Române în sec. XIV–XIX*, în „Glasul bisericii", XXX (1971), nr. 7–8, p. 705–728 și nr. 9–10, p. 887–911
STURDZA, ALEXANDRE A. C., *La terre et la race roumaines depuis leurs origines jusqu'à nos jours*, Paris, 1904
ȘERBAN CONSTANTIN, MOISESCU, NICOLAE, *Curtea de Argeș în documente*, București, 1980
ȘERBĂNESCU, N., *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1967 = ȘERBĂNESCU, NICOLAE, *450 de ani de la sfințirea bisericii mînăstirii Curtea de Argeș, 1517 — 15 august — 1967*, în „Biserica ortodoxă română", LXXXV (1967), nr. 7–8, p. 730–754
— , *Neagoe Basarab*, în GB, 1971 = ȘERBĂNESCU, NICOLAE, *450 de ani de la moartea lui Neagoe Basarab 1521 — septembrie — 1971*, în „Glasul bisericii", XXX (1971), nr. 9–10, p. 936–971
[–] , *Mînăstirea Curtea de Argeș*, ed. a II-a, București, 1975
ȘOIMESCU, S. N., *Bis. Argeșului* = ȘOIMESCU, SAVA N., *Biserica Episcopiei Argeșului*, București, 1893
ȘTEFĂNESCU, I. D., *La peinture religieuse en Valachie et en Transylvanie depuis les origines jusqu'au XIX-e siècle*, II, Paris, 1932
TAFRALI, O., *Biserica Domnească*, în RIAF, 1915 = TAFRALI, O., *Biserica Domnească. (1)—Datele clădirii și decorării sale picturale*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie", tom XVI (1915–1922), p. 145–161 (în extras, p. 1–19)

4—c. 561

— , *Biserica Domnească. Răspuns*, în NRR, 1916 = TAFRALI, O., *Biserica Domnească din Argeş. Răspuns unui raport academic*, în „Noua revistă română", XVIII (1916), nr. 1, p. 2–10
— , *Les fresques de l'église Saint-Nicolas de Courtea de Argeš* [extras din „Monuments et mémoires publiés par l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres", tom XXIII], Paris, 1919
— , *Monuments — Arges* = TAFRALI, O., *Monuments byzantins de Curtéa de Argis* [vol. I] şi *Atlas* [vol. II], Paris, 1931
TEODORESCU, G. C., *Bis. Ruda*, în BCMI, 1929 = TEODORESCU, G. C., *Biserica Ruda — Bîrseşti din comuna Bercioi — Argeş. Note asupra picturii*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice", XXII (1929), p. 172–177
TEODORESCU, NICOLAE GH., *Calendarul monografic al comunei Oeşti, judeţul Argeş*, 1946 [Supliment la lucrarea : *Din comorile poporului I. Tradiţii, legende şi obiceiuri din Oeşti*, în ms. — lucrare premiată de Academie]
— , *Pe Argeş în sus : Oeşti. Din hronicul satului*, Bucureşti, 1988
THEODORESCU, RĂZVAN, *Bizanţ, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale româneşti (secolele X – XIV)*, Bucureşti, 1974
— , *Un mileniu de artă la Dunărea de Jos (400 – 1400)*, Bucureşti, 1976
— , *Istoria văzută de aproape*, Bucureşti, 1980
TOCILESCU, GR. G., *Raporturi*, în AAR, 1885–1886 = TOCILESCU, GR. G., *Raporturi asupra cîtorva mănăstiri, schituri şi biserici de ţară prezentate Ministerului Cultelor şi al Învăţămîntului public, de...*, în „Analele Academiei Române", Discursuri, Memorii şi Notiţe, Seria a II-a, Secţia a II-a, tom VIII (1885–1886), p. 133–238
— , *Bis. Curtea de Argeş* = TOCILESCU, GR. G., *Biserica episcopală a mănăstirei Curtea de Argeş restaurată în zilele m.s. regelui Carol I şi sfinţită din noua în ziua ae 12 octomvrie 1886*, Bucureşti [1886]
— , *Cetatea Bucureşti*, în „Tiner. rom.", 1898 = TOCILESCU, GR. G., *Cetatea Bucureşti sau cetatea Dîmboviţei*, în Revista « Tinerimea română », Serie nouă, I (1898), p. 1–24
URIŢESCU, GR., *Stînişoara* = URIŢESCU, GRIGORE, *Mînăstirea Stînişoara*, Bucureşti, 1943
— , *Trivalea*, în MO, 1965 = URIŢESCU, GRIGORE, *Schitul Trivalea din Piteşti*, în „Mitropolia Olteniei", XVII (1965), nr. 3–4, p. 186–227 [cu Anexe, p. 227–267]
— arhimandritul, *Mînăstirea Turnu*, ibidem, XIX (1967), nr. 3–4, p. 205–246
— , *Mînăstirea Văleni — Argeş*, în „Glasul bisericii", XXVIII (1969), nr. 7–8, p. 882–908
— , *Schitul Robaia — Argeş*, ibidem, XXXIII (1974), nr. 11–12, p. 1 122–1 140
VAIDA, GAMALIIL, *Mînăstirea Cozia. Ieri şi astăzi*, Bucureşti, 1983
VĂTĂŞIANU, V., *Contribuţiune*, în ACMI, 1932–1938 = VĂTĂŞIANU, VIRGIL, *Contribuţiune la datarea bisericii mănăstirii Cotmeana*, în „Anuarul Comisiunii monumentelor istorice", Secţia pentru Transilvania, IV (1932–1938), p. 415–427
— , *Istoria artei*, I = VĂTĂŞIANU, VIRGIL, *Istoria artei feudale în Ţările Române*, vol. I, Bucureşti, 1959
VELICU, V. DUDU, *O inscripţie slavo-română tîrzie, datată în ... secolul XIII !*, în „Contemporanul", nr. din 27 aprilie 1973, p. 2
VÎRTOSU, EM., *Titulatura domnilor* = VÎRTOSU, EMIL, *Titulatura domnilor şi asocierea la domnie în Ţara Românească şi Moldova pînă în secolul al XVI-lea* [Bucureşti], 1960
— , *Din criptografia românească*, în „Studii teologice", XVIII (1966), nr. 5–6, p. 261–317
VOICESCU, C., *Schituri – metocuri*, în BOR, 1974 = VOICESCU, C., *Schituri – metocuri ale mînăstirii Sfîntului Pantelimon*, în „Biserica ortodoxă română", XCII (1974), nr. 1–2, p. 110–121
VOINESCU, TEODORA, *Observaţii asupra stilului brîncovenesc. Portalul*, în „Studii şi cercetări de istoria artei", XV (1968), nr. 1, p. 3–24
— , *Ctitorii de vătafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2 = VOINESCU, TEODORA, *Contribuţii la o istorie a artei păturilor mijlocii : ctitorii de vătafi de plai din Ţara Românească*, ibidem, XXII (1973), nr. 2, p. 297–320
— , *Un caiet de modele de pictură medievală românească*, în vol. *Pagini de veche artă românească*, III, Bucureşti, 1974, p. 147–276
XENOPOL, A. [D.], *Întemeierea ţărilor române*, în „Revista pentru istorie, arheologie şi filologie", III (1885), fasc. I, p. 1–28
— , *Istoria românilor*, II = XENOPOL, A. D., *Istoria românilor din Dacia Traiană*, ed. a IV-a, vol. II. *De la întemeierea Ţărilor Române pînă la moartea lui Petru Rareş, 1546*, ed. de Nicolae Stoicescu şi Maria Simionescu, Bucureşti, 1986

ZAMFIRESCU, DAN și PLEȘIA, DAN, *Radu de la Afumați*, în „Tribuna României", III (1974), nr. 45, p. 11

MANUSCRISE ȘI LUCRĂRI ÎN MANUSCRIS

BUDESCU, N., *Bis. pe Valea Topologului* (ms.), 1931 = BUDESCU, NICOLAE, *Bisericile de pe Valea Topologului, de la Sălătruc la Tigveni*. Teză de licență din 1931, la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. III 803

BUTCULESCU, DIMITRIE, *ms. nr. 3 545*, de la Muzeul județean Argeș din Pitești

CONSTANTINESCU, ALEX. F., *Monografia comunei Humele — Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1941, dosar nr. 470

DRUȚU, ECATERINA, *„Dăești". Studiu. Monografie*, ibidem, 1942, dosar nr. 471

[ENĂCEANU, GHENADIE], *A. 545* (fost. ms. rom. 2 409), de la Biblioteca Academiei Române

— , *ms. rom. 2 106*, ibidem

GEORGESCU, GEORGE, *Monumente de artă bisericească și de istorie națională de pe Valea Topologului*. Teză de licență din 1970, la Institutul de Teologie — București

GEORGESCU, MARIN, *Monografia comunei Uda de Jos, jud. Argeș* (în ms.) la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 471

MARIN, D. F., *Schitul Bascov* (în ms.), 1934 = MARIN, DANA F., *Bradu de Sus — Argeș. Schitul Bascov*, Teză de licență din 1934 la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. 488

MATEESCU, C. N., *ms. rom. 5 091*, de la Biblioteca Academiei Române

MIHALACHE, GH. T., *Monografia comunei Sălătrucu, județul Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 473

NICUȚ, AL., *Monografia comunei Corbeni, județul Argeș*, întocmită de ... (în ms.), ibidem, 1942, dosar nr. 473

ODOBESCU, AL., *A. 1 009*, de la Biblioteca Academiei Române, ms. plicul II, III și VII

POPESCU, GH. N., *Monografia comunei I. Gh. Duca, județul Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 161

POPESCU, MARIA N., *Monografia satului Brătieni din județul Argeș* (în ms.), ibidem, 1942, dosar nr. 475

POPESCU, SABINA GH. O., *Monografia comunei Jiblea, județul Argeș, din plasa Oltul*, întocmită de ..., ibidem, 1942, dosar nr. 475

RADU, ION I., *Istoricul comunei Suseni—Cerșani (monografie)* (în ms.), ibidem, 1942, dosar nr. 476

SCHULLER, ELENA, *Monografia suburbiei Flămînzești* (în ms.), ibidem, 1942, dosar nr. 476

STĂNCIULESCU, AL. I., *Schitul Trivalea* (în ms.), 1933—1934 = STĂNCIULESCU, ALEXANDRU I., *Schitul Trivalea*. Teză de licență din 1933—1934, la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. 486

TARABEGA, MARIA, *Monografia satului Isvorul de Sus, jud. Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, 1943, dosar nr. 633

TATTARESCU, G. M., *Album Național*, 1860, la Muzeul Național de Artă, Secția Stampe

TEODORESCU, NICOLAE GH. și TEODORESCU, MARIA N., *Monografia comunei Oești, județul Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 478

TOCILESCU, GR. G., *ms. rom. 5 112*, de la Biblioteca Academiei Române

TOMULESCU, D. G. și POPESCU, EUGEN, *Monografia comunei Cremenari din plasa Topolog, jud. Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 478

TOPOLOGEANU, P., *Bis. pe Valea Topologului* (în ms.), 1940 = TOPOLOGEANU, PETRE, *Biserici pe Valea Topologului, între Ciofringeni și Cocoru*, Teză de licență din 1940, la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. 525

TRENK, H. *Album* = TRENK, HENRI, *Album archeologicu și pitorescu al monastirilor din districtele Argeșul și Vîlcea*, executat de ... în excursiea archeologică a domnului A. I. Odobescu, la Muzeul Național de Artă, Secția Stampe

VARLAAM, L. N., *Mănăstirea Robaia* = VARLAAM, LICA N., *Mănăstirea Robaia. Monografie*. Teză de licență din 1945, la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. 542

ZINCA, CONSTANTIN GH., *Monografia satului Izvorul de Sus, jud. Argeș*, lucrată de...(în ms.) la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 478

Arhivele Statului București, *Vornicia dinlăuntru*, dosar nr. 2 741/1832

Arhivele statului București, *ms. rom. 394*

Arhivele statului jud. Argeş, fond *Prefectura jud. Argeş*, dosar nr. 110/1832 („Delă pentruscrierea crucilor de piatră . . .")
Arhivele statului Rm. Vîlcea, fond *Prefectura jud. Vîlcea*, dosar. nr. 53/1832 („Dela Marii Vornicii")
Biblioteca Academiei Române, *ms. rom. 464*
— , ibidem *1 069*
— , ibidem *2 106*
— , ibidem *2 530*
— , ibidem *2 714*
— , ibidem *3 448*
— , ibidem *3 722*
— , *Arhiva Al. Odobescu, 1, ms. 3*
Filiala Arhivelor statului, Municipiul Bucureşti, *Comisia monumentelor istorice*, dosar nr. 2/1893 ;
— ibidem, dosar nr. 13/1893 (pentru monumente din jud. Argeş, Muscel, Dîmboviţa)
Muzeul Naţional de Artă, *Fototeca* (fondul fostei Comisii a monumentelor istorice), clişeele pe sticlă nr. 3 125—3 128

REPERTORIUL CRONOLOGIC*

1351 septembrie 1 — 1352 august 31 (6860). Grafit ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩, consemnînd ştirea morţii la Cîmpulung a marelui Basarab voievod. **284.**

⟨După 1365?⟩ ianuarie. Voislav, fiul ⟨lui Nicolae⟩ Alexandru Basarab este înhumat sub o lespede mormîntală ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **285.**

⟨Înainte de 1369⟩. Grafite amintind de un „Gabratin" şi numele „Radul", „Macarie" ş.a. ⟨probabil, meşteri care au lucrat la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **287.**

⟨Înainte de 1369⟩. Grafit amintind numele „Ievreica doamna", ⟨probabil Teodora, soţia ţarului Ivan Alexandru de la Tîrnovo⟩, înscris ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **287.**

⟨Înainte de 1369⟩. Grafit amintind numele „Radila", ⟨probabil, meşter care a lucrat la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **286.**

⟨1369⟩. Inscripţii la portretele ctitorilor ⟨Bisericii Domneşti din Curtea de Argeş⟩, amintind atributele de voievod singur stăpînitor al Ţării Româneşti şi al Vidinului ⟨atestate în titulatura lui Vladislav I⟩, ca şi pe acelea ale doamnei sale ⟨Ana⟩. **288.**

⟨Cca 1370—1400⟩. Inscripţii lacunare pe fragmente de pietre de mormînt ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **320, 321.**

(Cca 1377). Fragment ⟨din amplul formular⟩ al inscripţiei ⟨existente în trecut⟩ pe capacul de sarcofag ⟨atribuit criptei voievodului Vladislav I, de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **289.**

1385 (6893) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩, indictionul 8. Jupanul Dragomir, fiul egumenului Dragomir, dăruieşte un clopot ⟨la m-rea Cotmeana⟩. **205.**

1389 (6897) ⟨ianuarie 1 — august 3 ⟩. Mircea ⟨cel Bătrîn⟩ voievod ⟨re⟩clădeşte biserica ⟨m-rii Cotmeana⟩. **197.**

⟨Cca 1395? — sec. XV a doua jumătate⟩. Vlad voievod se semnează ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **290.**

1395 (6903) aprilie 4. Mircea ⟨cel Bătrîn⟩ voievod dăruieşte un clopot la m-rea Cozia, în timpul stareţului Gavriil, ⟨piesă aflată la m-rea Argeşului⟩. **257.**

1413 (6921) mai. Mircea ⟨cel Bătrîn⟩ voievod şi fiul său Mihail dăruiesc un clopot la m-rea Cozia, în timpul egumenului Sofronie, meşter fiind Hanoş ⟨-Iohann de la Sibiu?⟩, piesă ⟨ce se află la m-rea Argeşului⟩. **258.**

---

* Datele incerte, receptate după tradiţie din cuprinsul textelor autentice sînt inserate în Repertoriul cronologic al Inscripţiilor îndoielnice.

⟨*Cca 1437—1512*⟩. Lăcaşul ⟨de la Curtea de Argeş⟩, clădit ⟨de Vlad Dracul, se afla⟩ la începutul domniei ⟨lui Neagoe Basarab⟩, dărîmat şi neîntărit, ⟨voievodul ridicînd pe acest loc m-rea Argeşului⟩. **232.**

⟨*Sec. XV către mijloc — sec. XVI începu*⟩. Grafite amintind numele lui Buicea şi al lui Ilie grămăticul ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **291.**

⟨*Sec. XV către mijloc — se . XVI a doua jumătate*⟩. Grafite de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş. **291**; v ⟨*Sec. XV către mijloc — sec. XVI început*⟩; ⟨*Sec. XVI*⟩; ⟨*După 1512—1521*⟩; ⟨*După 1568—1577*⟩.

⟨*Sec. XVI*⟩. Grafite amintind numele lui Radoslav ş.a. printre care ale grămăticilor Mihail, Stan care l-a ales pe Manea gramaticul ca paraclisiarh ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩, acesta la rîndu-i tocmind pe alţii. **291.**

⟨*Sec. XVI — sec. XVII*⟩. Grafite amintind numele lui Ilie grămăticul, al lui Stilian, Stan, grămăticul ş.a. ⟨la Bise ica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **293**; v şi: *1501 (7009) aprilie 4* şi *mai 18 (?)*; *1530 septembrie 1 — 1531 august 31 (7039)*; *1540 sep.embrie 1 — 1541 august 31 (7049)*; *1599 septembrie 1 — 1600 august 31 (7108)*; ⟨*sec. XVII prima jumătate*⟩; *1623 martie 21*; ⟨*sec. XVII către mijloc*⟩.

⟨*Sec. XVI — sec. XVII*⟩. Grafite amintind numele Radei, al lui Badea, Ilie ş.a. ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **294.**

⟨*Sec. XVI prima jumătate — sec. XVIII*⟩. Grafite ⟨ce au existat la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩, amintind numele lui Drăgan, Di(nu), Trandafil ş.a. **295**; v şi *1701* şi *1704*.

1501 (7009) aprilie 4. Grafit amintind numele lui Stanciu ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **293.**

1501 (7009) mai 18 (?). Grafit ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **293.**

⟨*După 1512—1521*⟩. Grămăticul Dumitru, paraclisiarh, se semnează ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩, în domnia lui ⟨Neagoe⟩ Basarab voievod. **291.**

⟨*Cca 1514—1517*⟩. Neagoe Basarab voievod clădeşte biserica m-rii Argeşului. **232.**

⟨*Cca 1514—1521*⟩. Neagoe ⟨Basarab⟩ voievod clădeşte biserica m-rii Argeşului, împreună cu zidirile din jurul ei, şi începe lucrările de zugrăvire a lăcaşului, recomandînd urmaşului său să le isprăvească. **233, 234.**

⟨*1517*⟩. ⟨Neagoe Basarab voievod⟩ clădeşte biserica ⟨m-rii Argeşului⟩ invocînd — în spiritul învăţămintelor morale ale vremii — îndurare pentru cei ce s-au ostenit la zidirea ei. **231.**

⟨*1517*⟩. Neagoe Basarab voievod clădeşte biserica ⟨m-rii Argeşului⟩, în locul vechiului lăcaş dărîmat, făcîndu-i diferite danii şi recomandări egumenilor, în vederea apărării lăcaşului de primejdii. **232.**

1517 (7025) ⟨*august 15*⟩. Theolipt, patriarhul Constantinopolului, tîrnoseşte biserica ⟨m-rii Argeşului⟩. **235.**

1517 septembrie 1 — 1518 august 31 (7026). Inscripţie amintind această dată pe un fragment de piatră de la biserica ⟨m-rii Argeşului⟩. **255.**

⟨*1518*⟩ *august 3*. Anghelina, fiica lui ⟨Neagoe⟩ Basarab voievod şi a doamnei Despina, este înhumată la biserica ⟨m-rii Argeşului⟩. **237.**

⟨*1518*⟩ *noiembrie 27*. Ion, fiul lui ⟨Neagoe⟩ Basarab voievod şi al doamnei Despina, este înhumat la biserica ⟨m-rii Argeşului⟩. **238.**

⟨*1520*⟩ *iunie (?) 15*. Petru, fiul lui ⟨Neagoe⟩ Basarab voievod şi al doamnei Despina, este înhumat în biserica ⟨m-rii Argeşului⟩. **239.**

1521 (70⟨30⟩) septembrie 15. Neagoe ⟨Basarab⟩, domnul Țării Românești și al Podunaviei, este înhumat în biserica ⟨m-rii Argeșului⟩. **240.**

⟨1526⟩. Radu ⟨de la Afumați⟩ voievod, ctitor, Teodosie voievod, cneazul Lazăr ⟨al Serbiei⟩ ș.a. voievozi sînt înfățișați în tabloul votiv la biserica ⟨m-rii Argeșului⟩. **244.**

1526 (7035) septembrie 18. Radu ⟨de la Afumați⟩ voievod isprăvește de zugrăvit biserica ⟨m-rii Argeșului⟩, în timpul egumenului Gheorghe. **233.**

1529 (7037) ianuarie ⟨2⟩. Radu ⟨de la Afumați⟩ voievod este înhumat sub o lespede mormîntală pe care apare înfățișat, în biserica ⟨m-rii Argeșului⟩, inscripția amintind bătăliile purtate cu turcii și cu pretendenții la tron. **241.**

1530 septembrie 1 — 1531 august 31 (7039). Grafit amintind această dată ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **293.**

1531 (7039) februarie 8. Stana doamna, fiica lui ⟨Neagoe⟩ Basarab voievod, fosta soție a lui Ștefăniță, domn ⟨al Moldovei⟩, călugărită Sofronia monahia, este înhumată în biserica ⟨m-rii Argeșului⟩. **242.**

1533 (7041) iulie 31. Dragomir ⟨Ceparu⟩ vornicul ⟨clădește bis. Ceparii Pămînteni⟩; lucrările au început la 8 iunie, în același an. **113, 116.**

1533 (7041) ⟨august 6⟩. Dragomir ⟨Ceparu⟩ vornicul, ⟨ctitorul bis. Ceparii Pămînteni⟩, moare la această dată. **113.**

⟨Înainte de 1540⟩. Vladislav ⟨al III-lea⟩, Vlad ⟨Înecatul⟩ — cel Tînăr, Radu Paisie cu fiul său ș.a. voievozi ⟨ai Țării Românești⟩ sînt înfățișați în tabloul votiv la biserica ⟨m-rii Argeșului⟩. **244.**

1540 septembrie 1 — 1541 august 31 (7049). Grafit amintind această dată ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **293.**

1541 (7050) noiembrie... Drăghici portarul, fiul lui Șuica, este înhumat sub o lespede mormîntală ⟨de la vechea bis. Șuici⟩. **678.**

1546. Mircea ⟨Ciobanul⟩ voievod este amintit drept ctitor al m-rii Brădet. **71.**

⟨1568—1574⟩. Mircea voievod ⟨pretendentul la domnie ? și fiul său⟩ Alexandru ⟨al II-lea⟩ voievod sînt înfățișați în tabloul votiv la biserica ⟨m-rii Argeșului⟩. **244.**

⟨După 1568—1577⟩. Grămăticul Tudor, paraclisiarh, se semnează ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩, în domnia lui Alexandru ⟨al II-lea Mircea⟩ voievod. **291.**

1571 septembrie 1 — 1572 august 31 (7080). Inscripție pe un fragment de piatră de mormînt ⟨de la vechea bis. Ceparii Pămînteni⟩, relevînd și numele jupanului Giura. **114.**

⟨Cca 1575—1600⟩. Inscripție lacunară pe piatra de mormînt ⟨a unuia dintre dregătorii localnici, Iva... susținător al vechii bis. Ceparii Pămînteni⟩. **115.**

1582 (7091) septembrie 10. Mihnea ⟨Turcitul⟩ voievod ⟨re⟩clădește biserica ⟨m-rii Tutana⟩, fiind ispravnic Mihai banul. **715.**

⟨1583 după iulie — 1585⟩. Petru Cercel voievod este amintit ca fiind întîiul ctitor ⟨al bis. Brad-Botușari din Curtea de Argeș⟩. **269.**

1584 (7092) mai ⟨28⟩. Stanca, jupanița lui Teodosie ⟨Rudeanu⟩ marele spătar, în vîrstă de 24 de ani, este înhumată sub o lespede mormîntală ⟨la *Schitul Flămînda*⟩. **396.**

1584 (7093) octombrie 20 (?). Mihnea, Anca, Şerban ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ridicată în domnia lui Petru ⟨Cercel⟩ voievod, ⟨de la bis. Brătieni⟩. **92.**

1599 septembrie 1 — 1600 august 31 (7108). Grafit amintind numele Maria ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **293.**

⟨*Sec. XVI către sfîrşit — sec. XVII prima jumătate*⟩. Grafite amintind numele lui Cosma grămăticul, al lui Şerban... şi al lui Dimitrie grămăticul, ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **292.**

⟨*Sec. XVI către sfîrşit — sec. XVII a doua jumătate*⟩. Grafite ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **292**; v şi ⟨*Sec. XVII prima jumătate*⟩; *1649 septembrie 1 — 1650 august 31 (7158)*; ⟨*După mijlocul sec. al XVII-lea*⟩.

⟨*Sec. XVII prima jumătate*⟩. David grămăticul şi Manole grămăticul îşi însemnează numele ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **293.**

⟨*Sec. XVII prima jumătate*⟩. Grafit amintind numele preotului Chirca la ⟨Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **292.**

⟨*Sec. XVII prima jumătate*⟩. Neagoe paharnicul este amintit ⟨ca posesor⟩ al unor vase de cositor ⟨lucrate la Braşov⟩ şi marcate cu iniţialele „C K" ⟨piese aflate la Muzeul judeţean din Piteşti⟩. **555.**

⟨*Sec. XVII prima jumătate*⟩. Numele lui Ştefan, Radu, Moise ş.a sînt înscrise pe vase de cositor ⟨lucrate la Braşov⟩ şi marcate cu iniţialele „CK, MK" şi „S" ⟨piese aflate la Muzeul judeţean din Piteşti⟩. **556.**

⟨*Sec. XVII prima jumătate—1659*⟩. Ivan paharnicul este amintit ⟨ca posesor⟩ al unui vas de cositor ⟨lucrat la Braşov, pe care şi-a înscris apoi numele⟩ Stroe ⟨Leurdeanu⟩ marele vistier ş.a., piesă aflată la Muzeul judeţean din Piteşti. **554.**

1601 (7109) mai 2. Chirca ⟨Rudeanu⟩, fiul lui Tudor postelnicul, şi mama lui, Stanca, sînt înhumaţi în vremea lui Mihai ⟨Viteazul⟩ sub o lespede mormîntală ⟨la bis. Ruda⟩. **606.**

16⟨01⟩ (71⟨09⟩) ⟨ma⟩i 21. Caplea, jupîneasa lui Iştfan ⟨Rudeanu⟩ logofătul, cu copiii ei Ion şi Neaga şi preotul Marincea (?) — care a pierit acum — sînt înhumaţi în vremea lui Mihai ⟨Viteazul⟩ sub o lespede mormîntală ⟨la bis. Ruda⟩. **607.**

1614 septembrie 1 — 1615 august 31 (7123). Boloşina, jupaniţa ⟨lui Dima pitarul⟩, dăruieşte o icoană ⟨la m-rea Brădet⟩, piesă semnată de Stoica zugravul din Tîrgovişte. **75.**

1621 (7129) mai 2⟨8⟩. Teodosie ⟨Rudeanu, fost mare⟩ logofăt, fiul logofătului Ivan din Ruda, este înhumat sub o lespede mormîntală ⟨la *Schitul Flămînda*⟩. **397.**

1623 martie 21. Logofătul Ion Mandul îşi însemnează numele ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **293.**

1624 (7132) martie 1. Jupanul Duca, Cheraţa, Ghica ş.a. dăruiesc o icoană ⟨la bis. Ruda⟩. **608.**

1629...23. U. F. Laurenţiu Rîjnoveanul îşi însemnează numele la biserica ⟨m-rii Argeşului⟩. **245.**

1632 ⟨?⟩ (7140) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩. Dumitru (?) ⟨probabil zugrav⟩ se semnează ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **292.**

1632 (7140) iunie 4. Stoica, Nica ş.a., printre care Stoica meşterul, fiul lui Cîrstea, ridică o cruce de piatră ⟨de la Cîinenii Mici⟩; menţiunea clădirii unei biserici de către jupanul Stoilă; inscripţie scrisă de preotul Stan. **150.**

1633 (7141) ianuarie. Jupanița Neacșa este amintită pe o lespede, așezată odinioară pe mormîntul ei, ⟨ aflată la bis. Lipia⟩. **460.**

⟨1633 aprilie 10 – 1640⟩. Dragomir ⟨din Plăviceni⟩, marele armaș, este amintit ⟨ca posesor⟩ al unui vas de cositor ⟨aflat la Muzeul județean din Pitești⟩. **557.**

1634 (7142) februarie 9. Guli din Dipalița este înhumat sub o piatră așezată odinioară pe mormîntul său, de fratele lui Ion, la Biserica Domnească ⟨din Curtea de Argeș⟩. **306.**

⟨Înainte de 1634 iunie 6⟩. Jupanul Dima ⟨grecul⟩ este înhumat sub o lespede mormîntală ⟨de la bis. Brătieni⟩. **93.**

1641 (7150) septembrie 15. Mitrea, marele șufar, cu soția lui, Sora și fiul lor Ioan spătarul clădesc ⟨bis. Bohari⟩ **45.**

⟨1641 decembrie 24 – 1651 ; 1658 decembrie 9 – 1659⟩. Stroe ⟨Leurdeanu⟩, marele vistier, își înscrie numele pe vase de cositor ⟨lucrate la Brașov⟩ și marcate cu inițialele „S C", ⟨piese aflate la Muzeul județean din Pitești⟩. **558.**

⟨Cca 1642–1680⟩. Stroe ⟨Leurdeanu, marele vistier⟩, se semnează pe un vas de cositor ⟨lucrat la Brașov⟩, purtînd marca „S", piesă pe care și-au înscris numele apoi Constantin ⟨Brâncoveanu⟩ marele postelnic ș.a., ⟨aflată la Muzeul județean din Pitești⟩. **559.**

1642 (7150) martie 20. Voicu, preotul, Muș ... Mușat ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨pe Valea Dîmbovnicului, la Bîrlogu⟩. **42.**

⟨1644⟩. Sava ⟨șufarul⟩ cu soția sa Livera și ⟨socrul său⟩ Mușat ⟨din Furduești⟩ rezidesc ⟨Schitul Robaia⟩ și-i dăruiesc o moșie, muntele Dara și o vie. **602.**

⟨1644 după ianuarie 12 – 1652 februarie 26⟩. Dragomir ⟨din Plăviceni⟩, marele vornic, este amintit ⟨ca posesor⟩ al unui vas de cositor ⟨aflat la Muzeul județean din Pitești⟩. **560.**

1646 septembrie 1 – 1647 august 31 (7155). Petru este amintit pe o cruce funerară ⟨aflată la bis. Lipia⟩. **461.**

1647 (7156) octombrie 13. Jupanul Arsenie, jupanița sa Ilinca și fiii lor Ioan ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Budeasa Mare⟩, inscripție scrisă de preotul Vlad din Băjești. **104.**

1649 septembrie 1 – 1650 august 31 (7158). Grafit amintind numele preotului Ilie, ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **292.**

16⟨49⟩ septembrie 1 – 16⟨50⟩ august 31 (71⟨58?⟩). Jupanul Gheorghe este înhumat sub o lespede mormîntală ⟨de la bis. Brătieni⟩. **94.**

⟨Sec. XVII către mijloc⟩. Dumitru își înscrie numele ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩, în spațiul în care a fost sgrafitat și cel al lui Ma⟨tei ?⟩ voievod ⟨Basarab⟩, invocînd mărire pentru toată țara. **293.**

⟨Sec. XVII către mijloc⟩. Goiceanu grămăticul își însemnează numele ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **294.**

⟨Sec. XVII către mijloc⟩. Teodor ⟨Rudeanu⟩ clucerul, jupanița Despa, ⟨Rudeanu⟩, Chirca ⟨Rudeanu⟩ și soția lui sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Ruda⟩. **611.**

⟨După mijlocul sec. al XVII-lea⟩. Grafite amintind numele preoților Manea, Radu, al diaconului Constantin ș.a. ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **292.**

⟨Sec. XVII a doua jumătate⟩. Ștefan ⟨Rudeanu⟩ logofătul este amintit în inscripția de pe o cruce de piatră ⟨de la Ruda⟩. **632.**

⟨Cca 1653⟩. Radu ⟨Vărzaru⟩, marele armaș, este amintit drept ctitor ⟨al bis. Vărzaru⟩. **754.**

⟨*După 1653 martie 10*⟩. Radu ⟨Vărzaru⟩ fost mare armaş şi ⟨soţia lui⟩ Ioana sînt amintiţi printre ctitorii ⟨bis. Vărzaru⟩. **755.**

⟨*După 1653 martie 10*⟩. Radu ⟨Vărzaru⟩ fost mare armaş şi soţia lui, Ioana sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Vărzaru⟩. **756.**

1656 (7164) mai 13. Constantin Şerban voievod şi doamna sa Bălaşa clădesc ⟨Biserica Domnească din Piteşti⟩. **510.**

1660 ⟨*după septembrie 16 — decembrie 31*⟩. Radu ⟨Vărzaru⟩, fost mare armaş, jupaniţa lui Ioana şi ⟨fiul lor⟩ Constantin sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨de la Borleşti⟩, lucrată de meşterul ⟨pietrar⟩ Sava. **55.**

1661 (7169) iunie ... În domnia lui Grigore Ghica este aşezată o piatră de mormînt ⟨de la Biserica Domnească din Piteşti⟩. **511.**

1661 septembrie 1 — 1662 august 31 (7170). Teodosie, egumenul m-rii Argeşului, ridică o cruce de piatră în amintirea arhimandritului Ştefan, mort de ciumă ⟨la Curtea de Argeş⟩, cînd s-a răspîndit molima în ţară, inscripţie scrisă de Dragomir logofătul ⟨pietrar⟩. **262.**

1662 mai (?). Andrei Artz ... (?) sibianul îşi însemnează numele la biserica ⟨m-rii Argeşului⟩. **246.**

1667 septembrie 1 ... 1689 august 31 (7176 ... 7197). Filotei ieromonahul şi Radu grămăticul din Băl⟨.⟩şti se semnează la biserica ⟨m-rii Brădet⟩. **78**; v şi: *1672 septembrie 1 — 1673 august 31 (7181).*

⟨*1668 după mai 20 — 1672; 1679 aprilie 26 — 1708*⟩. Teodosie, mitropolitul ⟨Ţării Româneşti⟩, este amintit pe o cruce de piatră ridicată în timpul păstoriei sale ⟨la Curtea de Argeş⟩. **322.**

⟨*Înainte de 1670*⟩. Zosim schimonahul clădeşte ⟨Schitul Văleni⟩. **751.**

1672 septembrie 1 — 1673 august 31 (7181). Ghenadie ieromonahul se semnează la biserica ⟨m-rii Brădet⟩. **78.**

⟨*1672 decembrie 24 — 1679 aprilie 26*⟩. Varlaam, fost episcop de Rîmnic, este ales mitropolit al Ţării Româneşti în domnia lui Grigore Ghica ⟨păstorind în anii ce au urmat, cînd a zidit lăcaşul de la Trivalea din Piteşti⟩. **545.**

⟨*Cca 1673*⟩. În cea de a doua domnie a lui Grigore Ghica este clădit *Schitul Fedeleşciori*, prin contribuţia voievodului şi a mitropolitului Varlaam ⟨al Ţării Româneşti⟩. **359.**

⟨*1673—1674*⟩. Mitropolitul Varlaam ⟨al Ţării Româneşti⟩ dăruieşte o cădelniţă la *Schitul Fedeleşciori*. **365.**

1673 septembrie 1 — 1674 august 31 (7182). Mitropolitul Varlaam al Ţării Româneşti dăruieşte icoane ⟨la *Schitul Fedeleşciori*⟩. **362.**

1675 septembrie 1 — 1676 august 31 (7184). Gavriil,Marica, Dumitru ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Budeasa Mare⟩. **98.**

⟨*Cca 1676*⟩. Mitropolitul Varlaam ⟨al Ţării Româneşti⟩ şi Iane negustorul sînt înfăţişaţi în pictura murală la biserica ⟨m-rii Turnu⟩. **710.**

1676 (7184) iulie 30. Mitropolitul Varlaam al Ţării Româneşti clădeşte biserica ⟨m-rii Turnu⟩. **709.**

⟨*După 1678—1687*⟩. În domnia lui Şerban Cantacuzino, vornicul Badea ⟨Bălăceanu⟩, care strîngea dăjdiile vistieriei din jud. Teleorman, a plătit birul satelor de fugari — între ei aflîndu-se şi moşnenii din Moşoaia — ameninţaţi astfel cu rumânirea. **485.**

⟨*Cca 1680—1685*⟩. Varlaam, fost mitropolit al Ţării Româneşti, clădeşte ⟨Schitul Trivalea din Piteşti⟩, în domnia lui Şerban Cantacuzino voievod. **545.**

⟨*1681—1691*⟩ *(719⟨.⟩).* Ena (?) din Brădet ş.a. sînt amintiţi într-o inscripţie sgrafitată la biserica ⟨m-rii Brădet⟩. **79.**

⟨Cca 1682 august 25⟩. Gligorie Cornescu ⟨arhitect moldovean⟩ se semnează ⟨la biserica m-rii Argeșului, unde a refăcut elementele de pietrărie deteriorate⟩. **247.**

1682 (7190) august 25. Șerban Cantacuzino voievod reface și consolidează biserica m-rii Argeșului — ctitorie a înaintașilor săi — ispravnic fiind Dona Pepano, acordîndu-i vinăriciul domnesc și perperul din Dealul Alimăneștilor, precum și dreptul de judecată pentru viile de acolo. **234.**

1684 (7192) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩ v: *⟨17⟩83 septembrie 1 — ⟨17⟩84 august 31 (⟨72⟩92)*.

1686. Oprea meșterul ⟨pietrar⟩ semnează lucrările efectuate ⟨la *Schitul Fedeleșciori*⟩. **367.**

168⟨7⟩ (719⟨5⟩) aprilie 14. Teodor este amintit într-o inscripție funerară ⟨de la bis. Olari din Curtea de Argeș⟩. **273.**

⟨Cca 1689—1714⟩. Tudor, monahia Salomia, Frîncul ș.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră ⟨de la bis. Olari din Curtea de Argeș⟩. **274.**

⟨Cca 1691—1719⟩. Gheorghiță, copil, nepotul egumenului Ghenadie, se semnează la biserica ⟨m-rii Argeșului⟩. **248.**

1692 (7200) aprilie. Călin însemnează această dată din postul ⟨Paștelui, la bis. Buna Vestire, din Pitești⟩. **507.**

(1694—7202) august (20) (?). Jupanul Paraschiv și Vișa cu părinții lor Neacșul ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Albeștii Pămînteni⟩. **1.**

1694 septembrie 1 — 1695 august 31 (7203). Stanciu grămăticul se semnează la biserica ⟨m-rii Cotmeana⟩. **203.**

⟨Cca 1695⟩. Șerban Cantacuzino, ⟨fost⟩ mare comis și soția sa Maria sînt înfățișați în pictura murală ⟨— refăcută — de la *Schitul Bascovele*, Ursoaia⟩. **726.**

1695 (7203) august 28. Șerban Cantacuzino, marele comis, fiul lui Drăghici Cantacuzino ⟨fost⟩ mare spătar, clădește biserica ⟨*Schitului Bascovele*, Ursoaia⟩, fiind ispravnic egumenul Partenie de la m-rea Cotmeana. **724.**

⟨Înainte de 1696 octombrie 31⟩. Ilarion ieromonahul, ⟨stră⟩moșul preotului Neacșu, clădește ⟨bis. Cremenari⟩. **219.**

1698 (7207) septembrie 10. Varlaam, fost mitropolit al Țării Românești, așează o inscripție la terminarea lucrărilor de zidire a ctitoriei sale ⟨Schitul Trivalea din Pitești⟩. **545.**

⟨Sec. XVII ultimele decenii⟩. Ștefan însemnează spre pomenire numele lui Ion, Oprea ș.a. ⟨la bis. Buna Vestire, din Pitești⟩. **507.**

⟨Sec. XVII ultimele decenii? — sec. XVIII⟩. Grafite amintind numele Mariei, al lui Marin, Ivana ș.a. care au fost pomeniți la slujbele săvîrșite ⟨în Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **296.**

⟨Sec. XVII ultimele decenii — sec. XVIII⟩. Grafite și inscripții amintind numele lui Copilu din Pitești, al lui Ioniță, Simion ș.a. ⟨la bis. Buna Vestire, din Pitești⟩. **507.**

⟨Sec. XVII către sfîrșit? — sec. XVIII⟩. Dima, Dana, Samfira (?) ș.a. sînt amintiți în inscripții sgrafitate ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **297.**

⟨Sec. XVII sfîrșit — sec. XVIII primele decenii⟩. Dumitru logofătul și Paraschiva grămăticul se semnează la biserica ⟨m-rii Brădet⟩. **79**; v și *⟨1681—1691⟩ (719⟨.⟩)*.

⟨*Sec. XVII sfîrşit — sec. XVIII*⟩. Badea, Stancu, Pavel diaconul ş.a. îşi înscriu numele la biserica ⟨m-rii Cotmeana⟩. **204.**

⟨*Cca 1700—1720*⟩. Inscripţie cu o invocaţie simbolică înscrisă pe o lespede ⟨de la Titeşti⟩. **704.**

⟨*Cca 1700—1720*⟩. Radu, Nastasia, Ion ş.a. sînt amintiţi pe fragment de piatră ⟨de la Titeşti⟩. **708.**

⟨*Cca 1700—1720*⟩. Stan, Anca (?), Ion ş.a. sînt amintiţi printre ctitorii bis. Tuturor Sfinţilor ⟨din Băiaşu⟩. **21.**

⟨*Sec. XVIII*⟩. Gheorghe, Natanail, Dumitru ş.a. îşi însemnează numele ⟨la bis. Buna Vestire, din Piteşti⟩. **507.**

⟨*Sec. XVIII început ?*⟩. Biserica Sf. Nicolae ⟨din Piteşti⟩, clădită în această vreme, suferă apoi distrugeri din cauza cutremurelor. **548.**

⟨*Sec. XVIII început ?*⟩. Iosif ieromonahul, zugrav, se semnează pe o icoană ⟨de la *Schitul Fedeleşciori*⟩. **363.**

⟨*Sec. XVIII primele decenii*⟩. Damaschin ieromonahul din Argeş, ⟨posibil fiul lui Oprea sticlarul⟩ îşi însemnează numele ⟨la clopotniţa *Schitului Fedeleşciori*⟩. **379.**

⟨*Sec. XVIII primele decenii*⟩. Stan, Ioan şi Şerbu ridică o stelă de piatră ⟨aflată la bis. Căpăţîneni—Pămînteni⟩. **110.**

⟨*Sec. XVIII prima jumătate*⟩. Constantin ieromonahul îşi însemnează numele pe o piatră ⟨de la ancadramentul unei ferestre a bisericii m-rii Cotmeana⟩. **200.**

⟨*Sec. XVIII prima jumătate*⟩. Stanciu logofătul (?), Pîrvu logofătul mitropoliei, Stanciu grămăticul ş.a. se semnează la biserica ⟨m-rii Tutana⟩. **716.**

1700 septembrie 1 — 1701 august 31 (7209). Preda căpitanul dăruieşte o cruce de cult ⟨aflată la bis. Poiana Lacului⟩. **562.**

1701. Grafit amintind această dată ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **295.**

⟨*Cca 1702—1710*⟩. Ghenadie arhimandritul m-rii Argeşului şi Ioan arhimandritul m-rii Horezu, ctitori ⟨la *Schitul Fedeleşciori*⟩, sînt înfăţişaţi în pictura murală a lăcaşului. **361.**

⟨*Cca 1702—1710*⟩. Grigore Ghica voievod cu familia sa, Varlaam fost mitropolit al Ţării Româneşti, Constantin Brâncoveanu, Antim mitropolitul ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la *Schitul Fedeleşciori*⟩. **360.**

⟨*Cca 1702—1710*⟩. Zugravii: Sima, Hranite, Ştefan şi Gheorghie sînt amintiţi ⟨la *Schitul Fedeleşciori*⟩, unde au executat lucrările de pictură. **368.**

1702 (7210) mai. Ipolit preotul, Ioan preotul, Maria ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Jiblea-Veche⟩. **449.**

1702 (7210) august 10. Varlaam ⟨fost⟩ mitropolit ⟨al Ţării Româneşti⟩ termină de zidit ⟨*Schitul Fedeleşciori*⟩, inscripţia fiind scrisă de Atanasie de la Jiblea ⟨meşterul pietrar⟩. **359.**

1703 septembrie 1 — 1704 august 31 (7212). Constantin, Nedelea, Vişan ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Albota⟩. **6.**

1704. Grafit amintind această dată ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **295.**

1704 (7213) septembrie 9. Hranite şi Istrate zugravi îşi însemnează numele ⟨la bis. *Stoiceni*, Predeşti⟩, unde au executat lucrările de pictură. **567.**

⟨*Cca 1706*⟩. Partenie, egumenul ⟨m-rii Cozia⟩, reface ⟨ancadramentele de piatră⟩ de la ferestrele bisericii ⟨m-rii Cotmeana⟩. **199.**

1706 (7214) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩. Partenie, egumenul ⟨m-rii Cozia⟩, este amintit pe ancadramentul de piatră al unei ferestre a bisericii ⟨m-rii Cotmeana⟩. **200.**

1707 ... 23. Stanislav Nowakowski, nobil din Polonia, vizitînd ⟨m-rea Argeșului⟩, își însemnează numele pe ancadramentul de marmură din cuprinsul bisericii. **249.**

⟨Înainte de 1708 iulie 12⟩. Ioan ierodiaconul și ⟨soția sa⟩ Catrina sînt amintiți pe o cruce funerară ⟨aflată la Muzeul județean din Pitești⟩. **549.**

1708 (7216) iulie 12. Ioan ierodiaconul, jupîneasa lui, Catrina și copiii lor sînt înhumați sub o lespede mormîntală ⟨de la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon, din Pitești, păstrată și la Școala de Arte⟩. **561.**

1710 septembrie 1 — 1711 august 31 (7219). Radu logofătul consemnează unele date de familie la biserica ⟨m-rii Brădet⟩, amintind numele uneia dintre copile, Maria. **80.**

1711 (7219) august 9. Partenie, egumenul m-rii Cozia, înnoiește tîmpla, icoanele, ferestrele ș.a. la biserica ⟨m-rii Cotmeana⟩. **197.**

1711 septembrie 1 — 1712 august 31 (7220). Inscripție amintind această dată pe o cruce funerară ⟨de la m-rea Stînișoara⟩. **659.**

⟨1714 după martie 25 — 1715 decembrie 25⟩. Preda ⟨Știrbei⟩ postelnicul fiul lui Ivașco ⟨Știrbei, fost⟩ mare sluger, contribuie la facerea prestolului ⟨bis. Izvoru⟩. **436.**

1714 (7222) mai 1. Ion, fiul lui Alexandru Șuță din Vîlsănești ridică o cruce de piatră ⟨de la Mușătești⟩, amintind că în domnia lui Constantin Brâncoveanu a fost făcută aici o fîntînă și s-a deschis un drum prin pădure. **486.**

1714 (7222) iulie 8. Radu, Stanca, Ivan preotul ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Deagu de Sus⟩, Ion ⟨fiind, probabil pietrar⟩. **332.**

1714 septembrie 1 — 1715 august 31 (7223). Radu postelnicul, Teodor, Neagoe ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Ștefănnești, aflată la Muzeul județean din Pitești⟩. **550.**

1714 (7223) noiembrie. Vasile ierodiaconul își însemnează numele ⟨la *Schitul Flămînda*⟩. **399.**

1715. Mihai Turcu clădește ⟨bis. Gorani⟩ și-i dăruiește o vie. **417.**

⟨Cca 1717 ?⟩. Damaschin ieromonahul ctitor, Oprea sticlarul ⟨tatăl său⟩, ș.a. sînt înfățișați în pictura murală ⟨la bis. Sf. Îngeri din Curtea de Argeș⟩. **281.**

1717 (7225) iulie 9. Damaschin ieromonahul din Argeș clădește bis. Sf. Îngeri ⟨din Curtea de Argeș⟩, amintind numele părinților săi Oprea ⟨sticlarul⟩ și Neacșa. **280.**

1718 (7226) februarie ⟨17⟩. Petru Buliga este înhumat împreună cu soția și copiii lor sub o lespede mormîntală ⟨de la *Schitul Buliga*, aflată la Muzeul județean din Pitești⟩. **552.**

1718 septembrie 1 — 1719 ⟨februarie 23⟩ (7227). Dragomir, Maria, Stanca ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Zărnești⟩. **767.**

1718 septembrie 1 — 1719 ⟨februarie 23⟩ (7227). Tudor, Safta ș.a. printre care Dobrotă meșterul, ridică o cruce de piatră ⟨de la Zărnești⟩. **768.**

1720 (7228) ianuarie 10. Grigorie și Teodosie își însemnează numele la clopotnița ⟨*Schitului Fedeleșciori*⟩. **380.**

⟨Cca 1721—1722⟩. Oprea, diaconul din Titești, înscrie o inscripție pe piatră ⟨la Pripoare⟩, amintind și numele lui Constantin. **571.**

⟨Cca 1721—1722⟩ martie 1. Gheorghe, Achim, Anca ş.a. sînt amintiţi pe o piatră ⟨de la Pripoare⟩. **572.**

1721 (7230) septembrie 1. Oprea diaconul din Titeşti scrie o inscripţie ⟨pe un bolovan de rîu la Boişoara⟩. **51.**

1721 septembrie 1 ... 1732 august 31 (7230...7240). Numele preotului monah, Manea, este amintit de o inscripţie sgrafitată la biserica ⟨m-rii Tutana⟩. **717**; v şi: *1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237); 1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238); 1730 septembrie 1 — 1731 august 31 (7239); 1731 septembrie 1 — 1732 august 31 (7240).*

172⟨2⟩ martie 20 — 17⟨30⟩ martie 20 (7230—72⟨38⟩). Anca, Vlad, Petru ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨ridicată în Tîrgul Piteştilor, aflată la Muzeul judeţean⟩. **551.**

1726 (7234) iulie 30. Şerban vătaful ⟨de plai⟩, Neaga, Tudor ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Titeşti⟩. **705.**

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237). Ghenadie ieromonahul ridică o cruce de piatră ⟨la Fedeleşoiu⟩. **382.**

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237). Mihai grămăticul se semnează la biserica ⟨m-rii Tutana⟩. **717.**

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237). Sima, Nicolae, Iordan ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Băbueşti⟩. **13.**

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237). Stidan (?) este amintit pe o cărămidă funerară ⟨de la m-rea Cotmeana⟩. **206.**

⟨Cca 1729⟩ septembrie 26. Dobra, Stroe, Ion ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨de la Mlăceni⟩, inscripţia fiind scrisă de Sandu diaconul din Jiblea. **479.**

1729 (7237) mai. Nicolae ⟨*Mavrocordat*⟩ este amintit pe o cruce de piatră ridicată în domnia lui ⟨de la *Schitul Scăueni*⟩. **643.**

1729 (7237) iulie (?). Constantin şi Alexandru ridică o cruce de piatră ⟨la Fedeleşoiu⟩. **383.**

1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238). Grigorie dascălul şi Radu Păun din Argeş se semnează la biserica ⟨m-rii Tutana⟩. **717.**

1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238). Stan preotul, soţia sa Marica cu copiii lor, Stanca ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Cerbureni⟩. **124.**

1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238). Stere şi Alexandra ridică o cruce de piatră ⟨la Fedeleşoiu⟩. **384.**

1730 septembrie 1 — 1731 august 31 (7239). Trandafir se semnează la biserica ⟨m-rii Tutana⟩. **717.**

1731 septembrie 1 — 1732 august 31 (7240?). Constantin, Nedelea ş.a. sînt amintiţi pe o icoană ⟨de la bis. Cotmeana, Stolnici⟩, piesă semnată de Duminică zugravul. **211.**

1731 septembrie 1 — 1732 august 31 (7240). Stanciu preotul este amintit într-o inscripţie sgrafitată la biserica ⟨m-rii Tutana⟩. **717.**

1731 (7240) septembrie 14. Matei, Samfira, Curchi ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Jiblea Veche⟩. **439.**

1731 (7240) septembrie 26 v. *⟨Cca 1729⟩ septembrie 26.*

⟨1732⟩. Nicula, Anca, Petru ş.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră ⟨la Sălătrucu de Sus⟩. **634.**

1732 (7240) mai 15. Atanasie, ⟨meşterul pietrar⟩ de la Jiblea îşi însemnează numele pe o cruce de piatră ⟨de la Jiblea Veche⟩. **450.**

173⟨2⟩ (724⟨1⟩) septembrie 1. Timotei monahul, Ioanichie ieromonahul, Ghinea ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Fedeleşoiu, meşter pietrar fiind A⟩tanasie ⟨de la Jiblea⟩. **385.**

1733 (724⟨1⟩) ⟨ianuarie 1 – aprilie 5⟩. Tudoran, Neacşa, Muşat ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Cornăţel⟩. **183.**

173⟨3 după aprilie 5 – 1735⟩ (724⟨.⟩). Barbu Rătescu, fiul lui Dumitraşcu slugerul, este înhumat împreună cu copiii săi Maria, Despina ş.a. ⟨la bis. Răteşti⟩, la aşezarea pietrei mormîntale fiind ostenitor Mihai ⟨Rătescu⟩, al doilea comis. **589.**

⟨Înainte de 1733 august 2⟩. Jupanul Necula ⟨Petru⟩, jupanul Mogoş ⟨Vasile⟩ ş.a. ctitori care au zidit ⟨bis. Cîinenii Mici⟩ sînt înfăţişaţi în pictura murală a lăcaşului. **139.**

1733 (7241) august 2. Jupanul Nicola Petru, Gheorghe Cocuţ Nicoţovi şi epitropii Gheorghe din Trapezunt, Jupanul Mogoş Vasile ş.a. clădesc bis. Sf. Nicolae, ⟨Cîinenii Mici, meşter pietrar⟩ fiind Atanasie din Jiblea. **135.**

1733 septembrie 1 – 1734 august 31 (7242). Ion, Oprea, Tudo... ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Bratoveşti⟩, Stanciu ⟨fiind, probabil, pietrar⟩. **67.**

1734 (7242) martie 1. Tănase (?) contribuie la ridicarea unei cruci de piatră ⟨de la Urluieşti⟩, inscripţia amintind şi numele lui Dumitru, al Soficăi ş.a. **722.**

⟨Cca 1735⟩. Ioan Vîlsănescu paharnicul clădeşte *Schitul ⟨Brătăşeşti*, Brăteşti⟩, aflat apoi în ruină şi părăsit. **87.**

⟨Cca 1735–1760⟩. ⟨Necula⟩ Petru, Albul, Necula ş.a., printre care Gheorghe ⟨Cocuţ Nicoţovi⟩, sînt amintiţi ⟨printre ctitorii bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **136.**

1735 septembrie 1 – 1736 august 31 (7244). Atanasie ⟨meşterul pietrar din Jiblea⟩, îşi însemnează numele pe o cruce de piatră ⟨de la Jiblea Veche⟩. **451.**

1735 septembrie 1 ... 1797 august 31 (7244...7305). Dinu preotul, Radu, Filip ş.a. îşi însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **614**; v şi: *1796 septembrie 1 – 1797 august 31 (7305).*

1735 (7244) septembrie 14. Radu şi Anca ridică o cruce de piatră ⟨la Fedeleşoiu⟩. **386.**

⟨1735 după noiembrie – 1741⟩. Iftenie, Dumitra, Ion ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Jiblea Veche⟩. **452.**

1736 septembrie 1 – 1737 august 31 (7245). Stan, Sora, Ghinea ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Şuici⟩. **679.**

1736 septembrie 1 – 1737 august 31 (7245). Ştefan Balotă căpitanul dăruieşte un clopot la bis. Ceparii ⟨Pămînteni⟩. **119.**

1737. Gherasim ieromonahul este amintit pe o cruce de cult, ⟨de la bis. Stroeşti⟩. **670.**

1737 (7245) ⟨ianuarie 1 – august 31⟩. Gheorghe preotul însemnează ⟨la bis. Ruda⟩ ştirea despre cutremurul „cel mare", ⟨probabil, eroare în loc de *1738 mai 31*⟩. **615.**

1737 (7245) aprilie. Tudor şi Floarea ridică o cruce de piatră la Jiblea ⟨Veche⟩. **453.**

1737 septembrie 1 – 1738 august 31 (7246). Inscripţie amintind această dată ⟨la bis. Ruda⟩. **614.**

1739 septembrie 1 – 1740 august 31 (7248). Stan de la Slobozia Domnească îşi însemnează numele la biserica ⟨m-rii Tutana⟩. **718.**

1740 septembrie 1 — 1741 august 31 (7249). Maria, Ion, Dumitru ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la *Schitul Scăueni*⟩. **644.**

1740 septembrie 1 — 1741 august 31 (7249). Vasile grămăticul își însemnează numele pe uşa de la intrarea în biserica ⟨m-rii Brădet⟩. **81.**

1741 (7249) iunie 25. Constantin ⟨Mavrocordat⟩ voievod hotărăşte în Divan, ca moşnenii din Moşoaia să fie slobozi şi nebîntuiţi de fiicele lui Ioan Bălăceanu, care urmăreau să-i rumânească. **485.**

1741 septembrie 1 — 1742 august 31 (7250). ⟨Episcopul⟩ Climent ⟨al Rîmnicului⟩ clădeşte ⟨bis. Feţeni⟩, căreia Stanciu îi dăruieşte o parte de vie, inscripţia fiind scrisă de Cîrstea Marin. **387.**

1743 (7251) august 1. Sandu Bucşenescu postelnicul, ispravnic al judeţului Argeş, şi jupîneasa lui, Maria, clădesc ⟨bis. Corbeni⟩. **178.**

⟨*Cca 1744—1748?*⟩ *mai 20.* Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, ispravnic, este amintit drept ctitor ⟨la bis. Izvoru⟩. **437.**

1744. Inscripţie amintind de „Ghierghi Galata MK", pe un clopot turnat la Graz, ⟨piesă aflată la bis. Stroeşti⟩. **672.**

1744 (7252) ⟨*iulie—august 31*⟩. Mirea al doilea pitar, fiul lui Stanciu ispravnicul din Brîncoveni, mort „prin ucidere de om", este înhumat ⟨la bis. Budeasa Mare⟩. **99.**

⟨*Cca 1745*⟩. Martin ⟨Buliga⟩ negustorul, jupîneasa lui, ⟨Aniţa⟩, cu familia lor ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨de la *Schitul Buliga* din Piteşti⟩. **503.**

1745. Inscripţie amintind această dată pe o ladă de zestre de la m-rea Brădet, ⟨care a aparţinut preotesei Mărgărita din Corbeni, soţia preotului Iene⟩. **85.**

1745 (7254) septembrie 1. Martin Buliga ⟨negustorul⟩, fiul jupanului Petru Buliga, şi soţia sa Aniţa clădesc ⟨*Schitul Buliga* din Piteşti⟩. **502.**

1745 septembrie 1 — 1746 august 31 (7254). Grigorie zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Urluieşti⟩. **723.**

1745 septembrie 1 — 1746 august 31 (7254). Inscripţie amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Fîlfani⟩. **393.**

1746 (7254) ⟨*ianuarie 1 — august 31*⟩. Martin ⟨Buliga⟩ negustorul dăruieşte ⟨*Schitului Buliga* din Piteşti⟩ un clopot lucrat de Ioan George Angerer. **506.**

1747 v. *1747 (7255) august.*

1747 (7255) ⟨*iulie 11—15*⟩. Mitropolitul Neofit al Ţării Româneşti este înfăţişat în pictura murală ⟨la bis. Bucşeneşti⟩, unde a participat la deshumarea osemintelor vechilor ctitori şi la hirotonirea unor clerici. **96.**

⟨*După 1747 iulie — 1748*⟩. Iordache Bucşenescu, căpitanul de Lovişte, Sandu Bucşenescu, logofătul de vistierie, ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Bucşeneşti⟩, pictură executată de Gheorghe zugravul. **96.**

1747 (7255) august. Gheorghe ⟨Serezli⟩, marele clucer de arie, şi ⟨Martin Buliga⟩, negustorul din Piteşti, clădesc biserica ⟨m-rii Stînişoara⟩, pe moşia m-rii Cozia, egumenul Ghenadie cozianul fiind ispravnic. **659, 660.**

1747 septembrie 1 — 1748 august 31 (7256). Constantin Craioveanul, fiul lui Vladu Hoarţă, îşi însemnează numele ⟨la *Schitul Fedeleşciori*⟩. **372.**

1747 septembrie 1 — 1748 august 31 (7256). Iordache Bucşenescu, căpitanul ⟨de Lovişte⟩ şi Sandu ⟨Bucşenescu⟩, logofătul de vistierie, clădesc ⟨bis. Bucşeneşti⟩, inscripţia amintind şi numele lui Iordache logofătul ş.a. **95.**

⟨*1748–1749*⟩. Ene, împreună cu tatăl său Ene, și cu Voica dăruiesc o icoană ⟨la bis. Bohari⟩. **47.**

1748 septembrie 1 – 1749 august 31 (7257). Jupanul Cîrstea ⟨din Bohari⟩ și soția sa Neacșa dăruiesc o icoană ⟨la bis. Bohari⟩, piesă semnată de ⟨Gheor⟩ghe (?) zugravul. **48.**

1749 (7257) martie 9. Maria, jupîneasa lui Mirea al doilea pitar, așează o lespede pe mormîntul soțului ei și a fiilor lor, Constantin, Ene ș.a. ⟨la bis. Budeasa Mare⟩. **99.**

⟨*Cca. 1750*⟩. Ilie ⟨zugravul⟩ semnează lucrările executate ⟨la Biserica Domnească, din Curtea de Argeș⟩. **297.**

⟨*Cca 1750*⟩. Sandu Bucșenescu contribuie ⟨la refacerea⟩ unei ferestre ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **298.**

⟨*Cca 1750*⟩. Ștefan ⟨Balotă, căpitanul⟩, fiul căpitanului Balotă, contribuie ⟨la refacerea⟩ unei ferestre ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **299.**

⟨*Cca 1750*⟩ *septembrie 16.* Iordache Bucșenescu căpitanul contribuie ⟨la refacerea⟩ unei ferestre ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **300.**

⟨*Sec. XVIII a doua jumătate*⟩. Drăghici, Oprea, Ion ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Jiblea Veche⟩. **440.**

⟨*Sec. XVIII a doua jumătate – sec. XIX primele decenii ?*⟩. Dumitru preotul, Dumitru și Grigore sînt amintiți de inscripțiile sgrafitate ⟨la bis. *Stoiceni*, Predești⟩. **568.**

1750 septembrie 1 – 1751 august 31 (7259). Voicu, Radu, Zmadu ș.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră ⟨la Prosia⟩. **578.**

1751 (7259) ⟨*ianuarie 1 – august 31*⟩. Gheorghe Rătescu, fost mare sluger, jupîneasa lui, Maria, cu copiii și părinții lor clădesc ⟨bis. *Popești*, Gălășești⟩. **408.**

⟨*1751–1752*⟩. Fiii lui Ștefan ⟨Balotă, marele⟩ clucer ⟨de arie⟩, Gheorghe postelnicul, Constantin postelnicul și Matei sînt amintiți ⟨la bis. Ceparii Pămînteni⟩. **117.**

1751 septembrie 1 – 1752 august 31 (7260). Ene negustorul clădește bis. Adormirea Maicii Domnului ⟨din Pitești⟩. **515.**

1751 septembrie 1 – 1752 august 31 (7260). Pîrvu Lerescu, cu frații săi Șerban și Dumitru Lerescu, cu familiile lor clădesc bis. Sf.Voievozi, ⟨*Meculești* din Pitești⟩. **536.**

1751 septembrie 1 – 1752 august 31 (7260). Ștefan ⟨Balotă⟩ marele clucer de arie cu soția lui, Safta și fiii lor, Iordache ș.a. reclădesc ⟨bis. Ceparii Pămînteni⟩. **116.**

1751 septembrie 1 ... 1780 august 31 (7260...7288). Petru, Ion dascălul (?) din Costești și Gheorghe se semnează la biserica ⟨m-rii Brădet⟩. **82.**

⟨*După 1751–1752*⟩. Gheorghe, fiul preotului Preda al lui Ion, este înfățișat în pictura murală ⟨la bis. Ceparii Pămînteni⟩. **118.**

⟨*După 1751–1752 august*⟩. Gheorghe Rătescu, marele clucer ⟨de arie⟩, jupîneasa lui, Maria, cu familia lor și Toma Rătescu ⟨fost⟩ mare șetrar cu familia lui sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. *Popești*, Gălășești⟩. **409.**

1752. Inscripție amintind această dată pe un clopot ⟨de la bis. Olari din Curtea de Argeș⟩. **275.**

1752 decembrie 1. Inscripție amintind data ⟨cînd a fost clădită, probabil, bis. Popești⟩. **565.**

1753 (7261) mai 20. Martin Buliga negustorul, fiul lui Petru Buliga, şi soţia sa Ana sînt înhumaţi ⟨la *Schitul Buliga* din Piteşti⟩. **504.**

⟨1753⟩ august 1 — ⟨1755⟩ august 1. Ioniţă Tigveanu ⟨fost⟩ mare comis dăruieşte un clopot la ctitoria sa bis. Tigveni, piesă aflată ⟨la bis. Bălteni⟩. **25.**

1753 (7261) august 15. Toma Rătescu, fost mare şetrar, clădeşte ⟨bis. Borleşti⟩. **52.**

1753 septembrie 1 — 1754 august 31 (7262). Sandu Bucşenescu, fost mare paharnic, clădeşte ⟨*Schitul Berislăveşti*⟩. **33.**

⟨După 1753—1800 ?⟩. Toma ⟨Rătescu, fost mare şetrar⟩, cu soţia lui, Bălaşa, jupanul Constantin ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Borleşti⟩. **53.**

1754. Sandu Bucşenescu ⟨fost⟩ mare paharnic dăruieşte un clopot ctitoriei sale, *Schitul Berislăveşti*, din plaiul Arefului, jud. Argeş. **39.**

1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263). Constantin (?) şi preoteasa Voica sînt amintiţi în inscripţii sgrafitate ⟨la bis. *Stoiceni*, Predeşti⟩. **569.**

1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263). Ghenadie egumenul dăruieşte un clopot la m-rea Brădet. **84.**

1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263). Nichifor, egumenul m-rii Argeşului, dăruieşte lăcaşului un clopot. **259.**

1754 (7263) septembrie 15. Bărbuceanu, fiul lui Matei Ungurelu al doilea vistier, este înhumat ⟨la *Schitul Buliga* din Piteşti⟩. **505.**

1755 martie 22. Ioniţă Truşcă postelnicul îşi însemnează numele ⟨la bis. *Stoiceni*, Predeşti⟩. **569.**

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264). Ghenadie egumenul contribuie la zugrăvirea icoanei hramului ⟨la biserica m-rii Brădet⟩. **69.**

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264). Gheorghe preotul, zugrav, se semnează pe o icoană ⟨de la vechea bis. *Popeşti*, Gălăşeşti⟩. **407.**

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264). Mihai zugravul semnează lucrările executate ⟨la biserica m-rii Brădet⟩. **70.**

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264). Radu Necşan, Neacşa cu copiii lor Sandu ş.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră ⟨de la Stroeşti⟩. **673.**

⟨Cca 1756—1765⟩. Şerban Lerescu, fiul lui Macarie Lerescu monahul, şi jupaniţa lui, Păuna, cu fiii lor sînt înhumaţi ⟨la bis. Sf. Voievozi, *Meculeşti*, din Piteşti⟩. **539.**

1756. Pîrvu ⟨Lerescu cu fraţii săi⟩ Şerban şi Dumitru ⟨Lerescu şi soţiile lor⟩ dăruiesc un clopot la bis. Sf. Voievozi, ⟨*Meculeşti*, din Piteşti⟩. **541.**

1756 (7264) aprilie 4. Pîrvu Lerescu, fiul lui Macarie Lerescu monahul, şi jupaniţa lui, Marica, sînt înhumaţi ⟨la bis. Sf. Voievozi, *Meculeşti*, din Piteşti⟩. **540.**

⟨Cca 1758⟩. Alexe, Ilina, Safta ş.a. sînt amintiţi ⟨la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **137.**

⟨Cca 1758⟩. Anastasie, Costea ⟨Vilara⟩, Chiriac ş.a. sînt amintiţi printre ctitorii ⟨bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **138.**

⟨Cca 1758⟩. Jupanii Costea Vilara, Enache Vilara, Toma Vilara ⟨din Compania grecească de la Sibiu⟩ ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **139.**

⟨*1758*⟩. Dimitrie negustorul și Gheorghe preotul sînt amintiți ⟨ca donatori la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **141.**

1758. Hristea, Gheorghe preotul și Magdalena preoteasa sînt amintiți ⟨ca susținători ai bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **142.**

1758. Hrizea dascălul (?) se semnează ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **301.**

1758. Inscripție amintind această dată ⟨cînd a fost executată zugrăveala din naosul bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **140.**

1758. Ioniță zugravul ⟨din Urși⟩ semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **143.**

1758. Stanca este amintită, probabil ca donatoare, ⟨la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **140.**

1758 mai 1. Toma Rătescu, fost mare șetrar, dăruiește un clopot la ctitoria sa bis. Borlești. **54.**

⟨*După 1760 iulie 28 — cca 1762*⟩. Sandu Bucșenescu, ⟨fost mare paharnic⟩, soția sa Maria, Mincu Bucșenescu, marele clucer ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la *Schitul Berislăvești*⟩. **35.**

1760 septembrie 1 — 1761 ⟨iunie 5⟩ (7269). Dumitru ierodiaconul, Safta ⟨diaconeasa⟩, Duminică diaconul ș.a. clădesc bis.Titești, inscripția fiind scrisă de Preda diaconul ⟨pietrar⟩. **697.**

1761 (7269) ⟨iunie după 5⟩. Nichifor, egumenul m-rii Argeșului, și Ghenadie egumenul zugrăvesc biserica m-rii Brădet, amintind că lăcașul rămăsese nepictat. **71.**

1761 (7269) ⟨iunie după 5 — august⟩. Mihai zugravul semnează lucrările de pictură executate ⟨la biserica m-rii Brădet⟩. **72.**

⟨*1761 iunie după 5 — august*⟩. Mircea ⟨cel Bătrîn⟩ voievod, doamna Mara, Nichifor egumenul m-rii Argeșului și Ghenadie egumenul sînt înfățișați în pictura murală ⟨la biserica m-rii Brădet⟩. **73.**

1761 (7269) august 2. Mihai zugravul, împreună cu ⟨fiii săi⟩, Radu ⟨dascălul⟩ și Iordache sînt amintiți pentru lucrările de pictură executate ⟨la biserica m-rii Brădet⟩. **74.**

1761 (7270) septembrie 1. Zugravii Stan și Iacov, fiii preotului Radu din Rășinari și ucenicul lor Filip semnează lucrările de pictură ⟨de la biserica m-rii Argeșului⟩. **250.**

1761 septembrie 1 — 1762 august 31 (7270). Inscripție sgrafitată ⟨la bis. Ruda⟩ consemnînd un cutremur de pămînt. **615.**

1762. Sandu Bucșenescu, fost mare paharnic, clădește ⟨*Schitul Berislăvești*⟩, iar Nicodim Beligrădeanul, egumenul lăcașului, isprăvește lucrările la zidul de incintă. **34.**

1762 septembrie 1 — 1763 august 31 (7271). Inscripție amintind această dată ⟨la bis. *Stoiceni*, Predești⟩. **568.**

1765 (7273) mai 20. Șerbu, Neacșa, Ioan ierodiaconul ș.a. clădesc ⟨bis. Deagu de Sus⟩. **326.**

1765 septembrie 1 — 1766 august 31 (7274) v. *17⟨7⟩5 septembrie 1 — 17⟨7⟩6 august 31 (72⟨8⟩4).*

1765 septembrie 1 — 1766 august 31 (7274). Tudor (?), Dumitru, Neaga ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨la *Voinigești*, Fețeni⟩. **391.**

⟨*Cca 1766—1777*⟩. Damaschin, egumenul m-rii Argeșului, reface un clopot al lăcașului. **260.**

1766 septembrie 1 — 1767 august 31 (7275). Inscripție amintind această dată cînd a fost clădită, probabil ⟨bis. Valea Scheiului⟩. **749.**

1767 v. *1786 după martie 26.*

1767 (7276) septembrie 20. Inscripţie consemnînd data cînd a fost acoperită ⟨bis. Opăteşti⟩. **494.**

⟨1⟩768. Constantin Matei Buliga şi fiul său Simion refac un clopot de la biserica din Coastă de la Piteşti. **500.**

⟨1768–1769⟩. Dragomir ierodiaconul, zugrav ⟨din Făgeţel⟩, Filip, Petru ş.a. ⟨probabil, ucenici⟩ semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Titeşti⟩. **700.**

⟨1768–1769⟩. Dumitru ierodiaconul, Safta diaconeasa, Necula Grecu căpitanul ş.a., printre care Ana slujnica, sînt înfăţişaţi în pictura murală ⟨la bis. Titeşti⟩. **698.**

⟨1768–1769⟩. Maria, Neacşa, Martin ş.a. sînt amintiţi ⟨la bis. Titeşti⟩. **699.**

⟨1768–1769⟩. Ştefan zugravul se semnează ⟨la bis. Titeşti⟩. **701.**

1768 septembrie 1 – 1769 august 31 (7277). Zugravii Rafail ierodiaconul şi Dragomir diaconul din Făgeţel semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Titeşti⟩. **702.**

⟨Cca 1770–1820⟩. Tudor, Ştefan, Ion ş.a. sînt amintiţi în inscripţii sgrafitate ⟨la *schitul Fedeleşciori*⟩. **373.**

1770 (7278) iulie 18 (?). Stancu logofătul, fiul lui Vladu Hoarţă din Craiova, îşi însemnează numele ⟨la *schitul Fedeleşciori*⟩. **374.**

⟨Cca 1771–1781?⟩ iunie 14. Marin diaconul, fiul jupanului Cîrstea din Bohari, diaconeasa Rada, ⟨fiica lor⟩, Maria ş.a. contribuie la zugrăvirea icoanei hramului ⟨de la bis. Bohari⟩. **46.**

1771 septembrie 1 – 1781 august 31 (728⟨0⟩–728⟨9⟩). Inscripţie amintind această dată pe o cruce de piatră ⟨de la m-rea Turnu⟩. **713.**

1771 (7280) septembrie 1... 1785. Rafail monahul şi Codean (?) vameşul îşi însemnează numele ⟨la biserica m-rii Tutana⟩. **719.**

⟨Cca 1772–1773⟩. Arsenie preotul dăruieşte icoanele prăznicare ⟨de la bis. *Teleşti*, Costeşti⟩. **189.**

1772 septembrie 1 – 1773 august 31 (7281). Arsenie preotul, Mihai căpitanul, Constantin ş.a. dăruiesc 22 taleri pentru şindrilitul bisericii ⟨de lemn, din *Teleşti*, Costeşti⟩. **189.**

⟨1772 septembrie 1 – 1773 august 31 (7281)⟩. Constantin, Barbu ş.a., printre care Ion vătaful (?) ş.a. dăruiesc 76 taleri pentru şindrile ⟨la biserica de lemn, din *Teleşti*, Costeşti⟩. **188.**

1773 septembrie 1 ... 1801 august 31 (7282...7309). Sima, Ioan, Constantin ş.a. sînt amintiţi în inscripţii sgrafitate ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **302.**

1773 septembrie 1 ... 1828 (7282...7336). Inscripţii amintind datele ⟨la care a fost clădită şi reparată, probabil, biserica de lemn din *Cotmeniţa*, Băbana⟩. **12.**

1774 septembrie 1 – 1775 august 31 (7283). Andrei logofătul este amintit pe un fragment de piatră ⟨de la *Schitul Bascovele*, Ursoaia⟩. **727.**

17⟨74 după septembrie 15⟩. Alexandru Ipsilanti este amintit ⟨la bis. Ruda⟩ în rîndul voievozilor ⟨care s-au aflat în scaunul Ţării Româneşti⟩. **631.**

1774 (7283) octombrie 26. Inscripţie consemnînd zidirea ⟨bis. Mareş⟩ prin contribuţia ⟨lui Alecu⟩ şi a lui Constantin ⟨Merişanu⟩, în text fiind amintit şi preotul Dumitru. **470.**

⟨Cca 1775 septembrie 1⟩ ... ⟨sec. XIX primele decenii⟩. Udrea grămăticul, Mihail preotul, Gheorghe grămăticul ş.a. îşi însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **616.**

1775 (?). Inscripţie amintind, probabil, data ⟨şi pe unii dintre zugravii aparţinînd formaţiei lui Rafail ieromonahul şi a lui Dragomir preotul din Făgeţel, care au executat pictura pridvorului la *Schitul Fedeleşciori*⟩. **370.**

⟨1775⟩. Rafail ierodiaconul zugrav se semnează ⟨la *Schitul Fedeleşciori*⟩. **369.**

1775. Zugravii Rafail ierodiaconul, Dragomir preotul din Făgeţel şi Petru ucenicul semnează lucrările executate ⟨la *Schitul Fedeleşciori*⟩. **371.**

1775 septembrie 1 — 1776 august 31 (7284) v. *⟨Cca. 1775 septembrie 1⟩ ... ⟨sec. XIX primele decenii⟩.*

17⟨7⟩5 septembrie 1 — 17⟨7⟩6 august 31 (72⟨8⟩4). Buzinca, Maria, Iarca ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Corbeni⟩. **180.**

1775 septembrie 1 ... 1841. Tudor şi Udrea, copii, sînt amintiţi în inscripţii moralizatoare ⟨probabil, în legătură cu învăţămîntul desfăşurat la bis. Ruda⟩, lăcaş la care şi-a însemnat numele şi Radu grămăticul ş.a. **617.**

1776. Inscripţie amintind această dată pe un clopot ⟨de la *Schitul Păuşa*⟩. **496.**

1776. Şerban Budişteanu, al treilea logofăt, dăruieşte un clopot ⟨la bis. Budeasa Mare⟩. **103.**

1776 februarie 1 (?). Inscripţii sgrafitate ⟨la bis. Ruda⟩, relevînd decesul lui Constantin Rudeanu şi al preotului Petru. **618.**

1776 septembrie 1 — 1777 august 31 (7285). Marin, Stana şi Dumitraşcu dăruiesc o cruce de cult ⟨de la bis. Fîlfani⟩. **392.**

1776 septembrie 1 ... 1797 august 31 (7285...7305). Udrea grămăticul îşi însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **619.**

1777 (7286) ⟨septembrie 1 — decembrie 31⟩. Sofronie arhimandritul m-rii Cozia şi Ilarion e umenul clădesc clopotniţa m-rii Cotmeana în egumenia lui Climent ieromonahul. **198.**

1777 septembrie 1 — 1778 august 31 (7286). Andrei, Ion, Mărgărit ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨de la Bradu Clocotici⟩, inscripţia fiind scrisă de Dumitru ⟨pietrarul⟩. **56.**

⟨Cca 1778—1779⟩. Biserica de lemn din Valea Danului a fost clădită la această dată ⟨de Arsenie, egumenul m-rii Argeşului⟩. **736.**

1778 septembrie 1 — 1779 august 31 (7287). Preda, Ilinca, Constantin ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Jiblea Veche⟩. **454.**

⟨Cca 1780—1810⟩. Constantin, Maria, Gavrilă ş.a. ctitori ⟨ai vechii biserici de la Şerbăneşti⟩, ridică aici o cruce de piatră. **676.**

178⟨.⟩ (?). Anastase, Nastea, Costea ş.a. sînt amintiţi pe o piatră ⟨de la bis. Sf. Ioan din Piteşti, aflată la Muzeul judeţean de aici⟩. **553.**

1780. Constantin David dăruieşte un clopot ⟨de la bis. Mlăceni⟩. **480.**

⟨1780—1781⟩. Rafail Slăvitescu monahul, jupîneasa Neacşa, jupanul Anghel ⟨Slăvitescu ?⟩ şi familia sa sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Ruda, cu prilejul rezugrăvirii lăcaşului⟩. **612.**

1780 (7288) mai 12. Constantin Bălăceanu ⟨fost⟩ mare stolnic clădeşte ⟨bis. Stolnici⟩, fiind ostenitor fiul său Constantin. **669.**

1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289). Alexandru, Rafila şi Constantin sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la biserica satului Luminile⟩. **464.**

1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289). Radu diaconul zugrav își înscrie numele ⟨la bis. Ruda⟩, unde a executat lucrările de pictură. **613.**

1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289). Rafail ⟨diaconul⟩ zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Ruda⟩. **609.**

178⟨0⟩ noiembrie 8. Coman diaconul și Bălașa diaconeasa clădesc ⟨bis. Izbășești⟩. **435.**

1781. Nicodim egumenul *Schitului Berislăvești* reface clopotele lăcașului, ⟨meșter fiind⟩ Iohann Wentzel. **37.**

178⟨1⟩ (728⟨9⟩) mai 18. Ilie copilul, fiul lui Ilie județul, își însemnează numele ⟨la bis. Sf. Îngeri din Curtea de Argeș⟩, inscripția amintind și numele lui Constantin, ⟨probabil fiul⟩ aceluiași slujbaș. **282.**

1781 (7289) august 16. Inscripție amintind numele lui Ivan diaconul și data la care a fost clădită ⟨bis. Găleșești⟩. **410.**

1781 septembrie 1 — 1782 august 31 (7290). Mușat diaconul ⟨din Opătești, meșter crucer⟩ se semnează pe o cruce de cult ⟨de la bis. Piatra⟩. **498.**

1781 septembrie 1 — 1782 august 31 (7290). Teodosie monahul dăruiește o candelă la m-rea Cotmeana. **201.**

1782. Fratea diaconul cumpără un clopot ⟨pentru bis. Vulpești⟩. **764.**

1782. Pîrvu preotul este amintit pe o cruce funerară ⟨de la bis. Șuici⟩. **680.**

17⟨82 după ianuarie 5⟩. Nicolae Caragea este amintit ⟨la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Țării Românești⟩. **631.**

1782 iunie 8. Șerbu, Neacșa, Neagoe ș.a. contribuie la zugrăvirea ⟨bis. Deagu de Sus⟩, zugravi fiind Iordache și Manole ierodiaconul. **327.**

1782 septembrie 1 — 1783 august 31 (7291). Inscripție amintind numele Neagăi ⟨la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **149.**

1782 septembrie 1 — 1783 august 31 (7291). Stana, Sandu, Gherghina ș.a. sînt amintiți pe o cruce de lemn ⟨de la biserica Telești, Costești⟩. **190.**

(1783) ⟨după iulie 6⟩. Mihai Suțu este amintit ⟨la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Țării Românești⟩. **631.**

⟨17⟩83 septembrie 1 — ⟨17⟩84 august 31 (⟨72⟩92). ⟨Rafail⟩ diaconul zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Ruda⟩. **610.**

1784. Cozma episcopul de Buzău dăruiește un clopot la bis. Sf. Voievozi din Curtea de Argeș, metohul m-rii Argeșului. **316.**

⟨Cca 1785—1790⟩. Barbu diaconul, comisar, cu familia sa ș.a. printre care jupanii Drăgoi și Ghinea, comisari, sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Teiu⟩. **692.**

⟨Cca 1785—1790⟩. Dumitru și Petru, preoți, Enache ș.a. sînt înfățișați în pictura murală ⟨la bis. Teiu⟩. **693.**

⟨Cca 1785—1790⟩. Rafail ierodiaconul zugrav, Petru și Preda ucenici semnează lucrările de pictură efectuate ⟨la bis. Teiu⟩. **694.**

1785. Zugravii Manole ierodiaconul, Iordache și Oprea sînt amintiți ⟨la bis. Deagu de Sus⟩, pentru lucrările de pictură executate aici **328.**

1785 ⟨după⟩ martie 16. Mihail preotul însemnează ⟨la bis. Ruda⟩ știri despre ninsoarea de la 3—16 martie, cînd zăpada a ajuns de trei palme înălțime ș.a. **620.**

1785 septembrie. Manole diaconul zugrav se semnează ⟨la bis. Deagu de Sus⟩. **329.**

1785 septembrie 1 — 1786 august 31 (7294). Gheorghe ⟨probabil meşter lemnar⟩ se semnează pe un tetrapod ⟨de la bis. Găleşeşti⟩. **411.**

⟨*Cca 1786—1787*⟩. Stroe preotul ⟨fiul preotului Dobre⟩, preoteasa Stana şi copiii lor sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Găleşeşti⟩. **411.**

1786. Iacov ⟨logofătul, ctitorul Schitului Bădiceni⟩, dăruieşte un clopot ⟨la bis. Bohari⟩. **49.**

⟨*1786 ?*⟩. Ilie, ⟨dascălul din Merişani, ctitor⟩ al bis. Drăganu⟨-Olteni⟩, lasă, după moartea sa, moşia de aici, cumpărată la mezat în Bucureşti, locuitorilor satului recomandîndu-le să-l înhumeze în acest lăcaş şi să-i facă cuvenitele pomeniri. **344.**

1786. Marin ⟨meşter⟩ crucer îşi însemnează numele ⟨la biserica de lemn din Drăganu-Olteni⟩ **345, 346.**

⟨*1786 după martie 26*⟩. Nicolae Mavrogheni este amintit ⟨la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Ţării Româneşti⟩. **631.**

1786 septembrie 1 — 1787 august 31 (7295). Grigore, Gheorghe, Oprea ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨la Jiblea Veche⟩, inscripţia fiind ⟨probabil, scrisă⟩ de Stan ⟨pietrarul⟩. **441.**

⟨*Cca 1787—1792*⟩. ⟨Mitropolitul⟩ Cozma ⟨al Ţării Româneşti⟩ cu părinţii săi, şi Partenie, arhimandritul ⟨m-rii Argeşului⟩, sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Sf. Voievozi din Curtea de Argeş⟩. **315.**

1787. Badea protopopul, hagi Gheorghe, preotul Radu ş.a. clădesc ⟨bis. Cochineştii de Sus⟩. **167.**

1787 septembrie 1 — 1788 august 31 (7296). Radu preotul, zugrav din Urlueni, se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Cochineştii de Sus⟩. **169.**

1788. În timpul războiului dintre Poarta Otomană, Austria ⟨şi Rusia⟩ au ars mănăstirile Cozia şi Berislăveşti. **39.**

1788. În timpul războiului ⟨dintre Poarta Otomană, Austria şi Rusia⟩, călugării ⟨de la m-rea Stînişoara⟩ au fost ucişi de turci, lăcaşul rămînînd pustiu. **660.**

1788. În timpul războiului dintre Poarta Otomană, Austria ⟨şi Rusia⟩, clopotul Bisericii Domneşti ⟨din Curtea de Argeş⟩ a fost deteriorat de către ostaşi. **277.**

1788 septembrie 1 — 1789 august 31 (7297). Ioan preotul este amintit pe o cruce funerară ⟨de la bis. Măluroni⟩. **471.**

1788 septembrie 1 — 1789 august 31 (7297). Radu, Diicu, Rizea ş.a. sînt amintiţi pe o cruce funerară ⟨de la m-rea Brădet⟩. **85.**

⟨*Cca 1789*⟩. Gheorghe, fiul lui Grigore, ferecă o evanghelie şi o dăruieşte la bis. Buna Vestire, Domneşti, ⟨piesă aflată la Muzeul m-rii Argeşului⟩. **263.**

178⟨9⟩ (729⟨7⟩) mai. Inscripţie consemnată la această dată ⟨la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **149.**

178⟨9 ?⟩ septembrie 1 — 17⟨90 ?⟩ august 31 (729⟨8 ?⟩). Gheorghe, Maria (?), Ioan (?) ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨de la bis. Costeşti-Vîlsan⟩. **196.**

1789 octombrie 1. Gheorghe ⟨fiul lui⟩ Grigorie dăruieşte o cruce ferecată ⟨la bis. Buna Vestire, Domneşti⟩, inscripţia amintind şi numele lui Ioan şi Dumitru, ⟨piesă aflată la Muzeul m-rii Argeşului⟩. **264.**

1790. La această dată încep lucrările de zidire ⟨la bis. Găujani⟩. **412.**

1791 ⟨*după martie*⟩. Mihai Suţu este amintit ⟨la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Ţării Româneşti⟩ „după răzmiriţă". **631.**

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Ene ⟨Brătianu⟩ şi Safta ⟨Brătianca⟩ sînt amintiţi în inscripţii sgrafitate ⟨la bis. Şuici⟩. **687.**

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Inscripţie amintind această dată şi numele Maria, pe o cruce de cult ⟨de la bis. Găleşeşti⟩. **411.**

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Ioan şi Diamanta sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la bis. Ioaniceşti⟩, piesă lucrată de Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩. **432.**

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Tănase, Ioana, Preda ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Jiblea Veche⟩. **455.**

1791 (7300) octombrie 20. Inscripţie amintind această dată pe o cruce de cult ⟨de la bis. *Piscu Calului*, Morăreşti⟩. **481.**

1792. Inscripţie amintind această dată pe un clopot ⟨de la bis. Ioneşti⟩. **433.**

1792. Niţu polcovnicul, hagiul, Ilinca, Nicolae postelnicul ş.a. clădesc ⟨bis. Găujani⟩. **412.**

1792. Partenie, arhimandritul m-rii Argeşului, reface un clopot ⟨al bis. Sf. Voievozi din Curtea de Argeş⟩. **316.**

1792 septembrie 1 — 1793 august 31 (7301). Dumitru dascălul din Bogdăneşti zugrăveşte o cruce de cult ⟨de la bis. Goranu⟩. **422.**

⟨*1793*⟩. Sandu Drujă (?) ⟨cu soţia lui⟩ Samfira, Bălaşa ş.a. contribuie la zugrăvirea altarului ⟨bis. *Drujeşti* din Curtea de Argeş⟩. **272.**

1793 aprilie 20. Ioan zugravul ⟨dascălul de zugrăvie al şcolii de la Episcopia din Rîmnicu Vîlcea⟩, se semnează pe o icoană ⟨de la biserica m-rii Argeşului⟩. **256.**

1793 septembrie 1 — 1794 august 31 (7302). Ion, Stanca, Dumitru ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Berislăveşti⟩, inscripţia fiind scrisă de Cozma ierodiaconul. **41.**

1793 ⟨după decembrie 13⟩. Mănăstirea Argeşului adăposteşte de la această dată Scaunul Episcopiei. **235, 243.**

• ⟨*După 1793—1820*⟩. În timpul păstoriei episcopului Iosif al Argeşului, obştea călugărilor de la Schitul Robaia, care se risipise mai înainte, se adună din nou. **602.**

⟨*După 1793—1820*⟩. Iosif, episcop ⟨de Argeş⟩, Iosif monahul st⟨areţ ?⟩, Voica ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨de la bis. Berislăveşti⟩. **40.**

⟨*Cca 1794*⟩. Badea protopopul, preoteasa Dumitrana, hagi Gheorghe ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Cochineştii de Sus⟩. **168.**

⟨*Cca 1794*⟩. Hagi Gheorghe, ⟨ctitor al bis. Cochineştii de Sus⟩, dăruieşte lăcaşului o icoană. **170.**

1794. La această dată este zugrăvită ⟨bis. Cochineştii de Sus⟩, clădită mai înainte de protopopul Badea ş.a. **167.**

1794. Numele episcopului de Argeş, Iosif, este însemnat pe un jilţ ⟨al m-rii Argeşului⟩. **265.**

1794 august 20. Zugravii Anghel ⟨Stoianovici⟩, Oprea şi Fotache ⟨de la Craiova⟩ sînt amintiţi ⟨la bis. Cochineştii de Sus⟩, unde au executat lucrările de pictură. **171.**

1794 (7305) decembrie 10. Marin, Păuna şi preotul Vlad sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la bis. Drăgioiu⟩, lucrată de Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩. **356.**

⟨*Cca 1795*⟩. Ioan ⟨Untariu, din Slătioarele⟩, Stanislava, Preda ş.a. sînt amintiţi printre ctitorii ⟨bis. Bascovele⟩. **11.**

⟨*Cca 1795 aprilie 19*⟩. Partenie arhimandritul ⟨m-rii Argeşului⟩ şi preotul Varlaam reclădesc ⟨*Schitul Brătăşeşti*, Brăteşti⟩, pe care-l zugrăvesc, lăcaşul fiind tîrnosit de episcopul ⟨de Argeş⟩, Iosif. **87.**

1795 (7303) martie (?). Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩ lucrează o cruce de cult ⟨de la bis. Prodăneşti⟩, amintind numele lui Ion, Ioana, Ion ş.a. **576.**

1795 iulie 25. Ţenea Petru şi Velica Petru dăruiesc un potir ş.a. obiecte de cult ⟨la Biserica Domnească din Piteşti⟩. **512.**

1795 septembrie 1 — 1796 august 31 (7304). Ion, Gheorghe, Safta ş.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Jiblea Veche⟩. **456.**

⟨*Cca 1796*⟩. Manea Ioan cel Mare, preotul, tatăl preotului Nica şi alţi moşneni, printre care Anton postelnicelul, clădesc ⟨bis. Cochineştii de Jos⟩, zugrav fiind Fotache ⟨de la Craiova⟩. **163.**

⟨*Cca 1796*⟩. Manea ⟨Ioan cel Mare⟩, preotul, preoteasa lui Ilinca, Anton postelnicelul ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Cochineştii de Jos⟩. **164.**

⟨*17*⟩*96.* Anghel ⟨Stoianovici⟩ zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Cochineştii de Jos⟩. **165.**

1796. La această dată încep lucrările de zidire ⟨a *Schitului Scăueni*⟩. **636.**

1796. Partenie arhimandritul ⟨m-rii Argeşului⟩ dăruieşte un discos şi alte obiecte de cult ⟨la *Schitul Brătăşeşti*, Brăteşti⟩. **88.**

1796. Şerban Budişteanu, fost mare armaş, şi Nicolae Budişteanu postelnicul clădesc ⟨bis. Budeasa Mare⟩; menţiunea existenţei unei biserici de lemn, în trecut. **97.**

1796 (7304) martie 10. Dumitru, Neacşa, Dumitraşcu ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la bis. Drăgăneşti⟩, piesă lucrată de Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩. **355.**

1796 (730⟨4⟩) martie (30). Inscripţie ⟨la bis. Ruda⟩ consemnînd decesul preotului Mihail, înscrisă probabil, de Petru. **621.**

1796 (7304) aprilie 10. Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩ se semnează pe o cruce de cult ⟨de la bis. Feţeni⟩. **390.**

1796 iunie 3. Inscripţie ⟨la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩, amintind ⟨de revărsarea apelor Oltului⟩, cînd a venit valul cel mare. **149.**

⟨*Cca*⟩ *1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305).* Radu, fiul preotului Mihai din Ruda, ş.a. îşi însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **622.**

1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305?). Inscripţie sgrafitată ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩, amintind această dată. **302.**

1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305). Radu grămăticul îşi însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **614, 617.**

1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305). Udrea îşi însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **619.**

1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305). Zoiţa, Safira, Ion ş.a. sînt amintiţi pe o cruce funerară ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **314.**

⟨*Cca*⟩ *1797 (7305) martie 18* ... ⟨*cca*⟩ *1811 (?) aprilie 26.* Udrişte grămăticul ş.a. printre care Matei, fiul preotului Mihai din Ruda ş.a. îşi însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **623.**

1797. Inscripţie amintind această dată pe încuietoarea de metal de la vechea uşă de lemn ⟨a bis. Valea Danului⟩. **741.**

1797. Locuitorii satului Valea Faurului dăruiesc bisericii de acolo un clopot, ctitori fiind jupanul Petru Mușat și David Dorin. **744.**

1797. Mincu ⟨zugravul din Gărdești⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Galeșu⟩. **400.**

1797. Silvestru arhidiaconul dăruiește ⟨bis. Valea Danului⟩ un steag bisericesc, zugrăvit de Mincu zugravul ⟨din Gărdești⟩, ucenicul dascălului Ioan ⟨zugravul de la școala Episcopiei din Rîmnicu Vîlcea⟩. **741.**

1797 (7305) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩. Petrache grămăticul, fiul lui Ion mazilu din Ruda, își însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **624.**

1797 (7305) martie 18 (?). Petrache ⟨probabil, grămăticul⟩ își însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **623.**

1797 (7305) aprilie 26. Radu își însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩, pentru a fi amintit de preotul lăcașului. **623.**

1797 septembrie 1 — 1798 august 31 (7306). Filip și Nicula sînt amintiți pe o troiță de lemn ⟨dăruită la bis. Goranu⟩. **423.**

1797 septembrie 20. Partenie schimonahul, fost egumen al m-rii Argeșului, este înhumat la biserica Episcopiei de Argeș. **243.**

1797 decembrie 14. Mincu zugravul ⟨din Gărdești⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Galeșu⟩. **401.**

⟨Cca 1798?⟩. Panteleimon ⟨zugravul⟩, dascăl al Argeșului, se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Copăceni⟩. **174.**

1798. Inscripție amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Copăceni⟩. **175.**

1798. Iosif, episcopul de Argeș, dăruiește o anaforniță la biserica Episcopiei ⟨din Curtea de Argeș⟩. **253.**

1798. Matei din Greblești, Toma Fulk, Oprea Dădulean din Sebeș, cu soțiile lor, dăruiesc un clopot la bis. Greblești. **426.**

1798. Radu și Matei, meșteri ⟨lemnari⟩, se semnează pe ușa ⟨de la bis. *Podu Broșteni*, Costești⟩. **186.**

1798 (7306) mai 15. Radu și Bălașa sînt amintiți pe o cruce de cult ⟨de la bis. Lăunele de Sus⟩, piesă lucrată de Mușat diaconul ⟨din Opătești, meșter crucer⟩. **459.**

1798 (7306) iunie 20. Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult ⟨de la bis. Luminile⟩. **464.**

1798 (7306) iunie 25. Petrea, Samfira, Niculae ș.a. sînt amintiți ⟨printre susținătorii *Schitului Scăueni*⟩. **637.**

1798 august 5. Iosif episcopul de Argeș clădește și împodobește paraclisul Episcopiei ⟨din Curtea de Argeș⟩. **254.**

1798 august 29. Ioniță protopopul din Copăceni contribuie la zugrăvirea unei icoane ⟨de la bis. Copăceni⟩. **175.**

1798 septembrie 1 — 1799 august 31 (7307). Misail arhimandritul este inhumat ⟨la m-rea Turnu⟩. **711.**

1798 (7307) septembrie 20. Ioan este amintit pe o cruce de cult ⟨de la bis. Ceaurești⟩, piesă lucrată de Mușat diaconul ⟨din Opătești, meșter crucer⟩. **112.**

1799. Marin preotul, Cîrstea, Velea ș.a. dăruiesc un clopot ⟨la bis. *Podu Broșteni*, Costești⟩. **187.**

1799 ⟨după februarie 18⟩. Inscripție ⟨la bis. Ruda⟩ consemnînd știrea reînființării văcăritului de către ⟨Constantin Hangerli⟩ voievod, căruia trimișii Porții i-au tăiat apoi capul. **625.**

⟨*Sec. XVIII ultimele decenii*⟩. Ion, Ion, Stanca ș.a. ⟨ctitori⟩ sînt amintiți la biserica de lemn ⟨din Gîltofani, aflată la Muzeul din Bălcești⟩. **23.**

⟨*Sec. XVIII ultimele decenii*⟩. Petra, Iordache ș.a. printre care Radu grămăticul se semnează ⟨la bis. Ruda⟩. **626.**

⟨*Sec. XVIII către sfîrșit — sec. XIX primele decenii*⟩. Dan preotul, Ana preoteasa, Ion ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Rădăcinești⟩. **588.**

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX început*⟩. Gherasim monahul și preotul Avramie sînt amintiți pe cărămizi funerare ⟨de la m-rea Cotmeana⟩. **206.**

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX început*⟩. Mina preotul, Ion logofătul, Tudor ș.a. își însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **627.**

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX început*⟩. Tănase preotul și Mihail își însemnează numele ⟨la *Schitul Fedeleșciori*⟩. **375.**

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX primele decenii*⟩. Dimitrie Șerbănescu ⟨probabil, meșter crucer⟩ este amintit pe o cruce de cult ⟨de la bis. Poienari⟩. **564.**

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX primele decenii*⟩. Oprea, Stan ș.a. printre care preoții Mihail și Ioan sînt amintiți în inscripții sgrafitate ⟨la bis. Ruda⟩. **628.**

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX primele decenii ?*⟩. Stancu, Stanca, Maria (?) ș.a. sînt amintiți ⟨probabil, drept ctitori-donatori⟩ la biserica de lemn ⟨din Corbii din Vale⟩. **181.**

⟨*Cca 1800*⟩. Partenie schimonahul ⟨fost arhimandrit și vicar al m-rii Argeșului⟩, Iosif episcopul ⟨de Argeș⟩, Pavel ⟨postelnicul, ctitor⟩ ș.a. sînt amintiți ⟨la bis. Bădiceni⟩. **19.**

⟨*Cca 1800—1806*⟩. Iosif episcopul de Argeș și Meletie economul întreprind lucrări pentru înnoirea fîntînii ⟨Meșterului Manole din Curtea de Argeș⟩. **318.**

⟨*Cca 1800—1810*⟩. Panteleimon zugravul din Argeș semnează lucrările de pictură executate ⟨la biserica m-rii Brădet⟩. **83.**

⟨*Cca 1800—1810*⟩. Păun preotul, Ioana preoteasa ș.a., printre care Dumitru preotul ș.a. sînt amintiți ⟨la bis. Drăganu-Olteni⟩. **347.**

1800. Ion și Păuna sînt amintiți pe o cruce de cult ⟨de la bis. *Telești*, Costești⟩. **190.**

1800. Iosif episcopul de Argeș și Meletie economul întreprind lucrări pentru amenajarea unei fîntîni ⟨la Curtea de Argeș⟩. **319.**

1800. Panteleimon zugravul ⟨din Argeș⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la Bărbălătești⟩. **27.**

1800. Pavel ⟨Bădiceanu⟩ postelnicul dăruiește ctitoriei sale, ⟨bis. Bădiceni⟩, un metoh de zid, o moară, o cîrciumă ș.a. de pe moșia sa, de la Lacul Zgurli pînă în apa Ruginoasei. **18.**

1800. Teodosie, preotul monah ⟨egumen⟩ al m-rii Cozia, dăruiește un clopot ⟨la *Schitul Berislăvești*⟩. **38.**

⟨*Sec. XIX ?*⟩. Constantin, Rucsanda, Dumitru ș.a. sînt pomeniți ⟨la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **144.**

⟨*Sec. XIX început*⟩. Ion, Stanca și Iordan sînt amintiți pe o icoană ⟨de la bis. Valea Iașului⟩. **747.**

⟨*Sec. XIX primele decenii*⟩. Constantin (?) își însemnează numele ⟨la bis. Buna Vestire, din Pitești⟩. **507.**

⟨*Sec. XIX primele decenii*⟩. Ieronim Spindler, ⟨generalul Pavel⟩ Kiselev, senatorul de Pontecoulant ș.a. erau amintiți de inscripții înscrise

în trecut, pe coloanele de piatră din cuprinsul bisericii ⟨m-rii Argeșului⟩. **251.**

⟨Sec. XIX primele decenii⟩. Ion copilul, fiul preotului Ilie, se semnează pe un jeț ⟨de la bis. *Cotmenița*, Băbana⟩. **12.**

⟨Sec. XIX primele decenii⟩. Mari... Ștefan, Dob⟨r..⟩ ș.a. sînt amintiți pe o icoană ⟨de la bis. Deduleşti⟩. **335.**

⟨Sec. XIX primele decenii⟩. Nicolau zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la m-rea Argeșului⟩. **267.**

⟨Sec. XIX primele decenii⟩. Petre, Vasile ș.a., printre care preotul Ion, ridică o cruce de piatră ⟨de la Titești⟩. **706.**

⟨Sec. XIX primele decenii⟩. Petru, Ioana, Marin ș.a. sînt amintiți de o inscripție ⟨de la bis. Jiblea Veche⟩. **444.**

⟨Sec. XIX primele decenii⟩. Petru și Joița sînt amintiți ⟨probabil, ca donatori⟩ pe o icoană ⟨de la bis. Urluiești⟩. **723.**

⟨Sec. XIX prima jumătate⟩. Ilie dascălul ⟨din Merișani⟩ ș.a., printre care, Nicolae Dudescu ⟨fost⟩ mare ban cu ⟨soția lui⟩, Ana ș.a. sînt amintiți ⟨în rîndul ctitorilor și donatorilor, de la bis. Drăganu-Olteni⟩. **352.**

⟨Sec. XIX prima jumătate⟩. Ioan și Maria sînt amintiți pe o cruce de cult ⟨de la bis. Ioanicești⟩. **432.**

⟨Sec. XIX prima jumătate⟩. Manea ș.a., printre care Marin și Dumitru nică diaconul sînt amintiți de o inscripție ⟨de la bis. Drăganu-Olteni⟩. **353.**

1800 aprilie 5. Radu diaconul, fiul lui Șerban diaconul, zugrav din Cîmpulung, zugrăvește o icoană ⟨de la m-rea Brădet⟩. **76.**

1800 iunie 14. Ion zugravul semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Greblești⟩. **427.**

180⟨.⟩ iulie 20. Inscripție ⟨la bis. Ruda⟩ amintind decesul Stancăi preoteasa. **629.**

1800 noiembrie 21. Pavel ⟨Bădiceanu⟩ postelnicul clădește ⟨bis. Bădiceni⟩ cu ⟨încuviințarea fostului⟩ arhimandrit și vicar al m-rii Argeșului, Partenie. **17.**

1801. Dumitru Talmeșanu și Simion Popleșanu dăruiesc un clopot ⟨la m-rea Văleni⟩. **753.**

1801. Preda zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Teiu⟩, inscripția amintind și numele Samfirei și al lui Sandu. **695.**

1801. Teodosie, arhimandritul m-rii Cozia, reface un clopot al *Schitului Berislăvești*, deteriorat în timpul războiului Porții Otomane cu Austria ⟨și Rusia⟩. **39.**

1801. Tudorache ⟨Enciulescu, ctitorul, cu soția sa⟩ Ecaterina, Dumitru ș.a. sînt amintiți ⟨printre susținătorii bis. Găinușa⟩. **405.**

1801 (7309) martie. Mușat diaconul ⟨din Opătești, meșter crucer⟩ lucrează o cruce de cult ⟨de la Dăești⟩. **323.**

1801 (7309) mai. Tudorache Enciulescu, soția sa Ecaterina și mama lui, Dumitrana Bumbuianca clădesc ⟨bis. Găinușa⟩, econom fiind Nicolae Bumbuianu din Pitești. **404.**

1801 iulie 2. Stanciu ⟨Eșanu⟩, Ana, Constantin ș.a. sînt amintiți printre ctitori ⟨la bis. Bărbălătești⟩. **28.**

1801 iulie 19. Inscripție consemnînd această dată ⟨cînd, probabil, a fost zugrăvită bis. Ceaurești⟩. **112.**

1801 (7309) august 30. Matei, Stanca și Alexandru sînt amintiți pe o cruce de cult ⟨de la bis. Valea Iașului⟩, piesă lucrată de Mușat diaconul ⟨din Opătești, meșter crucer⟩. **748.**

⟨*1802*⟩. Anghel ⟨Stoianovici⟩ zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Cochineştii de Jos⟩. **166.**

⟨*1802*⟩. Anghel ⟨Stoianovici⟩ zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Găinuşa⟩. **406.**

1802. Ioan logofătul este amintit ⟨la bis. *Zorile*, Costeşti⟩. **191.**

1802 (7310) mai. Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩, lucrează o cruce de cult ⟨de la bis. Prodăneşti⟩, amintind numele lui Ioan, al Sandei şi al lui Marin. **577.**

1802 iunie (?). Ene preotul împreună cu Petru dăruiesc o icoană ⟨de la m-rea Brădet⟩. **77.**

1802 (7310) iulie. Ioan preotul şi Stana preoteasa sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la bis. *Şetrari*, Braniştea⟩, piesă lucrată de Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩. **57.**

1802 septembrie 1 — 1803 august 31 (7311). Dumitru, Radu, Ene ş.a. sînt amintiţi într-o inscripţie scrisă de Marin ⟨meşterul crucer, la biserica de lemn din Drăganu-Olteni⟩. **348.**

1802 septembrie 1 — 1803 august 31 (7311). Şerban preotul, Smaranda preoteasa, Maria monahia ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ridicată în trecut, pe „drumul Bascovului". **10.**

⟨*Cca 1803*⟩. Drosu (?) Gheorghe este amintit pe o icoană ⟨de la bis. Cotmeana-Stolnici⟩. **212.**

⟨*Cca 1803—1805*⟩. Constantin preotul, ⟨soţia sa⟩ Constantina preoteasa, Eftimie diaconul ş.a. sînt înfăţişaţi în pictura murală ⟨la bis. Vătăşeşti⟩. **760.**

1803. Anghel Stoianovici zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Fîlfani⟩. **393.**

1803. Inscripţie amintind această dată pe icoana ⟨de la bis. *Bogdoaia*, Urluieşti⟩. **675.**

1803. Ion preotul este amintit pe o icoană ⟨de la bis. Cotmeana-Stolnici⟩. **212.**

1803. Rizea cojocarul, Zamfira şi Radu Flocan dăruiesc un clopot ⟨la bis. Feţeni⟩. **388.**

1803 (7311) iunie. Matei şi Stanca sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la bis. Poienari⟩, piesă lucrată de Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩. **563.**

1803 iulie 3. Iosif, episcopul de Argeş, tîrnoseşte biserica ⟨*Schitului Scăueni*⟩. **636.**

1803 septembrie. Inscripţie amintind acestă dată ⟨cînd, probabil, au început lucrările de zugrăvire a bis. Vătăşeşti⟩. **760.**

1803 decembrie 25. Anghel ⟨Stoianovici⟩ zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Fîlfani⟩. **394.**

1803 decembrie 25. Mihai preotul ⟨zugrav⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Fîlfani⟩. **395.**

1804. Ilie zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Galeşu⟩. **402.**

1804. Inscripţie amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Bercioiu⟩. **32.**

1804. Inscripţie amintind că pisania *Schitului Berislăveşti* ⟨clădit în 1753—1754⟩ a fost scrisă la această dată de arhimandritul Teodosie. **36.**

1804. Ioan zugravul semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Vătăşeşti⟩. **761.**

1804. Mihalache Uescu postelnicul reface un clopot de la bis. Buna Vestire din Piteşti, îndemnător fiind protopopul Şerban. **508.**

1804 (7312) mai. Matei, Stanca, Alexandru ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de cult lucrată de Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩, piesă ⟨aflată la Muzeul m-rii Argeşului⟩. **266.**

1804 octombrie 25. Iosif, episcopul de Argeş, reface şi înfrumuseţează zugrăveala deteriorată şi învechită a bisericii m-rii Argeşului, fiind ostenitor Meletie economul. **236.**

⟨*Cca 1805*⟩. Ioan Marica vătaful, ctitor ⟨al bis. Recea⟩, este amintit de o inscripţie a lăcaşului. **592.**

⟨*Cca 1805*⟩ *septembrie 20.* Calciu Matei zugravul ⟨din jud. Vîlcea⟩ se semnează pe un chivot ⟨de la biserica de lemn, din Valea Cucii⟩. **732.**

1805. Gheorghe preotul ⟨fiul lui Misail⟩, Maria preoteasa ş.a. moşteni ⟨ctitori⟩, printre care Marin ş.a. sînt ostenitori împreună cu Ilie lemnarul, la zidirea ⟨bis. Recea⟩, pe moşie megieşască. **591.**

1805. Iacov zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Mavrodolu din Piteşti⟩. **517.**

1805. La această dată sînt isprăvite lucrările de zidire ⟨la *Schitul Scăueni*⟩, acoperit acum, cu „buruiană". **636.**

1805. Mihalache Uescu, Eufrosina Uescu, Sultana ş.a. dăruiesc un potir ⟨de la bis. Adormirea din Piteşti⟩. **501.**

18⟨0⟩5 martie 12. Dumitru şi soţia sa Maria dăruiesc o cruce de cult ⟨de la bis. Stroeşti⟩. **671.**

1805 (7313) martie 20. Matei şi Stanca sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la bis. Costeşti-Vîlsan⟩. **196.**

1805 (7313) mai 8. Ioan, Tudor şi Marin sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la bis. Brăteşti⟩. **86.**

1805 (7313) mai 20. Matei, Stanca, Alexandru ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la bis. Sf. Voievozi din Curtea de Argeş⟩. **317.**

1805 (7313) august 19. Constantin preotul şi Eftimie ⟨diaconul⟩ clădesc ⟨bis. Vătăşeşti⟩. **759.**

1805 septembrie 1. Anghel ⟨Stoianovici⟩ zugravul cu familia sa şi Ion ucenicul sînt amintiţi ⟨la bis. Recea⟩, unde au executat lucrările de pictură. **593.**

1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314). Calciu ⟨Matei⟩ zugravul din jud. Vîlcea se semnează ⟨la biserica de lemn, din Valea Cucii⟩. **734.**

1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314). Calciu ⟨Matei⟩ zugravul ⟨din jud. Vîlcea⟩ se semnează pe uşile împărăteşti ⟨de la biserica de lemn, din Valea Cucii⟩. **733.**

1805 septembrie 1 – 1806 august 31 (7314). Ion, Voica, Ene preotul ş.a. contribuie ⟨la clădirea bisericii de lemn, din Valea Cucii⟩. **731.**

1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314). Radu preotul, preoteasa Mara, Pană ş.a. sînt amintiţi pe o cruce funerară ⟨de la bis. *Zorile*, Costeşti⟩. **192.**

1805 septembrie 10. Panteleimon zugravul din Argeş se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **145.**

⟨*Cca 1806*⟩. Andronache preotul ⟨şetrar⟩, Ioana preoteasa, Dinu diaconul ş.a. sînt amintiţi printre ctitorii ⟨bis. Albota⟩. **4.**

1806. Anghel ⟨Stoianovici⟩ zugravul semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Recea⟩. **594.**

1806. Biserica ⟨din Moşoaia⟩ este clădită ⟨de moşnenii⟩ din neamul Bărbosu, neamul Furchezi ş.a., pisania amintindu-i pe Stan preotul, Oprea ş.a. **484.**

1806. Dumitru Roman, Oprea Roman, Sabin Ştefan ş.a. moşneni ⟨ctitori ai bis. Perişani⟩, dăruiesc lăcaşului un clopot. **497.**

1806. Ilie Olănescu polcovnicul şi soţia sa, maica Pelaghia clădesc şi zugrăvesc ⟨bis. Sinbotin⟩, meşteri zugravi fiind Manole şi Dinu ⟨de la Craiova⟩. **648.**

18⟨0⟩6. Inscripţie amintind această dată pe obiecte de cult ⟨de la bis. *Şetrari*, Braniştea⟩. **57.**

1806. Inscripţie amintind această dată pe o cruce de cult ⟨de la bis. Poienari⟩. **564.**

1806. Obştea *⟨schitului⟩ Brăt⟨ăş⟩eşti* contribuie la facerea unui clopot al lăcaşului. **91.**

⟨1806 după august 12 — octombrie 1⟩. Andronache preotul şetrar clădeşte ⟨bis. Albota⟩, în domnia lui Alexandru Suţu, mitropolit fiind Dosoftei ⟨Filittis⟩. **3.**

⟨Cca 1807⟩. Panteleimon zugravul ⟨din Argeş⟩ semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Sf. Treime din Piteşti⟩. **529.**

1807. Anghel ⟨Stoianovici⟩ cu Ion ucenicul şi cu părinţii săi, Stoian şi Tudora, sînt amintiţi ⟨la bis. *Şetrari*, Braniştea⟩, lăcaş la care zugravul a executat lucrările de pictură. **58.**

1807 (?). Anghelina, Maria, Constantin ş.a. sînt amintiţi de o inscripţie ⟨de la bis. Catane⟩. **109.**

1807. Gheorghe, Leca, Neaga şi Zoiţa sînt amintiţi pe un discos ⟨dăruit la bis. Sf. Ioan din Piteşti⟩. **527.**

⟨1807⟩. Ilie Olănescu polcovnicul, ⟨soţia sa Păuna⟩—monahia Pelaghia, cu familia lor ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Sinbotin⟩. **650.**

1807. Inscripţie amintind data cînd a fost zugrăvită ⟨bis. Sinbotin⟩. **652.**

18⟨0⟩7. Jupanul Frangu ⟨Daneş⟩, Maria, Nicolae ş.a. din familia lor clădesc ⟨bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩. **151.**

⟨1807⟩. Nectarie monahul este înfăţişat în pictură murală ⟨la bis. Sinbotin⟩. **651.**

⟨1807⟩. Rusin Caragic, fost mare şetrar, călugărit Rafail, cu soţia sa Ancuţa sînt amintiţi ca sprijinitori ⟨ai bis. Sinbotin⟩, lăcaş la care, din lipsă de spaţiu, nu li s-au zugrăvit portretele. **649.**

1807. Sava schimnicul şi Teodosie ieromonahul reîntemeiază m-rea Stînişoara. **660.**

⟨1807⟩. Stanciu, calfa ⟨lui Manole zugravul de la Craiova⟩, se semnează ⟨la bis. Sinbotin⟩. **652.**

1807. Vintilă şi soţia sa Stanca ridică o cruce de piatră ⟨la Galeşu⟩. **403.**

1807 mai 15. Panteleimon zugravul ⟨din Argeş⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Sf. Treime din Piteşti⟩. **530.**

1807 (7315) mai 22. Gheorghe preotul din Mateeşti îşi însemnează numele într-o inscripţie ⟨de la biserica de lemn, din Drăganu-Olteni⟩. **349.**

1807 (7315) iulie 4. Nicolae Frunzescu din Peloponez, fost vătaf de plai ⟨în Lovişte⟩, Gheorghe Enescu şi Vlad Cheianu clădesc ⟨bis. Sălătrucel⟩. **633.**

1807 septembrie 1 — 1808 august 31 (7316). Inscripţie amintind această dată pe o cruce pistornic ⟨de la bis. Ioneşti⟩. **434.**

1807 septembrie 1 — 1808 august 31 (7316). Radu preotul este amintit pe o cruce funerară ⟨de la bis. *Zorile*, Costeşti⟩. **193.**

⟨Cca 1808⟩. Jupanul Frangu Daneş, jupanul Dumitraşcu Cozmescu, Matei din Racoviţa ş.a. cu familiile lor sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩. **153.**

⟨*Cca 1808 ?*⟩. Radu Merişanu preotul este amintit ⟨la bis. Lipia⟩. **462.**

⟨*Cca 1808*⟩. Zugravii Manole şi Dinu ⟨din Craiova⟩, care au executat lucrările de pictură ⟨la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩ sînt amintiţi la acest lăcaş, precum şi preotul Radu ş.a. **152.**

1808. Inscripţie amintind această dată pe ferecătura unei icoane ⟨de la bis. Sf. Treime din Piteşti⟩. **530.**

1808. Inscripţie amintind această dată pe un clopot dăruit bis. Sf. Arhangheli din Voleavciu, ⟨piesă aflată la Biserica Domnească din Piteşti⟩. **514.**

1808. Ioan preotul, ctitor, Stana preoteasa, Maria preoteasa ş.a. dăruiesc un clopot ⟨la m-rea Stînişoara⟩. **663.**

1808. Panteleimon zugravul din Argeş se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Piatra⟩. **499.**

1808 februarie (?). Stan cel Mare îşi însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **623.**

1808 iunie 20. Radu Drăguţoiu, Creaţa şi Radu dascălul clădesc şi zugrăvesc ⟨bis. Glîmbocu⟩. inscripţia fiind scrisă de Panteleimon zugravul ⟨din Argeş⟩. **415.**

1808 august. Inscripţie amintind această dată ⟨la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩. **152.**

1808 septembrie 1 — 1809 august 31 (7317). Călin preotul este amintit pe o cruce funerară ⟨de la bis. *Zorile*, Costeşti⟩. **194.**

⟨*Cca 1809*⟩. Gheorghe Vărzaru, fost mare clucer de arie, soţia sa Ilinca şi copiii lor sînt înfăţişaţi împreună cu vechii ctitori în pictura murală ⟨la bis. Vărzaru⟩. **756.**

⟨*Cca 1809*⟩. Gheorghe ⟨Vărzaru⟩, fost mare clucer ⟨de arie⟩ ⟨soţia sa⟩ Ilinca, cu copiii lor ş.a. sînt amintiţi drept ctitori ⟨la bis. Vărzaru⟩. **755.**

1809. Doroteu, preot monah ⟨pietrar⟩, se semnează pe un vas de piatră ⟨de la bis. Robaia⟩. **601.**

1809. Doroteu, preot monah ⟨pietrar⟩, se semnează pe vasul de piatră de la spălătorul din altar ⟨al *Schitului Brătăşeşti*, Brăteşti⟩. **89.**

1809 (7317) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩. Inscripţie amintind această dată, ⟨cînd a fost clădită biserica de lemn, din Cotmeana-Stolnici⟩. **210.**

1809 iunie 3. Mihalache Uescu şi Eufrosina Uescu dăruiesc un potir ⟨la bis. Buna Vestire din Piteşti⟩. **509.**

1809 iunie 6. Mihalache Uescu şi Eufrosina Uescu dăruiesc un discos ⟨la bis. Buna Vestire din Piteşti⟩. **509.**

1809 iunie 19. Mihai Uescu şi soţia sa Eufrosina încep să clădească ⟨bis. Dobrogostea⟩. **343.**

1809 iunie 20. Gheorghe ⟨Vărzaru, fost⟩ mare clucer ⟨de arie⟩, contribuie la zugrăvirea ⟨bis. Vărzaru⟩. **754.**

1809 iunie 23. Ion, fiul lui Costin Runcianu, zugrăveşte o cruce ⟨de cult, de la bis. Bleici⟩, piesă amintind numele lui Ştefan şi al Mariei. **44.**

1809 august 25. Ion preotul şi Marin sînt amintiţi pe o cruce ⟨de cult de la Schitu⟩. **645.**

1809 septembrie 1 — 1810 august 31 (7318). Calciu ⟨Matei⟩ zugravul ⟨din jud. Vîlcea⟩ se semnează pe uşile împărăteşti ⟨de la bis. Corbii din Vale⟩. **182.**

⟨*Cca 1810*⟩. Hrizea preotul, Dragomira preoteasa şi fiul lor Mihalache dăruiesc o icoană ⟨la bis. Cerşani⟩. **125.**

⟨*Cca 1810*⟩. ⟨Teodosie, egumenul⟩ m-rii Cozia, dăruieşte o icoană la bis. Jiblea ⟨Veche⟩. **446.**

⟨*Cca 1810—1812*⟩. Anastasie ⟨Ceauhrimatista⟩, vătaful de plai ⟨din Lovişte⟩, contribuie la zugrăvirea unei icoane ⟨de la bis. Titeşti⟩. **703.**

⟨*Cca 1810—1820 ?*⟩. Gheorghe, Florea, Eva ş.a. sînt amintiţi de o inscripţie funerară ⟨la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩. **154.**

⟨*Cca 1810—1820*⟩. Marin şi Şerban, ctitori ⟨ai bis. Recea⟩, sînt înhumaţi în cuprinsul amintitului lăcaş. **595.**

⟨*Cca 1810—1830*⟩. Panteleimon, zugravul ⟨din Argeş⟩, se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Vărzaru⟩. **757, 758.**

1810. Dorotei, arhimandritul Episcopiei de Argeş, întreprinde lucrări pentru mărirea tindei şi amvonului ⟨bisericii m-rii Văleni⟩. **751.**

1810. Inscripţie amintind această dată pe uşile împărăteşti ⟨de la *Schitul Brătăşeşti*, Brăteşti⟩. **89.**

1810. Lăcaşul ⟨*Schitului Scăueni*⟩ este acoperit cu şindrilă. **636.**

1810. Meletie ierodiaconul, economul Episcopiei de Argeş, dăruieşte un chivot ⟨la bis. Valea Danului⟩. **739.**

⟨*După 1810*⟩. Gheorghe preotul ⟨fiul lui Misail⟩, ctitor ⟨al bis. Recea⟩, este înhumat la acest lăcaş. **596.**

1810 noiembrie 8. Mihai Uescu cu soţia sa Eufrosina şi fiul lor Alexandru, fost mare şetrar, termină lucrările la bis. Dobrogostea, clădită pe moşia lor. **343.**

⟨*Cca 1811*⟩. Petru ⟨Popovici cu soţia sa⟩ Ancuţa ⟨şi fiul lor⟩ Ion ⟨Popovici⟩, cu familia lui, sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Sălătrucu de Jos⟩. **635.**

⟨*1811*⟩. Dragomir, Stancu, Matei ş.a. zidari semnează lucrările efectuate ⟨la bis. Valea Danului⟩. **738.**

1811. Inscripţie amintind această dată pe un chivot ⟨de la Biserica Domnească din Piteşti⟩. **512.**

1811. Inscripţie amintind această dată pe un clopot ⟨de la bis. Găleşeşti⟩. **410.**

⟨*1811*⟩. Inscripţie cuprinzînd porunci arhiereşti către preoţii ⟨bis. Valea Danului⟩, privind înhumările din incinta lăcaşului, menţinerea preceptelor bisericeşti şi relativ la judecăţile cu pricini. **737.**

1811. Pavel ⟨Bădiceanu⟩ postelnicul reface un clopot pentru ctitoria sa ⟨bis. Bădiceni⟩. **20.**

1811 aprilie 20. Inscripţie amintind această dată ⟨cînd a fost zugrăvită, probabil, bis. Sălătrucu de Jos⟩. **635.**

1811 (?) aprilie 26. Maria este amintită de o inscripţie sgrafitată ⟨la bis. Ruda⟩. **623.**

1811 (7319) iulie. Stoica preotul ⟨bis. Jiblea⟩ insemnează data cînd a fost construită, probabil, casa sa ⟨din Jiblea Veche⟩. **448.**

1811 septembrie 1 — 1812 august 31 (7320) v. *18⟨19⟩ septembrie 1 — 18⟨20⟩ august 31 (732⟨8⟩).*

1811 octombrie 1. Iosif, episcopul de Argeş, şi Meletie economul clădesc ⟨bis. Valea Danului⟩. **736.**

1812. Inscripţie amintind această dată ⟨cînd a fost făcută vechea tîmplă a bisericii m-rii Argeşului⟩. **252.**

1812. Inscripţie amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Ruda⟩. **609.**

1812. Iosif, episcopul de Argeş, reface clopotele ⟨deteriorate, de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **278.**

1812. Iosif, episcopul de Argeş, reface un clopot deteriorat al Bisericii Domneşti ⟨de la Argeş⟩, cu sprijinul arhimandritului Teodosie de la m-rea Cozia, meşter fiind Gheorghe Wolff, piesă ce se află la bis. Sf. Gheorghe ⟨din Curtea de Argeş⟩. **277.**

1812. Iosif ieroshimonahul dăruieşte un potir ş.a. obiecte de cult la Schitul Robaia. **603.**

1812. La această dată încep lucrările la poarta ⟨*Schitului Bascovele*, Ursoaia⟩. **730.**

⟨1812⟩ (?). Matei ⟨zugravul⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Valea Danului⟩. **740.**

1812 ianuarie 15. Dionisie, fost exarh ⟨al Mitropoliei⟩, contribuie la facerea uşilor de la tîmpla, ⟨*Schitului Păuşa*⟩, zugrav fiind Partenie ieromonahul ⟨de la m-rea Bistriţa⟩. **495.**

1812 ⟨după august 27⟩. Ioan Gheorghe Caragea este amintit ⟨la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Ţării Româneşti⟩. **631.**

1812 octombrie 30. Biserica Sf. Nicolae şi Sf. Pantelimon ⟨din Piteşti⟩ este clădită cu ajutorul enoriaşilor după încetarea războiului şi încheierea păcii dintre ruşi ⟨şi turci⟩. **548.**

⟨Cca 1813⟩. Teodosie arhimandritul m-rii Cozia dăruieşte o candelă ⟨la *Schitul Scăueni*⟩. **639.**

1813. Doroteu, arhimandritul ⟨Episcopiei de Argeş⟩, egumen al *Schitului Brătăşeşti*, ⟨Brăteşti⟩, începe lucrările de refacere a acestui lăcaş. **87.**

1813. Doroteu, protosinghelul ⟨Episcopiei de Argeş⟩, dăruieşte un clopot la *Schitul Brătăşeşti*, ⟨Brăteşti⟩. **91.**

1813. Inscripţie amintind această dată pe un clopot ⟨de la bis. Luminile⟩. **466.**

1813. Meletie, economul ⟨de la m-rea Cozia⟩, dăruieşte icoane ⟨*Schitului Scăueni*⟩, piese semnate de David zugravul. **640.**

1813. Silvestru egumenul dăruieşte o cruce de cult ⟨la m-rea Cotmeana⟩. **202.**

1813. Teodosie, arhimandritul ⟨m-rii Cozia⟩, dăruieşte icoane ⟨*Schitului Scăueni*⟩, piese semnate de David zugravul. **641.**

1813 iunie 20. Boierii Budişteni şi alţi locuitori dăruiesc un polcandru la bis. Budeasa ⟨Mare⟩. **101.**

1813 septembrie 1 — 1814 august 31 (7322). Ioanichie monahul este amintit pe o cruce funerară ⟨de la bis. Sf. Treime din Piteşti⟩. **532.**

1814. At⟨anasie⟩ (?) şi Dum⟨itru⟩ (?) sînt amintiţi pe o piesă de cult ⟨de la bis. Sf. Ioan din Piteşti⟩. **527.**

1814. Inscripţie amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Vulpeşti⟩. **765.**

1814. Inscripţie amintind această dată pe un clopot ⟨de la bis. Vătăşeşti⟩. **759.**

1814. Iosif, episcopul de Argeş, şi Meletie economul dăruiesc ctitoriei lor, bis. Valea Danului, un clopot lucrat ⟨de meşterul⟩ Gheorghe ⟨Wolff din Sibiu⟩. **743.**

⟨1814⟩. Nicolae zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Vulpeşti⟩. **765.**

1814. Ştefan Bellu, fost mare clucer, dăruieşte un clopot la bis. Băjeşti, ⟨piesă aflată la bis. *Podu Broşteni*, Costeşti⟩. **184.**

1814. Velica este amintită pe o cruce funerară ⟨de la bis. Humele⟩. 431.

1814 iunie 26. La această dată sînt isprăvite lucrările de tencuire de la poarta ⟨*Schitului Bascovele*, Ursoaia⟩. **730.**

1814 ⟨înainte de 20 august⟩. Iosif, episcopul ⟨de Argeș⟩, reface un clopot deteriorat în timpul arderii clopotniței ⟨m-rii Argeșului⟩, meșter fiind Gheorghe Wolff din Sibiu. **260.**

1814 ⟨după august 20⟩. Iosif, episcopul de Argeș, reface un clopot în locul celor distruse în timpul arderii clopotniței ⟨m-rii Argeșului⟩, meșter fiind Gheorghe Wolff din Sibiu. **261.**

1814 septembrie 1 — 1815 august 31 (7323). Calciu ⟨Matei⟩, zugravul ⟨din jud. Vîlcea⟩, se semnează pe ușile împărătești ⟨de la biserica de lemn din Valea Scheiului⟩. **750.**

18⟨1⟩4 (?) septembrie 17. Tudor diaconul, Gheorghe, Trandafira ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Oarja⟩. **487.**

1815. La această dată încep lucrările de zugrăvire a bisericii ⟨*Schitului Scăueni*⟩. **636.**

1815 iunie 10. Inscripție ⟨la bis. Ruda⟩ consemnînd data la care a ars biserica Bîrseștilor. **630.**

1815 septembrie 1 — 1816 august 31 (7324). Petru, Barbu, Maria ș.a. sînt amintiți pe o cruce de cult ⟨de la bis. Goranu⟩. **424.**

⟨Cca 1816⟩. Ioan ⟨Mohanu Moțoi⟩, Safta, Petru ș.a. sînt amintiți printre ctitorii noi ⟨ai bis. Bumbuești⟩. **108.**

⟨Cca 1816⟩. Ioan, Voica, Varlaam monahul ș.a. sînt amintiți printre ctitorii vechi ⟨ai bis. Bumbuești⟩. **107.**

⟨Cca 1816⟩. Matei Tigveanu dăruiește o icoană ⟨la bis. Bălteni⟩. **26.**

1816. Doroteu, arhimandritul ⟨Episcopiei de Argeș⟩, Mihăilă, Damian ș.a. clădesc ⟨bis. Ciofrîngeni⟩. **130.**

1816. Ioan ⟨Mohanu Moțoi⟩, Safta, Constantin ș.a. ctitori contribuie la zidirea ⟨bis. Bumbuești⟩. **106.**

1816 martie 25. Costin Tigveanu pitarul, soția sa Safta, Matei Bălteanu polcovnicul ș.a. clădesc ⟨bis. Bălteni⟩. **24.**

1816 septembrie 1 — 1817 august 31 (7325). Radu dascălul din Meculești, Constantin Tabacul și fratele său Gheorghe clădesc ⟨bis. Toți Sfinții din Pitești⟩, pe moșia postelnicului Gheorghiță Budișteanu. **543.**

⟨Cca 1817⟩. Radu dascălul ⟨din Meculești⟩, Constantin ⟨Tabacul și fratele său⟩, Gheorghe ⟨cu familiile lor⟩ sînt amintiți printre ctitori ⟨la bis. Toți Sfinții din Pitești⟩. **544.**

1817. Badea logofătul, fiul lui Radu Șuiceanu, dăruiește o icoană ⟨la bis. Șuici⟩. **681.**

1817. Ion Ungurelu, fost mare sluger, și jupanul Hagi Țenea încep lucrările de zidire a bis. Sf. Vineri din Pitești. **533.**

1817. Sava schimnicul, cel ce a fost osîrduitor la refacerea ⟨m-rii Stînișoara⟩, a decedat la această dată. **660.**

1817. Uța, fiica lui Ene Brătianu, dăruiește o icoană ⟨la bis. Șuici⟩. **682.**

1817 septembrie 1 — 1818 august 31 (7326). Tudose, Stanca, Ioan ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră ⟨de la bis Jiblea Veche⟩. **442.**

⟨Cca 1818⟩. Sultana, Ioan ⟨Mavrodolu căminarul⟩, Zmaranda ș.a. sînt amintiți printre ctitorii ⟨de la bis. Mavrodolu din Pitești⟩. **516.**

1818. Ioan Mavrodolu, fost mare căminar, reface ⟨bis. Mavrodolu din Pitești⟩, deteriorată la cutremurul ⟨din 1802?⟩, și o înzestrează cu odoare. **515.**

1818 martie 18. Ioan Ungurelu, fost mare sluger, a decedat la această dată. **533.**

⟨*1818 după noiembrie 4*⟩. Alexandru Suţu este amintit ⟨la bis. Ruda⟩, în rîndul voievozilor ⟨care s-au aflat în scaunul Ţării Româneşti⟩. **631.**

⟨*Cca 1819*⟩. Iosif, episcopul ⟨de Argeş⟩, Dositei ⟨Filittis⟩ arhiereul, Teodosie, arhimandritul ⟨m-rii Cozia⟩ ş.a. sînt amintiţi în pomelnicul ⟨de la *Schitul Scăueni*⟩. **638.**

⟨*Cca 1819*⟩. Toma zidarul şi Achim din Sebeş sînt amintiţi ⟨la bis. Brad-Botuşari din Curtea de Argeş⟩, pentru lucrările executate aici. **270.**

1819. Doroteu, arhimandritul ⟨Episcopiei de Argeş⟩, termină de reparat ⟨*Schitul Brătăşeşti*, Brăteşti⟩, construieşte chiliile, face cişmeaua şi-i dăruieşte unele obiecte. **87.**

1819 ianuarie (14 ?). Stanca preoteasa este înhumată ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **307.**

1819 iunie 18 v. ⟨*1818 după noiembrie 4*⟩.

1819 iunie 18 .. 1844. Inscripţii ⟨la bis. Ruda⟩ consemnînd numele voievozilor care s-au aflat în scaunul Ţării Româneşti şi a doamnelor lor, de la Alexandru Ipsilanti, pînă la Gheorghe Bibescu. **631.**

1819 iulie. Teodosie, egumenul m-rii Cozia, contribuie la isprăvirea lucrărilor de zidire ⟨la *Schitul Scăueni*⟩. **636.**

1819 (7327) iulie 23. Zugravii Panteleimon ⟨din Argeş⟩, Ioan şi Ştefan semnează lucrările de pictură executate ⟨la *Schitul Scăueni*⟩. **642.**

1819 septembrie (?). Ioana este amintită de o inscripţie sgrafitată ⟨la bis. Bohari⟩. **49.**

18⟨19⟩ septembrie 1 — 18⟨20⟩ august 31 (732⟨8⟩). Anastasie Ceauhrimatista, vătaful de plai ⟨din Lovişte⟩, clădeşte ⟨bis. Racoviţa⟩ cu sprijunul lui Toma preotul ⟨din Dobriceni⟩ ş.a., inscripţia scrisă de Petcu pietrarul ⟨din Jiblea⟩ amintind şi daniile făcute lăcaşului de către localnici. **579.**

1819 septembrie 1 — 1820 august 31 (7328). Inscripţie amintind această dată pe o cruce de cult ⟨de la *Schitul Fedeleşciori*⟩. **381.**

1819 septembrie 1 — 1820 august 31 (7328). Radu Mă⟨răscu ?⟩, Duminică Mărăscu preotul, din funia Mărească ş.a. clădesc ⟨bis. Cotu⟩. **213.**

1819 septembrie 1 — 1820 august 31 (7328). Stancu ⟨pietrar ?⟩ îşi însemnează numele pe ancadramentul uşii ⟨de la bis. Cotu⟩. **213.**

1819 septembrie 13. Teodosie ieromonahul termină de zidit biserica ⟨m-rii Stînişoara⟩ cu ajutorul lui Constantin Brăiloiu, fost mare clucer, al lui Nica Vlădescu, fost mare serdar, lăcaş tîrnosit de Dositei arhimandritul Argeşului. **660.**

1819 septembrie 30. Ioniţă Taftur judeţul reclădeşte cu sprijinul altor locuitori ⟨bis. Brad-Botuşari din Curtea de Argeş⟩. **269.**

⟨*Cca 1820*⟩. Ioan preotul, Rada preoteasa, Constantin preotul ş.a. sînt amintiţi printre ctitorii ⟨bis. Cotu⟩. **214.**

⟨*Cca 1820*⟩. Sandu Biserică ⟨cu soţia lui⟩ şi David cu ⟨familia sa⟩ sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨de la bis. Dîngeşti⟩. **341.**

⟨*Cca 1820*⟩. Sandu ⟨Biserică⟩. Gheorghe, Luţa ş.a. sînt amintiţi printre ctitorii ⟨bis. Dîngeşti⟩. **340.**

⟨*Cca 1820*⟩. Zugravii Anghel ⟨Dozescu ?⟩ diaconul, Dumitru ⟨din Uda de Sus⟩, Ilie ⟨din Craiova ?⟩ ş.a. sînt amintiţi la ⟨bis. Cotu⟩, unde au executat lucrările de pictură. **215.**

⟨*Cca 1820—1830*⟩. Toma, Ion, Constantin ş.a. sînt amintiţi printre ctitori ⟨la bis. Şuici⟩. **688.**

⟨*Cca 1820–1840 ?*⟩. Hristea diaconul, Ileana diaconeasa, Stan preotul ş.a. sînt amintiţi de o inscripţie ⟨de la bis. Glimbocu⟩, care evidenţiază şi numele zugravilor Voicu ⟨din Piteşti⟩, Nicolae şi Apostu. **416.**

1820. Ioan şetrarul dăruieşte un clopot la bis. Uda, piesă ⟨aflată la bis. *Şetrari*, Braniştea⟩. **59.**

1820. La această dată este tîrnosită ⟨bis. Toţi Sfinţii din Piteşti⟩. **543.**

1820. Panait Balotă postelnicul, mama sa Mariuţa, soţia lui Mirica şi copiii lor clădesc ⟨bis. Ceparii Ungureni⟩, pisania fiind scrisă de Petcu pietrarul din Jiblea. **120.**

1820. Partenie ⟨Nica egumenul *Schitului Buliga*⟩, epistat al Schitului Trivalea ⟨din Piteşti⟩, reface un clopot al acestui lăcaş. **546.**

1820. Petrache stolnicul este amintit pe o cădelniţă ⟨de la *Schitul Bascovele*, Ursoaia⟩. **728.**

⟨*1820–1823 sau 1828–1845*⟩. Iosif, episcopul de Argeş, este înfăţişat în pictura murală a bisericii ⟨m-rii Argeşului, prin hotărîrea urmaşului său episcopul Ilarion⟩. **244.**

1820 martie 25. Sandu Biserică boierul şi David clădesc ⟨bis. Dîngeşti⟩. **339.**

1820 (7328) iunie 15. Anastasie Ceauhrimatista, vătaful de plai ⟨din Lovişte⟩, clădeşte ⟨bis. Racoviţa⟩ cu sprijinul preotului Toma ⟨din Dobriceni⟩, lucrările fiind încheiate prin grija diaconului Ioan. **580.**

1820 octombrie 3. Inscripţie consemnînd data tîrnosirii ⟨bis. Cotu⟩. **216.**

⟨*După 1820*⟩. Panait Balotă postelnicul, soţia lui, Mirica, fiul lor Răducan ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis Ceparii Ungureni⟩. **121.**

⟨*Cca 1822*⟩. Maria, Ilinca, Doroteu arhimandritul ⟨Episcopiei de Argeş⟩ ş.a. sînt amintiţi printre ctitorii ⟨bis. Ciofrîngeni⟩. **131.**

⟨*Cca 1822–1825*⟩. Ioan ⟨probabil zugrav⟩ este înfăţişat lîngă un preot şi în dreptul unui şir de locuitori-contribuabili pe iconostasul ⟨pictat de el, de la bis. Ciofrîngeni⟩. **133.**

1822. Grigore (?) preotul, Floarea preoteasa ş.a. sînt amintiţi pe o icoană ⟨de la bis. *Zorile*, Costeşti⟩, semnată de Ioan zugravul. **195.**

1822 ⟨*după iunie 30*⟩. Grigore ⟨al IV lea⟩ Ghica este amintit ⟨la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Ţării Româneşti⟩. **631.**

1822 (7330) iulie 4. Panteleimon, zugravul ⟨din Argeş⟩, cu Ion şi Ştefan sînt amintiţi ⟨la bis. Ciofrîngeni⟩, unde au executat lucrările de pictură. **132.**

1822 noiembrie 25. Iorga ⟨Bănică⟩, ctitorul vechii bis. ⟨Robaia, Berislăveşti⟩, este înhumat sub o lespede mormîntală din cuprinsul lăcaşului, inscripţia amintind şi numele Mariei, al Iordanei ş.a. **600.**

1822 septembrie 1 — 1823 august 31 (7331) v. *1820.*

⟨*Cca 1823*⟩. Preda Ştirbei postelnicul, Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, Ioan Peldicari, fost mare stolnic, cu familiile lor, sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Izvoru⟩. **438.**

1823. Inscripţie amintind de lucrările de zugrăvire efectuate ⟨la bis. Izvoru, de Ioan Peldicari, fost mare stolnic⟩, ispravnicul jud. Vlaşca, cu soţia sa Zoiţa Colfescu. **437.**

1824 martie 20. Mihai şi Maria sînt amintiţi pe o icoană ⟨de la m-rea Argeşului⟩, semnată de Panteleimon zugravul ⟨din Argeş⟩. **268.**

1824 iulie 10 (?). Radu și Drăghici Budișteanu isprăvesc lucrările de zidire ⟨la bis. Budeasa Mare⟩, la care și-au adus sprijinul și Gheorghiță Budișteanu ș.a. pentru clădirea clopotniței, tencuirea și zugrăvirea lăcașului. **97.**

1824 august 24. Ierotei zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Cărpeniș⟩. **111.**

1824 decembrie (?) 12. Sultana, maica de la m-rea Văleni, este ostenitoare împreună cu preotul din Văleni și cu Sava Dădă⟨r⟩lan din Sălătrucu, la facerea unui candelabru executat de Traugott Leutschaft la Sibiu. **752.**

⟨*Cca 1825 ?*⟩. Grigore Drugănescu marele paharnic și soția sa Maria cu copiii lor clădesc bis. Sf. Nicolae ⟨Oeștii Pămînteni⟩. **489.**

1825. Antonie zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Ciofringeni⟩. **134.**

1825 Nicolae ⟨Frunzescu⟩ pitarul, fiul său Ștefan vistierul, și Ecaterina dăruiesc patru icoane ⟨la bis. Corbeni⟩, piese semnate de Dumitru zugravul. **179.**

1825 septembrie 25. Dincă Brătianu postelnicul (?) contribuie la zugrăvirea unei icoane ⟨de la Schitul Trivalea din Pitești⟩. **547.**

1826. Dionisie monahul ⟨zugrav⟩ se semnează pe icoane ⟨de la *Schitul Fedeleșciori*⟩. **381.**

1826. Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult ⟨de la m-rea Argeșului⟩. **266.**

1826. La această dată încep lucrările de zidire ⟨a bis. Cremenari⟩. **219.**

1826. Nicolae zugravul semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Cotu⟩. **217.**

1826. Prin osîrdia stareții Platonida schimonahia și a altor ctitori au început acum lucrările de zugrăvire la biserica ⟨m-rii Văleni⟩. **751.**

1826. Radu preotul contribuie la zugrăvirea unei cruci de lemn ⟨de la bis. Dăești⟩, piesă semnată de Ioan zugravul. **324.**

18⟨26⟩. Safta Brătianu dăruiește o icoană ⟨la bis. Șuici⟩. **683.**

182⟨6 ?⟩. Sandu diaconul este amintit pe o cruce funerară ⟨de la bis. Vîlsănești⟩. **763.**

1826. Toma Vrabie dăruiește o icoană ⟨la bis. Șuici⟩. **684.**

1826 iunie 20. Dionisie monahul, economul, este amintit pe o cărămidă funerară ⟨de la m-rea Cotmeana⟩. **207.**

⟨*Cca 1827*⟩ *octombrie 3 (?).* Panteleimon zugravul ⟨din Argeș⟩ execută lucrări ⟨de refacere a picturii la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩, în vremea episcopului Grigorie. **303.**

1827. Alexandru Ungurelu contribuie la încheierea lucrărilor de zidire la bis. Sf. Vineri ⟨din Pitești⟩. **533.**

1827. Constantin ⟨polcovnicul⟩, Pantazi ⟨Bălan⟩, Safta ⟨Brătianu și mama ei⟩ sînt amintiți pe un potir dăruit ⟨la bis. Șuici⟩. **685.**

1827. Panteleimon zugravul ⟨din Argeș⟩ semnează lucrările ⟨de refacere a picturii la Biserica Domnească din Curtea de Argeș⟩. **304.**

1828. Ion preotul dăruiește o icoană la bis. Jiblea ⟨Veche⟩, piesă semnată de Antonie zugravul. **447.**

⟨*1828*⟩. Neacșu preotul cu familia sa, Dumitru Galiceanu postelnicul, Ion Sălișteanu ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Cremenari⟩. **221.**

⟨*1828*⟩. Neacșu preotul, Stanca preoteasa, ⟨fiul lor⟩, Gheorghe ș.a. sînt amintiți printre ctitori ⟨la bis. Cremenari⟩, inscripția fiind scrisă de Gheorghe zugravul. **220.**

1828. Petru Pandele, soția sa Păuna, Teodorache, fiul diaconului Hristea, ș.a. negustori clădesc bis. Sf. Ilie ⟨din Pitești⟩. **525.**

1828. Toma diaconul, fiul preotului Dumitru Hardabea din Stoilești, clădește ⟨bis. *Tîmplari*, Stoilești⟩, dăruindu-i o moșie cumpărată de la Radu logofătul din Stănești. **665.**

1828. Trandafir este înhumat împreună cu Profil (?), Anghelina ș.a. sub o lespede mormîntală ⟨de la bis. Sf. Treime din Pitești⟩. **531.**

1828. Zugravii Ilie din Teiușu, Anghel diaconul din Dozești, Ilie din Craiova și Ion din Teiușu semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Cremenari⟩. **222.**

1828 (7336) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩ v. *1773 septembrie 1 ... 1828 (7282...7336).*

1828 (7336) martie 16. Ilie zugravul din Teiușu se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Cremenari⟩. **224.**

1828 iunie 1. Sandu, Stancea, Ion ș.a. sînt amintiți pe o cruce funerară de piatră ⟨de la Recea⟩. **599.**

1828 iulie (?) 2. Grigore ⟨Dimitrie⟩ Ghica voievod este amintit pe o cruce de piatră ⟨de la bis. Budeasa Mare⟩. **100.**

1828 (7337) ⟨septembrie 1 — decembrie 31⟩. Ilie zugravul din Teiușu se semnează ⟨la bis. Cremenari, lăcaș la care a executat împreună cu alți zugravi, lucrări de pictură⟩. **223.**

1828 (7337) octombrie 20. Neacșu preotul, Dumitru Galiceanu postelnicul, Nicolae vătaful ș.a. clădesc și zugrăvesc ⟨bis. Cremenari⟩. **219.**

⟨*Cca 1829*⟩. Drăgușin preotul, Floarea preoteasa, Neacșu ș.a. sînt amintiți printre ctitorii ⟨de la bis. Răchițele de Sus⟩. **585.**

⟨*Cca 1829*⟩. Toma diaconul, fiul preotului Dumitru Hardabea, contribuie la zugrăvirea altarului ⟨bis. *Tîmplari*, Stoilești⟩, zugravi fiind Nicolae și Dumitru. **666.**

⟨*Cca 1829*⟩. Toma diaconul ⟨fiul preotului Dumitru Hardabea⟩. Ioana, Enache ș.a. ⟨ctitori⟩ sînt amintiți ⟨la bis. *Tîmplari*, Stoilești⟩. **667,**

⟨*Cca 1829—1833*⟩. Ion, fiul preotului Grigore, Floarea preoteasa ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Bratovești⟩. **68.**

1829. Dumitru zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Răchițele de Sus⟩. **586.**

⟨*1829*⟩. La această dată a fost zugrăvită, probabil ⟨bis. Răchițele de Sus⟩. **585.**

1829. Stanca și Sora sînt înhumate ⟨la bis. Jiblea Veche⟩. **443.**

1829. Visarion monahul, Vlad și Neacșa sînt amintiți pe o cruce funerară ⟨de la bis. Recea⟩. **597.**

1829 februarie 12. Marin Avram vătaful dăruiește o icoană ⟨aflată la *Schitul Păușa*⟩, piesă semnată de Gheorghe zugravul. **496.**

1829 (7337) iulie 10. Prin grija protosinghelului Vlasie, de la Episcopia de Argeș, sînt isprăvite lucrările de zugrăvire la biserica ⟨m-rii Văleni⟩, pisania fiind scrisă de Ștefan zugravul. **751.**

1829 (7338) ⟨septembrie 1 — decembrie 31⟩. Ilie zugravul ⟨din Teiușu⟩ semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. *Tîmplari*, Stoilești⟩. **668.**

1829 septembrie 13. Statie, preotul din Urlueşti, ş.a. ctitori şi donatori ⟨la bis. Surpaţi⟩, printre care Statie Lupu, Nicolae dulgherul ş.a. dăruiesc lăcaşului un pomelnic de lemn. **674**.

1829 septembrie 26. Alecu Ungurelu ⟨fiul lui Ioan Ungurelu fost mare sluger⟩ dăruieşte un potir ⟨la bis. Sf. Vineri din Piteşti⟩. **534**.

⟨*Cca 1830*⟩. Constantin preotul, Nicolae şi Radu preoţi ş.a., care au contribuit la zidirea ⟨bis. *Ciorîca*, Uda⟩, sînt amintiţi de o inscripţie a lăcaşului. **721**.

⟨*Cca 1830—1840 ?*⟩. Crăciun, Simeon ş.a., printre care preotul David, dăruiesc un chivot ⟨la bis. Sf. Nicolae şi Sf. Pantelimon din Piteşti⟩. **528**.

⟨*Cca 1830—1840*⟩. Ion preotul, Maria preoteasa, Varlaam monahul ş.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră ⟨la Şerbăneşti⟩. **677**.

1830. Antonie zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Rădăcineşti⟩. **587**.

1830. Elisabeta Bascoveanca stareţa dăruieşte un potir ⟨*Schitului Bascovele*, Ursoaia⟩. **729**.

1830. Frangu ⟨Daneş⟩ diaconul dăruieşte un clopot ⟨la bis. Cîinenii Mici⟩, piesă turnată de Georgius Graeff. **146**.

1830. Inscripţie amintind această dată pe icoane prăznicare ⟨de la bis. *Ciorîca*, Uda⟩. **721**.

1830. Ion, Păuna şi Maria sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨de la Albeştii Pămînteni⟩. **2**.

1830. Ioniţă Tăbăran zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Cîrceşti⟩. **162**.

1830. Megieşii din neamul Antoneştilor, Dedeleştilor ş.a. clădesc ⟨bis. Humele⟩, epitrop fiind preotul Costache Ilie. **430**.

1830. Toma diaconul din satul Stoileşti, plasa Cremenari ⟨fiul preotului Dumitru Hardabea⟩, dăruieşte un clopot ⟨la bis. Popeşti⟩. **566**.

1830. Voica, Ion, Zamfir ş.a. dăruiesc un potir ⟨la bis. Sf. Ilie din Piteşti⟩. **526**.

1830 iunie 13. Nicolae preotul, duhovnic, Preda şi Matei preoţi ş.a. clădesc ⟨bis. *Ciorîca*, Uda⟩. **720**.

1830 august 10. Nicolae zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Obogeni⟩. **488**.

1830 septembrie 1 — 1831 august 31 (7339). Inscripţie amintind această dată ⟨cînd a fost refăcută, probabil, bis. Cîrceşti⟩, numele lui Stancu, consemnat acum, ⟨aparţinînd, posibil unui nou ctitor⟩. **161**.

⟨*Cca 1831*⟩. Iosif, episcopul ⟨de Argeş⟩, Ilarion, episcopul ⟨Argeşului⟩, Vlasie arhimandritul ş.a. sînt amintiţi ⟨la bis. Branişteа⟩. **61**.

1831. Florea preotul dăruieşte un epitaf ⟨de la bis. Cîrceşti⟩. **162**.

1831. Niculae preotul zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Bratia din Deal⟩. **62**.

1831 septembrie 1 ... 1834 august 31 (7340...7342). Inscripţii amintind datele în răstimpul cărora a fost clădită biserica de lemn, ⟨de la *Piscu Calului*, Morăreşti⟩. **481**.

1831 septembrie 16 (?). Dragu protopopul, fiul preotului Duminică, clădeşte împreună cu alţi ajutători ⟨bis. Branişteа⟩, lăcaş zugrăvit de Ioan Ivanovici. **60**.

⟨*Cca 1832*⟩. Panteleimon zugravul şi Constantin zugravul din Argeş se semnează pe o uşă diaconească de la tîmpla ⟨bisericii de lemn din *Piscu*

Calului, Morărești⟩, piesă pe care este însemnat și numele lui Nicolae ieromonahul (?). **482**.

1832. Gheorghe ⟨Gherontie⟩ zugravul de la m-rea Cozia se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Copăceni⟩. **176**.

1832. Inscripție amintind această dată pe un clopot ⟨de la bis. Cremenari⟩. **223**.

1832. Neofit, episcopul de Rîmnic, cîrmuitorul Mitropoliei, dăruiește icoane ⟨la Schitul Flămînda⟩, piese executate de Ioan Halepliu zugravul. **398**.

1832 (7340) ianuarie (?) 24. Dumitru preotul zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Valea Cucii⟩. **735**.

1832 martie 15. Amvrozie monahul de la m-rea Cozia dăruiește o icoană ⟨la m-rea Cotmeana⟩. **209**.

1832 martie 20. Constantin Păiușescu preotul dăruiește ⟨la bis. Bascov⟩ ușile împărătești și un steag bisericesc, piese semnate de Voicu zugravul din Pitești. **9**.

1832 iulie 19. La această dată este așezată o cruce funerară pentru mormîntul căminarului Ioan Mavrodolu, ctitorul ⟨bis. Mavrodolu din Pitești⟩. **523**.

1832 (7340) iulie 22. Mihai preotul este amintit pe o cruce de cult ⟨de la bis. Surpați⟩. **675**.

18⟨3⟩2 august ... Inscripție amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Deagu de Jos⟩. **325**.

1832 septembrie 1 — 1833 august 31 (7341). Ion Titescu preotul, Iana preoteasa, Teodosie preotul ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Titești⟩. **707**.

1832 septembrie 30. Drăgușin, Călina ș.a., printre care Filaret egumenul m-rii Cotmeana ș.a. amenajează o fîntînă ⟨lîngă matca rîului Cotmeana, la Bărbătești⟩. **29**.

1832 noiembrie 8. Marcu (?) diaconul își însemnează numele ⟨la bis. *Piscu Calului*, Morărești⟩. **481**.

1832 noiembrie 9. Gheorghe Coculescu protopopul tîrnosește ⟨bis. Schitu⟩, ctitorul „cel mare" fiind Ioan Fluturel ⟨logofătul⟩. **645**.

1832 decembrie 2. Petre și Pavel ⟨Ungurelu⟩ dăruiesc o icoană ⟨aflată la bis. Sf. Vineri din Pitești⟩, piesă semnată de Voicu zugravul ⟨din Pitești⟩. **535**.

⟨*După 1832*⟩. ⟨Nicolae⟩ cojocarul și soția sa ⟨Ruxandra⟩ clădesc, zugrăvesc și împodobesc cu odoare ș.a. ⟨bis. Dobrești⟩, ridicată pe moșia Episcopiei de Rîmnic, făcînd recomandări preoților în legătură cu înhumarea ctitorilor și cu daniile acordate lăcașului. **342**.

1833. Gheorghe, fiul diaconului Pavel, dăruiește un clopot ⟨la bis. Drăganu Olteni⟩. **354**.

⟨*1833*⟩. Stancu diaconul, Radu preotul, Tudora diaconeasa ș.a. sînt amintiți printre ctitorii ⟨bis. Bratia din Deal⟩. **63**.

⟨*1833*⟩. Stancu diaconul, Tudora diaconeasa, Dumitru Ciuculete și Bălașa sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Bratia din Deal⟩. **64**.

1833 ianuarie 2. Hrizan Iordache și Constantin dăruiesc ușile împărătești ⟨de la bis. Morăști⟩. **483**.

1833 aprilie 3. Inscripție amintind această dată pe un clopot dăruit ⟨la bis. Cungrea⟩. **226**.

1833 iunie 20. Drăghici este amintit pe o icoană ⟨de la bis. Deagu de Jos⟩. **325**.

1833 iunie 24. Zugravii Nicolae preotul și Dumitru preotul semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Bratia din Deal⟩. **65.**

1833 iulie 24. Inscripție amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Titești⟩. **703.**

⟨*Cca 1834*⟩. Gheorghe, fiul lui Dumitrache, și Dumitrana dăruiesc o icoană ⟨la bis. ***Bîrsoeni***, Stănești⟩. **655.**

1834. ⟨Antim⟩ Ghermano ieromonahul ⟨zugrav⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Rociu⟩. **605.**

1834. Constantin, Sofi⟨a⟩ monahia, Moise ș.a. dăruiesc o evanghelie ⟨la bis. Șuici⟩. **686.**

1834. Ilarie ieromonahul cu ajutorul lui Ghiță și Petru Dumitriu ș.a. dăruiesc un clopot la m-rea Stînișoara, piesă turnată de ⟨Georg⟩ Graeff la Sibiu. **664.**

1834. Ioan Mavrodolu căminarul și ⟨S⟩ma⟨ra⟩nda dăruiesc un chivot ctitoriei lor ⟨bis. Mavrodolu din Pitești⟩. **518.**

1834. Lucrările de zidire ⟨a bis. Bercioiu⟩ încep la această dată. **30.**

1834. Nicolae preotul zugrăvește o icoană ⟨de la bis. ***Bîrsoeni***, Stănești⟩, piesă dăruită de un dregător din Stănești. **656.**

⟨*1*⟩*834.* Radu ș.a. dăruiesc o icoană ⟨la bis. Miercani⟩, piesă semnată de Ghiță Lăzărescu zugravul. **474.**

1834. St⟨an preotul⟩, P⟨etre⟩, I⟨oan⟩ (?) ș.a. ⟨ctitori de la bis. Glîmbocu⟩ dăruiesc lăcașului un clopot. **416.**

1834 martie 31. Nicolae preotul zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. ***Bîrsoeni***, Stănești⟩. **657.**

1834 aprilie 6. ⟨Antim⟩ Ghermano ieromonahul ⟨zugrav⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Cocu⟩. **173.**

1834 aprilie 13. Nicolae preotul zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. ***Bîrsoeni***, Stănești⟩. **658.**

1834 august 22. Nicolae preotul zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Malu⟩, inscripția amintind și numele preotesei Luxandra. **469.**

1834 septembrie 1 – 1835 august 31 (7343). Ion, fiul lui Radu, și Petru, fiul lui Radu Balmeș ⟨contribuie la facerea ușii de la bis. Fețeni⟩. **389.**

1834 decembrie 20. Inscripție amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Rociu⟩. **605.**

⟨*Cca 1835*⟩. Anastasie ⟨Ceauhrimatista⟩, vătaful de plai ⟨din Loviște⟩, Toma preotul ⟨din Dobriceni⟩, Dumitru preotul ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Racovița⟩. **581.**

⟨*Cca 1835 ?*⟩. Anastasie ⟨Ceauhrimatista, vătaful de plai din Loviște⟩, Toma preotul ⟨din Dobriceni⟩ ș.a. sînt amintiți printre ctitorii ⟨de la bis. Racovița⟩, inscripția fiind scrisă de Ștefan zugravul. **582.**

⟨*Cca 1835 ?*⟩. Gheorghe, Neaga, Matei ș.a. sînt amintiți ⟨la bis. Racovița⟩. **583.**

⟨*Cca 1835*⟩. Ioan Mavrodolu căminarul, ctitor ⟨al bis. Mavrodolu din Pitești⟩, dăruiește lăcașului o icoană. **519.**

⟨*Cca 1835*⟩. Ioan Mavrodolu căminarul, ctitor ⟨al bis. Mavrodolu din Pitești⟩, dăruiește lăcașului o tavă ș.a. obiecte de cult. **520.**

⟨*Cca 1835*⟩. Zugravul Ioan cu Bălașa și zugravul Nicolae sînt amintiți ⟨la bis. Hîrsești, lăcaș la care au executat lucrările de pictură⟩. **428.**

1835. Inscripție amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Cotu⟩. **215.**

1835. Ioan Mavrodolu, marele căminar, dăruiește o evanghelie ⟨la bis. Mavrodolu din Pitești⟩. **521.**

⟨18⟩35. Panteleimon dascălul ⟨zugrav din Argeș⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Arefu⟩. **8.**

1835. Șerban preotul, duhovnic, se semnează ⟨la bis. Bercioiu⟩. **31.**

1835 ianuarie 23. Neacșu preotul dăruiește o icoană ⟨la bis. Răchițele de Jos⟩, piesă semnată de Drăghici zugravul. **584.**

1835 iunie 30. Inscripție amintind această dată ⟨cînd a fost probabil zugrăvită bis. Racovița⟩. **581.**

1835 (7343) august 29. Daniil duhovnicul ⟨este înhumat la m-rea Turnu⟩. **711.**

1835 septembrie 1 — 1836 august 31 (7344). Dionisie monahul, Daniil monahul ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨la m-rea Turnu⟩, pietrari fiind Petcu ⟨din Jiblea⟩ și Gheorghe. **713.**

⟨Cca 1836⟩. Ene mazilu, fiul său Ioan, Badea ⟨Langa⟩ ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Lăngești⟩. **458.**

1836. Anghel logofătul, soția sa Dumitra, Dumitru ⟨preotul ?⟩ ș.a. clădesc ⟨bis. Dealu Bisericii⟩. **333.**

1836. Ene mazilu, Badea Langa, Ion Langa ș.a. contribuie la clădirea ⟨bis. Lăngești⟩. **457.**

1836. Inscripție amintind această dată cînd au fost, probabil, efectuate lucrări de pictură ⟨la bis. Ceparii Ungureni⟩. **121.**

1836. Inscripție amintind numele lui Alexandru Ghica voievod, ce însoțea stema Țării Românești, ⟨de la vechile clădiri ale *Schitului Fedeleșciori*⟩. **378.**

1836. Iustina monahia este amintită pe un clopot ⟨de la bis. Robaia⟩. **602.**

1836. Stoica preotul, Maria preoteasa, Petru ș.a. sînt amintiți printre ostenitorii ⟨de la bis. Jiblea Veche⟩. **445.**

1836 octombrie 17. Teodosie egumenul, ⟨ucenicul starețului⟩ Sava, este osîrduitor la zugrăvirea bisericii ⟨m-rii Stînișoara⟩, lucrare întreprinsă și cu ajutorul altor ctitori. **660.**

1836 noiembrie 5. Stan P⟨opa⟩zul (?) zugravul din Burdea, se semnează pe o icoană ⟨de la bis. *Podu Broșteni*, Costești⟩. **185.**

1837. Inscripție amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Lăngești⟩. **458.**

1837. Inscripție amintind această dată pe o icoană ⟨de la m-rea Văleni⟩. **752.**

1837. Petru preotul este amintit pe o cruce de cult ⟨de la bis. Mălureni⟩. **471.**

1837. Teodorache băcanul dăruiește o candelă ⟨la bis. Mavrodolu din Pitești⟩. **522.**

1837. T⟨udor ?⟩ preotul (?) zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la m-rea Stînișoara⟩. **661.**

1837 (7345) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩. Gheorghe Dănăcelu polcovnicul contribuie la zugrăvirea ușilor împărătești ⟨de la bis. Cocoru⟩, piese semnate de preotul Nicolae zugrav. **172.**

1837 martie 9. Niculae preotul zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Cungrea⟩. **229.**

1837 martie 28. Daniil egumenul m-rii Cotmeana este amintit pe o cărămidă funerară ⟨ce a fost așezată în mormîntul său⟩. **208.**

1837 mai (?) 17. Grigorie preotul din Costești își însemnează numele la biserica ⟨*Schitului Fedeleșciori*⟩. **376.**

1837 mai 20. Inscripție amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Titești⟩. **703.**

1837 mai 20. Panteleimon zugravul ⟨din Argeș⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Copăceni⟩. **177.**

1837 septembrie 29. Nicolae preotul zugrav și Ilie zugravul ⟨din Teiușu⟩ semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. *Bîrsoeni*, Stănești⟩. **653.**

⟨*Cca 1838 ?*⟩. Neacșu preotul, ctitor, Stanca preoteasa ș.a. sînt amintiți pe o cruce funerară ⟨de la bis. Cremenari⟩. **225.**

1838. Dumitru Cozmescu și soția sa Zoica clădesc ⟨bis. Bulimanu⟩. **105.**

1838. Inscripție amintind această dată la care au fost întreprinse lucrări de zugrăvire ⟨la bis. *Bîrsoeni*, Stănești⟩. **654.**

1838. Inscripție amintind această dată ⟨la care au început, probabil, lucrările de zidire la bis. Vîlsănești⟩. **762.**

1838. Ioan, Eftimie, Caterina ș.a. sînt amintiți pe o icoană dăruită ⟨la bis. Cungrea⟩. **230.**

⟨*1838*⟩. Ioan mazilu, soția sa Mina, și familia lor sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨de la bis. *Bîrsoeni*, Stănești⟩. **654.**

1838. Ioan zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Bercioiu⟩. **32.**

1838. Ivancea băcanul din Pitești dăruiește icoane ⟨la bis. Prislopu Mare⟩. **573.**

1838. Marin, Ioan și Anghel dăruiesc o icoană ⟨la bis. Catane⟩. **109.**

1838 ianuarie 29. Ion și Co . .ni (?) ⟨probabil, meșteri lemnari⟩ își însemnează numele pe o icoană ⟨de la bis. Prislopu Mare⟩. **574.**

⟨*După*⟩ *1838 martie 31*. Spiridon Răsuceanu preotul, fratele lui Eftimie ⟨Răsuceanu fost⟩ mare clucer, este înhumat ⟨la *Schitul Fedeleșciori*⟩. **377.**

1838 iunie 12. Inscripție amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Popești⟩. **566.**

1838 august 12. Nectarie egumenul m-rii Cozia clădește bis. Bercioiu, pe moșia sa de la Ruda, în vremea în care Mitropolia Țării Românești era cîrmuită de trei arhierei. **30.**

1838 august 12. Nectarie, egumenul m-rii Cozia, Daniil Gărdescu eclesiarhul ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Bercioiu⟩. **31.**

1838 (7347) septembrie 1. Inscripție amintind această dată ⟨la care au fost executate lucrări de zugrăvire la bis. *Bîrsoeni*, Stănești⟩. **654.**

1838 decembrie 4. Apostol Racoviceanu dăruiește o icoană ⟨la bis. Valea Faurului⟩, piesă semnată de ⟨Antim⟩ Ghermano ieromonahul zugrav. **745.**

⟨*1838 decembrie 4*⟩. Barbu și Iana ⟨dăruiesc o icoană la bis. Dedulești⟩. **335.**

1838 decembrie 4. Petru și Stana ⟨dăruiesc o icoană la bis. Dedulești⟩. **335.**

1838 decembrie 5. Constantin preotul din Valea Glîmbocului dăruiește un epitaf ⟨la bis. Prislopu Mare⟩, piesă semnată de Voicu zugravul ⟨din Pitești⟩. **575.**

⟨*Cca 1839*⟩. Sibiceanu Dobra, Floarea, Iana ș.a. sînt amintiți pe o icoană ⟨dăruită la bis. Luminile⟩. **465.**

⟨*Cca 1839*⟩. Zugravii Constantin şi Panteleimon ⟨din Argeş⟩, împreună cu Ion ş.a. sînt amintiţi ⟨la bis. Oeştii Pămînteni, lăcaş la care au executat lucrările de pictură⟩. **490.**

1839. ⟨Antim⟩ Ghermano ieromonahul zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Cerbureni⟩. **123.**

1839. Constantin zugravul ⟨din Argeş⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Oştii Pămînteni⟩. **493.**

1839. Dobrin Sibiceanu, Petru, Constantin ş.a. sînt amintiţi pe o icoană ⟨dăruită la bis. Luminile⟩. **466.**

1839. Domnica ⟨Drugănescu⟩, Dimitrie ⟨Drugănescu⟩, Ecaterina ⟨Drugănescu⟩ sînt amintiţi printre ctitori ⟨la bis. Oeştii Pămînteni⟩. **491.**

1839 mai 31. Dobrin, Floarea, Ioan ş.a. sînt amintiţi pe o icoană ⟨dăruită la bis. Luminile⟩. **467.**

1839 septembrie 1 — 1840 august 31 (7348). Zugravii Niculae preotul din Corbi şi Dumitru preotul din Lăune semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Schitu⟩. **645.**

1839 noiembrie 21. Anastasia Brătianu, soţia lui Dincă, ⟨Constantin⟩ Brătianu fost mare clucer, este înhumată ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **308.**

⟨*Cca 1840*⟩. Grigore Drugănescu, ⟨fost mare⟩ paharnic, şi Maria Drugănescu sînt înfăţişaţi în pictură murală ⟨la bis. Oeştii Pămînteni⟩. **492.**

⟨*Cca 1840*⟩. Ioan Nedelea diaconul, din moşu Dorobanţu, Florea diaconul, din moşu Bărbosu ş.a., printre care Ioan postelnicelul, din moşu Furchezi, sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Ciocănăi⟩. **128.**

⟨*Cca 1840*⟩. Ioan Nedelea diaconul, Mihai postelnicul, Florea diaconul ş.a. sînt amintiţi printre ctitori ⟨la bis. Ciocănăi⟩. **127.**

⟨*Cca 1840*⟩. Maria, Zmaranda ş.a. din familia căpitanului Gheorghe Dănicel sînt amintiţi printre ctitori ⟨la bis. Delureni⟩. **337.**

184⟨.⟩. Stan preotul dăruieşte două icoane ⟨la bis. Albota⟩, piese semnate de Ioniţă zugravul din Piteşti. **5.**

1840. Gheorghe Dănicel căpitanul şi soţia lui, Maria, clădesc ⟨bis. Delureni⟩. **336.**

1840. Inscripţie amintind această dată pe o evanghelie ⟨de la bis. Buna Vestire — *Greci* din Piteşti⟩. **509.**

⟨*1840*⟩. Ioan ⟨Fluturel logofătul cu familia sa⟩, Floarea diaconeasa, Nicolae ş.a. sînt amintiţi ⟨printre ctitori la bis. Schitu⟩. **647.**

⟨*1840*⟩. Ioan Fluturel logofătul, soţia sa Ilina, Floarea diaconeasa ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Schitu⟩. **646.**

1840. Ioan Mavrodolu ⟨fost mare căminar⟩ este amintit pe un potir dăruit ⟨la bis. Mavrodolu din Piteşti⟩. **520.**

1840. Nicolae ⟨Daneş ?⟩ şi soţia lui, Dumitra, dăruiesc o icoană ⟨la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩. **157.**

1840. Petre Nan, preotul Drăgoi, postelnicul Florea ş.a. clădesc ⟨bis. Vîlsăneşti⟩. **762.**

1840. Şerban îşi înscrie numele la biserica ⟨m-rii Tutana⟩. **719.**

1840 (7348) februarie. Niculae preotul zugrav şi Ilie zugravul din Teiuşu se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Delureni⟩. **338.**

1840 februarie 5. Ioan dăruieşte o icoană ⟨la bis. Valea Faurului⟩, piesă semnată de Ştefan zugravul. **746.**

1840 mai 14. Inscripţie amintind această dată pe candele ⟨de la *Schitul Fedeleşciori*⟩. **381.**

1840 mai 31. Ioan Budișteanu și soția lui, Zinca, dăruiesc un potir ⟨la bis. Budeasa Mare⟩. **102.**

1840 iunie 20. Dimitrie, Anca ș.a., din familia lui Grigore Drugănescu ⟨fost⟩ mare paharnic, isprăvesc — împreună cu alți ajutători — lucrările de zidire și zugrăvire ⟨la bis. Oeștii Pămînteni⟩. **489.**

1840 iulie 10. Ioan și Victoria dăruiesc un potir ⟨la Biserica Domnească din Pitești⟩. **513.**

1840 septembrie 14. Inscripție amintind această dată ⟨la care au fost întreprinse lucrări de pictură la bis. Schitu⟩. **646.**

1840 noiembrie 8. Ioan Nedelea diaconul din moșu Dorobanțu ș.a. din moșu Bărbosu și Ioan postelnicelul din moșu Furchezi ș.a. clădesc și înzestrează cu odoare și un loc ⟨bis. Ciocănăi⟩, zugravi fiind Stan postelnicul din Vața și Constantin ⟨din Argeș ?⟩. **126.**

1840 noiembrie 8. Stan zugravul postelnic din Vața se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Ciocănăi⟩. **129.**

1840 decembrie 27. Grigore Rătescu, în vîrstă de 35 de ani, este înhumat sub o lespede ⟨la bis. Rătești⟩, lăcaș ⟨refăcut⟩ cu contribuția sa. **590.**

⟨*Cca 1841*⟩. Antonie ⟨Emanoil⟩ postelnicul din Uda cu familia sa, Cîrstea ⟨Avramescu⟩ postelnicul, soția lui, Elena, ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Cungrea⟩. **228.**

⟨*Cca 1841*⟩. Antonie ⟨Emanoil, postelnicul din Uda, soția sa⟩ Fănița, copiii lor și Cîrstea ⟨Avramescu, postelnicul⟩, cu familia lui, sînt amintiți printre ctitorii ⟨de la bis. Cungrea⟩. **227.**

⟨*Cca 1841*⟩. Florea Nicolae Ivănescu, Ioniță Ion Graure din Uda de Jos ș.a. enoriași, printre care Niculae Vijelie, cu familiile lor sînt amintiți printre ctitori ⟨la bis. Gorani⟩. **419.**

⟨*Cca 1841*⟩. În această vreme este rescrisă pisania vechii ctitorii a lui Mihai Turcu ⟨bis. Gorani⟩. **417.**

⟨*Cca 1841*⟩. Mihai Turcu și Flor . . . sînt înfățișați în pictura votivă ⟨de la bis. Gorani⟩. **420.**

1841 (?). Anastase Trandafir dăruiește un epitaf ⟨la bis. Drăgulești⟩. **357.**

1841. Florea Ivănescu, din moșu Radu Ion Goranu diaconul, cu soția lui, Stana ș.a. urmași din moșu Mihai și din moșu Constantin Duminică diaconul, ⟨re⟩clădesc ⟨bis. Gorani⟩. **418.**

1841. Inscripție amintind această dată pe crucea ce încununează tîmpla ⟨de la *Schitul Flămînda*⟩. **398.**

1841. Inscripție amintind această dată pe o evanghelie ⟨de la *Schitul Fedeleșciori*⟩. **364.**

1841 martie 19. Constantin zugravul din Argeș se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Găujani⟩. **413.**

1841 aprilie 29. Inscripție amintind această dată ⟨la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩. **156.**

1841 iunie 15. Inscripție pe un potir ⟨de la *Schitul Fedeleșciori*⟩ refăcut dintr-o altă piesă deteriorată ce fusese dăruită odinioară de mitropolitul Varlaam. **365.**

1841 iulie 15. Antonie Emanoil postelnicul ⟨din Uda⟩ și Cîrstea Avramescu postelnicul clădesc ⟨bis. Cungrea⟩. **226.**

⟨*1841 august*⟩. Nicolae Daneș reînnoiește fațada ⟨bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩, iar Constantin Daneș zugrăvește poarta lăcașului. **155.**

1841 ⟨august ?⟩ 5. Nicolae Daneş contribuie la refacerea faţadei ⟨bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩, zugravi fiind Pătru şi Ghiţă ⟨Lăzărescu⟩. **156**.

1841 august 28. Dinu Mocanu dăruieşte o icoană ⟨la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩, piesă semnată de Ghiţă ⟨Lăzărescu⟩ zugravul. **158**.

1841 august 28. Neagoe Moţoc dăruieşte o icoană ⟨la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩, piesă zugrăvită de Ghiţă ⟨Lăzărescu⟩ şi Pătru zugravi. **159**.

1841 septembrie 1 — 1842 august 31 (7350). Anghel meşterul ⟨lemnar⟩ se semnează pe o uşă de lemn ⟨de la vechea bis. Ioneşti⟩. **433**.

1841 noiembrie 8. Ion, fiul preotului Matei Drăgulescu, clădeşte, zugrăveşte şi pardoseşte cu piatră ⟨bis. Miercani⟩, cu ajutorul dat şi de alţi locuitori. **472**.

1842. Inscripţie amintind această dată pe o cruce de cult ⟨de la *Schiul Fedeleşciori*⟩. **366**.

1842. Radu zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Ioneşti⟩. **434**.

1842 martie 15. Ghiţă ⟨Lăzărescu⟩ şi Pătru zugravi se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Olari din Curtea de Argeş⟩. **276**.

1842 iunie 9. Inscripţie amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. *Stoiceni*, Predeşti⟩. **570**.

1842 august 11. Ştefan Daneş este amintit de o inscripţie sgrafitată ⟨la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici⟩. **160**.

1842 octombrie 14. Ioniţă Stoenescu căpitanul dăruieşte o icoană ⟨la bis. Luminile⟩. **468**.

⟨*Cca 1843 ?*⟩. Gheorghe ⟨Furduescu⟩, Elena, Anastasia ş.a. ctitori sînt amintiţi ⟨la bis. Bădeni⟩, inscripţia evidenţiind şi numele zugravilor Nicolae preotul, Dimitrie preotul şi Ioan. **14**.

⟨*Cca 1843*⟩. Ioan ⟨fiul preotului Matei Drăgulescu⟩, Maria ş.a. sînt amintiţi printre ctitori ⟨la bis. Miercani⟩. **473**.

⟨*Cca 1843*⟩. Platonida Căzănescu stareţa este înfăţişată în pictura murală ⟨de la biserica *Schitului Bascovele*, Ursoaia⟩. **726**; v. şi ⟨*Cca 1695*⟩.

1843. Simion, fiul lui Barbu Drăguţescu, şi soţia sa Iana dăruiesc o icoană ⟨la bis. Sf. Dumitru şi Sf. Nicolae din Piteşti⟩. **524**.

1843. Visarion ieromonahul, stareţul, reîntemeiază ⟨*Schitul Robaia*⟩. **602**.

1843 martie. Nicolae preotul zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. *Stoiceni*, Predeşti⟩. **570**.

1843 mai 10. Constantin zugravul ⟨din Argeş⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Bădeni⟩. **15**.

1843 iulie 15. Zugravii Nicolae preotul, Dumitru preotul şi Dumitru ucenicul semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Miercani⟩. **478**.

1843 august 4. Al⟨ecu⟩ Lipănescu se semnează ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **305**.

1843 august 20. Dumitru Cozmescu şi soţia sa zugrăvesc ⟨bis. Bulimanu⟩ cu sprijinul lui Panait Popescu şi al soţiei lui, Badea, dăruind lăcaşului cărţile de slujbă şi clopotul. **105**.

1843 septembrie 3. Ioan Budişteanu paharnicul, Nicolae Socolescu, Constantin Zăleanu pitarul ş.a. ⟨contribuie la amenajarea chiliilor săpate în stîncă, la m-rea Turnu⟩. **712**.

1843 octombrie 15. Şteful Nicolau şi soţia sa Paraschiva din Piteşti contribuie la refacerea bisericii ⟨*Schitului Bascovele*, Ursoaia⟩, cu spriji-

nul Platonidei ⟨Căzănescu⟩ stareţa; lăcaşul fusese surpat la cutremurul ⟨din 1838⟩. **725.**

1844. Anastase Trandafir dăruieşte o cruce de cult ⟨de la bis. Drăguleşti⟩. **358.**

1844. Constantin zugravul ⟨din Argeş ?⟩ semnează cu iniţialele numelui său o icoană ⟨de la bis. Bădeni⟩. **16.**

1844. Dionisie monahul, Nicolae, Ioana ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨de la m-rea Turnu⟩. **714.**

1844. Inscripţie ⟨la bis. Ruda⟩ amintind că la această dată în ⟨Ţara Românească⟩ era domn Gheorghe Bibescu. **631.**

1844. Inscripţie relevînd această dată pe o icoană ⟨de la bis. Cremenari⟩. **224.**

1844 ianuarie 23. Safta ⟨Brătianu⟩ este amintită pe o cruce funerară ⟨de la bis. Şuici, împreună cu soţii ei⟩ Constantin ⟨polcovnicul⟩, Pantazi ⟨Bălan⟩, Ioan clucerul, ş.a. **689.**

1844 ianuarie 23. Safta Brătianu, fostă soţie a lui Pantazi Bălan, a lui Constantin polcovnicul şi a lui Ioan clucerul, este înhumată sub o lespede mormîntală ⟨în gropniţa din incinta bis. Şuici⟩. **690.**

1844 februarie 10. Constantin — ⟨Dincă⟩ — Brătianu, fost mare clucer, este înhumat sub o lespede mormîntală ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **309.**

1844 februarie 28. Ghinea este înhumată sub o cruce funerară ⟨din incinta bis. Recea⟩. **598.**

1844 octombrie 25. Ghiţă ⟨Lăzărescu⟩ şi Petru, zugravi, se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Ceparii Ungureni⟩. **122.**

⟨*Înainte de 1845*⟩. Elenca ⟨Brătianu⟩ este înhumată sub o piatră de mormînt ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **310.**

⟨*Cca 1845*⟩. Radu preotul, Stanca preoteasa, Voicu ⟨zugravul din Piteşti ?⟩ ş.a. sînt amintiţi ⟨la bis. Sf. Voievozi din Piteşti⟩. **542.**

⟨*1845*⟩. Inscripţie consemnînd, în vremea rezugrăvirii ⟨pronaosului Bisericii Domneşti din Curtea de Argeş⟩, locul unde au fost înhumaţi Constantin Brătianu ⟨fost⟩ mare clucer, Anastasia ⟨Brătianu⟩, Elenca ⟨Brătianu⟩ ş.a. **311.**

1845. Inscripţie amintind această dată pe o icoană ⟨de la *Schitul Flămînda*⟩. **398.**

1845. Ion Goran şi Dumitra sînt amintiţi pe o icoană ⟨de la bis. Gorani⟩. **421.**

1845. Petru, Florea şi Maria dăruiesc o icoană ⟨la bis. Miercani⟩. **475.**

1845. Radu zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Deagu de Sus⟩. **330.**

1845. T. Berindei îşi însemnează numele ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **305.**

1845. Voicu zugravul din Piteşti se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Drăganu-Olteni⟩. **350.**

1845 (ianuarie) 20. Ion, Maria şi Dumitra dăruiesc o icoană ⟨la bis. Miercani⟩. **476.**

1845 februarie 6. Constantin zugravul ⟨din Argeş ?⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Băiaşu⟩. **22.**

1845 martie 26. Duminică, Tudor, Enache ş.a. dăruiesc o icoană ⟨la bis. Drăganu-Olteni⟩. **351.**

1845 aprilie 5. Ion şi Marica dăruiesc o icoană ⟨la bis. Miercani⟩. **477.**

1845 mai 10. Elenca Brătianu este înhumată sub o lespede mormîntală ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **312.**

1845 mai 25. Elenca slugereasa şi Maria Pleşoianu contribuie la zugrăvirea bis. Sf. Voievozi ⟨*Meculeşti* din Piteşti⟩. **537.**

⟨*1845 mai 29*⟩. Pîrvu Lerescu cu fraţii săi şi familiile lor, Maria Pleşoianu, Elenca slugereasa ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Sf. Voievozi, *Meculeşti* din Piteşti⟩. **538.**

1845 decembrie 11. Constantin zugravul ⟨din Argeş ?⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Bîrseştii de Sus⟩. **43.**

1846. Ghelasie arhimandritul este amintit pe o cruce de cult ⟨de la bis. Sf. Gheorghe din Curtea de Argeş⟩. **279.**

1846. Grafit ⟨la bis. Buna Vestire, din Piteşti⟩. **507.**

1846. Inscripţie amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Teiu⟩. **696.**

1846 martie 16. Inscripţie amintind această dată ⟨la care au fost efectuate, probabil, unele lucrări la biserica de lemn, din Valea Cucii⟩. **731.**

1846 martie 25. Cocea diaconul şi Tudorache Buga dăruiesc o icoană ⟨la bis. Teiu⟩, piesă semnată de preotul Nicolae zugravul. **696.**

1846 mai 23. Inscripţie amintind această dată pe o cruce de cult ⟨de la bis. Şuici⟩. **686.**

1846 iunie 2. Drăghici Budişteanu pitarul şi soţia lui, Aristia, clădesc ⟨bis. Gliganu de Sus⟩. **414.**

1846 (7354) iunie 15. Zugravii Dumitru, preotul din Stoileşti, şi Nicolae, preotul din Stăneşti, semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Bratia din Deal⟩. **66.**

1846 august 10. Inscripţie amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Ceparii Ungureni⟩. **122.**

1846 august 13. Radu zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Hîrseşti⟩. **429.**

⟨*1846 august 20*⟩. Jupanul Neagoe ⟨Moţoc⟩, jupîneasa sa Simziana şi copiii lor sînt înfăţişaţi în pictura exterioară ⟨de la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **148.**

1846 august 20. Neagoe Moţoc, soţia sa Simziana şi copiii lor contribuie la tencuirea şi zugrăvirea în exterior ⟨a bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. **147.**

1846 noiembrie 20. Constantin zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Brad-Botuşari din Curtea de Argeş⟩. **271.**

1847. Andrei Schaudt ⟨meşter⟩ toarnă un clopot la Pesta, piesă aflată ⟨la bis. Dealu Viilor⟩. **334.**

1847. Inscripţie amintind această dată pe o cruce de cult ⟨de la bis. Şuici⟩. **686.**

1847 aprilie 10. Grigorie zugravul se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Deagu de Sus⟩. **331.**

1847 mai 23. Constantin zugravul ⟨din Argeş ?⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la *Schitul Brătăşeşti*, Brăteşti⟩. **90.**

1848. Constantin şi Dumitru sînt amintiţi pe o icoană ⟨de la bis. Goranu⟩. **425.**

1848. Ianache Văcărescu, marele logofăt, dăruieşte un potir ⟨la bis. Sf. Îngeri din Curtea de Argeş⟩. **283.**

184⟨8 ?⟩. Radu, Dumitru, Elena ş.a. sînt amintiţi pe o cruce funerară ⟨de la bis. Vulpeşti⟩. **766.**

1848. Teodosie ieromonahul ş.a. donatori ⟨la *Schitul Robaia*⟩, contribuie la zugrăvirea bisericii de aici, la executarea tîmplei ş.a. **602.**

1848 martie 25. Constantin zugravul ⟨din Argeş⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la m-rea Stînişoara⟩. **662.**

1848 martie 25. Inscripţie amintind această dată pe o icoană ⟨de la bis. Drăganu-Olteni⟩. **351.**

1848 mai 6. Constantin zugravul ⟨din Argeş ?⟩ semnează o icoană ⟨de la *Schitul Robaia*⟩. **604.**

1848 iulie 18. Constantin zugravul ⟨din Argeş⟩ semnează o icoană ⟨de la bis. Lipia⟩. **463.**

1848 august 14. Inscripţie amintind această dată ⟨la bis. Cotu⟩. **218.**

1848 august 20. Dumitru zugravul din Uda de Sus semnează lucrările de pictură executate ⟨la bis. Cotu⟩. **218.**

1848 noiembrie 22. Ioan Brătianu este înhumat sub o lespede mormîntală, fixată ⟨la cavoul din incinta bis. Şuici⟩. **691.**

1848 decembrie 12. Stan preotul, Rada preoteasa, Udrişte preotul ş.a. sînt amintiţi pe o cruce funerară ⟨de la bis. Albota⟩. **7.**

⟨*Sec. XIX către mijloc*⟩. Ghermano ierodiacon zugrav se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Valea Danului⟩. **742.**

⟨*Sec. XIX către mijloc*⟩. Bălaşa, Sandu, Riza ş.a. dăruiesc un potir ⟨la bis. Buna Vestire-*Greci*, din Piteşti⟩. **509.**

⟨*Sec. XIX către mijloc*⟩. D⟨umitru⟩ z⟨ugravul⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la bis. Valea Cucii⟩. **735.**

⟨*Sec. XIX către mijloc*⟩. Ion şi Stanciu sînt amintiţi pe o cruce funerară ⟨de la bis. Boişoara⟩. **50.**

⟨*Sec. XIX către mijloc*⟩. Stancu preotul şi Costache preotul, ⟨fiul preotului Ioan⟩, se semnează ⟨la bis. Teiu⟩. **693.**

— Sigle greceşti înscrise pe o piatră de tuf calcaros de meşterii care au lucrat odinioară la refacerea părţilor deteriorate din construcţia Bisericii Domneşti din Curtea de Argeş. **313.**

INSCRIPŢII ÎNDOIELNICE

1414...1806. Inscripţii sgrafitate ⟨la Biserica Domnească din *Curtea de Argeş*⟩, amintind aceste date şi numele Stăn Iriă şi C⟨os⟩tan-⟨din ?⟩. **1.**

1591 (7100) septembrie 8 — ⟨*... ?*⟩. Inscripţie lacunară pe o icoană ⟨de la bis. Sf. Voievozi, *Meculeşti* din *Piteşti*⟩. **2.**

1691 septembrie 1 — 1692 august 31 (7200). Dumitrache ⟨Lerescu ?⟩ este amintit pe o icoană ⟨de la bis. Sf. Voievozi, *Meculeşti* din *Piteşti*⟩. **3.**

1746 septembrie 1 — 1747 august 31 (7255 ?). Voicu comisul, Radu, Muşa ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de piatră ⟨de la *Prosia*⟩. **4.**

1830 (7338 ?) mai 1. Ion şi Mihul ieromonahul sînt amintiţi pe o cruce funerară ⟨de la bis. Sf. Trei Ierarhi, Sf. Niculae şi Sf. Paraschiva, din *Brătieni*⟩. **5.**

1847 (?). Radu Dragomir (?) ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨de la bis. *Găleşeşti*⟩. **6.**

1848 (?) octombrie (?) 9. Constantin este amintit pe o cruce funerară ⟨de la bis. *Mîrţeşti*, Săpata⟩. **7.**

FALSURI

1192 (6701). Inscripţie amintind această dată ⟨la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **1.**

(Înainte de 1261). Radu Basarab zideşte ⟨Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **2.**

(1261 noiembrie 14). Voislav ⟨voievod⟩ isprăveşte ⟨de zidit Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **3.**

1261 (6770) noiembrie 14. Dumitru zugrăveşte ⟨Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **4.**

1262 noiembrie 10. Inscripţie amintind data cînd s-a zugrăvit altarul ⟨Bisericii Domneşti din Curtea de Argeş⟩. **5.**

1262 (6771) noiembrie 10. Inscripţie atestînd data cînd s-au încheiat lucrările de zugrăvire a altarului ⟨Bisericii Domneşti din Curtea de Argeş⟩. **6.**

1262 (6771) noiembrie 12. Inscripţie amintind data cînd s-au încheiat lucrările de zugrăvire a altarului ⟨Bisericii Domneşti din Curtea de Argeş⟩. **7.**

(1273). Asan Caloian din Grokovo este amintit într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **8.**

⟨*Înainte de 1369*⟩ ⟨Ştefan ?⟩ Duşan (?) ⟨voievod al Serbiei⟩ este amintit într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească, din Curtea de Argeş⟩. **9.**

⟨*Sec. XVII*⟩. Iovan voievod, în lectură posibilă, redată ca replică la lectura unei inscripţii ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **10.**

— Biserica egipteană este amintită într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **11.**

— Biserica Ungrovlahiei este amintită într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **12.**

— Burilă Iliricul este amintit într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **13.**

— Chiril de la Gelpem (Jiu) este amintit într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **14.**

— Ioniţă Asan este amintit într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **19.**

— Kiril (care a predicat la Brîno şi la Cazari) este amintit într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **16.**

— Kuyula, rege din dinastia antică Saka (scitică), din Lahor, Nabucodonosor (?) ş.a. sînt amintiţi în inscripţii ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **20.**

— Luka (Lukiol episcop) din Sibiu este amintit într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **15.**

— Nicolae (Alexandru voievod) zugrăveşte ⟨Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **21.**

— Rocs de la Roman este amintit într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **17.**

— (Sotir ?), ban al Ungariei, este amintit într-o inscripţie ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **18.**

— Ugoditos (Tihomir) voievod tîrnoseşte ⟨Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **22.**

— Voislav voievod isprăveşte lucrările de zidire ⟨de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş⟩. **23.**

TEXTUL INSCRIPȚIILOR

ALBEŞTII PĂMÎNTENI, com. Albeştii de Argeş

1 **(1694 — 7202) august (20) (?)**

Cruce de piatră de 166,5/79/30/25 cm; literă de 3 — 6 cm, în relief; este aşezată pe partea din dreapta şoselei Cerbureni — Albeşti, în dreptul locuinţei lui Ioan D. Stanciu.

Cu bun(ă) | vr(e)rea Tatălui şi cu a | jutorul Fiiului şi | cu îndemnare(a) D(u)hul(u)i Sv(î) |[5] ntŭ. Rîdicatu-s-au această cin | stit(ă) cruce, pe cinstit hramulŭ | Sv(î)nt(u)lui Necolae, în | zilel(e) lui Io Costandin * | voevod. Şi s-au [1] nevoit ro |[10] bi(i) lui Dumn(e)zeu, ju | pan Paraschivul i | Vişa şi părinţi(i) dum | nealor, Neacşul, Anca, | Radul, Neacşa, Pred(a), Ili |[15] n ... [2] Ion, Cost | [an(di)na (?), Ivaşco, Mira (?)] [3] ... | ...[4]

Pe latura din stînga, cu literă de 2 — 5 cm:

Preda, Păuna чад ег(о)[5], Donca, | Barbul, Caplea, Mărgă | rita, Arsenie, Dragomir, | Neacşa, Costandi ... [6] | [5] Bratul, Ghinadie, Vas(i)le, Ion, | Dima, Minea, Neacşul, | Petco, Ca⟨p⟩ [7]le, Mi⟨ha⟩ [7] il, Gherghe, | Tud(o)ra, Ivaşco, Costandinŭ, | Leca, Cîrstina, ca să l(e) | [10] fie dumne(a)lor pome(a)n(ă) | în vĕci, am(i)nŭ. Пис | м(е)с(е)ца ав(тѹст) [8] ... [6] д(ь)н(и) | [к͠, лѣт ѯсв͠[9]][10] (?).

BIBLIOGRAFIE. 1. I. Gh. Diaconescu, *Inscripţii*, în GB, 1969, p. 861; 2. D. Bălaşa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 98; 3. Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 276 (text chirilic, în desen).

---

[1] „S-au", scris deasupra rîndului.

[2] Inscripţie deteriorată, neinteligibilă; pare să fi fost scris „⟨G⟩ri⟨go⟩riu(?), Pred(a) (?)". În transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*, se disting literele „n o v ă r i u p r i l" (?).

[3] Inscripţie ilizibilă, acoperită de bordura soclului în care este fixată crucea. Întregirea după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu.

[4] În transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, inscripţia nu a mai putut fi desluşită; cu dificultate se desprind literele „i m i a . s ă m l . l (?) r i n a" (?).

[5] Copilul lui.

[6] Inscripţie deteriorată.

[7] Întregirea după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu.

[8] În transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu se disting literele „a r i" (?).

[9] S-a scris în luna august, zile (20, anul 7202) (?).

[10] Inscripţie ilizibilă, acoperită de bordura soclului crucii; întregirea după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu. Menţionăm că în catagrafia din 1832, editată de D. Bălaşa, *loc. cit.*, apare data „7203" (1694 — 1695).

* După particularităţile grafice şi formularul inscripţiei, textul poate fi atribuit mai degrabă vremii lui Constantin Mavrocordat voievod.

2 **1830**

Pe crucea de piatră de sub numărul precedent, se mai află o inscripţie cu literă de 1,5 — 10 cm, în relief, pe latura din dreapta pietrei.

1830; | Ionŭ, | Păuna, | Maria.

BIBLIOGRAFIE. 1. I. Gh. Diaconescu, *Inscripţii*, în GB, 1969, p. 861; 2. Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 276.

ALBOTA, com. Albota

I 3 **⟨1806 după august 12 — octombrie 1⟩**

Pisanie pe o piatră de 37/65 cm, fixată în pridvor, pe peretele de la est, deasupra ușii de intrare în biserică ; literă de 1,5 și 4 cm, în relief, vopsită cu argintiu pe fond cenușiu ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Întru slava și întru cinstea Născăto(a)rii de D(u)mnezeu. | S-au ziditŭ această sf(î)ntă biserică din temelie, | de popa Andronaiche șătrar, în zilile d(o)mn(u)lui, | Ion Alexandru Nicolae Șuțul voivod, cu blagosloveniia | [5] preaos(fin)ți(i) sale mitrop(o)litului Dosotheu ; și s-au înpo|dobitŭ cum să ve(de) ; și s-au ziditŭ întru hramu Adormiri(i) | Precestei ; l(ea)t [1] . . . [2].

BIBLIOGRAFIE. N. Iorga, *Biserica din Albota*, în BCMI, XXVII (1934), p. 17 (cu foto. fig. 2).

---

[1] Menţiunea numelor lui Alexandru Suțu și al mitropolitului Dosoftei ⟨Filitis⟩ implică datarea de mai sus, voievodul ocupînd scaunul în această vreme, iar înaltul prelat păstorind de la 1793 septembrie 25 — 1810 ianuarie 15. Menționăm că în catagrafia eparhială din 1810, lăcașul și ctitorul său nu figurează între cele existente în epocă (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia — Argeș*, p. 58). Se cunoaște că Alexandru Suțu a domnit și în 1818 noiembrie 4 — 1821 ianuarie 19, cînd însă în scaunul mitropoliei se afla Dionisie Lupu (1819 mai 1 — 1823 ianuarie).

[2] Inscripție deteriorată, ilizibilă.

I 4 **⟨Cca 1806⟩**

Pomelnic pe o piatră de 32/24 cm, fixată acum în pridvor, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică ; literă de 1,5 — 3 cm, în relief, pictată cu argintiu pe fond cenușiu ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Pomelnicu titorilor : | Andronache ereu, Iona er(e)iț(a), | Dinŭ diac(on), Rada, Radu, Radu, | Evtenie er(o)mo(na)h, Tița er(ei)ț(a), | [5] Dumitra, Ili(n)ca, Ionŭ, | Iona, Vladu ereu, Ilina | er(ei)ț(a), Opria, Ili(n)ca, Grigorie [1] | . . . [2].

BIBLIOGRAFIE. N. Iorga, *Biserica din Albota*, în BCMI, XXVII (1934), p. 17—18.

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie și numele ctitorilor, în jurul anului cînd a fost clădit lăcașul.

[2] Pe rîndul următor, ulterior au fost săpate literele „G a ci".

I 5 **184⟨.⟩**

Icoană de lemn de 76/48 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavril, păstrată în altar ; literă de 1,1 cm, cu negru pe fond

gălbui-maroniu, în cimpul inferior al piesei; provine de la bis. Cuvioasa Paraschiva; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Aceste 2 ico(a)ne, Maica D(omnului) şi D(o)mnu | H(risto)s, s-au plătit de d[umnealui popa] [1] Stan. Morţ(i) : | Udrişte ereu, Dobra er(e)iţ(a), | Radu, Sanfira.

... [2] П(нс) р8ка [3] Stancea pr ... [2]

184⟨.⟩ [4] Ioniţă zugravu, oraş P[iteşti] [5].

---

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi, pe baza informaţiilor din textul aflat sub nr. 7.

[2] Inscripţie deteriorată.

[3] A scris cu mîna.

[4] Inscripţia poate fi datată înainte de 1848 decembrie 12, vreme în care donatorul acestei icoane şi celelalte persoane menţionate în text sînt pomeniţi pe o cruce funerară (să se vadă textul aflat sub nr. 7).

[5] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

II 6 — 1703 septembrie 1 – 1704 august 31 (7212)

Cruce de piatră de 102/45/20/13,5 cm, aşezată în incinta lăcaşului, pe latura de la vest; literă de 1,5 şi 3,5 cm, în relief; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Rîdicatu- |s-au această | sf(în)tă cruce, | în zilile lu | minatului d |omnu, Ion Cost |andin voevod, | în hramul Prea |cuvioase(i) | Paraschevei.

Pe latura din dreapta crucii:

Şi s-au ne |voit robul | lui Dumne |zeu, Co(s)ta | nădin, Ned |elea, Viş |an, Badea, | Drăgul |ina, Sta(n) | ciul, M(a)riia,

Pe latura din stînga:

Neacşa, M |uşa, Nea |ga, Tudo |ra, Dum | itru, Ca |zan, Neaga, | Anca, Mar |a, Costa(n) |din, Dumit | ra; l(ea)t 7212.

Pe partea din spate a crucii:

Toader, M |icul, Drag |omir, Voic |o, Gherghe, Mi | ria, Stancia, | Mihail, Io |sif, M(a)riia, Şe |rban, M(a)riia, S |ta(n)ciu, Ia | na, Preda, | M(a)riia, Vla |dul, Cazan, | Tănasie.

Zoică, | Radul, | Stan [1].

---

[1] Numele de pe acest rînd sînt scrise în marginea din dreapta, în partea superioară a textului de pe spatele crucii.

II 7 — 1848 decembrie 12

Cruce de piatră de 96/42/21,5/10,5 cm, aşezată în incinta lăcaşului, în partea de la vest; literă de 1,5 şi 3 cm, în relief; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

1848 dech(emvrie) 12. | Robu lui | D(u)mnezeu, | Stan ereu, | Rada er(e)iţ(a), | Udrişti er(eu), | Dobra ere(i)ţ(a), | Radu, San |fira, Şăr | bana.

AREFU, com. Arefu

8 **⟨18⟩35**

Icoană de lemn de 62/42,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, păstrată la muzeul parohiei; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond albastru, în cîmpul inferior al obiectului, în dreapta; provine de la vechea biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Pante|leimo|nŭ das|[c][1] ăl; | [18][1] 35.

[1] Ilizibil; întregirea ne aparţine.

BASCOV, com. Bascov

I 9 **1832 martie 20**

Inscripţie pe uşile împărăteşti ale lăcaşului: literă de 3 — 4 cm, cu negru, pe partea din spate a canatului din dreapta; la bis. Sf. Gheorghe.

Anul 1832 mart(ie) 20. | Aceste doaă sfin(te) uşi, | înpreună şi cu sfî(n)tul | steag s-au făcut prin | osîrdiia şi cheltuiala | pări(n)telui popa Co|standin Păiuşăs|cu, ca să le fie spre | pomenirea sufletelor | lor. Voico zograf, | oraşu Piteşti.

★

II 10 **1802 septembrie 1 — 1803 august 31 (73 11)**

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut pe drumul Bascovului *, „pă moşiia lu Radul Buliga mazilul".

Rîdicatu-s-au această sfîntă cruce întru cinstea mai marelui voievod. Pomeneşte, Doamne, Şerban iereu, Smaranda ieriţa, Mariia monahiţa, Ilinca ieriţa, Iordache, Păuna, Pîrvul, Nicolae, Zoiţa, Duminică, Cos(tan)di(n), Radu, Gheorghe, cu tot neamul lor; leat 7311 [1].

Textul după: „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...", la Arh. St. jud. Argeş, fond Prefectura jud. Argeş, dosar nr. 110/1832, f. 22 v.
Să se vadă şi: D. Bălaşa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 104.

[1] Data este scrisă şi cu litere-cifre chirilice.
* Drumul Bascovului pornea din dreptul comunei suburbane Bascov, a municipiului Piteşti, urmînd cursul pîrîului Bascov, către nord-vest. Menţionăm că la 1824 este atestat drept ctitor la biserica din „Gura Baţcovului" Martin Buliga (cf. I. Ionaşcu, *Catagrafia—Argeş*, p. 26).

BASCOVELE, com. Cotmeana

11 **⟨Cca 1795⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 56/53 cm; literă de 3 şi 5 cm, cu negru pe fond cenuşiu; inscripţia a fost retuşată; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din vechea aşezare „Grajduri".

† Pomelnicu ctitorilor. | Pomeneşte, D(oa)mne, | Ioan, Stănislava, Preda, | Iordache, Mihail, Vladu, | Sibicean(u), Bunia, Ioan ereu, | Ioana er(e)iţa, Thoma ereu, Niaga er(e)iţa, | Matthei ereu, Stana er(e)iţa, | Panteleimon, Gheorghie ereu, Mariia er(e)iţa [1], | Gheorghie ereu, Mariia er(e)iţa, | Stoica, Stancu, Pătru [2].

---

[1] Cuvînt scris deasupra rîndului.

[2] Inscripţia a fost datată după informaţia din pisania edificiului, rescrisă în a doua jumătate a sec. al XIX-lea, relevînd că a fost zidit la 1795 de Ioan Untariu din Slătioarele-Crucişoara. În catagrafia de la 1824 figurează drept ctitor „Ioan clucer" (cf. I. Ionaşcu, *Catagrafia — Argeş*, p. 26).

BĂBANA, com. Băbana

12 **1773 septembrie 1 ... 1828 august 31 (7282 ... 7336)**

Inscripţie pe peretele de bîrne al altarului, în exterior, în partea de sud-est; literă de 6 — 12 cm, săpată; la biserica de lemn din cartierul *Cotmeniţa* *.

Leat 7282 [1].

Pe peretele de bîrne al naosului, în exterior, pe latura de la sud, în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 5 şi 10 cm, săpată:

Leat 7336 [2] făc(u)tă, an (?), | la 1828.

---

[1] Văleatul corespunde anilor 1773 septembrie 1 — 1774 august 31.

[2] Văleatului îi corespunde anul 1828 ⟨ianuarie 1 — august 31⟩.

* La acest lăcaş, în naos, în partea din stînga se mai păstrează un jeţ de lemn avînd în cîmpul superior, cu literă de 1,5 cm, săpată, inscripţia „Eu Ionŭ copilu sinŭ popa Ilie", ce datează, probabil, din primele decenii ale sec. al XIX-lea.

BĂBUEȘTI, com. Dăești

13 **1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237)**

Cruce de piatră ce a existat în trecut în siliștea de lîngă „drumul cel mare", pe moșia schitului Ostrov.

Rîdicată cu ajutoru lui Dumnezeu, hramu Sfinti(i) Cuvioasi(i) Paraschivi(i), în zilele luminatului ⟨domn⟩ [1], Ioan Niculaie Mihai (sic) voievod, Mariia doamna (sic), în leat 7237, din osteneala robului ⟨lui⟩ [1] Dumnezeu, Sima, Nicolaie, Iordan, Mariia, Radu erei-monah, Dumitru, Ana, Tănase.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...", la Arh. St. jud. Argeș, fond. Prefectura jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 8.
Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 100.

---

[1] Omis.

BĂDENI, com. Dănicei

14 **⟨Cca 1843 ?⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 50/25 cm ; literă de 1,1 cm, cu negru și inițiale cu roșu, pe fond gălbui ; la bis. Sf. Împărați.

Pomelnicul titorilor. | Vii : | Gheorghe *, Elĕna, Anasta|sia, Joița, Policsenie, | Ana, Gheorghe, Dimitrie, | 5 Ioanŭ, Ana, Elena, Nicolae, | Mihai Joița, Nicolae, | Tarsița, Mariia, Nastasiia, | Alecsandru, Mariia.

În partea inferioară a acestui pomelnic continuă inscripția :

Popa Nicolae zugravu, | popa Dimitrie zugravu, | popa Dimitrie zugravu, | Ioanŭ zugravu [1].

Pe o altă coloană de 43/24 cm, cu literă de 1,2 cm, cu negru pe fond gălbui :

Morți : | Toma, Safta, Alecsa|ndru, Grigorie, Lucsandra, | Ecaterina, Radu, Safta, | 5 Hristea, Marica, Mariia, | Lucsandra, Efrusina, | Grigorie, Mariia, Joița, | Nicolae, Uța, Șărban, | Joița, Theodor [1].

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului în care lăcașului i-au fost dăruite unele obiecte (să se vadă textele aflate sub nr. 15 și 16). Menționăm că zugravii amintiți în pomelnic sînt atestați în surse epigrafice de pe la 1830—1845.

* Este probabil, Gheorghe ⟨Furduescu⟩, ctitorul lăcașului isprăvit la 1844 (să se vadă *Eparhia Rimnicului și Argeșului, Monografie*, vol. II, p. 1 023, unde este amintit drept ctitor și Mihnea Negulescu).

15 **1843 mai 10**

Icoană de lemn de 61,5/57 cm, reprezentînd pe Sf. voievozi Mihail și Gavriil, Sf. Nicolae și pe Iisus într-un medalion, la catapeteasmă, în partea din stînga ; literă de 0,5 cm, cu gălbui-alburiu pe fond maroniu în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Sf. Împărați *.

1843 mai 10. | Costandin zograf.

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană reprezentînd pe Sf. Împărați și Sf. Gheorghe (de 82/66 cm), purtînd data „1843".

16 **1844**

Icoană de lemn de 60/47 cm, reprezentînd pe Sf. Dimitrie, Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Elisabeta și Sf. Gurie, în pronaos, în partea din stînga, pe peretele de la est ; literă de 0,7 cm, cu gălbui pe fond roșcat, în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Sf. Împărați.

1844. C(onstandin) z(ograf).

BĂDICENI, com. Mălureni

17 **1800 noiembrie 21**

Pisanie pe o piatră de 52/95 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică : literă de 3 și 6 cm, în relief, pictată cu argintiu pe fond negru ; la bis. Intrarea în biserică.

În numele Tatălui și a(l) Fiu(lui) și a(l) Sf(i)ntului Du(h). | Înălțatus-au această sf(i)ntă și d(u)mne(zeia)scă biserică, | cu cheltuiala și ostenea(la) dumnelui Pavelŭ | postelnicu ; vic(ar), arhimandrit Argeș(ului), chirŭ Partenee [1]; | [5] să prăznuiaște hramul Întrarea în biserică | a preas-f(i)nte(i) Născătoare de D(u)mnezeu, P(u)r(u)rea | Fecio(a)ri(i) M(a)ri(i) ; anii 1800 noem(vrie) 21.

[1] La această dată, Partenie, arhimandritul m-rii Argeșului, nu mai era în viață (să se vadă inscripția de sub nr. 243).

18 **1800**

Inscripție pe suportul de piatră al mesei din altar ; literă de 2,5 cm, în relief, pe latura de la est a pietrei, într-un cîmp de 33,5/25 cm ; la bis. Intrarea în biserică.

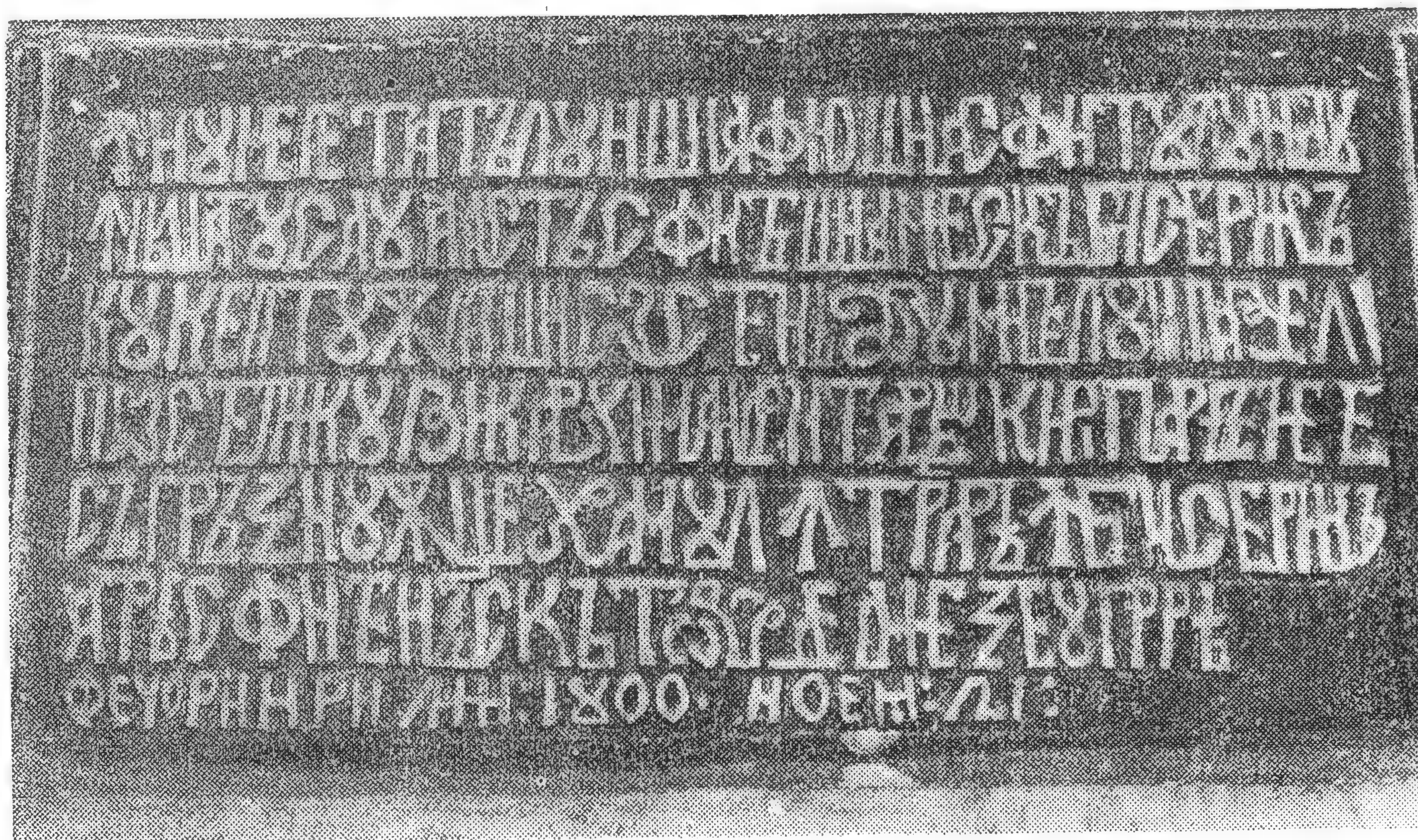

Fig. 1 — Pisania bis. Bădiceni. 1800

1800. | Un mitof de zid, | o moară, o cîrciu|mă pentru vin și o | [5] fașă pîntre B|uneșt(i), de do(o)zeci de | st(în)jni latu, și lu|ngu, trece rîu pînă | în Dialu Oi(i); eu Pav|el titoru, | cu blagos(l)oveni|ia sfinții sale, | episcop(u) Iosif.

Pe latura de la sud a suportului, într-un cîmp de 28/21 cm:

Să să știe că | moșia este | dată mona|stiri(i), din | [5] rîu la apus, în | Lacu Zgurli | și latu, din cursu Ruginoa|si(i) pînă în Mar|[10] ca, șaptez(e)ci | de stînjni.

19 ⟨Cca 1800⟩

Pomelnic pe o piatră de 57/35 cm, fixată în peretele de la proscomidie; literă de 4 cm, în relief; la bis. Intrarea în biserică.

Parthenie shimonah, | Ioan iereu, Isaiă | monah, Petru ier(e)u, | Iosif episcop, | [5] Dor(o)th(ei) er(o)monah, | Pavel, Ioan iereu, | Avram ereu, Maria pre(zvi)|tera, Safta prez(vi)te|ra, Nifon, Ion, Ion|[10] a, Nicol(a)e ereu ig(u)m(en)ul [1] (?).

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie și numele ctitorilor, în jurul anului în care s-a clădit lăcașul.

20 1811

Clopot de 36,5 cm înălțime și 38 cm diametru, suspendat în turla clopotniță: literă de 2 cm, în relief, în cîmpul superior al piesei; la biserica Intrarea în biserică.

S-au prefăcut cu chelt(uiala) dom(nealui), postelnicu Pavel; 1811.

BĂIAȘU, com. Perișani

21 ⟨Cca 1700 – 1720⟩

Inscripție pe o piatră ovală de 175/152 cm diametrul, așezată în partea din dreapta intrării în incintă, lîngă clopotniță; literă de 11 cm, săpată; la bis. Sf. Dumitru.

† Въ имѧ ѡ(т)ца и С(ы)на и С(вѣ)тагѡ Д(ꙋ)Ха [1], | hram Dumeneca a Tot(o)roru Sf(i)nțil[or]. | П(о)мѣн[и], Г(ос)п(од)и, д(ꙋ)ше ꙋсѡпшиХ [2] robi(i) lui D(u)mn(e)zău, beisĕ | reci, вѣчнаи [3] ... [4] Anc⟨..⟩ [4] St(a)n, A[n] [4]ca (?), Ion, Stana, Stăn ... | [5] ... [4] Ion [5] ... | ... [4]

---

[1] În numele Tatălui și Fiului și Sfîntului Duh.
[2] Pomenește, Doamne, sufletele adormiților.
[3] Veșnica ...
[4] Inscripție deteriorată.
[5] Inscripția a fost datată după grafie, prin analogie cu textele aflate sub nr. **704** și **708**, mai ales cu inscripția din 1721 sept. 1, scrisă de Oprea diaconul din Titești (nr. **51**).

22 **1845 februarie 6**

Icoană de lemn de 67,5/50,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhangheli, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al picsei, în stînga; la bis. Sf. Dumitru.

1845 fevruar 6. | De Costantin zograf.

BĂLCEȘTI, com. Nicolae Bălcescu

23 **⟨Sec. XVIII ultimele decenii⟩**

Inscripție pe o bîrnă din altar, pe latura de la nord, lîngă proscomidie; literă de 2 — 3,5 cm, săpată; la biserica de lemn, Adormirea Maicii Domnului, adusă de la Gîltofani în incinta Muzeului memorial.

Ionŭ, Ionŭ, | Stanca, Iona [1].

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie. Lăcașul a fost clădit *de enoriași*; aici erau slujitori, la 1808, preotul Ioan și diaconul Ioan (cf. *Catagrafia — Argeș*, ed. de I. Ionașcu, p. 22).

BĂLTENI, com. Tigveni

24 **1816 martie 25**

Pisanie în nișa de deasupra ușii de intrare în biserică; literă cu negru pe fond alb; la bis; Sf. arhangheli.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutoriu | Fiiului și cu săvîrșirea Sf(în)tului D(u)hŭ. S-au zi(di)t | această sf(în)tă beserică în zilele luminatului d(o)mn(u), | Io Ioan Caragea voevod, cu blagosloveniia iu | [5] bitoriului de [1]

D(u)mnezeu, episcop(ul) chiriu chir Iosif | [și] [2] osteneala dumnealui pitariului Costin Tigveanu | și a soți(i) dumnealui Safti i a polcovnecului | Matei Bălteanu i a soții sale Zoița i logo|fătul [3] Pascalie și a Ecaterini(i) Tigvenci(i), întru | [10] [măr] [2]irea și slava Sfinților Înger(i) | Mihail și Gavriil, la anul | 1816 martie 25.

BIBLIOGRAFIE. 1. D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe valea Topologului*, în GB, 1970, p. 785 ; 2. N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, f. 115.

---

[1] Scris deasupra rîndului.
[2] Inscripție deteriorată ; întregirea ne aparține.
[3] În orig. „logofătlu".

25 **⟨1753⟩ august 1 — ⟨1755⟩ august 1**

Clopot de 33 cm înălțime și 32 cm diametru, suspendat în turla clopotniță ; literă de 3 cm, în relief ; provint de la o veche biserică ; la bis. Sf. arhangheli.

[† Acest] [1]ŭ clopo(t) s-a(u) făcu(t) cu cheltuiala dumnealui Ioniță Tigvea(nu) v(el) [2] comis, | ca să fie la biserica dumnealui la Tig(veni). Și s-au făcut în zilele mări(i) sa(le) | domn(u)lui nostru, Io Costandin Geh(a)n v(oe)v(o)d ; | și s-[au] [3] făcu(t) în luna lui av(gust) 1 d(ăni) [4].

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 785.

---

[1] Inscripție deteriorată datorită sudurii aplicate piesei.
[2] Ioniță Tigveanul a fost mare comis la 1746 iulie 9 (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 322). Clopotul a fost dăruit lăcașului în vremea în care dregătorul amintit era, probabil, fost mare comis.
[3] Inscripție deteriorată ; întregirea ne aparține.
[4] Inscripția a fost datată în domnia lui Constantin Cehan Racoviță.

26 **⟨Cca 1816⟩**

Icoană de lemn de 73,5/50,5 cm, reprezentînd scena Adormirii Precistei, la catapeteasmă, în partea din stînga ; literă de 1 cm, cu alb pe fond roșcat, în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Sf. arhangheli.

Aceaste sfinte doao icoane s-a(u) făcut cu (sic) prin ostencala du(m)nealui coconului Matei [Tigveanul] [1].

---

[1] Inscripție deteriorată ; completarea, pe baza informațiilor ce ne-au fost comunicate cu prilejul cercetării lăcașului. Textul a fost datat după grafie, în jurul anului în care s-a clădit lăcașul.

BĂRBĂLĂTEȘTI, com. Valea Iaşului

27 **1800**

Icoană de lemn de 51,5/41,5 cm, reprezentînd pe Sf. Ioan, în pronaos în partea din dreapta; literă de 0,3 — 1,2 cm, cu alb pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; provine de la vechea biserică; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul.

1800. Pandeleimon | zugraf.

28 **1801 iulie 2**

Pomelnic pe o piatră de 63/42,5 cm, păstrată în altar; literă de 2— 4,8 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul.

† Pomeneşte, D(oa)mne, pre ro|bi tăi ctitori(i) sf(intei) biserici : | Stanciu, Ana, Costa(n)d(i)nŭ, S|măranda, Andreiŭ, Sanda, Ion, | [5] Anca, Radu, Despa, Slamna, Ma|rinŭ, Marica, Aldea, Iacovŭ, Tra|ndafir, Stanŭ, Nicolae, Radu, | Iftinca, Ștefanŭ, | Stanciu ; | [10] iul(ie) 2, leat 1801.

BĂRBĂTEȘTI, com. Cocu

29 **1832 septembrie 30**

Pisanie pe o piatră de 93/103 cm; inscripţia cu literă de 7,5 cm, in relief, in chenarul lespedei; a fost găsită în pridvorul bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Ciripani*, s. Răchiţele de Jos, c. Cocu; provine de la fîntîna Gavăt, aflată odinioară lîngă matca Cotmenei; la grădiniţa de copii a satului.

† Făcutu-s-au [această fîntî] [1]nă de rob(ul) lu Dumnezeu, Drăgușin, Călina, Nicolae, Ioan, Floarea, Costandin, Radu; Filaret egumenul sf(i)n(tei) măn(ăstiri) Cotmeana; | Macarie icon(o)m sfin(tei) mănăs(tiri) Cotmeana.

În cîmpul pietrei, cu literă de 4 cm, în relief:

Cursul api(i) din f[întînă] [1],
Cînd va fi rĕ[ce] [1] şi bună
Şi setea o potoleşte
Şi pre ctitori pomeneşte,
Pînă ce apa va curge,
Pomenirea nu să stinge.
Lea 1832 sept(emvrie) 30.

---

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea ne aparţine.

BERCIOIU, com. Budeşti

30 **1838 august 12**

Pisanie pe peretele de deasupra uşii de intrare în biserică, într-o nişă; literă de 3 — 5 cm, cu negru pe fond maroniu, într-un cîmp de 100/96 cm; textul a fost retuşat; la bis. Tuturor Sfinţilor.

† În numele Tatălui, al Fiiului şi al Sfî(nt)ŭ Duh, amin. | S-au înnălţat această sf(înt)ă şi d(u)mnezeiască biserică din temelie întru ci(n)stea hramului Duminici(i) Tu|turor Sfinţilor, cu toată osîrdiia şi cheltuia | 5 la sfinţie(i) sale părintelui arhimandrit chirio Nicta|rie, egumenu sfintie mănăstiri Coziia, propitaru [1] acestii | moşii Ruda ce-i zici şi Bercioiu, începîndu-să la leat 1834 | zidirea sfintii biserici, iar la leat 1838 s-au | şi săvîrşit cu toa(tă) podoaba ei, precum să vede, în zi | 10 lele preaînnălţatului nostru domnu, Io Alexandru Dimitrie | Ghica voevod, ocîrmuindu-să sfînta mitropolie de trei | arherei, adică de preaosfinţiia sa chirio, Neofit | ipiscopu Noului Severin, de preaosfinţiia sa chi|rio Chesarie ipiscopŭ Buzăului şi de preao | 15 sfinţiia sa [2] chirio Ilarion ipiscop [3] Argeşu(lui); | leat 1838 avgust 12.

---

[1] Cu prilejul retuşării inscripţiei s-a scris greşit „propintaru".
[2] „Sa" este scris deasupra rîndului.
[3] Cu prilejul retuşării inscripţiei s-a scris greşit „ipispip".

31 **1838 august 12**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 3,5 cm, cu alb pe fond albăstrui-cenuşiu, în dreptul lor; la bis. Tuturor Sfinţilor *.

Chesarie monah;
Mafthei Dimitriu [1];

Nictarie arhimandrit | și egumen sfintei mănăstiri | Cozie; Daniil Gărdescu ier(o)monah și clisiarh | sfintei mănăstire Coziia; Gheorghie Gheorghieu.

În partea inferioară a siluetei lăcașului reprezentat în panoul votiv este scris:

Leat 1838 avgu(st) 12.

---

[1] Tînăr; este reprezentat în apropierea lui Chesarie monahul.

* La acest lăcaș, pe glaful ferestrei din altar, se află un grafit cu literă de 0,7 — 3 cm. 1835. | Popa Șărbanŭ | dohomnicu, | amu ghesi . . . | . . ."

32 **1838**

Icoană de lemn de 63,5/52 cm, reprezentînd pe Sf. Cuvioasa Paraschiva, în pronaos, în partea din stînga; literă de 0,7 — 1,3 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga; la bis. Tuturor Sfinților *.

1838. | Ioan zugra(v) [1].

---

[1] O inscripție asemănătoare era scrisă, probabil, și pe icoana reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, așezată tot în pronaos, în partea din dreapta; din text se mai disting doar cifrele „. . . 38".

* Precizăm că pe o altă icoană de lemn de 65,5/53 cm, înfățișînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, de lîngă catapeteasmă, în partea din dreapta, și care provine de la o veche biserică este înscrisă data „1804", urmată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. **17**).

BERISLĂVEȘTI, com. Berislăvești

I 33 **1753 septembrie 1 — 1754 august 31 (7262)**

Pisanie pe ancadramentul de piatră, de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 6,5 cm, în relief, pictată cu roșu, într-un cîmp de 49/95 cm, încadrat de motive florale; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești).

† Întru slava marelui D(u)mnezeu celui în Sf(î)nta Troiță închinat ș(i) | întru cinstea și lauda Sfinților Trei Erarhi, Vasilie cel Mare și Grigo|rie Bogosl(o)vu și Ioan Zlatoust și Sf(î)ntului Mucenicu Gheorghe, s-au ziditŭ | din t(e)melie și s-au înfrum(u)sețatu cu zugrăveala aceast(ă) sf(în)t(ă) bĕsĕrică, de dumnealui | [5] răposatu Sandu Bohșăn(e)scu bi(v) vel pah(arnic), leat 7262, în zile(le) mări(i) sale, Io Grigorie Ghica v(oe)v(o)d [1].

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăveşti*, în BCMI, 1924, p. 78 ; 2. *Berislăveşti*, în GM, 1935, p. 3 ; 3. Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 8.

---

[1] Grigore Ghica a ocupat scaunul ţării pînă în august 1752. La data amintită în text, domnea Constantin Racoviţă (1753 iunie — 1756 februarie). Văleatul relevă momentul cînd a fost isprăvit lăcaşul (cf. I. Ionaşcu, *Acte relative la Sandu Bucşănescu*, în AO, 1934, p. 334), însă pisania, în forma în care ni s-a păstrat, a fost scrisă ulterior (să se vadă inscripţia aflată sub nr. 36). Aceasta explică de altfel şi eroarea din text. Menţionăm că I. Ionaşcu, *Biserici din Olt*, Adăogiri, p. 266 citează un document din iulie 1753, consfinţind o danie la ctitoria lui Sandu Bucşenescu.

I 34 — 1762

Pisanie pe o piatră de 27,5/65,5 cm, fixată în pridvor, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică ; literă de 2,5 cm, în relief ; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăveşti).

† Întru cinstea şi lauda praştii lui David, cea întreit înpletită | funiia cea de mătase roşie, a lui Solomon, biciul cuvîntului cel întreit | înpletit, Sf(in)ţi ierarş(i) Vasilie cel Mare, Grigorie Bogos(lovul) şi Ioan Zlatoustŭ | s-au zidit acest sf(î)nt l(ă)caş de dumnelui Sandu Bucş(ă)nescu biv vel paharnicŭ. Iar ră |[5] mîindŭ acest zid, din prejur, neisprăvit s-au ispr(ă)vit de preacuviosul | chir Nicodim ier(o)monahul Beligrădeanul, fiind igumenŭ la | acestŭ sf(î)nt l(ă)caş, în zilel(e) preluminatului d(o)m(n), Io Costandin Nic(olaie) voevod, | cu bl(a)gosloveniia preasfinţitului chiru, chir Grigorie mitrop(o)lit; leat 1762.

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăveşti*, în BCMI, 1924, p. 78 ; 2. D. Bălaşa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 103.

I 35 — ⟨După 1760 iulie 28 — cca 1762⟩

Inscripţii ce au existat în trecut, în dreptul portretelor ctitorilor reprezentaţi în pronaosul bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăveşti) *.

Chir Grigorie mitropolit ;
Niţu Bucş⟨ănescu⟩ [1] ;
. . . [2] ;
Sandu Bucşănescu ;
Maria Bucşănescu ;
Minco B⟨u⟩c⟨şănescu⟩ vel cl⟨u⟩ce⟨r⟩ ;
Niţa [3] ;
G⟨h⟩eorg⟨h⟩e cl⟨u⟩ce⟨r⟩ . . . [4] ;
Chera post⟨elnic⟩ [5].

Textul după : Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad. plicul VII, f. 8.

---

[1] În mss. A. 1 009, *loc. cit.*, în dreptul său este trecută menţiunea „bătrîn".
[2] Din mss. cit. rezultă că urma — o fiică fără nume ; menţiunea este făcută între paranteze, sub numele lui Sandu Bucşănescu.

[3] Menţionăm că, Mincu Bucşănescu a fost căsătorit cu Ancuţa Zătreanu (cf. I. Ionaşcu, *Acte relative la Sandu Bucşănescu*, în AO, 1934, p. 330).
[4] După numele său, în mss. cit. urmează puncte de suspensie.
[5] Inscripţiile au fost datate ca ulterioare numirii în scaunul mitropoliei a mitropolitului Grigorie şi pînă în jurul anului cînd s-au încheiat lucrările de construcţii la schitul Berislăveşti (cf. şi inscripţia de sub nr. precedent).
* În urma refacerii picturii, inscripţiile au fost rescrise.

I 36 **1804**

Inscripţie pe coloana de piatră din pridvor, de pe latura de la vest, în partea din dreapta intrării ; literă de 3,5 cm, în relief, într-un cîmp de 47/23 cm ; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăveşti).

† Această pisa|nie s-au scrisŭ | acumu de sfin|ţiia sa părintele |[5] arhim(andrit) Theodosie, | că era nesc|risu ; 1804.

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăveşti*, în BCMI, 1924, p. 78 ; 2. C. Voicescu, *Schituri-Metohuri*, în BOR, 1974, p. 117, nota 33.

I 37 **1781**

Clopot de 58 cm înălţime şi 56 cm diametru suspendat în clopotniţa de pe latura de la est a lăcaşului ; literă de 2,5 cm, în relief ; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăveşti).

Acestu clopotŭ şi celŭ mai micu s-au prefăcut prinŭ Nicodim igumenulŭ Berislăveşti(lor) ; | 1781 [1]. I(ohann) W(entzel) [2].

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăveşti*, în BCMI, 1924, p. 78 ; 2. *Berislăveşti*, în GM, 1935, p. 3.

---

[1] Cu cifre arabe.
[2] Să se vadă C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 901 nota, care relevă că, Iohann Wentzel era, probabil, fiul lui Wolf Wentzel (*ibidem*, p. 899).

I 38 **1800**

Clopot de 34 cm înălţime şi 38 cm diametru, suspendat în clopotniţa de pe latura de la est a lăcaşului ; literă de 1,5 cm, săpată în cîmpul superior al piesei ; la bis. St. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăveşti).

1800 [1]. | S-au fec(ut) de dumnialui porin(tele) m(onah ?) Theodos(ie) al Cosi(i).

BIBLIOGRAFIE. T. G. Bulat, *Berislăveşti*, în BCMI, 1924, p. 78.

---

[1] Cu cifre arabe, de 2 cm, în relief.

I 39 **1801**

Clopot de 64 cm înălțime și 73 cm diametru suspendat în clopotnița de pe latura de la est a lăcașului ; literă de 2,5 cm ; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești).

† La leat 1754 făcutu-s-au acest clopot de dumnealui Sandul Bucșenescul vel paharn(ic) | și s-au dat la schitul dumnealui ce să numĕște Bereslăvești, plaiol Arifului din sud | Argeș ; și au stătut pînă la leatu 1788, în războiol ce au avut Poarta Otomanicească cu Poar(ta) | Chesarecească, cînd s-au ars mănăstire Cozii s-au ars și Bereslăvești(i) cu totul ; atunci s-au spart | [5] și acest clopot care acum s-au prefăcut mai băgîndu-să întrînsul 2 clopot(e), de sfinția sa | părintele Theodosie arhimandritul Cozii, | anu 1801.

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăvești*, în BCMI, 1924, p. 78 ; 2. *Berislăvești*, în GM, 1935, p. 3.

I 40 **⟨După 1793 — cca 1820⟩**

Cruce de piatră de 78,5/48,5/21/19,5 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la nord, în dreptul altarului ; literă de 3 — 4 cm, în relief ; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești).

Iosif | arhiereu, | Iosif | monah ce au stă | [5] tut st⟨areț ?⟩ . . . [1] an, | Voica . . . [1] ec, | Ecaterina [2] . . . [3]

---

[1] Inscripție deteriorată, acoperită parțial cu mortar.
[2] Inscripția a fost datată începînd din vremea cînd episcopul Iosif al Argeșului a ocupat scaunul eparhiei și pînă către sfîrșitul păstoriei sale.
[3] Inscripția care urma nu mai este lizibilă, fiind acoperită de postamentul crucii.

II 41 **1793 septembrie 1 — 1794 august 31 (7302)**

Cruce de piatră de 179/87/37/26 cm ; literă de 5,5 cm, în relief ; crucea se află pe locul unei vechi biserici, pe partea din dreapta uliței care urcă în sat, din dreptul fostului schit Berislăvești.

Cu vrerea lui D(u)mn(e) | zeu s-au ridicat ace | astă s(fîntă) cruce în hr(a)m(ul) | sf(intei) P(rea)cuv(ioasei) P(a)rasch(i)vi(i), | [5] de robi(i) lui D(u)m(nezeu), Ion, | Stanca, D(u)mitr(u), S(o)ra, | Pătrașco, Gligore, | Anghilina 3 [1], Rada, I | ona, Aspra, Ștefan, Sa | [10] lomiia, Călin . . . [2] mtra, | Ion, Ecat(e)r(i)na, Mariea, I | cater(ina ?), Ioan (?), Manole, Nisto(r), | Stanc(u), Maria, Ean . . . [2] (?)

Pe latura din dreapta, cu literă de 5 cm, săpată :

..cin, Stană | a, Ventil(ă) erei, | St[an ?] [3] ereu, Ilinc|[a] [3]ereiţa, Manole, | [5] Mari ... [2] Florea, | Matei, V(a)sile, | Şărban, Voica ; | 7302. | Pis Cozma erod(iacon).

---

[1] În orig. „Г̃" (= 3), adică pomenirea numelui să fie făcută de trei ori.
[2] Inscripţie deteriorată.
[3] Inscripţie deteriorată. Întregirea a fost făcută de noi.

BÎRLOGU, com. Negraşi

42 **1642 (7150) martie 20**

Cruce de piatră de 220/93/42/31 cm ; literă de 1 şi 5,5 cm, în relief ; se afla în trecut pe un loc, în amonte, pe valea Dîmbovnicului, la cîţiva kilometri depărtare * ; este aşezată în incinta bis. Cuvioasă Paraschiva, pe latura de la nord.

† В(ъ)здви|же сеи | ч(ь)стни кр(ь)сть [въ | мо] [1]лбꙋ и вь похвал(ь) ч(ь)стное Ꙋсп|[5]ениа Б(о)г(о)р(оди)ца н(а)шеа, П[р] [1]н|снод(ѣ)ви М(а)рїа. Пис въ д(ъ)ни, |Іѡ Матеи воевод. Моленїе | [раб] [1] б(о)жи, ереи Воико и Мꙋш...|. ..[2] не, Мꙋшат, Шьрбꙋ, Добъра...|[10]...[2] ана, Нѣкшꙋл, Ѩнка, фе...[2]| [До] [1]бра, Ѩксентие, Мꙋш[а] [1], Ꙋ[д]р[ѣ] [1](?) |...нъ... во...| ... ни... ꙋ... а...| ...[2] [п] [1]ѡп(?) Димитр[ꙋ?] [1]; въ | ҂зрн, пис м(е)с(е)ца марти(е) к̃ [3].

† S-a ridicat această cinstită cruce în ruga şi în lauda cinstitei Adormiri a Născătoarei noastre de Dumnezeu, Pururea Fecioara Maria. S-a scris în zilele lui Io Matei voievod. Rugăciunea robului lui Dumnezeu, preot Voicu şi Muş ... ne, Muşat, Şărbu, Dobăra ... Ana, Neacşul, Anca, Fe..., Dobra, Acsentie, Muşa, Udrea (?) ... popa (?) Dumitru (?) ; în 7150, a scris în luna martie 20 [4].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Inscripţii*, în GB, 1969, p. 861—862.

---

[1] Inscripţie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripţie deteriorată.
[3] În medalionul de la intersecţia celor două braţe ale crucii mai era scrisă o inscripţie, în cea mai mare parte, acum, ilizibilă.
[4] Precizăm că I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, relevă că în partea inferioară a celor „două colţuri ale braţului orizontal" mai era scris „Stan ot C(împulung ?)".
* Iniţial a fost ridicată lîngă „Lacul sec, din hotarul de apus al megieşilor Degeni şi Bîrlogeni" (cf. I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*).

BÎRSEȘTII DE SUS, com. Tigveni

43 **1845 decembrie 11**

Icoană de lemn de 79,5/58,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos în partea din stînga; literă de 0,6 cm, cu gălbui pe fond verzui-gălbui, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Dumitru.

1845 d(e)ch(e)mvr(ie) 11. | C(o)st(an)d(in) z(u)gr(a)f.

BLEICI, com. Golești

44 **1809 iunie 23**

Cruce de lemn sculptat de 37,5/24 cm, păstrată în altar; literă de 0,7 — 1 cm, în relief, în partea inferioară a uneia din fețele piesei; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

1809 | iun(ie) | 23;
Ștefan, Maria [1].

Pe suportul obiectului, în interior, cu literă de 1 cm, cu roșu:

Ion sin Cos|tin | Runcianu | zugrăvită.

[1] Numele donatorilor și al meșterului semnalate și de Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat-diaconul din Opătești*, în B, IV (1982), p. 244, nr. 24.

BOHARI, com. Mălureni

45 **1641 (7150) septembrie 15**

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 2,5 și 8 cm, în relief, într-un cîmp de 60/137 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Cu vrērea Tatălui şi cu ajutoriul Fiiului şi cu săv(î)rşirea preasv(î)ntului D(u)hŭ, ad|evărat. Rîdicatu-se-au şi se-au făcut această sf(î)ntă besērecă, pre numele preacinstitei şi lumin|atei născătoare a lu I(isu)s

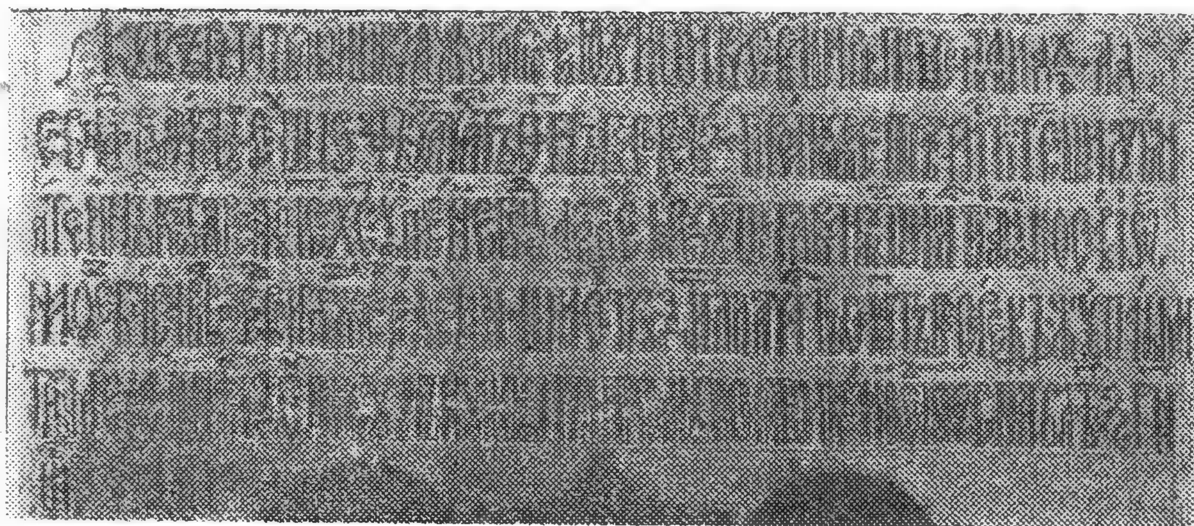

Fig. 2 — Pisania bis. Bohari. 1641

H(risto)s Ўспенїе Б(о)г(оро)дн(ц)е [1], în zilel(e) m(a)relui şi a bunului şi m(i)l(o)stiv domnul nostru, Io | Mathei Basarab voevod и г(о)сп(о)жда его [2], Eleni. Şi se-au trudit la această sf(î)ntă besērecă jupanŭ Mi|[5] trea marele şifar, den-preună cu jupîneasa lui, Sora şi cu fiiu său Ion spat(ar); v(ă) leat 7150, | m(e)s(e)ţa sep(temvrie) 15 d(ă)ni.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. I. Iancu, *Biserica din Bohari*, în PO, XII (1931), nr. 6, p. 10; 2 Maria Golescu, *Comunicări. Biserica din Bohari*, în BCMI, XXXV (1942), p. 188 (cu foto. fig. 1).

---

[1] Adormirea Născătoarei de Dumnezeu.
[2] Şi doamna lui.

46 **⟨Cca 1771 — 1781 ?⟩ iunie 14**

Inscripţie în partea superioară a uşii de intrare în biserică, deasupra pisaniei: literă de 3 — 5,5 cm, cu negru pe fond cenuşiu, într-un cîmp de 15/120 cm; textul a fost retuşat; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

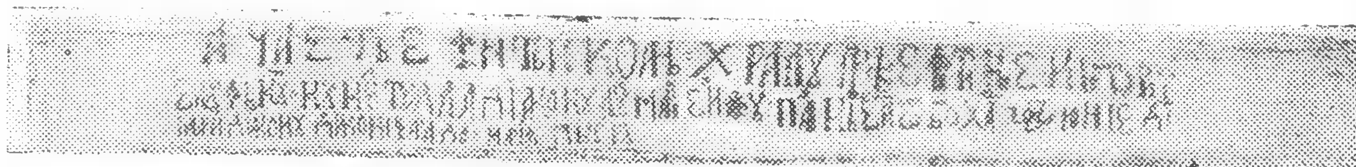

Fig. 3 — Inscripţie de la bis. Bohari. ⟨c. 1771—1781 ?⟩

Această sf(î)ntă icoană, hramu Preasf(i)nti Născăto(a)rii | s-au făcut cu cheltuiala diaconului Marin, sin jupan Cîrsti ot Bohar(i) [1]; iunie 14 [2];

Marin diaconu, di(a)coniţa Rada, Mariia [3], Pătru [4].

BIBLIOGRAFIE. Maria Golescu, *Comunicări. Biserica din Bohari*, în BCMI, XXXV (1942), p. 188, foto. fig. 1.

---

[1] Marin diaconul, fiul Cîrstei din Bohari, este atestat în 1771 oct. 11 (act la Arh. St. Buc., Ep. Argeș, V/12).
[2] Cu cifre arabe. Inscripția nu mai păstrează caracteristicele grafiei vremii în care a fost scrisă (cf. foto. citată, utilizată de noi pentru colaționarea textului).
[3] Mariuța (Mariia), fiica preotului Marin, al Cîrstei din Bohari, este amintită pe foaia de zestre dată de tatăl ei, la 1781 ian. 14 (la Arh. St. Buc., Ep. Argeș, V/14).
[4] Un Pătru logofăt din Bohari este atestat pe foaia de zestre a Mariuței, din 1781 *(ibidem)*; el ar putea fi soțul acesteia?. Pe baza informațiilor din documentele citate inscripția ar putea fi datată ⟨cca. 1771 — 1781 ?⟩.

47 **⟨1748 — 1749⟩**

Icoană de lemn de 88,5/61 cm, reprezentînd pe arhanghelul Mihail, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,2 — 0,6 cm, cu negru pe fond roșcat, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Această sf(î)ntă și dumnezăiască icoană o cumpărat Ene cu tatăl său Ene, Voica și cumna [1] . . . [2].

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie și factura artistică a piesei, prin analogie cu obiectul aflat sub nr. următor.
[2] Inscripție deteriorată.

48 **1748 septembrie 1 — 1749 august 31 (7257)**

Icoană de lemn de 67,5/61 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga; literă de 1 cm, cu negru pe fond roșcat, în cîmpul inferior al piesei, pe ramă; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

[Ace]as[tă] [1] ico[ană] [1] s-au cumpărat de dumnia(lui) jupan Cîrstea и съпрѹжница его [2], Neacșa.

În partea superioară a acestei inscripții mai este scris:

. . . [3] ghe [4] zug[raf] [1]; l(ea)t 7257.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Și soția lui.
[3] Inscripție deteriorată.
[4] Numele zugravului ar putea fi „Gheorghe" (?).

49 **1786**

Clopot de 24 cm înălțime și 28 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2 cm, în relief, în partea inferioară a piesei; provine de la fostul Schit Bădiceni (?); la bis. Adormirea Maicii Domnului *.

Făcut de Iacov [1], la bisĕrica de la Bohar(i), hramu Ovedenia ; 1786 [2].

---

[1] Logofătul, ctitorul fostului Schit Bădiceni (să se vadă şi N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 46).
[2] Cu cifre arabe.
* La acest lăcaş, un grafit — de pe o cărămidă aparentă, pe latura de la sud a pronaosului — mai aminteşte de „Ioana ; septevr(ie ?), 1819".

BOIŞOARA, com. Boişoara

I 50 **⟨Sec. XIX către mijloc⟩**

Cruce de piatră de 72/45 cm fixată în zidul pridvorului, în exterior, pe latura de la vest, în partea din dreapta intrării ; literă de 5 — 9 cm, săpată ; la bis. Sf. Treime.

Пом(е)ни, Г(о)с(по)дн [1] д(ȣ)ши ȣсо|пши рабї б(о)жї [1]| Ion, † | Stanciul [2].

---

[1] Pomeneşte, Doamne, sufletele adormiţilor robilor lui Dumnezeu.
[2] Inscripţia a fost datată de noi, după grafie, deşi utilizarea formularului slavon poate lăsa impresia că ne aflăm în faţa unui text mai vechi.

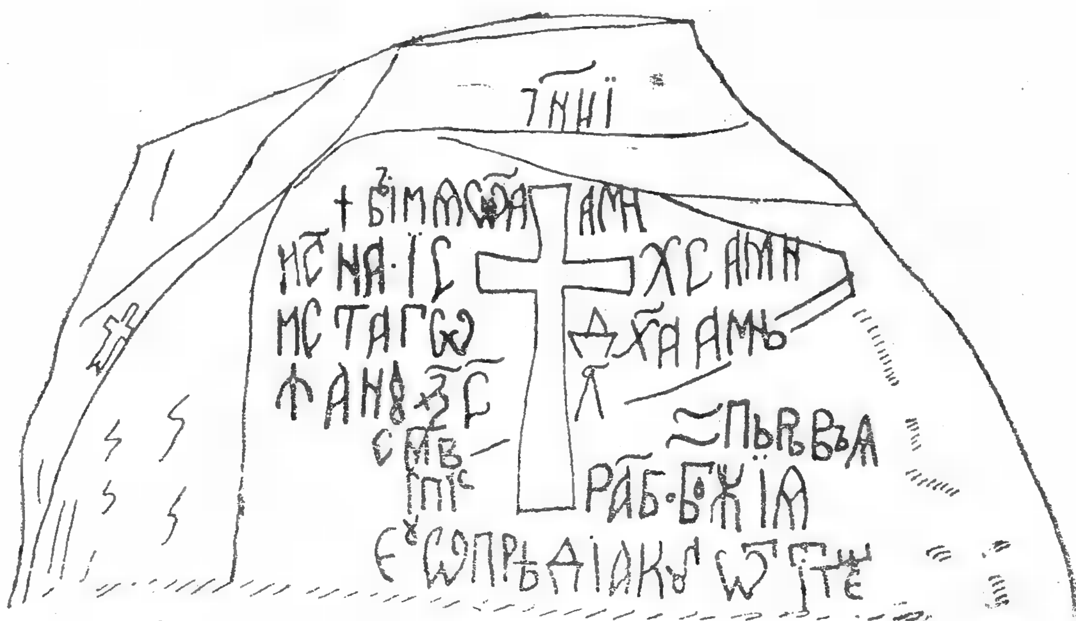

Fig. 4 — Inscripţie de la Boişoara. 1721

II 51 **1721 (7230) septembrie 1**

Inscripție pe un bolovan de rîu de 168/280 cm, avînd reprezentată pe trei laturi ale sale, cîte o cruce ; literă de 7 — 16 cm, săpată ; piatra se află lîngă Valea Boișoarei, în incinta locuinței Lucicăi Ancuța.

† Бъ їмѧ Ѡ(т)ца, ам(и)н | и С(ы)на, ам(и)н | и С(вѣ)тагѡ Д(ꙋ)ха, ам(и)нь [1] | În anul 7230 |[5] с(еп)т(е)мв(рїе) [2] пър[ъв]ъѧ [3].| Їспїс(ах) раб божїѧ [4],| eu, Oprea diac⟨on⟩ul ot Titeșt(i).

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 120 (și desen, fig. 23 la p. 121) ; 2. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41 (cu text și trad.) ; 3. Idem, *Călimăneștii*, p. 63 (cu trad.).

---

[1] În numele Tatălui, amin și al Fiului, amin și al Sfîntului Duh, amin.
[2] Inscripție greu lizibilă. D. N. Ionescu, *loc. cit.*, a citit „Eih".
[3] Inscripție deteriorată, greu lizibilă. D. N. Ionescu, *loc. cit.*, a citit „Pirmia".
[4] Septembrie întîi. A scris robul lui Dumnezeu.

BORLEȘTI, com. Merișani

I 52 **1753 (7261) august 15**

Pisanie pe ancadramentul de piatră de la ușa de intrare în biserică, de 85,5/84 cm ; literă de 3,5 — 5,5 cm, în relief ; inscripția este încadrată de motive vegetale ; la bis. Sf. Nicolae.

† Această sfîntă și dumneze|iască biserică unde să cinste|ște hramul Sf(î)ntului Nicolae easte | zidită și înfrumusițată în zilele do|[5]mnului no(s)tru, Ion Costandin Racoviț(ă) v(oe)v(o)d, de dumne(a)lui jupan Toma Rătescu | bi(v) v(e)l șatrar sin jupan Ianache, pen|tru a dumnealui ș(i) a niamul(u)i dum(nealui) po|menire, cînd au fostŭ cursu anilor | 7261 av(gust) 15, | 1753 [1].

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Drăghiceanu, *Însemnări. Biserica din Borlești—Muscel*, în BCMI, XXIV (1931), p. 46 ; 2 *Borlești—Argeș*, p. 7.

---

[1] Cu cifre arabe.

I 53 ⟨După 1753 — 1800 ?⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest ; literă de 4 cm, cu alb pe fond cenușiu maroniu, în dreptul lo· ; inscripțiile au fost retușate ; la bis. Sf. Nicolae.

жꙋпаница [1]его [2], Safta ; | jupan Toma [3] ; |
jupan Costandin [4] ;
jupan Toma ; | jupan Gheorghe [5] ;
жꙋпаница его [2], Balașa ;
coco(a)na Maria [6] ; | coco(a)na Catrina [7] ; |
coco(a)na Joița [8].

---

[1] În orig. „жꙋпънеска”.
[2] Jupanița lui.
[3] Toma copil este înfățișat în dreptul jupaniței Safta.
[4] Copil înfățișat în apropierea jupaniței Safta.
[5] Gheorghe copil este reprezentat în dreptul jupanului Toma.
[6] Tînără înfățișată în apropierea jupaniței Bălașa.
[7] Copilă reprezentată în apropierea Mariei.
[8] Tînără reprezentată în apropierea Mariei. Inscripțiile au fost datate ca posterioare anului în care a fost clădit lăcașul.

I 54 1758 mai 1

Clopot de 55 cm înălțime și 50 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului ; literă de 3 cm, în relief, în partea superioară a piesei ; la bis. Sf. Nicolae.

Acest clopot iaste făcutŭ de dum(nealui) Toma Rătesculŭ biv vel | șăt(rar) și s-au închinat sf(i)nti bisearici de la Borlești, pentru | pomenire ; mai 1 | leat 1758 [1].

---

[1] Cu cifre arabe.

II 55 1660 ⟨după septembrie 16 — decembrie 31⟩

Cruce de piatră de 286/81,5/37,5/27,5 cm ; literă de 9 cm, în relief ; a fost adusă de lîngă o fîntînă din apropierea căii ferate ; în trecut se afla pe „moșia Răducului sin biv cluceru za arie Gheorghe Vărzaru” ; a fost transformată în monument al eroilor din 1916 — 1918 ; se află lîngă școala generală din Borlești.

...[1] нсѣ ра|ба б(о)жїе жꙋп|анꙋ Радꙋ вел | армашꙋ, жꙋ|паница Ιѡ|ана, жꙋпа|нꙋ Костандин|...[2]

Pe latura din stînga :

Вь лѣт | ҂зрѯн [3]. | Сава мещ(е)рь.

...[4] robul lui Dumnezeu, jupanu Radul mare armaș, jupanița Ioana, jupanu Costandin ...[2]

În anul 7168 [3]. Sava meșter [5].

BIBLIOGRAFIE. **1** I. Gh. Diaconescu, *Inscripţii*, în GB, 1969, p. 862; **2** D. Bălaşa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 97.

[1] Inscripţie deteriorată; ilizibilă. Pe primele cinci rînduri care preced acest text se mai disting doar unele litere sau fragmente de litere.

[2] Inscripţia de pe următoarele rînduri este acoperită cu ciment şi de soclul în care este fixată crucea.

[3] Văleatul a fost calculat, probabil, după stilul de la ianuarie. Inscripţia a fost datată corespunzător domniei lui Grigore Ghica voievod, amintit în traducerea textului cuprins în nota următoare.

[4] În „Delă pentru scrierea crucilor de piatră..." la Arh. St. jud. Argeş, fond. Prefectura jud. Argeş, dosar nr. 110/1832, f. 22, este redată inscripţia „Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Duh(u)l(ui) Sfînt. S-au ridicat această cruce, din temelie, hramul Sfînt(ul)ui ierarh Nicolaie, în zilele preaînnălţatului d(omn), Grig(o)re Gh(ica) voivod, pentru a dumnealor pomenire...". Lectura inscripţiei nu prezintă însă suficiente garanţii.

[5] Inscripţia meşterului şi la Maria Golescu, *Comunicări. Crucea de piatră din Vărzari*, în BCMI, XXXV (1942), p. 190.

BRADU CLOCOTICI, com. Racoviţa

56 **1777 septembrie 1 — 1778 august 31 (7286)**

Cruce de piatră de 154/75/31/24 cm; literă de 5 cm în relief; crucea este aşezată pe partea din dreapta drumului care vine de la Copăceni, în apropierea bisericii din Bradu.

† Cu voia lui | D(u)mnezeu ri|dicatu-s-au acea|stă sf(î)ntă cru| [5]ce în hramul | Preacuvioa|si Paraschivi. | Пом(е)ни, Г(о)с(по)ди [1]: And|rei, Ion 2 [2], M(ă)rgări| [10]tŭ, Măriia 2 [2], Anca 2 [2].

Pe latura din stînga, cu literă de 3 cm, săpată:

7286. | Gheorghe, Şt|efan, Eft|enie, Stana, | [5] Ioana, Măr|inŭ, Stoica, | Ion 2 [2], Radu, | Palaghiia m(onahiia, | Filotiia m(o)nahiia), | [10] Ilinca, Bar|bu şi tot neam(u)l. | Nicula, Tudora, | Măriia 2 [2], Flo|ria, Irimiia ... [3] | ..nit ... [3] Şer|ban ... [3] ca.

Pe latura din dreapta:

Costandin, | Dumitran |...[3] Ana, | Marin, Stanca. | [5] Pis eu Dumitru.

[1] Pomeneşte, Doamne.

[2] În orig. „в" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

[3] Inscripţie deteriorată.

BRANIȘTEA, com. Uda

I 57 **1802 (7310) iulie**

Cruce de lemn sculptat de 40/22 cm, păstrată în altar; literă de 1,3 cm, în relief, pe una din fețele piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului din cartierul *Șetrari* *.

Iulie | 7310. | Ioan | ereu, | [5] St(a)na | ereița.

Pe suportul obiectului, cu literă de 1,7 cm, în relief:

Mușat | diiacon.

---

* La catapeteasma lăcașului se mai păstrează o icoană de lemn de 80,5/58 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhangheli, cu inscripția „18⟨0⟩6", dată ce este inscrisă și pe canatul din dreapta al ușilor împărătești, unde anul este precedat de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 4).

I 58 **180**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 32/41,5 cm; literă de 3 și 4 — 5,5 cm, cu negru pe fond gălbui; la bis. Adormirea Maicii Domnului din cartierul *Șetrari*.

Cucernice preote po|menește și robi(i) lui | Dumnezeu, zugravi(i) : | Anghel zug(ravul), Ion, | [5] Stoian, Tudora; | 1807.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 517.

I 59 **1820**

Clopot de 45 cm înălțime și 45 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2 cm, în relief, în cîmpul superior al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului din cartierul *Șetrari*.

Întru slava Preacurati(i) Fecioarii Marii s-au adus acest clopot | cu cheltuiala lui Ioan șetrariu, în satu Uda; 1820.

BIBLIOGRAFIE. M. Georgescu, *Monografia comunei Uda de Jos jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 471, f. 409.

II 60 **1831 septembrie 16 (?)**

Pisanie în partea superioară a intrării în pronaos, într-o nișă; literă de 3,5 cm, cu negru pe fond alburiu, într-un cîmp de 93/84 cm; la bis. Sf. Nicolae.

† D(oa)mne, cela ce cu puteria ta prosl(ă)ve|ști pre ceia ce iubescŭ podoba casi(i) tale | și loculŭ lăcașului măriri(i) tale. Prime|ște și acestŭ sfîntŭ lăcași alŭ tău, ca | [5]re întru slava și cinstia Sfîntului Nicolae | și a Adormiri(i) Maici(i) Domnului s-au făcu|tŭ dinŭ temelie și s-au înfru-

mus(e)țatŭ | cu zugrăviala, după cumŭ să vede, prin oste|niala sfinții sale părintelu(i) protopopŭ | 10lui Dragu, sinŭ popa Duminecă duhomnicu, | și cu ajutorulŭ alătorŭ frați, care bine | au voitu ⟨a⟩ [1] ajuta, care cu multŭ, care cu puțin. | Și s-au ziditŭ în zilile înpăratului nostru, | Nicolae Pavlovici, cu blagosloveniia pria | 15 osfi(n)ții sale părintelui episcop | Elarionŭ, | la liatŭ 1831 secătevre 16 (?).

Și s-au zugrăvit de Ioan Ivanovici.

---

[1] Omis.

II 61 **⟨Cca 1831⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 14/20 cm ; literă de 2 cm, cu alb pe fond cenușiu ; la bis. Sf. Nicolae.

Ii(o)sif arfiereu, | Elarion arfiereu, | Vlasie a(r)fima(n)dritu, | Nicola, | 5 Costandin [1].

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie și numele episcopului Ilarion, în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcașul.

BRATIA DIN DEAL, com. Galicea

62 **1831**

Icoană de lemn de 49,5/34 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos, în partea din dreapta, pe peretele de la est ; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Sf. Voievozi.

1831. De ruca po|pa Niculae | zugrav [1].

BIBLIOGRAFIE. P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului* (în ms.), 1940, f. 82.

---

[1] Numele zugravului și data sînt amintite și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 84 –85 și D. G. Tomulescu și E. Popescu, *Monografia comunei Cremenari din plasa Topolog, jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 181, care relevă însă că inscripția era scrisă pe icoana Sf. Voievozi.

★

63

⟨1833⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 1 — 1,8 cm, cu negru pe fond gălbui, într-un cîmp de 57,5/34 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Pomelnicu titorilor : | Stancu deaconu, Radu ereu, | Tudora diaconeas(a), Oprea er(e)iţa, Ion, | Iancu, Gherghina, Gheorghe, Radu, | [5] Stancu, Iana, Ioan, Dumitra, | Dumitru, Dumi⟨tru ?⟩ [1], Stanca, Neacşu | . . . | . . . [2]

Pomelnicul continuă apoi pe două coloane :

Ereu Dumitru, | er(e)iţa Călina 4 [3], | Ilinca 4 [3], Mariia | er(e)iţa, Dumitrul, | [5] Zoiţa, Dumitru | 4 [3], Tudor, | Mariia ;

Morţi : Radu, Iana, | Voica, Ene, Petriia, | Pîrvu, Dumitru, | Bălaşa, Costandin, | [5] Ion, Safta, Gligore ;

Morţie (sic) : | Tudor ereu, | Iordan, Stanca, | Stancu 4 [3], | Chera 4 [3] ;

Paraschevа.

Tot pe peretele de la proscomidie, cu literă de 1,5 cm, cu alburiu pe fond maroniu, într-un cîmp de 28/32 cm :

Pomeln . . . [2] | Vii . . . | . . . | . . . [2] Nicula, | Nicula, Ivanŭ, Măriia [4].

---

[1] Întregirea ne aparţine.
[2] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.
[3] În orig. „д̃"(= 4), adică pomenirea numelui să fie făcută de patru ori.
[4] Inscripţiile au fost datate după grafie, în anul în care s-a clădit lăcaşul.

64

⟨1833⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Sf. Voievozi.

Tudora di(a)coneasa ;
Stancu deaconu ;
Dumitru Ciuculete ;
Bălaşa [1].

---

[1] Inscripţiile au fost datate în anul în care s-a zugrăvit lăcaşul (cf. inscripţia din pronaos, aflată sub nr. următor ; să se vadă şi referinţele din pisania de la 1893 nov. 6, la P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului*, p. 81 —82).

65

1833 iunie 24

Inscripţie în pronaos, pe peretele de la est, în partea inferioară a scenei care înfăţişează Izvorul Tămăduirii ; literă de 1,2 — 3 cm ; la bis. Sf. Voievozi.

1833 | iunie 24 ; | popa Nicul|ae, | popa Dumi|tru, zugra|v(i).

66 **1846 (7354) iunie 15**

Inscripție în altar, pe peretele de la est, deasupra ferestrei ; literă de 2,7 cm, cu negru pe fond maroniu ; la bis. Sf. Voievozi.

Popa Dumitru zugravul ot Stoilești ; | popa Nicolae zugravu ot Stănești ; | 7354 [1], 1846 [1] iunie 15.

BIBLIOGRAFIE. P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului* (în ms.), 1940, f. 82.

---

[1] Data se repetă cu cifre arabe.
[2] Menționăm că numele zugravilor și data sînt amintite și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 84 și D. G. Tomulescu și E. Popescu, *Monografia comunei Cremenari din plasa Topolog, jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 180 și 181. Anul „1846 iunie 11", precedat de o inscripție liturgică, figurează și în filacterul pe care-l ține Sf. Ioan Zlataust, înfățișat în altar, tot pe peretele de la est (să se vadă *Anexa* I, nr. 2).

BRATOVEȘTI, com, Perișani

67 **1733 septembrie 1 — 1734 august 31 (7242)**

Cruce de piatră de 229/96/36/15 cm ; literă de 5,5 cm, în relief ; crucea este așezată în cimitirul bisericii, pe latura de la sud ; a fost ridicată, în trecut, pe drumul care ducea de la Racovița la Bratovești.

† Cu vrear(ea) Tatălui | și cu agiutorul | Fiul(u)i și cu săvrîși|tul Sf(î)ntului | Duh. Ridicatu-s-a | această cinstită | cruce în zile(le) prea|luminatului | domnŭ Grigorie | Ghica voivo(d), prinŭ | ostenăial(a) și os(î)|rdia po... [1]|tnă iriţe, Ion, | Oprea, Tudo⟨..⟩ [1], S | tăni (?), Maria [2] | ; leat 7242. | St(a)nă[c]iu [3] (?).

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 67.

---

[1] Inscripție neinteligibilă.
[2] După numele Maria, a fost scrisă cifra „7".
[3] La D. N. Ionescu, *loc. cit.*, textul este datat „1734 (7242) mai 18".

68 **⟨Cca 1829 — 1833⟩**

Cruce de piatră de 172/67/28/13 cm ; literă de 5 cm, în relief ; crucea este așezată în cimitirul bisericii, pe latura de la sud ; a fost ridicată în trecut, pe drumul care ducea de la Racovița la Bratovești.

Ridicatu-s-au ace(a)st(ă) | sf(i)nt(ă) cruce, în zi | lel(e) lui înpărat Nico(l) | ae Pavlovici, prin | osîrdiia lui | Ion sin popi(i) Gr | igorie, Floa | rea ere(i)ța, Saf | ta, Gheorghe erei, | Anca ereița, | Florea erei, | Smaranda ereiț(a) [1] | . . . [2]

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie și după informațiile din text. Crucea este semnalată și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 67.

[2] Inscripție ilizibilă ; textul este acoperit de piua în care este fixată crucea.

BRĂDET (SCHITUL), sat Brădetu, com. Brăduleț

69 **1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264)**

Inscripție pe fațada de la vest a lăcașului, în partea superioară a arcadei nișei în care este zugrăvită icoana hramului ; literă de cca 3 cm, într-un cîmp de cca 15/50 cm ; la bis. Înălțarea Domnului.

Făcutu-s-au acestu praznicu cu cheltuiala sf(in) | ții sale părintelui igumenului Ghenadie, | de la sfînta mănăstire Brădet ; l(ea)t 7264.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu și P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeș*, în BCMI, XVII (1924), p. 72, nota 2 ; 2 Tatiana N. Bobancu, *Monografia Brădet —Argeș*, p. 17 ; 3 P. Ș. Năsturel, *Știri noi*, în vol. *Sesiunea Direcției monumentelor*, p. 29, nota 7.

70 **1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264)**

Inscripție pe fațada de la vest a lăcașului, în partea superioară a nișei în care este reprezentată icoana hramului; literă de cca 3 cm, cu alb pe fond albastru ; la bis. Înălțarea Domnului.

Mihaiu zug[r] [1]av ; l(ea)t 7264.

BIBLIOGRAFIE. P. Ș. Năsturel, *Știri noi*, în vol. *Sesiunea Direcției Monumentelor*, p. 29, nota 7.

---

[1] Literă ilizibilă.

Fig. 5 — Pisania bis. Brădet 1761

71

1761 ⟨iunie după 5⟩

Pisanie în pronaos, pe peretele de la nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, într-un cîmp de 75/43 cm, într-o nișă; la Bis. Înălțarea Domnului.

† Această sf(în)tă | mă(năsti)re Brădet, ce s(ă) prăz|nuește Înălțare(a) lui H(risto)s, este | făcutu de Io Mircea voevod, | 5 l(ea)t 1546; și au rămas nezugră|vit(ă) pîn(ă) acum, l(ea)t 1761. Iar acum, | aducînd Dumnizeu, pe Nichifor | ar(hi)ma(n)drit, igumen la s(fîn)ta mă(năs)t(i)re | Argeș, și pe du(mnealui) igumen aici la Bră| 10det, pe Ghenadie, l-au îndemnat de | au zugrăvit această s(fîn)tă mă(năsti)re, cu to(a)|tă cheltuiala s(fin)ți(i) sale, în zile(le) | d(omnu)lui n(os)tru, Io Costa(n)din Nicol(ae) | voevod [1].

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Drăghiceanu și P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeș,* în BCMI, XVII (1924), p. 71 (cu foto. fig. 4); **2** I. Iordăchescu, *Biserica din Brădet,* în PO, XII (1931), nr. 2, p. 14; **3** St. Nicolaescu, *Documente inedite de la Mircea cel Bătrîn, 1386—1418,* în „București", II (1935), p. 330; **4** Tatiana N. Bobancu, *Monografia Brădet—Argeș,* p. 14; **5** *Arta creștină în România. 5,* p. 38.

[1] Inscripția a fost datată 1761 ⟨iunie după 5⟩, ca posterioară vremii în care Constantin Mavrocordat a ocupat scaunul țării.

72

1761 (7269) ⟨iunie după 5 — august⟩

Inscripție în pronaos, pe peretele de la est, în partea inferioară a scenei Sf. Treimi reprezentate în nișa de deasupra intrării în naos; literă de 2 cm, cu alb pe fond cărămiziu; la bis. Înălțarea Domnului.

Mihai zugraf; 7269 [1].

[1] Inscripția a fost datată pe baza informațiilor din textul aflat sub nr. precedent.

73

⟨1761 iunie după 5 — august⟩

Portretele ctitorilor înfățișate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 3,5 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor; la bis. Înălțarea Domnului.

Io Mircea voevod;
Mara doamna *;
Nichifor arhima(n)drit igumen Argeș(u)lui;
Ghenadie igumen Brădet(u)|lui [1].

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Drăghiceanu și P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeș,* în BCMI, XVII (1924), p. 71 (cu foto. fig. 5); **2** N. Iorga, *Domnii români,* pl. 6; **3** I. Iordăchescu, *Biserica din Brădet,* în PO, XII (1931), nr. 2, p. 15; **4** N. Iorga, *Portretele doamnelor*

române, fig. 2 ; **5** Idem, *Istoria românilor*, III, fig. 50 ; **6** C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, I, p. 494, foto. fig. 148 ; **7** P. Chihaia, *Observații asupra portretelor de la Brădet*, în SCIA, 1960, nr. 1, p. 255, fig. 1 ; **8**. C. Nicolescu, *Istoria costumului*, pl. LXXX ; **9** P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, fig. 44, după p. 160.

---

[1] Inscripțiile au fost datate după grafie, în vremea în care s-a zugrăvit lăcașul.

* P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 157, relevă că numele ei a fost preluat din pomelnicul m-rii Argeșului — din 1651 —, unde Mara doamna figurează în dreptul lui Mircea voievod, dar în altă coloană, aceea a rudeniilor doamnei Despina, soția lui Neagoe Basarab, contestînd astfel atribuirea acestui nume uneia din doamnele lui Mircea cel Bătrîn.

74 — 1761 (7269) august 2

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 14/39 cm ; literă de 2 — 3,5 cm, cu negru pe fond maroniu ; la bis. Înălțarea Domnului.

† Pomenește, D(oa)mne, robii | tăi zugravii : Mihai i Radu |i Iordache ; av(gust) 2, l(ea)t 7269.

BIBLIOGRAFIE. **1** I. Iordăchescu, *Biserica din Brădet*, în PO, XII (1931), p. 15 ; **2** Tatiana N. Bobancu, *Monografia Brădet—Argeș*, p. 17 ; **3** P. Ș. Năsturel, *Știri noi*, în vol. *Sesiunea Direcției monumentelor*, p. 29, nota 7.

★

75 — 1614 septembrie 1 — 1615 august 31 (7123)

Icoană de lemn de 101/74,5 cm, reprezentînd pe Iisus Pantocrator între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta ; literă de 0,6 — 0,7 cm, cu auriu pe fond verde albăstrui, în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Înălțarea Domnului.

† Сїю икона сътвори жѹпаница Болошина. Исписах Стоика зѹграв ѡт Тръговищ(е), в(ъ) лѣт ҂зркг.

† Această icoană a făcut-o jupanița Boloșina [1]. A zugrăvit-o Stoica zugravul din Tîrgoviște, în anul 7123.

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Drăghiceanu și P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeș*, în BCMI, XVII (1924), p. 72 (text și trad.) ; **2** Șt. Meteș, *Zugravii*, p. 32 (trad.) ; **3** C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II/2, p. 652 (trad.).

---

[1] Soția lui Dima pitarul (să se vadă doc. din 1617 ianuarie 14, Tîrgoviște, în *DIR*, XVII, B, III, p. 87—89), după cum remarca și Șt. Meteș, *Zugravii*, p. 32.

76 **1800 aprilie 5**

Icoană de lemn de 59/53 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae, lîngă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,4 — 1,2 cm, cu roșu pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Înălțarea Domnului.

De m(î)na rob(u)lui lui D(um)n(e)zeu, Rad(u) diacon sin Șerban diacon zug(rav) | din orașu Cîmpulunugŭ, | la leat 1800 april(ie) 5.

77 **1802 iunie (?)**

Icoană de lemn de 66/55 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga; literă de 0,3 cm, cu alb pe fond cărămiziu, în cîmpul inferior al piesei; obiectul este protejat de o ramă cu geam; la bis. Înălțarea Domnului.

Această sfîntă icoană s-au făcut cu cheltuiala sfinției sale, erei popa Ene dinpreun(ă) cu Pătru ot | ...[1]; 1802 iun(ie ?) ...[1]

[1] Inscripție ilizibilă; acoperită de rama obiectului.

78 **1667 septembrie 1 ... 1689 august 31 (7176 ... 7197)**

Grafite pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 2,5 — 10 cm; la bis. Înălțarea Domnului.

† Er(o)monah Filoteiu: vă leat 7176[1];

cu literă de 0,6 — 3,5 cm:

Să s(ă) știe | di c(înd) au ven[it][2] | † Radu grămă[ti][2] cu | ot Băl⟨.⟩ști (?) ..[2] al ..[2];

cu literă de 0,6 — 2,5 cm:

Ghenadi er(o)monah; | 7181[3];

cu literă de 1,5 — 5,5 cm:

V(ă) leat 7197; Radu gramatic[4].

[1] Corespunzător anilor 1667 septembrie 1 — 1668 august 31.
[2] Inscripție deteriorată.
[3] Corespunzător anilor 1672 septembrie 1 — 1673 august 31.
[4] Același, se semnează la o dată apropiată de aceasta, tot pe fațada de la vest a bisericii, în forma „† Az Radu gramati(c)" sau „Scris-am eu, Radul gra(ma)t(icu)".

79 **⟨Sec. XVII sfîrșit — sec. XVIII primele decenii⟩**

Grafite pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării în biserică *; literă de 1 — 5,5 cm; la bis. Înălțarea Domnului.

Logofătŭ | Dim(i)tru [1].

În partea din dreapta ușii de intrare în biserică, cu literă de 2 — 3,5 cm :

Parasch[iva] [2] grămăt[icu [1]] [2].

---

[1] Inscripțiile au fost datate după grafie.
[2] Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.
* Tot pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării în biserică, mai este scris, cu literă de 1,5 — 3 cm grafitul, în parte deteriorat, greu lizibil „[Мило]стию б(о)жию (din mila lui Dumnezeu) | † Eu (?) . I . na, Ena (?) ot Brădet ; v(ă) l[eat] 719⟨ . ⟩" (1681—1691).

80 **1710 septembrie 1 — 1711 august 31 (7219)**

Grafite pe fațada de la vest a lăcașului ; literă de 1,5 — 5,5 cm, în partea din dreapta ușii de intrare în biserică ; la bis. Înălțarea Domnului.

Leat 7219, | fost-au fiată, | anume Maria | la ... | ... [1] tu | și ... [1] tu di la ... [1] Rad(u) log(ofăt) | ... [1] uira ... [1]

cu literă de 0,4 — 3,5 cm :

I Radu log(ofăt) ... [1]

în partea din stînga intrării, cu literă de 0,5 — 3 cm :

† Să s(ă) știe că am scris eu, Rad(u) log(o)[făt] [2].

---

[1] Inscripție deteriorată, neinteligibilă.
[2] Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi. Grafitul în cauză, ca și cel precedent, au fost scrise, probabil, în jurul anilor corespunzători văleatului din primul text.

81 **1740 septembrie 1 — 1741 august 31 (7249)**

Grafit pe ușa de lemn de la intrarea în biserică ; literă de 0,7 — 5,5 cm, pe tăblia din partea din dreapta, în cîmpul superior ; tăblia, acum montată greșit, face ca inscripția să pară a fi săpată în scriere speculară ; la bis. Înălțarea Domnului.

L(ea)t 7249 ; | Vasilie | grămăticu [1].

BIBLIOGRAFIE. Tatiana N. Bobancu, *Monografia Brădet—Argeș*, p. 17.

---

[1] Pe o altă tăblie a ușii mai era scrisă o inscripție, acum ilizibilă.

82 **1751 septembrie 1 ... 1780 august 31 (7260 ... 7288)**

Grafite pe cărămizi din peretele absidei naosului, pe latura de la sud, în exterior ; literă de 3,5 — 4,5 cm la bis. Înălțarea Domnului.

Petre ; 7260 [1] ;

cu literă de 0,8 — 2,5 cm :

Ionu d(a)s(căl ?) [ot] [2] Costeşti ;

pe o piatră din peretele naosului, tot pe latura de la sud, cu literă de 4 cm :

Gheorghe d ... | ... [3]; 7288 [4].

[1] Corespunzător anilor 1751 septembrie 1 — 1752 august 31.
[2] Inscripţie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripţie deteriorată ; ilizibilă.
[4] Văleat corespunzător anilor 1779 septembrie 1 — 1780 august 31.

83 **⟨Cca 1800 — 1810⟩**

Inscripţie pe glaful uşii diaconeşti, din partea din dreapta catapetesmei ; literă de 2,5 cm, cu maroniu-negru pe fond cenuşiu, în cîmpul din stînga ; la bis. Înălţarea Domnului.

[Pan] [1]teleimon | zug[raf] [1] ot Argeş [2].

[1] Inscripţie parţial deteriorată.
[2] Inscripţia a fost datată după grafie, în perioada de început a activităţii zugravului. Menţionăm că acesta este atestat la alte monumente şi în deceniile următoare.

★

84 **1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263)**

Clopot de 38 cm înălţime şi 38 cm diametru ; literă de 2,7 cm, în relief, în cîmpul superior al piesei ; în clopotniţa bis. Înălţarea Domnului.

Acest clopot s-au făcut la Brădet, hramul Înălţări(i), de cuviosul egumen, chir Ghenadie ; | leat 7263.

BIBLIOGRAFIE. V. Drăghiceanu şi P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeş*, în BCMI, XVII (1924), p. 70, nota 9.

★

85 **1788 septembrie 1 — 1789 august 31 (7297)**

Cruce funerară de piatră, fragment, de 40/13/11 cm ; literă de 4 cm, în relief ; a fost descoperită lîngă unele morminte din vechiul cimitir al lăcaşului ; la muzeul bis. Înălţarea Domnului.

† [Помѣни], Г(оспо)ди: [1] : Rad|u, Diicu, |Rizea, Io|[5]ana, Ma|riia [2] :

Pe latura din stinga:

7297.

[1] Pomenește, Doamne. Inscripția de pe primul rînd nu se mai păstrează, piatra fiind spartă; întregirea a fost făcută de noi.
[2] În orig. „Iaa|riia".
* Menționăm că în colecțiile muzeului se păstrează și o ladă de zestre din lemn, pictată, de 39/45/97 cm, purtînd data „1745", cu cifre arabe. Ea a aparținut preotesei Mărgărita din Corbeni, soția preotului Iene, fiul lui Gavrilă (informație comunicată de pr. paroh V. Popescu).

BRĂTEȘTI, com. Albeștii de Argeș

I 86 **1805 (7313) mai 8**

Cruce de lemn sculptat de 39/22,5 cm, păstrată în altar; literă de 1,4 — 1,8 cm, în relief, pe o latură a obiectului; provine de la vechea biserică; la bis. Înălțarea Domnului.

7313 | mai 8. | Ioan, | Tudor, | [5] Marin.

II 87 **1819**

Pisanie pe o piatră de 97/90 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2 — 4,5 cm, în relief, pictată cu roșu; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (fostul schit Brătășești).

Întru slava lui D(u)mnezeu ce în Sfinti Troiță să slăvește | și-ntru cinstea Nașterii Sf(i)nt(ului) Ioannu Botezătoriului, ce | să prăznuiaște schitul celu vechiu, ce iaste acum stricat și părăsit, | de păharnicul Ioan Vîlsănescul [1] întîi au fostu ziditu. Apoi al doilea ctitorŭ | [5] după acesta au urmat și într-acestu loc din temelie au ridicat cu che|ltuiala sa, părintele Parthenie arhim(a)ndrit și prin silința p(ă)rint(e)lui Varlam, ce s-au | ostenit și fără zăbavă au luatu săvîrșire și de zugrăvit. Iar de preao |sfi(n)ția sa l-⟨ul⟩ episcopu Argeșu(lui) s-au tîrnosit, adecă de chir Ios(i)fu, stăpinul | nostru s-au sfințitu și s-au m(a)i adaos și alt hram, a celor 2 m(u)cen(i)ci Sf(i)nți(i) Serghie și Vacŭ, | [10] ca să-i prăznuim aici, acum. Iar la leat 1813 s-au mer(e)metisitŭ prin Dor(o)theu smeritul arhima(ndrit) | și prin blagosloveniia acestui stăpîn arhi(e)reu m-amŭ silit din cîtă putere am avutu și eu făcînd tîmpla, pridvorul și altele ce au trebuit și beserica de nou peste tot s-au învălit; 2 clopote | de nou s-au făcut și s-au așăzat prin ajutorirea și altora ce s-au îndemnatŭ; s-au făcut și | pre afară și

alte [2] lucruri mai multe precumu chili(i)le și cișmeao ce să află-n curte. Ci și de acumu | [15] innainte cei ce vor mai ajutora, plată și pomenire ca cei dinutîi vor avea ; 1819.

BIBLIOGRAFIE. 1 „Anuarul Argeșului", 1929, p. 37, nota 1 ; 2 C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 178—180.

---

[1] I. M. Neda, *Date despre Schitul Brătășești (Argeș)*, în RIR, IX (1939), p. 296, relevă dania făcută lăcașului la 1735 martie 25, amintind că schitul a fost clădit de Ioan Vîlsănescu în domnia lui Grigore Ghica voievod (1733 — 1735) și în vremea păstoriei mitropolitului Ștefan (1732— 1738). În 1759 martie 25, nepoții ctitorului închinau edificiul ca metoh la m-rea Argeșului. Ulterior, Partenie arhimandritul a refăcut parțial lăcașul, care a fost redat cultului către 1795 aprilie 19 *(ibidem*, p. 300 — 301 ; cf. și N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 94).

[2] În orig. „allte".

II 88 **1796**

Discos de argint aurit de 16 cm diametru, păstrat în altar : literă de 0,5 cm, săpată pe bordura exterioară a piesei ; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (fostul schit Brătășești).

Al Schitului Brătășăști ; Parth(enie) arh(i)m(andrit) ; 1796 [1].

BIBLIOGRAFIE. C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 180.

---

[1] Cu cifre arabe. O inscripție asemănătoare și pe un potir de 21 cm înălțime și 9 cm diametrul cupei, păstrat în altar. Pe o steluță de 5 cm înălțime și 10,5 cm lățime, apare numai inscripția „Parth(enie) arh(i)m(andrit) ; 1796". Menționăm că la C. N. Mateescu, *loc. cit.*, lectura inscripției de pe discos și potir apare în forma „S-au dăruit sfîntului Schit Brătășești, de arhimandritul Partenie ; 1796".

II 89 **1809**

Inscripție pe vasul sculptat în piatră de la spălătorul arhieresc, de 18,5 cm înălțime și 33 cm diametru ; literă de 1,7 cm, în relief, pe bordura piesei : la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul * (fostul schit Brătășești).

† Dorotheu ereu, monahŭ : 1809.

BIBLIOGRAFIE. C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 180.

---

* Menționăm că pe ușile împărătești, pe canatul din dreapta, este înscrisă data „1810".

II 90 **1847 mai 23**

Icoană de lemn de 68/44 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului lîngă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,6 cm, cu gălbui pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (fostul schit Brătășești).

1847 mai 23. | Costa(n)din z(u)gr(av).

II 91 **1813**

Clopot de 57 cm înălțime și 62,5 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 1,2 cm, săpată în cîmpul superior al piesei; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul * (fostul schit Brătășești).

† Acestu clopotu alu Schit(ului) Brătășt(i) s-au făcutu cu chel(tuiala) protosing(helului) Dorothe(u) pr(o)in ie(ro)mon(a)h [1] (?); 1813 [2].

[1] Lectură probabilă. În orig. „pinriiemonh", formă înregistrată și în copia în desen a inscripției, ce ne-a fost pusă cu bunăvoință la dispoziție de Domnul I. Moisescu, directorul muzeului din Curtea de Argeș.

[2] Din acest an datează, probabil, și inscripția de pe ferecătura de argint aurit a unei evanghelii „Dăr⟨uită⟩ sf⟨intului⟩ sch⟨it⟩ Brătăș⟨ti⟩, de Doroteiu arhimandrit" (semnalată de C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 180).

* În turla clopotniță a acestui lăcaș se mai păstrează un clopot de 38 cm înălțime și 39 cm diametru, avînd scris cu literă de 1 cm, săpată: „S-au focut în cheltuiala Schitului Brătești; 1806".

BRĂTIENI, com. Brădulet

92 **1584 (7093) octombrie 20 (?)**

Cruce de piatră de 196/103/35/27 cm; literă de 3,5 — 6 cm, săpată în cîmpul brațului transversal; este așezată în cimitirul bis. Sf. Trei Ierarhi, Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva, pe latura de la nord.

Помѣни, Г(оспод)и :| Михнѣ | и Ѩнка и Шербан | и Ѡан|че.

Pe brațul longitudinal, cu literă de 7 cm, în relief:

† Произв|олѥние[мь] [1] | Ѡ(т)ца и съ [по] [1]|спѣше[ние] [1] | [5]мь С(ы)на [и съ] [1]-|врьше[ние]|мь С(вѧ)та[го Дꙋ] [1]|ха, амин[ь] [1].| Бьзвиже | [10] се сь чьснѣ|мь крьст вь мол(б)ѫ ■

Pe latura din stinga, cu literă de 6 — 10,5 cm, în relief :

вь поχ(в)|аль Прѣ|подобн|ими мат| [5][е] [2]ре наш|[е П] [2]ар[ас|кива] [2]. . . а| . . . . . .|. . .| [10]. . .[3]|[Їѡ] [2] Пьт|рꙋ вое|вод и г(осподи)нь.

Pe latura din dreapta, cu literă de 6 — 19 cm :

Пис м(е)с(е)ць | окт(ом)врї к̃ [3](?)| д(ъ)нь, вь | лѣть|[5] ҂з̃чг.

Pomeneşte, Doamne : Mihnea şi Anca şi Şerban şi Oance.

† Cu voia Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvîrşirea Sfîntului Duh, amin. S-a ridicat această cinstită cruce, întru ruga şi

în lauda Preacuvioasei maicii noastre, Paraschiva . . . Io Pătru voievod şi domn.

A scris în luna octomvrie 20 (?) zile, în anul 7093.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripţii*, III, în BCMI, 1940, p. 13 (text, trad. şi foto. fig. 16—17, la p. 13 şi 14); 2 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 277 (text redat prin desen); 3 Maria N. Popescu, *Monografia satului Brătieni din judeţul Argeş* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naţ., 1942, dosar nr. 475, f. 265 (trad.).

---

[1] Inscripţie deteriorată; piatra este spartă. Întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripţie deteriorată.
[4] Lectură incertă, piatra fiind spartă. Menţionăm că în transcrierea din fondul Gr. G Tocilescu, *loc. cit.*, este indicată tot litera „K" (= 20).

93 **⟨Înainte de 1634 iunie 6⟩**

Piatră de mormînt, provenind de la vechea biserică ce a existat în incinta lăcaşului Sf. Trei Ierarhi, Sf. Nicolae şi Sf. Paraschiva.

Прѣстависа рабь б<о>жїи жꙋпань Дима с . . .[1] в<ъ> лѣт ҂з̃рмв [2]. Вѣчна емꙋ памать.

A răposat robul lui Dumnezeu, jupan Dima . . . în anul 7142. Veşnica lui pomenire.

Textul după : V. Brătulescu, *Inscripţii de curînd descoperite*, III *Brătieni—Argeş*, în BCMI, XXXIII (1940), fasc. 103, p. 12—13 (text şi trad.);
Să se vadă şi : Maria N. Popescu, *Monografia satului Brătieni din judeţul Argeş* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naţ., 1942, dosar nr. 475, f. 266 (trad.)

---

[1] Piatra era ruptă pe latura pe care editorul, V. Brătulescu, *loc. cit.*, a indicat lacuna.
[2] Inscripţia a fost datată pe baza actului din care rezultă că jupan Dima, identificat de noi cu „Dima grecul", nu mai era atunci în viaţă (să se vadă *DRH*, B, XXIV, p. 386—390).

94 **16⟨49⟩ septembrie 1 — 16⟨50⟩ august 31 (71⟨58 ?⟩)**

Piatră de mormînt de 188/73/27 cm; literă de 3 — 8 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale lespedei; provine de la vechea biserică; lespedea este

așezată în incinta bis. Sf. Trei Ierarhi, Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, pe latura de la nord, lîngă poarta de intrare.

† Să s(ă) știe că acice zac o(a)sel(e) [dumnea|lui] [1] răposatul(u)i jupanŭ Gherghe, robul lui Dumnez[eu] [1] ... [2] să ... i ... [2] zi[le] [3]le ... | ... | ... [2] c..pne ... [2] [Dumne] [3]zeu să fi[e] [1] pom ... [4]nire (?) ... [2] io ... [2] Dumnezeu | să .. [2] rte nu (?) ... [2] 71[58 ?] [5].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, III, în BCMI, 1940, p. 12 (cu foto. fig. 14); 2 Maria N. Popescu, *Monografia satului Brătieni din județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 475, f. 266.

---

[1] Inscripție deteriorată, greu lizibilă; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*
[2] Inscripție deteriorată.
[3] Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.
[4] La V. Brătulescu, *loc. cit.*, „pomenit".
[5] Inscripție deteriorată, greu lizibilă. Întregirea după foto. fig. 14, la V. Brătulescu. Menționăm că la Maria N. Popescu, *loc. cit.* inscripția este datată din „1670 (7178)", cifra zecilor fiind citită inexact (cf. foto. cit.).

BUCȘENEȘTI, com. Corbeni

95 **1747 septembrie 1 — 1748 august 31 (7256)**

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică, de 117/144 cm; literă de 1,6 — 5,5 cm, în relief, într-un cîmp de 40/106 cm, încadrat de motive ornamentale, florale; la bis. Adormirea Maicii Domnului, Sf. Gheorghe și Sf. Mihail.

Această sf(î)ntă și dumănezăi(a)scă biseric(ă) de piiatră, n|evoitu-s-a cu toată cheltuial(a) [1] de o au înnălțat dinŭ t|emelie [2] dumănealui jupanŭ Iordachie căpit(a)nul Bucș(ăneșcu) [3] |i dumnealui Sandul log(o)f(ăt) za vister(ie) † întru cinstea hramului sf(i)ntii | [5] Ѹспенїи Б(огоро)д(и)цѣ [4] și a sf(î)ntului marelui Mucenic Gheorghie și a sf(î)n|tului Arhanghel Mihail, † în zilele prealuminatului domnŭ Ion Cost|antin Ni(c)olae voivod, și mitropoliitŭ U(n)g(rov)l(ahiei), chir Neofit, l(a) anii | de la zidiria lumii, leat 7256 [5].

În partea inferioară a pisaniei, cu literă de 5 — 5,5 cm, săpată:

Iordache log(ofăt); | Mitrea.

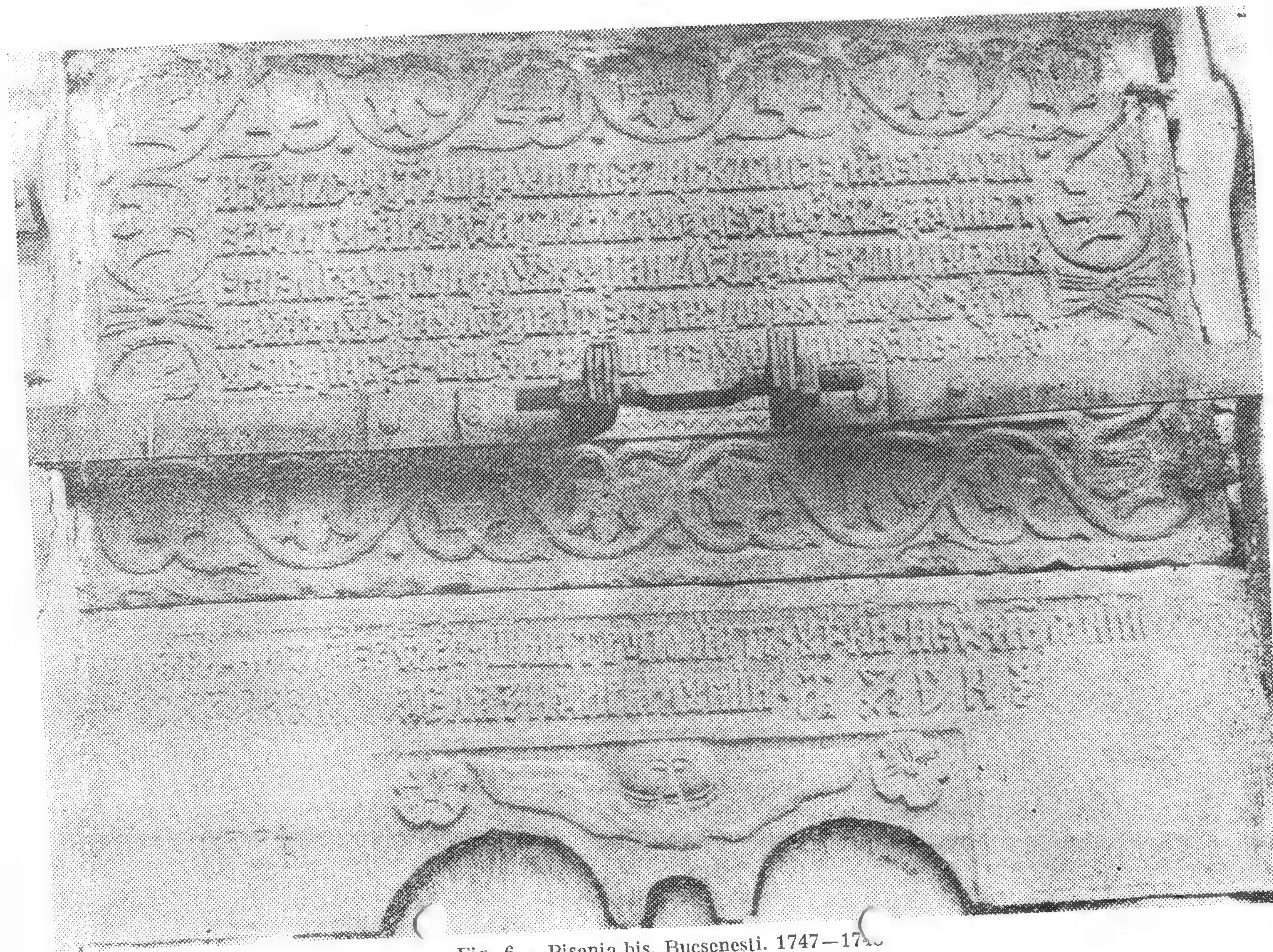

Fig. 6 — Pisania bis. Bucşeneşti. 1747—17[illegible]

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 34, note; 2 Sp. Cristocea, *Sondajul arheologic de la biserica Bucșenești, comuna Corbeni, județul Argeș*, în „Stud. com.", Cîmpulung, V (1989), p. 56; 3 Al. Nicuț, *Monografia comunei Corbeni, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 473, f. 417.

---

[1] În orig. „crlătuial(a)".
[2] În orig. „t|ernelir".
[3] În orig. „Bușc(ănescu)".
[4] Adormirea Născătoarei de Dumnezeu.
[5] Am adoptat datarea lărgită, corespunzător văleatului; lăcașul era clădit în 1747 iulie, cînd a fost vizitat de mitropolitul Neofit I (cf. și Sp. Cristocea, *loc. cit.*).

96 **⟨După 1747 iulie — 1748⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 3 — 3,5 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor; inscripțiile au fost rescrise, în cea mai mare parte, cu prilejul refacerii zugrăvelii, numele unor ctitori fiind indicate greșit; la bis. Adormirea Maicii Domnului, Sf. Gheorghe și Sf. Mihail.

Mitropolitu chir Neofit a to(a)t(ă) O(n)grovlafiia Țării Rumânești, care [1] au | venit aici în zile(le) domnului nostru | Ioanŭ Costandin Nicolae voivod, | în domniia a doo [2], la liat 7255 [3] | [5] și i s-au făcut pomenire, dupre|cum să cade celor mai dînai(n)te răposaț(i) [4] | ctitori, cîntîndu-le și o(a)sele | lor; și s-au firotonit | doi popi și on diiacon *. [Gheorghie zugraf] [5];

jup(an) Costandin Bucșănescu [6];

жѹп(кнница) его [7], Mira [8];

Pe peretele de la vest:

State [9], nepotul său;

жѹп(кнница) его [10], Maria [11],

jup(an) [12] Sandul Bucșănescul vel log⟨ofăt⟩ za vistierie [13];

jupîn Iordachie căpitan | za Loviște [14]; | Gheorghie; | Ioan; | Șerban; | Constantin [15]; |

Pe peretele de la nord:

jupîneasa Stăncuța [16];

жѹп(кнница) его [17], Ilinca căpităneasa [18]; | ... [19]; |

jupan Dincă Bucșănescul [20];

jupîneasa ego [21], Ancuța [22];

jupîn Mincu Bucșănescu [23]; ... [24];

... [25].

BIBLIOGRAFIE. V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească —Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 34, note.

---

[1] Inițial primul rînd al inscripției se încheia cu cuvîntul „ca|re" (informație comunicată de P. I. Cernovodeanu după transcrierea efectuată în iunie 1958).
[2] La început s-a scris „dopă" (cf. transcrierea lui P. I. Cernovodeanu).
[3] Înaltul prelat este atestat la Bucșenești de la 11—15 iulie 1747 (cf. I. Ionașcu, *Acte relative la Sandu Bucșănescu*, în AO, 1934, p. 334; să se vadă și M. Caratașu, P. Cernovodeanu și N. Stoicescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 308—309).

[4] Inițial era scris „răpos(ați)” (cf. P. I. Cernovodeanu, transcrierea semnalată).
[5] Inscripția nu se mai păstrează ; am redat-o după transcrierea lui P. I. Cernovodeanu ; cf. și *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 308, nota 20.
[6] Vom reda în continuare inscripțiile după lectura lui V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, deoarece ele au fost rescrise ulterior cu erori. Aici se poate citi acum „jup(an) Dumitrache Bucșănescu”.
[7] Jupanița lui.
[8] Numele ei este acum „Maria”.
[9] Numele său se păstrează și acum.
[10] Jupînița lui. La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, „jupăneasa”.
[11] Acum, „Mira”.
[12] La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, „jupîn”.
[13] Acum, „Iordache vel vistiernic”.
[14] Acum, „Iancu capitanul...”.
[15] Acum, „Chiriac ; Stroe ; Iordachie ; Mitrea”. Menționăm că Șerban și Constantin nu sînt amintiți în actele vremii (cf. I. Ionașcu, *art. cit.*, p. 328—337 și 422—436).
[16] Acum, „jup(anița) ego Ca...i”.
[17] La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, „jupîneasa ego”.
[18] Acum, „Ilinca caritănelel”.
[19] V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, relevă că după „Ilinca căpităneasa” urma un copil. Acum este scris în dreptul acestuia „nepot | State”.
[20] Inscripția de lîngă chipul lui nu se mai păstrează. În dreptul său se află o copilă, „Maria | nepo[ată]”.
[21] Jupîneasa lui.
[22] Inscripția de lîngă portretul acesteia nu se mai păstrează. În dreptul ei este reprezentată o copilă cu inscripția „Stăt(u)ța” (?).
[23] Inscripția de lîngă chipul lui nu se mai păstrează.
[24] Inscripția de lîngă copilul reprezentat acum lîngă [Mincu Bucșănescu] nu se mai păstrează. Este, probabil, „Heruță”, fiul său (cf. I. Ionașcu, *art. cit.*).
[25] Urmează portretul unei femei ; inscripția nu se mai păstrează și nu a fost menționată nici de V. Drăghiceanu, *loc. cit.* Textele au fost datate ca posterioare clădirii lăcașului.
* Un fragment din textul ce însoțește portretul mitropolitului Neofit, începînd de la rîndul al cincilea, și la Sp. Cristocea, *Sondajul arheologic de la biserica Bucșenești, comuna Corbeni, județul Argeș*, în „Stud. com.”, Cîmpulung, V (1989), p. 61.

BUDEASA MARE, com. Budeasa

I 97 **1824 iulie 10 (?)**

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică ; literă de 6 cm, în relief, într-un cîmp de 69/157 cm ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Întru slava sfintei celei de o f(i)nță și nedăspărțităi Troiță și întru cinstea și lauda Prea⟨sfintei⟩ Stăpînii noastre de Dumnezeu Născătoarei și Pururea Feceoară Maria. S-au zi|dit această biserică din temelie, de răposatul Șărban Budeșteanu bi(v) vel armaș i de răpo|satu postelnic Nicolae Budeșteanu, la leat 1796, în zilile răposatului întru fericire, domnul nostru | [5] Alexandru Moruz v(oe)v(o)d, cu blagosloveniia preaosf(i)nții sale răposatul chiriu, chir Iosif întîiu episc|op al Argișului, rămîind de a să prăznui și sfîntul marele mucenic Dimitrie, fi(i)nd fost acest hram și la cea ma|i dinainte besericuță dă lemn, a căriia jărtfălnic s-au mutat

aici. S-au mai ostenit în urmă, l(a) acest sf(î)nt lăcaş, şi răpo |satu Gheorghiţă Budeştean(u), cu facerea turlei. Dup(ă) ace(e)a şi răposatu Al(e)xandru Golescu bi(v) vel po(ste)lni(c) [1], cu facerea clop(o)tniţi(i) i tencuiala pi din-nun |tru i zugrăveala t(î)nple(i) şi pîn(ă) sus la muiu [2]. Iar cîte ou mai fost de trebuinţă s-au făcut de fi(i) răposa | tul(ui), Radu Budeşt(eanu) i Drăghi(ci), cînd s-au scrisu aceasta pisanie, la 1824 iul(ie) 10 (?).

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Budeasa—Argeş*, în BCMI, 1927, p. 48 ; 2 P. I. Cernovodeanu şi Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 160.

[1] Numele şi dregătoria amintitului boier, în lectură incertă.
[2] Termen ce ar putea proveni de la grecescul „μυῖα" (muscă).

I 98 **1675 septembrie 1 — 1676 august 31 (7184)**

Cruce de piatră de 119/64/22 — 28,5/18 cm, aşezată în dreptul pridvorului, în partea de sud-vest a lăcaşului ; literă de 4,5 cm ; în relief ; provine, probabil, de la vechea biserică ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Cu vriaria Ta(tă) |lui şi a Fii(u) |lui şi a Duhu |lui S(fî)ntŭ. Ridica | t-au ace(a)stă s(fî)ntă cru |ce, Gavril, Marica, | Dumitru, Ili |nca ; iat 7184.

BIBLIOGRAFIE. P. I. Cernovodeanu şi Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 163.

I 99 **1749 (7257) martie 9**

Piatră de mormînt de 177,5/77 cm, aşezată în pronaos, în partea din dreapta ; literă de 5,5 cm, în relief, într-un cîmp de 148,5/47 cm ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Întru numele domnu |lui I(isu)s H(risto)s, pristăvitu-s-au rob(ul) | lui Dumnezău, Mirea vtori pitar, | sinŭ Stanciul ispravne | cul ot Brîncověni ; şi s-au | pristăvitŭ prin uci |dere de om, în zile(le) domnului, Io Costan |dinŭ voev(o)d, la leat 7252. | Şi s-au îngropat supt | această peatră, dumnealui | şi coconi(i) dumnealui, | Costandin, Ene, Păuna, M |aria, Iordache. Şi o | au înfrîm(u)seţat această | piatră, jup(î)ne(a)s(a) dumnea |lui, Maria, şi s-au să |vîrşit la mart(ie) 9, leat 7257.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Budeasa—Argeş*, în BCMI, 1927, p. 48 ; 2 P. I. Cernovodeanu şi Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 161.

I 100 **1828 iulie (?) 2**

Cruce de piatră de 116/44/24/18 cm, aşezată în incinta lăcaşului, pe latura de la nord ; literă de 3,5 cm, scrisă

în partea din stînga pietrei *; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Gligore | Ghica voevo|dŭ; l(ea)t 1828 | ..a [1] iul(ie ?) 2.

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă; era scris, probabil, „m(e)s(e)ța" (?) (= luna).
* Inscripția de pe partea din față a crucii a fost răzuită și înlocuită în 1889 cu un alt text. Fragmentul redat de noi este o continuare a vechii inscripții ce nu se mai păstrează.

I 101 **1813 iunie 20**

Policandru de alamă de 50 cm înălțime, suspendat în pronaos; literă de 1,3 cm, săpată în partea inferioară a piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Leat 1813 iun(ie) 20.
† Cu ajutoriul Sf(i)ntei Troițe s-au făcutŭ acestŭ policandru cu cheltuiala | dumnealorŭ boeri Budeșteni și altorŭ ipochimene, și s-au închinatŭ la sfînta biserică | din Budeasa.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Budeasa—Argeș*, în BCMI, 1927, p. 48; 2 P. I. Cernovodeanu și Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 161.

I 102 **1840 mai 31**

Potir de argint aurit de 27 cm înălțime și 9,5 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,2 — 0,3 cm, săpată pe suportul piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Ioan Budeștanu cu soția sa Zinca; 1840 mai 31.

BIBLIOGRAFIE. P. I. Cernovodeanu și Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 161.

I 103 **1776**

Clopot de cca 45 cm înălțime și cca 43 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de cca 2 cm, în relief, în partea superioară a piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Cu ajutor lui D(u)mnăzeu s-au făcutŭ acestŭ | clopotŭ de dumnealui Șărban Budăștanulŭ, | treti logofătul, la anulŭ 1776 [1].

[1] Cu cifre arabe.

1647 (7156) octombrie 13

Cruce de piatră de 280/97/43/27 cm; literă de 2 şi 7 cm, în relief; este aşezată în cimitirul satului, în partea de sud-vest.

Cu încep(ă)tura Tat(ă)lui şi | cu ajutoriul Fiului şi | cu săvrîş(i)tul Sv(î)ntului D(u)hŭ, | amin. Rîdicatu-s-au aceast(ă) | [5] cinstit(ă) şi de viiaţ(ă) făc(ă)to(a)re | cruce, în rug(ă)ciunia şi în lau|da cinstit(ului) proroc mai dinai|nnte şi Botez(ă)toriul Ion. Şi | s-au rîdicat în zilile | [10] creşt(i)nului Mate(i) voiv(o)d | şi s-au trudit robii lui Dum|n(e)zeu, jupan Arsenie | şi a lui jup(î)neas(ă), Il(in)ca, şi fe|ciorii lor, Ioan, Ivan, Arsenie, | [15] Chirana, Mariia, Stana, M(a)rian

Pe latura din stînga, cu literă de 8,5 — 9 cm, în relief:

şi Thănasi|e; въ мес(е)ца) ѡк(томврїе)| гї д(ь)нн, въ | лѣт ,зрнѕ.| [3] Пис поп(а) Владул |де Бъжещн[1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Budeasa—Argeş*, în BCMI, 1927, p. 48 (cu text slav); 2 P. I. Cernovodeanu şi Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 163 (cu text slav şi foto. fig. 15—16 de la p. 164); 3 V. Brătulescu, *Iniţiale şi monograme*, în MO, 1965, p. 583 (cu text slav); 4 D. Bălaşa, *Cruci de piatră*, ibidem, 1972, p. 104.

---

[1] În luna octomvrie 13 zile, în anul 7156. A scris popa Vladul de Băjeşti.

BULIMANU, com. Vitomireşti

5

1843 august 20

Pisanie în pridvor pe peretele de la est, într-o nişă de 79/87 cm; literă de 3,5 cm, cu maroniu roşcat pe fond gălbui; la bis. Sf. Treime şi Sf. Dumitru.

Cu vrerea Tatălui şi cu ajutoriulŭ Fiiului şi cu | săvîrîşirea Duhului Sfîntî. S-au ridicatî aceas|tă sfîntă şi d(u)mnezăiască biserică, ce este hra|mul Sfînta Troiţă şi alŭ Sfîntului Mucenicŭ | [5] Dimitrie, dinŭ temelie, cu toată cheltuiala şi | osîrdiia robu lui D(u)mnezeu, Dumitru Cozmescu | cu soţiia sa Zoica, cu toate ale ei, pînă ce s-au | datî pă zugrăvitŭ, cu fii dumn(ea)lui, leatŭ 1838. | Şi la săvîrşitul zugrăvii au învrednicitŭ D(u)mn| [10] ezeu şi pă dumnealui, Panaitî Popescu cu soţia | sa Badia, pînă în săvîrşitŭ, după cumî să vede; | i şi cărţile şi clopotu aceştii sfintii biserici; | însă clopotu au ajutatŭ, pă jumătate, tot Panaitŭ | Popescu, în zilile prealuminatului şi prea | [15] înălţatului nostru d(o)mnŭ a to(a)tă Ţara Rumânea|scă, cu b(l)agosloveniia episcopului nostru, | Elarionŭ Argeşău. Iară zugrăvitu s-au | săvîrşitŭ la anulî 1843 avgustŭ 20.

BUMBUEȘTI, com. Boișoara

106 **1816**

Pisanie pe o piatră de 57/82 cm, așezată pe peretele de deasupra intrării în pronaos; literă de 5 cm, în relief; la bis. Buna Vestire*.

† Această sfîntă beserică făcută în hra(mul) | Buni(i) Vestiri și Cuvio(a)si(i) Par(a)sch(i)vi(i). | Iosif epi(s)cup Argeșiului; ctitori: | Ion, Safta, Costandin, Iordache, Pătru, Ion, Florea, | Gheorghie, Simziiana, Pătru, Cîrstina, Iona, Gheorghie, S(e)rghe (?), | Ilina, Toader, Ionŭ, Domnica, Ilina, Ion, Manda, Iosif, | Stana, Ieremia [1], Mih(a)lcia, Nicolae, Ili(n)ca, Tudor, Ana, | Dan (?), Ion, Șărbanŭ, Ili(n)ca, Ilina, Maria, Toader, Păun, | Stanciu erei, Nicole, Toma, Vilaia (?), Nicole; | 1816.

---

[1] În orig. „Reremia".
* În catagrafia de la 1825 se amintește că lăcașul a fost făcut „de Ioan Mohan Moțoi" cf. I. Ionașcu, *Catagrafia — Argeș*, p. 14).

107 **⟨Cca 1816⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 59/30 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond cenușiu albăstrui; textul a fost retușat; la bis. Buna Vestire.

Pomelnicu | titorilor celor ve[chi][1]. | M[orț][1]i: | Ioan, Voica, Varlam monah, | Stoica, Radu, Stanciu, | Tudor, Ana, Enache, | Ioan 2 [2], Stanciu ereu, | Ana ereița, Costandina, | Stan ereu, Neacșu, Sima, | Mihalcea, Theodor, Floarea [3].

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] În orig. „s̃" (= 2), adică pomenirea numelui să se facă de două ori.
[3] Inscripția a fost datată în jurul anului cînd s-a clădit lăcașul.

108 **⟨Cca 1816⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 65/26,5 cm; literă de 2 — 3 cm, cu negru și roșu, pe fond cenușiu; textul a fost retușat; la bis. Buna Vestire.

Pomenicu | titorilor celor no[i][1]. | V(ii): | Ioan, Safta, Pătru, Pela | ghiea, Iordache, Joița, Petru, | Samfira, Costantin ereu, | Stanca er(e)ița, Ioan 2 [2], | Alecse, Ioan, Floarea, | Oprea, Calina, Ilina, | Gheorghe.

Morţi : | Gheorghe, Simziana, Theodor, | Brînduşa, Iacov, M(a)raea (sic), | Ioan, Meilă, Nicolae, | [15] Domnica, Nicolae, | Cîrstina, Toader, | Ioana, Stanciu, Niculae, | Ioana [3].

---

[1] Inscripţie deteriorată.
[2] În orig. „в̃" (= 2), adică pomenirea numelui să se facă de două ori.
[3] Inscripţia a fost datată în jurul anului în care s-a clădită biserica.

CATANE, com. Lunca Corbului

109 **1838**

Icoană de lemn de 74/51 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului şi Sf. Ioan, la tîmplă, în partea din dreapta ; literă de 1,1 cm, cu alb—gălbui pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei ; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva *.

Mărin, Ioan, Anghel, Anghel.

În filacterul pe care-l ţine Iisus, cu negru pe fond alb, cu literă de 1 cm :

1838 [1].

---

[1] Data este precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 21).
* Menţionăm că pe pereţele de bîrne de la proscomidia acestui lăcaş se mai poate distinge o inscripţie fragmentară, acoperită cu tencuială, probabil în a doua jumătate a sec. al XIX-lea, scrisă cu negru, cu literă de 3,5 cm : „. . . | Anghilina . . .tie, Mariia | . . . . Cost[an]din . . . | . . . t . .dinŭ . . . 1807 (?) | . . .".

CĂPĂŢÎNENII PĂMÎNTENI, com. Arefu

110 **⟨Sec. XVIII primele decenii⟩**

Stelă de piatră de 137/31 — 63 cm, în incinta lăcaşului, în partea de la sud-est : literă de 4,5 — 7 cm, săpată în cîmpul inferior al lespezii ; în spaţiul de

deasupra inscripţici este reprezentată o cruce într-un medalion ; la bis. Sf. Voievozi.

† Прѣ с(вѧ)та Б(ого)р(оди)це, пом(ени), Го(споди), | хрїстиѧньм сьтв(о)ри сю | кр(ьс)ть: Стань, Иwань, Шьрбь [1].

† Preasfîntă Născătoare de Dumnezeu, pomenește, Doamne pe creștinii care au făcut această cruce : Stan, Ioan, Șărbu [1].

---

[1] Inscripţia a fost datată după grafie.

CĂRPENIȘ, com. Cepari

111 **1824 august 24**

Icoană de lemn de 63,5/50,5 cm, reprezentînd Sf. Treime, la tîmplă, în partea din dreapta ; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului ; provine de la bis. Popa Rusu din București ; la bis. Sf. Ștefan.

1824 avgust 24. De Ierothei zug(rav).

CEAUREȘTI, com. Poienarii de Argeș

112 **1798 (7307) septembrie 20**

Cruce de lemn sculptat de 35/20 cm, păstrată în altar ; literă de 1,2 — 1,4 cm, săpată pe partea din spate a piesei ; la bis. Sf. Dumitru *.

7307 ; | Ioan.

Pe o latură a obiectului, cu literă de 0,8 cm, săpată :

sep(tembrie) | 20.

Mușatŭ diiacon.

Pe suportul crucii, cu literă de 1,8 cm, în relief :

* La acest lăcaș se mai află o inscripție, în altar, în nișa diaconiconului, scrisă cu negru pe fond cenușiu, cu literă de 6 — 10 cm : „1801 iulie 19", dată ce marchează, probabil, lucrările de zugrăvire a bisericii.

CEPARII PĂMÎNTENI, com. Cepari

113 **1533 (7041) ⟨august 6⟩**

Pisanie pe ancadramentul de piatră din partea superioară a ușii de intrare în biserică ; literă de 5 cm, săpată ; provine de la vechiul lăcaș ; la bis. Înălțarea Domnului.

† Почнше сѧ сн с(вѧ)т(о)мѹ храм Възне(се)н(ї)е Г(оспод)а Б(ог)а и Спа(са) наш(его) Ї(нсѹ(са) Х(рнст)а, | м(есе)ца ї8нї и д(ъ)нь и съвръшн сѧ м(есе)ца нѹлїн ла д(ъ)нь, прж с(н)лѣ [1] жѹпань Драгомїр.

[М<есе>ца аѹг<ѹст> ѕ д<ъ>нь] [2] н пр[ѣ]ставн сѧ жѹпань Драгомнр дворн(н)кь, в(ъ) лѣ[т] ҂зма.

† S-a început acest sfînt hram al Înălțării Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, în luna iunie 8 zile și s-a săvîrșit în luna iulie 31 zile, cu puterea [1] jupanului Dragomir.

⟨Luna august 6 zile⟩ [2] a răposat și jupanul Dragomir vornicul, în anul 7041.

. . . [3]

Pe montantul din dreapta ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică, provenind de la vechiul lăcaș, s-a scris cu literă de 10 cm, în relief, într-un cîmp de 27/47 cm :

Прѣставн с(е) рабѹ б(о)жю| жѹ. . . [4]апї [5](?)

A răposat robul lui Dumnezeu, | ju. . . [4].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 34, nota 2 (text și trad.) ; 2 D. V. Georgescu, *Biserica din Cepari*, în PO, XIX (1938), p. 118 (trad.) ; 3 D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe valea Topologului*, în GB, 1970, p. 781 (trad. fragm.) ; 4 G. Georgescu, *Monumente de artă bisericească și de istorie națională de pe Valea Topologului*, Teză de licență din 1970 la Institutul de Teologie — București, p. 4 (și foto.).

[1] La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, lectura „Пржслѣ" (= Prîslea).

[2] Inscripție deteriorată, ilizibilă ; întregirea a fost făcută, cu probabilitate, pe baza textului publicat de V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

[3] Inscripție deteriorată.

[4] Inscripția de pe acest rînd, parțial lizibilă în original, am redat-o după o foto. din colecțiile colectivului de inscripții.

[5] După grafie, inscripția aparține vremii de după 1533 și pînă către mijlocul sec. al XVI-lea.

★

Piatră de mormînt, fragment de 47/42/15 cm, descoperită în pronaosul vechiului lăcaș, în partea de sud-est, loc în care a fost reașezată ; literă de 6,5 cm, în relief ; în cîmpul dinainte al lespedei este figurată o cruce ; la bis. Înălțarea Domnului.

Fig. 7 — Piatră de mormînt de la bis. Ceparii Pămînteni. 1571—1572

† Прѣставі|и с(е) д(ѹ)шж рабъ [б(о)жию][1] ...|...|...[2] жѹпань Ц(ѹ)ра; въ лѣт ҂зп[3].

† A răposat sufletul robului lui ⟨Dumnezeu⟩[1] ... [2] jupan Giura; în anul 7080 [3].

---

[1] Piatra fiind spartă, formula a fost restituită de noi.
[2] Lipsind aproximativ o jumătate din lespedea tombală în cauză, inscripţia nu a putut fi restituită.
[3] În comparaţie cu piatra mormîntală de sub nr. **115**, aceasta, de dimensiuni mai mici, a fost aşezată, probabil, peste cripta unui copil sau a unei jupaniţe din familia ctitorilor. Menţionăm că în urma investigaţiilor arheologice efectuate aici de d-nul Sp. Cristocea de la Muzeul judeţean Argeş din Piteşti, a fost descoperit un inel cu numele „Chera".

115 ⟨Cca 1575 – 1600⟩

Piatră de mormînt de 174,5/42 — 48/15 cm, descoperită în pronaosul vechiului lăcaş, în partea de sud-est, unde este aşezată şi în prezent; literă de 7 — 8 cm, în relief; în cîmpul lespedei este figurată o cruce; la bis. Înălţarea Domnului.

† Прѣста|ви с(е) д(ꙋ)шѫ рабъ б(о)жю, жꙋпань Ива... [1] ше...ав...|...[2] в[ив] [3]ше о|шерне[к] [3]ь... [4] пр... [5]

În zona dinapoi a pietrei, inscripţia continua pe cîteva rînduri, text acum ilizibil în cea mai mare parte:

...в.ш [6]|о...|... [6]| $_{\times}$з[7] ... (?)
† A răposat sufletul robului lui Dumnezeu, jupanul Iva... fost portar ...
... 7000.. (?).

---

[1] Inscripţie deteriorată, neinteligibilă — spaţiu în care au putut fi cuprinse cca cinci litere.
[2] Inscripţie neinteligibilă — spaţiu ocupat de cca şapte litere.
[3] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută cu probabilitate de noi.
[4] Inscripţie deteriorată — spaţiu în care au fost inscrise cca cinci litere.
[5] Inscripţie deteriorată, neinteligibilă — spaţiu ocupat de cca 10 litere.
[6] Inscripţie deteriorată; în fiecare din rîndurile din această parte a pietrei puteau fi cuprinse cca şase litere.
[7] Cifra miilor în lectură probabilă. Inscripţia a fost datată după grafie şi factura pietrei, prin analogie şi cu aceea aflată sub nr. **114**.

116 1751 septembrie 1 — 1752 august 31 (7260)

Pisanie pe o piatră de 67/100 cm, fixată deasupra uşii de intrare în biserică; literă de 6,5 cm, în relief; la bis. Înălţarea Domnului.

† Cu mila şi ajutoriul lui D(u)mnezeu Tatălui şi Fiiului şi Sfîntului Duh. | S-au zidit această sfîntă besĕrică din temelie, de dumnealui jupan Ştefan | vel clucĕr za harie, sîn Balotă cap(i)tan, i jupan(i)ţ(a) lui, Sa(f)tha, cocon(i): Iordache, | Gheorghie, Costandin, Matei, Şerban, Pîrvu, Ilinca, Mira, întru cinstia şi lauda | [5] sfintei Înnălţării Domnului nostru I(isu)s H(risto)s, în urma besĕricii cei vechi, | care o au fo(s)t făcut de dumnealui jupan Dragomir vel vornic Cepariu, strămoş | lui Ivaşcu vel armaş Cepa-

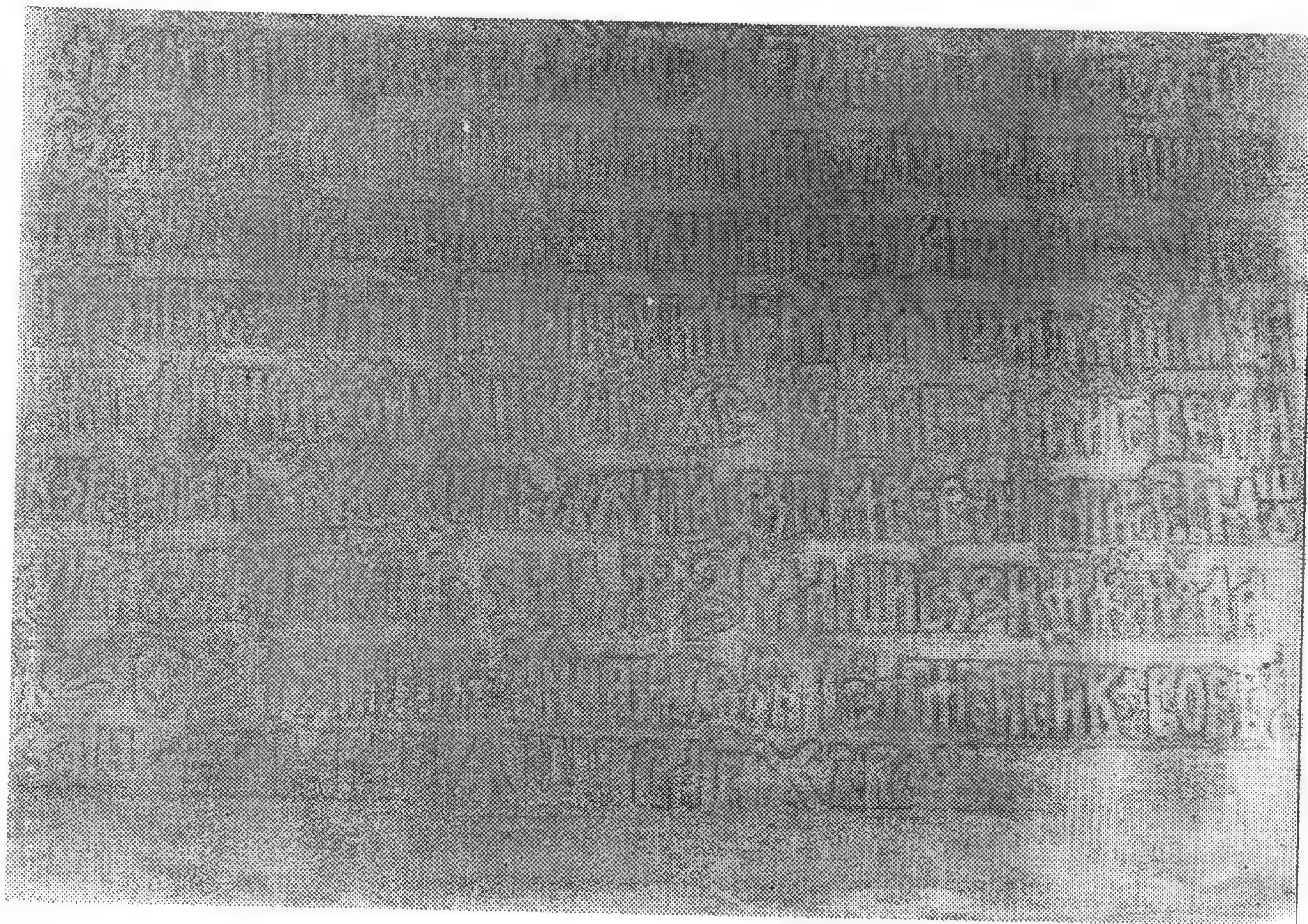

Fig. 8 — Pisanie a bis. Ceparii Pămînteni. 1751—1752

riu, de la leat 7041 ; şi s-au zidit acum nou, la | leat 7260, în zilel(e) preaînnălţatulu(i) domnu, Ion Gligorie Ghica voevod. |
Sandu, Mariia, Şărban, Hîrsu [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeş*, în BCMI, 1917—1923, p. 34, nota 3 ; 2 I. Ionaşcu, *Biserici din Olt*, p. 58—59 ; 3 Grigorie episc. al Argeşului, *Comorile Argeşului*, p. 48 ; 4 D. V. Georgescu, *Biserica din Cepari*, în PO, XIX (1938), p. 118 ; 5 D. V. Georgescu şi G. Georgescu, *Bis. pe valea Topologului*, în GB, 1970, p. 781 ; 6 N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, f. 85—86.

---

[1] Inscripţia a fost adăugată ulterior, vădind un scris mai puţin îngrijit şi cu caractere mai mici.

117 **⟨1751 — 1752⟩**

Inscripţie pe montantul din stînga ancadramentului de piatră de la uşa de intrare în biserică ; literă de 5,5 cm, în relief, într-un cîmp de 29/22 cm ; la bis. Înălţarea Domnului.

Coconii clucĕr(ului) | Ştefan : Gheorghie | postĕlnic, | Costandin postĕl(n)ic, | [5] Matei [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 D. V. Georgescu, *Biserica din Cepari*, în PO, XIX (1938), p. 118 ; 2 D. V. Georgescu şi G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 781.

---

[1] Inscripţia a fost datată după grafie în jurul anilor edificării lăcaşului.

118 **⟨După 1751 — 1752⟩**

Portret mural pe peretele de la vest din pronaos, în partea din stînga intrării, către registrul draperiei ; literă de 2,5 — 3,5 cm, cu negru pe fond gălbui, în dreptul său ; la bis. Înălţarea Domnului.

Gheorghie feciorul popi(i) Preda | lui Ion [1].

---

[1] Inscripţia aparţine, probabil, vremii în care a fost reclădit lăcaşul ; de aceea am datat-o ⟨după 1751 — 1752⟩. Menţionăm că în urma refacerii picturii, celelalte inscripţii ce însoţesc portretele ctitorilor au fost rescrise.

119 **1736 septembrie 1 — 1737 august 31 (7245)**

Clopot de 47,5 cm înălţime şi 44,5 cm diametru, suspendat în turla clopotniţă ; literă de 2 — 3 cm, în relief, în partea superioară a piesei ; la bis. Înălţarea Domnului.

† Acestŭ clopot l-au făcut Ştefan căp(itan) s(i)nŭ Balot(ă) c(ă)p(i-tan), în Cepar(i); leat 7245.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. V. Georgescu, *Istoricul bisericii din Cepari*, în PO, XIX (1938), p. 211; 2 D. V. Georgescu şi G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 781.

CEPARII UNGURENI, com. Cepari

120 **1820**

Pisanie pe o piatră de 77/67 cm, fixată deasupra uşii de intrare în biserică; literă de 1 — 4,5 cm, în relief; la bis. Intrarea în biserică *.

Întru slava marelui D(u)m(ne)zeu şi(i) cu ajutoru Sf(î)nte(i) Troiţe | s-au zidit din temelie această sf(î)ntă şi dumnezeiască | biserică, întru ci(n)stea Întrării Maicii D(o)mnului, Sf(i)nţ(ii) Voi(vo)z(i) şi | Sf(î)ntul Nicolae, de robi(i) lui D(u)mn(e)zeu, postelnicu Pan(a)it şi d(u)mneaei | 5
coco(a)na Mariuţa, maica dumnealui şi cu soţiia dumnealui | Mirica şi cu fii săi Răd(u)canu, Mariia, Tinca, Sanda, în | leat 7331 [1], în zilele preaosf(i)nţi(i) sale părintelui episcop | Iosif Argeşiu, aflîndu-se domn Nicolae [2] | Şuţu voivod, de postelnicu Panait Balotă; | leat 1820 [3]. |
Petcu pietrari ot satu Jiblea [4].

BIBLIOGRAFIE. N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, p. 96—97.

---

[1] Văleatul este indicat greşit. Anului 1820, cînd a fost clădită biserica, îi corespunde văleatul „7328" sau „7329".
[2] Greşit, în loc de „Alexandru".
[3] Data este săpată cu cifre de 4 cm.
[4] Inscripţia meşterului este săpată cu literă de 2,8 cm.
* La acest lăcaş se mai păstra o cruce de lemn, pe suportul căreia era scris anul „1820" (cf. N. Budescu, *loc. cit.*).

121 **⟨După 1820⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe peretele de la vest; literă de 4 — 6 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Intrarea în biserică.

Răducanu fiiul dumnialui; | ... [1]; |
Sotanca (?) soţia d(u)mnia|lui;
postelnicu Panaid Balotă;

Mirica cocoana dumnialui ;
Sanda fiica ; [2] | Sultana [3] |.

---

[1] Inscripția de lingă copilul reprezentat în dreptul lui Răducanu, nu se mai păstrează.
[2] Inscripțiile au fost datate ca posterioare anului în care a fost clădit lăcașul. Menționăm că în altar, pe peretele de la nord, în registrul superior, într-un filacter pe care-l ține proorocul Solomon, s-a scris cu negru pe fond alb, de 2 — 2,5 cm, data „1836", precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 6), fapt care l-a determinat pe N. Budescu, *Bis. pe Valea Topologului, (ms.)*,1931 ,p. 91— 94, să afirme că ea marca „anul zugrăvelii sau a unei spălări" a picturii. Precizăm, de asemenea, că în pronaos, deasupra ușii de intrare, apare inscripția „1852 iulie 12. De Pet̃ru zugravul s-au zugrăvit" (cf. N. Budescu, *loc. cit.*).
[3] Sultana, copilă, este reprezentată în dreptul Sandei.

122 **1844 octombrie 25**

Icoană de lemn de 47,5/41 cm, reprezentînd pe Sf Gheorghe și Sf. Dumitru în pronaos, pe peretele de la sud ; literă de 0,6 — 2,5 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului ; la bis. Intrarea în Biserică *.

1844 octomvrie 25 ; | Ghiță, Pătru zografi.

---

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană de lemn de 70,5/54,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, din pronaos, purtînd data „1846 av(gust) 10".

CERBURENI, com. Valea Iașului

I 123 **1839**

Icoană de lemn reprezentînd pe Iisus, de 65/51 cm, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta ; literă de 0,3 cm, cu alb gălbui, în cîmpul inferior al piesei ; provine de la vechea biserică ; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

[Ghe] [1]rmanos iermona . . . [2] zograv . [2]; | 1839 [3].

---

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă : întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripție ilizibilă.
[3] Ultima cifră a anului greu lizibilă.

II 124 **1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238)**

Cruce de piatră de 122/46,5/22,5/17 cm ; literă de 2 — 4,5 cm, în relief ; este așezată pe partea din stînga

drumului ce duce din șosea spre Cerbureni, în dreptul locuinței lui Vasile Iacobescu.

Rîdicatu-s-au | această s(fîn)tă c|ruce în ⟨h⟩ [1]ram(ul) Prea|podobni Paras|[5]chivei, de robu | lui Dumnezău, po(p)a | Stanŭ, Marica, | сннь єг(о) [2] Stannca, | Stana, Anca, | [10] с(н)нь єг(о) [3] Ion necu|minecat erei, | г(о)сп(ож)д(а) ⟨є⟩[1]г(о), ereița M(î)r|șa.

Pe latura din dreapta:

Ion Neac|șa. M(orți): Vi|laea, Sanf[ir ?][5], | Dumi(t)ri, Mira, | [5] Ion, erei|ța Mariea, | erei David, | ereița Dana.

Pe latura din stînga:

Proca, N|eacșa | с(н)нови єг(о) [6] | leat 72|38.

---

[1] Omis.
[2] Fiica lui.
[3] Fiul lui.
[4] Soția lui.
[5] Inscripție neinteligibilă; întregirea a fost făcută de noi.
[6] Fiii lor.

CERȘANI, com. Suseni

125

⟨Cca 1810⟩

Icoană de lemn de 64,5/41,5 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Maica Domnului și Iisus, păstrată în pronaos; literă de 1,2 — 2 cm, cu alb pe fond maroniu roșcat, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Duminica Tuturor Sfinților.

Popa | Riza, | er(e)ița | Drago | [5] mira ;
Mi(ha)lach[e [1]] [2] | . . . [3].

---

[1] O inscripție asemănătoare apare în forma „Popa Riza, Mi(ha)lachie, Dragomira er(e)ița", pe o altă icoană de 66/45,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată tot în pronaosul lăcașului.

[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Datarea după grafie și factură artistică a piesei și pe baza informațiilor, la I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 55, unde preotul Hrizea, fiul lui Preda, hirotonit la 1806, apare menționat împreună cu fiul său Mihalache și preoteasa Dragomira.

[3] Inscripție deteriorată; ilizibilă.

126 **1840 noiembrie 8**

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică, într-un cîmp de 119/122 cm; literă de 3 și 6 cm, cu maroniu roșcat pe fond alb; la bis. Sf. Nicolae și Adormirea Maicii Domnului.

| [Cu][1] vreria Tatălui i ajutorul Fiului și cu săvîrșiria | Sfîntului Duh. S-au rîdicat aciastă sfîntă și dumnezeiasc(ă) | biserică din temelie și s-au înpodobit cu toate hodo(a)|răle, după cum să vede, în ci(n)stea și lauda Sfîntului | [5] Erarh Nicolae și sfinti Adormiri Maicii Domnului, | ce să prăznuesc hramuri, în zilile prialuminatului nos|tru domn și stăpînitor a to(a)t(ă) Țara Rumâniască, | Alecsandru Dimitriu Ghica voivod, cu blagosloveniia | priaosfi(n)ții sale iubitorului de Dumnezeu, episcop al Arge|[10]șului, d(omnul), domnul Elarion, prin osteniala și chivernisiria | a robilor lui Dumnezeu, arătați ctitori, Ioan Nedelia d(iacon), Mariia diac(oni)ț[a][2] его, сїн[3] Antonie, din moșu Dorobanț(u), Despa, | Mihai preot, Dumitra priotiasa, sin Costandin preot, Florea diacon, | Floaria d(iaconița) cu fii săi, din moșu Bărbosu, sin Stan Gogliaz, | [15] Radu preot, Dumitra priotiasa, sin Gligore preot Bercia cu fii săi, | Ioan postelnicel, Mariia soțiea sa, din moșu Furchezi, Ioan preot, Ana priotias(a), sin Voicu, | Costandin preot, Badia priotiasa, | sin d(iacon) Mihai, [4], | din moșu Bărbos(u), cu fii săi, Rada | soțiia[5] | lui Marin d(iacon). | Și 18, adică optsprezece prăjini de loc, înfu(n)dat în Gura Portișoari(i), | dat sfinti(i) biserici, de unde venitul locului să fie pentru cheltuiala | [20] biserici(i) dat de Ioan Nedelia d(iacon).

Inscripția continuă în partea superioară a pisanici într-un cîmp de cca 102/25 cm, cu literă de cca 3 și 8 cm:

Și s-au sfințit prin osteniala părintelui pr(o)topop | Gheorghe iconom, din orașul Pitești.

S-au zugrăvit | de smeriți(i) zugrav(i), Stan postelnic ot Vața, Costa(n)din zu(grav); | anul 1840 noemvrie 8.

---

[1] Inscripție deterioraă, greu lizibilă.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] A lui, fiul lui.
[4] Cuvintele „sin ... Mihai", scrise deasupra rîndului.
[5] Cuvînt scris deasupra rîndului.

127 **⟨Cca 1840⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, scris pe șapte coloane, într-un cîmp de 77/103 cm; literă de 1,3, 1,5, 2,3 — 2,5 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Sf. Nicolae și Adormirea Maicii Domnului.

Titori(i) aceşti(i) s(finte) biserici.

Pomelnecu lui Ioan | Nedelea : | Ioan Nedelea d(iacon), Mariia d(iaconeasa), Mari[n ?] [1], Ra | da, Niacşu, De |spa, So(a)re, Tudora, | Păuna, I .. [2] e preot | ... | ... [2] Ivana, Stan ... | ... [2] Mariia, Ilinca | ... [2] lu Iona | ... [2] Radu, Mi... | ... [2]a Sta... [2]

Coloana a doua :

Pomelnicu postel(nicelului) | Mihai. | Vii : | Mihai ereu, Dumitr[a] [3] er(e)iţ(a), | Rad ... [2] statia ... [2] vorneh, | Gheorghe ... [2] ere... [2]

Morţi : | Costandin ereu, Mariia ereiţ(a).. | ... [2] d(iacon), Ilina d(iaconeasa), | Mihai d(iacon), Sora d(iaconeasa), Thoma | ... [2] Costandin ere.. [2] | Ioan ereu, Costandina ereiţa | ... [2] Ioana, Mariia.

Coloana a treia :

Pomelnicu lu Flo |rea d(iacon) : Florea d(iacon), Floarea | d(i)a(coneasa), Marin, Stana, Ra | da, Tudora preotea(sa), | Ioana prioteasa, Sta |ncu, Ioana, Dumitra.

Morţi : | Stanu, Rada, Dumitru, | Rada, Barbu, Dumi |necă, Vişanŭ, Neaga, S |tan, Stancea, Gheorghe, | Ioan, Nastasia, | cu tot neamu lor.

Coloana a patra :

Pomelnicu popi(i) Radului. | Vii : | Radu preot, Dum[itra] [3] prioteasa ... [4] | Dobra, Neaga ... [4] | ereu, Maria ere[iţa] [3], Rada, | Mariia, An... [4].

Morţi : | Gligore erei, Stanca erei[ţa] [3], | Marinŭ d(iacon), Anghel, Para |schiva, Dragomiru, Radu, | Marina, Tudora, Vladu, | Ioana, Mihalcea d(iacon), Dobra, Marin.

Coloana a cincea :

Pomelnicu postelnicului | [Ioan] [3] : | Ioan, Mariia, Chiriac, | ...ra ... [4] Dumitra, Rad... | ... [4] Stoian | ... | ... | ... | ... [4] | Antonie d(iacon), Elinca d(iaconeasa), | Nedelia, Sofiia, Badia | ... [4] Neacşu d(iacon), Iana, | Neagoe ... [4] preot, | Ştefan ... [4] [Du] [1]mitru, | Barbu ... ra ..a [4].

Coloana a şasea :

... [4] te, Tudor, Zmăranda, Matei, Ca... [4] | [Du] [3]mitru, Ana, Cîrstîna ... [4] Radu ... [4] | Ioan, Dumitra, | Dragomira [5], | Stan ereu ... ta ... [6] er(e)iţa ... [6] oru ... | ... [6] Floria, Cos... [6] Badea, Niague, Rada, Gheorghe, Tudora ... oii ... | ... [6] Dobrin, Preda, Neaga, Ileana, Catrina, Ioan ... [6] re, Mariia | ... [6] Niacşu, Stana, Necolae, Sora, Sto... [6] Badia, Stanco | ... [6] Dumitru ... [6] Stana ... [6] Barbu, Dumitra ... Voicu [7].

Coloana a şaptea :

... [6] Tănase | ... [6] Dumitru [8] | ... [9].

---

[1] Inscripţie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi cu probabilitate.
[2] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.
[3] Inscripţie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.
[4] Inscripţie deteriorată.
[5] Nume scris deasupra rîndului, cu literă mai mică.

[6] Inscripţie deteriorată, neinteligibilă.
[7] Numele cuprinse în cea de-a şasea coloană sînt inserate în partea inferioară a primelor cinci şiruri ale pomelnicului.
[8] Inscripţia a fost datată după grafie şi numele ctitorilor, în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcaşul.
[9] Inscripţia de pe următoarele rînduri nu mai este lizibilă.

128 **⟨Cea 1840⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereţii de la vest şi nord ; literă de 2 şi 5 cm, cu alb pe fond gălbui, în dreptul lor ; la bis. Sf. Nicolae şi Adormirea Maicii Domnului.

Maria di(a)coneasa | soţiia d(iaconului) Ioan ;
Dumitra prioteasa ;
popa Mihai Bărbosu ;
Nedelea Ioan diiaconu, di(n) moşu Dorobanţi ;
Florea diiaconu din moşu Bărbosu ;
popa Radu | Bercioi ;
Dumitra prioteasa ;
Floria di(a)coneasa | soţiia d(iaconului) Flori(i).

Pe peretele de la nord :

Neacşu ... [1] | care ⟨au⟩ [2] zidit biserica | aceasta ;
Despa ;
Rada d(iaconeasa) [3].

Pe latura de la est a pronaosului, în partea din stînga intrării în naos, pe glaful stîlpilor de zid, cu literă de 3 — 3,5 cm, cu alb pe fond gălbui, în dreptul a două personaje afrontate :

Ioan postelni[cel] [4] din | moşu Fur[chezi] [4] ;
Mariia postelniceasa [5].

---

[1] Inscripţie deteriorată, neinteligibilă.
[2] Omis.
[3] Într-o închipuire neobişnuită ; de la bustul acesteia în sus este reprezentat un diavol sugerînd, probabil, greşelile săvîrşite de ea.
[4] Inscripţie deteriorată, neinteligibilă. Întregirea a fost făcută de noi, pe baza informaţiilor din textul aflat sub nr. 126.
[5] Inscripţiile au fost datate după grafie şi numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcaşul.

129 **1840 noiembrie 8**

Icoană de lemn de 98/78,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, la catapeteasmă, în partea din stînga ; literă de 1,2 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga ; la bis. Sf. Nicolae şi Adormirea Maicii Domnului.

Liatul 1840 noe(mvrie) 8. | St(a)n zu(gra)f, post(e)lnic | ot Vaţa.

130 **1816**

Pisanie pe o piatră de 96,5/75,5 cm, fixată într-o nişă, deasupra uşii de intrare în biserică ; literă de 5 — 7 cm, în relief, cu negru pe fond cenuşiu ; la bis. Sf. Nicolae.

† Întru slava şi lauda sf(î)n(tului) ierarhului | Necolae s-au zidit această sfîntă | beserică în zilele luminatu(lu)i d(o)mn, Io Ioan | Gheorghie Caragea voevod şi în stăpînirea preasfinţi(i) sale, | 5 chiriu chir Iosif, întîiul episcop al Argeşului, | de părintele Dorotheu arhim(andritul) şi de Mihăilă, | Damiian, Iona, Ioan, Ana, Moisi, | Siea, Ileana, Antonie, Mariia, Nicolae, | Măriia, Ion, Măriia, Siea, Măriia, Măriia, | 10 Costandin ereu, M(a)gdalina er(e)iţa, Ionŭ, | jupan Hristea ; 1816.

BIBLIOGRAFIE. ▪ D. V. Georgescu şi G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784; ▪ P. Topologeanu, *Bis. pe Valea Topologului* (în ms.), 1940, f. 9.

131 **⟨Cca 1822⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie ; literă de 2,5 — 3,5 cm, cu negru şi iniţiale cu roşu pe fond alb, într-un cîmp de 68/57 cm ; la bis. Sf. Nicolae.

. . . [1] ctito[rilor] [2] . . . [1] | Mariia . . . [1] | Ilinca, Do[ro]the[u] [2] arhi-[mandritul] [2] . . . [1] | Parthenie shimonah, Martha m[onahia] [2] . . . [1] |M⟨. . ⟩silie ieromonah, Ioannu ier . . . [1] Costandin iereu, Ioanŭ . . . [1] | Anna prezvitera . . . [1] | Mihail, Damiian, Ioanna, S. . . [1], | Antonie, Nicolae, Anna . . . [1], | Mariia 2 [3], Hristea, Rada, Ileana, Mari. . . [1] | Pilea, Dumitra, Agripina mona[hia] [2], | Ioanu, Radu, Ilinca, | Petriia, Ioan [1], Ioan | . . . [1] Di. . . | . . . [1] | Coman, Ana, | Oprea ereu, | Dobra ereiţa, | Costaandin | ereu, | Magdalena ereiţa [4].

---

[1] Inscripţie deteriorată ; ilizibilă.
[2] Inscripţie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.
[3] În orig. „в̃" (= 2), adică pomenirea numelui să se facă de două ori.
[4] Inscripţia a fost datată după grafie, în jurul anului cînd s-a zugrăvit probabil lăcaşul.

132 **1822 (7330) iulie 4**

Inscripţie pe peretele de la proscomidie, în partea superioară a ferestrei de pe latura de la nord ; literă de 2 — 5 cm, cu negru pe fond alb, într-un cîmp de 18/46 cm ; la bis. Sf. Nicolae.

V(ă) leat 7330, 1822 | iul(ie) 4. | Zugrav(i), | Pandelimon, Ionŭ, | Stefan.

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu şi G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784 (fragm.).

Fig. 9 — Pisania bis. Ciofringeni. 1816

★

133 ⟨Cca 1822 — 1825⟩

Iconostas de lemn pictat, de 195/63/63 cm; literă de 0,5 — 0,9 cm, cu alb pe fond verzui, în cadrul scenei în care este înfățișat un preot în dreptul unui iconostas, miruind un personaj desprins dintr-un șir de oameni; la bis. Sf. Nicolae.

„Cum îți este numele, fiiule" ?
„De m(ă) întreb(a)ș(i) părinte, | Ioan îmi este nu|mele [1]".

[1] Este posibil ca Ioan, amintit aici, să fie zugravul care a lucrat și în echipa lui Panteleimon zugravul (să se vadă textul aflat sub nr. **132**). Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anilor în care lăcașul a fost înzestrat cu unele odoare.

134 1825

Icoană de lemn de 71,5/51 cm, reprezentînd pe Iisus în pronaos, în dreapta, pe peretele de la est; literă de 0,3 — 1,2 cm, cu alb pe fond maroniu, în partea din dreapta piesei; la bis. Sf. Nicolae.

De Antoniie zograf [1]; | 1825.

[1] Numele zugravului și pe altă icoană de lemn de aceleași dimensiuni, reprezentînd pe Maica Domnului, din pronaos, în partea din stînga.

CÎINENII MICI, com. Cîineni

I 135 1733 (7241) august 2

Pisanie pe o piatră de 68/131 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 5 cm, în relief, pictată cu roșu; la bis. Sf. Nicolae.

† Acest sfînt și dumnezăescu lăcaș s-au zidit și s-au înălțat întru cinstea și lauda | sfîntului, făcătoriului de minuni, Nicolae de la Mira Lichei, cu toată cheltuiala | răposatului, jupan Nicola Petru, cu îndemnarea și cu osteneala jupan(ului) Gheorghie | Guguț Nicociovii, prin mijlocirea cinstiților epitropilor, Gheorghie Trapezondo i | [5] jupan Mogoș Vasile i Radul Runcanu, în zilel(e) luminatului domnu, Ioan Grigorie Ghica | voivod, vă leat 7241 avgust 2, find ceva ostenitor și dumnealui vameșul N(i)ca Scutara ; | pis Athanasie ⟨ot⟩ [1] J(iblea) [2].

În partea superioară și în partea inferioară a pisaniei s-a scris :

† Εκτηστη κέημε όλατα έξοδα του μακαρίτη Νηκολα Πετρου,
† με τον κοπον κὲ παρα κίνησήν τού Γεοργη Κοκουτζι Νηκοτζόβη; |1773|
αύγουσ(τ)ου | ζ'[3]

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 73—74 (cu foto. la p. 73) ; 2. V. Brătulescu, *Ciineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 89—90 (cu text în l. greacă) ; 3. Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 282 (cu text în l. greacă).

[1] Omis.
[2] Rîndul de la „pis . . . J(iblea)", este scris pe marginea din dreapta pisaniei.
[3] † S-au ridicat clădirile de față cu cheltuiala răposatului Nicola Petru.
† dar cu truda și cu sprijinul lui Gheorghi Cocuti Nicoţovi ; 1733 august 7.

I 136 ⟨Cca 1735 – 1760⟩

Pomelnic pe o piatră de 23/26 cm, fixată pe peretele de la proscomidie ; literă de 2 — 3,5 cm, săpată ; la bis. Sf. Nicolae.

† Petru, | Albul, | Necula, | Gheorghie, | [5] Mogoș ;
Gheorghie, | Vasile, | Nicu, | Stan, | Cherața, | [5] Caterina [1].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Ciineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90.

[1] Inscripția a fost datată după grafie și numele ctitorilor.

I 137 ⟨Cca 1758⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie ; literă de 3,5 cm, cu negru pe fond cărămiziu, retușind vechea inscripție ; la bis. Sf. Nicolae.

Alexe, Ilina, Safta, Ioan [1], | Grigorie, Lefterie, Stana, Ioan [2].

Tot pe peretele de la proscomidie, cu literă de 1,8 cm :

Ilina, Păuna [2].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Ciineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90.

[1] În partea superioară a acestui nume se mai distinge cuvîntul „ereu", amintit, de asemenea, în textul pomelnicului, scris tot pe la 1758.
[2] Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anului cînd s-a zugrăvit lăcașul.

I 138 ⟨Cca 1758⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 17,5/23 cm ; literă de 3 cm, cu alb pe fond cărămiziu ; la bis. Sf. Nicolae.

Ctitori : | † Anastasie ; | † Costea, Chiriiac, | † Ioanŭ, Safta [1].

[1] Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcașul.

I 139 ⟨Cca 1758⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 5 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae.

Jupan Mogoș;
jupan Toma Vilara;
i Gheorghie брат его [1]

Pe peretele de la vest:

. . . [2];
jupan Enache Vilara;
jupan Costea Vilara; acesta au plătit de s-au zugrăvit această sfîntă | biserică;
jupan Necula, care au zidit această sfîntă biserică | din temelie(a) ei;
. . . [3];

Pe peretele de la nord:

pop(a) | Gheorghie [4].

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 74; 2. V. Brătulescu, *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90.

---

[1] Fratele lui.
[2] Inscripția din dreptul personajului feminin reprezentat în pictura murală nu se mai păstrează.
[3] Inscripția din dreptul personajului, un bărbat — reprezentat în pictura murală, nu se mai păstrează.
[4] Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.

I 140 ⟨1758⟩

Inscripție în naos, pe stîlpul de zidărie dinspre pronaos, în partea din dreapta, în cîmpul inferior al icoanei Sf. Petca; literă de 3,5 cm, cu negru pe fond alb; la bis. Sf. Nicolae.

Помѣни, Г(о)с(по)ди [1] Stanca [2].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90.

---

[1] Pomenește, Doamne.
[2] Inscripția a fost datată în anul „1758", însemnat în naos pe peretele de la vest, deasupra intrării, lîngă un text liturgic, indicat adesea cu prilejul zugrăvirii lăcașurilor (cf. Anexa II, nr. 2); cf. și V. Brătulescu, *loc. cit.* și fond. Gr. G. Tocilescu, ms. rom., 5 142, de la Bibl. Acad., f. 282.

I 141 ⟨1758⟩

Inscripție pe catapeteasmă în partea din stînga ușilor împărătești, în dreptul locului unde este așezată icoana Maicii Domnului; literă de 2,5 — 8 cm, cu negru pe fond alburiu; la bis. Sf. Nicolae.

Dimitrie [1] | cupeț; | popa Gheorghie [2].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90.

---

1 Numele este scris cu caractere grecești.
2 Inscripția a fost datată după grafie și numele preotului Gheorghie.

I 142 **1758**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 2,5 — 3 cm, cu alb pe fond cărămiziu, într-un cîmp de 13/42,5 cm; la bis. Sf. Nicolae.

Hristea, erei Gheorghie; | 1758 [1].

Lîngă marginea din dreapta a cartușului în care sînt înscrise numele mai sus amintite s-a adăugat și:

Magdalena | erei | ța.

---

1 Cu cifre arabe.

I 143 **1758**

Inscripție pe stîlpul din partea din dreapta intrării în pridvor; literă de 4 cm, cu roșu pe fond gălbui; la bis. Sf. Nicolae.

Ioniță zugr(avul); | 1758.

I 144 **⟨Sec. XIX ?⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 19/35,5 cm; literă de 2 — 2,5 cm, cu negru pe fond alburiu, acoperind vechea inscripție; la bis. Sf. Nicolae.

Costandin, Rucsanda, Dum(i)tre, | Ion, Mariia, Gheorghe, Mariia, | Dumitru, Nicolae, Mira, | Gheorghe, Samfira, Magdalina, Catrina, | 5
Ion, Gheorghe, Opria, Mariia [1].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90.

---

1 Inscripția a fost datată după grafie, ca ulterioară zugrăvirii lăcașului, textul fiind scris peste vechiul pomelnic de la 1758.

I 145 **1805 septembrie 10**

Icoană de lemn de 98,5/74 cm, reprezentind Soborul Sf. Voievozi, păstrată în altar; literă de 1 cm, cu alb

pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului; la bis. Sf. Nicolae.

1805 septe(m)vri(e) 10; | Pan[d] [1]eleimon zugraf ot Argeș.

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

I 146

1830

Clopot ce a existat în trecut la bis. Sf. Nicolae.

Acest clopot iaste al bisĕricei de la Cî⟨i⟩neni și s-aŭ pletit de diaconu Frangu pentru al luĭ pomenire ⟨la⟩ [1] sf⟨înta⟩ bisĕrică, în vĕcĭ, la aniĭ de la H⟨risto⟩s, 1830.

Fudit G⟨eorgius⟩ Graef [2].

Textul după: Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 282.

[1] Omis.
[2] Turnat de Georgius Graeff.

I 147

1846 august 20

Pisanie pe peretele pronaosului, în exterior, pe latura de la sud, într-un cîmp de 70/65 cm — în panoul dintre cei doi ctitori reprezentați în pictura lăcașului — ; literă de 4,5 cm, cu roșu pe fond alb; la bis. Sf. Nicolae.

† Întru slava sf(î)ntei și făcă|toarei de viiață și nedes|părțită Troițe și întru | cinstia și lauda s(fîn)tului | [5] ierarh Niculae s-au tencu|itŭ și s-au zugrăvit această | sf(în)tă beserică pre dinafară, | prin osteneala și toată cheltuiala | dumnealui, chir Neagoe Moțoc și | [10] soțiia d(umnealui) Simziiana și cu fii dumnealor, | ca să le fie spre ⟨ve⟩ [1]cinica pomenire | în veci, amin; | 1846 avgust 20.

BIBLIOGRAFIE. **1.** D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 73 (extras); **2.** V. Brătulescu, *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90; **3.** Fl. Stănculescu ș. a., *Arhitectura populară*, p. 93, foto fig. 125.

[1] Omis.

I 148

⟨1846 august 20⟩

Portretele ctitorilor înfățișate pe peretele de la sud al pronaosului, în exterior; literă de 6 cm, cu roșu pe fond alb, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae.

D(umnealui) jupan Neagoe; | Niculae [1];
d(umneaei) jupaneasa Simziiana [2]; | Niagoe [3].

BIBLIOGRAFIE. **1.** V. Brătulescu, *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90; **2.** Fl. Stănculescu ș.a., *Arhitectura populară*, p. 93, foto fig. 125.

[1] Niculae, copil este înfățișat în dreptul jupanului Neagoe.
[2] Inscripțiile au fost datate în vremea în care a fost tencuită și zugrăvită biserica în exterior.
[3] Niagoe, copil este reprezentat în dreptul jupînesei Simziana.

★

I 149 — 1796 iunie 3

Grafit în pridvor, pe coloana din partea de sud-vest; literă de 0,3 cm; la bis. Sf. Nicolae *.

Di cîn au venitŭ | val î⟨l⟩ mari [1]; | 1796 [2] iunie 3 [3].

---

[1] Referire la revărsarea apelor Oltului.
[2] Cu cifre arabe.
[3] Cu cifre arabe, scris deasupra rîndului.
* Menţionăm că alte grafite, acum parţial lizibile, se află pe coloana din pridvor, pe latura de la vest, în partea din stînga intrării „. . . | . . . Niaga | . . . | 7291 ⟨1782—1783⟩, | ei . . . ovu-lui | lu ..teiu" (?), şi pe coloana de pe latura de la sud, în partea din mijloc, „. . . ovu lui mai, 729[7]" ⟨1789⟩.

II 150 — 1632 (7140) iunie 4

Cruce de piatră de 220/67—75/31—40/23 cm, aşezată în incinta lăcaşului, în partea din dreapta altarului; literă de 7 cm, în relief; la bis. Sf. Voievozi.

Въздвїже с(е) съ(н)| ч(ь)с(т)нні кръсть вь имнѥ | С(вѣ)та Петка. Молен|їе раби б(о)жїю, Сто| [5]ика, Ника, Стана, Г|ерге, Марѳа, Ѥне, |Михаї, Андрею, Поѹюл;| мещер Стоика ¦ син Крстѣ; и цркве с(ь)творит | [10] жѹпан Стоила; и пис попь | Стан; м(е)с(е)ц(а) юн(їе) д д(ъ)ни, лѣт ҂зрм.

Pe latura din stînga:

въ д(ъ)нї Леwн.
Радѹлъ, Тома.

S-a ridicat această cinstită cruce în numele Sfintei Paraschiva. Rugăciunea robilor lui Dumnezeu, Stoica, Nica, Stana, Gherghe, Martha, Ene, Mihai, Andrei, Puiul; meşter Stoica fiul lui Cîrstea; şi biserica a făcut-o jupan Stoila; şi a scris popa Stan; luna iunie 4 zile, anul 7140, în zilele lui Leon ⟨voievod⟩ [1].
Radul, Toma.

BIBLIOGRAFIE: **1.** D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 71—72 (text în transliteraţie şi desen); **2.** V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 40—41 (text şi trad.); **3.** Idem, *Călimăneştii*, p. 46 (trad.); **4.** Fl. Stănculescu ş.a., *Arhitectura populară*, p. 94, foto fig. 126.

---

[1] Omis.

II 151 — 18⟨0⟩7

Pisanie pe o piatră de 81/132 cm, fixată deasupra uşii de intrare în biserică; literă de 5 cm, în relief, pictată cu roşu, într-un cîmp de 71/113 cm; la bis. Sf. Voievozi.

† Această sfîntă şi d(u)mnezeiască besearică | s-au zidit în hramul Sfinţilor Voivoz(i) şi al mare Mucen(i)c Dim(i)trie | şi al Cuviosi Par(a)s-chivi; ctitori cu toată cheltuiala, | jupan Frangu, Mariia, Nicolae, Toma, Păt(r)u, | [5] Costandin 2 [1], Ilinca, ca în veci | să să pomenească . . . [2] 18⟨0⟩[3]7.

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 69; 2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 40; 3. Idem, *Călimăneştii*, p. 45; 4. Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 281.

---

[1] În orig. „ꙁ" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.
[2] Inscripţie neiteligibilă; s-a scris cu roşu, dar nu pe conturul literelor dăltuite în piatră. Era scris, probabil, „leat" (cf. şi transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*).
[3] Omis.

II 152

⟨Cca 1808⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 2 — 3 cm, cu alb pe fond cenuşiu, într-un cîmp de 15/22 cm; la bis. Sf. Voievozi *.

Zugravii: Manolea, | Dinu, Radu ereu | ... [1] mia ereiţa [2].

---

[1] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.
[2] Inscripţia a fost datată după grafic şi numele zugravilor, în jurul anului cînd a fost, probabil, zugrăvit lăcaşul.

* La acest lăcaş, pe peretele de la sud al pridvorului, în exterior, în partea superioară a arcadei mai este scris, cu maroniu, cu literă de 6 — 10 cm, „1808 avgostŭ".

II 153

⟨Cca 1808⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereţii de la sud, vest şi nord; literă de 7 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Sf. Voievozi.

Chir Iosîf episcopul Argeşului;
jupanŭ Pantază s(î)nŭ Costanădinŭ | polcovănicul;
Mitu Bălanŭ [1];
Costa(n)dinŭ | zătŭ Frangu;
Ilinca.

Pe glaful ferestrei de pe latura de la sud au fost adăugate, ulterior, în locul chipurilor unor sfinţi, portretele lui:

Tudor Lungu | lescu;
Petria nevasta [lui] [2];

Pe latura de la vest:

jupîneasa Mariia: | Costa(n)dinŭ; | Nicolae [3]; |
jupanŭ Frangu Daneşi; | Toma [4]; |
jupanŭ Dumitraşico | Cozămescu; | Iona [5]; |
jupîneasa | Florea;
Şărban ereu | zăt Cozmescu;
Smaranda ereiţa;

Pe peretele de la nord:

jup(î)n Matei ot Racoviță;
Anuța; | ... [6]; |
Nicolae Grejdanŭ;
Florea [7];
jupîn Ghiță | Mănuți;
Safta;
diiaconu | Vasile;
Dina di(a)conița [8].

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 46.

---

[1] La V. Brătulescu, *loc. cit.*, apare lectura „Mitu Blagu".
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută după V. Brătulescu, *loc. cit.*
[3] Costandin și Nicolae, copii, sînt reprezentați lîngă jupîneasa Mariia.
[4] Toma copil este reprezentat în dreptul lui Frangu Daneș.
[5] Iona copilă este reprezentată în dreptul lui Dumitrașco Cozmescu.
[6] Inscripția din dreptul copilei înfățișate lîngă Ancuța nu se mai păstrează.
[7] La V. Brătulescu, *loc. cit.*, numele este „Floarea".
[8] Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anului cînd s.a zugrăvit lăcașul.

II 154 **⟨Cca 1810 – 1820 ?⟩**

Inscripție pe peretele pronaosului, în exterior, pe latura de la sud; literă de 2 cm, cu cărămiziu pe fond alb, într-un cîmp de 24/71 cm; la bis. Sf. Voievozi.

A(i)cea a... [1] Gheorghe, [Gheorghe] [2], | Florea. A(i)cea să odihănescŭ o(a)sele | robi(lor) lui Dumnezeu, Eva, Eva, Gheorghe [3].

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 46.

---

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută după V. Brătulescu, *loc. cit.*
[3] Inscripția a fost datată după grafie.

II 155 **⟨1841 august⟩**

Inscripție în partea inferioară a pisaniei; literă de 5 cm, cu roșu; la bis. Sf. Voievozi.

Și fața de sus, afară s-au preno|it de dum(nealui) Nicolae Daneș; | Costandin Daneș au zugrăvit poarta [1].

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 45; 3. Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 281.

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului cînd s-a refăcut, parțial zugrăveala.

II 156 **1841 ⟨august ?⟩ 5**

Inscripţie în pridvor pe peretele de la est, lîngă coloana angajată în zid, în partea din dreapta ; literă de 3 cm, cu alb pe fond cărămiziu ; la bis. Sf. Voievozi.

Pătru, Ghiţă zugr(avi).
S-au plătit de d(umnealui) | Nicolae Daneş ; | 1841 [avgust ?][1] 5.

---

[1] Inscripţie greu lizibilă. Menţionăm că pe coloana angajată în zid, pe latura de la sud a pridvorului, este înscrisă data „1841 aprilie 29" (cf. şi V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 40 şi idem, *Călimăneştii*, p. 45).

II 157 **1840**

Icoană de lemn de 111/72 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus şi Maica Domnului, la catapeteasmă în partea din dreapta ; literă de 0,8 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului ; la bis. Sf. Voievozi.

Aceas(tă) icoană s-au plătit de d(umnealui) Nicolae cu soţiia d(u)mn(ealui) Dumitra ; | 1840.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 40 ; 2. Idem, *Călimăneştii*, p. 46.

II 158 **1841 august 28**

Icoană de lemn de 111/75 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, la catapeteasmă, în partea din stînga ; literă de 0,3 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga ; la bis. Sf. Voievozi.

Această icoană o au plătitŭ Dinul Mocanul.

În cîmpul inferior al piesei mai este scris :

De Ghiţă zugrav ; | leat | 1841 avgustŭ 28.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 40 ; 2. Idem, *Călimăneştii*, p. 46.

II 159 **1841 august 28**

Icoană de lemn de 112/75,5 cm, reprezentînd pe Iisus, la catapeteasmă în partea din dreapta ; literă de 0,3 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga ; la bis. Sf. Voievozi.

† Această icoană o au plătitŭ Neagoe Moţoc.

În cîmpul inferior al obiectului mai este scris cu literă de 0,3 cm, cu alb pe fond maroniu :

Ghiță, Pătru, zogravi ; | 1841 avgustŭ 28.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40 ; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 46.

II 160 **1842 august 11**

Grafit pe coloana din pridvor, angajată în zid pe latura de la sud ; literă de 1,5 — 5 cm ; la bis. Sf. Voievozi.

1842 | av(g)ust 11 ; | Ște(fan) Da(neș).

CÎRCEȘTI, com. Cuca

161 **1830 septembrie 1 — 1831 august 31 (7339)**

Inscripție pe peretele de bîrne din pridvor, pe latura de la est, în partea din stînga intrării în biserică ; literă de 10,5 — 11,5 cm ; la biserica de lemn Sf. Voievozi.

7339.

Tot pe latura de la est, în partea din stînga intrării, cu literă de 2 și 5,5 cm, săpată :

Tu ... [1]
St(a)ncu.

[1] Inscripția nu mai continuă.

162 **1830**

Icoană de lemn de 68,5/69 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos, în partea din stînga, pe peretele de la est ; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta ; la biserica de lemn Sf. Voievozi *.

Ioniță zugr(av) Tăbăran ; | 1830.

* La acest lăcaș se mai păstrează un epitaf pe pînză, înrămat, de 88/83 cm, reprezentînd scena Îngropării Domnului, aflat în pronaos, cu inscripția „1831", anul fiind însoțit de un text, acum acoperit de rama obiectului, precizînd că piesa este „Al lui popa Florea", după cum rezultă din inventarul parohiei. Menționăm că la 1824 sînt atestați la această biserică diaconii „Florea" și „Florea sin Radu" (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 27).

COCHINEȘTI, com. Stolnici

I 163 **⟨Cca 1796⟩**

Pisanie în nișa de deasupra ușii de intrare în biserică, într-un cîmp de 87/109 cm; literă de 1,5 și 4 cm, cu negru-maroniu pe fond gălbui; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva din *Cochineștii de Jos.*

† Această sfîntă și dumnezăiască bisĕrică, unde să | cinstĕște și s(ă) prăznuiaște hramul Cuvioasăi Parascheva | și a Sfîntului Nicolae, iaste zidită din temelie, cu toată chel |tuiala și osîrdiia robi(lor) lui Dumnezău, popa Manea Ioanŭ [1] | [5] cel Mare, tatăl popi Nicăi și cu ceilalți moșteni [2], | și s-au înfrumusățat dupa cum să vĕde. Și cine să va | trage din neamul lor să aibă a purta grijăa de ce va | trebui, ca în vĕci să fie pomeniți † [Ba] [3]dea ereu, | Gheorghe hagiu, Anăton postelnicel. [10] | Și s- [au zugrăvit de] [3] . . . [4] [F] [3] otach(e) | . . . [4] nă [5] (?).

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 89–90.

[1] În orig. „Iaonŭ".
[2] În orig. „moștteni".
[3] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[4] Inscripție deteriorată, ilizibilă.
[5] Menționăm că I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a citit în partea de sfîrșit a pisaniei „⟨zile⟩ 20". Inscripția a fost datată după numele ctitorilor și al zugravilor și pe baza aceleia aflată sub nr. **165**.

I 164 **⟨Cca 1796⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la sud și vest; literă de 2,5 – 5 cm, cu alb pe fond albăstrui; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva din *Cochineștii de Jos.*

Prejvitera | Ilinca ;
Popa | Nica ;
hagi | [Ghe]orghie ;

Pe peretele de la vest :

Catri |na ;
moșu Vasile ;
prejvitera | Ilinca ; | . . . [1] ;

popa Manea ;
pan Anton | postelnicel ;
паница его [2], | Voica post(e)l(niceasa) ;
prot(o)pop | Badea [3].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeşene*, în MO, 1972, p. 82.

---

[1] Inscripţia din dreptul copilei înfăţişată lîngă preoteasa Ilinca nu se mai păstrează.
[2] Soţia lui.

[3] Inscripţiile au fost datate după numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost clădit lăcaşul.

★

I 165 **⟨17⟩96**

Icoană de lemn de 85,5/57 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus şi Maica Domnului, la catapeteasmă, în partea din dreapta ; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga ; la bis. Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva din *Cochineştii de Jos*.

Anghel zug(ravu) ; ⟨17⟩ [1]96 [2].

---

[1] Omis.
[2] Data „1796" este scrisă şi pe icoana reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, de la catapeteasmă.

•

I 166 **⟨1802⟩**

Icoană de lemn de 72,5/55,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului şi Sf. Ioan, în pronaos pe stîlpul de la est, în partea din dreapta ; literă de 0,8 şi 1,5 cm, cu alb pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; la bis. Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva din *Cochineştii de Jos*.

Anghel zug(ra)v(u) [1].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeşene*, în MO, 1972, p. 90.

---

[1] Inscripţia a fost datată după numele meşterului, prin analogie cu icoana reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, din pronaos (75/54,5 cm), pe care este consemnat anul „1802".

II 167 **1794**

Pisanie deasupra uşii de intrare în biserică, într-un cîmp de 86/97 cm ; literă de 4 cm, cu maroniu-roşcat pe fond gălbui ; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din *Cochineştii de Sus*.

† D(oa)mne, cela ce cu puteria ta proslăvești | pre cei ce iubescu lăcașul măriri(i) tale și | locul lăcașul(ui) măririi tale, priimește și | acestŭ sf(î)ntŭ lăcașu, carele întru slava ta și | 5 întru cinstia și prăznuirea s(fin)ti(i) Adormirii N[ă]s[cătoarii] [1] | de D(u)mnezeu s-au făcut prin osteneala robilor lui | D(u)mnezeu, du(mnialui) pop(a) Badia prot(o)p(opul), hagi Gh[eorgh]e [1], pop(a) Radul, | pop(a) Manea, pop(a) Neacșul i cu alț[i pr] [1]avoslavnici c|reștini, care cu ce s-au îndurat, cu multu cu pu | 10 ținu. Care s-au ziditu în zilile priaînălța |tului domnu, Ioan Mihai Constantin Suțul | voievod, fiindu mitropolitu al Ougrovlahii, | chiriu, chiru Cozma. Și s-au zidit la leat 1787 | și s-au zugrăvit la liat 1794 [2].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 90.

---

[1] Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Cu cifre arabe. Menționăm că voievodul Mihai Suțu a domnit în anii 1783 iul. — 1786 mart. și 1791 mart. — 1793 ian., iar mitropolitul Cozma a păstorit în 1787 oct. — 1792 sept.

II 168 **⟨Cca 1794⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest ; literă de 4 — 5 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor ; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Cochineștii de Sus*.

Hagi Gheorghe ; | . . . [1] ;
protupop(ul) Badia ; | . . . [2] ;
[D] [3] umitrana er(e)ița ; | . . . [4] ;
popa Radu ;
Ioana [5] | er(e)ița [6].

---

[1] Inscripția din dreptul copilului înfățișat lîngă hagi Gheorghe nu se mai păstrează.
[2] Inscripția din dreptul copilului înfățișat lîngă protopopul Badea nu se mai păstrează.
[3] Inscripție acoperită cu tencuială ; întregirea a fost făcută de noi.
[4] Inscripția din dreptul copilei înfățișată lîngă preoteasa Dumitrana nu se mai păstrează
[5] Inscripțiile au fost datate în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.
[6] Cu prilejul retușării inscripției, în 1940, s-a scris greșit „ggi".

II 169 **1787 septembrie 1 — 1788 august 31 (7296)**

Icoană de lemn de 85/61 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, la catapeteasmă, în partea din stînga ; literă de 0,4 — 1,5 cm, cu auriu pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Cochineștii de Sus*.

[L] [1]eat 7296. | Pop(a) Radu иконограх с(їє) [2], ot Urluen(i).

---

[1] Literă ilizibilă.
[2] A pictat aceasta.

II 170 **⟨Cca 1794⟩**

Icoană de lemn de 85/61 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 1 cm, cu negru pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Cochineștii de Sus.*

Hagi Gheorghe [1].

---

[1] Inscripția a fost datată după numele ctitorului, în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcașul.

II 171 **1794 august 20**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, în partea de la nord; literă cu negru-maroniu pe fond gălbui, într-un cîmp de 24/25 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Cochineștii de Sus.*

Preote, pomen(ește) | și pre zugra |vi(i) : Anghel, | Opria, Fota | [5]che; avgust 20 [1], 1794 [1].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene,* în MO, 1972, p. 90.

---

[1] Cu cifre arabe.

COCORU, com. Galicea

172 **1837 (7345) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩**

Inscripție pe ușile împărătești, de la catapeteasmă, literă de 0,7 cm, cu alb pe fond roșu, pe canatul din stînga, pe două coloane; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

S-au zugrăvitŭ ac|este sf(inte) atăveri [1], | prin osteneala | și cheltuiala du | [5]mnealui po(l)covnicul | Gheorghe Dănăcelu, | dinpreon(ă) cu co(co)na d(umnealui); | 7345, 1837. Pop(a) Niculae zugrav [2].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș,* în BCMI, 1934, p. 40.

---

[1] Ușі, formă derivată de la slavonescul „dvor" (= poartă).
[2] Numele zugravului este scris cu literă de 1 cm, cu alb pe fond albastru. El este amintit și de P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului,* (în ms), 1940, f. 85.

COCU, com. Cocu

173 **1834 aprilie 6**

Icoană de lemn de 96,5/61,5 cm, reprezentînd pe Sf. mucenic Gheorghe, la catapeteasmă, în partea din dreapta ; literă de 0,5 — 1 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta ; provine de la vechea biserică ; la bis. Sf. Nicolae din cartierul *Cocu din Vale*.

Ghermano | ieromonah ; | leat 1834 | aprilie | [5] 6.

COPĂCENI, com. Racovița

174 **⟨Cca 1798 ?⟩**

Icoană de lemn de 69/52 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos în partea din stînga ; literă de 0,3 — 1,2 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al obiectului, în dreapta ; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

Pandeleimon dascălu Argeș[ului] [1].

---

[1] Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi. Textul a fost datat după grafie și factură artistică a icoanei, prin analogie cu piesa aflată sub nr. următor.

175 **1798 august 29**

Icoană de lemn de 68/53 cm, reprezentînd pe Iisus, în pronaos, în partea din dreapta ; literă de 0,2 — 0,3 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al obiectului, în stînga ; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

Prin osteniala sfînți(i) sale | părintelui prot(opop) | Ioniță ot Copăceni | s-au zugr(ăvit), 1798 [1] av(gust) 29 [1].

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, in BCMI, 1934, p. 39 ; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 59.

---

[1] Cu cifre arabe. Anul, însoțit de un text liturgic, și pe icoana de 68,5/52 cm, reprezentînd pe Sf. Ioan Botezătorul, de lîngă catapeteasmă, în partea din stînga (să se vadă *Anexa* I, nr. 19).

176 1832

Icoană de lemn de 61/45,5 cm, reprezentînd Intrarea în Biserică, în naos, în partea din dreapta, lîngă catapeteasmă ; literă de 0,5 — 1,7 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului, în stînga ; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

De Gheorghe ot Coz(ia) ; | 1832.

BIBLIOGRAFIE. **1.** V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 39 ; **2.** Idem, *Călimăneştii*, p. 59.

177 1837 mai 20

Icoană de lemn de 70/53 cm, reprezentînd pe Sf. Gheorghe, la catapeteasmă, în partea din stînga ; literă de 0,6 — 0,8 cm cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului ; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

1837 mai 20. Panteleimon zograf.

BIBLIOGRAFIE. **1.** V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 39 ; **2.** Idem, *Călimăneştii*, p. 59.

CORBENI, com. Corbeni

I 178 1743 (7251) august 1

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la uşa de intrare în biserică, de 102/141 cm ; literă de 2 — 5,5 cm, într-un cîmp de 72/111 cm, încadrat de motive vegetale ; la bis. Sf. Teodor Tiron, Sf. Dumitru şi Sf. Gheorghe.

† Această sfîntă şi dumnezeiască bi|sérică de piatră, nevoitu-s-au cu toată chel|tuiala de o au înălţat din temelie, dumnealui ju|pan Sandul post(elnic) Bucşănescul, ispravnec a tot judeţul Argeş(u)|[5] lui, şi a jupînésii dumnealui Mariia, întru cinstea |hramului sfîntului marelui Mucenicu Dimitrie, în zi|lele prealuminatului domnu, Io Mihai Racoviţă vo|evod şi mitrop(o)lit U(n)g(rovlahiei), chir Neofit, la anii | de la zidirea lumii, 7251 av(gust) 1.

BIBLIOGRAFIE. **1.** V. Drăghiceanu, *Curtea domnească—Argeş*, în BMCI, 1917—1923, p. 34, note ; **2.** Al. Nicuţ, *Monografia comunei Corbeni, judeţul Argeş* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naţ., 1942, dosar nr. 473, f. 417v.

★

I 179 **1825**

Icoană de lemn de 74/56,5 cm, reprezentînd pe Sf. Teodor Tiron şi Sf. Dumitru, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 0,9 cm, cu roşu pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului; la bis. Sf. Teodor Tiron, Sf. Dumitru şi Sf. Gheorghe.

Aceste sf(i)nte patru icoane s-au făcutŭ cu oste|neala pitarului Neculae şi a fiu(lui), coconului vist(i)eru | Ştăfănică, Ecatirina ş(i) m-a f(ă)cŭtŭ [1] de viaţă veşnic(ă); | 1825. Ð(u)m(i)tru zu(grav).

[1] În orig. „... ş(i) m-a de viaţă veşnic(ă) f(ă)cŭtŭ".

II 180 **17⟨7⟩5 septembrie 1 — 17⟨7⟩6 august 31 (72⟨8⟩4)**

Cruce de piatră de 206/87/38/25 cm, cu motive ornamentale; literă de 5 cm, în relief; este aşezată pe partea din dreapta şoselei ce vine de la Bucşeneşti, în faţa casei Mariei Sima.

† Cu vrĕriă Tat|ălui şi cu a|jutoriul Fi(u)|lui [1] şi cu înde|mănarea D(u)hulu|i Sfîntŭ. Ri(di)catu|-s-au această sfin|tă şi cinstită cru|ce întru ⟨h⟩ [2]ramul Adu|rmiri(i) Născătoari(i) de | D(u)mnez(e)u, în zilele [3] năl|ţatului nostru, | Ion Al(i)s(a)ndru vo|evodŭ. Şi s-au o|stenitŭ robi(i) lui | Dumnezău, Busi|năcă, Mariia, Mariia, | Mariia, Iarca, S|anda, Stan, Iona, | Mihai, Stana, Io|nŭ, erei Radu, er(e)|iţa Sta⟨...⟩ [4]

Pe latura din stînga crucii:

iia [5], Stanca, Io|an, Talina, Ne|guşu, Ghinea. Mo|rţi: Bucura, M|ari⟨.⟩ [6] Bucu(r ?), | Stanca, Şan|dru, Stana, I|onŭ, Nebuş, |Ioanŭ, Ana, Ra|du, Vo(i)ca, Ra|du, Sta(n)ŭ, Sava, D|obre, Dobra, | Iarca, Mariia, | Nedelcu; | leat 7274 [7].

Pe latura din dreapta:

Dobra, Iarca, M|ariiâ, Nedelc|u, Sasu [8] (?), Mar|iia, Mariia, cu | tot ne(amul).

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Iniţiale şi monograme*, în MO, 1965, p. 578.

[1] În orig. „Fe(u) lui".
[2] Omis.
[3] În orig. „cinlele".
[4] Inscripţie acoperită cu ciment şi de bordura soclului în care este fixată crucea.
[5] Sfîrşitul unui nume scris, probabil, pe partea din faţă a crucii.
[6] Spaţiu rămas nelucrat.
[7] Data, probabil greşită, în loc de „7284", care corespunde domniei lui Alexandru Ipsilanti voievod.
[8] În orig. „Sacu".

CORBII DIN VALE, com. Nicolae Bălcescu

181 **⟨Sec. XVII sfîrșit — sec. XIX primele decenii ?⟩**

Inscripție pe peretele de bîrne din altar, la proscomidie ; literă de 3,5 — 5 cm, săpată ; la biserica de lemn, din cimitir.

St(an)cu, Stanca i Maria (?), Măriia, | I. .i [1], Anca, | Stana [2].

---

[1] Inscripție ilizibilă.
[2] Inscripția a fost datată după grafie.

182 **1809 septembrie 1 — 1810 august 31 (7318)**

Inscripție pe partea din spate a ușilor împărătești, de la catapeteasmă, în cîmpul superior ; literă de 3,5 cm, cu negru ; la biserica de lemn, din cimitir.

7318. Eu Calciu z(ugrav).

CORNĂȚEL, com. Buzoiești

183 **1733 (724⟨1⟩) ⟨ianuarie 1 — aprilie 5⟩**

Cruce de piatră spartă în două fragmente, de 215/74/33/22 cm ; literă de 5 cm, în relief ; se afla în trecut în apropierea mătcii Teleormanului ; este așezată pe partea din stînga șoselei ce duce de la Cornățel la Recea, pe locul numit „Cotul Troianului".

Cu vr(e)rea Tatălui | și cu a Fiiului, | ridicatu s-au acea|stă cruce întru | 5 hramu **Успении Богородице** [1], | în zilel(e) lui Io Co|standinŭ voe[vod][2]. | Și s-au ostenit |robu lui D(u)mnezău, Tu[do] [2]| 10 ran, Neacșa, Mușat, S[. . .] [3] | n, An(a), Ecat(erina), Sima, B[. . . [4], Fr]|atea [5] (?), Tudora, Neaga, [Du] [2]|mitru, pop(a) Ionich[ie ?] [6], | Radu, Iordach(e), Sta | 15na, pop(a) Sta(n)ci(u)l, Mara, Ven⟨. . .⟩ [7] | Păuna, Ion, Coz|ma, Neacșa, Voicu, Drago|mir, pop(a) Oprea, Neacșu, | Stanca, Androne, Ș(e)rban, | 20 Sor(a), Vlaicŭ, Stanci(u).

Pe latura din dreapta :

Lea [t] [2] 72|42 [8].

BIBLIOGRAFIE. 1 I. Gh. Diaconescu, *Inscripţii*, în GB, 1969, p. 864; 2 Arh. St. Buc., Vornicia dinlăuntru, dosar nr. 2 741/1832, f. 31.

[1] Adormirea Născătoarei de Dumnezeu.
[2] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripţie deteriorată; I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a citit „S(t)an, An(a)".
[4] Inscripţie deteriorată; I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a citit „Badea, Tudora".
[5] Întregirea a fost făcută, cu probabilitate, de noi.
[6] I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a citit „popa Ioan cu ...".
[7] Inscripţie deteriorată.
[8] Inscripţia a fost datată după stilul de la 1 ianuarie, corespunzător domniei lui Constantin Mavrocordat (1731 oct. 18 — 1733 april. 5).

COSTEŞTI, oraş

I 184 **1814**

Clopot de 59 cm înălţime şi 60 cm diametru, suspendat în clopotniţa lăcaşului; literă de 2,2 cm, în relief, în cîmpul superior al piesei; provine de la biserica din Băjeşti—Bălileşti; a aparţinut şi fondului de obiecte de la bis. Sf. Nicolae din Piteşti; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Podu Broşteni*.

Acest clopot s-au făcut de dum(nealui) Ştefan Belu biv vel clucer, la sf(înta) biserăică ot Băjeşti; 1814.

BIBLIOGRAFIE. 1 P. Ş. Năsturel, *Ştiri mărunte*, în vol. *Sesiunea Direcţiei Monumentelor*, p. 143; 2 I. Gh. Diaconescu, *Bis. din Podul Broşteni*, în MO, 1971, p. 749.

I 185 **1836 noiembrie 5**

Icoană de lemn de 84,5/51,5 cm, reprezentînd un arhanghel * pedepsind pe un om păcătos; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond cafeniu-verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la biserica de lemn Toţi Sfinţii din Podu Broşteni; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Podu Broşteni*.

1836 no(emv)r(ie) 5. Şi s-au lucratŭ de mine, Stan zugrav P⟨...⟩zul [1] ot Burdea.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Bis. din Podul Broşteni*, în MO, 1971, p. 749.

[1] Inscripţie neinteligibilă; numele ar putea fi „P⟨opa⟩zul" (?).
* În descrierea făcută de I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, icoana Sf. Mihail din partea din dreapta catapetesmei.

II 186 **1798**

Inscripţie pe uşa de lemn de la intrarea în biserică; literă de 2,5 — 8 cm, săpată, pe partea din spate a uşii; la biserica de lemn Toţi Sfinţii din *Podu Broşteni* *.

Rad(u) meşt(erul), | Matei meşt(erul); | 1798.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Bis. din Podul Broşteni*, în MO, 1971, p. 748.

---

* Lăcaşul a fost adus de curînd pentru conservarea lui în incinta m-rii Argeşului din Curtea de Argeş.

I 187 **1799**

Clopot de 40 cm înălţime şi 37 cm diametru, suspendat în turla clopotniţă; literă de 2,3 cm, în relief, în cîmpul superior al piesei; la biserica de lemn Toţi Sfinţii din *Podu Broşteni*.

Popa Mărinŭ [1] duhovănacŭ, Cîrăstea, Velea, Badea, Stană |ciu; 1799 [2].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Bis. din Podul Broşteni*, în MO, 1971, p. 749.

---

[1] În text „Măraiŭ". Menţionăm că în catagrafia de la 1810 este amintit un preot Soare, fiul preotului „Marin", ca slujitor al bis. din Podu Broşteni (cf. I. Ionaşcu, *Catagrafia—Argeş*, p. 58).

[2] Cu cifre arabe.

III 188 **⟨1772 septembrie 1 — 1773 august 31 (7281)⟩**

Pisanie pe o planşă de lemn de 30,3/68 cm, fixată în pronaos, pe peretele de la est; literă de 1,5 — 3 cm, săpată; la biserica de lemn Înălţarea Domnului din *Teleşti*.

† Pisan cine au dat la biserică păîn(tru) şindr(i)li; | s-a dat t(a)l(eri) 76. A dat Costan(din) i Barbu, 20; Di(n)că i Stan, | 3; Stan i Vas(i)l(e) Paras... [1] 6; To(a)der, 4; Ionŭ v(ăta)f (?), 2; Dumi(t)ra |şcu Ioa(n ?), p(o)l; Preda, 3; Pătru i eu M(a)ţ(i)lu (?), 3; Voinea, p(o)l; | [5] pop(a) Ars(e)-n(i)e [2], 23; Costea, 3; Voicu, p(o)l; i Stan d(iaconul ?), 1 p(o)l; | pop(a) Stan, p(o)l; Dragu chir, 1; pop(a) Voicu, 1 p(o)l; Nedelea, 1; | Voiculŭ, 2 [3].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. Teleşti*, în BCMI, 1940, p. 42 (cu foto. fig. 1).

---

[1] Inscripţie neinteligibilă: numele era, probabil „Parasch(ivu)".

[2] Preotul Arsenie este atestat în catagrafia de la 1810, cu fiii săi, preoţii Static, Radu, Pătraşco şi Stan (cf. I. Ionaşcu, *Catagrafia—Argeş*, p. 53).

[3] Inscripţia a fost datată prin analogie cu textul aflat sub nr. următor.

Inscripție pe o planșă de lemn de 20/65 cm, fixată în pronaos, pe peretele de la est, în partea superioară a intrării în naos; literă de 1,2 — 3,5 cm, săpată; la biserica de lemn Înălțarea Domnului din *Telești* *.

Arăt și șindr(i)li(tul), t(a)l(eri) 22; au dat pop(a) Ars(e)n(i)e 15 t(a)l(eri); | Miha(i) căpit(an) 4; Costand(in) 1; Stanŭ 1; Vladul 1; | v(ă)l(e)at 7281 [1].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. Telești*, în BCMI, 1940, p. 42 (cu foto fig. 2).

---

[1] În spațiul care urmează după văleat a fost scrisă litera „e”.
* La acest lăcaș se mai păstrează icoanele prăznicare reprezentînd scena Bunei Vestiri (41/28 cm) și Adormirea Maicii Domnului (40,5/32 cm), de la catapeteasmă, cu inscripția „Popa Arăsenie”, datînd tot din această vreme.

III 190 1782 septembrie 1 — 1783 august 31 (7291)

Cruce de lemn sculptat pe o bîrnă de 113/36 cm; literă de 1 — 2,5 cm, săpată, în cîmpul inferior al obiectului; inscripția este scrisă pe rînduri colorate alternativ cu roșu și alb; la biserica de lemn Înălțarea Domnului din *Telești* *.

Cu v(r)iaria Tatălui | și cu ajutoriu [Fiului] [1] și cu săvîrși|rea Sf(î)ntulu(i) D(u)hŭ, aminŭ. Rîdicătu-s-au | sf(î)ntă și de viiață făcăto(a)re cruce, | 5 помени, Г(оспо)ди р[а]ба ⟨lui⟩ [3] Dumnezeu: St|ana, Sandu, Gherghina, Ionŭ, Voica, Ba|rbu, Barbu, Marica, Da(n)ilŭ, Cost|a(n)dina, Io(a)na, Mara, Io(a)na, Sandu, Stoica, | Voica, Stanca, Comanŭ, Enache, Badea, | 10 Stanciu, Mihăilă, Sanfira, Preda, | Florea, Măriea, Măriia, Voica, Tă|nasie, Radu, Badea, Sandu, Comanŭ, | Tănasie, Voica, Neacșa, Pîrvu, Păuna, | Lazerŭ sinŭ Ancuța ... [4] Preda; 7291 [5].

Pe latura din dreapta inscripției, în dreptul rîndurilor 1, 4, 6, 8 și 10, au fost săpate cu literă de 1,3 cm numele:

Stanciu, | Gherghina, | Preda, | Măriia, | Marica.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Pomenește, Doamne, pe robii.
[3] Omis.
[4] Inscripție deteriorată, ilizibilă.
[5] Ultimele două rînduri din text sînt scrise cu literă de 1,3 cm, săpată.
* La acest lăcaș se mai păstrează pe iconostas o cruce de lemn de 28/8 cm, cu inscripția „Ionŭ, | Păuna”, datînd de pe la 1800.

IV 191 — 1802

Inscripție pe o planșă de lemn de 63/44 cm, în naos, pe latura de la sud, la fereastră ; literă de 1 — 5 cm, săpată ; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva din *Zorile* (Băseni).

Ioanŭ logofătu ; | 1802 . . . [1].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene* în MO, 1972, p. 84.

---

[1] Inscripție neinteligibilă ; se disting literele „ . v s l ." (?). Menționăm că I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a apreciat că lectura din partea finală a textului ar putea fi „v(ă) l(ea)t 7240" ⟨?⟩.

IV 192 — 1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314)

Cruce de lemn de 120/21/16/5,5 cm, în pridvor, pe peretele de la est, în partea din stînga intrării în biserică ; literă de 3 cm, săpată ; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva din *Zorile* (Băseni).

A(i)ci să hodi|cnește rob|i lui D(u)mn(e)|zeu, ere(i) Rad| 5 u,ere(i)ța Ma|ra, Pană, | Stana, eremona|ho Athan| 10 asie, ere(i)ța | Rada ; | l(ea)t 7314.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 84.

IV 193 — 1807 septembrie 1 — 1808 august 31 (7316)

Cruce de lemn de 121/18,5/13/5 cm, în pridvor, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică ; literă de 3 cm, săpată ; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva din *Zorile* (Băseni).

A(i)ci să ho|dicnește | robu lu | D(u)mneze| 5 u, g(ospo)d(in ?), | Radu er(eu) ; | 7316.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 84.

IV 194 — 1808 septembrie 1 — 1809 august 31 (7317)

Cruce de lemn de 123/18/13/4 cm, așezată în pridvor, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică ; literă de 1,5 — 3 cm, săpată ; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva, din *Zorile* (Băseni).

A(i)ce să hod(i)|c(ne)ște rob|u lu D(u)mne|ze(u), g(ospo)d(in ?) | Căl(i)nŭ ere(i) [1] ; | 7317.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 84.

---

[1] Un preot Călin, tatăl diaconului Costandin, este atestat în catagrafia de la 1810 (Cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 47).

Icoană de lemn * de 70,5/50 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată într-o încăpere din partea din dreapta intrării în biserică ; literă de 2 cm, cu negru pe fond gălbui, în cîmpul inferior al piesei ; provine de la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva ; la bis. Cuvioasa Paraschiva din *Zorile* (Băseni).

Gliigo(re ?) | ereu, | Floarea | ereița ; | [5] Ioanŭ | jugrav ; | 1822. Ioanŭ, | Ioana, | Tudorŭ, | Ilinc(a), | [5] Dumi | [tra] [1]șcu | . . . [2].

---

[1] Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripție deteriorată.
* Menționăm că pe o icoană de aceeași factură de 72/51,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, se mai disting doar fragmentele de inscripție „. . . . . . ț . . . | . . . Mar . . . | . . ." ; și „. . . tr . . . | . . . Dumitra | . . . er . . . rea . . . | . . .".

COSTEȘTI—VÎLSAN, com. Mușătești

196 178⟨9 ?⟩ septembrie 1 — 17⟨90 ?⟩ august 31 (729⟨8 ?⟩

Cruce de piatră de 123/41/17/17 cm ; literă de 4 cm, în relief ; este așezată în partea de nord-vest a incintei bis. Sf. Nicolae *.

Cu vreria | Tatălui și | a Fiului | și a Sf(n) |[5]tului D(u) |h. Ridic |at(u)-s-au ace |astă sf |î(n)tă cruce | [10] . . . | um. . . | . . . mn . . | . . . | . . . [1]

Pe latura din dreapta :

S. .a [2], Gheorgh |e i Mariie |a (?) i Ioan (?) i Ion (?), | Ștefa(n) (?), M | [5]. . . [1] Stana | și cu tot | ne[amu] [3] . . . [1] | ; 72 |9[8 ?] [4].

---

[1] Inscripție deteriorată, neinteligibilă.
[2] Inscripție neinteligibilă.
[3] Inscripție deteriorată : întregirea a fost făcută de noi.
[4] Ultima cifră a văleatului, deteriorată ; lectură posibilă (?).
* La acest lăcaș se mai păstrează, în altar, o cruce de lemn sculptat, de 32,5/18,5 cm, ce are scris pe una din fețe, cu literă de 0,8 — 2 cm, în relief „7313 ⟨1805⟩, | martie 20. | Matei, | Stanc(a)".

COTMEANA, com. Cotmeana

I 197 **1711 (7219) august 9**

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare din pronaos în naos, de 84/162 cm; literă de 2 și 5 cm, în relief, într-un cîmp de 53/105 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Buna vestire (fosta m-re Cotmeana).

† Cu ajutorul lui D(u)mn(e)zeu, întru lauda prăznuirii Bl(a)govĕșteniei Preacura |tei, Pururea Fecioarei Mariei s-au înălțat din temelie această sf(î)ntă biserică, de creștinul | domnul Țării Rumânești Io Mircea voivod, la leat 6897 [1]. Și ne avîndŭ podoabă | sf(î)nta besĕrică s-au nevoit smeritul ig(umen), chir Parthenie er(omonah) Coziian de o au | [5] înfrum(u)sețat tîmplele, cu icoane și cu ferestrile și cu ușa | și cîte să văd înoite, dintru ostăneala lui și a celor ce s-au îndurat, în zilele | lui Io Costandin B(a sa rab) B(râncoveanu) voivod, fiindu mitropolit chir Anthim; m(e)s(e)ț(a) av(gust) 9 zil(e), v(ă) leat 7219.

BIBLIOGRAFIE. **1** Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 225 (în extras, p. 77); **2** N. Bănescu, *Mănăstirea Cotmeana*, în „Ramuri", Craiova, II (1906—1907), p. 198; **3** P. V. Năsturele *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1912, p. 284 (cu foto.); **4** C. Bobulescu, *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI, pe 1942, p. 131 și 132; **5** Eugenia Greceanu, *Mănăstirea Cotmeana*, foto. fig. 15, la p. 10; **6** R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 52; **7** Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 51 [2 — 2 v]; **8** Filiala Arhivelor Statului, Municipiul București, Comisia monumentelor istorice, dosar nr. 2/1893, f. 62.

[1] Relevăm că Lia Bătrîna și A. Bătrîna, *Contribuții—Cotmeana*, în MO, 1974, p. 473—476, afirmă că lăcașul a fost ctitorit de Mircea cel Mare, după 1396, pictura datînd din 1404. Dar, R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Din nou despre mănăstirea Cotmeana* în RMM, MIA, XLVI (1977), nr. 2, p. 43, apreciază că biserica a putut fi refăcută de voievodul amintit, în intervalul de la 1388 sept. 1 — decemv. 31 sau, mai probabil, în 1389 ian. 1—aug. 31. Pentru această ultimă etapă ne declarăm și noi opțiunea, socotind că informațiile de care dispunem în prezent nu ne oferă suficiente temeiuri pentru a renunța la datarea prin văleatul indicat în text.

I 198 **1777 (7286) ⟨septembrie 1 — decembrie 31⟩**

Pisanie pe o piatră de 70/151 cm, fixată în partea superioară a ancadramentului de la intrarea în pridvorul bisericii: literă de 2, 6 și 9 cm, în relief; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

† Întru slava celui în Troiță proslăvit D(u)mnezeu și întru cinstea prăznuirei Bunei Vestiri a preasfintei | Stăpînii no(a)stre născătoarei de D(u)mnezeu și Pururea Fecioarii Mariei, Rîdicatu-s-au a|ceastă clopodniță din temelie și s-au și săvîrșit, dupre cum să vĕde, cu îndemnarea preacu|viosului arhimandrit chir Sofronie, de la sfînta mănăstire Coziia și cu

nevo |[5] ința cuviosului chir Ilarion er(o)monah, igum(en) sfintii mănăstirii Codmeanii, mai pă ur |mă s-au pus ig(u)men la Coziia, cu cheltuiala m(î)năsti(rii), în zil(e)le prealuminatului nostru domnŭ, Io Alixandru Ipsilant | voevod, fiind mitropolit al Ug(rovlahiei), chir Grigorie și ig(u)men la Codmeana, chir Climent er(o)mon(a)h; leat 7286 [1], 1777 [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885–1886, p. 225–226 (în extras, p. 77–78); 2 N. Bănescu, *Mănăstirea Cotmeana*, în „Ramuri", Craiova, II (1906–1907), p. 198–199; 3 P. V. Năsturel, *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1911, p. 284–285; 4 C. Bobulescu, *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI, pe 1942, p. 131; 5 R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 64; 6 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 51[–2].

---

[1] Văleatul este scris în extremitatea din stînga rîndului.
[2] Ultimele trei cifre ale anului sînt scrise cu caractere arabe. În partea inferioară a anului de la era noastră pare să fi fost scris „rÏ" (= Ghi ?).

I 199 **⟨Cea 1706⟩**

Inscripție pe o piatră folosită ca masă la proscomidie de 46/82 cm; literă de 4,5 cm, în relief, pe muchia din partea inferioară a pietrei; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Parthenie eg(u)men ⟨a⟩ [1] făcut fereastra [2] | ... [3].

---

[1] Omis.
[2] Inscripția a fost datată după grafie și numele egumenului, în jurul anului în care mai sînt atestate lucrări de același gen la m-rea Cotmeana (cf. textul aflat sub nr. următor).
[3] Inscripția de pe rîndul următor nu mai este lizibilă; a fost acoperită cu mortar, cu prilejul reparațiilor făcute lăcașului.

I 200 **1706 (7214) ⟨ianuarie 1 – august 31⟩**

Inscripție în partea inferioară a ancadramentului de piatră de la fereastra altarului, pe latura de la est, într-un cîmp de 23/62,5 cm, încadrînd doi grifoni sculptați; literă de 1,7 – 5 cm, în relief; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Parthe|nie | eg(u)men; | l(ea)t 7214, | 17⟨0⟩[1] 6, | Ghe... [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885–1886, p. 226 (în extras, p. 78); 2 N. Bănescu, *Mănăstirea Cotmeana*, în „Ramuri", Craiova, II (1906–1907), p. 187; 3 N. Ghika-Budești, *Evoluția arhitecturii*, IV, în BCMI, 1936, pl. DCXXVIII; 4 C. Bobulescu, *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI, pe 1942, p. 131; 5 *Documente de arhitectură din România*, 12, pl. 59/12 [fig. 2, desen]; 6 Eugenia Greceanu,

Mănăstirea Cotmeana, p. 9, foto. fig. 13 şi fig. 14, cu inscripţia şi în trad. în l. engleză, rusă, franceză şi germană ; **7** R. Greceanu şi Eugenia Greceanu, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 63 ; **8** *Repertoriul graficii*, sec. XIX (II), p. 431 (foto.) ; **9** D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 28 (şi foto. la f. 27 v) ; **10** H. Trenk, *Album* (la Secţia de stampe a Muzeului Naţional de Artă, nr. inv. 28 917/4 320-acuarelă).

---

[1] Omis.
[2] Inscripţie deteriorată, ilizibilă. Relevăm că pe piatra fixată deasupra ramei inferioare a ancadramentului acestei ferestre era scris „Pis Costandin er(omona)[h] z ... | ... | ...” (Inscripţia după o foto. la Eugenia Greceanu, *Mănăstirea Cotmeana*, loc. cit.) ; numele ieromonahului şi la C. Bobulescu, *loc. cit.*, şi la R. Greceanu şi Eugenia Greceanu, *loc. cit.* ; după grafie, fragmentul amintit aparţine primei jumătăţi a sec. al XVIII-lea.

I 201 **1781 septembrie 1 — 1782 august 31 (7290)**

Candelă de argint ce a aparţinut fondului de obiecte de la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Făcutu-s-au această candelă de Theodosie monaful, cu a sa cheltuială, şi s-au dat la această mănăstire Cotmeana,

în cîmpul piesei „mai jos” :

pentru vecinica pomenire ; leat 7290 [1].

Textul după : Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 51 [2 v].

---

[1] După văleat urmează apoi cuvintele „să pui numele în pomelnic” (cf. Al. Odobescu, *loc. cit.*).

I 202 **1813**

Cruce de lemn îmbrăcată în argint aurit filigranat, de 23/11 cm ; literă de 0,5 cm, săpată pe suportul piesei ; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

† Smerit arhim(andrit) [şi i] [1] gum(en) Codmen(ii), Silvestru ; 1813.

BIBLIOGRAFIE. **1** Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 226 (în extras, p. 78) ; **2** N. Bănescu, *Mănăstirea Cotmeana*, în „Ramuri”, Craiova, II (1906—1907), p. 197.

---

[1] Inscripţie deteriorată ; întregirea după Gr. Tocilescu, *loc. cit.*

I 203 **1694 septembrie 1 — 1695 august 31 (7203)**

Grafit pe o cărămidă aparentă din peretele naosului, pe latura de la sud, în exterior, în firida de lîngă absidă ; literă de 0,6 — 1,7 cm ; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Stanciul grămătic ; | leat 7203, nepot părinte(lui).

I 204 ⟨sec. XVII sfîrşit — sec XVIII⟨

Grafite pe cărămizi aparente din peretele altarului, în exterior, pe latura de la sud; literă de 4 — 4,5 cm; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Badea;

cu literă de 2 — 4,5 cm;

Stancu.

În partea de la sud-est a altarului, cu literă de 1,5 — 2,5 cm:

Pavel diea[c]o[nu] [1].

Pe peretele de la est al altarului, cu literă de 1,5 — 3 cm:

Stoianu;
Dumitru;

cu literă de 1,3 — 2,6 cm:

Dragomirŭ.

Pe peretele de la nord al altarului, cu literă de 1 — 1,5 şi 2,5 cm:

Stoic[a ?] [2].

---

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea ne aparţine.
[2] Întregirea ne aparţine. Inscripţiile au fost datate după grafic.

I 205 1385 (6893) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩, indictionul 8

Clopot de cca 125 cm înălţime şi cca 125 cm diametru, suspendat în clopotniţa lăcaşului; literă de cca 5 — 10 cm, în relief, în partea superioară a piesei; inscripţie în scriere speculară, redată cu unele erori; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

† В(ъ) лѣт ҂ѕѡчг єндиктїѡн и҃, въ д(ъ)ни бл(а)говѣрна(го) гос(поди)на Їѡанна Да[на вое] [1]водь, с(ъ)тв(о)ри си камбань жѹпань Драгомир <снъ> [2] игѹм(е)на [3] Д(ра)г(о)мира [3].

† În anul 6893 indictionul 8, în zilele binecredinciosului domn, Ioan Dan voievod, a făcut acest clopot jupanul Dragomir ⟨fiul⟩ egumenului Dragomir.

BIBLIOGRAFIE. 1 Hasdeu, *Istoria*, I, p. 128 (text şi trad.); 2 G. I. Lahovari, *Dicţionar — Argeş*, p. 65 — 66 (trad.); 3 Gr. G. Tocilescu, *Cetatea Bucureşti*, în „Tiner. rom.", 1898, p. 9 (trad.); 4 *Dicţionar geografic*, II, p. 701 (trad.); 5 N. Docan, *Elemente cronologice*, în AAR, MSI, 1909, p. 383 (trad.) (în extras, p. 31); 6 P. V. Năsturel, *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1912, p. 283 (trad.); 7 V. Vătăşianu, *Contribuţiune*, în ACMI,

1932 – 1938, p. 424 (trad.); ▪ St. Nicolăescu, *Străvechile clopote ale m-rilor Codmeana și Cozia*, p. 4 (text și trad.); **9** C. Bobulescu, *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI, 1942, p. 130 (trad.): **10** C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, I, p. 441 (trad.); **11** R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 53 (trad.); **12** Șt. Andreescu, *Clopotul Cotmenei*, în MI, IV (1970), nr. 12 (45), p. 52 (trad. ș' foto. frag. la p. 53); **13** C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 715, nota 63 (text și trad.); **14** Lia Bătrîna și A. Bătrîna, *Contribuții–Cotmeana*, în MO, 1974, p. 474 (text și trad.); **15** C. C. Giurescu și D. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II, p. 33 (trad.).

---

1 Fragmentul din inscripție nu a putut fi citit de noi datorită poziției în care este suspendat clopotul.

2 Cuvînt indicat după Hasdeu, *loc. cit.*

3 În text cuvîntul apare scris astfel „нꙋмгна"

4 Textul, în transcrierea lui Hasdeu, care-l redă după un decalc al lui Al. Odobescu, este Въ дни благовѣрнага гна Іѡана Дона воевода сътвори си камбанъ жꙋпанъ Драгомиръ снъ игꙋмена Драгомира въ лѣтъ ѕѡчг индиктїѡн и

I 206 ⟨Sec. XVIII sfîrșit – sec. XIX început⟩

Cărămizi funerare, de 25/12,5 cm; literă de 0,6 – 2 cm, săpată; au fost descoperite în mormintele aflate în incinta lăcașului; în colecțiile de obiecte de la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana) *.

Gherasim | mon(ah)ulŭ.

Pe un fragment de cărămidă de 15/21 cm, cu literă de 1,1 cm, săpată:

Pomosti, | pop(a) Avramie [1].

---

1 Inscripțiile au fost datate după grafie.

* Pe o altă cărămidă funerară de 14/27 cm, cu literă de 4 și 6,5 cm, săpată s-a scris „Stidanŭ (?); | le(at) 7237" ⟨1728–1729⟩.

I 207 1826 iunie 20

Cărămidă funerară de 13/23 cm; literă de 1,2 – 2,7 cm, săpată; a fost descoperită într-un mormînt aflat în incinta lăcașului; în colecțiile de obiecte de la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

1826 | iunie | 20. | Dionis(ie) | [5] mona(h),

pe cealaltă parte a piesei:

icono|mŭ.

I 208 **1837 martie 28**

Cărămidă funerară de 13,5/27 cm ; literă de 1,1 — 3 cm, săpată ; a fost descoperită într-un mormînt aflat în incinta lăcaşului ; în colecţiile de obiecte de la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Danil erodiaăcon | egum(e)n Cotmen(ii) ; | 1837 mart(ie) 28.

II 209 **1832 martie 15**

Icoană de lemn reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, de 53/49 cm, pe masa din faţa catapetesmei ; literă de 0,8 — 2,4 cm, cu negru pe partea din spate a piesei ; provine de la m-rea Cotmeana ; la bis. Sf. arhangheli.

Aceast(ă) sfîntă şi dumnezăiasc(ă) ico(a)nă s-au făcutŭ cu | to(a)tă cheltuiala şi osîrdiia sfinţi(i) sale părinte|lui Amvrosiie mo(na)h din sf(înta) măn(ă)stir(e) Coziia, | la lăt 1832 m(a)rtie 15.

COTMEANA, com Stolnici

I 210 **1809 (7317) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩**

Inscripţie pe peretele de bîrne al naosului, pe latura de la sud a lăcaşului, în partea superioară, către extremitatea de la est ; literă de 3 — 4 şi 5 cm, săpată ; la biserica de lemn * Sf. Nicolae.

Leat 7317, 1809 ;
în zilile lu Al(e)xandrŭ Pavlovici [1].

BIBLIOGRAFIE. Gr. Constantinescu, *Monumente ale arhitecturii lemnului din sud-vestul judeţului Argeş*, în RMM, MIA, XVIII (1987), nr. 2, p. 55 şi fig. 3.

[1] Aducem şi pe această cale mulţumiri d-lui. Gr. Constantinescu, de la Oficiul Patrimoniului Cultural al jud. Argeş, pentru semnalarea existenţei acestei inscripţii.

* Lăcaşul a fost îmbrăcat cu tencuială şi zugrăvit la 1869 de Petru zugravu.

II 211 **1731 septembrie 1 — 1732 august 31 (7240 ?)**

Icoană de lemn de 64/48 cm, reprezentînd pe Cuvioasa Paraschiva între arhanghelii Mihail şi Gavriil, păstrată în altar ; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond roşcat,

în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică de lemn Sf. Nicolae *; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Duminică | zu(gravul); 72|40 [1] (?).

În partea inferioară a inscripției zugravului, cu literă de 0,9 — 1,1 cm, cu maroniu pe fond galben:

Costa(n)din, Nedelea, Stoica, Stana.

[1] Lectura ultimelor două cifre ale văleatului este incertă; în orig. „ρλ" (?), probabil pentru „M" (?) (= 40 ?).

* Menționăm că în catagrafia de la 1824 sînt atestate în cuprinsul satului două biserici de lemn cu hramul „Cuv. Paraschiva" (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 66—67).

II 212 **1803**

Icoană de lemn de 87,5/62 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, păstrată în altar; literă de 0,5 — 1,2 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga; provine de la biserica de lemn, Sf. Nicolae; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva *.

1803.

Pe rama inferioară, cu literă de 0,5 — 1 cm, cu alb pe fond roșu:

Pop(a) Ion.

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană, din aceeași vreme, reprezentînd un arhanghel (de 88/65 cm), din altar, cu inscripția „Drosu (?) Gheorghe".

COTU, com. Uda

213 **1819 septembrie 1 — 1820 august 31 (7328)**

Pisanie pe o piatră de 66/91 cm fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 — 6 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† D(oa)m(n)e, cela ce ... [1] ⟨cu pu⟩[2] terea ta proslăv(e)ști | pre toți cei ⟨ce⟩ [2] iu(b)es c [2] ... [1] e Radu Ma⟨... ?⟩ [3], | popa Dumi(ne)că Mărăscu dinŭ funia Mărească, | Ilinca er(e)ița, Ionŭ ereu, Rada er(ei)ța, Ionŭ, Iona d(iaconeasa), Gheo | [5]rghe ereu, Florea er(ei)ța, Costa(n)dinŭ

er(e)u, Ca(n)dachiia, | Gheorghe eriu, Iona er(e)ița, Dragu er(e)u, Mariia er(ei)ța, | Radu, Voica, Preda, Ileana, A(n)tonŭ, Fanuța, Șăr|ban ereu, Dobra er(ei)ța, Ionŭ d(iacon), Iona d(iaconeasa), Preda, Ștefana, | Călinŭ, Stana, Stanŭ, Il(i)nca, Dumitru, Niculae, I| [10]oana, Marinŭ, Dumi(ne)că, Dumitra, Florea d(iacon), Mariia d(iaconeasa), | Marin d(iacon), Oprea d(iaconeasa), Costa(n)dina ; | 7328 [4].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 519.

[1] Inscripția nu mai continuă ; spațiul în care puteau fi incluse cîteva litere a rămas nelucrat.

[2] Omis.

[3] Inscripția nu mai continuă.

[4] De la aceeași dată se mai păstrează pe montantul din stînga al ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică, graffitul „St(an)cŭ ; | 7328", ce ar putea releva numele meșterului care a lucrat elementele de pietrărie ale lăcașului.

214

〈Cca 1820〉

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 44,5/46 cm ; literă de 2 cm, cu negru pe fond cenușiu ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

[Pomel] [1]nicu titorilor : | ... [2] [I] [1]oanŭ er(eu), [Rad] [1]a erei[ța] [1] ... | ... [2] [Co] [1]sta(n)dinŭ [er(eu)] [1], Candachiia ... | ... [2] Ionŭ d(iacon), Dobra er(eița), Dumitra er(eița) | [5] ... Iona ere(ița), Dragu er(eu), Mariia er(eița), Ma... | ... [2] [Ște] [1]fana, Ionŭ d(iacon), Ned〈...〉 [2] Radu er(eu) ... | ... [2]n de.. [2] (?), Stoica (?), Iona ... | ... [2] scŭ... | ... | ... | ...... [2] Pătru d(iacon) | ... [2] Stanăca [3] ... | ... [2].

[1] Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

[2] Inscripție deteriorată.

[3] Inscripția a fost datată după grafie și numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost clădit lăcașul.

215

〈Cca 1820〉

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, într-un cîmp de 25/22 cm ; literă de 2,5 cm, cu roșu și negru pe fond cenușiu ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Pome(l)nicu zugravi(lor) : | Anăghel diia[con] [1], Du[mitru] [1], | Ilie ... | Parsina [2], Vasile, Fil〈...〉 [3] | [5] Toma, Costa(n)dinŭ, Ni|colae [4].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 521.

[1] Inscripție deteriorată ; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*

[2] V. Brătulescu, *loc. cit.*, a citit „Parsiia".

[3] Inscripție deteriorată, ilizibilă. V. Brătulescu, *loc. cit.*, a citit „fii" ; numele ar putea fi „Fil〈ip ?〉".

[4] Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului în care a fost clădit lăcașul.

216 — 1820 octombrie 3

Inscripţie pe faţada de la vest a lăcaşului, în partea superioară a icoanei hramului, reprezentînd pe Sf. Nicolae; literă de cca 6 cm, cu negru pe fond alb, într-un cartuş de 70/8 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Lea(t) 1820 octovre 3, cînd s-au sfi(n)ţ(i)tŭ [1].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meşteri zugravi — Argeş*, în GB, 1962, p. 518.

---

[1] Inscripţia a fost scrisă, probabil, cu prilejul lucrărilor de zugrăvire a lăcaşului, efectuate la 1848.

217 — 1826

Inscripţie în naos pe peretele de la vest, în partea din dreapta intrării în pronaos, într-un filacter zugrăvit lîngă arhanghelul Mihail; literă de 1,4 şi 2,6 cm, cu negru şi iniţiale cu roşu pe fond cărămiziu, într-un cîmp de 47,5/35,5 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1826. | Nicolae zu(grav) [1].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meşteri zugravi — Argeş*, în GB, 1962, p. 519.

---

[1] Inscripţia este precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. **20**).

218 — 1848 august 20

Inscripţie pe faţada de la vest a lăcaşului, într-un filacter de cca 145/30 cm, ţinut de doi îngeri; literă de cca 5 cm, cu cărămiziu pe fond gălbui; la bis. Adormirea Maicii Domnului *.

1848 [1] avăgust 20 [2]. Dumitru zugravu, Uda de Sus [3].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meşteri zugravi — Argeş*, în GB, 1962, p. 519 şi 559.

---

[1] Anul, precedat aici de un text liturgic (cf. Anexa I, nr. 3), este înscris şi pe peretele de la nord al lăcaşului, în exterior, în registrul superior, în scena cu prorocul Zaharia.

[2] Data „1848 avgust 14" figurează de asemenea pe faţada bisericii, dar pe latura de la vest, în partea superioară a scenei înfăţişînd pe Sf. Ioan Botezătorul (cf. şi V. Brătulescu, *art. cit.*, p. 518).

[3] Inscripţia este precedată de un text cu conţinut de cult (să se vadă Anexa 1, nr. **10**).

* La acest lăcaş se mai păstrează o icoană de 86/60,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului şi Sf. Ioan, aflată la catapeteasmă, cu inscripţia „1835", precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. **21**).

CREMENARI, com. Galicea

219 **1828 (7337) octombrie 20**

Pisanie într-o nișă pe peretele de la est al lăcașului, deasupra intrării în biserică; literă de 3 – 4 cm, cu maroniu-roșcat, pe fond gălbui, într-un cîmp de 91/91 cm; la bis. Intrarea în biserică.

† Această sf(î)ntă și d(u)mnezăiască bisărică unde să prăznuiaște hramul | Întrării în bisărică a Maicii preasf(i)ntei de D(u)mnezău Născătoare și pururia Fecioară | Mariia și al sf(întului) ierarh Nicolae, care bisărică mai dinainte au fost făcută | de lemn *, de robul lui D(u)mnezău, Ilarion er(o)mo(na)h moș(ul) popi(i) Neacșului, iară acuma | [5] la leatul 1826, în zilele prialum(i)natului d(o)mnu, Io Grigorie Dimitrie | Ghica voev(o)d, cu blagosl(o)veniia priaos(in)ții sale iubitoriului de D(u)mnezău, episcop | chir Grigorie Argeșeu, din r(î)vnă d(u)mnezăiască, îndemnatu-s-au sf(i)nțiia sa părintele | popa Niacșu duhovnicu i postelnicul Dumitru Galiceanu i vătaf(u) Nicolae i Ioan | Săliștanu, de o au rîdicat din temelie de piiatră înfrumusățindu-o cu | [10] zugrăviala și cu toată podoaba ei, după cum să vĕde, ca să fie | pomeniți în vĕci, însă cu cheltuiala și osirdiia dumnealoru | și cu alu altora ajutori, cari aicea nu s-au scris ci hîi (sic) va scrie | D(u)mnezău în cartia vieții.

Și s-au pus această sf(î)nt(ă) bisărică | cu temeliia pă pămîntul popei Neacșului deosăbit | [15] din cel vechi; și s-au săvîrșit la leatul 1828, | în luna lui octomvrie 20, în vremea st(ă)pînirii Muscalului, | fiind mitropolit chirio, chir Grigorie a toată U(n)glovlahiia (sic), | anii de la zidire 7337.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931, p. 58 și 60; 2 Idem, *„Moștenii" – Cremenari*, în AAR, MSI, 1932, p. 186–187 (în extras, p. 20–21).

---

* N. Iorga, *„Moștenii" – Cremenari*, loc. cit., relevă că dintr-o însemnare de la 1696 (7215) octombrie 31 de pe o evanghelie din 1697 ⟨sic⟩ rezultă că biserica din lemn „a lui Ilarion i(romonahul exista și pe vremea lui Constantin Brîncoveanu".

220 **⟨1828⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 67/37,5 cm; literă de 2 – 3 cm, cu alb pe fond albăstrui și inițiale cu roșu; la bis. Intrarea în biserică

Pomelănicu titorilor: | Niacășu er(eu), Stanca er(eița), Gheorghe, | Ionŭ, Radu, Iorădache, Rada, | Costanădinŭ, Radu, Nicolae, | [5] Dum(i)tru, Niacșu, Ion, Du|mitra, Nicolae, Joița, Ion, | Ilinca, Ionŭ 2 [1], Nicolae 2 [1], Pătru. | Mor(ți): Ilarion er(o)mon(a)h, Iona er(eița), Ion ⟨...⟩ [2] | Tudora de(aconița ?), Rafail er(e)u, Nicolae er(eu), | [10] Ilarionŭ, Stanŭ er(e)u, Dumitra (?), Badia, | Oprea, Dumitra 2 [1], Bălașa, Samă|fira, Radu, Rada 2 [1], Ion, Radu, Du|mitru, Stanăca 2 [1], Catrina, Dumitru, | Ană-

dreica, Iona 2 [1], Dumitr[u ?] [3], Radu, | [15] Nicolae er(eu). † Помєнї, Господи [4], Gheo|rghe zugr[af] [5].

[1] În orig. „в҃" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.
[2] Inscripţie deteriorată; era scris, probabil „di(acon)".
[3] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[4] Pomeneşte, Doamne.
[5] Inscripţia a fost datată după grafie şi numele ctitorilor menţionaţi în text, în anul în care a fost zugrăvit lăcaşul.

221 ⟨1828⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereţii de la sud, vest şi nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Intrarea în biserică.

Stanca ereiţa soţiia părintelui pop(a) Neacşu [1] duho(vnicu); | ... [2]; Joiţa | soţiia dumnealui; | ... [3]

Pe peretele de la vest:

Nicolae sin ceauşi Radu;
popa Neacăşu duhomnicu; | Gheorghe [4]; | ... [5];
postelnicu Dumitru | Galeceanu; | Niacşu [6];
Ionŭ Sălişiteanu (sic).

Pe peretele de la nord:

Iona *;
Preda Sălişi|teanu [1].

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 83; 2. N. Iorga, *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931, p. 55–56 şi 58 (cu foto. fig. 12, la p. 58 şi fig. 13–14, la p. 59); 3. Idem, *„Moştenii" – Cremenari*, în AAR, 1932, p. 187 (în extras, p. 21); 4. T. Voinescu, *Ctitorii de vătafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2' p. 305, fig. 9; 5. D. G. Tomulescu şi E. Popescu, *Monografia comunei Cremenari din plasa Topolog, jud. Argeş* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naţ., 1942, dosar nr. 478, f. 180.

[1] În text „Neaăcşu".
[2] În dreptul ei este reprezentat un copil; inscripţia numelui lui nu se mai păstrează.
[3] Inscripţia din dreptul copilei înfăţişate pe latura de la vest, lîngă mama sa Joiţa şi tatăl său, Nicolae ceauşul, nu se mai păstrează.
[4] Copil, este reprezentat lîngă preotul Neacşu.
[5] Inscripţia din dreptul copilului înfăţişat lîngă preotul Neacşu nu se mai păstrează.
[6] Copil; este înfăţişat lîngă postelnicul Dumitru Galiceanu.
[7] Inscripţiile au fost datate după grafie, în anul în care s-a zugrăvit lăcaşul.
* Portretele Ioanei şi al lui Preda Sălişteanu sînt înfăţişate în registrul inferior.

222 1828

Inscripţie pe peretele de la est al lăcaşului, în partea de deasupra uşii de intrare în biserică; literă de 2,5 – 5 cm, cu maroniu-roşcat, într-un cîmp de 24/79 cm; la bis. Intrarea în biserică.

† Ilie zugr(a)fu ot Teiuşi, | Anăghelŭ d(iaconul) ot Dolzăşti, zugraf, | Ilie zug(r)afu ot Craiova, | Ionŭ zugrafu ot Teiuşi ... [1] 1828.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931, p. 60; 2 Idem, „*Moștenii*" — *Cremenari*, în AAR, MSI, 1932, p. 187 (in extras, p. 21).

[1] Inscripție deteriorată, acoperită cu tencuială.

223 **1828 (7337) ⟨ianuarie 1 — decembrie 31⟩**

Inscripție în naos pe peretele de la vest, în partea de deasupra intrării; literă de 4 cm, cu maroniu pe fond gălbui, într-un cîmp de 36/60 cm; la bis. Intrarea în biserică *.

Leat 7337, 1828; Ilie zugr(av) | ot Teiuș [1].

[1] Inscripția este precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. **19**).
* La acest lăcaș se mai păstrează un clopot de 45 cm înălțime și 43 cm diametru, cu inscripția anului „1832", cu cifre arabe.

224 **1828 (7336) martie 16**

Icoană de lemn de 73,5/57,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului între arhanghelii Mihail și Gavriil, la catapeteasmă; literă de 0,8 — 1,8 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Intrarea în biserică.

Leat | 7336 | martie 16; | 1828 [1], | Ilie zugr(av) Teișan.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931, p. 60; 2 Idem, „*Moștenii*" — *Cremenari*, în AAR, MSI, 1932, p. 187 (in extras, p. 21).

[1] Anul, precedat de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. **19**), și pe icoana Sf. Ioan Botezătorul, de lîngă catapeteasmă, în partea din stînga. Dintr-o etapă ulterioară se mai păstrează o icoană de lemn de 78,5/35,5 cm, reprezentînd tot pe Sf. Ioan Botezătorul, din pronaos în partea din stînga, cu data „1844", precedată de un text liturgic, asemănător celui semnalat mai înainte.

225 **⟨Cca 1838 ?⟩**

Cruce funerară de lemn, în formă de troiță, cu motive ornamentale, ce a existat în cimitirul din apropierea bis. Intrarea în biserică; inscripția era săpată în partea inferioară a piesei; în cîmpul superior, într-un medalion înconjurat de o inscripție, era reprezentată Maica Domnului cu Iisus *.

[Nia] [1]cșu ereu, Stanca er (e)ița | ... [2]arie, Stanăcea [3]?| ... [2]

După : o foto la N. Iorga, *Trei biserici de sat muntene : Pietroşiţa, Calvini şi Cremenari*, în BCMI, XXIV (1931), p. 58 (şi foto fig. 15, la p. 57).

---

1 Inscripţie neinteligibilă în fotografia citată ; întregirea a fost făcută după N. Iorga, *loc. cit.*

2 Inscripţie neinteligibilă în fotografia citată.

3 Lectură probabilă. Menţionăm că N. Iorga, *loc. cit.*, a citit „... arce, Radus, Ra" (sic). Inscripţia a fost datată de noi, cu probabilitate ⟨cca 1838 ?⟩, dată după care, în actele vremii sînt amintiţi urmaşii preotului Neacşu (să se vadă N. Iorga, „*Moştenii" — Cremenari*, în AAR, 1932, p. 175 şi 182 (în extras, p. 9 şi 16).

* Descrierea piesei, după foto. la N. Iorga, *loc. cit.* Din inscripţia săpată în jurul medalionului cu Maica Domnului, se mai poate citi, cu probabilitate, „. . .această cruce în numele . . . pome (?) . . ."

CUNGREA, com. Ciomăgeşti

226 **1841 iulie 15**

Pisanie pe peretele de deasupra uşii de intrare în biserică, într-un cîmp de 78/95 cm ; literă de 1,5 — 4,5 cm, cu maroniu-roşcat pe fond alburiu ; la bis. Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva *.

Cu vrerea Tatălui, cu ajutoriul Fiiului şi cu săvîrşirea | Duhului Sfînt şi întru slava şi lauda Sfîntului erarh Nicolae | şi alŭ sfintei Cuvio(a)si(i) Paraschevi(i), ce să prăznuesc hramŭ. S-au | rîdicat aceast(ă) sfînt(ă) biseric(ă) din temelie şi s-au înfrumuse| 5ţat cu toate hodo(a)răle, dupe cum să vede, prin osteneala robi |lor lui Dumnezeu, dumnealui postelnicu Antonie Imanoil, | ot... 1 dumnealui postelnicu Cîrstea Avrămescu, | în zilile preaînălţatului nostru domn, Alecsandru Dimitrie | Ghica, voivod a tot ţinutu Valafii şi mitropolit find | 10 preaosfinţitul chiriu, chirŭ Neofit alŭ Rîmnicului. Şi au lu |otŭ săvîrşire acumŭ, la anul 1841 iulie 15.

---

1 Spaţiu rămas nescris, probabil, pentru a indica localitatea „Uda şi".

* La acest lăcaş se mai păstrează un clopot de 37 cm înălţime şi 35 cm diametru, suspendat în clopotniţă, avînd scris cu literă de 2 cm, în relief„*Za smynčasa anno M[D]CCCXXXIII mense apr(ilia) III ; 1833*" (*Începutul neinteligibil* — în anul 1833, luna aprilie 3 ; 1833). Piesa provine de la un lăcaş neidentificat.

227 **⟨Cca 1841⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 73/81 cm ; literă de 2,5 — 3,5 cm, cu negru şi iniţiale cu roşu pe fond cenuşiu ; la bis. Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva.

Pomelnicu ferici |ţilor titori : | Antonie, Făniţa, Nicolae, Dumitru, | Gheorghie, Ilinca, Gheorghie ... 1nca, Mariia, | 5 Rada, Dumitru ... 1 | Cîrstea, Ilinca, Dumitru, St⟨...⟩ 1, Cat⟨...⟩ 1 | Măriia, Nicolae, Anasta-

siia, Rada, | Rucsanda, [P] [2]etriia, Dina, Theodora, | Avram ... s ... [1]le, Stan, Nicolae | [10] ... [1]an, Bunea, Niţa | ... t...ri.. [1] Ioan, Mărgărit... | ... [1] [I] [2]oana, Păuna, Gheorghe 2 [3], Gheorghe, I⟨...⟩ [1] | Catrina, [P] [2]reda (?) ... [1]isandru, Anghel, Ancuţa, Costandi[n] [2], | Alicsandru, Ioa...[1] tru, Dobre, Ioana, Mă⟨...⟩ [1] Io⟨...⟩ [1]| [15] Dumitru ... [1] Măriia, Floarea [4].

---

[1] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.
[2] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] În orig. „ϐ̃" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.
[4] Inscripţia a fost datată după grafie şi numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost clădit lăcaşul.

228

⟨Cca. 1841⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereţii de la sud, vest şi nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond cărămiziu-roşcat, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva.

Jupan Nicolae Antonescul;

pe peretele de la vest:

paniţa Mariia fiica;
paniţa Faniţa soţiia sa;
jupan Antonie post(elnic) ot Uda; | ... [1];
dumnelui postelnicu Hristea; | ... [2];
d(u)mneaei postelniceasa Elena soţia sa;

pe peretele de la nord:

Dumitru fiu [3];
Catrina fica;
Mariia fica:

În partea din stînga şi din dreapta peretelui ce marchează trecerea din pronaos în naos este scris, în dreptul a două personaje înfăţişate în costume populare, cu literă de 3,5 — 4,5 cm, cu alb pe fond gălbui-maroniu:

Matei sîn Stănie, | zet Ioan Stegărescu;
Dumitra soţiia sa [4].

---

[1] Inscripţia din dreptul copilului înfăţişat lîngă jupan Antonie nu mai este lizibilă (numele său a putut fi Dumitru ?); el ţine un filacter în care este înscris un text cu conţinut liturgic (cf. Anexa I, nr. 19 *Bis*).
[2] În dreptul copilei reprezentate în tabloul votiv este scris „f(i)c(a)".
[3] El ţine în mînă un filacter, cu o inscripţie neinteligibilă.
[4] Inscripţiile au fost datate după grafie şi numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcaşul.

★

229

1837 martie 9

Icoană de lemn de 69/54 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhangheli, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond roşu, în cîmpul din dreapta al piesei; la bis. Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva.

1837 m|arte 9. | Popa Ni|culae zu| [5]gr(av).

230 **1838**

Icoană de lemn de 63/51,5 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus între arhangheli, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga intrării ; literă de 0,2 — 0,9 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Robi(i) D(o)mnului i̯ anumi, Ioani, | Eftimi, Caterina, Mariia, | Vasili, Anastaseia, Costandini,

[An][1]gheḻina, Sofiia, Mariia. | Morṭi : Simeoni, Ana |stasiia, Costandini.

În partea inferioară a inscripţiei, cu negru pe fond maroniu :

1838.

---

[1] Inscripţie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

CURTEA DE ARGEȘ, oraș

I 231 **⟨1517⟩**

Pisanie pe o piatră de 203/69 cm, fixată pe faţada de la vest a lăcașului, în partea din dreapta intrării în biserică ; literă de 2,5 cm, în relief, pictată cu auriu pe fond albastru ; în cîmpul lespedei, în partea superioară, este reprezentată Maica Domnului cu Iisus în braţe, iar la baza textului un motiv ornamental ; la bis. Adormirea Maicii Domnului M-rea Argeșului).

† Изволенїем | Ѿ(т)ца и поспѣ|шенїемь С(ы)на и сь|врьшенїемь С(вѧ)т(а)го Д(ꙋ)ха, иже | вь Троици славимаго Б(ог)а. И се ꙋбо жела|нїемь и ꙋсрьдїемь вьжделѣхом и почесе сьи с(вѧ)ты храм прѣбл(аго)с(ло)венѣи Бл(а)д(и)ч(и)це | нашеи Б(огороди)ци, чьстноѥ Ꙋспенїе вьнеже ѡбзрѣхом и видѣхом и маложе | разꙋмѣхом ѡ(т) б(о)ж(е)стьвных писании еже гл(агол)ет ꙋсты Вл(а)д(и)ка Г(осподи)н(ь) нашь вь с(вѧ)то еу(ан)г(е)л|лїе: „Аще имамо вѣрѫ елико з|ьно гороучно ѡтпꙋстет се грѣ[ш][1]ли нашѧ“, нѫ| ни толико не ѡбрета се вь нас; идеже пакы гл(агол)ет св(ѧ)то еу(ан)г(е)лїе: „Аще кто гред(е)т | кь мнѣ не иждени вьнь“. И пакы гл(агол)ет б(о)ж(е)ствны Зл(а)тауст: „Аще кто [ѡ][1]т пр|ваго час(а) дѣлаль ест да примет д(ь)нь праведны дльг; аще кто по третїем

часѣ прїиде,| бл(а)годаре да празнꙋеть; аще по ѕ҃-мь часѣ достиже ничтоже да ꙋсьмните с(е), | ничим же ѡтьщевает се; аще ѳ҃-го час(а) ꙋлиши се, да пристѫпить, ничтож(е) бо еса; аще | вь аї҃ час(а) приде да не ꙋстрашит се кьснѣнїа, ч(е)л(о-ве)ко любив [б][1]о ест Вл(а)д(и)ка Х(ристо)с: при|еметь послѣднаго, ꙗкоже и прьваго; оутѣшает вь аї час(а) пришедшаго ꙗкоже | дѣлавшаго ѿт прьваго час (а) и послѣднѣго мїлꙋет и а-го оутѣшает и ѡномꙋ| дает и семꙋ дарꙋет и дѣ-ланїе почитает и прѣ(д)ложенїе хвалит.

Тѣмже оубо | и вы, братїе моа, кои сте се потрꙋдили вь с(вѧ)тѣмь храмѣ сем или есте били | богати или нищи или алчни или жедни или вдовица или ѿт слꙋже|бници мои, да не ꙋмисліте вь срдцих ваших ꙗко Вл(а)д(и)ка Х(ристо)с не вь | мѣнꙋеть трꙋдь вашь нѫ ꙋбо зрите ꙗкоже гл(агол)ет с(вѧ)таа више рече|на писанїа, понеже Вл(а)д(и)ка Х(ристо)с ч(е)л(ове)ко любивь ест и примить трꙋд ваш и вь|нидете вь ц(а)рство н(е)б(е)сное.

И азь оубо рабь Вл(а)д(ы)кы моего Їѵ(соуса) Х(рист)а и тог(о) вь | се непорочнѫѧ М(а)т(е)ре, аще многыми грѣхми ѡскврьнень есмь ꙗкоже | никь никто вь хр(ї)ст(и)ани, ѿт вьстока сл(о)нцꙋ до запад; нѫ м(о)лѧти се Прѣч(и)ста | Б(о)го М(а)ти ѡ иже троудивши се дѣлатели с(вѧ)т(о)мꙋ твоемꙋ домꙋ. Аще кто вь | хрї()стїанстѣи вѣрѣ быст и дѣлаль ест сь многымь трꙋдомь и зноем | и гладомь и жеждом и досажденїем и биенїем и псованїемь, прими| вьсе с(вѧ)-|та Вл(адн)ч(и)це трꙋд ихь и да молиши се за них кь рождьщомꙋ се ис тебе, да | не посрамить их вь д(ь)нь сѫдны, нѫ да сьчьтеть их деснаго его прѣдстоанїа.| Понеже азь есмь тьма грѣхов ни николиже бл(а)госьтворихь прѣд то, | Бо(г)ѫ, ниже троудих се, ни алчень, ни жедень бих и ни едино зноенїе и слъз | не пролиах, нѫ по вьсе д(ь)ни живота моего вь покои и вь ситости и вь бл(а)годѣти | сꙋет-наго мира сего пожих. Сего ради аще и не вьзмогох платити симь ѡбси|рѣвшимь дѣлателемь или скꙋпости мое, ради или за дрьжанїем или сре|бролюбїемь и злато-любїемь, нѫ грѣхомь прѣльщах се, | вьсе бл(а)гаа помоцнице, Прѣч(и)стаа Вл(а)-д(и)ч(иц)е прими да бѫдеть их мь|зда сьврьшена вьздаема и вы братиа моа прос-тѣте ме | а не кльнѣте и вась Г(оспод)ь Б(ог)ь простить и Пр(ѣ)ч(и)стаа его М(а)ти пом(и)лꙋ|еть, ѿт що не вьзмогохь вамь вьздати Г(оспод)ь Б(ог)ь и Пр(ѣ)ч(и)ста его М(а)ти | вамь да платить. И ты оубо Пр(ѣ)ч(и)стаа Б(о)го М(а)ти, еси бо ꙋпованїе вь|сѣмь хр(ї)стїаномь, а мнѣ недостоиномꙋ и оумиломꙋ, мене сѫ|щаго вь грѣсѣхь рождена, за не азь есмь лоза пꙋстане, | моковници не плодна и азь есмь овче заблѫждьшее вь | пꙋстыни и несмь достинь на р[е][1]щи се с(ы)нь твои, ꙗко ѕѣло есм | обложень грѣхми, нѫ ꙋм(и)л(о)срди се Прѣч(и)стаа Вл(а)д(и)ч(и)це и прими ме, не | ꙗкоже выше писани дѣлатели еже потрꙋдише, нѫ ꙗкоже вь с(вѧ)тое еѵ(ан)г(е)лїе пишеть: „Прїими мѧ Ѿ(т)че, ꙗкоже един| ного ѿт наемникь твоихь"; сице же прїими и ме|не грѣшнаго раба твоего, Їѡ Нѣгое воевода [2].

† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh, cel în Treime slăvit Dumnezeu. Iată dar cu dorință și osîrdie am dorit și am început acest sfînt hram al preabinecuvîntatei Stăpînei noastre de Dumnezeu Născătoare, cinstitei ei Adormiri, pe care privindu-l și văzîndu-l și puțin înțelegînd din dumnezeieștile scripturi, ceea ce grăiește gura Stăpînului Domnului nostru, în sfînta evanghelie: „Dacă vom avea credință cît un grăunte de muștar se vor ierta păcatele noastre", dar nici

Fig. 10 — Pisanie a m-rii Argeșului. ⟨1517⟩

atîta nu s-a găsit în noi; precum iarăși grăiește în sfînta evanghelie: ,,Dacă cineva va veni la mine nu-l voi alunga''. Și iarăși zise dumnezeiescul Zlatoust: ,,Dacă cineva a lucrat de la primul ceas să primească a zilei dreaptă plată; dacă va veni cineva după al treilea ceas, mulțumit să prăzuiască; dacă va ajunge după ceasul al 6-lea de nimic să nu se îndoiască, că de nimic nu va fi lipsit; dacă ⟨cineva și⟩ la al 9-lea ceas va fi lipsit, să se apropie, netemîndu-se de nimic; dacă în al 11-lea ceas va veni ⟨cineva⟩ să nu se îngrozească de pedeapsă, că iubitor de oameni este Stăpînul Hristos: primește pe cel de pe urmă, ca și pe cel dintîi; mîngîie pe cel venit într-al 11-lea ceas, ca și pe cel ce a lucrat din ceasul dintîi; și pe cel de pe urmă îl miluiește și pe 1-ul îl mîngîie și aceluia îi dă și acestuia îi dăruiește și lucrul îl cinstește și îndemnarea o laudă.

Pentru aceea dar și voi, frații mei, care ați trudit pentru acest sfînt hram sau dacă ați fost bogați sau săraci sau flămînzi sau însetați sau văduve sau din slujitorii mei să nu gîndiți în inimile voastre că Stăpînul Hristos nu va lua în seamă truda voastră, ci dar priviți cum spune sfînta, mai sus spusa scriptură, pentru că Stăpînul Hristos este iubitor de oameni și primește truda voastră și veți intra în împărăția cerească.

Și eu dar, robul Stăpînului meu Iisus Hristos și a Maicii sale celei fără de prihană, deși cu multe păcate sînt mînjit, ca nimeni altul dintre creștini, de la răsăritul soarelui pînă la apus; ci mă rog ție Preacurată Maică a lui Dumnezeu pentru lucrătorii care s-au trudit la sfînta casa ta. Dacă cineva a fost în credință creștinească și a lucrat cu multă trudă și sudoare și foame și sete și supărare și bătaie și ocară, primește a tot sfîntă Stăpînă truda lor și roagă-te pentru ei către cel născut din tine, să nu-i rușineze în ziua judecății, ci să-i numere pe ei de-a dreapta scaunului lui. Pentru că eu sînt negura păcatelor, nici un bine nu am făcut înaintea ta, Doamne, nici nu m-am trudit, nici n-am flămînzit, nici n-am fost însetat și nici sudoare și ⟨nici⟩ o lacrimă n-am vărsat, ci în toate zilele vieții mele în pace și în îndestulare și în bunătățile acestei lumi deșarte am viețuit. Pentru aceea dacă nu am putut să plătesc acestor osteniți lucrători sau din zgîrcenia mea sau din reținere sau din iubire ⟨față⟩ de argint și iubire ⟨față⟩ de aur, ci am fost amăgit de păcat, preabună ajutătoare, Preacurată Stăpînă, primește să le fie dată lor răsplată desăvîrșită și voi frații mei iertați-mă și nu blestemați și Domnul Dumnezeu vă va ierta și Preacurata lui Maică vă va milui, din ce n-am putut să vă dau Domnul Dumnezeu și Preacurata lui Maică să vă plătească. Și tu, dar, Preacurată Maică a lui Dumnezeu, care ești nădejdea tuturor creștinilor și mie nevrednicului și umilitului, mie care sînt născut în păcate, pentru că eu sînt viță stearpă, smochin neroditor și eu sînt oaie rătăcită în pustie și nu sînt vrednic să mă numesc fiul tău, fiindcă sînt foarte ncărcat de păcate, ci milostivește-te Preacurată Stăpînă și primește-mă, nu ca pe mai sus scrișii lucrători care s-au trudit, ci precum scrie în sfînta

evanghelie: „Primeşte-mă, Părinte, ca pe unul din slugile tale", aşa primeşte-mă şi pe mine greşitul, robul tău, Io Neagoe voievod.

BIBLIOGRAFIE. **1** Gr. Musceleanu, „Calendarul antic", 1862, p. 70–72 (trad.); **2** L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 40–42 (trad., extras în l. franceză şi l. latină); **3** Gr. Musceleanu, *Monumentele*, p. 57–59 (trad.); **4** Idem, „Calendarul antic", 1875, p. 57–59 (trad.); **5** [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 33–35 (text şi trad.); **6** „*Fundaţiunea lui Neagoe*", în „Transilvania", Sibiu, XVIII (1887), p. 210–212 (trad.); **7** A. Pytiata, *Румынскій монастырь Куртеа де Аржешъ*, în Русскій веастникъ", Москва 1887, июль (7), p. 369–370 (text transcris cu alfabet rusesc); **8** Gavriil Protul, *Viaţa părintelui Nifon, patriarhul Ţarigradului*, p. 129, 131, 133 şi 135 şi p. 128, 130, 132 şi 134 (trad. şi în transcriere chirilică); **9** [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.", 1890, p. 225–226 (trad. şi o alta în l. latină); **10** C. Şt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 5–7 (trad.); **11** *Dicţionar geografic*, III, p. 25–26 (trad.); **12** M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 24–26 (trad.); **13** I. Panţurescu, *Argeș*, p. 72–74 (trad.); **14** F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 5–6 (trad. în l. germană şi l. franceză); **15** T. G. Bulat, *Neagoe Basarab*, p. 54–57 şi nota 226 (trad.); **16** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 187–190 (trad.); **17** V. Brătulescu, *Frescele*, p. 22, nota 1 (trad.); **18** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 588–589 (trad.); **19** P. Ş. Năsturel, *Învăţăturile*, în MO, 1960, p. 17–18 (trad.); **20** *M-rea Argeș — 450 de ani*, p. 11 [fig. 2]; **21** G. T. Ionescu, *Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, pl. II, după p. 722; **22** Em. Lăzărescu, *M-rea Argeșului*, pl. fig. 3; **23** P. Olteanu, *Contribuţii la studiul literaturii omiletice în vechile literaturi bulgară şi română*, în „Romanoslavica", XIV (1967), p. 352–353 şi nota 2 (text şi trad. fragm.); **24** P. Chihaia, *Consideraţii*, în SCIA, 1969, p. 73, foto. fig. 3; **25** G. Mihăilă şi D. Zamfirescu, *Literatura română veche (1402–1647)*, I, p. 157–159 (trad.); **26** P. Chihaia, *Neagoe Basarab*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani*, foto. pl. după p. 160; **27** [N. Şerbănescu], *Mînăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 9; **28** P. Chihaia, *De la „Negru Vodă" la Neagoe Basarab*, fig. 27 a, după p. 224; **29** Ms. rom. 464, de la Bibl. Acad., f. 39 v – 41 v. (trad.); **30** Ms. rom. 1 069, ibidem, f. 106 v – 107 (trad.); **31** Ms. rom. 2 714, ibidem, f. 101 v – 102 (trad.); **32** Ms. rom. 3 448, ibidem, f. 1–2 (trad.).

[1] Literă deteriorată.

[2] Inscripţia a fost datată după grafie şi factură artistică, în anul în care s-au terminat principalele lucrări de zidire a lăcaşului.

Pisanie pe o piatră de 203/60 cm, fixată pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din dreapta intrării, către extremitatea de la sud a bisericii; literă în relief de 3 cm, pictată cu auriu pe fond albastru; în cîmpul lespedei, în partea superioară, este reprezentată o mînă care binecuvintează; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Єлици Д(ꙋ)хѡм б(о)жїем води|ми сꙋт с(ы)нове б(о)жїи. Сеже и | азь рабь Г(оспод)ꙋ Б(ог)ꙋ нашемꙋ Ї(исо)ѵ Х(рист)оѵ, | Їѡ Нѣгое воевода вьспомѣнꙋх |[5] гос(по)д(ст)во ми ꙗко мноѕи ꙋбо ц(а)рїє вь ц(а)рствїа | сїа вьселише се нѫ мали б(оже)снаго ц(а)рствїа наслѣд|ваше. Тьщꙋ бо, се и азь не тьчїѫ се ц(а)рство исправити, нѫ Г(оспод)а же вь|се д(ꙋ)шно вьзлюбити, вькꙋпѣ же ї бл(а)гыми дѣли. Сего ради ꙋвѣдѣ|хѡм ꙗко прѣжде нас бывши владателїе, решке ц(а)рїе, сїе слышеще, |[11] земна добре оѵстроивше и н(е)б(е)сна приѡбрѣтоше, а земна зем|ным ѡставише, по гласꙋ бл(а)женаго прор(о)ка вь ц(а)рих и б(о)го ѡ(т)ца Д(а)вда:| „Бл(а)жень мѫжь милꙋе и весь д(ь)нь насл(а)ждает се Г(осподо)ви“. И пак|ы: „Ꙗко м(и)л(о)стинѣми ѡщѣщаѧт се грѣси“.

Сїа же видѣвшаѧ | и мы, желанїем и оѵсрьдїем вьждѣлѣхомь кь с(вѧ)тым и б(о)ж(е)ственымь |[15] црквамь сьздати и вьздвигнѫти и ꙋкрасити ꙗкоже сꙋт сьтво|рили и вьздвигнѫли и ꙋкрасили наши с(вѧ)топочивши дѣди и прѣдѣ|ди и Хтитори себе сьтворили и с(вѧ)тые цркви вьздвигнѫли и ꙋ|красили. Такожде и мы, тѣмь послѣдꙋѫще, желанїем и ꙋсрьдї|ем имѣти кь вьсе с(вѧ)т(о)мꙋ б(о)ж(е)ственомꙋ Храмꙋ и ѡбитѣлї прѣс(вѧ)т|[20]ѣи, ч(и)стѣи и прѣбл(аго)сл(о)венѣи Вла-д(и)ч(и)це нашеи Б(огороди)ци и пр(и)сно Д(ѣ)вы М(а)рїе, ч(ь)стное | Ѹспенїе, еже ѡбрѣтох г(оспод)с(т)во ми и вь Дворь Ꙗргиш порꙋшена и не | покрьплена и б(о)жїеѫ бл(а)г(о)д(а)тїѫ и промышленїем пр(ѣ)ч(и)стїе Б(о)го Ма|тере ѡт-врьзоше се нам срьдчнїе очии промыслих сьи выше речены | храм, ѡт основанїа сьздати и вьздвигнѫти и ꙋкрѣпити |[25]; и вь нем приложихом села и ацигани и блата сь рибам и ваме и с|кꙋлище златне и сребрьне и бисерне и каменї без цѣни.

Се|го ради, по наше прѣшествїе, кого изберет Г(оспод)ь Б(ог)ь быти помаза|никь и намѣстникь нашемꙋ смѣреномꙋ г(о)сп(о)дствꙋ, ѡбладатель вь|сеи земли Оѵгровлахїиской, таковаго заклинаемь |[30] Г(о)сп(о)дом Б(о)гомь сьтворшаго н(е)бо и землю и Прѣч(и)стїе его Ма|тери и молимь негово г(о)сп(одст)во: „Белю, самодрьжавне г Б(о)гомь | вьзлюбленне г(о)сп(о)дине и помазанниче, молим те ради сего | ново сьзданы храмь еже вьздвигохь вь чьсть и славѫ Вл|адн(ци)цѣ Х(рист)оѵ, ꙗко сего не ѡставити быти вь запꙋстѣнїе, |[35] послоѵшавь нѣкых зло гла(голѣ)вшихь к(ь) тебѣ или прико|снѫти рѫка твоа кь выше речене комате и скꙋлище | вьзети, нѫ пакы и г(о)сп(одст)во ти, по силѣ, да приложишь | ради да не бѫдеть вь по рѫганїе иным ѧзьчникь и скотомь | и птицамь и гадомь и блѫдницамь прѣбивлище, нѫ бѫди |[40] емꙋ м(и)л(о)стивь и оѵстроитель и назн-

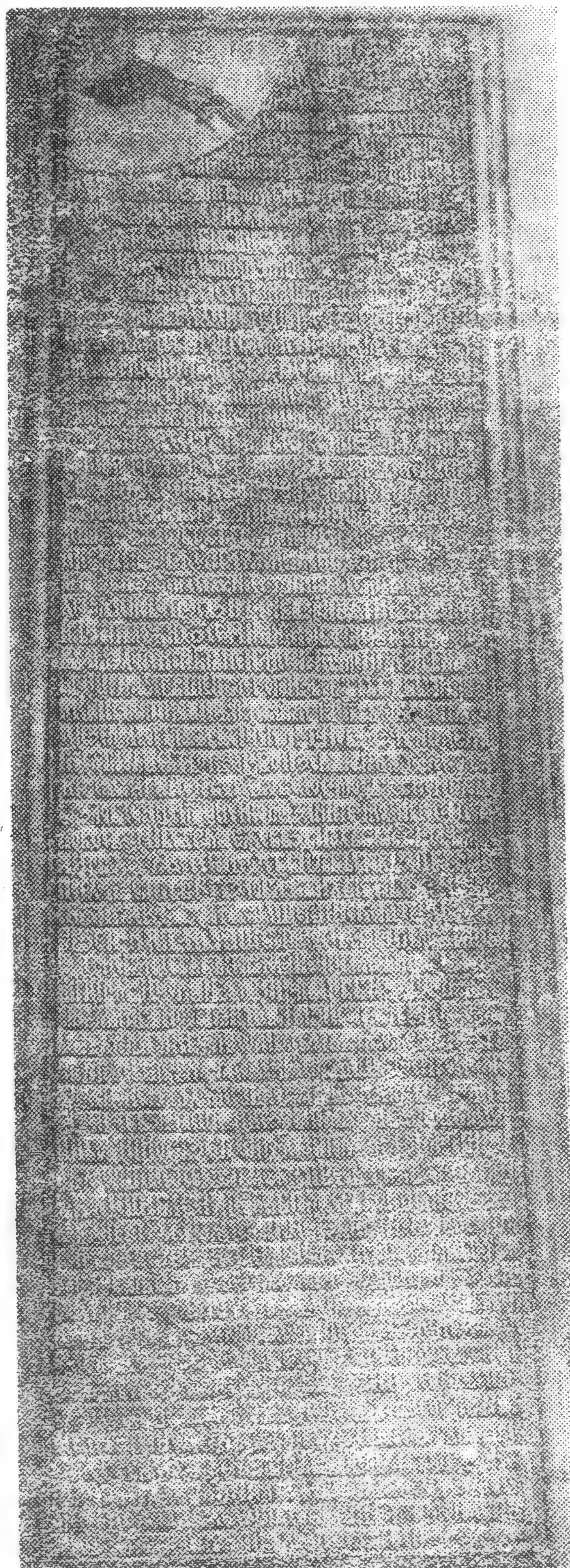

Fig. 11 — Pisanie a m-rii Argeșului 〈1517〉.

ратель и вь немь прѣб|ываѫщемь м(о)нихомь, ѡмилователь, ꙗкоже да ест и г(о)сп(одст)вȣ ти | хтиторїа сьврьшена, ꙗкоже и нам прѣшедшим ѡт сего сȣет-наго | житїа. Понеже аще хощет рȣка твоа прикоснѫти вьзети, мнѣ | нища не вьзимаеши и не заклинаѫте, нѫ аще промысли| ши боуди що вьзети, ѡт Пр(ѣ)-ч(и)стаа Б(о)го М(а)тии вьзимаеши. А | аще хощеши и ѡт себѣ приложити, по силѣ, вь храмь сьи, | да бѫдеши бл(аго)с(ло)вень Г(о)сп(о)д(о)мь Б(о)гомь сьтворшаго н(е)бо и зе|млѫ и Прѣч(и)стїѫ его М(а)тери, поне(же) азь, г(о)сп(о)-дине и помазаниче, | по прѣшествїе мое, нечаемь ни ѡт кого памѧт да имам, тьчїѫ | ѡт г(о)сп(одст)во ти, а г(о)сп(одст)во ти да имаш памѧт вь ц(а)рство н(е)б(е)сное, идеже ест не|прѣходима радость и нескончаемо бл(а)женствоо, еже бѫди, | аминь.

И пакы вьспоменȣемь егоумено и м(о)нихомь зде | прѣбываѫщимь, ꙗко аще кто хощеть принести ѡт болѣрен, ѡт | властеле своеихь богатьство и скоулище ськрыти ихь | вь монастирь, бѫди ѡт кои страхь, а егоум[е]нь и | м(о)ниси да не прїимить ихь вь монастырь, да н|е бѫдеть чюжда имѣнїа вь мо-настырь, ꙗко | да не вь падеть монастырь вь нѫждѫ, а егоу|мена и м(о)ниха еже хощеть вьсприети вь монастирь | ськрыти чюжда имѣнїа, да ест проклѧт и анаѳема [1].

† Cîţi de Duhul lui Dumnezeu se călăuzesc sînt fiii lui Dumnezeu. Iată şi eu, robul Domnului Dumnezeului nostru al lui Iisus Hristos, Io Neagoe voievod mi-am adus aminte domnia mea că mulţi împăraţi în această împărăţie au sălăşluit, dar puţini dumnezeiasca împărăţie au moştenit-o. De aceea dar, iată şi eu ⟨rîvnesc⟩ nu numai această împărăţie s-o cîrmuiesc, ci şi pe Domnul, din tot sufletul să-l iubesc, împreună şi cu fapte bune. Pentru aceea am cunoscut că foştii stăpînitori dinaintea noastră, adică împăraţi, aceasta ascultînd, cele pămînteşti bine întocmindu-le şi cele cereşti le-au dobîndit, iar pe cele pămînteşti le-au lăsat pămîntenilor, după glasul fericitului proroc între împăraţi şi dumnezeiescului părinte David : ,,Fericit bărbatul care miluieşte şi toată ziua se bucură întru Domnul''. Şi iarăşi : ,,Cu milostenii se curăţă păcatele''.

Acestea dar văzîndu-le şi noi, cu dorinţă şi osîrdie am poftit către sfintele şi dumnezeieştile biserici a le zidi şi a le înălţa şi a le înfrumuseţa, după cum le-au făcut şi le-au înălţat şi le-au înfrumuseţat sfînt răposaţii noştri moşi şi strămoşi şi s-au făcut ctitori şi sfinte biserici au înălţat şi au înfrumuseţat. Asemenea şi noi, urmînd lor, avînd dorinţă şi osîrdie către preasfîntul şi dumnezeiescul hram şi lăcaş al preasfintei, curatei şi preabinecuvîntatei Stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioară Maria, cinstitei Adormiri, pe care l-am găsit domnia mea şi la Curtea de Argeş dărîmat şi neîntărit şi cu darul lui Dumnezeu şi îndemnarea Preacuratei Maici a lui Dumnezeu s-au deschis ochii inimii noastre, am gîndit ca pe acest mai sus numit hram, din nou să-l clădim şi să-l înălţăm şi să-l întărim ; şi i-am dăruit sate şi aţigani şi bălţi cu peşte şi vămi şi obiecte de aur şi de argint şi mărgăritare şi pietre nepreţuite.

Drept aceea, după trecerea noastră, pe cine va alege Domnul Dumnezeu să fie uns şi urmaş al smereniei domniei noastre, stăpînitor a toată ţara Ungrovlahiei, pe acela îl jurăm cu Domnul Dumnezeu făcătorul cerului şi pămîntului şi Preacurata lui Maică şi îl rugăm pe domnia lui : ,,Mare, singur stăpînitorule şi de Dumnezeu iubit, doamne şi unsule, te rugăm pentru acest nou zidit hram pe care lam ridicat în cinstea şi slava Maicii [2] lui Hristos, să nu-l lase să fie în pustiire ascultînd pe unii rău grăitori către tine sau să se atingă mîna ta de mai sus numitele averi şi obiecte să le ia, ci încă şi domnia ta, după putere, să adaugi ca să nu fie

spre batjocura altor limbi și locuință animalelor și păsărilor și gadinilor și desfrînatelor, ci să-i fii milostiv și întocmitor și păzitor și călugărilor care locuiesc într-însul, miluitor, ca să fie și domniei tale ctitorie desăvîrșită, ca și nouă celor care am trecut din această viață deșartă. Pentru că dacă se va atinge mîna ta să ia, mie nimic nu-mi iei și nu te blestem, ci dacă vei gîndi să iei ceva, de la Preacurata Maica lui Dumnezeu iei. Iar dacă și de la tine vei adăuga, după puterea ta, la acest hram, să fii binecuvîntat de Domnul Dumnezeu făcătorul cerului și al pămîntului și de Preacurata lui Maică, pentru că eu, doamne și unsule, după trecerea mea, de la nimeni nu aștept să am pomenire, ci numai de la domnia ta, iar domnia ta să ai pomenire în împărăția cerească, unde este bucurie netrecătoare și nesfîrșită fericire, care va fi, amin".

Și iarăși amintim egumenilor și călugărilor care locuiesc aici, că dacă cineva dintre boieri, dintre vlastelini va aduce bogățiile lor și obiecte să le ascundă în mănăstire, fie de orice frică, iar egumenul și călugării să nu le primească în mănăstire, să nu fie avere străină în mănăstire, ca să nu cadă mănăstirea în nevoie, iar egumenul și călugărul care va primi să ascundă în mănăstire avere străină, să fie blestemat și afurisit.

BIBLIOGRAFIE. **1** Gr. Musceleanu, ,,Calendarul antic", 1862, p. 75—77 (trad.); **2** L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 38—40 (trad., extras în l. franceză și l. latină); **3** Gr. Musceleanu, *Monumentele*, p. 59—60 (trad.); **4** Idem, ,,Calendarul antic", 1875, p. 59—60 (trad.); **5** [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 32—33 (desen și trad.); **6** ,,*Fundațiunea lui Neagoe*", în ,,Transilvania", Sibiu, XVIII (1887), p. 210 (trad.); 7. A. Putiata, *Румынскiй монастырь Куртеа де Арджеть*, în ,,Русскiй веастникъ", Москва, 1887, июлъ (7), p. 368—369 (text transcris cu alfabet rusesc); **8** Gavriil Protul, *Viața părintelui Nifon, patriarul Țarigradului*, p. 135, 137, 139 și 141 și 134, 136, 138 și 140 (trad. și în transcriere chirilică); **9** [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în Anal. arh., 1890, p. 224—225 (trad. și o alta în l. latină); **10** C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 3—5 (trad.); **11** S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 30—31 (trad.); **12** *Fundarea bisericei Episcopiei Argeșului*, în VB, I (1894), nr. 1, p. 4 (trad.); **13** *Dicționar geografic*, III, p. 25 (trad.); **14** M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 23—24 (trad.); **15** I. Panțurescu, *Argeș*, p. 70—72 (trad.); **16** F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 4—5 (trad. în l. germană și l. franceză); **17** T. G. Bulat, *Neagoe Basarab*, p. 57—60 și nota 226 (trad.); **18** Grigorie episc. Argeșului, *Comorile Argeșului*, p. 21—24 (trad.); **19** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 185—187 (trad.); **20** N. Mihăescu, *Locașuri*, în ,,Argeșul", 1943, p. 1 și p. 8 (trad.); **21** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 587—588 (trad.); **22** P. Ș. Năsturel, *Învățăturile*, în MO, 1960, p. 16—17 (trad.); **23** *M-rea Argeș — 450 de ani*, p. 11 [fig. 1]; **24** G. T. Ionescu, *Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, pl. I, după p. 722; **25** Em. Lăzărescu, *M-rea Argeșului*, pl. fig. 4; **26** N. Șerbănescu, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, p. 736—737 (trad. fragm.); **27** P. Chihaia, *Considerații*, în SCIA, 1969, p. 72, foto. fig. 2; **28** G. Mihăilă și D. Zamfirescu, *Literatura română veche (1402—1647)*, I, p. 159—161 (trad.); **29** P. Chihaia, *Neagoe Basarab*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani*, foto. pl. după p. 160; **30** [N. Șerbănescu], *Mînăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 8; **31** P. Chi-

haia, *De la ,,Negru vodă'' la Neagoe Basarab*, fig. 27 b, după p. 224; **32** *Mînăstirea Curtea de Argeș*, p. 6—8 (trad.); **33** Ms. rom. 464, de la Bibl. Acad., f. 41 v —43 (trad.); **34** Ms. rom. 1 069, ibidem, f. 107—108 (trad.); **35** Ms. rom. 2 714, ibidem, f. 102 v — 103 (trad.); **36**. Ms. rom. 3 448, ibidem, f. 2—3 (trad.).

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie și factura artistică în anul în care s-au terminat principalele lucrări de zidire a lăcașului.

[2] În text ,,Stăpînii''.

I 233 — 1526 (7035) septembrie 18

Pisanie ce era scrisă în trecut în naos, în partea de la vest la bis. Adormirea Maicii Domnului * (M-rea Argeșului).

† Произволенїемь Ѿ(т)ца и поспѣшенїемь С(ы)на и съвръшенїем С(вѧ)т(а)го Д(ȣ)ха, амин. | Въ Х(ри)ста Б(ог)а бл(а)гоч(е)стиваго Їѡ Нѣгое воеводь, ѡт ѡснованїе въздивигохь[1] сьи с(вѧ)ты и б(о)ж(е)ст|внїи храм Ȣспенїе Прѣс(вѧ)тїе Б(огороди)це и начехь писати и несъврьшихь; и прѣидȣ | къ вѣчним ѡбитѣлем; и м(о)лю се его же Б(ог)ь въздвигнет по мнѣ да съврьшит и да се нс | [3]пїшет ѡбраз его идеже азь повелѣ. И азь, въ Х(ри)ста Б(ог)а, Їѡ Радȣль воеводь съврьшихь | и прї игȣменȣ кȣр Геѡргїе; в(ъ) <лѣ> [2]т ҂зле м(есе)ца сеп(темврїе) иї д(ь)нь.

† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh, amin. În Hristos Dumnezeu, binecinstitorul Io Neagoe voievod, din temelie am înălțat acest sfînt și dumnezeiesc hram al Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și am început să-l zugrăvesc și nu l-am terminat, și mă voi duce la veșnicile lăcașuri; și rog pe acel pe care Dumnezeu îl va înălța după mine să isprăvească și să zugrăvească chipul lui unde eu poruncesc. Și eu, în Hristos Dumnezeu, Io Radul voievod am săvîrșit și în timpul egumenului chir Gheorghie; în anul 7035, luna septembrie 18 zile.

Textul după : [Gr. G. Tocilescu], *Biserica episcopală a mănăstirei Curtea de Argeș*, p. 22 (desen și trad.). *Să se vadă și :* 1 [L. Reissenberger], *M-rea Argeș*, în RR, 1862, Anexa, p. 867—868 (trad. din l. latină); **2** Idem, *L'église d'Argis*, p. 42 (trad. în l. franceză și l. latină); **3** [Idem], *Bis. Curtea de Argeș*, în ,,Anal. arh.'', 1890, p. 186 (trad.) și p. 226 (trad. și o alta în l. latină); **4** S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 53 (trad.); **5** I. Panțurescu, *Argeș*, p. 80—81 (trad.); **6** F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 8—9 (trad. în l. germană și l. franceză); **7** Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 112 (trad.); **8** T. G. Bulat, *Neagoe Basarab*, p. 51, nota 219 (trad.); **9** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 134 (trad.); **10** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 590—591 (trad.); **11** N. Șerbănescu, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, p. 739—740 (trad.); **12** P. Chihaia, *De la ,,Negru Vodă'' la Neagoe Basarab*, p. 233

(trad.); 13 C. L. Dumitrescu, *Pictura murală*, p. 95, nota 31 (trad.); 14 *Mînăstirea Curtea de Argeș*, p. 10–11 (trad.).

---

[1] În orig. възведиго Хь".
[2] Omis.
* După restaurarea lăcașului, inscripția a fost rescrisă cu literă de cca 10 cm, cu roșu pe fond auriu, într-un cîmp de 70/212 cm.

I 234 — 1682 (7190) august 25

Pisanie pe o piatră de 203/69 cm, fixată pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

„A zidi numai cu cuvîntul, zidirea iaste lucrul | lui Dumnezău celui în Troiță slăvitŭ", după du|mneziescul Davidŭ. „Zise și să făcură; însușĭ | porunăci și să zidiră". Și iară: „A lui Dumnezău | [5] lucru este a păzi cele zidite, nestricate și ne|schimbate. Poruncă", zice, „au pusŭ și nu să va muta, | arătîndŭ tăriia dumnezieștii puteri. Omulŭ | iarășĭ ca un(u) den fire ce estĕ trecătoriu, și | a zidi cu osteneală îi este și a păzi cele zi|[10]dite, cu nevoe este. Dară la omŭ lucru al său | a zidi după putință omenească cele ce sîntŭ fo|lositoare nu numai trupeștii vieți, ce și cî|te spre săvîrșirea sufletească să aduc și | cea după moarte fericire cîștigă, adecă bese|[15]rici, mănăstiri, întru care Dumnezău să slăve|ște". Și iarăși: „Cele căzute numai omulŭ le | rîdică cu ajutoriu lui Dumnezău".

Dreptŭ a|ceia și fericitulŭ acel Neagoe voevod Băsăra|bŭ, celŭ despre mumă strămoșulŭ domnii mĕle, | [20] care pe(n)tru cea spre Dumnezău bună a lui credi|nță ce ave, dobîndindu stepînirea Țării Ru|mânești, de(n)preună cu alalte bune fapte ce | făcea, și mănăstire den temelie au rîdicat, | mare și luminată, aiceă în orașulŭ acesta, Arge|[25]șulŭ, întru slava lui Dumnezău și întru cinste | sv(i)ntii slăviti(i) Maicii sale, înpreună cu ala|lte ale mănăstirii înprejurŭ zidiri, cît la | toată zidirea, făr de celelalte danii, să vede | să fie făcută cheltuială înpărătească, precumŭ | [30] după meșterșugulŭ cel scumpu să arată cheltuia|lă ziditoriului.

Și după aceia, vreme multă tre|cîndu, au den greșala meșterilorŭ, au den u|mezeala vremilorŭ început-au a să strica teme|lie(a) și scara și a să muta pietrile de la loculŭ | [35] lorŭ. Și într-aceastaș vrĕme și eu, robulŭ lui | Dumnezău, Io Șărbanŭ Cantacozino Băsăra|bŭ voevodŭ, den mila lui Dumnezău învredni|cindu-ne la acĕiașĭ stepenŭ cu domniia Ță|rîi Rumânești, în scaunul strămoșilorŭ noștri | [40] și înțelegîndu de stricăciune această, luundu rîvănă, ca de o zidire a strămoșilorŭ, ca să nu să piia|rză pomenirea acelui fericitŭ domnu, făcut-a|mŭ nevoință ca să dregŭ și să întărescu acea stri|căciune; și am trimisŭ ispravnic pre boiarinulŭ nostru, | [45] Dona Pepano înpreună cu meșterii de au dresŭ toată | stricăciunea, întărindŭ pietrile în totŭ chipulŭ cu | fierŭ, ca să poată sta cu tărie. Și fără aceasta socoti|tamŭ de am adaosŭ și amŭ miluitŭ sv(i)nta mănăs|tire și cu v(i)nericiulŭ den Dealulŭ Alimăneștilorŭ | [50] ot sudŭ Arăgeșŭ, ca să aibă a lua sv(i)nta mănăstire | tot vinăriciulŭ domnescu dentr-acestŭ deal și | cu părpărulŭ și cu judecata dealului,

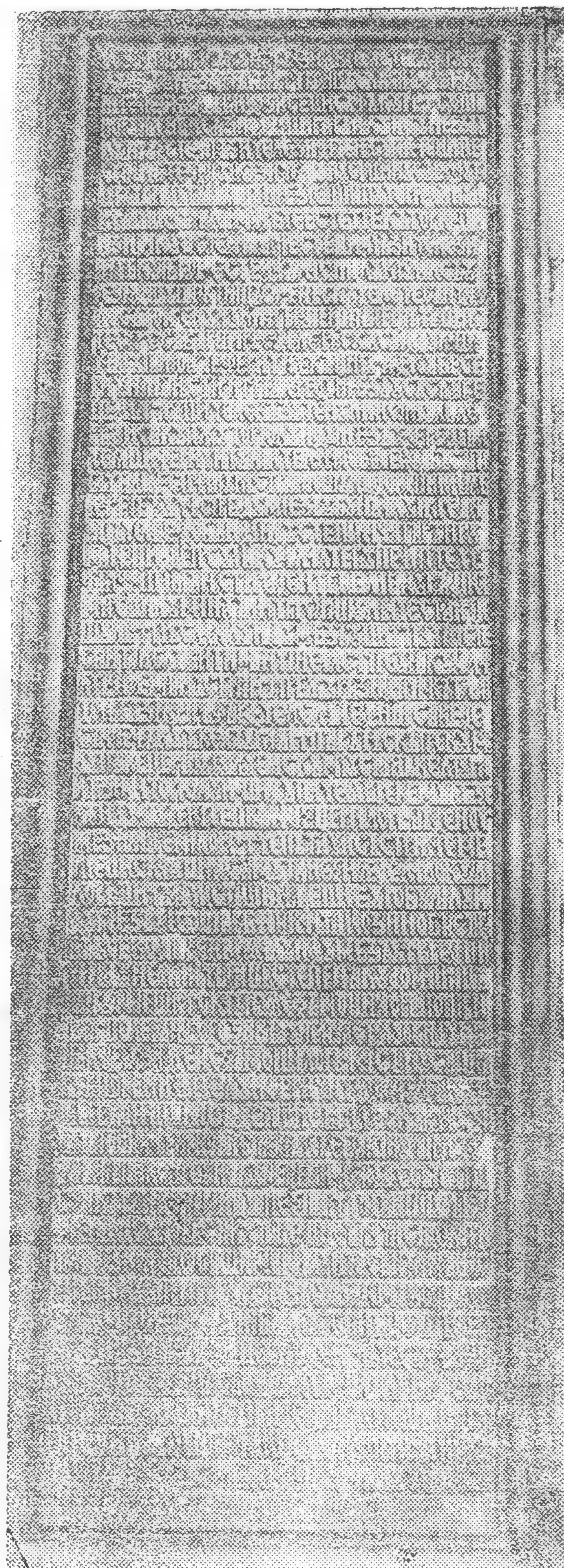

Fig. 12 — Pisanie a m-rii Argeșului. 1682

ca să po|ată fi sv(i)ntii mănăstiri de ajutoriu şi de întă|rire şi noao şi părinţilor noştri vĕcinică | [55] pomenire; v(ă) l(ea)t 7190, avg(u)stŭ 25 | и при митрополить кирь Θεωдосїа [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 44—45 (în l. franceză); 2 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeş*, p. 52 (şi desen); 3 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeş*, în „Anal. arh.", 1890, p. 227—228; 4 S. N. Şoimescu, *Bis. Argeşului*, p. 39—40; 5 M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 31—32; 6 I. Panţurescu, *Argeş*, p. 74—75; 7 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeş*, p. 6—7 (în l. germană şi l. franceză); 8 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeş*, în CL, 1915, p. 1 108—1 109; 9 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeş*, p. 190—191; 10 V. Brătulescu, *Frescele*, p. 22—23, nota 2; 11 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1953, p. 594; 12 *M-rea Argeş — 450 de ani*, p. 23, foto; 13 I. St. Stănciulescu, *Graiuri*, în MO, 1967, p. 581—582; 14 N. Şerbănescu, *M-rea Curtea de Argeş*, în BOR, 1967, p. 743 (extras); 15 [Idem], *Mînăstirea Curtea de Argeş*, pl. fig. 15.

[1] Şi în timpul mitropolitului, chir Theodosia.

1 235 **1793 ⟨după decembrie 13⟩**

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la uşa de intrare în biserică, într-un cîmp de 30/260 cm; literă de cca 11 cm, în relief, pictată cu auriu pe fond albastru; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

† Aceas(tă) sfînt(ă) şi d(u)m(ne)zeiasc(ă) besĕric(ă) s-au rădicat din temelie întru slava şi cinstea Adormirii Preaf(ă)ntei Stăpănei noastre de | D(u)mnezeu Născătoarei şi Pururea Fecioarei Mariei, de cel întru H(risto)s D(u)mnezeu, binecredincios, Io Neagoe v(oe)v(o)d Basarab; şi s-au | tărnosit la leat 7025, de preasf(i)nţitul patriarh al Ţarigrad(u)lui, chir Theolipt. Iar scaun de episcopie s-au aşăzat la anul de l(a) H(risto)s, 1793 [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 45 (în l. franceză); 2 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeş*, p. 54 (cu desen); 3 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeş*, în „Anal. arh.", 1890, p. 228; 4 S. N. Şoimescu, *Bis. Argeşului*, p. 41; 5 M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 32; 6 I. Panţurescu, *Argeş*, p. 51; 7 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeş*, pl. după p. 62; 8 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeş*, în CL, 1915, p. 1 115; 9 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeş*, p. 129; 10 *Documente de arhitectură românească*, 1, redact. Gr. Ionescu, pl. 15—16; 11 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1953, p. 595; 12 *M-rea Argeş — 450 de ani*, p. 28; 13 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1967, p. 733; 14 N. Şerbănescu, *M-rea Curtea de Argeş*, în BOR, 1967, p. 745; 15 [Idem], *Mînăstirea Curtea de Argeş*, p. 11; 16 I. M. Bălăceanu, *Bis. Curtea de Argeş*, în MO, 1977, p. 778; 17 *Mînăstirea Curtea de Argeş*, p. 9.

[1] Inscripţia a fost datată ca posterioară vremii în care a fost înfiinţat scaunul Episcopiei la Argeş.

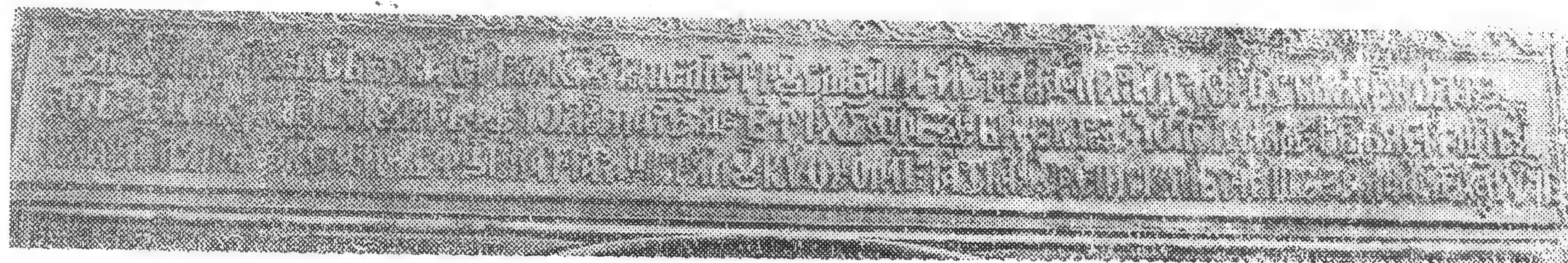

Fig. 13 — Pisanie a m-rii Argeşului. 1793

Pisanie ce a existat în trecut în pronaosul bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Întru slava sf(i)ntei ceii de oființă, de viiață făcătoarei și nedespărțite Troițe | și întru cinstea și lauda preacuratei fecioare, maicii lui D(u)mnezeu, zugrăveal(a) | aceștii sf(i)nt(e) besĕrici, pre unde căzuse din străbaterea ploilor prin zid, de cînd au fost | acoperișul stricat, s-au prefăcut de iznoavă, iar pe unde era numai învechită s-au spălat prennoindu-se | 5 cu văpsele, preste tot, prin osîrdiia smeritului, chir Iosif 1-⟨ul⟩ ep(i)scop Argeș(ului), întru ale cărui zile și alte lucruri | s-au făcut, fiind mitrop(o)lit U(n)g(rovlahiei), preasf(i)n(țitul) ch(i)ru Dositheos domn Io Constantin Ipsilant v(oe)v(o)d, | ostenitoriu fiind la lucruri, chir Meletie iconomul, | la anul 1804, luna octo(m)v(rie) 25 [1].

Textul după : [Gr. G. Tocilescu], *Biserica Episcopală a mănăstirei Curtea de Argeș*, p. 55 (cu desen).
Să se vadă și : **1** [L. Reissenberger], *M-rea Argeș*, în RR, 1862, Anexa, p. 868 (cu transcriere chirilică) ; **2** Idem, *L'église d'Argis*, p. 45 (în l. franceză) ; **3** [Idem], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.", 1890, p. 188 și 228 ; **4** N. Gabrielescu, *Respuns*, ibidem, 1891, p. 23 (fragm.) ; **5** S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 69 ; **6** I. Panțurescu, *Argeș*, p. 51 ; **7** F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 6, fig. 106 ; **8** Al. T. Dumitrescu, *Mărturii documentare despre mînăstirea Argeșului*, în BCMI, VII (1914), p. 142—143 (fragm.) ; **9** Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 111—1 112 ; **10** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 595 ; **11** *M-rea Argeș — 450 de ani*, p. 30 ; **12** I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 735 ; **13** N. Șerbănescu, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, p. 746 ; **14** [Idem], *Mînăstirea Curtea de Argeș*, p. 12.

---

[1] Inscripția a fost scrisă pe peretele de la vest, deasupra ușii de intrare în biserică.

Piatră de mormînt de 103/60 cm, în pronaos, în partea de la est, către latura de sud ; literă de 8 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale lespedei ; în cîmpul pietrei este reprezentată o cruce ; lespedea mormîntală se afla în trecut, pe locul pe care-l ocupă acum aceea a lui Petru voievod * ; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Прѣстави сѧ | раба б(о)жїа Аггѣ(е)лїна, дъщи | Їѡн [Басар] [1]аба во|євѡд и госпожда ег(о) Деспин(е), м(е)с(еца) а(в)г(уст) г д(ь)нь [2]

† A răposat roaba lui Dumnezeu, Anghelina, fiica lui Ion Basarab voievod și a doamnei lui, Despina, luna august 3 zile.

BIBLIOGRAFIE. **1** Gr. Musceleanu „Calendarul antic", 1862, p. 72 (trad.) ; **2** L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 43 (trad. în l. franceză și l. latină) ; **3** Gr.

Musceleanu, *Monumentele*, p. 61 (trad.); **4** Idem, ,,Calendarul antic'', 1875, p. 61 (trad.); **5** [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 42 și 43 (desen și trad.); **6** A. Putiata, *Румынский монастырь Куртеа де Арджешъ*, in ,,Русский веастникъ'',Москва,

Fig. 14

1887,иылъ (7), p. 371 (text transcris cu alfabet rusesc); **7** [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, in ,,Anal. arh.'', 1890, p. 227 (trad. și o alta în l. latină); **8** S. N. Șeimescu, *Bis. Argeșului*, p. 52 (trad.); **9** N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 147 (text și trad.); **10** I. Panțurescu, *Argeș*, p. 78 (trad.); **11** F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F) p. 10 (trad. în l. germană și l. franceză și pl. 23,după p. 126);**12** Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, in CL, 1915, p. 1 116 (trad.); **13** V. Brătulescu, *Curtea de Argeș*, p. 41, foto, fig. 33; **14** Idem, *Frescele*, p. 18 (trad. și foto. fig. 7 la p. 12); **15** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 589 (trad.); **16** V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 714, foto, fig. 664; **17** I. C. Chițimia, *Considerații*, in ,,Romanoslavica'', 1965, pl. fig. 2, după p. 304; **18** V. Brătulescu, *Inițiale*, in MB, 1967, p. 522 (trad.); **19** I. I.

Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 741 (trad.); 20 P. Chihaia, *De la „Negru vodă" la Neagoe Basarab*, fig. 44, după p. 224.

[1] Inscripție deteriorată; întregirea după [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.*
[2] Inscripția a fost datată pe baza informațiilor la D. Zamfirescu, *Neagoe Basarab*, p. 50.
[*] Informația la [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.*; cf. și V. Brătulescu, *Frescele*, foto. fig. 7, la p. 12.

I 238 ⟨1518⟩ noiembrie 27

Piatră de mormînt de 103/57 cm, în pronaos, în partea de la est, către latura de la sud, între lespedea lui Petru voievod și a Anghelinei; literă de 7,5 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei; în cîmpul ei este reprezentată o cruce; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Прѣстави се| рабꙋ б(о)жїю Ïѡ[н] [1] Ïѡн воивѡд, | с(ь)нь Басараба вои|вѡд и г(о)спожда ег(о) Дес(п)ин(е), м(е)с(еца) ное(мврїе) кз дьн(ь) [2].

† A răposat robul lui Dumnezeu, Ion Ion voievod, fiul lui Basarab voievod și al doamnei lui, Despina, luna noiemvrie 27 zile.

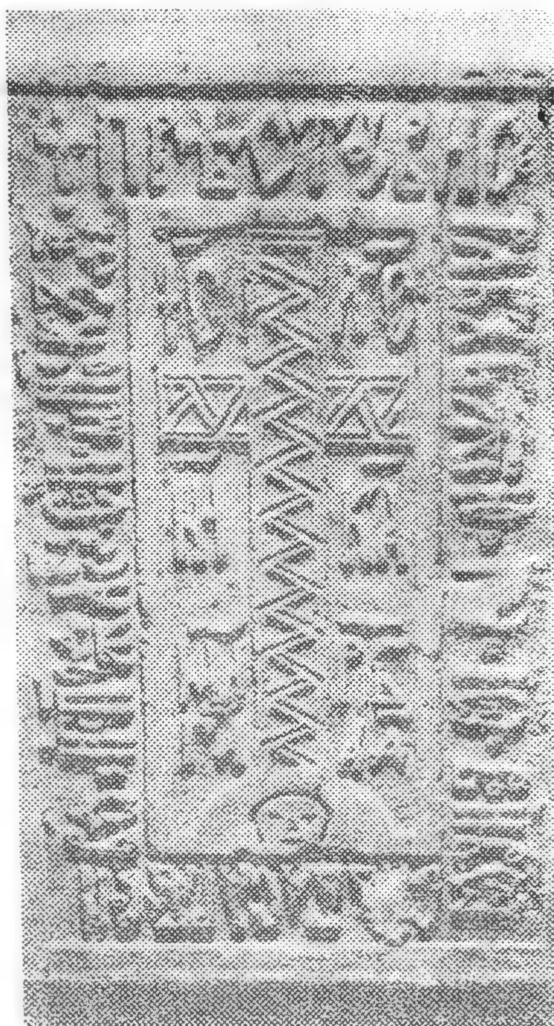

Fig. 15

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Musceleanu, „Calendarul antic", 1862, p. 73 (trad.); 2 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 44 (trad. în l. franceză și l. latină); 3 Gr.

Musceleanu, *Monumentele*, p. 61 (trad.); 4 Idem, ,,Calendarul antic'', 1875, p. 61 (trad.); 5 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 42 și 43 (desen și trad.); 6 A. Putiata, *Румынский монастырь Куртеа де Аржешъ* în ,,Русский веастникъ'', Москв, 1887, июлъ (7), p. 371 (text transcris cu alfabet rusesc); 7 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în ,,Anal. arh'', 1890, p. 227 (trad. și o alta în l. latină); 8 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 52 (trad.); 9 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 148 (text și trad.); 10 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 78 (trad.); 11 F. Jaffé. *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 10 (trad. în l. germană și l. franceză și pl. 23, după p. 126); 12 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 116—1 117 (trad.); 13 V. Brătulescu, *Curtea de Argeș*, p. 41, foto. fig. 33; 14 Idem, *Frescele*, p. 18 (trad. și foto. fig. 7 la p. 12); 15 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 589 (trad.); 16 V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 714, fig. 664; 17 I. C. Chițimia, *Considerații*, în ,,Romanoslavica'', 1965, pl. fig. 2 după p. 304; 18 V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 522 (trad.); 19 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 741 (trad.); 20 P. Chihaia, *De la ,,Negru vodă'' la Neagoe Basarab*, fig. 44, după p. 224.

---

[1] Literă deteriorată, acoperită cu mortar.
[2] Inscripția a fost datată pe baza informațiilor la D. Zamfirescu, *Neagoe Basarab*, p. 50.

I 239 **⟨1520⟩ iunie (?) 15**

Piatră de mormînt de 103/59 cm, în pronaos, în partea din dreapta, către latura de la est, lîngă lespedea mormîntală a lui Ion voievod; literă de 9 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei; în cîmpul ei este reprezentată o cruce; lespedea se afla în trecut în locul pe care se găsește piatra Anghelinei *; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Прѣстави се | рабѹ б(о)жїю, Їѡн Петрѹ | воиѡд, сьн(ь) Їѡн Бас(а)/раб в[(о)]ив[ѡд] [1] и г[(о)]сп[ож]д[а] [1] ег[(о) Д] [1]е[с(п)и]н[(е)] [1], ме[(е)с(еца)] [1] ю[н(їе)] [2] (?) еї [дьн(ь)] [3].

† A răposat robul lui Dumnezeu, Ion Petru voievod, fiul lui Ion Basarab și al doamnei lui, Despina, luna iunie (?) 15 zile.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. G. Musceleanu, ,,Calendarul antic'', 1862, p. 73 (trad.); 2 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 44 (trad. în l. franceză și l. latină); 3 Gr. Musceleanu, *Monumentele*, p. 61 (trad.); 4 Idem, ,,Calendarul antic'', 1875, p. 61 (trad.); 5 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 42 și 43 (desen și trad.); 6 A. Putiata, *Румынский монастырь Куртеа де Аржешъ*, în ,,Русский веастникъ'', Москва, 1887, июлъ (7), p. 371 (text transcris cu alfabet rusesc); 7 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în ,,Anal. arh.'', 1890, p. 227 (trad. și o alta în l. latină); 8 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 52 (trad.); 9 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 148 (text și trad.); 10 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 78 (trad.); 11 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 10 (trad. în l. germană și l. franceză și pl. 23, după p. 126); 12 Al.

Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 117 (trad.); **13** N. Iorga, *Istoria românilor*, IV, foto. fig. 50; **14** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 147 (trad.);

Fig 16

15 V. Brătulescu, *Curtea de Argeș*, p. 41, foto. fig. 33; **16** Idem, *Frescele*, p. 18 (trad. și foto. fig. 7 la p. 12); **17** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 589 (trad.); **18** V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 714, foto. fig. 664; **19** I. C. Chițimia, *Considerații*, în „Romanoslavica", 1965, pl. fig. 2, după p. 304; **20** V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 522 (trad.); **21** I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 741 (trad.); **22** P. Chihaia, *De la „Negru vodă". la Neagoe Basarab*, fig. 44, după p. 224.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea după desenul lui [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.* și foto. la V. Brătulescu, *Frescele*, loc. cit.

[2] Inscripție deteriorată; literă de la începutul cuvîntului greu lizibilă. După desenul lui [Gr. G. Tocilescu] și foto. la V. Brătulescu pare să fie inițiala „M", ceea ce ar putea conduce la lectura „m(artie ?)". Dar fragmentele de literă care se mai disting în original „ю..." (iu...), indică mai degrabă luna „iu⟨nie⟩" (?), fapt relevat și de alți editori ai textului.

[3] Inscripția a fost datată pe baza informațiilor la D. Zamfirescu, *Neagoe Basarab*, p. 50.

[4] Informația la Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*; cf. și V. Brătulescu, *Frescele*, foto, fig. 7, de la p. 12.

I 240 **1521 (70⟨30⟩) septembrie 15**

Piatră de mormînt de marmură, de 203/83 cm, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 11,2 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale lespedei; cîmpul pietrei este decorat în partea superioară cu un motiv ornamental, înscris într-un cerc, de la baza căruia pornește o cruce, încadrate de mici rozete; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Прѣстави се раб(а) б(о)жю, Иѡн Нѣгое | воевода и г(о)с(по)д(и)нь въсеи Земли Ꙋгровлахїискои и Подꙋнавїю, м(е)с(е)ца сеп(темврїе) еї д(ь)нь, в(ъ) лѣт ѕзкѳ [1], крꙋг сл(ъ)цнꙋ | кѕ, крꙋг лꙋни еї, ѳем(елїа) иї; ц(а)рствова | ѳ лѣт и пол(овино). И м(о)лю с(е) ихже Б(ог)ь, изволит прїити по нас да съхраните сїе малое покоище и дѡм костем моим, ꙗк(о) бит(и) нераздрꙋшима.

| † A răposat robul lui Dumnezeu, Ion Neagoe voievod și domn a toată Țara Românească și al Podunaviei, luna septembrie 15 zile, în anul 7029 [1], crugul soarelui 26, crugul lunii 15, temelia 18; a domnit 9 ani și jumătate. Și rog pe cel pe care Dumnezeu va vrea să vină după noi să păzească acest mic adăpost și lăcaș al oaselor mele, ca să fie nestricat.

BIBLIOGRAFIE. **1** D. Sestini, *Viaggio curioso-scientifico-antiquario per la Valachia, Transilvania e Ungheria fino a Vienna*, p. 31 (text în transliterație, trad. în l. latină și fragm. în l. română la p. 32); **2** L. Reissenberger, *M-rea Argeș*, în RR, 1862, p. 868 (trad. în l. latină); **3** Gr. Musceleanu, „Calendarul antic", 1862, p. 73 (trad.); **4** L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 43 (trad. în l. franceză și l. latină); **5** Gr. Musceleanu, *Monumentele*, p. 62 (trad.); **6** Idem, „Calendarul antic", 1875, p. 62 (trad.); **7** Ghenadie Enăceanu, *Neofit I*, în BOR, 1875–1876, p. 637 (trad.); **8** [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 42 (desen și trad.); **9** A. Putiata, *Румынский монастыръ Куртеа де Аржешъ*, în „Русскій веастникъ", Москва 1887, июлъ (7), p. 372 (text transcris cu alfabet rusesc); **10** [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.", 1890, p. 188 (trad.) și p. 227 (trad. și o alta în l. latină); **11** C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 11 (trad.); **12** S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 51 (trad.); **13** *Dicționar geografic*, III, p. 28 (trad.); **14** M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 29 (trad.); **15** N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 146 (text și trad.); **16** I. Panțurescu, *Argeș*, p. 78 (trad.); **17** F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 9 (trad. în l. germană și în l. franceză și pl. 23, după p. 126, fig. 2); **18** Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 117 (trad.); **19** N. Iorga, *Ist. rom.*, p. 8 (trad.); **20** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 146 (trad.); **21** V. Brătulescu, *Frescele*, p. 11 (trad. și foto fig. 1 la p. 8); **22** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 589–590 (trad.); **23** *Scurtă istorie a artelor*, p. 95, foto. fig. 71; **24** V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 713, foto. fig. 663; **25** I. C. Chițimia, *Considerații*, în „Romanoslavica", 1965, pl. fig. 1, după p. 304; **26** *M-rea Argeș — 450 de ani*, pl. 35; **27** V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 522–523 (trad.); **28** I. Ionescu, *M-rea Argeșului*, în MO, 1967, p. 559 (trad.); **29** Em. Lăzărescu, *M-rea Argeșului*, fig. 20; **30** Corina Nicolescu, *Bis. Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, pl. VII, după p. 756; **31** I. I. Rămureanu,

Fig. 17 — Piatră de mormînt. 1521

M-rea Curtea de Argeş, în GB, 1967, p. 742 (trad.); **32** N. Şerbănescu, *M-rea Curtea de Argeş*, în BOR, 1967, p. 737—738 (trad.); **33** *Istoria artelor*, I, foto. fig. 251; **34** I. Al. Florescu, *Neagoe Basarab*, în GB, 1971, p. 972 (trad.); **35** N. Şerbănescu, *Neagoe Basarab*, ibidem, p. 971 (trad.); **36** C. Dima-Drăgan, *Primul corpus de inscripţii*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani*, p. 108 (Anexe, trad.); **37** [N. Şerbănescu], *Mînăstirea Curtea de Argeş*, pl. fig. 36; **38** *Repertoriul graficii, sec. XIX* (II), p. 423 (foto.); **39** Corina Nicolescu, *Symboles orienteaux sur les pierres funéraires de Roumanie. L'arbre*, în RRHA, Série Beaux-Arts, XIII (1976), p. 115, foto. fig. 4; **40** P. Chihaia, *De la „Negru Vodă" la Neagoe Basarab*, fig. 37, după p. 224; **41** M. Carataşu, P. Cernovodeanu şi N. Stoicescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 275 (trad.); **42** A. D. Xenopol, *Istoria românilor*, II, [pl. V], după p. 443. [fig. 2]; **43** Ghenadie Enăceanu, ms. rom. 2 106, de la Bibl. Acad., f. 9 v (trad.); **44** H. Trenk, *Album*, nr. inv. 28 806/4 209 guaşă.

---

[1] Văleatul a fost indicat după stilul de la ianuarie. Datei morţii lui Neagoe Basa... „1521 septembrie 15" îi corespunde văleatul „7030".

I 241 — 1529 (7037) ianuarie ⟨2⟩

Piatră de mormînt, spartă în trei fragmente, de 226/97 cm, în pronaos, pe latura de la nord; literă de 6,5 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale lespezii şi de 3,5 cm, în cîmpul ei; piatra este decorată pe margini cu un brîu cu motive ornamentale; în cîmpul ei, într-un medalion este reprezentată o cruce cu trei braţe, sub care este înfăţişat voievodul Radu de la Afumaţi, pe cal, cu buzduganul în mîna dreaptă; din cîmpul lespezii lipseşte un fragment; piatra a fost aşezată iniţial în pronaos, pe latura de la sud, lîngă mormîntul lui Neagoe Basarab *; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului);

în dreptul voievodului reprezentat călare pe cal, cu literă în relief:

Iωаннь Радꙋль [воев]о[д] [1].

în chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei:

† Прѣстави се рабь | б(о)жїи и многыи вь милости, Їωань Радꙋль великы воеводь и господинь въсеи Земле | Оуггровлахїискые и Подꙋнавїꙋ, с(ь)нь | великаго, пре(дов[раго Їω Рад] [2]ꙋла воеводи, въ лѣто ҂злз, м(е)с(е)ца генарь д [3] д(ь)нь, кржгь сл(о)нцꙋ з [4], индиктионь г [5].

În cîmpul lespezii:

† Егѣдомо да е вамь бран... [6] их вамь сказати, еже сътвори|хъ азъ: а. бои сьсе] агарѣнн; в на Гꙋ[бавн] [7]; г. на село Шеф|ѣнн, над Пѣжловь; д. на К[лежанн; е на Чокь|нещи; ѕ. на градь Бꙋкꙋрещи; [з. на градь Ть]рг[овнще] [9]; | 5 н. над реко Яргишель; ѳ. на [село Плата; ї. на Я] [10]лькьнещи над Телорманъ; [аї.] [11]... [6]| ωт вьсѣхь бои, на Грꙋма[зи] [11]... [6]; [вї.] [11] | на Никополе; гї. на шн(ш)то[вь; дї.] [11]... [12] [Поенари] [11] | градꙋ със хоранн; еї. на Гер[гнца] [11]; [ѕї.

Fig. 18 — Piatră de mormînt. 1529

пакь на Бѫкѫрещи][13/10]; зі[11]. на Слатине варош; иі. [на градь Бѫкѫрещи][11], | сьс Владиславь воевод; ѳі. [на село Рѫкьр; к.][11] | на Дидрихь. Тогда дарова [ме Б(о)гь][13]...[6]| преподасв мне и багренице...[6] ѣ...[6]| и богатьством крѣпно и мн(о)г(мь) славни[мь][14] дароносим и воинства |[15] множеством ѡбстоимь; рѫкѫ же помощникъ вьсѣм прос|тери милостивно. Н(и)нѣ здѣ лежѫ вь гробѣ мале единь ѡжида|ѥ архангелскаго гласа, послѣднѫѫ трѫбѫ, вьсего мира | вьскр(е)с(е)ние, стихіамь прѣмѣненіе. И моле се их же | Б(ог)ь изволить прити по нас да сьхранет сіе малое поко|ищі и дом костемь моим, ꙗко бити неразрѫшимо.

În medalionul din cîmpul dinainte al lespedei, sub inițialele „KA”, cu literă de 1 — 2 cm, săpată :

Мнх.

Ioan Radul ⟨voievod⟩ [1].

† A răposat robul lui Dumnezeu și mult milostivul, Ioan Radul marele voievod și domn a toată Țara Românească și al Podunaviei, fiul marelui, prea⟨bunului Io Rad⟩ [2]ul voievod, în anul 7037, luna ianuarie 4[3] zile, crugul soarelui 7 [4], indictionul 3 [5].

† Să vă fie știute războaiele... [6] ce vi le spun, pe care le-am făc⟨ut⟩ eu : 1. războiul cu turcii ; 2. la Gu⟨bavi⟩ [7] ; 3. la satul Ștefeni, pe Neajlov ; 4. la C⟨lejani ; 5.⟩ [8] la Ciocănești ; 6. la cetatea București ; ⟨7. la cetatea Tîrgoviște⟩ [9] ; 8. pe rîul Argeșel ; 9. la ⟨satul Plata ; 10. la A⟩ [10]limănești pe Teleorman ; ⟨11.⟩ [11]... [6] ⟨cel mai iute, mai vîrtos⟩ [15] din toate războaiele, la Gruma⟨zi⟩ [11], ⟨cu 7 sangeacuri⟩ [16], ⟨12.⟩ [11] la Nicopol ; 13. la Șișto⟨v ; 14.⟩ [11] ⟨supt⟩ [16] cetatea ⟨Poenari⟩ [11], cu horani ; 15. La Gher⟨ghița⟩ [11] ; ⟨16. iar la București⟩ [16] ; 17. la orașul Slatina ; 18. ⟨la cetatea București⟩ [11], cu Vladislav voievod ; 19. ⟨la satul Rucăr ; 20.⟩ [11] la Didrih. Atunci m-a dăruit ⟨Dumnezeu⟩[13] ⟨cu stăpînire și schiptru și⟩ [17] m-a încins ⟨cu brîu⟩ [18] și purpură ⟨și cu cunună m-au încoronat⟩ [19] și cu puterea celor bogați și cu multă mărire, de dar aducătoare și cu mulțime de oaste stînd în jur ; mînă de ajutorință tuturor întinzînd cu îndurare. Acum zac aici în mica groapă, singur, așteptînd glasul arhanghelului, cea de pe urmă trîmbiță, învierea întregii lumi, prefacerea stihiilor. Și rog pe cel pe care Dumnezeu va vrea să vină după noi să întărească acest mic adăpost și lăcaș osemintelor mele, ca să fie nestricat.

Mnh... [20].

BIBLIOGRAFIE. 1 L. Reissenberger, *M-rea Argeș*, în RR, 1862, p. 868 (trad., fragm. din l. latină); 2 Idem, *L'eglise d'Argis*, p. 43 (text, fragm. în l. franceză și l. latină); 3 Ghenadie Enăceanu, *Neofit I*, în BOR, 1875—1876, p. 638 (trad.); 4 Th. C[odrescu], *Uricarul*, IX, p. 152—153 (trad.); 5 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 46 (desen și trad.); 6 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 188 (trad. fragm.) și p. 227 (trad. și o alta fragm. în l. latină); 7 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 51—52 (trad., fragm.); 8 M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 31 (trad., fragm.); 9 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 148—149 (text și trad.); 10 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 79 (trad.); 11 St. Nicolaescu, *Un act*, în „România nouă”, I (1907—1908), p. 391 (trad. și desen la p. 390); 12 Idem, *Documente istorice*, în RIAF, 1909, p. 80—81 (text, trad. și reprod. zinc. la p. 79); 13 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 9—10 (trad. în l. germană și l. franceză și pl. 23, după p. 126, fig. c); 14 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 117—1 118 (trad.); 15 N. Iorga,

Ist. rom., p. 9 (trad.); **16** N. A. Constantinescu, *Albumul*, p. 39, fig. 171; **17** I. L. Catina, *Radu al VII-lea cel Viteaz (de la Afumați) domnul Țării Românești*, în ,,Almanachul ziarului « Tribuna »”, IV (1928), p. 123–124 (trad. și foto la p. 123); **18** N. Iorga, *Domnii români*, pl. 42; **19** V. Brătulescu, *Elemente profane*, în BCMI, 1934, p. 53; foto. fig. 8; **20** N. Iorga, *Istoria românilor*, IV, fig. 56; **21** T. Palade, *Radu de la Afumați*, p. 89 (trad.); **22** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 148–149 (trad.); **23** V. Brătulescu, *Curtea de Argeș*, foto. fig. 34; **24** Idem, *Frescele*, p. 14–15 (cu foto. fig. 5 la p. 10); **25** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 591 (trad.); **26** G. Oprescu, *Sculptura statuară românească*, p. 16 foto; **27** *Scurtă istorie a artelor*, I, p. 95, fig. 72; **28** *Istoria Românici*, II, p. 652, fig. 185; **29** *M-rea Argeș — 450 de ani*, pl. 38; **30** V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 523 (trad.); **31** Em. Lăzărescu, *M-rea Argeșului*, fig. 21 și 22; **32** Corina Nicolescu, *Bis. Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, pl. VI, după p. 756; **33** I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 742–743 (trad.); **34** *Istoria artelor*, I, fig. 252; **35** G. Mihăilă și D. Zamfirescu, *Literatura română veche (1402–1647)*, I, p. 162–163 (trad.); **36** A. H. Golimas, *Istoriografie medievală în piatră*, în ,,Ramuri”, VII (1970), nr. 12 (78) din 15 decembrie, p. 20 (trad. fragm.); **37** C. Dima-Drăgan, *Primul corpus de inscripții*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani*, p. 109–110 (Anexe, trad.); **38** P. Chihaia, *Pietrele de mormînt ale m-rii Argeș*, în GB, 1973, p. 1 274 (trad., fragm.); **39** D. Zamfirescu și D. Pleșia, *Radu de la Afumați*, în ,,Tribuna României”, III (1974), nr. 45, p. 11 (trad. fragm.); **40** D. Popescu, *Inscripția de pe piatra de mormînt a lui Radu de la Afumați*, în SAI, XXIX (1975), p. 69–70 (trad. și note p. 70–74); **41** [N. Șerbănescu], *Mînăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 39; **42** P. Chihaia, *De la ,,Negru vodă” la Neagoe Basarab*, fig. 50, după p. 240; **43** C. C. Giurescu și D. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II, p. 236–237 (trad., fragm. și [pl. IV] după p. 224); **44** M. Caratașu, P. Cernovodeanu și N. Stoicescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 276–277 (trad.); **45** C. Șerban și N. Moisescu, *Curtea de Argeș în documente*, foto. fig. 21; **46** R. Theodorescu, *Istoria văzută de aproape*, p. 95–96 (trad., fragm. și [pl. 28]); **47** D. C. Giurescu, *Istoria ilustrată a românilor*, p. 145, foto.; **48** N. Stoicescu *Radu de la Afumați (1522–1529)*, p. 149 (trad. fragm. și [pl. II] după p. 128); **49** A. D. Xenopol *Istoria românilor*, II, p. 399 (trad., fragm. și [pl. V] după p. 443 [fig. 1]; **50** Ghenadie Enăceanu, ms. rom. 2 106, de la Bibl. Acad., f. 10 (trad.); **51** Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, ibidem, f. 264 (trad.).

---

1 Inscripție deteriorată; întregirea după Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*
2 Piatra este spartă; întregirea după Tocilescu.
3 Data de zi este greșită; voievodul a fost ucis la 2 ianuarie.
4 Calculat greșit; văleatului ,,7037” îi corespunde crugul soarelui ,,ѳ҃” (= 9).
5 Calculat greșit; văleatului ,,7037” îi corespunde indictionul ,,в҃” (= 2).
6 Inscripție deteriorată; piatra este spartă.
7 Întregirea după N. Iorga, *loc. cit.* La Tocilescu, ,,Glu[bavi]”.
8 Întregirea după Tocilescu și Iorga.
9 Întregirea după Iorga; la Tocilescu ,,[7. la Tîrgoviște]”.
10 Întregirea după Iorga; la Tocilescu ,,[satul Plata] ... [10. la A]”.
11 Întregirea după Iorga.

Fig. 19 — Piatră de mormînt. 1531,

[12] La Iorga, textul „... над Поенари градѹ" (= la cetatea Poenari).
[13] Întregirea după St. Nicolaescu, *loc. cit.*
[14] La Iorga și Nicolaescu „вслѣдн".
[15] După traducerea lui Ghenadie Enăceanu, ms. rom. 2 106, f. 10; la Tocilescu „...și cel mai iute și mai vîrtos...".
[16] După Ghenadie Enăceanu.
[17] După traducerea lui Iorga; la Ghenadie Enăceanu, „D(umne)zeu, cu împărăția și cu schiptrul".
[18] După traducerea lui Tocilescu; la Ghenadie Enăceanu „m-au încins și cu caftan mohorît", traducere identică și la Iorga.
[19] După traducerea lui Tocilescu; la Ghenadie Enăceanu „și cu cunună m-au încoronat".
[20] P. Ș. Năsturel, *Știri mărunte*, în vol. *Sesiunea Direcției monumentelor*, p. 143, consideră că inițialele ar putea fi o prescurtare a numelui unui meșter „Mih⟨ai⟩" sau „Mih⟨nea⟩".
* Cf. Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 163.

1 242 — 1531 (7039) februarie 8

Piatră de mormînt de 199/75 cm, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 11,5 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei; cîmpul lespedei este decorat în partea superioară cu un motiv ornamental, de la baza căruia pornește o cruce; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Прѣстави се раб[(а) б(о)|жїа, г(оспо)][1]жда Стана, дъщи Їωн Бас(а)рабъ в[о][1]евод и госпожде его Деспине и бывши г(о)спо|жда Їωн Стефан воевода; а на | съмрьти приет лик агг(е)лски и нарече се име еи монахїа Софронна; в(ъ) лѣт ҂злѳ | м(е)с(е)ца фе(в)р(ѹарїе) и д(ь)нь.

† A răposat roaba lui Dumnezeu, doamna Stana, fiica lui Io Basarab voievod și a doamnei lui, Despina, și fostă doamna lui Ion Ștefan voievod; și la moarte a primit cin îngeresc și și-a spus numele ei, monahia Sofronia; în anul 7039, luna februarie 8 zile.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Musceleanu, „Calendarul antic", 1862, p. 73 (trad.); 2 Idem, *Monumentele*, p. 62 (trad.); 3 Idem, „Calendarul antic", 1875, p. 62 (trad.); 4 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 47 (desen și trad.); 5 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 147 (text și trad.); 6 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 79 (trad.); 7. F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexa F), p. 10 (trad. în l. germană și l. franceză și pl. 23, după p. 126, fig. b); 8 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 118 (trad.); 9 T. G. Bulat, *Neagoe Basarab*, p. 53, nota 223 (trad.); 10 N. Iorga, *Istoria românilor*, IV, foto. fig. 55; 11 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 146 (trad.); 12 C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II/I, p. 144 (trad.); 13 V. Brătulescu, *Frescele*, p. 18 (trad. și foto. fig. 6 la p. 11); 14 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 592 (trad.); 15 *M-rea Argeș — 450 de ani*, pl. 37; 16 V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 523 (trad.); 17 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB 1967, p. 742 (trad.); 18 [N. Șerbănescu], *Mînăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 36.

[1] Piatra este deteriorată.

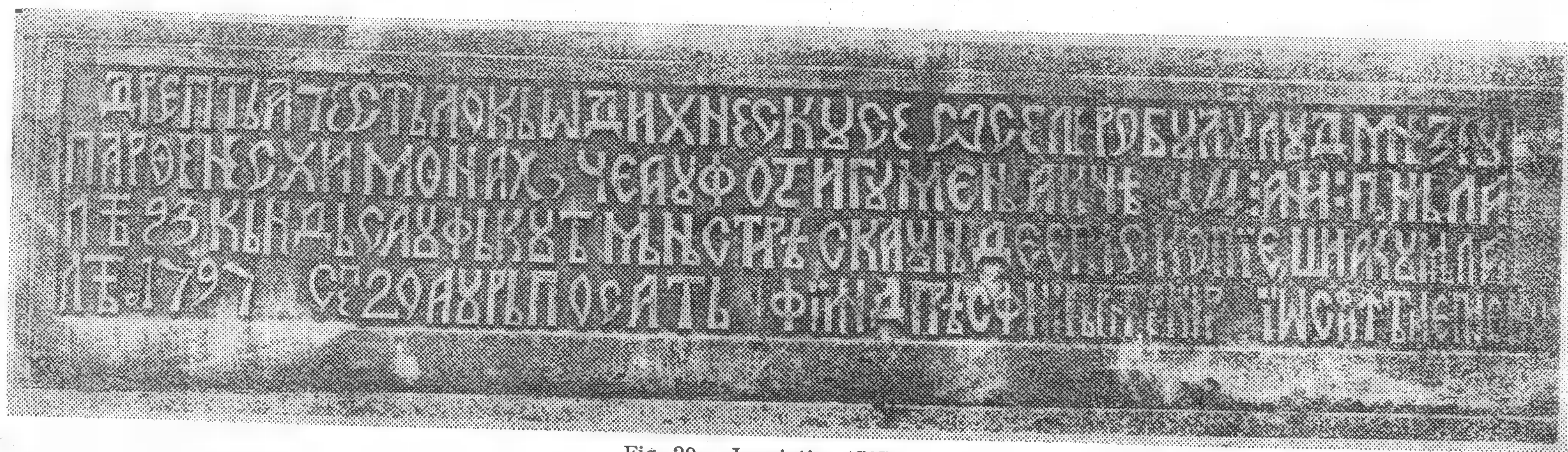

Fig. 20 — Inscripție . 1797

Piatră funerară de 155/32 cm, fixată în peretele lăcașului, pe latura de la sud, în dreptul altarului; literă de 5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Dreptŭ acestŭ locŭ odihnescu-se o(a)sele robului lui D(u)mnezeu,| Parthene shimonah ce au fost igumenŭ aicea 14 [1] ani, pînă la | leat ⟨17⟩93 [1], cîndŭ s-au făcutŭ mănăstirea scaunŭ de episcopie și acumŭ, la | leat 1797 [1] sep(tembrie) 20 [1] au răposatŭ, fiind preasf(i)n(ţitul) păr(i)ntele chir Iosif întîi episcop *.

BIBLIOGRAFIE. **1** [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 54 (cu desen); **2** N. Iorga, *Inscripţii*, I, p. 153; **3** I. Panţurescu, *Argeș*, p. 51; **4** F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexa F), p. 10 (în l. germană și l. franceză și foto. fig. 105, la p. 5); **5** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 192; **6** V. Brătulescu, *Frescele*, p. 23, nota 1; **7** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 595; **8** *M-rea Argeș — 450 de ani*, p. 15, foto; **9** I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 733; **10** N. Șerbănescu, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, p. 745, nota 64; **11** [Idem], *Mînăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 3.

---

[1] Cu cifre arabe.

* Desene ale inscripţiei și în diferite numere din „Adevărul literar și artistic", seria a III-a, anul III (1922), nr. 91, din 20 august, p. 3 sau în anul IV (1923), nr. 139, din 22 iulie p. 3 ș.a.

I 244 **⟨1526; a. 1540; 1568–1574; 1820–1823 sau 1828–1845⟩**

Portrete murale ce erau reprezentate în trecut în pronaosul bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului), în partea de la est, sud și vest.

Iw Radu voevod [1].
. . . [2];

În partea de la sud:

Iw Theodosie voevod [3];
. . . [4];
I gospojda ego [5], Ana;
Iw Radu voevod Negru [6];
. . . [7];
Knez Lazăr [8];
i gospojda ego [5], Miliţa [9];
Iw Vladislav voevod [10];

În partea de la vest:

Iw [Vlad] [11] voevod Mlad [12];
Iw Vintilă voevod [13];

... [14];
Iosif episcopul de Argeș [15];
... [16];
Iw Alexandru voevod [17];
Iw Mircea voevod [18];
Iw Alecsandru voevod [19].

Inscripțiile după : Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, XLIX (1915), p. 1 115—1 116 (text în transliterație. *Să se vadă și :* **1** L. Reissenberger, *Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Argyisch im der Walachei*, p. 16 (în l. germană); **2** Gr. Musceleanu, „Calendarul antic", 1862, p. 74—75 (trad.); **3** Ibidem, 1875, p. 61 (trad.); **4** L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 13 (în l. franceză); **5** Fr. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș*, p. 125 (în l. germană și l. franceză); **6** P. Chihaia, *Cîteva date*, în MO, 1962, p. 452—465 (trad. și fig. 2—8); **7** Idem, *Semnificația portretelor din biserica mînăstirii Argeș*, în GB, XXVI (1967), p. 791 și urm. (trad.); **8** *Repertoriul graficii*, sec. X... (II), p. 417—418; **9** C. L. Dumitrescu, *Fondatei...*, în RRHA, 1977, p. 24, fig. 2 și p. 27 și urm.; **10** Idem, *Pictura murală*, p. 48, pl. 23, p. 49—50, 53—54 și 69 (pentru înfățișarea schemei repartiției portretelor, pe etape); **11** Al. Pelimon, *Impresiuni de călătorie în România*, p. 53—54 (trad.); **12** G. M. Tattarescu, *Album Național*, la Secț. stampe a Muzeului Național de Artă, f. 4—10 (desene și note pentru identificarea portretelor).

---

[1] De la Afumați, înfățișat în etapa de zugrăvire de la 1526. Inscripția după Al. Odobescu, *loc. cit.* (în transliterație), lectura sa fiind mai apropiată de textele existente odinioară lîngă portretele voievodale, inscripții redate într-o atare formă și de alți editori, amintiți de noi în bibliografie.

[2] În continuare, lîngă următorul portret era scris „и г(ос)п(о)жд(а) его Роѯанда" (= și doamna lui, Roxanda). Panoul cu chipul ei înfățișat tot la 1526, desprins de pe peretele lăcașului cu prilejul restaurării făcute de Lecomte du Nouy din 1874—1886, s-a aflat, împreună cu altele la care ne vom referi în cele ce urmează, la Muzeul Național de Artă (cf. *Inscripții — București*, p. 757—758), iar acum în colecțiile Muzeului Național de istorie...

[3] Fiul lui Neagoe Basarab, înfățișat în tabloul votiv la 1526. C. L. Dumitrescu, *Pictu... murală*, loc. cit. și p. 50 relevă că portretul său a fost zugrăvit în domnia lui Radu Paisie, pe la 1535—1537.

[4] Urmau portretele lui „ Iѡ Нѣгое воевод и г(о)сп(о)жда его Де | спин[а]; | Iѡ Ѳеѡд(о)сїе воевод; | г(ос)п(о)жда Ста | на; | Iѡ Пѫтрѹ | воевод; г(ос)п(о)жда Роѯанда; Iѡ[н] воевод; г(ос)п(о)жда Ангелина" (= Io Neagoe voievod și doamna lui, Despina; Io Teodosie voievod; doamna Stana; Io Pătru voievod; doamna Roxanda; Ion voievod; doamna Anghelina) — cf. *Inscripții — București*, p. 757. C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, apreciază că portretele lor au fost zugrăvite către 1520.

[5] Și doamna lui. La Al. Odobescu, *loc. cit.*, apare scris „gospodja".

[6] Personaj redat după modelul din Biserica Domnească Argeș, înfățișînd pe Vladislav I, cu doamna sa Ana, zugrăviți în vremea lui Radu Paisie înainte de 1540. Dinspre mijlocul sec. al XVII-lea, cînd s-a stabilit o identitate între Radu I Basarab și „Negru Vodă", creindu-se personajul „Radu vodă Negru", numele acestuia l-a putut substitui pe cel al lui Vladislav I. P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 142—143, relevă că portretele lor au fost reprezentate în domnia lui Pătrașcu cel Bun (1554—1557). C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, a presupus că efigiile în cauză aparțin lui Radu I Basarab și doamnei sale Ana, înfățișate pe la 1535—1537, ipoteză infirmată de Maria Holban, *art. cit.*, în RESEE, 1980, nr. 3, p. 443—458 (cf. Bibliografia — la *Introducere*).

[7] Portretele reprezentate în continuare evidențiau pe „[Iѡ] П.трѹ воевод; Iѡ Марко воевод" (= Io Petru voievod—Radu Paisie; Io Marco voievod — fiul său) — cf. *Inscripții — București*, p. 758. P. Chihaia, *Modele*, p. 166, și în vol. *Tradiții răsăritene*, p. 239, arăta că efigiile or au fost introduse în pictura murală la 1554—1557, iar C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, în domnia lui Radu Paisie.

[8] În dreptul lor erau înfățișați doi copii (cf. Al. Odobescu, *loc. cit.* ; cf. și Gh. Tattarescu, *Album Național* — semnalare la P. Chihaia, *Cîteva date*, în MO, 1962, p. 461, fig. 6 ; cf. apoi *Repertoriul graficii, loc. cit.*) și anume ,,Lazăr" și ,,Ștefan" (cf. P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 141, nota 48).

[9] P. Chihaia, *Portrete...*, în GB, 1974, p. 100—101, afirmă că familia cneazului Lazăr a fost înfățișată în etapa de zugrăvire de la 1526 ; C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, așează portretele în perioada de pictură din 1520.

[10] Vladislav al III-lea (cf. P. Chihaia, *loc. cit.*, care arată că efigia sa aparține etapei de la 1554—1557, spre deosebire de C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, unde portretul este plasat în etapa de pictură din vremea lui Radu Paisie).

[11] Numele a fost indicat după Al. Pelimon, *loc. cit.* La Al. Odobescu, *loc. cit.*, figurează onomasticul ,,Radu".

[12] Cel Tînăr (Vlad cel Tînăr, 1510—1512). P. Chihaia, *loc. cit.*, consideră că efigia aparține însă lui Vlad Înecatul (1530—1532), zugrăvită în faza de la 1554—1557, fapt relevat și de C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, p. 50, care o așează însă în etapa de pictură din domnia lui Radu Paisie.

[13] Vlad Vintilă (1532—1535), portret zugrăvit după P. Chihaia, *loc. cit.*, pe la 1554—1557, iar după C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, în vremea lui Radu Paisie.

[14] Urma portretul lui ,,Iωнь Радуль воевод" (= Ion Radul voievod) — Radu cel Mare, zugrăvit în 1526. (În *Inscripții—București*, p. 757, a fost identificat, inexact, cu Radu de la Afumați) ; C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, p. 49, apreciază că portretul său, ca de altfel și acelea ale lui Vlad Țepeș, Mircea cel Bătrîn, Nicolae Alexandru, au fost zugrăvite către 1527—1529.

[15] Al. Odobescu, *loc. cit.*, notează în continuare ,,ce se zice, din porunca episcopului Ilarion a fost zugrăvit în locul lui — Iω Vlad Țepeș voevod", fapt care relevă că portretul înaltului prelat a fost zugrăvit în anii 1820—1823 sau 1828—1845. Menționăm că C. L. Dumitrescu, *loc. cit.*, a apreciat că personajul înfățișat inițial era, probabil, Vlad Dracul, că este posibil să fi fost reprezentați chiar doi voievozi cu numele Vlad ; P. Chihaia, *Deux armoires sculptées appartenant aux voivodes Vlad Dracul et Neagoe Basarab*, în RRHA, I (1964), nr. 1, p. 151—167, opina acum pentru prezența aici a lui Vlad Dracul și a fiului său Mircea.

[16] Urma portretul lui ,,Iωнь Мирчѣ воевод" (= Ion Mircea voievod) — cel Bătrîn, zugrăvit în etapa de la 1526 (să se vadă și *Inscripții—București*, p. 759 ; datarea după P. Chihaia, *loc. cit.*).

[17] Nicolae Alexandru voievod a fost înfățișat, de asemenea, la 1526 (cf. P. Chihaia, *loc. cit.*).

[18] Identificat de P. Chihaia, *loc. cit.*, cu Mircea pretendentul, tatăl voievodului Alexandru al II-lea, în timpul căruia, în etapa de pictură de la 1568—1574, ar fi fost zugrăvit atît chipul său, cît și portretele la care ne vom referi în continuare. C. L. Dumitrescu, *loc. cit.* apreciază, pe baza cercetării și comparării desenelor datorate lui Gh. Tattarescu, *Album Național*, că este mai degrabă portretul lui Mircea Ciobanul, înfățișat pe la 1545—1547.

[19] Alexandru al II-lea Mircea. Lîngă el, amintește Al. Odobescu, *loc. cit.*, se afla ,,un copil", [Mihnea] voievod (cf. P. Chihaia, *loc. cit.*). O schemă a repartizării portretelor murale la care ne-am referit și la P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 132. Precizăm că, C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, datează portretele în domnia lui Alexandru al II-lea, pe la 1570.

I 245 **1629...23**

Inscripție pe fațada de la sud a lăcașului, în partea inferioară a ferestrei absidei naosului ; literă de 4 — 12 cm, cu negru pe placajul de piatră ; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Anno 1629 ... [1] *23.* | *U. F. Laurentius Rosnaue [r]* [2].
În anul 1629 ... 23. U. F. Laurențiu Rîjnoveanul.

BIBLIOGRAFIE. C. Bălan, *Meșteri de frumos ai Țării Românești*, în MI, XX (1986), nr. 3 (228), p. 26 (trad.).

---

[1] Inscripție ilizibilă.
[2] Inscripție ilizibilă ; întregirea a fost făcută de noi.

I 246 **1662 mai (?)**

Inscripţie pe faţada de la sud a lăcaşului, în partea inferioară a ferestrei absidei naosului, către sud-est; literă de 3,5 — 11 cm, cu albăstrui, pe placajul de piatră; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

Anno 1662 . . . [M ?][1] *aja. | Andraasi Artz. .* [2] *(?) Ci [bin]ienses* [3].
În anul 1662 . . . mai (?). Andrei Artz. . [2] (?) Sibianul.

BIBLIOGRAFIE. C. Bălan, *Meşteri de frumos ai Ţării Româneşti*, în MI, XX (1986), nr. 3 (228), p. 26 (trad.).

---

[1] Inscripţie neinteligibilă; întregirea a fost făcută de noi, sub forma probabilităţii.
[2] Inscripţie ilizibilă.
[3] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Corect, trebuia să fie scris „Ci-[bin]iensis".

I 247 **⟨Cca 1682 august 25⟩**

Inscripţie pe faţada de la vest a lăcaşului, în partea din stînga intrării; literă de 4,5 cm, în relief, într-un cartuş de 6/50 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

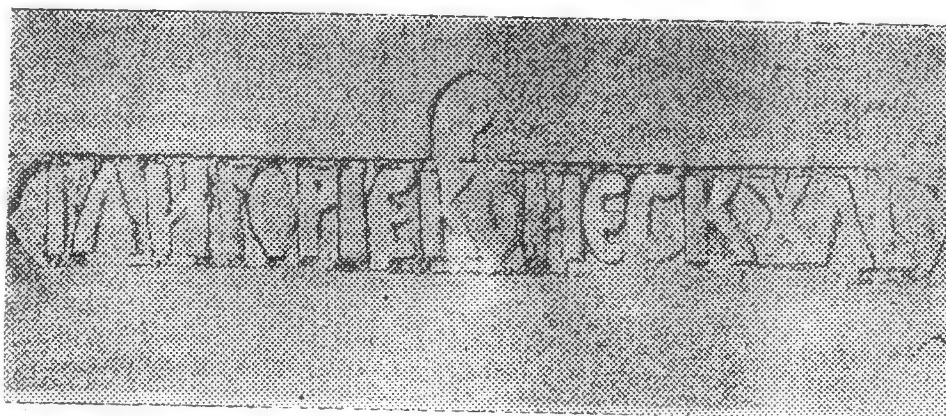

Fig.21

Gligorie Cornesculŭ [1].

BIBLIOGRAFIE. **1** S. N. Şoimescu, *Bis. Argeşului*. p. 40, nota 1; **2** Al. Odobescu, *Episcopia de Argeş*, în CL, 1915, p. 1 109; **3** N. Iorga, *Sculptorul bis. Argeş*, în BCMI, 1916, p. 19, cu foto. fig. 14; **4** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeş*, p. 191; **5** C. Bobulescu, *Gligorie Cornescu*, în MMS, 1958, p. 872; **6** V. Brătulescu, *Arhitectul „Gligorie Cornescu"*, ibidem, 1961, p. 701; **7** *M-rea Argeş — 450 de ani*, p. 23; **8** M. Cazacu, *Sculptorul Grigore Cornescul*, în MO, 1967, p. 753; **9** I. Ionescu, *M-rea Argeşului*, ibidem, 1967, p. 563; **10** Em. Lăzărescu, *M-rea Argeşului*, p. 12; **11** I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1967,

p. 732; **12** N. Şerbănescu, *M-rea Curtea de Argeş*, în BOR, 1967, p. 743 **13** [Idem], *Mînăstirea Curtea-de Argeş*, p. 10.

[1] Inscripţia a fost datată, după grafie şi numele meşterului, în vremea în care s-au încheiat lucrările de refacere a lăcaşului. Pentru el cf. şi M. M. Popescu, *Sculptura medievală în piatră din Ţările Române*, Bucureşti, 1985, p. 16.

I 248 **⟨Cca 1691–1719⟩**

Inscripţie pe latura de la nord a lăcaşului, în partea inferioară a motivului ornamental de pe absida naosului, către nord-est; literă de 2,5 — 11 cm, cu roşu pe placajul de piatră; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

Eu, Ghiorghiţa copilu, nepotul egume[nului] | Ghenade [1].

[1] Inscripţia a fost datată în jurul anilor în care Ghenadie a fost egumen la m-rea Argeşului.

I 249 **1707...23**

Grafit pe montantul din stînga al portalului de marmoră ce marchează trecerea din pronaos în naos; literă de 0,6 — 2,7 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

Stanislaus Nowakowski | nobilis Poloniae et dux, equi stantu,.. [1] | *anno 1707, die 23*... [2] *visitatus.*

Stanislav Nowakowski nobil al Poloniei şi comandant[3] stînd pe cal[1].. în anul 1707, ziua 23 ... a vizitat.

[1] Inscripţie neinteligibilă.
[2] Inscripţie ilizibilă.
[3] Personajul nu figurează în cunoscutul dicţionar biografic *Polski slownik biograficzny* (litera N), ceea ce ar putea constitui o dovadă că se număra între dregătorii cu rosturi mai puţin însemnate, posibil comandant al unui detaşament de călărime (?).

I 250 **1761 (7270) septembrie 1**

Inscripţie pe absida de la sud a lăcaşului, în exterior; literă de 3 cm, cu roşu pe placajul de piatră, într-un cîmp de 55/51 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

† Stanŭ zug(rav) и брат его [1], Iacov zug(rav) | sin popei Radul ot | Răşi(n)aru; м(е)сец(а) сеп(темврїе) а д(ьни), | лѣт ,зсо [2] |
Pămînt şi cenuşe | ... [3]

BIBLIOGRAFIE. **1** [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeş*, p. 53 (cu desen); **2** I. Panţurescu, *Argeş*, p. 76—77; **3** F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeş* (Anexe F), p. 11 (în l. germană şi l. franceză şi desen la p. 9); **4** V. Brătulescu, *Frescele*, p. 23, nota 2; **5** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1953,

p. 594—595; **6** St. Metzulescu, *Apoteoza*, ibidem, 1965, p. 336; **7** M. Păcurariu, *M-rea Argeș*, în MA, 1967, p. 656; **8** I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 733; **9** V. Stelea, *Curtea de Argeș*, p. 20; **10** I. M. Bălăceanu, *Bis. Curtea de Argeș*, în MO, 1977, p. 778.

---

[1] Și fratele lui.

[2] Luna septembrie 1 zile, leat 7270.

[3] Inscripția a fost probabil retușată cu prilejul restaurării lăcașului; literele de pe ultimul rînd sînt acum „eci alp uix", în locul inscripției „Eu F(i)l(i)p u(cen)ic". În edițiile citate în *Bibliografie*, lectura este „Eu Filipul" sau „Eu Filipuș (?)".

I 251

⟨Sec. XIX primele decenii⟩

Grafite ce erau înscrise pe coloanele din pronaosul bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Jérôme Spindler [1];
général comte Kisselef [2];
sénateur de Pontécoulant [3];
Gerard de Bruxelles [4];
J. M. Wilkinson [5];
Honoré Costa [6];
[Lord Byron] [7].

După : Stanislas Bellanger, *Le Kéroutza. Voyage en Moldo-Valachie*, II, p. 432.
Să se vadă și : **1** P. Desffeuilles et J. Lassaigne, *Les français et la Roumanie. Textes choisis*, p. 271; **2**. N. Iorga, *Istoria românilor prin călători*, p. 535.

---

[1] Editorul, identificîndu-l cu „le célèbre romancier allemand", citat de N. Iorga, *loc. cit.*, sub numele „Ieronim Spindler". Dar, în epocă era cunoscut Karol Spindler (1796—1855), scriitor german.

[2] Numele lui a fost, probabil, înscris cu prilejul vizitei sale la m-rea Argeșului în iunie 1832 (cf. P. Cernovodeanu și Alvina Lazea, *Monumentele istorice din Oltenia și Muntenia vizitate de generalul Kiselev la 1832* (II), în SCIA, sr. Arta Plastică, XX (1973), nr. 2, p. 340—341.

[3] Identificat de N. Iorga, *loc. cit.*, cu „secretarul de legație Pontécoulant". Un senator de Pontécoulant a fost cunoscutul Louis Gustave Doulcet, conte de Pontécoulant (1764—1853).

[4] Despre acesta și despre precedentul amintit, Stanislas Bellanger, arăta că atunci, la 1836 „se rendant tout deux à Constantinople".

[5] Identificat cu acel „l'auteur de l'*Histoire de la Moldo-Valachie*". El este William Wilkinson, fostul consul general al Angliei la București, autorul lucrării *An account of the Principalities of Wallachia and Moldavia including various political observations*, London, 1820, lucrare tradusă de [Dezos] de la Roquette, *Tableau historique géographique et politique de la Moldavie et de la Valachie*..., Paris, 1821.

[6] Nume însoțit de precizarea „l'ilustre compositeur italian". La N. Iorga, *loc. cit.*, figurează însă „André Coste, muzicant".

[7] Fără a-i aminti numele, Bellanger precizează că a văzut, într-un „cartouche élogne le nom immortel du chantre de Childe-Harold", probabil înscris de unul din admiratorii săi. Inscripțiile au fost datate înainte de 1836, dată la care Stanislas Bellanger a vizitat m-rea Argeșului.

I 252 **1812**

Inscripție ce era scrisă în trecut pe două rînduri, pe vechea tîmplă a bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Im Jahre 1812 [1].
În anul 1812.

După : L. Reissenberger, *Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Argyisch im der Walachei,* p. 17 (trad. în l. germană).
Să se vadă și : 1 Idem, *M-rea Argeș,* în RR, 1862, p. 867 (trad. din l. germană); 2. Idem, *L'eglise d'Argis,* p. 14 (trad. în l. franceză).

---

[1] Inscripția era precedată de un text cu caracter de cult „*Erschütternd ist dieser Ort*"... (Impresionant este acest loc..., din Psalmul 25/7 — cf. Anexa III, nr. 1).

I 253 **1798**

Anaforniță de argint aurit de 29,5 cm diametru; literă de 5 cm, gravată în trei medalioane de pe bordura piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Această ana|forniță a sf(intei) | ep(i)sc(o)p(ii) Argeș s-au făcut | de smeritul | Ios(i)f ep(i)scop; | 1798 [1].

BIBLIOGRAFIE. I. Panțurescu, *Argeș,* p. 54.

---

[1] Cu cifre arabe. În alt medalion este cuprins un text cu caracter de cult (să se vadă Anexa, I, nr. 5).

I 254 **1798 august 5**

Pisania fostului paraclis Sf. Serghie și Sf. Vah al bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

*Zu Ehren des erhabenen Gottes, zu Ehren des heiligen Patriarchen zu Constantinopel, Niphon und zu Ehren der heiligen Märtyrer Sergie und Vakh und der Märtyrin Tatinia wurde diese kleine Kirche mit allen Zierden von Innen und Aussen auf Veranlassung des ersten Bischofs [von Argyisch], Josif, nachdem dieser Ort bischöflicher Sitz geworden war, erbaut, da es in der Winterzeit in der grossen Kirche zur Abhaltung des : Gottesdienstes zu kalt ist. Sie wurde unter der Regierung des Fürsten Constantin Hadscheri und zur Zeit Sr. Heiligkeit des Metropoliten Dosithein erbaut, im Jahre 1798 am 5 aug(ust) n(ach) Ch(rist)i *.*

În numele preaînălțatului Dumnezeu, în numele sfîntului patriarh de Constantinopol, Nifon și în numele sfinților martiri Serghie și Vah și a martirei Tatiana s-a înălțat această bisericuță, cu toate podoabele dinăuntru și dinafară la îndemnul primului episcop Iosif [al Argeșului], după ce acest loc a devenit sediu episcopal, întrucît în timp de iarnă este

prea frig în biserica mare pentru slujba Domnului. Ea a fost ridicată în timpul domniei voievodului Constantin Hangerli și în timpul sfinției sale mitropolitului Dosithei, în anul 1798 august 5, după ⟨nașterea⟩ lui Hristos *.

Textul după : L. Reissenberger, *Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Agyisch im der Walachei*, p. 48. *Să se vadă și :* 1 Idem, *L'eglise d'Argis*, p. 45 (în l. franceză); 2 [Idem], *Bis. Curtea de Argeș*, in „Anal. arh.", 1890, p. 228; 3 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș*, p. 12 (în l. germană și l. franceză).

---

* Textul și traducerea au fost revizuite de Adolf Armbruster, căruia îi aducem și pe această cale mulțumiri.

I 255 **1517 septembrie 1 — 1518 august 31 (7026)**

Piatră, fragment spart în două părți, de 50/20 cm; litera era săpată între motivele ornamentale ale lespedei; s-a aflat în trecut la paraclisul bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

...Cu mila lui Dumnezeu, domn și doamna sa; leato 7026, crugu soarelui...

După : Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, XLIX (1915), p. 1 119 (trad.).

I 256 **1793 aprilie 20**

Icoană de lemn de 125/104 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, suspendată pe peretele din partea superioară a intrării în paraclis; literă de 0,7 — 1,3 și 2,6 cm, cu roșu pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului, în stînga; la paraclisul Nașterii Maicii Domnului.

Ioan z(ugrav); | 1793 [1] | april(ie) 20 [1].

---

[1] Cu cifre arabe.

I 257 **1395 (6903) aprilie 4**

Clopot de 120 cm înălțime și 110 cm diametru; literă de 8 cm, în relief; provine de la m-rea Cozia; în clopotnița bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† В(ъ) лѣт ҂ѕѡг, м(е)с(е)ца апрїл(и)а д. Сїе звоно сътворено бысть в(ъ) имѧ С(вѧ)тыѧ жи|воначѧлныѧ Троицѧ, въ д(ъ)ни великаго г(оспо)д(и)на Мирча воеводѫ; старци Гаврї(л).

† În anul 6903 luna aprilie 4. Acest clopot a fost făcut în numele Sfintei de viiaţă făcătoarei Treimi, în zilele marelui domn Mircea voievod; stareţ Gavril.

BIBLIOGRAFIE. 1 Ghenadie Enăceanu, *Neofit I*, în BOR, 1875—1876, p. 742, nota 3 (trad.); 2 I. B. Georgescu, *Mînăstiri olteneşti. Cozia*, în „Năzuinţa", III (1924—1925), nr. 4—5, p. 4 (trad.); 3 I. L. Atanasescu, *Mînăstirea Cozia*, în „Ion Maiorescu", III (1933), nr. 3—5, p. 31 (trad.); 4 St. Nicolaescu, *Străvechile clopote ale m-rilor Codmeana şi Cozia*, p. 5—6 (text şi trad.); 5 C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 715, nota 63 (text şi trad.); 6 Gamaliil Vaida, *Mînăstirea Cozia — ieri şi astăzi*, p. 38 (trad. fragm.); 7 V. Marinescu, *Date privind istoricul clopotelor actuale de la mănăstirea Curtea de Argeş*, în „Stud. com.", Curtea de Argeş, III (1990), p. 162 (trad.); 8 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 37 (desen şi trad. f. 39); 9 Ms. rom. 394, de la Arh. St. Buc., f. 2 v (text).

I 258 **1413 (6921) mai**

Clopot de 140 cm înălţime şi 120 cm diametru; literă de 9 cm, în relief; provine de la m-rea Cozia; în clopotniţa bis. Adormirii Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

† Въ имѧ с(вѧ)тыѧ и живоначѧлныѧ Троицѫ, въ д(ъ)ни великаго Їѡ Мирча воеводѫ и с(ы)на его | † Михаила воеводѫ сътворисѧ сїе ѕвоно в(ъ) лѣт ҂ѕчка, енд(иктїон) ѕ҃, м(е)с(е)ца маиа и прѣ игоуменѣ Софронї; изволенїем Ѡ(т)ца |и пьспѣшенїемь С(ы)на и съвръшенїем С(вѧ)таго Д(ѹ)ха † Ханошь маистор [1].

† În numele sfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi, în zilele marelui Io Mircea voievod şi a fiului lui † Mihail voievod s-a făcut acest clopot în anul 6921, indictionul 6, luna mai şi în vremea egumenului Sofronie; cu voia Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvîrşirea Sfîntului Duh † Hanoş meşter [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 Hasdeu, *Cercetări*, în CT, 1874, p. 16 nota 13 (text în transliteraţie); 2 Idem, *Istoria*, I, p. 132 (text şi trad.); 3 Ghenadie Enăceanu, *Neofit I*, în BOR, 1875—1876, p. 742, nota 3 (trad.); 4 A. [D.] Xenopol, *Întemeierea ţărilor române*, în RIAF, 1885, p. 19 (trad.); 5 N. Iorga, *Meşteşugul*, în CL, 1906, p. 31 (trad.); 6 I. B. Georgescu, *Mînăstiri olteneşti, Cozia*, în „Năzuinţa", III (1924—1925), nr. 4—5, p. 4 (trad.); 7 I. L. Atanasescu, *Mînăstirea Cozia*, în „Ion Maiorescu", III (1933), nr. 3—5, p. 31 (trad.); 8 V. Vătăşianu, *Contribuţiune*, în ACMI, 1932—1938, p. 424 (trad.); 9 St. Nicolaescu, *Străvechile clopote ale m-rilor Codmeana şi Cozia*, p. 6 (text şi trad.); 10 R. Greceanu şi Eugenia Greceanu, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 62 (trad.); 11 C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971 p. 716 — urmarea notei 63 de la p. 715 (text şi trad.); 12 Gamaliil Vaida, *Mînăstirea Cozia — ieri şi astăzi*, p. 38 (trad., fragm.); 13 V. Marinescu, *Date privind istoricul clopotelor actuale de la mănăstirea Curtea de Argeş*, în „Stud. com.", Curtea de Argeş, III (1990),

p. 162 (trad.); 14 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 37 (desen și trad. f. 39); 15 Ms. rom. 394, de la Arh. St. Buc., f. 2 v (text).

[1] Identificat de C. A. Stoide, *art. cit.*, p. 710 și 716 nota, cu „Iohann Wertheim din Sibiu". C. A. Stoide, *loc. cit.*, se referă și la aprecierile lui N. Iorga și S .Nicolaescu, pentru stabilirea identității meșterului.

I 259 **1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263)**

Clopot ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Făcutu-s-au acest clopot întru pohvala Adormirii Preasfintii Născătoarei de Dumnezeu, hramul sfintei mănăstiri Argeșul, de cuviosul arhim⟨andrit⟩, chir Nichifor igum⟨enul⟩ Argeșul⟨ui⟩; leat 7263.

Textul după : [Gr. G. Tocilescu], *Biserica Episcopală a mănăstirei Curtea de Argeș*, p. 56.
Să se vadă și : F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 11 (în l. germană și l. franceză); 2 M. Păcurariu, *M-rea Argeș*, în MO, 1967, p. 655.

I 260 **1814 ⟨înainte de 20 august⟩**

Clopot ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Acest clopot fiind mainainte prefăcut de arhimandritul [1] Damaschin, egumenul Argeșului [2], acum, după | arderea clopotniți(i) s-au prefăcut de smeritul episcop, chir Iosif, prin meșterul Gh(eor)gh(e) Volf [3] de la Sibiu; 1814 [4].

Textul după : Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, XLIX (1915), p. 1 114.
Să se vadă și : 1 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 56; 2 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 52; 3 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 11 (în l. germană și l. franceză).

[1] La [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.*, „archimandrit".
[2] La [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.*, și la I. Panțurescu, *loc. cit.*, „Argeș".
[3] La editorii citați „meșter Gheorghie Wolf".
[4] Inscripția a fost datată pe baza informațiilor lui N. Iorga, *Contribuții la istoria literaturii române la începutul secolului al XIX-lea*, p. 17.

I 261 **1814 ⟨după august 20⟩**

Clopot ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† La întîmplarea arderiĭ clopotniţiĭ topindu-se clopotul cel maĭ mic, împreunat [1] cu cel mare, s-au făcut | acesta în locul aceluĭa, de smeritul episcop de Argeș, chir Iosif, prin meș⟨terul⟩ Gheorghie Wolf de la Sibiŭ, la anul 1814 [2].

Textul după : [Gr. G. Tocilescu], *Biserica Episcopală a mănăstirei Curtea de Argeș,* p. 56.
Să se vadă și : 1 I. Panțurescu, *Argeș,* p. 52 ; 2 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 12 (în l. germană și l. franceză).

---

[1] La I. Panțurescu, *loc. cit.*, „împreună".
[2] Inscripția a fost datată pe baza informației lui N. Iorga, *Contribuții la istoria literaturii române la începutul secolului al XIX-lea,* p. 17–18.

I 262 **1661 septembrie 1 — 1662 august 31 (7170)**

Cruce de piatră de 270/106/43,5/32 cm ; literă în relief de 5 cm ; crucea se află în partea de sud-vest a incintei bis. Adormirea Maicii Domnului (m-rea Argeșului).

† Cu vrĕrea Tatălui și | cu ajutoriul Fiiului și | cu săvîrșirea D(u)hului | S(fî)ntŭ, aminŭ. Rîdicatu-s-au | [5] această sf(î)ntă cruce întru po|menirea marelui m(u)cen(i)cŭ | Gheorghie, în zilele crești(i)|nului, Io Gligorie Ghica | voevod, cu bl(a)goslove|[10]niia mitropolitului | chir Stefan și cu toată | nevoința a igumen|ului Theodosie, cu to|ată cheltuiala mănăsti|[15]rii. Într-acĕia vrĕme | fost-au [(infricoșată) ciumă][1] | în toată țara ; și aici | la mănăstire încă s-au | petrecut Stefan egu|[20]menul de a[ce][1]astă mo(a)rte ; | [(vecinica lui) pomenire. . . ; 7170 [2]][1].

Pe latura din stînga :

† И исписа азъ [3] |[D][4]ragomir log(o)f(ă)t[5].

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Inscripții,* I, p. 155 ; 2 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș,* în GB, 1953, p. 593 ; 3 V. Brătulescu, *Inițiale și monograme,* în MO, 1965, p. 577 ; 4 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș,* în GB, 1967, p. 744 ; 5 [N. Șerbănescu], *Mînăstirea Curtea de Argeș,* pl. fig. 13.

---

[1] Inscripție deteriorată ; întregirea după N. Iorga, *loc. cit.*
[2] Pentru datarea textului am adoptat intervalul de la 1661 septembrie 1—1662 august 31, corespunzător văleatului amintit ; relevăm că egumenul Teodosie este atestat de la 7 aprilie 1662 (cf. N. Șerbănescu, *Mitropoliții,* p. 780).
[3] Și am scris eu.
[4] Literă deteriorată ; întregirea ne aparține.
[5] În medalionul de la intersecția celor două brațe ale crucii se mai află o inscripție cu caracter de cult (cf. *Anexa* II, nr. 1).

I 263 **⟨Cca 1789⟩**

Evanghelie tipărită la Rimnicu Vilcea în 1794, cu legături metalice ; literă săpată pe o placă metalică fixată pe scoarța din spate a piesei ; provine de la bis. Buna Vestire din Domnești—Argeș ; la muzeul din incinta căminului arhieresc de la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Această sfv(î)nt(ă) eva(n)ghele ferecată cu argint este f(ă)cut⟨ă⟩ de robu lui Dum(n)eze(u), Gheorghe sin Grigo(re) și o au dăru(i)t la sfă(n)t(a) bis(e)ric(ă) Domn(e)șt(i), a Bune(i) Vest(iri) [1].

Textul după : N. Ionescu, *Memoriu asupra bisericii parohiale din comuna Domnești — județul Muscel, întocmit de... în anul 1906*, în „Rev. ist. com. Domnești, Muscel", I—II (1940—1941), nr. 2—4, p. 182. *Să se vadă și :* **1** I. I. Radomirescu, *Muzeul de antichități religioase (I)*, ibidem, I (1940), nr. 1, p. 38 (cu foto. fig. 5, p. 39); **2** P. Ionescu-Muscel, *Ist. com. Domnești* p. 182.

---

[1] Inscripția a fost datată după numele donatorului, în jurul anului în care acesta a mai dăruit și alte obiecte (să se vadă textul aflat sub nr. **264**).

I 264

1789 octombrie 1

Cruce de lemn sculptat ferecată în argint. A aparținut fondului de obiecte de la bis. Buna Vestire din Domnești—Argeș; la muzeul din incinta căminului arhieresc de la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Făcută ⟨de⟩ [1] Gheorghe Grigore ; 1789 oct(omvrie) 1. Ioan Dumitre.

Textul după : P. Ionescu-Muscel, *Istoria veche și nouă a comunei Domnești, județul Muscel*, p. 182.

---

[1] Omis.

I 265

1794

Jilț arhieresc din lemn sculptat, îmbrăcat în plus roșu, de 247,5/73 cm ; literă de 1,5 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul superior al piesei ; a fost adus de la paraclisul fostei Episcopii a Argeșului ; la muzeul din incinta căminului arhieresc de la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Ios(i)f | ep(is)c(o)p | Argeș(ului) ; | 1794 [1].

---

[1] Cu cifre arabe.

I 266

1804 (7312) mai

Cruce de lemn sculptat și pictat, de 37/22 cm ; literă de 1,1 — 1,5 cm, în relief pe una din fețele obiectului ; provine de la parohia Galeșu, com. Brădulet ; la muzeul * din incinta căminului arhieresc de la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Mai | 7312. | Matei, | Stanca, | [5] Alisand|ru, Ioan.

Pe suportul obiectului cu literă de 2 cm, în relief:

Mușat | diiacon.

---

* În colecțiile muzeului se mai păstrează o cruce de lemn sculptat, de 32,5/22 cm, cu inscripția „1826", de proveniență necunoscută.

★

I 267

⟨Sec. XIX primele decenii⟩

Icoană de lemn de 45/36,5 cm, reprezentînd în cîmpul central pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Gavriil și Mihail, iar pe laturile piesei, în dreapta, pe planuri diferite, pe Sf. Ioan și Sf. Dumitru, ce au ca pandant, în partea din stînga obiectului, pe Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe; literă de 0,5 cm, cu alb pe fond verzui—gălbui, în cîmpul inferior al icoanei; proveniență necunoscută; la muzeul amenajat în micul pavilion din partea de sud-est a bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

... [1][l] [2]og(o)[f] [2]ătu... [1] Nicolou zugraf | ... [1] 12 [3].

---

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Inscripție deteriorată; intregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripția a fost datată după grafie și factură artistică a piesei.

I 268

1824 martie 20

Icoană de lemn de 49/40 cm, reprezentînd soborul sfinților îngeri Mihail și Gavriil; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului; în muzeul amenajat în micul pavilion din partea de sud-est a bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Mihăil, Mariia; 1824 martie 20; Panteleimon zugravu.

II 269

1819 septembrie 30

Pisanie pe o piatră de 55/115 cm, fixată în partea de deasupra ușii de intrare, în pronaos; literă de 4,5 cm, în relief; la bis. Intrarea în Biserică, *Brad—Bolușari*.

† În numele Sf(intei) Troițe și sf(intei) Întrăr(i) în Beserică ș(i) a Sf(intului) | Apostol Petru și Sf(intul) Ioan Botez(ătorul) făcutu-s-au această sf(întă) bese|ric(ă), întîiul zid, de mil(o)stivul d(o)mn Petru Cercel v(oe)v(o)d și după | vreme s-au prefăcut în zilele înălțatului d(o)mn, Io Nicolae [1] Șuțu |[5] v(oe)v(o)d, cu blagosloveniia preasf(i)nț(i)tului episcop, Iosif Argeș(anul) pri|n osteneala d(u)mn(ea)lu(i) județ Ioniță Taftur și cu

chieltuiala | altor creştin(i), care cu ce s-au milostivit, ca să fie po|menire veşnică ; 1819 sept(em)vrie 30.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 158 (în extras, p. 10) (extras dezv.) ; 2 I. Panţurescu, *Argeş*, p. 53 ; 3 V. Drăghiceanu, *Inscripţii*, în BCMI, 1916, p. 95.

---

[1] În loc de ,,Alexandru".

II 270 **⟨Cca 1819⟩**

Inscripţi pe peretele de la proscomidie ; literă de 4,5 cm, cu roşu pe tencuială, într-un cîmp de 11/27 cm ; la bis. Intrarea în Biserică, *Brad—Botuşari*.

Toma zîd(ar), | Achim ot Sebişu [1].

---

[1] Inscripţia a fost datată după grafie, în jurul anului în care a fost refăcut lăcaşul.

II 271 **1846 noiembrie 20**

Icoană de lemn de 82/61,5 cm, reprezentînd Intrarea în Biserică, la catapeteasmă în partea din dreapta ; literă de 3,5 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al obiectului ; la bis. Intrarea în Biserică, *Brad—Botuşari*.

1846 noemvrie 20. | C(ostandin) zograf.

III 272 **⟨1793⟩**

Pomelnic în altar, pe peretele de la proscomidie, în partea de nord-est, într-un cîmp de 42/21,5 cm ; literă de 0,6 — 2 cm, cu negru pe fond alb-cenuşiu ; text rescris cu prilejul lucrărilor de refacere a picturii, după mijlocul sec. al XIX-lea (posibil în 1867) ; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Drujeşti*.

Acest sf(înt) o|ltar s-au zugrăvi|[t] [1] cu cheltuiala | dumn(ea)lui, Sandu | [5] Drujiă (?), ca să fie | pomenire în veci | [şi] [1] cu Samfira ... | |... [3]ghe ereu, Bălaşa(?) ... [3] Ioan ereu | [10] ... [3] Barbu | ... [3] te... [3]ţă. | ... [3] ra... [3]

BIBLIOGRAFIE. Sp. Cristocea, *Biserica Drujeşti din Curtea de Argeş în lumina cercetărilor arheologice*, în RMI, LIX (1990), nr. 1, p. 29.

---

[1] Inscripţie deteriorată ; întregirea ne aparţine.
[2] Lectură incertă, litere în parte şterse în urma încercărilor de descifrare a inscripţiei ; iniţial apărea scris ,,V r i n ă z" (?).
[3] Inscripţie deteriorată.
[4] Textul a fost datat — cu probabilitate — pe baza informaţiilor la N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 242 şi Sp. Cristocea, *loc. cit.*, şi p. 30 şi 34, privind lucrările de înnoire a lăcaşului efectuate în această vreme.

IV 273 **168⟨7⟩ (719⟨5⟩) aprilie 14**

Piatră funerară de 20/40 cm ce era fixată în trecut în partea din dreapta intrării în biserică, la accesul de la turnul clopotniței; literă de 5 cm, săpată; la bis. Olari.

[(† П)омѣнні, Г(оспод)ї, д(ѹ)] [1]ше рабъ б(о)жї[е] [1] | [(Θео)доръ] [1]; ҆апрїлие дї л(ѣ)т ҂зрч[е] [1].

⟨† Pomenește, Doamne,⟩ sufletul robului lui Dumnezeu, ⟨Theodor⟩; aprilie 14, anul 719⟨5⟩.

BIBLIOGRAFIE. Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 160 (în extras, p. 12).

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea, după Gr. Tocilescu, *loc. cit.*

IV 274 **⟨Cca 1689—1714⟩**

Cruce de piatră de 100/50/20/14 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la sud, lîngă aleea ce duce spre biserică; literă de 4,5 cm, în relief; la bis. Olari.

Această sfî(n)|tă cruce rîdi|catu-ou robul | lui D(u)mn(e)z | [5]eu, Tudor, mo|nahiia Sa|lomiia.

Pe latura din dreapta crucii:

[Въ] [1] д[(ь)ни]] [2] | [I] [1]on Cos|tandin | voivod. | [5] Frîncul, | Oprișa, | Stanciul, | Ivanŭ, | Rucsan | [10]da, Alba, | Desp[a] [1] | 2 [3], Oprea.

Pe latura din stînga:

Radulŭ, | Voica, | Albul, | Voina, | [5] Neacșa, | Albul [4].

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 159 (în *extras*, p. 11); 2 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș*, p. 28 (în l. germană și franceză); 3 V. Brătulescu, *Inițiale și monograme*, în MO, 1965, p. 578.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] În zilele lui.
[3] În orig. „в҃" (= 2), adică numele să fie amintit de două ori.
[4] Inscripția a fost datată după grafie și numele voievodului, pe care-l identificăm cu Constantin Brâncoveanu.

IV 275 **1752**

Inscripție pe un clopot ce a existat în trecut la bis. Olari.

Anno 1752 [1].
În anul 1752.

După : Gr. Tocilescu, *Rapoarturi asupra cîtorva mănăstiri, schituri și biserici de țară,* în AAR, MSI, Sr. II-a, tom VIII (1885—1886), p. 160 (în extras, p. 12). *Să se vadă și :* V. Drăghiceanu, *Inscripții—Olari,* în BCMI, 1916, p. 95.

[1] La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, apare numai data clopotului „1757". Anul 1752 este relevat și de C. A. Stoide, *Despre clopote,* în GB, 1971, p. 894, nota 31.

IV 276 **1842 martie 15**

Icoană de lemn de 50/40 cm, ce reprezenta pe Maica Domnului cu Iisus în brațe (Pruncul într-un potir — simbolizînd Izvorul Tămăduirii); litera de 0,3 cm, cu alb pe fond verzui, era scrisă în cîmpul piesei; de la bis. Olari *.

1842 | m(a)r(tie) 15 . | Ghiț(ă), Pătrŭ, | zograf(i).

* Obiectul, deteriorat grav de carii — de-a lungul anilor — nu se mai păstrează.

V 277 **1812**

Clopot de 82 cm înălțime și 84 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a piesei; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească); la bis. Sf. Gheorghe.

† Acestŭ clop(o)tŭ iaste alŭ sf(intei) beserici domnești din orașul Arge(șului), hram Sf(întul) Nicolae, unde să află și sf(intele) moaște ale muceniți(i) Filothiei ș(i) care | beserică iaste zidită de răposatu întru fericire, Io Radul vodă Negru, întîiul d(o)mnu al țări(i), carele au stătut la leat 6798 [1] (sic). Și să vede că ș(i) | acest clop(ot) atu(n)ci să fie făcut. Și au stătut pînă la leat 1788, cînd au avut războí Porta othomoniceasc(ă) cu cea chesariceasc(ă) ; și i s-au sfîrîma(t) | urechi(le), de ostași. Iar acum la leat 1812, în zile(le) stăpînir(ii) marelui înpărat a toată Rusiia, Alexandru Pavlovici s-au pref(ă)cut de preaosfi(n)ția sa | [5] întîiul episcop al Arge-și(ului), chiriu, Iosif, mai adăogîndu-s(e) mater(ial), prin purt(a)rea de grijă a mea, smerit arh(i)mand(rit) Theodosie, năstavnic sf(intei) mănăstir(i) Coz(ia), aici | în sf(înta) mănă(sti)re, de Gheorgh(e) Volf meșt(er) ot Sibiiu.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi,* în AAR, 1885—1886, p. 161—162 (în extras, p. 13—14); 2 C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România,* p. 239—240; 3 *Biserica Domnească din Curtea de Argeș, Județul Argeș,* în VB, II—III (1896), nr. 24 și nr. 1, p. 4; 4 *Inscripțiunea de la Bis. Domnească—Argeș,* în RSCA, Frăția, 1900, nr. 2, p. 5—6; 5 V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc—Argeș,* în BCMI, 1912, p. 95—96; 6 Idem, *Curtea Domnească—Argeș,* ibidem, 1917—1923, p. 36; 7 D. R. Mazilu, *Sf. Filoteia*

de la Argeș, în AAR, MSL, Sr. III-a, 1932—1934, p. 236 ; I. Ionescu, *O mărturie*, în MO, 1958, p. 684 ; Arhiva Al. Odobescu, *I, ms. 3*, de la Bibl. Acad., f. 8.

---

[1] Văleatul este greșit ; el corespunde anului 1290, indicat, probabil, după izvoarele narative interne, care așează întemeierea țării la această dată. Este posibil ca clopotul la care se face referire în text să fi fost dăruit de Vladislav I Vlaicu (?) către 1369 (?) (Pentru relația dintre „Radul vodă Negru" și Vladislav I Vlaicu, să se vadă și P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 131 și urm.).

V 278 **1812**

Clopot de 71 cm înălțime și 70 cm diametru, suspendat în turla clopotniță ; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a piesei ; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) ; la bis. Sf. Gheorghe.

Aceste 2 clopote, după cum scrie pă cel mare, fiind făcute de răposatul Io Radul Negru v(oe)v(od), le-au | datŭ la bisĕrica sa din orașulŭ Argeșului. S-au prefăcutŭ de preaosfinția sa părintele | episcopul Argeșului, chirio Iosifŭ, la leat 1812.

BIBLIOGRAFIE. **1** Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 162 (în extras, p. 14) ; **2** C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 240 ; **3** *Biserica Domnească din Curtea de Argeș, județul Argeș*, în VB, II—III (1896), nr. 24 și 1, p. 4 ; **4** V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 30.

V 279 **1846**

Cruce de lemn sculptat îmbrăcată în argint aurit, filigranat, cu aplicații de pietre semiprețioase, de 31,5/13 cm, păstrată în altar ; literă de 0,5 cm, săpată pe suportul obiectului ; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) ; la bis. Sf. Gheorghe.

Ghelasie arhimandrit ; 1846 [1].

---

[1] Menționăm că la 1842 era atestat la m-rea Argeșului părintele „Ghelase Basarab⟨eanu⟩" (cf. *Catalogul manuscriselor*, IV, p. 429), probabil, același cu personajul amintit în inscripție.

VI 280 **1717 (7225) iulie 9**

Pisanie pe o piatră de 75/73 cm, fixată pe peretele de deasupra ușii de intrare în pronaos ; literă de 3,5 cm, în relief ; la bis. Sf. Îngeri.

† Această sf(în)tă și d(u)mnezăiască bisiarică unde să | cinstescu și să prăznuescu sf(i)nții și mar|ii îngerilor Mihailŭ și Gavriilŭ și c|u tot săb(o)rul îngerilor, de-npreună, care bisia|[5]rică den temelie s-au zidit și s-au ridicat den n|evoința și cu toată chieltuiala acelui smerit în|tru

ermonah(i), chir Damaschin ot Argeş, întru pomen|iria părinţ(i)lor lui, anume Oprea i Niacşa şi a | sufletului lui. Şi s-au înpodobit cu toate, cum | să viade, în zilele luminatului domnu, Io Ne|culae [1] voivodŭ. Iară cine s-arŭ afla ajutori la | această sf(î)ntă bisiarică, verĭ cu multŭ, ver(i) cu p|uţin, aşa voescu şi rog Sfinţii Îngeri să fie c|titor(i) tocma ca şi noi. La anul de la zidiria lu | mii, l(ea)tŭ 7225, m(ese)ţ(a) iulie 9 d(ă)ni.

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Drăghiceanu, *Inscripţii—Sf. Arhangheli*, în BCMI, 1916, p. 96; **2** I. Ionescu, *O mărturie*, în MO, 1958, p. 683; **3** Gr. G. Tocilescu, *ms. rom. 5 142*, de la Bibl. Acad., f. 277.

---

[1] La această dată era domn Ioan Mavrocordat (1716 nov. — 1719).

VI 281 **⟨Cca 1717 ?⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereţii de la vest şi nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albăstrui-fumuriu, în dreptul lor; inscripţiile au fost rescris cu prilejul rezugrăvirii lăcaşului; la bis. Sf. Îngeri.

Ieromonah Damaschin [1];
jupan Opria sticlar [1].

Pe peretele de la nord, pe un strat de pictură suprapusă peste o alta mai veche:

jupî(nea)sa Anca; | Pătrŭ [2].
ju[pan] [3] . . . [4]

---

[1] Inscripţiile din dreptul acestor portrete amintesc numele ctitorului şi pe al tatălui său, ceea ce ne-a determinat să propunem datarea, cu probabilitate, în jurul anului în care a fost clădită biserica, deşi pictura a fost refăcută ulterior.
[2] Pătru copil este înfăţişat în dreptul jupînesei Anca.
[3] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi; numele soţului jupînesei Anca nu se mai păstrează.
[4] Inscripţie deteriorată.

VI 282 **178⟨1⟩ (728⟨9⟩) mai 18**

Inscripţie pe turnul din extremitatea de la sud a zidului ce inconjoară ,,Cetatea Raiului", înfăţişată pe peretele pridvorului, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 0,2 — 1,5 cm, cu cerneală neagră pe fond cenuşiu la bis. Sf. Îngeri.

Scris-am eu, Ilie | copilul sin | Ilie judeţi [1], în lu|na lui mai [2] 18, | 728[9] [3], | în zile(le) preaînăl|ţatului d(o)mnăului, | Io[n] [4] Alicsa(n)dru | [I(p)si] [4]la(n)t [5] voivod.
Eu C(o)standin . . . [6] | Ilie ju[d]e[ţ] [7].

BIBLIOGRAFIE. C. Bobulescu, *Lăutari şi hori*, p. 20, nota 1.

---

[1] La C. Bobulescu, *loc. cit.*, lectura ,,Scris-am Cos[tandin] copilul sin Ilie fuş[taşul] (?)".
[2] La C. Bobulescu ,,iuli".

[3] Data este scrisă în afara textului, în dreptul celui de-al patrulea rînd. Cifra unităților acum ilizibilă, am redat-o după o copie a inscripției efectuată în anul 1960.

[4] Inscripție ilizibilă; întregirea a fost făcută după copia textului efectuată în 1960.

[5] La C. Bobulescu, „Ion Alexandru (?) Contat (?)".

[6] Inscripție neinteligibilă.

[7] Inscripție ilizibilă; întregirea după copia efectuată în 1960. La C. Bobulescu, lectura „Costandin Ilie fuşt..., 7259 [1741]".

VI 283 **1848**

Potir ce a existat în trecut la bis. Sf. Îngeri.

Dăruit la leat 1848, de d⟨umnealui⟩ mare logofăt | Anache Văcărescu

Textul după : Gr. G. Tocilescu, *ms. rom. 5 142*, de la Bibl. Acad., f. 277 (text chirilic, în desen).

VII 284 **1351 septembrie 1 — 1352 august 31 (6860).**

Grafit în naos, pe petetele de la nord, în partea superioară a registrului draperiei, în spațiul dintre cele două ferestre, pe rosturile dintre cărămizi şi bolovani de rîu dar pe un strat de nivelaj al tencuielii; literă de 4,5 cm; inscripția este protejată de o ramă metalică cu geam; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Б[ъ][1] лѣт[ъ][1] ҂ѕѡѯ҃, | [н][1]а Д(л)ъг[о][1]пѹл[и][2], прѣстави сѧ великы Б⟩сараба воивода[3].

În anul 6860, la Cîmpulung, a răposat marele Basarab voievod[4],

BIBLIOGRAFIE. **1** N. Iorga, *Cronică. Săpăturile de la Curtea de Argeş*, în RI, VI (1920), p. 179 (text în transliterație şi trad.); **2** Al. Lăpădatu, *Mormîntul lui Basarab-voivod cel Bătrîn*, în „Înfrățirea" — Cluj, I (1920), nr. 42, p. 2 (trad.); **3** Idem, *Anul morții lui Basarab-voievod*, ibidem, nr. 47, p. 2 (trad. fragm.); **4** A. Savela, *Importantele descoperiri de la Curtea de Argeş*, în „Izbînda" — Bucureşti, II (1920), nr. 633 şi 634, p. 2 (text în transliterație şi trad.); **5** G. I. Brătianu, *Les fouilles de Curtea de Argesch (Roumanie)*, în Rev. arch., Paris, XIII (1921), p. 9 (trad. în l. franceză); **6** A. Savela, *Descoperirile istorice de la Curtea de Argeş*, p. 17 (text în transliterație şi trad.); **7** O. G. Lecca, *Formation et développement du Pays et des états Roumains*, p. 43 (trad. în l. franceză); **8** St. Nicolaescu, *Alexandru vodă Aldea*, în RIAF, 1922, p. 230, note (text şi trad.); **9** V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeş*, în BCMI, 1917—1923, p. 31 (text, trad. şi foto. fig. 9, la p. 16); **10** Gr. Cerchez, *Restaurarea Bisericii Domneşti*, ibidem, p. 91 (trad.); **11** V. Drăghiceanu, *Cele mai vechi inscripții româneşti*, în „Almanahul graficei române", 1927, p. 51 (trad. şi fig. 1); **12** D. N. Ionescu, *Biserica Domnească din Curtea de Argeş*, în Bul. Ep. Argeş, III (1928), nr. 1—2, p. 5 (text în transliterație şi trad.); **13** Nicolae — Argeş, *Curtea de Argeş*, în „Crucea", 1928, p. 2 (trad.); **14** O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 244 (text şi trad. în l. franceză); **15** M. C. Maneca, *De vorbă cu oraşul Curtea de Argeş*, p. 9 (trad.); **16** H. Stahl şi

Fig. 22 — Grafit de la Biserica Domnească. 1351—1352

D. P. Bogdan, *Manual de paleografie slavo-română*, p. 26 (text în transliterație, trad. și foto fig. 4); **17** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 18 (text și trad.); **18**, P. Băbeanu, *Curtea de Argeș sub voievozii Basarabi*, p. 26 (trad.); **19** V. Brătulescu, *Bis. de la Curtea de Argeș*, în BOR, 1952, p. 876 (text și trad.); **20** V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 143 (text în trabsliterație și trad.); **21** Em. Vîrtosu, *Titulatura domnilor*, p. 114, nota 1 (text și trad.); **22** Gr. Ionescu, *Istoria arhitecturii în România*, I, p. 127 (trad.); **23** A. Sacerdoțeanu, *Dimitrie Onciul. Scrieri istorice*, II, p. 424 (text și foto. fig. 138); **24** N. Costantinescu, *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, nr. 1, p. 10 (în extras, p. 6- trad. în l. franceză); **25** C. C. Giurescu și D. C. Giurescu, *Istoria românilor*, I, p. 276 (trad.); **26** G. Mihăilă, *Dicționar al limbii române vechi*, p. 298 (text și trad.); **27** Gh. Pârnuță, *Cîmpulung-Muscel*, p. 8 (trad.); **28** R. Theodorescu, *Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești (secolele X—XIV)*, p. 285, nota 42 (trad.); **29** Maria Ana Musicescu și Gr. Ionescu, *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, p. 17 (trad.); **30** V. Drăguț, *Biserica Domnească din Cîmpulung : O nouă ipoteză*, în RMM, MIA, XLVI (1977), nr. 1, p. 45 (trad.); **31** C. L. Dumitrescu, *Le voivode de la fresque de S. Nicolae, Argeș*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 542 (text și trad. în l. franceză); **32** N. Constantinescu, *Cronologia monumentelor de la Curtea de Argeș*, în RdI, 1981, nr. 4, p. 682 (trad.); **33** *Idem*, *Curtea de Argeș (1200—1400). Asupra începuturilor Țării Românești*, p. 20 (trad.); **34** A. D. Xenopol, *Istoria românilor*, II, [pl. I], după p. 128, [fig. 4]; **35** P. Chihaia, *Despre Biserica Domnească din Curtea de Argeș și confesiunea primilor voievozi ai Țării Românești*, în ,,Bul. Bibl. Rom.'', Freiburg, XIV (XVIII), 1987—1988, p. 116 (trad.); **36** *Idem*, *Tradiții răsăritene*, p. 27 (trad.); **37** N. Moisescu, *Curtea de Argeș*, p. 35 (trad.).

---

[1] Inscripție deteriorată ; literă ilizibilă ; să se vadă și V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

[2] Lectura lui V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, redată la D. Onciul, *op. cit.*, II, p. 424, apare în comentariul lui A. Sacerdoțeanu, privind *Anul morții marelui Basarab voievod*, în forma ,,... и Дѣ[го]пѹл[и]

[3] Pe baza rezultatelor cercetărilor arheologice, N. Constantinescu, *Curtea de Argeș. 1200—1400. Asupra începuturilor Țării Românești*, p. 148, conchide că Biserica Domnească a fost clădită după 1365 și înainte de 1369, grafitul în cauză avînd un caracter memorial.

[4] Traducerea inscripției și la C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*, I, p. 383.

VII 285 ⟨După 1365 ?⟩ ianuarie

Piatră de mormînt de 210/77 cm, în naos, pe latura de la sud ; literă de 7,5 cm, săpată în chenarul de pe marginile lespedei ; în cîmpul ei, către una din extremități, este reprezentat un însemn heraldic susținut de tulpina unui arbore ; pe un colț al pietrei a fost practicat un decupaj ; lespedea mormîntală a fost păstrată în trecut în nișa care marchează locul fostei intrări de pe latura de la sud a lăcașului ; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

...[1][В] [2]оиславъ дѣте вели[ка] [2]го Але[ксанд][2]ра воеводѫ,| почи м(е)с(е)ца ге|нар [3]...[1]

...Voislav, fiul marelui Alexandru voievod, a murit în luna ianuarie...

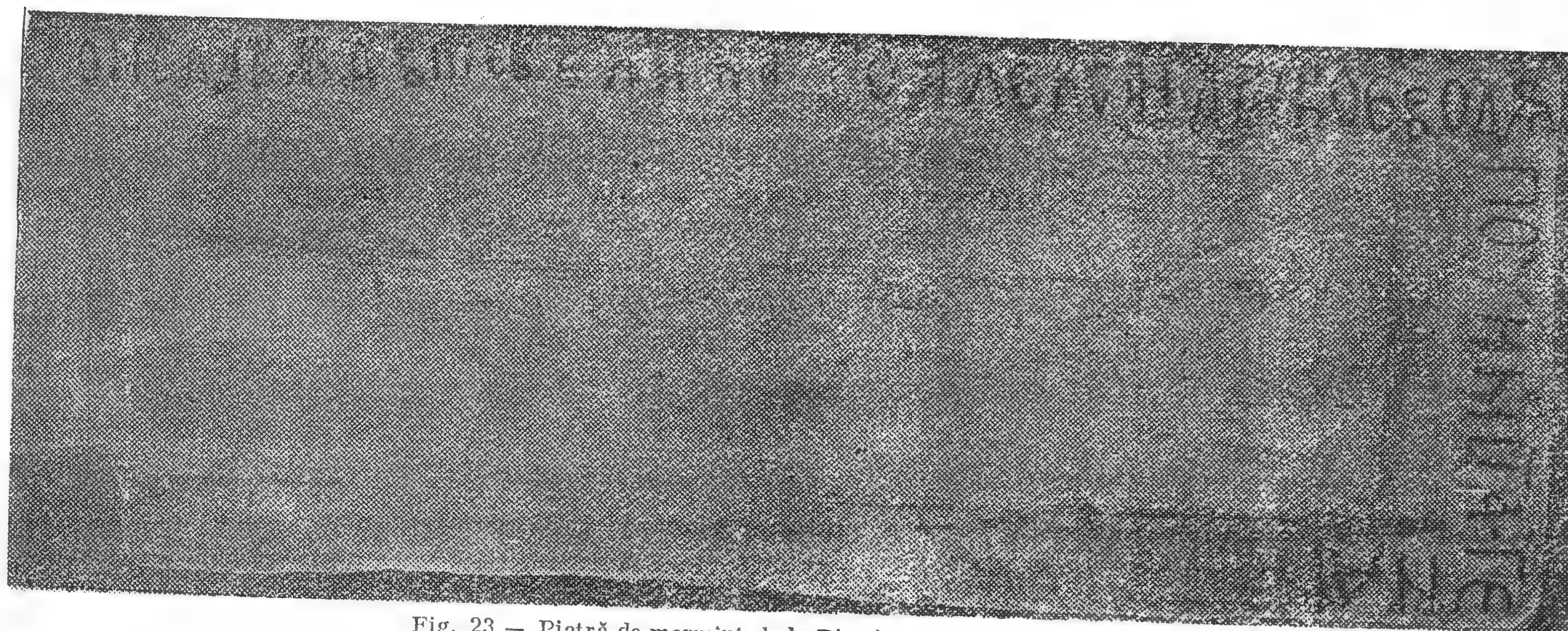

Fig. 23 — Piatră de mormînt de la Biserica Domnească ⟨d. 1365 ?⟩

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Cronică. Săpăturile de la Curtea de Argeș*, în RI, VI (1920), p. 178 (text în transliterație); 2 G. I. Brătianu, *Les fouilles de Curtea de Argesch (Roumanie)*, în Rev. arch., Paris, XIII (1921), p. 7 (trad. în l. franceză); 3 A. Savela, *Descoperirile istorice de la Curtea de Argeș*, p. 13 (text în transliterație și trad.); 4 C. Kogălniceanu, *Bis. Sf. Nicolai*, în CL, 1922, p. 728 (text în transliterație); 5 St. Nicolaescu, *Alexandru vodă Aldea*, în RIAF, 1922, p. 230, note (text și trad.); 6 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 55 și 57 (text, trad. și foto. fig. 50 la p. 54); 7 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 243—244 (text și trad. în l. franceză); 8 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 96 (trad.); 9 Em. Vîrtosu, *Titulatura domnilor*, p. 115 și nota 3 (text și trad. fragment); 10 P. Chihaia, *Contribuții*, în GB, 1963, p. 43 (text și trad.); 11 Idem, *Date noi*, în Stud. com., Pitești, 1969, p. 137 (text și trad.); 12 Idem, *Din cetățile de scaun*, p. 9 (text, trad. și foto fig. 5, după p. 80); 13 Ana Maria Musicescu și Gr. Ionescu, *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, p. 33 (trad.); 14 R. Theodorescu, *Un mileniu de artă la Dunărea de Jos (400—1400)*, p. 254, fig. 251; 15 D. Barbu, *Sur le double nom du prince de Valachie Nicolas-Alexandre*, în RRH, XXV (1986), nr. 4, p. 299, nota 86 (text).

[1] Inscripție deteriorată.

[2] Inscripție deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

[3] Inscripția a fost datată cu probabilitate ⟨după 1365 ?⟩ ianuarie, ca ulterioară morții lui Nicolae Alexandru Basarab, tatăl lui Voislav, înhumat la Cîmpulung în 1364 noiembrie 16. Lespedea mormîntală a lui Voislav se deosebește ca factură de celelalte pietre, așezate în deceniile următoare peste criptele de la Biserica Domnească, care atestă folosirea unor practici mai elevate la ornamentarea lor. Menționăm că P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 13, a apreciat că piatra în cauză a fost pusă după 1377 și înainte de 1380, pe baza unor observații și ipoteze neconfirmate de cercetările arheologice efectuate de N. Constantinescu (cf. bibliografia). Recent, D. Barbu, *art. cit.* și idem, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XIV-lea*, p. 24 și 37, prospectînd din noi unghiuri de vedere informația arheologică și documentară relativ la ctitorii și lăcașul Basarabilor de la Argeș, consideră că lespedea de la mormîntul lui Voislav a fost așezată în 1363 sau 1364, înainte de atestarea *dublului nume* al tatălui său, voievodul Nicolae Alexandru Basarab. P. Chihaia, *Tradiții răsăritene*, p. 29, relevă că Voislav a fost îngropat după sfințirea bisericii și înainte de zugrăvirea ei, anterior datelor propuse de N. Constantinescu, 1365—1369.

VII 286 ⟨Înainte de 1369⟩

Grafit pe peretele de la sud al pronaosului, în exterior pe rostul dintre cărămizi, dar pe un strat de nivelaj al tencuielii, la a treia asiză; literă de 1,5 — 3,5 cm; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

† Помилоуи, Б(о)же, грѣшного Радила [1].

† Miluiește, Doamne, pe greșitul Radila [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 238 (cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză); 2 N. Constantinescu, *La résidence d'Argeș*, în RESEE. 1970, p. 18 (în extras, p. 14 — trad. în l. franceză),

[1] N. Constantinescu, *loc. cit.*, apreciind că acesta ar putea fi unul din meșterii, posibil chiar zugravii, care au lucrat la biserică, datează grafitul către 1369. Ținînd seama de faptul că inscripția este înscrisă peste un strat de nivelaj al tencuielii rosturilor dintre cărămizi, din faza ce a premers etape de zugrăvire a lăcașului, am datat grafitul ⟨înainte de 1369⟩.

[2] La O. Tafrali, *loc. cit.*, apare lectura „Рад(ѹ?)дѡ (?)ахт..." (= Rad(u ?) do (?) aht . . .).

Grafite în naos.

Pe stîlpul din partea de nord-est, pe latura de la nord; literă de 1,5 — 2 cm, pe rostul dintre cărămizi, peste un strat de nivelaj al tencuielii; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească)—Fig. 24 a:

Ꙗзь рава Г(оспо)д(и)на [Р] [1]аду[л] [1]а [2].
Eu, robul Domnului, ⟨R⟩adu⟨l⟩ [3].

În partea inferioară a grafitului amintit, pe următorul strat de rostuială, cu literă de 0,6—3,6 cm—Fig. 24 b:

Ѥъ азъı прпъсмь [4] во дүмѣ, Гавратина.
Iată eu, am însemnat întru știință, Gabratin [3].

Pe același strat de rostuială, după un spațiu liber este înscris cu literă de 1, 2 — 2,3 cm, numele:

Макарıү
Macarie [3].

Pe latura de la vest a stîlpului, cu literă de 1,5 —2,5 cm, tot pe rostul dintre cărămizi și pe un strat de finisaj —Fig. 24 c:

Ѥврѣика г(оспо)жда [5].
Ievreica doamna [6].

Pe latura de la nord a nișei din axul timpanului de vest, pe rostul dintre cărămizi, cu literă de 1 — 5,5 cm:

...[7] Манѣ [8](?)...[9]
.. Manea (?) ...

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, BCMI, 1917—1923, p. 31 (cu litere chirilice și foto. fig. 18); 2 Em. Grigoraș, *Încă două cripte noi*, în ALA, VI (1925), nr. 216, din 25 ianuarie, p. 5 (desen, transliterare a inscripției și trad.); 3 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 236 (cu literă chirilică și trad. în l. franceză); 4 N. Constantinescu, *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, p. 16—17 (în extras, p. 12—13 — cu literă chirilică și trad. în l. franceză); 5 Idem, *Curtea Domnească—Argeș*, în BMI, 1971, p. 18—19 (cu literă chirilică și trad.).

[1] Literă parțial deteriorată; lectură probabilă.
[2] În dreptul acestui grafit este scris cu literă de 0,5 — 1,2 cm „ц(ы)р(ы)к" (biserică).
[3] Numele său și la C. Bălan, *Meșteri de frumos ai Țării Românești*, în MI, XX (1986), nr. 3 (228), p. 26.
[4] Formă derivînd din verbul „приписатъ" (a înscrie, a însemna, a adăuga).
[5] Grafitele fiind înscrise peste stratul de nivelaj al tencuielii au fost datate înainte de 1369, din etapa ce a premers lucrărilor de zugrăvire la acest lăcaș.
[6] Grafitul amintește, probabil, de Evreica (Teodora) doamna țarului Ivan Alexandru, de la Tîrnovo, cum remarcă și N. Constantinescu, *loc. cit.*, care apreciază că numele ei a putut fi înscris de unul din meșterii sud-dunăreni prezenți la lucrările executate aici.
[7] Semnele ce preced numele ar putea indica literele [a]з(=eu), lectură însă nesigură.
[8] Lectura numelui după un decalc ce ne-a fost pus cu bunăvoință la dispoziție de prof. Dan Mohanu, care a executat copia în urma lucrărilor de restaurare efectuate în toamna anului 1992.
[9] Literele care urmează nu îngăduie o lectură coerentă. Grafitul datează din timpul ce a premers executării picturii.

Fig. 24 a,

Fig. 24 b,

Fig. 24 c

Grafite de la Biserica Domnească ⟨d. 1369⟩.

Inscripție în naos, pe peretele de la vest, în partea superioară a panoului cu portretele voievodale; literă de 1,2 — 3,5 cm, cu maroniu pe fond gălbui, executată „al secco" peste ornamentul original pictat în frescă *; textul a suferit retușări; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

...[1] вѣрн[ын] [2] в(оевод)а и самодрьжа[вный] [3]...|... [Ѹ] [3]жгровла[хы] [3]и Бдиню же и въсеи области Бдинскыи... [1]|

...[1] а въ Х(ри)ста Б(о)га, благовѣрнаа и г(о)с(по)жа земи Ѹжгровлахыи и вьсе [3]... [1]

... [1] credincio⟨sul⟩ [2] voievod și singur stăpî⟨nitor⟩ [3] ... [1] ⟨al Ț⟩[3]ării Românești, al Vidinului și al întregului ținut al Vidinului... [1]

...[1] în Hristos Dumnezeu, binecredincioasa și doamna Țării Românești și a între⟨gului⟩ [3] ... [1]

BIBLIOGRAFIE. **1** St. Nicolaescu, *Alexandru vodă Aldea (Adaos*, la extras, p. 48) (text și trad.); **2** Idem, *Biserica Domnească—Argeș*, în Univ. lit., 1923, p. 7 (trad.); **3** V. Drăghiceanu, *Adevărul în privința unor descoperiri imaginare*, în NR, XVIII (1923), nr. 22, din 31 ianuarie, p. 1 (trad.); **4** Idem, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 50 (text, trad. și foto. fig. 39); **5** C. Rădulescu-Codin, *Cîmpulungul*, p. 74, nota 2 (trad.); **6** Nicolae Argeș, *„Țara Ungrovlahiei" din secolul XIII*, în „Crucea", IV (1926), nr. 34, p. 1 (trad.); **7** O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 246 (text și trad. în l. franceză); **8** Em. Vîrtosu, *Titulatura domnilor*, p. 197 (fragm. de text și trad.); **9** N. Constantinescu, *Die Chronologie der Denkmäler im Fürstenhof Argeș (13—14 Jr.) und ihre historische Bedeutung*, în „Dacoromania", Freiburg—München, IV (1977—1978), adenda 9, ante p. 281 și text și trad. în l. germană la p. 275; **10** Idem, *Vladislav I 1364—1377*, p. 39 (trad.); **11** C. L. Dumitrescu, *Anciennes et nouvelles hypothèses sur l'église S. Nicolae de Curtea de Argeș*, în RRHA, 1979, p. 19 (text și trad. în l. franceză la p. 20); **12** Idem, *Le voivode de la fresque de S. Nicolae, Argeș*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 549 (text, trad. în l. franceză și transliterație la p. 550 și 551); **13** N. Constantinescu, *Curtea de Argeș (1200—1400). Asupra începuturilor Țării Românești*, p. 42—43 (text, trad. și desen la p. 44).

---

[1] Inscripția nu se mai păstrează. Ea prezintă aproximativ aceleași lacune și pe stratul de zugrăveală efectuată pe la 1750 (cf. O. Tafrali, *Monuments—Arges*, pl. LXX). Preocuparea pentru restituirea integrală a textului, la N. Constantinescu, *Curtea de Argeș — străveche vatră voievodală după 1150*, în MI, XII (1978), nr. 1 (130), p. 30 (desen, fig. 1) și p. 31 (trad. fragm.); Idem, *art. cit.*, în „Dacoromania", *loc. cit.*; Idem, *Curtea de Argeș (1200—1400), loc. cit.*, unde inscripția este redată — în desen și transcriere — în forma [† Іѡ Владиславъ иже въ Х(рис-т)а Б(ог)а благ]овѣрнъін в(оевод)а и самодрьжа[внъін г(о)с(по)д(и)нъ земи| Ѹ]жгровлахъін, Бдиню-же [и] въсеи области Бди(н)скыи. [†Самодрьжавнаа Кера | Ан]а въ Х(рист)а Б(ог)а благовѣрнаа и г(о)с(по)жа земи Ѹжгровлахъін и въсе[и области Бди(н)скыи] (= [† Io Vladislav, cel întru Hristos Dumnezeu,] binecredinciosul voievod și singur stăpînitorul domn al Țării Românești, al Vidinului și al întregului ținut al Vidinului. [† Singură stăpînitoarea Kera An]a, întru Hristos Dumnezeu, binecredincioasa doamnă a Țării Românești și a întregului [ținut al Vidinului]. Pentru interesul său față de acest text cf. și Idem, *Cercetarea arheologică de la Curtea Domnească din Argeș, 1967*, in „Stud. com.", Pitești, I (1968), p. 125 și 126 (fragm. de text și trad.); Idem, *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, nr. 1, p. 15 (fragm. de text

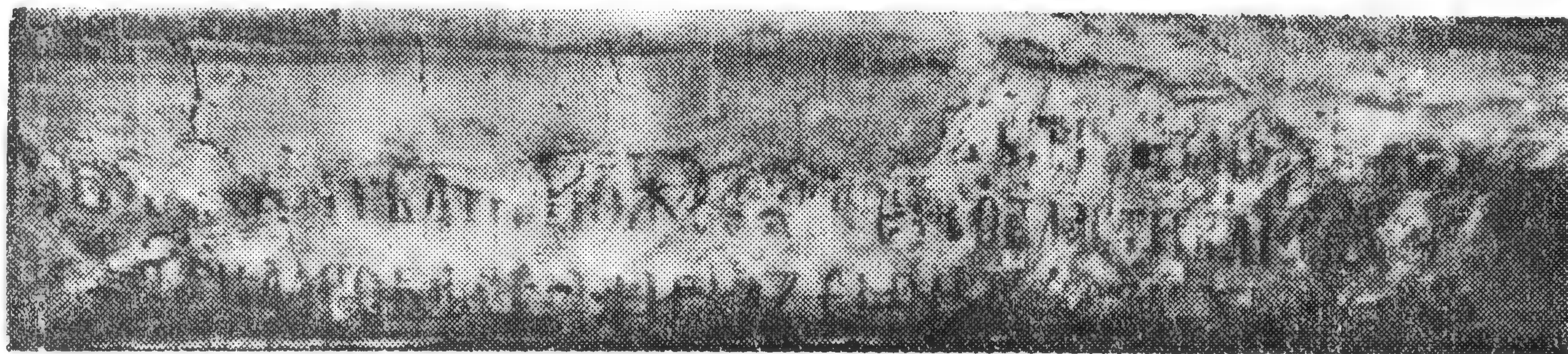

Fig. 25 a — foto inscripției de la Biserica Domnească. ⟨1369⟩

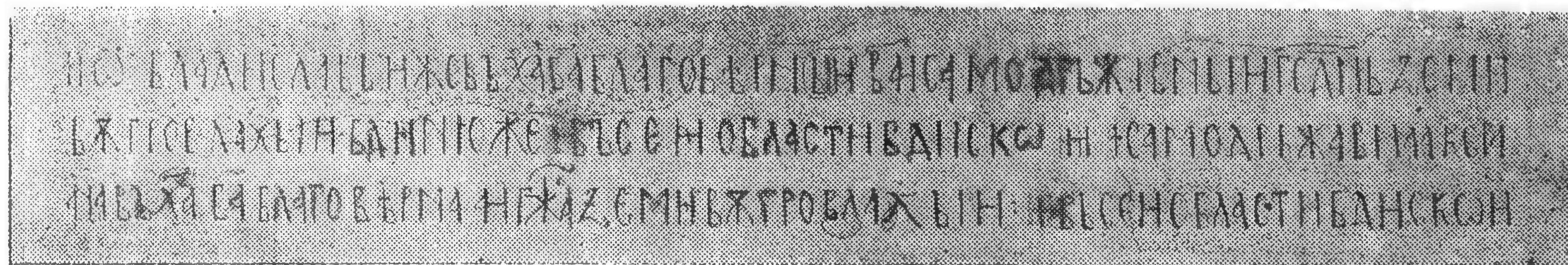

Fig. 25 b—desen restituind inscripția din 1369 (după N. Constantinescu)

și trad. în l. franceză); Idem, *Curtea Domnească–Argeș*, în BMI, 1971, nr. 3,p. 18 (fragm. de text și trad.); Idem, *Cronologia monumentelor de la Curtea de Argeș (sec. XII–XIV). Semnificația lor istorică*, în RdI, XXXIV (1981), nr. 4, p. 695 (trad.).

[2] Litere ilizibile; întregirea după N. Constantinescu, *loc. cit.*, inscripția a fost retușată; așa cum remarca și P. Cancel (cf. V. Drăghiceanu, *art. cit.*, în BCMI, 1917–1923, p. 50), grupurile de semne, încă lizibile, sugerează mai degrabă lectura „...добрє[ны]” (= ...bunul); ne-am oprit însă asupra aceleia redate în text, termenul în cauză putînd fi înscris în spațiul respectiv și chiar pe conturul siglelor vizibile și acum, el repetîndu-se, de altfel, într-o formă apropiată, în continuarea formularului.

[3] Inscripție ilizibilă; întregirea după N. Constantinescu, *loc. cit.*

[4] Textul a fost datat după N. Constantinescu, *loc. cit.*, pe bază identificării voievodului înfățișat în tabloul votiv, cu Vladislav I, ale cărui legături cu Vidinul sînt atestate în această vreme. Menționăm că St. Nicolaescu, *Alexandru vodă Aldea* (Adaos, la extras, *loc. cit.* (a atribuit inscripția voievodului „[†Іѡ Радѹлъ воєводь]” († Io Radul voievod); Idem, *Discuții științifice. Adevărul asupra importantelor descoperiri arheologice de la Curtea de Argeș*, p. 12 (trad.); Idem, *De la întemeiere*, în NRB, 1924, p. 167, nota (text în transliterație și trad.); să se vadă și Nicolae Argeș, *Nouile descoperiri istorice de la Curtea-de-Argeș. „Legendarul Negru-Vodă” este o figură istorică*, în „Adevărul”, XXXVI (1923), nr. 11 934, din 25 ianuarie, p. 2 (trad.); Idem, *„Radu Negru Basarabă”*, p. 11 și 24–25 (trad.). Aceeași opinie la C. L. Dumitrescu, *art. cit.*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 549, 550 și 551. Argumentele sale au fost infirmate de Maria Holban, *Peut-il-être question d'une occupation roumaine de Vidine par Radu I-er ?*, ibidem, 1980, nr. 3, p. 443–458.

* Informație comunicată de prof. Dan Mohanu, îndrumătorul lucrărilor de restaurare a picturii. Cercetările din anul 1993, au evidențiat prezența pigmentului *azurit*, surprins sub stratul de preparație pe care s-a așternut inscripția, ceea ce pledează pentru înscrierea ei într-o epocă mai târzie. Căci, la Biserica Domnească, pigmentul albastru, caracteristic lucrărilor din veac al XIV-lea, este *lapislazuli*. Relevăm totodată că, pe rândul al doilea al inscripției în cauză, după cuvântul „...Бдинскын ” (al Vidinului) și după spațiul lacunar care urmează, unde pot fi incluse cca șapte litere, se disting siglele „во”(vo), cum rezultă dintr-un decalc, ce ne-a fost încredințat de prof. Dan Mohanu, executat recent, în urma curățirii picturii în această zonă.

VII 289 (Cca 1377)

Piatră de mormînt (capac de sarcofag) de 175/62/52 cm, în naos, în dreptul coloanei din partea de sud-est; a fost așezată peste mormîntul atribuit voievodului Vladislav I; lespedea este ornamentată cu o stea în 12 colțuri, în centrul căreia este înfățișată „roza vînturilor”; din dreptul ei se desfășoară către capătul opus al pietrei arborele vieții; laturile de la sud și nord sînt decorate cu cîte o friză de arbori, aceea de la vest, cu o stea în șase colțuri, iar în partea de est figurează o cruce cu brațele egale; inscripția cu literă de cca 7 cm era reliefată pe fața lespedei, pe cîte două rînduri dispuse pe laturile lungi, de o parte și de alta a tulpinei arborelui vieții, șiruri vizibile cu deosebire în spațiul din stînga acesteia; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) *.

...в...[1]ап[2]...в...[1]
...в...л...р(?)...|...[3]

BIBLIOGRAFIE. 1 O. Tafrali, *Monuments–Arges*, [II] – Atlas, pl. CXLVI, fig. 2 (fragmente de litere și grupuri de litere abia perceptibile); 2 P. Chihaia, *Date noi*, în „Stud. com.”, Pitești, II (1969), p. 148 (fragm. – trei sigle)] 3 Idem, *Din cetățile de scaun*,

p. 19 (fragm. — trei sigle și foto. fig. 2—4, după p. 80); 4 *Arta creștină în România*, 3, pl. 39 (fragm. de litere și grupuri de litere abia perceptibile).

---

[1] Inscripție deteriorată; ilizibilă; literele figurate de noi, cu probabilitate (... v.. a p... v...), deslușite pe șirul din dreapta tulpinei arborelui vieții nu permit restituirea unor părți ale formularului înscris odinioară pe lespedea în cauză.

[2] Menționăm că P. Chihaia, *loc. cit.*, a apreciat că în acest spațiu erau reliefate literele „адн" (adi), formulînd întrebarea dacă ele nu aparțin numelui „Vladislav" (?), ceea ce ar fi constituit un argument pentru identificarea pietrei mormîntale cu aceea a lui Vladislav I. Lec-

Fig. 26 — Piatră de mormînt de la Biserica Domnească. ⟨c. 1377⟩

tura comunicată de P. Chihaia a fost relevată și de Elena Teodorescu, *Curtea de Argeș. Vatră de cultură românească*, în „Stud. com.", Curtea de Argeș, III (1990), p. 38. Încercări de descifrare a unor fragmente din inscripția acestei lespezi au mai fost făcute. În nota rămasă în manuscris a pictorului D. Norocea, *O problemă istorico-arheologică : Biserica „Domnească" din Curtea de Argeș*, înaintată spre publicare Institutului de Istorie „N. Iorga", în 1963, autorul preciza că spre extremitatea de sud-est a pietrei, în cîmpul ei superior, a descifrat grupul de litere „҂ѕѱѯє" sau „҂ѕѱѯи", ce-i sugerau prezența văleatului „6765" (1257) sau „6768" (1260) (p. 2 cu anexe constituite dintr-o acuarelă și trei decalcuri). Opinia sa nu a fost acceptată, încercarea de restituire a siglelor amintite nefiind concludentă pentru stabilirea lecturii propuse de autor.

[3] Din textul reliefat în trecut, în spațiul din stînga tulpinei arborelui vieții, pe două șiruri, se mai observă literele (...v. l.......r (?)... | ...). Unele din observațiile lui P. Chihaia, *op. cit.* și N. Constantinescu, *Curtea de Argeș (1200—1400). Asupra începuturilor Țării Românești*, p. 44—45 și 114—115, privind atribuirea lespedei tombale, ce ne preocupă, lui Vladislav I, au implicat datarea ei în jurul anului 1377.

* Inscripția fiind deteriorată, ilizibilă, nu am mai citat în *bibliografie* și alte lucrări în care au fost reproduse fotografii ale feței superioare a monumentului lapidar.

VII 290

⟨Cca 1395? — sec XV a doua jumătate⟩

Grafit în altar, pe peretele de la sud, lîngă intrarea în diaconicon; literă de 1,5 — 2 cm; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Fig. 27

† Їwн Влад вwнв(о)да
† Ion Vlad voievod.

BIBLIOGRAFIE. V.Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 32 (cu alfabet chirilic și foto. fig. 19).

[1] Inscripția a fost datată ⟨cca 1395 ? — sec. XV a doua jumătate⟩, după grafie și numele voievodului, acceptînd, cu probabilitate, aprecierea lui V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, potrivit căreia grafitul ar aparține „uzurpatorului tronului lui Mircea cel Bătrîn" (Vlad I). Pentru utilizarea de timpuriu a formulării „Ion", ce precede numele voievodului să se vadă și Ion-Radu Mircea, *Un document de la Radu I (1377—1383). Însemnarea jupanului Gradislav*, în MI, XVIII (1984), nr. 4 (205), p. 24—25. Numele ar putea aminti și de Vlad Dracul (1436—1444) sau de unul din urmașii săi omonimi.

VII 291 ⟨Sec.XV către mijloc — sec. XVI a doua jumătate⟩

Grafite în nișa din axul timpanului de la vest al naosului, pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).
Cu literă de 1,2 — 5 cm — Fig. 28 a:

Радослав; Дръгич.
Radoslav; Drăghici.

În planul inferior apar sgrafitate numele :

Радослав; Ста[н]ч[ѵ ?] [1].
Radoslav; Sta⟨n⟩ci⟨u ?⟩.

Sub acestea apare numele :

Диакон Костан[дин ?] [1].
Diacon Costan⟨din ?⟩

În planul superior al primelor grafite mai sus relevate apare semnat cu literă de 1 — 2,2 cm — Fig. 28 b:

† Граматикь Михаиль.
† Gramaticu Mihail.

În succesiune, în zona imediat superioară, fragmente din unele inscripții sgrafitate amintesc de :

... [2] параклис[и]а[рх] [1]; ... [2] [параклис] [1]иiархъ; пис грама[тик] [1]... [2]
...paraclis⟨i⟩a⟨rh⟩ [3]; ...⟨paraclis⟩iiarh [3]; a scris grama⟨ticul⟩...

În plan superior, cu literă de 0,3 — 4 cm :

Тодорѵ... [4]
Todoru ...

În zona imediat superioară, cu literă de 0,6 — 4,5 cm — Fig. 28 c:

... [2] граматик... [5] и Стань иърѣ по граматик Манѣ бѣрж по братниа.
...gramatic ... și Stan l-a ales pe Manea gramatic, ⟨care⟩ i-a ales pe ⟨alți⟩ frați ⟨gramatici⟩.

Fig. 28 a

Fig. 28 d

Fig. 28 b

Fig. 28 c

Fig. 28 f

Fig. 28 e

Grafite de la Biserica Domnească (sec. XV–XVI)

În spațiul de deasupra grafitului precedent, cu literă de 0,7 — 8,5 cm :

...[2] [пара] [1]клисиархъ [6].
...⟨*para*⟩*clisiarh.*

În zona imediat superioară s-a iscălit :

Пис Козм|а[6](?)
A scris Cozma (?)

Cu literă de 6 — 11 cm — Fig. 28 d:

Боуичѣ [7].
Buicea.

În spațiul superior grafitul parțial lizibil :

...[2] [пара]клисіарьх... Влада воивода [8](?)
...⟨*para*⟩*clisiarh* ... Vlad voievod (?)

În zona de deasupra acestuia, cu literă de 1 — 2,7 cm :

Їермон(а)ф... [9]
Ieromonah ...

Cu literă de 0,3 — 4 cm —Fig. 28 e:

Пис Цалапи [6].
A scris Țalapi.

În spațiul imediat superior, cu literă de 0,5 — 2,5 cm — Fig. 28 f:

Тоудѡрь ▪ гр[аматик] [2].
Tudor gr⟨amatic⟩.

Cu literă de 1,5 — 7,5 cm, înscrisă în plan înclinat — Fig. 28 g:

Пис грамати[к] [1] Или; | аньдрж [7].
A scris Ilie gramatic; decembrie.

În spațiul de deasupra, cu literă de 0,4 — 2,5 cm —Fig. 28 h:

Аз п(и)сах, г(ра)м(а)тик [10] Дѹмитри, параклисиархь, въ д(ъ)ни Басараба воевода [11].

Am scris eu, gramáticul Dumitri, *paraclisiarh*, în zilele lui Basarab voievod.

În spațiul imediat superior, cu literă de 1,2 — 1,8 cm — Fig. 28 i:

† Азь писах, Тоудѡръ граматик, параклисиарх, въ д(ъ)ни Алеѯа(н)д(р)а воивода [12].

† Am scris eu, Tudor gramatic, *paraclisiarh*, în zilele lui Alexandru voievod.

Cu literă de 0,5 — 8 cm, delimitată într-un spațiu marcat de o linie curbă —Fig. 28 j;

Андрѣ; | пис граматикь | Герге.[6]
Decembrie; a scris gramaticul Gherghe.

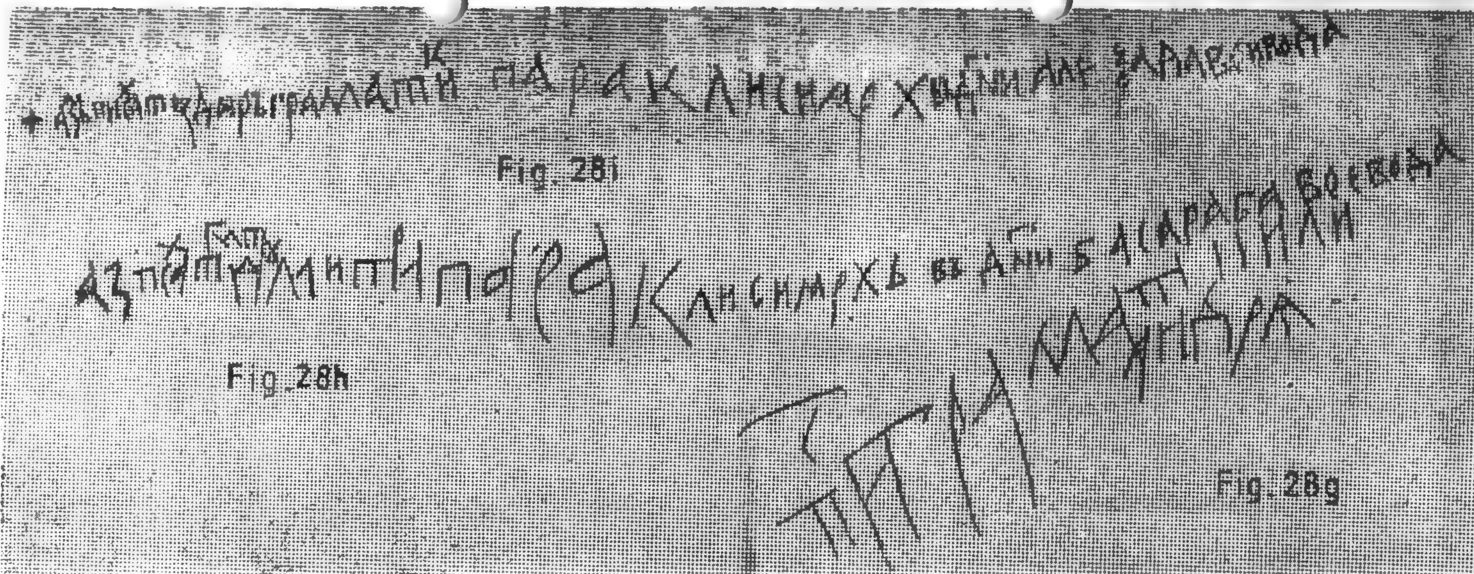

Fig. 28j ⟶

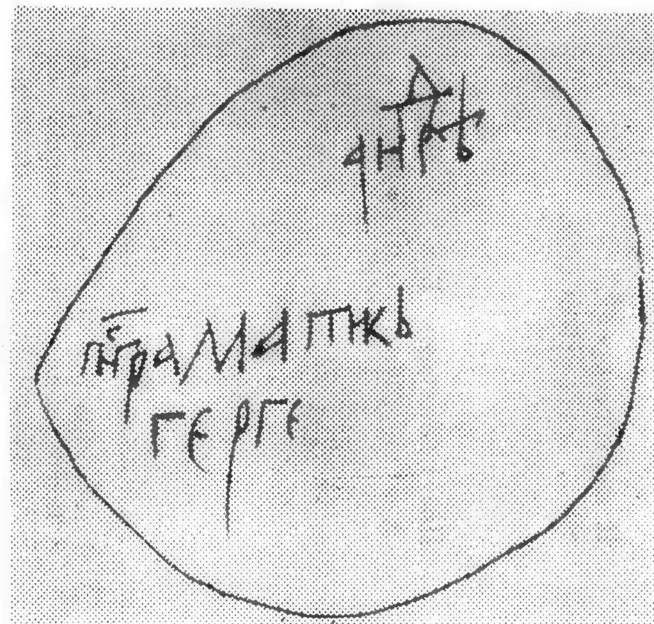

Fig. 28 k

Grafite de la Biserica Domnească.
⟨sec, XV–XVI⟩

În cîmpul superior grafitului înscris în vremea voievodului Alexandru, cu literă de 2,5 cm — Fig. 28 **k**:

† Ꙗзь писаꙋ Стоико[6].
† Am scris eu, Stoico.

Numele se repetă, apoi, înscris în partea inferioară:

И пис Стоик<о>[6].
Şi a scris Stoic⟨o⟩.

Pe latura de sud a nişei, cu literă de 0,6 — 3,5 cm:

Пис граматикъ Вль[6]...[13]
A scris grămaticul Vlă...

BIBLIOGRAFIE. 1 C. Bălan, *Studiul inscripţiilor*, în RMI, 1992, nr. 2, p. 90—91(text, trad. şi desene); 2 *Idem* şi D. Mohanu, *Unele consideraţii*, în ,,Stud. com.", Argeş, 1992, p. 29 şi 30 (text în transliterare, trad. şi desene pl. de la p. 35 şi 36); 3 D.Mohanu, [I. *Unele consideraţii* ... în RMI, 1992, nr. 2.

---

[1] Inscripţie ilizibilă; întregirea ne aparţine.

[2] Inscripţia nu se mai păstrează.

[3] Am păstrat în traducere termenul ,,paraclisiarh" — în înţelesul de *subordonat* eclesiarhului — avînd în vedere că cei ce au îndeplinit această atribuţie la Biserica Domnească erau şi grămătici, fapt pentru care nu am adoptat ca echivalent cuvîntul *paracliser* (ţîrcovnic) (să se vadă pentru acest înţeles, H. Tiktin, *Rumänischdeutsches Wörterbuch*, III, Bukarest, 1903, p. 1 119).

[4] Numele este urmat de literele ,,ѹ г п р" (u g p r) ce nu ne-au îngăduit stabilirea unei lecturi certe.

[5] Siglele sgrafitate în continuare nu au putut conduce la o lectură sigură. În partea superioară apare scris ,, параклисиарꙋ ,,(*paraclisiarh*), iar sub acest termen şi în continuarea siglelor mai sus relevate pare să fi fost scris ,,Никод[им?]" (Nicodim ?). În desenul ce-l redăm la Fig. 28 c, am cuprins numai partea din formular ce ne-a permis o lectură sigură. După grafie inscripţia se situează pe la începutul sec. al XVI-lea.

[6] Grafitele ce preced sau succed pe cel amendat sub nota de faţă datează din veac. al XVI-lea.

[7] Grafitele amendate sub această notă aparţin vremii dinspre mijlocul sec. al XV-lea — sec. XVI început.

[8] După grafie şi locul în care se află inscripţia, voievodul ar putea fi Vlad cel Tînăr (1510—1512).

[9] Lectura numelui nu a putut fi încă restituită.

[10] Lectură probabilă; atribut înscris cu unele imprecizuni.

[11] Voievod identificat cu Neagoe Basarab (1512—1521), ţinînd seama de succesiunea grafitelor, căci Dumitru grămăticul şi *paraclisiarhul* a fost nevoit ca în partea de sfîrşit a inscripţiei să arcuiască — în forma unui segment de cerc — textul, pentru a evita suprapunerea peste alt înscris, dintr-o etapă precedentă ,,*Pis gramatic Ili(e); andria*". Tudor grămăticul avea să incizeze apoi celălalt mesaj aflat în partea imediat superioară, urmînd ca reper liniar pe cel înscris mai jos de Dumitru grămăticul, fapt ce dovedeşte că grafitul cu numele lui Alexandru vodă a fost scris după acela aparţinînd vremii lui Basarab voievod. Cum în şirul dinaştilor din Ţara Românească un principe cu numele Alexandru, ce a domnit după un Basarab vodă, nu a putut fi decît Alexandru al II-lea Mircea (1568—1577), şi cum între grafitele în cauză este vădită apropiere în ce priveşte grafia, apare evident faptul că voievodul din stirpea Basarabilor nu poate fi altul decît Neagoe Basarab (cf. în acest sens şi articolul publicat de noi şi de prof. Dan Mohanu, *Unele consideraţii* în ,,Stud. com.", Argeş, IV (1992), p. 31—32 (p. 25—36), cu omisiuni la p. citate şi carenţe datorită corecturilor tipografice defectos efectuate).

[12] Voievod identificat deci cu Alexandru al II-lea Mircea.

[13] Inscripţie acoperită cu zidăria care a închis accesul dinspre vest în nişă.

Grafite în nişa din axul timpanului de la vest al naosului* pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Cu literă de 0,8 — 9 cm, înscrisă în zona de mijloc a peretelui nişei :

† Ω γραματ[ικός][1] Κοσμα[2]
† Gramaticul Cosma.

În spaţiul de deasupra, cu literă de 0,3 — 1,3 cm, înscrisă într-un segment de cerc :

Помѣни, Г(оспо)ди, Шерба([н][3]...[4]
Pomeneşte, Doamne, Şerba⟨n⟩...

În zona superioară a peretelui nişei, către extremitatea de la vest, cu literă de 0,6 — 3 cm :

Поп Киръка[5].
Popa Chirăca

În spaţiul imediat superior, cu literă de 0,6 — 1,8 cm — Fig. 29 a :

Пис поп Илие; лет ҂зрни[6].
A scris popa Ilie; leat 7158.

În zona de deasupra grafitului precedent, cu literă de 0,5 — 2,3 cm — Fig. 29 b :

Поп Манѣ исписах[7].
Popa Manea a scris.

Cu literă de 0,4 — 3 cm :

Пис поп Радул[7].
A scris popa Radul.

Pe latura de la sud a nişei, începînd din zona de mijloc, cu literă de 0,3 — 2,4 cm :

Пис граматик | Дїмитри[2].
A scris Dimitri gramatic.

În spaţiul de deasupra acestui grafit, cu literă de 0,9 — 4 cm :

Diiacon Costandin[7].

În zona superioară, cu literă de 1 — 2 cm :

Попь Иѧнв[8].
Popa Iianev.

Cu literă de 0,4 — 1,8 cm :

Пис Димитри[7].
A scris Dimitri.

Către marginea de vest a peretelui, cu literă de 1,4 — 3,5 cm : —Fig. 29 c:

Пис Ненъ [9].
A scris Nenu.

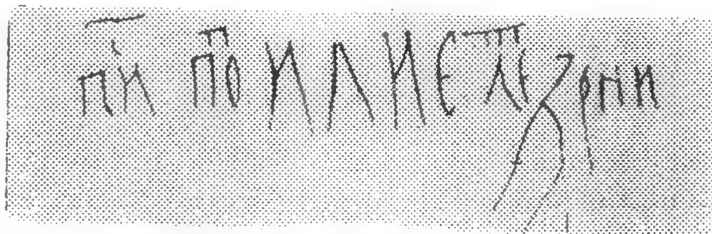
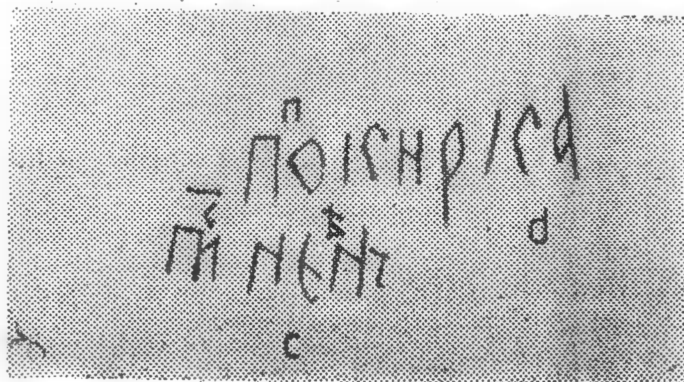

Fig. 29 a

Fig. 29 b

Fig. 29 c—d

Grafite de la Biserica Domnească ⟨sec. XVII; 1649—1650⟩

În spațiul de deasupra acestui grafit, cu literă de 1,5 — 6,8 cm : — Fig. 29 d

Поп Кирка [10].
Popa Chirca [11].

BIBLIOGRAFIE. 1. C. Bălan, *Studiul inscripțiilor*, în RMI, 1992, nr. 2, p. 90—91 (text, trad. și desene); 2. Idem și D. Mohanu, *Unele considerații*, în „Stud. com.", Argeș, 1992 p. 29 și 30 (text în transliterare, trad. și desene pl. de la p. 35 și 36).

---

[1] Întregirea ne aparține. Menționăm că inscripția este figurată cu alfabet chirilic, cu excepția literei „μ" (m) din scrierea greacă. Prezența siglei „Ω" (O) la începutul grafitului ne-a determinat să redăm inscripția cu caractere grecești.

[2] Grafitul poate fi datat dinspre sfîrșitul sec. al XVI-lea — sec. XVII prima jumătate.

[3] Literă acum ilizibilă; întregirea ne aparține.

[4] În partea de sfîrșit a inscripției, înscrisă într-un segment de cerc, literele greu lizibile par a indica lectura воивод (voievod), cu referire la Radu Șerban (?) (1602—1610).

[5] Grafitul poate fi datat din prima jumătate a sec. al XVII-lea.

[6] Văleatul corespunde anilor 1649 septembrie 1 — 1650 august 31.

[7] Grafitul aparține vremii de după mijlocul sec. al XVII-lea.

[8] Inscripția aparținînd sec. al XVII-lea se repetă în forma „по(п) Йанв" (popa Ianev).

[9] În partea superioară a literelor „нъ" (nŭ) a fost înscrisă litera „ѣ" (ea).

[10] Grafitul amintește numele aceluiași preot care și-a însemnat numele și pe latura de la nord a nișei.

[11] Relevăm că în zona inferioară a peretelui de sud al nișei se mai disting unele grupuri de litere, care ar putea sugera lectura „Самѣнь" (Samen). Apar distincte apoi către zona superioară literele „Стни" (Stni), formă derivată din onomasticul „Stan". De asemenea grafitul

„Пис Димитри" (a scris Dimitri) este precedat de inițialele „*IIDR*", posibil pentru „*Indr⟨ea⟩* — decembrie.

* În urma cercetărilor recente, întreprinse de prof. D. Mohanu, a fost detectată pe peretele de la vest al naosului, în partea superioară a intrării și a tabloului votiv, o inscripție figurată cu negru pe fond verde, cu literă de 3 — 5,3 cm, la baza scenei Adormirii Maicii Domnului, sub grupul de îngeri și sub episodul Brâul Maicii Domnului, și anume „Az Dumitru (?) l(eat) 1632 (?), 7140..."

VII 293 **⟨Sec. XVI — sec XVI⟩**

Grafite și inscripții înscrise cu cerneală pe pereții bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Pe stîlpul din naos dinspre nord-est, pe latura de est, în partea din stînga personajului „cavalerul feudal", cu literă de 0,6 — 2,2 cm :

Станчул ; | ҂з҃ѳ [1] ап(рилїе) д҃.
Stanciul ; 7009 aprilie 4.

Pe peretele care marchează trecerea de la proscomidie în absida altarului, către baza crucii zugrăvite aici, cu literă de 2 — 3,5 cm :

Т...[2]кшв...[2] ркем ; ҂з҃ѳ ма(и) и҃ї [3](?)
... [2] 7009 mai 18 (?)

Pe peretele din dreapta al altarului :

҂з҃лѳ [4].
7039.

Pe stîlpul din naos, dinspre sud-est :

҂з҃мѳ [5].
7049.

Pe peretele din absida mare a altarului :

Марїе ; ҂з҃ри [6].
Maria ; 7108

Pe peretele de la est al altarului, în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 0,3 — 2,5 cm, cu cerneală neagră pe fond gălbui :

αχκγ' |1623 μαρτήου κα'[7], Ιων[8] Μανδουλος λογ(οθέτης).
1623 martie 21, Ion Mandul logofătul.

Pe latura de la sud a absidei altarului :

† Ил(и)е граматикъ.[10]
† Ilie gramatic.

† Стилиан [10].
† Stilian.

† Стан граматикь.[10]
† Stan gramatic.

Pe peretele din spre nord-est al altarului, în partea din stînga ferestrei, cu literă de 1 — 4,5 cm :

Граматик | Давида [11].
David gramatic.

Pe peretele dinspre sud-est al altarului, în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 0,7 — 4,5 cm :

Пис граматик Маноле [11].
A scris Manole gramatic.

Pe peretele din partea din dreapta ferestrei de la proscomidie, cu literă de 1,2 cm :

Ма[ѳеї ?] [12] в(oe)в(о)да.
Ma⟨tei ?⟩ voievod.

cu literă de 1,7 — 3,5 cm :

Все землен славѣ [13].
Mărire a toată ţara.

cu literă de 1,2 — 1,7 cm :

Дѹмитрѹ.
Dumitru.

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Станчела.
Stancea.

În absida altarului, pe peretele de la nord, către proscomidie, cu literă de 2,5 — 6 cm :

Драгослави прѣстав[и се] [14].
A răposat Dragoslav.

cu literă de 0,6 — 2,1 cm :

Пис Влаикѹлѹ.
A scris Vlaicul.

Микликѹш мархѹ [15].
Miclăuş neguţătorul.

Pe peretele dinspre nord-est al altarului, în partea din stînga ferestrei, cu literă de 1,5 — 4,5 cm :

Дѹмітрѹ . . . [16] а погребение | полож[ил] [14] сѧ вь гробѣ.
Dumitru . . ⟨la⟩ înmormîntare l-a aşezat în groapă.

Pe peretele dinspre sud-est, în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 1,2 — 2 cm :

† Радѹла.
† Radul.

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

Пьтрѹла.
Pătru.

Pe peretele despărțitor al proscomidiarului de absida altarului, pe banda albă de sub crucea zugrăvită aici, cu literă de 0,6 — 1,3 cm :

Dumitru.

cu literă de 0,7 — 1 cm :

Matei.

Pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, cu literă de 1,2 — 2,5 cm :

Maria[17] *(?).*

cu literă de 0,8 — 3 cm :

Necula.

cu literă de 1 — 1,6 cm :

Comanŭ.

în dreptul unui turn simbolizînd o biserică, cu literă de 0,5 — 2 cm :

Ghergus.

cu literă de 0,6 — 1,3 cm :

Stanca.

cu literă de la 1 — 2 cm :

Mariia.

cu literă de 1,9 — 2,1 cm :

Ivana.

cu literă de 1,2 — 3,8 cm :

Mușat.

către fereastra de la proscomidie, cu literă de 0,8 — 1,2 cm :

Mușa.

în partea inferioară a reprezentării siluetei unei biserici, cu literă de 0,7 — 1,6 cm :

Crăstia ;[apoi însemnarea :] Parimii triod 916.

Pe peretele din partea din dreapta ferestrei de la proscomidie, cu literă de 1,2 — 1,5 cm :

Manda.

cu literă de 0,5 — 2,5 cm :

Dobrot(ă).

cu literă de 1,1 — 1,3 cm :

Stoica.

cu literă de 0,3 — 1,5 cm :

Trifu.

cu literă de 1,5 — 4,5 cm :

Stan.

Pe stîlpul din naos, dinspre nord-est, pe latura de la est, în dreptul unui turn-clopotniță, figurat aici, cu literă de 0,7 — 3 cm :

Прѣста|вьше чет<ець> Гергн.
A răposat Gherghi dascăl ⟨al bisericii⟩.

cu literă de 1,2 — 3,6 cm :

Радоул[18].
Radul.

în stînga personajului ,,cavalerul feudal'', cu literă de 1 cm :

Ion; Calia.

cu literă de 1 — 2,5 cm :

Tudora *.

cu literă de 0,7 — 1,8 cm :

Petra.

cu literă de 1,4 — 2,5 cm :

Rada.

în cîmpul din dreapta personajului ,,cavalerul feudal'', cu literă de 1,2 cm :

Stoic(a).

cu literă de 0,9 — 2,5 cm :

Mușa.

cu literă de 1,2 cm :

† *Mica.*

cu literă de 0,6 — 1,8 cm :

*Manea; Ivan**

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

Șimon.

cu literă de 0,7 — 1,7 cm :

Mihai * ... [16]

cu literă de 2 — 3,5 cm :

Stancea *.

cu literă de 0,8 — 2,2 cm :

Petriman * ... [19]

BIBLIOGRAFIE. **1** O. Tafrali, *Biserica Domnească*, în RIAF, 1915, p. 150, nota 1; **2** Idem, *Biserica Domnească. Răspuns*, în NRR, 1916, p. 3 (text fragm. și trad.); **3** V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917 — 1923, p. 36 (text și trad.); **4** O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 235—238 (cu transcriere chirilică).

---

[1] În orig. data este figurată astfel ,,҂ѕ͠ѳ", văleatul corespunzînd anului 1501 aprilie 4.

[2] Inscripție neinteligibilă. Amintim că V. Drăghiceanu, *art. cit.*, și O.Tafrali, *op. cit.*, p. 236 și nota 1, citează doar văleatul ,,лѣт ҂з͠ѳ" (leat 7009), corespunzător anului 1501 — mai 18 (?).

[3] În partea de sfîrșit inscripția este figurată în forma ,,ма нн" (ma ni), probabil, pentru a indica luna ,,ma(i) 18" (?).

[4] Corespunzător anilor 1530 septembrie 1 — 1531 august 31, văleatul era înscris pe peretele din dreapta al altarului (cf. O. Tafrali, *op. cit.*).

[5] Corespunzător anilor 1540 septembrie 1 — 1541 august 31, văleatul era figurat pe stîlpul din naos, dinspre sud-est *(ibidem)*.

[6] Inscripția a existat în absida mare a altarului; vălteatul corespundea anilor 1599 septembrie 1 — 1600 august 31 *(ibidem)*.

[7] La D. Onciul, I. Bogdan, N. Iorga, *Raport*, în BCMI, 1915, p. 141 și Idem, în AAR, 1915—1916, p. 24, apare lectura ,,μαρτήῳ κα'" (martie 21); V. Drăghiceanu, *art. cit.*, comunică lectura ,,μαρτηω" (martie).

[8] La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, figurează particula ,,Iw" (Io), în timp ce O. Tafrali, *op. cit.*, restituie numele ,,Ιω⟨αννίς⟩" (Ioan).

[9] O Tafrali, *op. cit.*, amendînd lectura corect efectuată de V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, a citit ,,Μανξουλοάλα(ς)" (Manzuloalas).

[10] Numele a fost însemnat în absida altarului, pe latura de la sud (cf. O. Tafrali, *op. cit.*).

[11] Inscripție databilă din prima jumătate a sec. al XVII-lea.

[12] Nume redat în lectură probabilă, ce a fost însemnat către mijlocul sec. al XVII-lea.

[13] Formulare ce se inscrie — după grafie — tot spre mijlocul veac. al XVII-lea.

[14] Inscripție ilizibilă; lectură probabilă.

[15] Lectură posibilă, unele litere nefiind îndeajuns de precis figurate.

[16] Literele sgrafitate aici nu mai sînt lizibile.

[17] O. Tafrali, *op. cit.*, p. 236, a citit ,,Μαρȣ" (Maru).

[18] Numele se repetă cu literă de 0,6 — 3 cm.

[19] Literele care urmează nu mai sînt lizibile. Inscripțiile au fost datate, cu probabilitate, după grafie.

* Numele figurează și într-o fotocopie, la Corina Nicolaescu, *Istoria costumului*, pl. LXXI.

VII 294 **⟨Sec. XVI—XVII⟩**

Grafite și inscripții înscrise cu cerneală în absida altarului, pe peretele de la nord, către proscomidie; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

cu literă de 3,2 cm :

Rada.

cu literă de 2,5 — 4,2 cm :

Badia.

cu literă de 1 — 1,5 cm :

Ilie.

cu literă de 0,8 — 2 cm :

Stana.

Pe peretele dinspre nord-est, în partea din stînga ferestrei, cu literă de 1,2 — 3,5 cm :

Marga | mo (?)

cu literă de 1,2 — 2,5 cm :

Zoica 3[1].

cu literă de 0,8 — 1,3 cm, în dreptul unui personaj înfățișat schematic :

Vitan 3[1].

cu literă de 1,2 — 1,7 cm :

Mărin.

cu literă de 0,8 cm :

Iona.

cu literă de 0,6 — 2,2 cm :

Manoil.

cu literă de 1,2 cm :

Ana ; Sava.

cu literă de 1 — 2 cm :

Stanciu.

cu literă de 0,8 — 1,3 cm :

Voica.

cu literă de 1,2 — 5 cm :

Drăganŭ ot . . .[2]

cu literă de 1 — 3 cm :

Creața . . .[3]

cu literă de 2 — 3,5 cm :

Stana ; Dobra.

cu literă de 0,6 -- 2 cm :

Oprea.

cu literă de 1 — 3 cm :

Radu.

cu literă de 0,5 cm :

Şărbu ; | Vişa.

cu literă de 0,5 cm :

Stan (?)

cu literă de 0,8 — 1,1 cm :

Stoica.

cu cerneală neagră, cu literă de 0,4 — 1,2 cm :

Dum(i)|tru.

cu literă de 0,4 — 0,5 cm :

Manul ; | Tudora ; | Vîlsan [4].

Pe peretele dinspre sud-est, în partea din dreapta ferestrei *cu literă de 1,1 cm :*

Ivania.

cu literă de 1,2 — 2 cm :

Marin.

cu literă de 1,1 — 3 cm :

Frusana [5] *2* [6].

cu literă de 0,5 — 1,5 cm :

Vlad 2 [6].

cu literă de 0,7 — 2 cm :

Neacşa.

cu literă de 1,5 — 5 cm :

Dragomir eri(u).

cu literă de 1,1 — 3 cm :

Muşat 3 [1].

cu literă de 1,2 — 2,2 cm :

Radul.

cu literă de 0,6 — 3 cm :

Albul 3[1].

cu literă de 1 — 3,5 cm :

Radul.

cu literă de 2 — 4 cm :

Stan.

cu literă de 0,6 — 2 cm :

Tud(o)ra 1[7].

cu literă de 0,3 — 2,2 cm :

Badea.

cu literă de 2 — 2,5 cm :

Stanciu.

cu literă de 1,4 — 2,5 cm :

Sora.

cu literă de 1,4 — 2,5 cm :

Tĕofil.

scris cu cerneală neagră, cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Stan ; P(î)rvan(a ?).

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

† Culai ; Ioan.

cu literă de 0,6 — 2 cm :

† Costea.

cu literă de 0,6 — 1,5 cm :

Dumitru.

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Ion Diculii.

cu literă de 0,6 — 1,7 cm :

Niagoe.

cu literă de 1 — 2,8 cm :

Zoica.

cu literă de 0,7 — 1,2 cm :

Manda.

cu literă de 1,3 cm :

Mihnea... [8] *(?).*
Marie ... [9]*i.*

cu literă de 1,2 — 2,5 cm :

Anghilina let⟨urghie ?⟩ [10].

cu literă de 0,8 cm :

Ioana.

cu literă de 0,8 — 1,2 cm :

Micul 2 [6].

cu literă de 0,7 — 2 cm :

Tatomir 3 [1].

cu literă de 1,1 — 2 cm :

Filipu.

cu literă de 1 cm :

Iona.
Necula.

cu literă de 0,8 — 1,3 cm :

Voica ; Bade... [9]

cu literă de 0,7 — 0,8 cm :

Stanciu.

cu literă de 0,6 — 4 cm :

Zoica.

cu literă de 1,2 cm :

Stan.

cu literă de 1,2 — 4 cm :

Drag(o)mira.

cu literă de 0,6 — 2 cm, în cîmpul siluetei unei biserici figurate pe peretele absidei :

Voicu | diiaconul.

cu literă de 0,7 — 1,5 cm :

Stanca.

cu literă de 0,6 — 2 cm :

Paraschiv.

cu literă de 0,7 — 1,5 cm :

Rada.
Stepan.

cu literă de 0,8 — 1,7 cm :

Dobra.

Pe peretele din dreapta intrării în diaconicon, cu literă de 0,5 — 3 cm :

Fota.

cu literă de 0,5 cm :

† *Marco* i . . . [9]

cu literă de 0,5 — 1,5 cm :

† Paraschiv ; Av. . . [9]

cu literă de 1,3 — 3,5 cm :

Vladul.

cu literă de 1,3 — 3 cm :

Petru [11].

La baza scenei „Pilda bunului Samaritean", din altar *, apare semnat :

Fig. 30 — Grafit ⟨s. XVII mijl.⟩

Goiceanŭ gramaticŭ [12].

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș,* în BCMI, 1917—1923, p. 36, nota 1 (în lectură parțială) ; 2. O. Tafrali, *Monuments—Arges* p. 235 (în lectură parțială).

---

[1] În orig. „г̃" (=3), adică numele să fie amintit de trei ori.
[2] Semnele figurate în continuare ar putea sugera lectura „o(t) Téi" (?).
[3] În orig. se disting în continuare literele „lă. . .".
[4] Modul în care este sgrafitat numele face posibilă și lectura „Vîlcan (?)".
[5] La O. Tafrali, *op. cit.*, apare lectura „Frusa, Nanu".
[6] În orig. „в̃" (2), adică numele să fie amintit de două ori.
[7] În orig. „а̃" (=1), adică numele să fie amintit o dată.
[8] În orig. sînt figurate semnele „ві̃. ." (vi. . .).
[9] Inscripție deteriorată.
[10] În orig. sînt figurate semnele „дѣт". Menționăm că unele onomastice sgrafitate în absida altarului, în ultimele decenii ale sec. al XVII-lea — sec. XVIII sînt însoțite de indicativele „лет" sau „лѣд", uneori scrise chiar în forma „дѣт", pentru a aminti termenul let⟨urghie⟩, redat și prin formulările „lăd⟨urghie⟩" sau „dăt⟨urghie⟩", datorită erorilor comise de cei ce au înscris numele respective.
[11] Grafitele au fost datate de noi, cu probabilitate, după grafie.
[12] Numele grămăticului sgrafitat către mijlocul sec. al XVII-lea a fost pus în lumină cu prilejul lucrărilor efectuate în absida lăcașului (cf. D. Mohanu, *O nouă etapă în conservarea și restaurarea picturilor murale din secolul al XIV-lea de la Argeș. Absida altarului*, în RMM, MIA, XX (1989), nr. 1, p. 58, fig. 27 și p. 59).

VII 295 ⟨Sec. XVI prima jumătate — sec. XVIII⟩

Grafite ce au existat la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Pe peretele absidei mari a altarului:

Драган, Ди(нꙋ), Трѫндафїл, дїакон Пав(ел), Ѧнтон, домна, Воїка [1], Нꙗгоє, Татїана [2].

Dragan, Di(nu), Trăndafil, diacon Pav(el), Anton, domna, Voica [1], Niagoe, Tatiana [2].

Pe pereții altarului:

Mircea, Zinca, Stana, David... Crețul... Marco... Mușa... Tatoinea, Zoița, Arghișa, Gheorghe log⟨ofăt⟩ ... Manea, Dan, Marco log⟨ofăt⟩ ... Dragomira [3].

În naos, pe latura de la sud, în partea din stînga ferestrei:

Маргарєта, Стана, Дора, Дꙋмитрꙋ [2] etc.

Margareta, Stana, Dora, Dumitru [2] etc.

În pronaos:

ҳаѱ҃а [2]
1701
ҳаѱ҃д [2]
1704 [4].

După: O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curtéa de Arges*, p. 235—237.
Să se vadă și: V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 36 și nota 1.

---

[1] „Domna Voica", ar putea fi identificată fie cu soția voievodului Mihnea cel Rău, sau — mai de grabă — cu doamna lui Radu al V-lea de la Afumați, a cărui activitate ctitoricească este cunoscută la Argeș. Numele este întîlnit însă și ulterior, în onomastica unora dintre familiile voievodale din Țara Românească (cf. și C. C. Giurescu *Istoria românilor*, II/1—2 și III/1—2; să se vadă și arborele genealogic întocmit de D. Pleșia, în vol. *Io Mircea, mare voievod și domn... Bibliografie selectivă și album*, Așezămîntul „Nicolae Bălcescu", Rîmnicu Vîlcii, 1986.

[2] Inscripțiile au fost redate după O. Tafrali, *op. cit.*

[3] Grafitele au fost redate după V. Drăghiceanu, *art. cit.* Precizăm că am cuprins aici numai inscripțiile ce nu au putut fi detectate prin cercetările noastre, pentru celelalte semnalate atît de V. Drăghiceanu cît și de O. Tafrali cf. textele de sub nr. **293**, **294**, **297** și **302**.

[4] Inscripțiile au fost datate de noi, cu probabilitate, pe baza observațiilor asupra onomasticelor și a datelor cuprinse în text.

VII 296 ⟨Sec. XVII ultimele decenii ? — sec. XVIII⟩

Grafite în altar, pe peretele dinspre sud-est, în partea din dreapta ferestrei; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

cu literă de 0,5 — 1,3 cm :

Maria, let⟨urghie⟩.

cu literă de 0,5 — 1,1 cm :

Marin.
Ivana.

cu literă de 0,4 — 3 cm :

Tudora, let⟨urghii⟩ 12[1] *(?).*

cu literă de 0,6 — 1,5 cm :

Voica, let⟨urghii⟩ 4[2].

cu literă de 1 — 1,8 cm :

Oprea, 10[3].

cu literă de 0,4 — 1,3 cm :

M(a)rie, let⟨urghie⟩ cu . . .[4] *1*[5].

cu literă de 0,7 — 1,8 cm :

Tudor, let⟨urghie⟩[6].

cu literă de 0,8 — 1,3 cm :

Iordan, let⟨urghie⟩[6].

cu literă de 0,3 — 1,3 cm :

Barbul, let⟨urghie⟩ 1[5]

cu literă de 1 — 1,2 cm :

Gherghe, let⟨urghie⟩.

cu literă de 0,5 — 1,4 cm :

Ioana, le⟨turghie⟩ cu s⟨ărindar ?⟩.
Negoe, let⟨urghie⟩ cu a . . .[7]

cu literă de 0,5 — 1,3 cm :

Cr(î)stina, le⟨turghie⟩ cu . . .[4]

cu literă de 0,7 — 1,5 cm :

Lepădat, let⟨urghie⟩ cu a . c . .[7]

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

Albul, le⟨turghie⟩ cu s⟨ărindare⟩ 2[8].

cu literă de 0,6 — 1,8 cm :

Dumitru, let⟨urghie⟩ cu[9].

cu literă de 0,4 — 0,8 cm :

Apostul, le⟨turghii⟩ 2 [8].

cu literă de 1,2 cm :

Udrea, le⟨turghie⟩ 1 [5].

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

Ion; L(a)zara.

cu literă de 1,3 — 2 cm :

† *Oprea led⟨urghie⟩ (sic).*

cu literă de 1,2 — 2 cm :

Despa, let⟨urghie⟩ 1 [5].

cu literă de 0,7 — 1,1 cm :

Stanc(u), let⟨urghie⟩.

Pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 1,5 cm :

Năcşa, let⟨urghii⟩ 2 [8].

cu literă de 1,7 cm :

Ion, lut⟨urghii⟩ (sic) 2 [8].

cu literă de 1 — 2,6 cm :

Dragot(ă), let⟨urghii⟩ [10] *2* [8].

---

[1] În orig. „в҃а", în loc de „в҃і" (=12), adică serviciul liturgic să fie săvîrşit de 12 ori.
[2] În orig. „д҃" (=4), adică serviciul liturgic să fie săvîrşit de patru ori.
[3] În orig. „і҃" (=10), cu referire la pomenirea numelui de zece ori.
[4] Litere neinteligibile.
[5] În orig. „а҃" (=1), adică serviciul liturgic să fie săvîrşit o dată.
[6] Numele se repetă alături de altele sgrafitate în acest spaţiu.
[7] Pentru termenul acatist (?).
[8] În orig. „в҃" (=2), adică serviciul liturgic să fie săvîrşit de două ori.
[9] Inscripţia nu mai continuă.
[10] Inscripţiile au fost datate, cu probabilitate, după grafie, termenii „let⟨urghie⟩", „s⟨ărindar⟩", „ac⟨atist ?⟩, avînd o mai largă folosinţă din sec. al XVIII-lea.

VII 297

⟨Sec. XVII către sfîrşit ? — sec. XVIII⟩

Grafite pe stîlpul din naos, dinspre nord-vest pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

cu literă de 1 — 2 cm :

Dima.

cu literă de 1 — 3 cm :

Dana 3 [1]; Samfira (?) ...protausp.. [2]

cu literă de 0,6 cm :

Stana.

Pe stilpul din spre nord-est, pe latura de la sud, în partea superioară a scenei înfăţişînd „Milosteniile Sf. Filofteia" cu negru pe fond alb s-a iscălit zugravul :

Ilie [3].

În pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în naos, *cu literă de 1,3 — 4 cm :*

Radu.

cu literă de 1 — 3,5 cm :

Mătanie Radului Firrrrn [4] (sic).

cu literă de 1 — 3,5 cm :

Vlad [5].

---

[1] În orig. „г̃" (=3), adică numele să fie amintit de trei ori.

[2] Inscripţie parţial deteriorată; lectură incertă.

[3] Ilie zugravul a executat desigur scena în cuprinsul căreia apare semnat, probabil pe la 1750. Relevăm că T. Voinescu, *Un caiet de modele de pictură medievală românească*, în vol. *Pagini de veche artă românească*, III, p 168 şi 174, îl identifică cu un omonim al său din Teiuşu, j. Vîlcea, frate cu Ion zugravul.; să se vadă şi D. Mohanu, *Pictura murală a Bisericii Domneşti din Curtea de Argeş în lumina noilor cercetări efectuate în turla naosului*, în „RMM", MIA, XIII (1982), nr. 2 p. 24 şi foto fig. 3, la p. 25.

[4] La O. Tafrali, *Monuments — Arges*, p. 236, apare lectura „радꙋл ,мѣітанїе ... раахифир... † ррн ... ано Іована" (Radul, Meaitanie raahifir ... † rrn ... Iano ... Iovana). ce aminteşte de grupurile de litere încă vizibile „.. arr..; | avnd. g (= 3?) la alta io.t | .. t r t o(?) z n t u .. | .. r v r. pis az (?)..", înscrise între liniile ce marchează pomenirea unor nume.

[5] Inscripţiile au fost datate cu probabilitate, după grafie. numele „Vlad" fiind probabil înscris anterior.

* Aici şi-a însemnat numele şi „Preda logof(ă)t, ispisah; 1868 mar(tie) 20" grafit înscris pe fresca din sec. al XIV-lea (informaţie comunicată de prof. Dan Mohanu), ceea ce ridică unele îndoieli asupra datei uotată „҂аѡ̃н".

VII 298

⟨Cca 1750⟩

Inscripţie pe glaful ferestrei din altar; literă de 0,3 cm, cu alb pe fond albastru; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

[Aceast]ă[1] fereastră s-au înfrumuseţa[t] [1] | [de dumnea][2] lui, jupan Sandu Bucşăne[scul [1]] [3].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeş*, în BCMI, 1917—1923, p. 33; 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 239 (text cu alfabet chirilic şi trad. în l. franceză).

---

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

[2] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, şi O. Tafrali, *loc. cit.*, apare lectura „de jupan...".

[3] Inscripţia a fost datată după grafie, în vremea în care a fost restaurată pictura lăcaşului.

VII 299 **⟨Cca 1750⟩**

Inscripţie pe glaful celei de-a doua ferestre din naos, de pe latura de la sud; literă de 3 cm, cu alb pe fond albastru; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească)

† Această fereastră s-au înfrumu|seţat cu cheltuiala dumnealui jupan Ştefan | s(i)nŭ Balotă căpitanul [1].

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Drăghiceanu, *Biserica Domnească—Argeş*, în BCMI, 1917—1923, p. 33; **2** O. Tafrali, *Monuments — Arges*, p. 239 (text cu alfabet chirilic şi trad. în l. franceză).

---

[1] Inscripţia a fost datată după grafie, în vremea în care a fost restaurată pictura lăcaşului.

VII 300 **⟨Cca 1750⟩ septembrie 16**

Inscripţie pe glaful celei de-a doua ferestre din naos*. de pe latura de la nord; literă de 3 cm, cu alb pe fond albastru; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

† Această fereastră s-au înfrumu|seţat cu cheltuiala dumnealui jupan | Iordachie Bucşănescul căpitan; sep(temvrie) d(ă)nĭ 16 [1].

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeş*, în BCMI, 1917—1923, p. 33; **2** O. Tafrali, *Monuments — Arges*, p. 239 (text cu alfabet chirilic şi trad. în l. franceză).

---

[1] Inscripţia a fost datată după grafie, în vremea în care a fost restaurată pictura lăcaşului.
* Inscripţii cu un formular asemănător, dar în parte deteriorate, nemaipermiţînd o lectură coerentă după cuvintele „...dumnealui jupan", se găsesc şi pe glafurile primelor ferestre din naos, pe laturile de la sud şi de la nord ale lăcaşului.

VII 301 **1758**

Grafit pe o cărămidă din peretele de la nord al lăcaşului, în exterior, în cîmpul dintre cele două ferestre ale naosului; literă de 3 cm; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Hrizea da(scăl ?); 1758 [1].

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeş*, în BCMI, 1917—1923, p. 34 (cu litere chirilice); **2** O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 257 (şi cu litere chirilice).

---

[1] La O. Tafrali, *loc. cit.*, lectura „Hr⟨i⟩zea, v⟨ă⟩ l⟨eat⟩ 1751", cu evidente erori. Menţionăm că un „Hrizea dasc⟨ăl⟩, măn⟨ăs⟩t⟨irea⟩ Argeş" este atestat la 1786 iulie 12 (cf. *Catalogul manuscriselor*, IV, p. 101), probabil, acelaşi cu personajul relevat de inscripţia de mai sus.

VII 302 1773 septembrie 1 ... 1801 august 31 (7282 ... 7309)

Grafite pe stîlpul din naos, din partea de sud-est, pe latura de la est; literă de 1,5 cm, la limita superioară a registrului draperici; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Sima; l(ea)t 7282 [1].

cu literă de 1,5 — 3,5 cm :

7305 [2] (?).

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Sima.

cu literă de 1,5 cm :

Ioan, snu... [3]

cu literă de 0,2 — 2 cm :

Costandin.

cu literă de 1,3 — 4 cm :

Dicul Cădăilu [4] (?); l(ea)t 7309 [5].

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 36 (cu litere chirilice, în lectură parțială); **2** O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 237 (cu litere chirilice, în lectură parțială).

---

1 Corespunzător anilor 1773 septembrie 1 — 1774 august 31.
2 Ultima cifră greu lizibilă. La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, apare văleatul Ζτκ' (= 7320), corespunzător anului „1812". Văleatul corespunde anilor 1796 septembrie 1 — 1797 august 31.
3 Inscripție neinteligibilă.
4 Numele este scris după văleat.
5 Corespunzător anilor 1800 septembrie 1 — 1801 august 31. Inscripțiile au fost datate în limitele de timp amintite în text.

VII 303 ⟨Cca 1827⟩ octombrie 3 (?)

Inscripție scrisă în trecut cu alb, pe stratul de pictură executată de Pandeleimon zugravul, la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

... [1] [Episcop de] [2] Argeș, chiriu, chiru Grigorie ... | ... [1] o, 3 (?) octovrie ... [1] zograf Pandeleimon ... [1] | osteneala | ... [1] | Ioan [3] ... [1]

Textul după : Clișeele pe sticlă, nr. 3 123—3 128, în Fototeca Muzeului Național de Artă (fondul fostei Comisii a monumentelor istorice).

---

1 Inscripție ilizibilă.
2 Fragment restituit de noi.
3 Inscripția a fost datată în jurul anului în care Pandeleimon zugravul semnează lucrările de pictură executate la acest lăcaș. Menționăm că lectura inscripției redată de noi urmează în ordinea clișeelor : 3 123, 3 125—3 128 și 3 124.

VII 304 — 1827

Inscripţie ce era scrisă în trecut, deasupra uşii de intrare în naos, pe peretele de la vest; a fost înlăturată cu prilejul lucrărilor de repunere în valoare a picturii originare a bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Pandeleimon | zograf *; 1827 [1].

După : V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească din Argeş*, în BCMI, X—XVI (1917—1923), p. 38, foto. fig. 27. *Să se vadă şi :* 1 P. Popescu, *Vechile picturi de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş*, în „Românul", XLVI (1915), nr. 505, din 26 septembrie, p. 1; 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 239 (cu alfabet chirilic şi trad. în l. franceză).

---

[1] V. Drăghiceanu, *art. cit.*, p. 36—38, precizează că numele zugravului era înscris şi „sus pe turlă". Cercetările mai noi efectuate aici au dus la descoperirea, la baza turlei, sub fereastra de la sud, a inscripţiei „Pandeleimon | zograf; 1827" (cf. D. Mohanu, *Pictura murală a Bisericii Domneşti din Curtea de Argeş în lumina noilor cercetări efectuate în turla naosului*, în RMM, MIA, XIII (1982), nr. 2, p. 24 şi foto. fig. 4, la p. 26).

* Numele său este semnalat şi de N. I. Apostolescu, *O descoperire la Curtea de Argeş*, în „Viitorul", 1915, nr. 2 708, p. 1.

VII 305 — 1843 august 4 ... 1845

Grafite pe stîlpul din naos, din partea de sud-est, pe latura de la vest; literă de 1 — 3 cm; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Al⟨ecu⟩ [1] Lipănescu; 1843 avgost 4.
T. Verindeiu; 1845.

BIBLIOGRAFIE. O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 237 (cu litere chirilice).

---

[1] Întregirea după semnătura acelu aşi personaj, de la bis. Sf. Treime şi Coborîrea Duhului Sfînt, a m-rii Cozia, unde Alecu Lipănescu s-a iscălit în 1825 ianuarie 24 (cf. şi V. Brătulescu, *Călimăneştii*, p. 22).

VII 306 — 1634 (7142) februarie 9

Inscripţie pe montanţii din stînga şi din dreapta ai ancadramentului uşii de la intrarea în biserică, decupaţi dintr-o piatră de mormînt, de 170/51 cm; literă de 11 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

[Ενθαδε κειται ο δουλος] [1] του Θ(ε)ου | Γουλη, ε(k) κομης [2] Δηπαλητζας [3] kα(ι) εζησεν χρονους λς' k(αι) εκιμιθι [4] k(αι) εταφου | εις των ναω[ν] [5] Μεγαλου Νη|κολαου. Εγραψε ο Ιων, ο αδελφος του; τω Χ(ριστ)α 1634 φε(βρουαριου) 9, ζρμβ'.

⟨Aici zace robul⟩ lui Dumnezeu, Guli, din satul Dipaliţa şi care a trăit 36 de ani şi a murit şi s-a îngropat în biserica Marelui Nicolae. A scris Ion, fratele său; de la Hristos, 1634 februarie 9, 7142.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeş*, în BCMI, 1917—1923, p. 32 (text şi trad.); 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeş* p. 252 (text şi trad.); 3 D. C. Giurescu şi A. Pănoiu, *Feronerie veche românească*, foto. fig. 99.

---

[1] Inscripţia nu se mai păstrează; piatra a fost tăiată. Întregirea după O. Tafrali, *loc. cit.*

[2] În text „Κοσμη".

[3] V. Drăghiceanu, *loc. cit.* a citit „Γουληεκος Μηδηπαλητζας" (=Guliecos Midipaliţas). Relevăm că la O. Tafrali, *loc. cit.*, apare formularea „Γουλης Κοσμηδη[ς] Παλητσας" (= Gulis Cosmidis Paliţas). Precizăm că la redarea lecturii şi traducerii noastre am avut în vedere nu numai grafierea inscripţiei, ci şi faptul că în Grecia există o localitate *Dipaliţa* (cf. *Inscripţii— Bucureşti*, p. 486—487, nr. 588).

[4] În orig. pare să fie scris „ειγιμιθι".

[5] Inscripţie deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

VII 307

1819 ianuarie (14 ?)

Piatră de mormînt de 164,5/73 cm, în pronaos în partea din stînga; literă de 6 cm, în relief, într-un cîmp de 87/21 — 49 cm, în cîmpul dinapoi al lespedei; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Suptu această[1] piia|tră să odihne|scu oasele ră|posatei roa|bei lui D(u)m|nezeu, Stan|ca er(e)iţa; | şi s-a pris|tăvit la | anu 1819 | ianuarie | [14][2]... ?

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeş*, în BCMI, 1917—1923, p. 58, nota 1; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeş*, p. 243 (text cu alfabet chirilic şi trad. în l. franceză).

---

[1] În text „aceaceastă".

[2] Inscripţie deteriorată, ilizibilă; data a fost completată după O. Tafrali, *loc. cit.*, care a citit „dechemvrie 14". Menţionăm că la V. Drăghiceanu, *loc.cit.*, apare lectura „februarie 13".

VII 308

1839 noiembrie 21

Piatră de mormînt de 137/68 cm, în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 3,5 cm, în relief, într-un cîmp de 108/36,5 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

† Născută Tigveancă, apoi | Brătiiancă, prin lege am fostŭ | oarecînd soţie celui | iubit(u)lui, cinstită soţie, | Dincă Brătiianu, fostul | cluce(r)i mare; şi am vi(e)ţuit | cît au voit D(u)mnezeu, | întru armonie, foarte linişti(t). | Şi iară, cînd Acela au | găsitŭ cu cale, iarăşi i-a chemat | pă amîndoi, dea-rîndul, | cu milostivire | ne-au aşezat | într-această casă, | supt aceste pietri, | loc d(u)mnezăescu. | Şi cerem ertare | de la fiecare | suflet creştinesc. | Anastasiia Brătiianca, | ce au adormit la leat | 1839 no(e)mvrie 21[1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc—Argeș*, în BCMI, 1912, p. 96; 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 241—242 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză) și *Atlas*, pl. CXLV, fig. 1.

---

[1] În chenarul de pe laturile pietrei este scris, cu literă de 9,5 cm, un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 23).

VII 309 — 1844 februarie 10

Piatră de mormînt de 148/68,5 cm, în pronaos în partea din dreapta intrării; literă de 1,7 și 5 cm, în relief, într-un cîmp de 119/38 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Trudit în lume, | muncit în slujbe | politicești, | muncit în casă, | slăbit de trude, | griji cîmpenești, | cincizeci și șase de ani | cu munca am viețuit | și alt nimica din | ostenele n-am dobîndit. | Iar după moarte îmi amŭ | odihna cu D(u)mnezeu, | eu Brătiianul bi(v) vel | cluceri mare, în locul mieu, | supt această piatră, | într-a(s)tă casă, chiar ca în cer. | Și al mieu suflet fie | în D(o)mnul, precum în ceri. | Costandin, cel ador- | mit la leat 1844 fevruarie 10 [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc—Argeș*, în BCMI, 1912, p. 96; 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 242 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

---

[1] În chenarul de pe laturile pietrei este scris, cu literă de 10,5 cm, un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 23).

VII 310 — ⟨Înainte de 1845⟩

Piatră de mormînt de 162,5/73 cm, în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 6 cm, în relief, într-un cîmp de 52/25 — 56 cm; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Suptŭ această piiatră | să odihnesc oase|le răposatei roaba | lui D(u)mnezeu, El | enca; și s-au | pr[istă][1]vit | [la leat 18⟨...⟩] [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 58, nota 1; 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 240 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea după O. Tafrali, *loc. cit.*

[2] Inscripție deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.* La O. Tafrali, *loc. cit.*, apare lectura „la [anul]...", autorul propunînd datarea pe care am adoptat-o și noi.

Inscripție ce era scrisă în trecut, în pronaos, pe peretele de la vest, într-un filacter ținut de un arhanghel, înfățișat în partea din dreapta intrării în bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Drept între-aceste morminte, ce sînt cu pietri | acoperite să odihnescŭ oasele | robilor lui D(u)m(n)ezeu, Costandin Brătiianu, mare[le] [1] | clucer [și ale] [1] d[umneei] [1] coco[ana] [1] Nastasiia, [maria | cluceriasⁱ⟨a⟩-și a[le] [1] dumnaei Elencă, soție ... u ... e lui a ... iar [T]eodor Brătiianu ... [lu] zugrăvit această tindă [1]] [2].

3. d[umneei]] dumneaei D [3]; maria] mare D; 3—4. cluceriás⟨a⟩] clucereasa D; 4. a[le] dumnaei] a D; Elencă] Elencăi D; soție] sora lor D; 4—5. ... u ... tindă] *om.* D.

Textul după : o fotografie la O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curt a de Argis*, Atlas, pl. CXII, fig. 1 (vol. II) și p. 240 (transcriere cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză, vol. I).
Să se vadă și : V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 58, nota 1.

[1] Întregirea după transcrierea cu alfabet chirilic, la O. Tafrali, *loc. cit.* (vol. I).
[2] Inscripția a fost datată după O. Tafrali, *loc. cit.* (Atlas).
[3] Sigla D, reprezintă studiul lui V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

VII 312 — 1845 mai 10

Piatră de mormînt de 150,5/59 cm, în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 4 cm, în relief, într-un cîmp de 126,5/35 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

† Lipsită fără vreme | de a soarelui lumi[nă], [1] | a mia inimă geme | și sufletul suspină | [5] gîndind la fii, la soțul | ce în lume am l(ă)sat. | Cu maicu-mea cea bună, | în neagră lăcuință, | rugăm noi înpreună | [10] înalta providență | să ⟨le⟩ [2] adaoge zile | ce mie mi-au luat. | Elenca Brătiianca, | ce fu adormit(ă) la leat 1845 | mai 10, în vîrstă de ani 24 [3].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc—Argeș*, în BCMI, 1912, p. 96; 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 240—241 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă; întregirea după O. Tafrali, *loc. cit.*
[2] Omis.
[3] În chenarul de pe laturile pietrei este scris, cu literă de 9,5 cm, un text liturgic (să se vadă Anexa, I, nr. 23).

VII 313

Inițiale înscrise pe o piatră de tuf calcaros, de cca 23/35 cm, fixată pe fațada de la sud a naosului, la extremitatea dinspre vest a arcului în consolă; literă de cca 10 cm, săpată; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

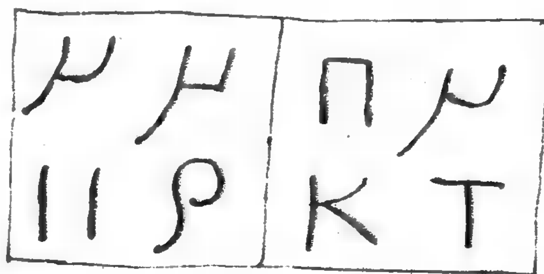

Fig. 31 — Sigle grecești de la Biserica Domnească

ν[1][μ][2] | [π][3] μ[4] || [η][5] ρ | k [τ][6].

n [1]⟨m⟩ [2] | ⟨p⟩ [3] m [4] || ⟨i⟩ [5]r | k ⟨t⟩ [6].

După: V. Drăghiceanu, *Comunicări. Inscripție de la Biserica Domnească din Curtea-de-Argeș*, în BCMI, XXIV (1931), p. 91 (desen de arhitect G. Sterian).

---

[1] Inițialele, atît cît se mai poate desprinde din original, nu au fost figurate cu exactitate — după conturul lor — în desenul arh. G. Sterian.

[2] Siglă ilizibilă în original, o redăm după desenul de față; ea ar putea fi și „ν" (= n).

[3] Siglă ilizibilă în original, o redăm după desenul de mai sus.

[4] Siglă greu lizibilă în original; ar putea fi și „ν" (= n).

[5] Siglă parțial lizibilă în original, o redăm după desenul de mai sus.

[6] Siglă ilizibilă în original, o redăm după desenul de mai sus. Amintim că litera „ν" (n), apare într-o formă apropiată de a siglei înfățișată în desenul în cauză, atît în texte paleografice, cît și în epigrafie, încă înainte de zidirea Bisericii Domnești; cf. spre exemplu, V. Garthausen, *Griechische Paleographie*, II (tabel 11), ed. 1978; cf. și G. Millet, *Inscriptions de Mistra*, pl. XIV—XV (text din 1315), pl. XVIII—XIX (texte din 1320—1322). Inițiale de acest fel sînt prezente, uneori, și în inscripții din sec. XV—XVII, de pe obiecte existente la noi (cf. pentru originalele textelor epigrafice datate 1463 și 1654, referințele din vol. *Inscripții—București*, p. 584, nr. 775 și p. 736—737, nr. 1 101). În faza actuală a informațiilor noastre nu dispunem de date certe, pentru a le încadra — cronologic — într-o anumită perioadă. Ele ar putea aparține și vremii lui Neagoe Basarab, din anii zidirii m-rii Argeșului.

VII 314 — 1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305)

Cruce funerară de piatră de 115/41 cm, încadrată în zidul de incintă al lăcașului, în exterior, pe latura de la est, în dreptul șoselei; literă de 4 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

[Supt a] [1]ceastă | sf(î)ntă c|ruce să o|dihnesc | [5] oaseler |oabi(i) lui | D(u)mnezeu, | Zoița; | 7305. | [10] Safira, Ion, | Oprea, Vi|laia.

---

[1] Inscripție deteriorată.

VIII 315 **⟨Cca 1787–1792⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 3,8 cm, cu alb pe fond albastru închis, în dreptul lor; la bis. Sf. Voievozi (Bis. Flămînzești).

Parthenie [arhimandrit] [1];
Cozma arhereu;
Ioan deaconu;
Stanca deaconeasa [2].

BIBLIOGRAFIE. **1** C. N. Mateescu, *Mitropolitul, Cosma*, în BOR, 1932, p. 588; **2** I. C. Filitti, *O lămurire despre mitropolitul Munteniei Cozma Popescu și biserica din Ursoaia (Buzău)*, ibidem, LI (1933), p. 201; **3** Elena Schuller, *Monografia suburbiei Flămînzești* (în *ms.*), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 476, f. 504.

---

1 Inscripție, deteriorată, ilizibilă.

2 Inscripțiile au fost datate începînd din jurul anului în care episcopul de Buzău, Cosma, este ales mitropolit și pînă la sfîrșitul păstoriei sale, corespunzătoare vremii în care Partenie a fost arhimandrit la m-rea Argeș.

VIII 316 **1792**

Inscripție pe clopotele ce au existat în trecut la bis. Sf. Voievozi (Bis. Flămînzești).

Acest clopot s-a făcut de Cosma episcopul Buzeului și s-a dat la biserica noastră ot Curtie de Argiș; și s-au dat metoh la sfînta mănăstirea, 1784; iar acum, anul 1792, s-au prefăcut de robu lui Dumnezău, Partenie arhimandrit argișanu [1].

Textul după: C. N. Mateescu, *Însemnări despre originea ardeleană a mitropolitului Cosma*, în BOR, L (1932), p. 589.
Să se vadă și: Elena Schuller, *Monografia suburbiei Flămînzești* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 476, f. 505.

---

1 Clopotele, cel mare și cel mic, au fost luate de armata germană în 1917.

VIII 317 **1805 (7313) mai 20**

Cruce de lemn sculptat, de 38/24 cm, păstrată în altar; literă de 1,6 cm, în relief, pe una din fețe; la bis. Sf. Voievozi (Bis. Flămînzești).

73|13, | mai 20. | Matei, | Stanca, | [5] Alisand|ru, Ioan.

IX 318 **⟨Cca 1800—1806⟩**

Pisanie în partea superioară a fîntînii; literă de 5 cm, cu roşu închis pe fond alb; la Fîntîna „Meşterului Manole".

Cursul apei din fîntînă, cînd iaste rĕce şi bună,
La ia mult norod să adună | ca setea să-ş potolească,
Inima să-ş răcorească, vederea să-ş veselească, |
Şi cine bea mulţămĕşte şi pre ctitori proslăvĕşte,
Cu toţii îi fericĕşte; | şi pînă cînd apa curge,
Pomenirea nu să stinge, ci şi mai mult să adaoge, |
Că curge cu-ndestulare; aceasta sfîrşit nu are;
Să ia să bea fieş care. | Acest izvor era tăinuit,
Din vechime negîndit, pînă acum cînd s-au înnoit, |
Făcîndu-să întîu cercare, pentru gustul care-l are;
Aşa au şi găsit cu cale, | că-ndată cum o au aflat,
Într-acest loc o au mutat. Bun lucru, cu adăvărat. |
Prea sfinţiia sa stăpînul Iosif 1-⟨ul⟩ episcopu cu Meletie iconomu, |
Căci şi aici s-au ostenit şi nu puţin au cheltuit,
La cişmelele ce-au făcut, | cum şi alte lucruri multe,
Cu mari chieltueli făcute, pre afară şi în curte [1].

BIBLIOGRAFIE. **1** N. Iorga, *Inscripţii*, I, p. 154—155; **2** I. Panţurescu, *Argeş*, p. 53—54; **3** T. Pamfile, *Inscripţii*, în „Miron Costin", III (1915), p. 159—160; **4** D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleşoiu*, în „Bul. Ep. Argeş.", III (1928), nr. 3—4, p. 12, nota 1; **5** Idem, *Schituri*, p. 25, nota 1; **6** R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1953, p. 595—596; **7** Al. Alexianu, *Din literatura epigrafică*, ibidem, 1968, p. 873—874; **8** [N. Şerbănescu], *Mînăstirea Curtea de Argeş*, pl. fig. 50.

---

[1] Inscripţia a fost datată în perioada de la prima atestare a zidirii unei fîntîni de către episcopul Iosif şi pînă în jurul anului cînd s-au terminat o bună parte din construcţiile ridicate de înaltul prelat la Argeş. Textul a fost retuşat. Menţionăm că P. Chihaia, *Din cetăţile de scaun*, p. 128, nota 151, lasă să se înţeleagă că textul în cauză este o rescriere a pisaniei originale de la această fîntînă, care se află acum la muzeul din Curtea de Argeş (nr. **319**).

X 319 **1800**

Pisanie pe o piatră de 80,5/65 cm; literă de 3 cm, în relief; provine de la o veche fîntînă *; a fost păstrată şi în incinta Fabricii de luminări din oraş; la muzeul din Curtea de Argeş, nr. inv. 146.

Această apă limpede şi lină,
Din firea ei rĕce şi bună,
Vederii mult veselitoare,
Şi setii potolitoare,
Din izvoarele adîncului
S-au scos în faţa pămîntului,
De Iosif smeritu episcopul
Cu Meletie, bunu iconomul,
Ca cine va bea să mulţămească
Şi pre ei să-i pomenească.
Că pentru aceasta s-au îndemnat
Şi la-cestu locu bun o au mutat,
Unul, adecă dîndu cheltuiala,
Iar celalaltu puindu osteneala;
Annul 1800.

BIBLIOGRAFIE. **1** N. Iorga, *Inscripţii*, I, p. 154; **2** I. Panţurescu, *Argeş*, p. 54; **3** Al. Alexianu, *Din*

literatura epigrafică, în GB, 1968, p. 873; 4 C. Şerban şi N. Moisescu, *Curtea de Argeş în documente*, foto. fig. 38 şi text; 5 G. Georgescu, *Date cronologice din istoria oraşului Curtea de Argeş*, în ,,Stud. com.'', Argeş, II (1987), p. 77.

---

* Un vizitator al m-rii Argeşului la 1813 releva că în afară de ,,cişmeaua cu trei şipote'' — probabil, aceea cunoscută ca *Fîntîna meşterului Manole*, mai sînt ,,şi alte două'', lîngă pîrîul ,,Valea Iaşului'', unde se află ,,o piatră pe care este scris: Cine bea din această apă să pomenească, să vază că din izvor adîncu este scoasă pre faţa pămîntului'' — referiri la cuprinsul rîndurilor 5—6 din prezentul text (nota vizitatorului menţionat, la I. Corfus, *O descriere a mînăstirii Curtea de Argeş, din anul 1813*, în RIR, XV (1945), fasc. II, p. 220).

X 320

⟨Cca 1370—1400⟩

Fragment de piatră de mormînt de 26/30 cm; literă de 8 cm, săpată; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească); la muzeul din Curtea de Argeş.

...[1] <вѣ>чна мѹ[2] <памѧт>[3]...[1]

...veşnica lui ⟨pomenire⟩...

BIBLIOGRAFIE. P. Ch[ihaia], *Contribuţii*, în GB, 1963, p. 64 (fragm. în l. slavă şi trad.).

---

[1] Inscripţia nu se mai păstrează.

[2] Inscripţia a fost datată după grafie, în perioada ce a urmat după încheierea lucrărilor de zugrăvire a lăcaşului.

[3] Întregirea a fost făcută de noi. Să se vadă în acest sens şi P. Chihaia, *loc. cit.*

X 321

⟨Cca 1370—1400⟩

Inscripţie pe trei fragmente dintr-o piatră de mormînt; literă de 7 cm, săpată; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească); la muzeul din Curtea de Argeş *, nr. inv. 23 bis.

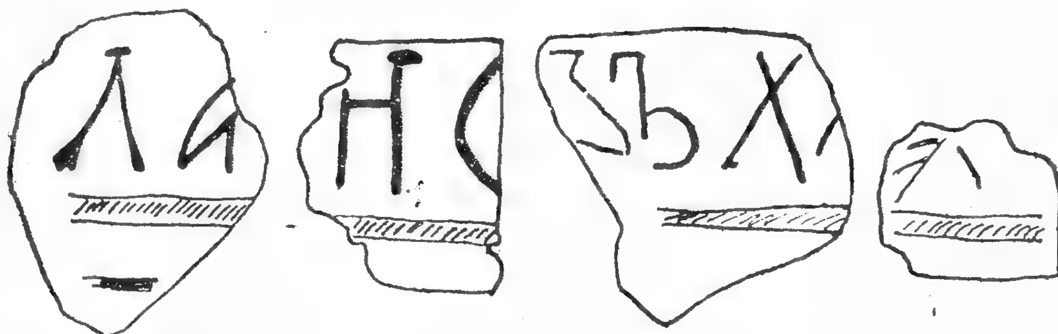

Fig. 32—Inscripţie-fragment de la Biserica Domnească.

...[1] лаис[2]...[1] въ Х(рист)а[3]...[1]

... lais .... în Hristos ...

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Cronică. Săpăturile de la Curtea de Argeş*, în RI, VI (1920), p. 178 (fragm. în transliteraţie); 2 Idem, *Descoperirea de la Argeş*, în NR, XV (1920), nr. 173, p. 1 (fragm. în translitera-

ție); **3** Al. Lăpădatu, *Mormîntul lui Basarab-voivod cel Bătrîn*, în „Înfrățirea", Cluj, I (1920), nr. 42, p. 2 (fragm. în transliterație); **4** A. Savela, *Importantele descoperiri de la Curtea de Argeș*, în „Izbînda", II (1920), nr. 633 și 634, p. 1 (fragm. în transliterație); **5** G. I. Brătianu, *Les fouilles de Curtea de Arghesch (Roumanie)*, în „Rev. arh.", Paris, XIII (1921), p. 7 (trad. în l. franceză); **6** A. Savela, *Descoperirile istorice de la Curtea de Argeș*, p. 15 (fragm. în transliterație); **7** C. Kogălniceanu, *Bis. Sf. Nicolai*, în CL, 1922, p. 727 (fragm. în transliterație); **8** V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 44 (fragm. în l. slavă, trad. și foto. fig. 32, la p. 43 și fig. 33, la p. 44); **9** Idem, *Cele mai vechi inscripții românești*, în AGR, 1927, fig. 2, după p. 50; **10** Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 87 (fragm. în l. slavă și trad.); **11** C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, I, p. 405 (fragm. în l. slavă); **12** P. Chihaia, *Contribuții*, în GB, 1963, p. 62—63, nota 110 (text și trad.); **13** Idem, *Din cetățile de scaun*, p. 28, nota 119 (fragm. în l. slavă); **14** C. C. Giurescu și D. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II, p. 30 (text).

---

[1] Inscripția nu se mai păstrează, piatra fiind spartă.

[2] C. Kogălniceanu, *loc. cit.*, și V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, au citit „[В]ла[д]ис[лавь]" (=Vladislav), lectură acceptată și de o parte dintre ceilalți editori ai inscripției. Dar, P. Chihaia, *Contribuții*, loc. cit., a restituit formularul „а въ Ха Ба ⟨б⟩ла(godbre) и c(amodrajavni)" (= iar întru Hristos Dumnezeu, binecredinciosul și însuși stăpînitorul), lectură ce nu poate fi acceptată, deoarece literele „ла" (= la) și „ис" (= is), sînt scrise în continuare fără spațiu între ele.

[3] Inscripția a fost datată după grafie, în perioada ce a urmat după încheierea lucrărilor de zugrăvire a lăcașului. Amintim că C. L. Dumitrescu, *Le voivode de la fresque de S. Nicolae, Argeș*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 541—558, a apreciat că fragmentele lespedei mormîntale cu numele *Vladislav* aparțin criptei voievodului Vladislav I.

* În colecțiile muzeului se mai păstrează un fragment de piatră de mormînt de 15,5/13 cm, pe care sînt săpate, cu literă de 6,5 — 7 cm, siglele „. . . са . . ." (= . . . sa . . .), datînd, probabil, tot din ultimele decenii ale sec. al XIV-lea.

X 322 ⟨1668 după mai 20—1672; 1679 aprilie 26 — 1708⟩

Cruce de piatră, fragment de 63/56 cm; literă de 5 cm, în relief, pe partea din spate a piesei; a fost găsită pe locul din apropierea casei prof. Tănăsescu, în preajma liniei de cale ferată *; în trecut se afla în cartierul Olarilor; a fost păstrată și în incinta internatului gimnaziului de băieți; la muzeul din Curtea de Argeș.

Cu bl(a)goslove|nia mitropoli|tului, chir | Theod(o)sie s-au rîdicatu [1] [această cruce] [2] . . . [3].

BIBLIOGRAFIE. **1** R. Ilie, *O troiță din secolul al XVII-lea*, în RI, XIII (1927), p. 380; **2** D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 97; **3** G. Georgescu, *Cronologie argeșană de la prima atestare documentară pînă la 1848*, în „Stud. com.", Argeș, I (1980), p. 104—105.

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, în timpul păstoriei mitropolitului Teodosie.

[2] Întregirea după D. Bălașa, *loc. cit.*

[3] Inscripția nu mai continuă.

* Informație comunicată de Gh. Zigoneanu din Curtea de Argeș, fost salariat al muzeului. P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 50, relevă că piatra a fost descoperită în punctul „Valea lui Stanislav", ce corespunde zonei *Flămînzești (Simidreni)*.

DĂEȘTI, com. Dăești

323 **1801 (7309) martie**

Cruce de lemn sculptat de 33,5/18,5 cm; literă de 1,5 cm, în relief, pe suportul piesei; crucea se află în proprietatea pr. Ioan Druțu.

Mușatŭ | diiaconu;

pe altă latură a suportului piesei, cu literă de 1,2 — 1,5 cm, săpată:

Martie | 7309 [1].

[1] Pe baza suportului crucii se mai află o inscripție din 1826.

324 **1826**

Pe crucea de lemn cu inscripția de sub nr. precedent se mai află un text cu litera de 1 — 1,3 cm, cu negru pe fond alb, pe baza suportului piesei.

Această sfîntă | cruce s-au zugră|v(it) cu cheltuiala | preotului Radu.
Ioan zugr(av); | 1826.

DEAGU DE JOS, com. Recea

325 **1833 iunie 20**

Icoană de lemn de 49,5/36,5 cm, reprezentînd în cîmpul central scena Învierii lui Iisus, iar în partea superioară Sfînta Treime, încadrate de alte 11 scene liturgice; păstrată în altar; literă de 0,2 — 1,5 cm, cu cerneală neagră, pe partea din spate a piesei; provine de la vechea biserică *; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1833 iunie 20. | † Drăghici... [1].

[1] Inscripție neinteligibilă.
* Tot de la vechea biserică provine o icoană de lemn de 74,5/58 cm, reprezentînd în cîmpul central Adormirea Maicii Domnului, iar în partea superioară, pe Iisus, păstrată în altar, cu inscripția „L(ea)t 18[3]2 avgustu...”.

DEAGU DE SUS, com. Recea

326 **1765 (7273) mai 20**

Pisanie pe o piatră de 72/120 cm, fixată în partea superioară a ancadramentului de lemn al ușii de intrare în biserică; literă de 5,5 cm, în relief, pictată cu negru și inițiale cu roșu, pe fond alb; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiiiului și cu îndemnaria D(u)h(u)lui Sf|înt. Ridicatu-s-au aciastă sfî(n)tă și dumnezeiască biserică, care să cin|stește hramu Adormirii Născăto(a)rii de Dumnezeu; s-au înfru(mu)sețatŭ du|pre cum să vede, cu toate cele t(r)ibuincioase, de robii lui Dumn(e)zeu, | [5] Șărbu, Niacșa, Ioan i(e)rodiiac(on), Mariia ier(e)iț(a), Ioan i(e)rodiiac(on), Dum(i)t(r)ana er(e)ița, | Neagoe, Rada, pentru ca să le fie pomenire în veci, nesăvîrșitŭ. | Și s-au ri(di)cat în zilele prialuminatu(lu)i, priaînnălțatului [1] domnului | nostru, Ion Ștefan Miha(i) Racoviț(ă) v(oe)v(o)d, fiindu mit(r)opolit priasfinți|ia sa, chiriu, chir Grigorie a toată Ougrovlahiia, cînd unbla | [10] m(e)s(e)ța mai 20 v(ă)leat cel mar(e) 7273, iar de la H(risto)s 1765.

BIBLIOGRAFIE, I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 211—1 212 (cu foto. la p. 1 211).

[1] În orig. „priaînnălțatuilui".

327 **1782 iunie 8**

Pisanie în pronaos pe peretele de la vest, deasupra ușii de intrare în biserică, într-un cîmp de 74/65 cm; literă de 3,2 cm, cu negru pe fond maroniu-roșcat; inscripția a fost retușată în bună parte în 1946; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Această sfîntă și d(u)mneză|iască bisiari(că) unde să präz|nuește hramu Adormirea Născă|toari(i) de Dumnezeu și Pururia Fecioari [1] | [5] Mari(i) s-au zugrăvitŭ cu to(a)tă [2] | cheltueala, pre cum să vede, de robi(i) [3] | lui D(u)mnezeu, Șărbu, Neacșa [4], | Neagoe, Rada, Ioan erodiacon, | Maria dieconeasa, în zilele prea| [10] înălțatului nostru domn, | Nicolae Costan(din) Caragea [5] v(oe)v(od), | luna iune 8 [6]. | Marin log(ofăt), Safta log(o)f(eteasa); 1782. | Iordache zugravu, Manole erod|iacon zugravii [7].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 212.

[1] Particula „ri" a fost retușată.
[2] Cuvînt retușat.
[3] Cuvintele „de robi(i)" au fost retușate.
[4] Literele „eacșa" din onomasticul „Neacșa" au fost retușate.
[5] În orig., în urma retușării inscripției, s-a scris „Caravia".
[6] Cu cifre arabe.
[7] Parte din literele textului de la rîndul 8, „rodiacon...zugravii", au fost retușate și rescrise.

328 **1785**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, în partea superioară a firidei, într-un cîmp de 10/39 cm; literă de 1,5 cm, cu alb pe fond albăstrui; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Pomenește preote și | zugravi(i): Manole erode[acon], | erodiacon ⟨sic⟩ Iordache, Oprea; | vă leat 1785 [1].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 212.

---

[1] Cu cifre arabe.

329 **1785 septembrie**

Inscripție în nișa de la proscomidie, pe latura de la est; literă de 6,5 — 9 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

L(ea)t 1785 | septem(vrie); | dia(co)nŭ Ma|nole.

330 **1845**

Icoană de lemn de 68/51 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, în altar pe catapeteasmă, deasupra ușilor împărătești; literă de 1 — 1,8 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1845. | Radu zugravu.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 212.

331 **1847 aprilie 10**

Icoană de lemn de 93/71 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga;

inscripția nu mai este lizibilă, fiind acoperită de rama cu geam a obiectului; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1847 aprilie 10; Grigorie zugrav.

După : I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 212.

332 **1714 (7222) iulie 8**

Cruce de piatră de 160/53/24/18,5 cm, așezată în incinta lăcașului, pe latura de la sud; literă de 4 cm, în relief; datează, probabil, din timpul existenței unei biserici mai vechi; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Cu vriarea Ta|tălui și cu a|jutoriul Fiiu|lui și cu îndem| narea Sf(î)ntulu|i D(u)hŭ, rîdic|atu-s-au aceas|tă cinăst|ită cruce în | hramul Sf(î)nt|ului Nicolae, | în zilele lu| Io Sștefa|nŭ ⟨sic⟩B(asara)b voe-| vod. Și s-a ost

Pe latura din stînga:

enitŭ ro|bi lui Dumn|ezău, Radu, St|anca, erei Iv| an, Voica, er|ei Badiul, M|ariia, erei | Micul, Cîr|stia, Despa, | Soare, Pău|na Frîncul, | Ana, Mariia, | erei Vla(i)c|ul, Stana, Ivana.

Pe latura din dreapta:

Iulie d(ă)ni 8, | leat 7222. | Ionŭ [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inițiale și monograme*, în MO, 1965, p. 578—579; 2 I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 865 (cu foto. fig. 1, după p. 868).

---

[1] Nume scris cu literă de 2 cm, săpată, probabil al unui meșter pietrar.

DEALU BISERICII, com. Uda

333 **1836**

Pisanie pe o piatră de 93/76 cm, fixată în peretele de la est din pridvor, deasupra intrării în biserică; literă de 3 — 5,5 cm, în relief; la bis. Sf. Voievozi și Cuvioasa Paraschiva.

† Întru slava sf(i)ntii cei de | o fii(n)ţă, nedespă(r)ţită, de vi|iaţă făcăto(a)re ş(i) ne(de)spă(r)ţită | Troiţă, întru cin(s)tia ş(i) lauda preac|ur(a)ti(i) stăp(în)i no(as)tre de Du(mne)z(eu) Născăt(oa)r(e) | şi cu puteria Fe(c)io(a)rii, M(a)ici (?) s-(a)u z(i)ditŭ acea(s)tă | sf(întă) b(iserică) di(n) t(e)m(e)l(i)e, ⟨h⟩ramu Mari(i) Vo(ie)v(o)z(i) ş(i) | Cuvio(a)sa Para(s)ch(i)v(a), carea d(umnealui) l(o)g(o)f(ă) |tul A(n)ghelŭ, Dumitr(a) soţi(a) ... [1] Du|mit(r)i, A(n)tonŭ, Flor(ea), Dumitru [2], A(n)ghelŭ, F|lor(ea). Şi l(ea)tŭ 1832 începută şi c(u) che|lt(u)iala s-au f(ă)c(u)tŭ pînă ⟨la⟩ [3] leat | 1836, cumŭ ⟨să⟩ [3] v(e)de, în z(i)le(le) d(omnului) Ionŭ Gl(i)gor|iu| | D(imitrie) Ghica voiv(o)d ; Ilarionŭ episc(o)p Arge|ş(ului)|.

Pe bordura din partea superioară a pietrei, pe latura din dreapta şi în partea inferioară a pisaniei s-au adăugat numele :

Drăcuş(i)nŭ e(reu), Gore e(reu), Dumitre, Ionŭ e(reu) ; | [Statie] [4], Tudorache, Radu, Micu [5] (?) ; | Ionŭ ... [6] Mari.. [6] ş.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meşteri zugravi—Argeş*, în GB, 1962, p. 508.

---

[1] În text sînt figurate literele „d i e c l e r ă p", ce i-au sugerat lui V. Brătulescu, *loc. cit.*, lectura „d-sale (?) ierei" răp(osat ?).
[2] În text „Dumitdu".
[3] Omis.
[4] Inscripţie parţial acoperită cu mortar ; lectura după V. Brătulescu, *loc. cit.*
[5] La V. Brătulescu, *loc. cit.*, lectura „Marcu".
[6] Inscripţie acoperită cu mortar.

DEALUL VIILOR, com. Poiana Lacului

334 **1847**

Clopot de 40 cm înălţime şi 42 cm diametru, suspendat în clopotniţa de pe latura de la vest a lăcaşului ; literă de 1 şi 2 cm, în relief, în cîmpul piesei ; la bis. Sf. Teodor Tiron.

Лиѳенно Андреомъ Шаудтъ у Пешти ; 1847 [1].

Turnat de Andrei Şaudt la Pesta ; 1847.

---

[1] Pentru meşterul Andrei Schaudt, cel ce a turnat şi clopotele de la bis. Sf. Dumitru din Bîrlogu, Stoeneşti — 1847 şi de la bis. Mîntuleasa, Craiova — 1839 ş.a., să se vadă şi observaţiile lui C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 890, nota 10 ; cf. şi Şt. Ciuceanu, *Raport*, în ACMI, pe 1915, p. 169.

DEDULEȘTI, com. Morărești

335 **1838 decembrie 4**

Icoană de lemn de 41,5/32,5 cm, reprezentînd Învierea Domnului, păstrată în altar; literă de 0,5 cm, cu alb gălbui pe fond verzui închis, în cîmpul inferior al obiectului; provine de la o veche biserică ce a existat în trecut *; la bis. Cuvioasa Paraschiva și Sf. Treime **.

Pătru, Stana; dechemvr(ie) 4, | 1838[1].

[1] Din aceeași vreme se mai păstrează o icoană de 37/31,5 cm, reprezentînd Nașterea Domnului, aflată în altar, cu inscripția „Barbu, Iana".

* Relevăm că, de la această biserică mai provine o icoană de lemn de 72/46 cm, reprezentînd Sf. Paraschiva, între arhangheli, cu o inscripție, în parte deteriorată, din care se mai deslușește „... Mari ... Ștefanŭ, Dob[r..] | Dum[i]tr...", ce datează din primele decenii ale sec. al XIX-lea.

** La acest lăcaș se mai păstrează o cruce de lemn sculptat de 31/22 cm, probabil o replică după crucea din 1794 decembrie 10 aflată la biserica din Drăgioiu—Olanu, j. Vîlcea. Inscripția „Marinŭ, Păuna, | Vladu | ereu", iar pe suportul piesei „Mușatŭ | diiacon" redă întocmai textul obiectului amintit, cu excepția datei, care nu a fost indicată. (cf. nr. 356).

DELURENI, com. Stoilești

336 **1840**

Pisanie pe o piatră de 100/67 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică, într-o nișă; literă de 6 cm, în relief și conturată cu negru; la bis. Intrarea în biserică.

† Această s(fîntă) beserică ce | să prăznuește Intraria în bes[e][1] rică a Maici(i) lui D(u)m(n)ez[eu][1] | s-au făcut cu osîrdiia și che |[5] ltuiala[2] dumnialor, căpita|nu Gheorghie Dănicel și | soțiia d(umnealui), Mariia, în zile(le) priaînălțatului nostru d(o)[mn][1], | Io Alecsandru Dimitrie |[10] Ghica v(oe)v(o)d, cu blagoslove|niia preaosfinţitului chir[iu][1], | chir, Ilarion episcopu | Argeșului; | 1840.

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] În text, în urma conturării literelor cu vopsea, s-a scris „m|ltuiala".

337 ⟨Cca 1840⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 68,5/83 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond cenușiu; inscripția a fost retușată în unele locuri; la bis. Intrarea în biserică.

Morți : | Maria, | Zmăranda, Ioan, | Scarlat, Gheorghie, | [5] Elena, Stana, | Safta, Marina | și cu tot neamul lor. |
Morți : | Gheorghie, | Elena, Zmăranda, | Elena, Dimitrie, | [5] Anca, Costandina, | Iordache, Thoma, Ioan, | Lucsandra, Păuna, Elena, | Iordache, Mariia, Zoița, | Elena, Ilinca și cu [1] ... [2]

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului cînd a fost clădit și zugrăvit lăcașul.
[2] Inscripție deteriorată.

338 1840 (7348) februarie

Icoană de lemn de 82/61,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, în pronaos, în partea din stînga, pe peretele de la est; literă de 1 — 1,3 cm, cu alb pe fond verzui; la bis. Intrarea în biserică.

Liat [1] | 7348, | 1840 [2], | fevruare. | Pop(a) Nico|lae zugrav; | Ilie zugrav | Teișanu.

---

[1] Cuvîntul se repetă în partea opusă, pe altă coloană.
[2] Anul „1840", precedat de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. **19**), și pe icoana Sf. Ioan Botezătorul, din pronaos în dreapta. De asemenea, data „1840 fev(ruarie)", pe icoana Maicii Domnului și a Sf. Ioan, ce se află tot în pronaos.

DÎNGEȘTI, com. Berislăvești

339 1820 martie 25

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 4 cm, cu maroniu pe fond alb, într-un cîmp de 41/103 cm; la bis. Buna Vestire.

Pisanie * | † a biserici(i) Dînghești, hramul Bunei Vestiri | și al Sfinților Voivozi, cu ajutorul Maica | Precistei, rugăm pre d(umneavoa)stră

ca să ne ajute | [5] pentru toată osîrdiia sfîntului locaș acestuia | ca să săvîrșim pentru a fi spre pomenirĕ celor | ce s-a(u) ostenit pînă acum și mai înainte, care acum | s-au săvîrșit toate lucrările prin d(umnea)lui boer | Sandu Biserică și David; anul 1820 martie 25.

* Textul a fost retușat cu prilejul unor lucrări de refacere a lăcașului.

340 **⟨Cca 1820⟩**

Pomelnic pe peretele de lîngă proscomidie; literă de 2,5 — 5 cm, cu negru pe fond cenușiu, într-un cîmp de 50/42 cm; la bis. Buna Vestire.

Pomelni[cul] [1] ... |...| ... [2] Sand[u] [1] ... [2] | Gheorghe ... [2] Luța | ... [2] Mariia, Ioan | ... [2] Gheorghe ... [2] Mariia, | S... [2] Țirța (?), Mihai ... [2] Sima [3].

Pe petetele de la proscomidie, cu literă de 3,5 cm, într-un cîmp de 23/32 cm:

... | ... | ... [2] Nicolae ... [2] | [5] Mariea, Sandu, | Niculae, | Ilie [3] †

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripție deteriorată.
[3] Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anului cînd a fost zugrăvit lăcașul.

341 **⟨Cca 1820⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe peretele de la vest; literă de 7 cm, cu negru pe fond cenușiu, în dreptul lor; la bis. Buna Vestire.

A... [1];
David; | ... [2];|
Sandu Bise|rică; | Luța [3]; |
Saftha [4].

[1] Inscripția din dreptul personajului feminin, reprezentat în pictura murală, nu se mai păstrează.
[2] Inscripția din dreptul copilului înfățișat lîngă David nu se mai păstrează.
[3] Luța, copilă, este reprezentată în dreptul lui Sandu Biserică.
[4] Inscripțiile au fost datate în jurul anului cînd a fost zugrăvit lăcașul.

DOBREȘTI, com. Dănicei

342 **⟨După 1832⟩**

Pisanie în pridvor, pe peretele de la est, deasupra intrării în biserică; literă de 2,2 cm, cu negru pe fond gălbui, într-un cîmp de 62/99 cm, într-o nișă; inscrip-

ția a fost retușată, iar textul de pe rîndurile 10—12 a fost rescris, adăugîndu-se o nouă inscripție a 1880; la bis. Sf. Nicolae.

[În][1] zilele binecredinciosului[2], singur stăpînitoriului, marelui d(o)mnŭ și înpăratŭ | [Nicolae][1] Pavlovici a to(a)t(ă) Rusiia, [la lea][1] 1832 s-au ziditŭ această sf(întă) biserică la satul | Dobrești, moșiia sf(intei) iepiscopii Rîmnic(ului), hram Sf(întul) Nicolae, din themelie, [de robu ?][1] lui D(u)mnezeu, jupîn| ...[3] cojocariul și a soții sal[e ...][4] cu toat(ă) cheltuiala d(u)mnealui, din lucru mînilor sale, care |[5] și ...[5] să află jugrăvite în tindă și au și înpodobit-o cu cărți, cu odoară, cu jugră|veala, după cum să vede, tot lucru, 8 luni s-au lucrat și la vremea să(vî)rișitului anelor | ...[6] a vieți(i), orice prioți să vor afla la[7] aceastŭ sf(înt) lăcași să aibă a-i îngropa în tindă un|de sînt și zugrăviț(i) chipuri(le) lorŭ. Și după sfîrșitul dumnealor, ce va lăsa bĕsĕricii sau moșie | sau pruni sau bani, alte acareturi să să scrie [aici][1] la această pisanie pentru veș(ni)ca lor pomenire sau ne|[10]scriindu-să să fie urmetori cine va rămînea din neam.

Am dăruit ... | ... | ...[8] iară cine nu va fi următori din neam sau | din propietari(i) moșii a să tinde la această dăruială, cel mai mic lucru, să fie lepăd(a)t de la Soborul | de la Nicheia ...[5] sfinții părinți, întocmai cu Arie, aș lua plata sa după al său lucru, să |[15] aibă a da, iar nu a lua, ca și înpăratul ceresc să primească[9] a lor ostăneală în veci, | amin. Sfîrșit și lui D(u)mnezeu laudă[10] ...[11]

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] În text „binecrendinciosului".
[3] Inscripție deteriorată. În anuarul *Eparhia Rîmnicului și Argeșului*, II, p. 1 013, numele său este „Nicolae".
[4] Inscripție deteriorată. Numele ei este „Ruxandra" (cf. *ibidem*).
[5] Inscripție deteriorată.
[6] Inscripție neinteligibilă; în text „are de mit".
[7] Particula este scrisă deasupra rîndului.
[8] Inscripția care urma, de la sfîrșitul rîndului 10, pînă către partea finală a rîndului 12, a fost înlocuită cu un text scris la 1880, ce amintește că lăcașul „s-a meremetisit de al doilea, de preotu Matei Duho(v)nicu, din comuna Corbi".
[9] În text „primeasscă".
[10] Inscripția a fost datată ca posterioară anului în care s-a clădit lăcașul, ce a fost, probabil, zugrăvit într-o etapă imediat următoare.
[11] În continuare urmează iscălitura, de la 1880 a „j(ugravului) Flora Popescu".

DOBROGOSTEA, com. Merișani

343 **1810 noiembrie 8**

Pisanie pe o piatră de 77/88 cm, fixată deasupra ușii de intrare în pronaos; literă de 3 — 5 cm, în relief, pictată cu negru pe fond alb-cenușiu; la bis. Sf. Voievozi.

† Această sfîntă biserică ieste zidită d|inŭ temelie, cu toată cheltuiala dumnealui | panŭ Mihaiu Uescul i paniţa, soţi(a) dumnialui, E|frusina şi înăpodobindu-să cu toate cele tre| [5]buincioase, zestre şi hramul Sfinţi(i) Voevozĭ Mi|hailŭ şi Gavrilŭ; care începere sfi(n)ti [1] biserici au f|ostŭ la iun(ie) 19 li(atul) 1809, cu blagosloveniia o preasfinţi|tul(ui) Iosif episcop Argeşi(ului), însă satu Dobro|gostea, moşiia numiţi(lor) ctitori şi s-au tîrnosi| [10]tŭ la leat 1810 noevr(ie) 8, în stăp(îni)rea Ruşilor, de al | doilea. Pomenitul сын его [2], ctitorilor Alexandru | Uescul bi(v) vel şătrar şi cu soţul dumnealui.

BIBLIOGRAFIE. 1 [N. Iorga], *Inscripţii, Biserica din Dobrogostea*, în RI, X (1924), p. 67; 2 V. Brătulescu, *Inscripţii*, în MO, 1962, p. 697.

[1] În orig. „sfi(n)titi".
[2] Fiul lui.

DRĂGANU—OLTENI, com. Drăganu

1344 ⟨1786 ?⟩

Inscripţie în altar pe peretele de bîrne de la sud-est; literă de 1,5 — 3 cm, săpată *; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva **.

Ι[δ]ου!| Το νομα[1] τοιμεῖτε ἐδω, εις την[2] μουουσιαν Ντραγκανανιο, που απο το μεζα|τι, τον Βουκουρεστιον αγορασ(α). Ινα ιξευρετε αδελφοι μου, ὅτι μετα τον θανατον μου,| σας τη[3] διδω ν'εἶναι εδικη σας[4], με τελιαν εξουσιαν. Και αντοχη και αποθανω|[5] εις αλλον τοπον, ησυς μπορειτε να με παρετε, αν θελετε, ινα με θαψετε| εδω, δια να με ενθυμασθε. Και σας παρακαλω πολλε, αδελφοι| μου, όστις θελει να παρακαλη[5] τον Θεον, δι'εμε καὶ ει'αλλους, α| ποτι ποτες να διδι⟨τε⟩ δια να παρακαλουν καὶ λειτουργιας ινα με κα|νη, καιριον καὶ κανδελαν να αναπτη εἰς τον ταφον μου, εἰς τας εορτας|[10] ο . . . ης[6] μπορεση κα⟨ι⟩ θ⟨ε⟩λη στεκ⟨τ⟩ει[7] μετα, τι ποτες, απο αυτα πολλα τον| παρακαλοι και θελέι ἔχει και αυτος τὸν μισθον εκα|τον ταπλασιον ἀπο τον Θεον. |Ηλιας[8].

O ! Numele se cinsteşte aici, la moşia Drăganu, pe care am cumpărat-o la mezat, la Bucureşti. Să ştiţi, fraţii mei, că după moartea mea v-o dau să fie a voastră, în deplină stăpînire. Şi dacă îmi este scris să mor într-alt loc, poate puteţi să mă aduceţi, dacă vreţi, să mă îngropaţi aici, ca să vă amintiţi de mine. Şi vă rog mult, fraţii mei, cine vrea să se roage lui Dumnezeu, pentru mine şi pentru alţii, atunci să daţi ca să se roage şi să-mi facă liturghii, lumînare şi candelă să aprindă pe mormîntul meu

la sărbători... putea şi ar vrea să protejeze după mine, în sfîrşit, după aceasta îl rog mult şi va avea şi el plată însutit de la Dumnezeu. Ilie ⟨dascălul⟩ [9].

BIBLIOGRAFIE. R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *Bis, Drăganu*, în MO, 1968, p. 256 (text, trad. şi foto fig. 4, înainte de p. 257).

---

[1] În text „σομα".
[2] În text „τεν".
[3] În text „τεν".
[4] În text „σασυ".
[5] În text „παρακαλε".
[6] Inscripţie neinteligibilă.
[7] Lectură probabilă.
[8] Inscripţia a fost datată în anul în care meşterul Marin crucerul şi-a înscris numele pe peretele de bîrne din altar, pe latura de la sud a lăcaşului. Aceeaşi apreciere şi la R. Creţeanul şi M. M. Branişte, *loc. cit.*
[9] Adăugat de noi.

* Inscripţia este scrisă cu greşeli evidente de grafie. În forma în care o redăm aici am pornit de la lectura lui Al. Elian şi N. Camariano, comunicată de R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *loc. cit.*
** Lăcaşul a fost adus de curînd, în vedrea conservării, în incinta m-rii Argeşului, din Curtea de Argeş.

I 345 **1786**

Inscripţie pe peretele de bîrne din altar, pe latura de la sud; literă de 2 — 8 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Leat 7293 [1], 1786. | Maninŭ au scrisŭ crucer.

BIBLIOGRAFIE. R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *Bis. Drăganu*, în MO, 1968, p. 256.

---

[1] Văleatul a fost indicat greşit; anului 1786 îi corespunde văleatul „7294" sau „7295"

I 346 **1786**

Inscripţie pe montanul din dreapta al ancadramentului de lemn de la uşa de intrare în biserică; literă de 3 — 5,5 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Leat 7293 [1], | 1786.

Pe peretele de bîrne din partea din dreapta intrării în biserică, cu literă de 1 — 3,5 cm, săpată:

Să s(ă) ştie că amŭ scris eu, Marin.

BIBLIOGRAFIE. R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *Bis. Drăganu*, în MO, 1968, p. 255 şi 257.

---

[1] Văleatul este indicat greşit; anului 1786 îi corespunde văleatul „7294" sau „7295".

I 347 ⟨Cca 1800–1810⟩

Pomelnic pe peretele de bîrne de la proscomidie; literă de 2 — 3 cm, săpată într-un cîmp de 12/30 cm; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Păunŭ erei, Iona er(e)iţ(a), Vlada, | Pavelŭ, Tudorŭ, | Dum(i)tru erei, Stanca er(e)iţ(a) [1].

BIBLIOGRAFIE. R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *Bis. Drăganu*, în MO, 1968, p. 257.

---

[1] Inscripţia a fost datată după grafie. Menţionăm că preotul Păun este atestat la acest lăcaş în 1808 (cf. I. Ionaşcu, *Catagrafia—Argeş*, p. 26).

I 348 1802 septembrie 1 — 1803 august 31 (7311)

Inscripţie în partea superioară a ancadramentului de lemn de la uşa de intrare din pronaos în naos; literă de 2 — 4,5 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Dumitru, Radu, Ene, Matei, Costandinŭ, Maria, | Stan, Voica, Şerban, Mina.

Pe montantul din stînga al ancadramentului uşii de trecere din pronaos în naos, cu literă săpată de 3 — 4 cm:

Marinŭ ;| 7311.

BIBLIOGRAFIE. R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *Bis. Drăganu*, în MO, 1968, p. 257.

I 349 1807 (7315) mai 22

Inscripţie pe peretele de bîrne din partea din stînga intrării în biserică; literă de 3 — 7,5 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Să să ştie că amŭ scrisŭ eu, popa Gheorghe să . . . [1] pu|ot Matieşte.

În partea din dreapta sus a acestui text, cu literă de 4,5 — 9 cm, săpată:

Leat 7315 mai 22, | 18⟨0⟩[2]7.

---

[1] Inscripţie neinteligibilă, foarte greu lizibilă.
[2] Omis.

★

I 350 — 1845

Icoană de lemn de 77/60,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

1845. | Voicu zograf | oraș(ul) Pitești.

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu și M. M. Braniște, *Bis. Drăganu,* în MO, 1968, p. 257.

I 351 — 1845 martie 26

Icoană de lemn de 79/61 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,6 — 0,8 cm, cu negru pe fond roșcat, în cîmpul inferior al obiectului, pe ramă; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Duminică, Tudor, Enache, Mihai, Mateiu, Radu, Stan, Cîrstea, Stan, Vladu, Iooan, | Ioan, Costandin, Oprea, Tudosie, Stan; 1845 martie 26 [1].

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu și M. M. Braniște, *Bis. Drăganu,* în MO, 1968, p. 257.

[1] Menționăm că la catapeteasma lăcașului, în partea din stînga, se mai păstrează o icoană de la „1848 | mar(tie) 25", reprezentînd pe Iisus binecuvîntînd, pe Sf. arhanghel Mihail și pe Sf. Nicolae, de 78,5/58,5 cm.

I 352 — ⟨Sec. XIX prima jumătate⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 0,8 — 2—3 cm, cu negru pe fond alb, într-un cîmp de 40/65 cm; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Ilie | dască(lul), | Dumitr. . [1] | Mariia.
Nicolae | Dudesc[u] [2] | vel ban [3], | Ana cu fii.
Stanŭ, Voica, | Balea, Nea|cșa, Dum(i)t(r)u, | Badea.
Șărban, Mi|na, Du(mi)tru, A|na, Vo(i)nea, | Iona.
Dumitru, | . . . [1]ia, Du. . . | . . . [1] Ana, | T. . . [1] Ili[nc] [2]a . . . [4]
Alecse, Băl|⟨. .⟩ [1]an, Neagoe, | Catrina, | . . .in. [1], Gherghina.
Drăgușin, | Mariia, So(a)r[e], [2] | Nedelca, | Gherghe, Dum(i)trana.
Ion, Iona, | So(a)re, Nedelca, | Dum(i)tru, Ba|dea.
Drăgilă, Căl|ina, So(a)re, Nedel|ca, Manea, | A(n)ghilina.

. . . [1] Ene . . . [5]
. . . [1]lea, Rad. . . | . . [1]ŭ . . . [6]
Ilie, Co |sta(n)dina, | O(a)ncea, Anca, | Rizia, Ana.
Dumi |tru, Radu, | Marin, Sta |na, Rada, | Vasile.
Stanciu, Dragom(i) |ra, | Ion, Mariia. | Şărba(n), Rada, Cîr |stea, Gherghina, Ion, | [5] Stan, Voica.
Pătru [7], Mar⟨. . .⟩ [1] | 2 [8], Balea, Nea[cşa] [2] | Stanca, Miha[i] [2], Ana, Gheorghe | [5] . . . [1] Mariia.
Păun, Do. . . [1] | Balea, Neacşa, | Tănase, Iona.
Gheorghe . . . | . .en . . . | . . . [1]

Marco, Mariia, | 2 [8], Toma 2 [8], | Manea, Ianco.
Stan, Safira, | Marin, Rada, | Ion 2 [8], Rada.
Antone, Ra| da, Marin, | Sanfira, | Ana, Stana.
Şărban, | Crea[ţa] [2], | Marin, Rada, | Drăguşin, Dum(i) | [5]tra.
Costa(n)din, | Stana, Dragu |şin, Mariia | . . . [1]i, Ra |da.
D. . . [5]
Gheorghe . . . [1] | Nic. . . m . . . [1]| Sta. . . [1] | Ana . . . tru [9] . . . [1]

---

[1] Inscripţie deteriorată.
[2] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Nicolae Dudescu este mare ban la 1777—1779 şi 1781 (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 118).
[4] Inscripţia de pe cele patru rînduri care urmau nu mai este lizibilă.
[5] Inscripţia de pe următoarele trei rîndur i nu mai este lizibilă.
[6] Inscripţia de pe următoarele două rînduri nu mai este lizibilă.
[7] În orig. „Păstru".
[8] În orig. „в̃" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.
[9] Inscripţia a fost datată după grafie şi numele ctitorilor cu care începe pomelnicul, Ilie dascălul, apoi Nicolae Dudescu ⟨fost⟩ mare ban, ce au contribuit la edificarea bisericii în 1785, şi Stan, Voica, de asemenea, Şărban cu Mina, amintiţi într-o inscripţie a lăcaşului, la 1802—1803.

I 353 ⟨Sec. XIX prima jumătate⟩

Pomelnic pe peretele de bîrne de la proscomidie, în partea superioară a ferestrei; literă de 0,8 — 1,5 cm, cu negru pe fond alb, într-un cîmp de 25/52 cm; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

. . . .[1] |
Manea, Mariia, | Matei, Iona, | Stan, Sta(n)ca.
Mariia, Stoica, | Calea, Cîrstea, | Nedelco, Sta(n)cea.
Tudor, Stana, | Ion, Andra, Sora, | Nedelea, Costa(n)din.
O(an)cea, Mariia, | Ion, Mariia, | Dum(i)traşco, | Oprea.

Albu, Iona, | Radu, Vo |ica, Radu, | Neacşa, | Costa(n)din.
Dragu, Io |ana, Preda, | Niculae, | Nea(c)şa, Do | [5]bra, Floarea, | Mi(h)a(l)cea, St |anciu.
Marin, Manea, | A(n)ghilina, | Şărbana, | Dumitru.
† Dum(i)nică diiacon, | Anca di(a)coneasa, St . . . [1] | Ştefanŭ, Costa(n)[din] [2], | Zmăranda, Pătru . . . [1] | O(a)ncea, Caplea [3].

---

[1] Inscripţie deteriorată.
[2] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripţia a fost datată după grafie.

Clopot de 37,5 cm înălțime și 40 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva și Sf. Ilie.

† Acest clopot s-au făcut dă Gheorghe, sin di |iaconu Pavel, la biserica Draganu, hramu Cuvioasa | Parascheva; 1833.

DRĂGĂNEȘTI, com. Golești

355 **1796 (7304) martie 10**

Cruce de lemn sculptat * de 38/22 cm, păstrată în altar; literă de 0,5 — 1 cm, săpată pe una din laturile obiectului; la bis. Sf. Nicolae.

Dumitru, | Neacșa, | Dumit |rașcu, | 5 Chiereața, | Costan |dina.

Pe o muchie a crucii, cu literă de 1,2 cm, săpată:

730 |4 | marti(e) | 10.

Pe suportul piesei, cu literă de 1,6 cm, în relief, numele meșterului:

Mușatŭ | diiacon.

---

* Să se vadă și Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat-diaconul din Opătești* în B, IV (1982), p. 244, nr. 12.

DRĂGIOIU, com. Olanu

356 **1794 (7303) decembrie 10**

Cruce de lemn sculptat * de 37/21 cm, păstrată în altar; literă de 0,3 — 0,6 cm, săpată pe una din laturile piesei; la bis. Sf. Treime.

Dech(emvrie) 10, | 7303.

Pe una din fețele obiectului, cu literă de 0,6 — 1,3 cm, săpată :

Marinŭ, | Păuna, | Vladu | ereu [1].

Pe suportul piesei, cu literă de 1,6 cm, în relief :

Mușatŭ | diiaconu [2].

---

[1] Numele donatorilor și data obiectului sînt amintite și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 108, nota 2.

[2] Numele donatorilor și al meșterului crucer sînt înscrise și pe o cruce de lemn de 31/22 cm, păstrată la bis. Cuvioasa Paraschiva și Sf. Treime, din Deduleşti—Morăreşti, j. Argeș, probabil, o replică după aceasta.

* Să se vadă și Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat-diaconul din Opătești*, în B, IV (1982), p. 244, nr. 10. Piesa se află acum în posesiunea pr. Curcă, de la Stoicănești-Olanu.

DRĂGULEȘTI, com. Dănicei

357 **1841 (?)**

Epitaf pictat pe pînză de 96,5/120 cm, reprezentînd scena Coborîrea de pe cruce a lui Iisus, păstrat în pronaos pe peretele de la vest, în partea din dreapta intrării ; literă de 0,8 — 1,2 cm, cu negru pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Sf. Nicolae.

Αναστας Τριανδαβηλο, προσκηνιτου ; 1841 [1] (?)

Anastase Trandafir, închinatu ; 1841 (?)

---

[1] Data este scrisă în forma „18 Δ1".

358 **1844**

Cruce de lemn îmbrăcată în metal aurit, de 22/8,5 cm, păstrată în altar ; literă de 0,5 cm, săpată pe suportul piesei ; provine de la biserica de lemn ; a aparținut și bis. Intrarea în biserică din Valea Scheiului ; la bis. Sf. Nicolae.

Τρανδαφιλον Χαναστα(ς) ; | 1844.

Trandafir Anastase ; 1844.

FEDELEȘOIU, com. Dăești

I 359 — 1702 (7210) august 10

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 5 cm, în relief, într-un cîmp de 37/179 cm; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

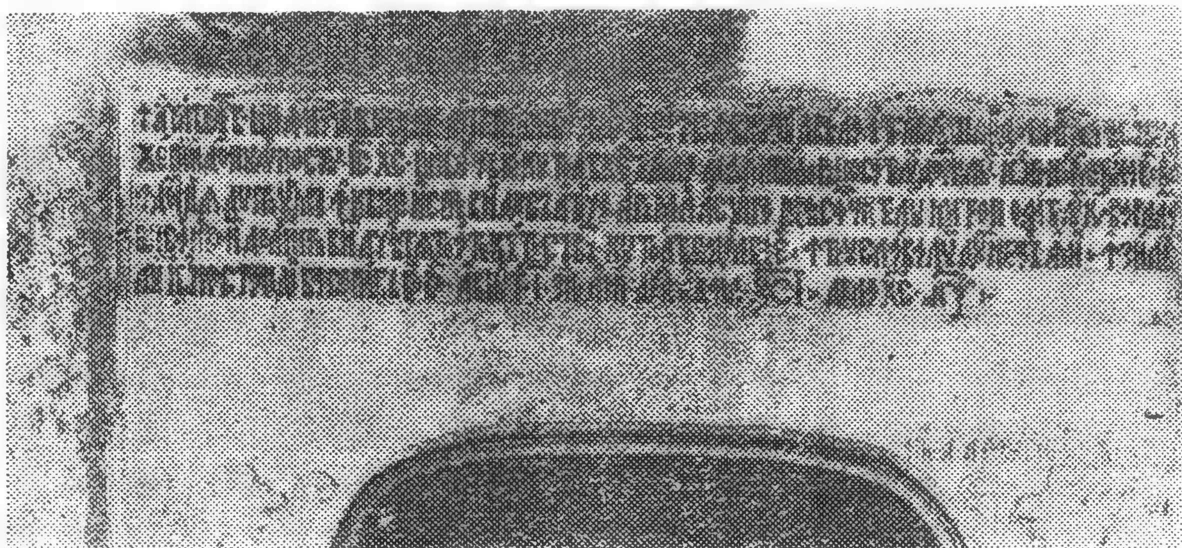

Fig. 33

† Această sfîntă și d(u)mn(e)zăiască besĕrică din temelie s-au zidit și s-au înpodobit cu zugrăveala, întru cinstea și lauda sfintei Preaobra|jenii Domnului nostru, I(isu)s H(risto)s. Și s-au făcut cu toată cheltuiala a mării sale răposatului domnului, Io Grigorie Ghica voivod, | în domniia dupre urmă, încă neisprăvindu-să atuncea, au rămas asupra preasf(i)nțitului mitropolitului chir Varlaam; | și s-au nevoit de au isprăvit acĕstia toate cîte să văd, cu toată podoaba ei, întru slava lui Dumnezău, amin. În zilel(e) | [5] lui Io Costandin Basarabŭ voivod, avgust 10 zil(e), anii de la Adam 7210, de la H(risto)s 1702.

† Пис аз [1], Athanasie ot J(iblea) [2].

BIBLIOGRAFIE. **1** N. Iorga, *Fedeleșcioiu*, în BCMI, 1912, p. 31 (cu foto. fig. 3); **2** D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleșoiu*, în BEA, III (1928), nr. 3–4, p. 11, nota 3; **3**. V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 127–128; **4** D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 22, nota 3 (cu desen la p. 23, fig. 4); **5** C. Voicescu, *Schituri–metocuri*, în BOR, 1974, p. 112 (extras dezvoltat); **6** Corina Popa, *Schitul Fedeleșoiu (Vîlcea)*, în SCIA, Arta Plastică, XXXVIII (1991), p. 27, nota 2; **7** Al. Odobescu, *A. 1 009*, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 5.

[1] Am scris eu.
[2] Numele meșterului scris cu literă de 4 cm, săpată.

I 360 — ⟨Cca 1702–1710⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 5 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedelesciori).

Io Costandin Basarab B(râncoveanu) voivod;
Varlam mitropolitul și al doilea ctitor, | cîștigătoriul locului acestuia.

Pe peretele de la vest:

Io Matei | voivod [1];
Io Ștefan * | voivod [1];
Io Grigorie Ghica voivod *; | ctitorii cei dintîi;
и г(оспо)жда єго[2] Mariia *;
g(ospo)jda * Cîrsti |na [3];
g(ospo)jda Catrina [3].

Pe peretele de la nord:

Anthim mitropolitul;
Onisifor monah, ispravnicul [4].

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Fedeleșcioiu*, în BCMI, 1912, p. 32–34 (cu o foto. la p. 33, fig. 6); 2 D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleșoiu*, în BEA, III (1928), nr. 3–4, p. 11; 3 V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 128; 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 22; 5 C. Voicescu, *Schituri–metocuri*, în BOR, 1974, p. 111, nota 9; 6 Corina Popa, *Schitul Fedeleșoiu (Vîlcea)*, în SCIA, Arta Plastică, XXXVIII (1991), p. 34; 7 Al. Odobescu, *A. 1 009*, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 5 v.

---

[1] Adolescent reprezentat lîngă Grigore Ghica voievod.
[2] Și doamna lui.
[3] Adolescentă înfățișată lîngă doamna Maria.
[4] Inscripțiile au fost datate după grafie, în vremea în care a fost zugrăvit lăcașul, prin grija lui Ghenadie arhimandritul de la Argeș și a lui Ioan, egumenul m-rii Horezu, lucrările isprăvindu-se în timpul păstoriei mitropolitului Antim (1708 ian. 28 — 1716 aug.).
* Inscripțiile de la portretele lor și ale copiilor lor și la Șt. Meteș, *Zugravii*, pl. 12; N. Iorga, *Domnii români*, pl. 120.

I 361 ⟨Cca 1702–1710⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în naos, pe peretele de la sud, înspre latura de la vest; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru închis, în dreptul lor; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Ghenadie arhimandritu de Argeș; | ctitorii aceștii sfinte bisěrici;
Ioan arhimandritu de Hurez.[1]

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Fedeleșcioiu*, în BCMI, 1912, p. 34; 2 D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleșoiu*, în BEA, III (1928), nr. 3–4, p. 11; 3 V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 128; 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 22; 5 C. Voicescu, *Schituri–metocuri*, în BOR, 1974, p. 111, nota 9; 6 Corina Popa, *Schitul Fedeleșoiu (Vîlcea)*, în SCIA, Arta Plastică, XXXVIII (1991), p. 34 (și foto. fig. 7, la p. 33).

---

[1] Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anilor cînd s-a zugrăvit lăcașul (să se vadă și inscripția de sub nr. precedent).

★

I 362 **1673 septembrie 1 — 1674 august 31 (7182)**

Icoană de lemn de 61,5/41,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată într-un dulap, în pronaos; literă de 2,3 cm, cu negru pe partea din spate a obiectului; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

† Acĕste înfrumosețate icoane făcu|tu-se-au cu toată cheltuiala preasfențitu|lui mitrop(o)lit ... [1] [Varlaam] [2] Ugrrovlahiis|[chi] [2] ... [1] v [l] [2]eat 7182.

---

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

I 363 **⟨Sec. XVIII început ?⟩**

Icoană de lemn de 64/41 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, la tîmplă, în partea din stînga ușilor împărătești; literă de 0,5 cm, cu auriu pe fond maroniu, în cîmpul inferior al obiectului, în dreapta; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Iconopiseț | Iosif ieromonah [1].

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie și factură artistică a icoanei.

I 364 **1841**

Evanghelie cu legături metalice, de 36,5/25 cm, tipărită la 1837; literă de 0,5 cm, săpată pe o placă de argint aurit, fixată pe scoarța din spate a piesei; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

A manăstiri Fedeleșoai; | 1841.

I 365 **1841 iunie 15**

Potir de argint de 29 cm înălțime și 10,5 cm diametru cupei; literă de 0,4 cm, săpată pe suportul obiectului; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

† Făcut dintru o cădelniță de a(r)gi(n)t, care au fost a(l)e răposatu(lui) mitrop(o)litu Va(r)lam, acestu la Shitulu Fedeleși; 1841[1] iun(i)e 15.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleșoiu*, în BEA, III (1928), nr. 3—4, p. 12, nota 1; 2 Idem, *Schituri*, p. 24 note.

I 366 **1842**

Cruce de lemn sculptat îmbrăcată în argint aurit de 25/13 cm, păstrată într-un dulap din pronaos; literă de 0,3 cm, săpată pe suportul obiectului; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Schitului | Fedeleșoiu ; | 1842.

I 367 **1686**

Inscripție pe ancadramentul de piatră al ferestrei altarului, pe latura de la est; literă de 5 cm, reliefată prin săparea spațiilor din jur; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedelesciori).

Oprea meșter ; 1686 [1].

BIBLIOGRAFIE. **1** N. Iorga, *Fedelescioiu*, în BCMI, 1912, p. 35; **2** V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 128; **3** C. Voicescu, *Schituri—metocuri*, în BOR, 1974, p. 111, nota 9.

---

[1] Cu cifre arabe.

I 368 **⟨Cca 1702—1710⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 3 cm cu negru pe fond cenușiu, într-un cîmp de 12/31,5 cm; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Fig. 34 — Pomelnicul zugravilor

Помени, Г(оспо)ди [1], zugravii : | Sima, Ranite, Ștefan, Ghiorghie [2].

---

[1] Pomenește, Doamne.
[2] Numele meșterilor și la Corina Popa, *Schitul Fedeleșoiu (Vîlcea)*, în SCIA, Arta Plastică, XXXVIII (1991), p. 30 și 34. Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anilor în care s-a zugrăvit lăcașul (să se vadă și textele de sub nr. **359** și **360**).

I 369 **⟨1775⟩**

Inscripţie în partea inferioară a icoanei Sf. Treimi reprezentată în frontonul pridvorului; literă de 2,5 cm, cu alb pe fond albastru, într-un cîmp de 5/22 cm; la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedeleşciori).

Пис аз [1], Rafail erodi(a)c(on) zugraf [2].

---

[1] Am scris eu.
[2] Inscripţia a fost datată după grafie şi numele meşterului (să se vadă pentru aceasta şi textul aflat sub nr. **371**).

I 370 **1775 (?)**

Inscripţie pe faţada pridvorului, deasupra coloanei ce mărgineşte accesul în cuprinsul lăcaşului; literă de 0,6 — 3 cm, cu maroniu-roşcat, pe fond gălbui într-un cîmp de 8/47 cm; la bis. Schimbarea la faţă (fostul Schit Fedeleşciori).

... [1] leato 1775 [2] (?)

BIBLIOGRAFIE. **1** N. Iorga, *Fedeleşcioiu*, în BCMI, 1912, p. 34; **2** Şt. Meteş, *Zugravii*, p. 34; **3** D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 24.

---

[1] Inscripţie neinteligibilă; fragmentele şi grupurile de semne, încă vizibile, nu ne-au îngăduit să restituim o lectură certă. N. Iorga, *loc. cit.*, a citit ,,Lupo poleitoru'' (cf. în acest sens şi Şt. Meteş şi D. N. Ionescu, *loc. cit.*, pentru ,,Lupu poleitor''). În spaţiul de cca 7,5 cm, de la începutul textului, unde se disting 9—11 semne, zugravii au figurat alte date sau nume. Inscripţia continua pe un spaţiu de cca 15 cm, în care tencuiala a fost refăcută, aici putînd fi inscrise alte 8—10 semne. Se distinge apoi un alt semn, posibil un ,,i'', ce ar fi putut avea şi valoare cifrică de ,,8'' (?) după care meşterii au figurat, probabil, data.
[2] Menţionăm că practica figurării — într-o formă apropiată de aceasta — a numelor unora dintre meşterii din formaţia ierodiaconului Rafail şi a preotului Dragomir din Făgeţel, atestaţi aici, este cunoscută şi la bis. Sf. Voievozi, din Titeşti, unde ei semnează lucrările efectuate în 1768—1769, împreună cu Filip, Pătru, Nistor, Avram, Ştefan (cf. inscripţiile de sub nr. **700—702**).

I 371 **1775**

Inscripţie pe peretele pridvorului, în exterior, pe latura de la sud; literă de 1,5 cm, cu alb pe fond albastru, într-un cîmp de 30/64 cm, în partea inferioară a Heruvimului zugrăvit deasupra arcadei dintre cele două coloane; la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedelesciori).

... [1] pa ce a lucrat başca ... [1] | blu nost... [1] adecă fără ... [1] | cele, Rafai[l] [2] irodiaco[n] [2] ... [3] | voi.. [1] Dragomir ereu ot Făgeţel ... [1] | Pătru ucenic; 1775.

---

[1] Inscripţie deteriorată; ilizibilă.
[2] Literă deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripţie deteriorată; se mai disting literele ,,..ncă a..''

I 372 **1747 septembrie 1 – 1748 august 31 (7256)**

Grafit pe coloana de piatră din pridvorul lăcașului, angajată în zid în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 1,3 – 6 cm; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

† C(o)standin Cra(ioveanul) | al lui [1] (?) Vladu | Orță; | 7256.

---

[1] **Lectură incertă, inscripția fiind mai greu lizibilă.**

I 373 **⟨Cca 1770–1820⟩**

Grafite pe peretele din altar; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedelesciori)--lîngă proscomidie; cu literă de 0,8 cm:

Tudorŭ;

cu literă de 1,2– 2 cm, în partea inferioară a ferestrei de pe latura de la nord:

Ștefan;

pe brîul trasat cu roșu în partea superioară a registrului draperiei, în dreptul proscomidiei:

Ștefan, Ion;
. . . [1] părintelui;
Radu;

cu literă de 0,7 – 1,2 cm, pe latura din stînga a ferestrei de la est:

Voica;

cu literă de 0,7 – 2,3 cm, pe glaful ferestrei:

Theod(o)r, Stanca;

cu literă de 0,6 – 1,2 cm:

Nicola;

cu literă de 1 – 1,5 cm, pe brîul din partea din dreapta ferestrei de la est:

Matei, Muș(at)u [2] (?)

---

[1] Inscripție parțial deteriorată, neinteligibilă.
[2] Inscripțiile au fost datate după grafie.

I 374 **1770 (7278) iulie 18 (?)**

Grafit pe coloana de piatră de la intrarea în pridvorul lăcașului, în partea din dreapta; literă de 3 cm; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

† Stancu logofăt sîn Vladu Hoarț(ă) ot Craiova ;| 7278 iul(ie) 18(?) d(ăni).

I 375 **⟨Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX început⟩**

Grafit pe coloana de piatră de la intrarea în pridvorul lăcașului, în partea din dreapta; literă de 0,5 — 1,5 cm, în cîmpul inferior al pietrei; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Pop(a) Tănase [1].

Pe coloana de piatră angajată în zid, pe latura din dreapta a pridvorului, cu literă de 1,5 — 1,8 cm:

Mihail [1] | b⟨. . .⟩

[1] Inscripțiile au fost datate după grafie.

I 376 **1837 mai (?) 17**

Grafit pe coloana de piatră de la intrarea în pridvorul lăcașului, în partea din dreapta; literă de 0,5 — 2,5 cm; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Pop(a) Grigorie ot Costești ; | 1837 măiu [1] (?) 17.

BIBLIOGRAFIE. N. Iorga, *Fedelescioiu*, în BCMI, 1912, p. 34.

[1] Inscripție mai greu lizibilă.

I 377 **⟨După⟩ 1838 martie 31**

Piatră de mormînt de 113/69 cm, fixată în soclul altarului, pe latura de la nord; literă de 7 cm, în relief; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Drept lîng(ă) această piiatră,
odihnește docamdată,
Spiridon preotu Răsuceanu,
nemerind aici sărmanu ;
frate bun fiind, să știe,
cu d(umnealui) vel clucer Efthimie.

Ioanichie arhimandr(i)t Fedeleşanu
au scris luna şi anu,
mart(ie) 31, ⟨1⟩ [1]838 [2] leat, sfîrşit l-⟨a⟩[1] apucat ;
în joia cea mare îng(r)opat,
în lat de 15 palme,
căutaţ(i) c-acii do(a)rme.
De-l va duce la Cernica,
piiatra rămîne nimica [3].

BIBLIOGRAFIE. **1** ,,Calendar"—Argeş, 1900, p. 116, nota 1 ; **2** N. Iorga, *Fedelescioiu*, în BCMI, 1912, p. 35, nota 1 ; **3** D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleşoiu*, în BEA, III (1928), nr. 3—4, p. 12 ; **4** V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 128 ; **5** D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 25.

---

[1] Omis.
[2] Ultima cifră a fost scrisă cu ,,u" — chirilic (8).
[3] Inscripţia a fost datată după grafie, ca posterioară aceleia amintite pe piatră.

I 378 **1836**

Inscripţie, pe o placă de marmură cu stema Ţării Româneşti, încadrată pe laturile din partea din dreapta şi din stînga de doi ostaşi reprezentaţi lîngă tunuri, ce a existat în trecut la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedeleşciori) *.

Domnul Alexandru Ghica v(oe)vod Valahii ; ani [9, ai ?] domniei ;
1836.

După : V. Drăghiceanu, *Monumentele istorice din Oltenia*, I, în BCMI, XXIV (1931), p. 128.
Să se vadă şi : ,,Calendar"—Argeş, 1900, p. 116, nota 1.

---

* În ,,Calendar", *loc. cit.*, se face precizarea că ,,În ruinele cele arse, la intrare în fostul salon domnesc, este o lespede de piatră cu pajera ţării, scris « Grig. Ghica ; la 1836 »". Informaţia şi la Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 5 v, unde se vorbeşte de *inscripţia de la uşa casii lui* ,,Alek. vodă Ghica".

I 379 **⟨Sec. XVIII primele decenii⟩**

Grafit pe o piatră din construcţia încăperii turnului, în partea din stînga uşii, de la culoarul de acces către sala muzeu ; literă de 0,7 — 3 cm, săpată ; la clopotniţa bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedeleşciori).

† Damaschin er(o)mon(ah) ot Argeşi [1] . . . [2]

---

[1] Inscripţia a fost datată după grafie şi numele ieromonahului, posibil acelaşi cu Damaschin, fiul lui Oprea sticlarul din Curtea de Argeş.
[2] În orig. ,,SVANLIE", posibil, pentru ,,S(a)va, Ilie" (?).

I 380 — 1720 (7228) ianuarie 10

Inscripţii dăltuite pe bolovani de rîu din zidăria culoarului *clopotniţei*, pe latura de la est; la fostul schit Fedeleşciori.
Cu literă de 2 — 3,5 cm, săpată, într-un cîmp de 7/30 cm, în colţul de sud-est al stîlpului de zidărie;

Eu Gligorie; 7228 [1] ... [2]

Cu literă de 3 — 4 cm, săpată, într-un cîmp de 7/17 cm, în partea inferioară a arcului de pe latura de la est a culoarului:

† Theodosie.

Cu literă de 1 — 3,5 cm, într-un cîmp de 20/22 cm, pe o altă piatră din zidăria culoarului:

... [3] | l(ea)t 7228 ghen(arie) 10 [4].

[1] Corespunzător anului 1720, cînd au fost dăltuite în piatră şi inscripţiile următoare.
[2] Inscripţie parţial lizibilă; se mai disting literele „.n i.".
[3] Din inscripţia săpată aici se mai disting literele „.n g.".
[4] Inscripţiile fiind scrise, probabil, în aceeaşi vreme, le-am cuprins sub data acesteia din urmă.

I 381 — 1826

Icoană de lemn de 42,5/32,5 cm, înfăţişînd pe Maica Domnului cu Iisus; literă de 0,7 — 1,5 cm, cu alb pe fond maroniu-cenuşiu, în cîmpul inferior al obiectului, în dreapta; provine de la bis. Schimbarea la Faţă (fostul schit Fedeleşciori); în încăperea muzeu, din Clopotniţa lăcaşului *.

De Dionisie | monah; | 1826 [1].

[1] O inscripţie identică şi pe icoana lui Iisus, din pronaosul lăcaşului.
* Tot aici se mai păstrează şi şase candele de argint de 22,5 cm înălţime, avînd în partea superioară, cu literă de 0,4 — 1 cm, data „1840 mai 14", piese ce provin, de asemenea, de la fostul schit Fedeleşciori. Printre obiectele aflate aici se numără şi o cruce de lemn de 15,5/7,5 cm, ce poartă anul „7328" (1819—1820), săpat pe partea din spate a piesei, cu literă de 2 —2,4 cm.

II 382 — 1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237)

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut, în vîrful viei m-rii Cernica, din satul Fedeleşoiu.

Rîdicată întru cinstea sfîntului mare Mucenic Gheorghe, în zilele lu(i) Ioan Nicolae voievod, în leat 7237, cu osteneala robului ⟨lui⟩ [1] Dumnezeu, Ghenadiie eromonah.

Textul după: „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...", fond. Prefectura jud. Argeş la Arh. St. jud. Argeş, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 4.
Să se vadă şi: D. Bălaşa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 100.

[1] Omis.

II 383 **1729 (7237) iulie (?)**

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut, la Capu Piscului, pe moşia fostului schit Fedeleşciori.

S-au rîdicat întru cinstea Cuvioasii Paraschiva, în zilele lui Ioan Nicolaie voivod, m(esi)ţ(a) iulie (?), leat 7237, cu osteneala robului ⟨lui⟩ [1] Dumnezeu, Cos(tan)di(n), Alecsandra.

Textul după : ,,Delă pentru scrierea crucilor de piatră...", fond. Prefectura jud. Argeş, la Arh. St. jud. Argeş, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 1.
Să se vadă şi : D. Bălaşa, *Cruci de piatră,* în MO, 1972, p. 101.

---

[1] Omis.

II 384 **1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238)**

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut într-o vie a m-rii Cernica, din satul Fedeleşoiu.

Rîdicată întru cinstea Sfintii Mariia, în zilele lui Ioan Nicolaie voievod, în leat 7238, din osteneala robului, Steriie, Alicsandra.

Textul după : ,,Delă pentru scrierea crucilor de piatră...", fond. Prefectura jud. Argeş, la Arh. St. jud. Argeş, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 5.
Să se vadă şi : D. Bălaşa, *Cruci de piatră,* în MO, 1972, p. 101.

II 385 **173⟨2⟩ (724⟨1⟩) septembrie 1**

Cruce de piatră de 211/86/39/27 cm; literă de 6,5 cm, săpată; crucea este aşezată în vechiul cimitir, ,,de la schit, peste vale".

† Cu vrěria lui D(u)mne|zeu s-au rîdicat această s|fîntă cruce în cinstea sf(i)n|tei Preacuvioasei Paras|5chiva, în zilel(e) domnului | Costandin vod(ă), sep(temvrie) 1, leat | 7240 [1], de robul lui | D(umnezeu), Tim(o)thei monah, Ioni|che erom(o)nah Ghin(ea), Rada, |10 Sima, Dumitru, Mari|ca 2 [2], Radul [3].

Pe latura din stînga, cu literă de 6 cm, săpată :

Pis Tănasie.

---

[1] Văleatul a fost scris, probabil, incomplet, în loc de ,,7241", corespunzător domniei lui Constantin Mavrocordat, din 1731 oct. 13 — 1733 apr. 5.
[2] În orig. ,,в̃"(= 2), adică numele să fie amintit de două ori.
[3] Un fragment din text şi la D. Bălaşa, *Cruci de piatră,* în MO, 1972, p. 101.

II 386 **1735 (7244) septembrie 14**

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut, la Simnicel, spre miazăzi ,,supt dos", în apropierea satului Fedeleşoiu.

Rîdicată întru cinstea sfintei Cuvioasi(i) Paraschivi(i), în zilele d(omnului) Grigorie ⟨Ghica⟩ [1] voievod, în se(p)te(m)v(rie) 14, ⟨leat⟩ [2] 7244, din osteneala robu lui Dumnezeu, Radul, Anca.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...", fond. Prefectura jud. Argeș, la Arh. St. jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 3.
Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 102.

[1] În text greșit „Nic(o)l(a)e".
[2] Omis.

FEȚENI, com. Goranu

I 387 **1741 septembrie 1 — 1742 august 31 (7250)**

Pisanie pe bîrnele de la intrarea din pronaos în naos, într-un cîmp de 62/66 cm; literă de 1,5 — 5,5 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva *.

† Cu voia lui Dumnezău, s-au făcut | această sf(î)ntă besĕrică întru cinstea | și hr[amu] [1] Preacuvio(a)si(i) Paraschi|vi(i), cu osteneala părintelui Clime(n)t [2] ... | [5] ... [3] | tŭ viia jumătate, bisericii, Stanciu; | leat 7250 [4]. Pis [5] eu, Cîrstea Mărin.

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] În orig. s-a scris „Chelimt".
[3] Inscripția de pe rîndurile cinci și șase este acoperită de o grindă ce susține podiumul de acces spre turla clopotniță.
[4] Data și la R. Crețeanu, *Bisericile de lemn*, p. 25—26; să se vadă și N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 303.
[5] Am scris.
* La acest lăcaș, pe peretele de la nord al absidei altarului, în exterior, a mai fost săpată inscripția „Să știe, leat 7250" (1741—1742), cu literă de 4 — 6 cm.

I 388 **1803**

Clopot de 38,5 cm înălțime și 37,5 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2,5 cm, în relief, în partea de mijloc a piesei; la biserica de lemn, Cuvioasa Paraschiva.

† S-au dat de Riza cojocaru, Zamfira, Radu Flocan; anu 1803.

I 389 **1834 septembrie 1 — 1835 august 31 (7343)**

Inscripție pe ușa de lemn de la intrarea în pronaosul lăcașului; literă de 2 — 5 cm, săpată; la biserica de lemn, Cuvioasa Paraschiva.

7343. | Ionŭ s(i)nŭ Radu [1]; | Pătru s(i)nŭ Radu Balmeș.

[1] Aparent, s-ar putea citi „Vladu"

II 390 **1796 (7304) aprilie 10**

Cruce de lemn sculptat de 33/20,5 cm, păstrată în altar; literă de 1,2 — 2,2 cm, săpată pe partea din spate a piesei; provine de la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

7304.

Pe o muchie a obiectului, cu literă de 0,8 cm:

ap(rilie) | 10.

Pe suportul piesei, cu literă de 1,5 cm, în relief:

Mușat | diiaconŭ.

III 391 **1765 septembrie 1 — 1766 august 31 (7274)**

Cruce de piatră ce a existat în trecut în fostul sat „Voinicești" — *Voinigești*, pe moșia fostului schit Goranu.

† Cu [1] vrě⟨rea Tatălui⟩ [2] s-⟨a⟩u ⟨ri⟩ [2]decat ⟨această⟩ [3] sf(î)ntă cr(u)ce, întru n(u)m(ele) Sf(i)nti Pre(ap)odobn(i) P(ara)s(chi)va, v(ă) dn(i) ⟨Scarlat Ghica⟩[4] voivod, ⟨leat⟩ [2] 7274, din osteneala robului ⟨lui⟩ [2] Dumnezeu, Tudo(r ?) ... [5] Dumitru, Neaga, Ion.

Textul după: „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...", fond. Prefectura jud. Argeș, la Arh. St. jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 7 (cu majuscule chirilice).
Să se vadă și: D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 104.

---

[1] Textul este precedat de inițialele unor formule liturgice întîlnite adesea pe crucile de piatră.
[2] Omis.
[3] În text apar greșit literele „c a r v b".
[4] În text figurează literele „v o i v b a l t".
[5] În text sînt înserate literele „r ia b c i n e u n d v o n d ea n ea..." ce nu ne-au oferit posibilitatea restituirii, cu certitudine, a unor onomastice.

FÎLFANI, com. Stolnici

392 **1776 septembrie 1 — 1777 august 31 (7285)**

Cruce de lemn sculptat de 17/4,5 cm, păstrată pe iconostas; literă de 0,3 — 1,2 cm, săpată pe o muchie a piesei; provine de la vechea biserică; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Leat 7 |285.

Pe altă latură a obiectului:

Mări |nŭ, | Sta |na, | Dumit |rașc |u.

393 **1803**

Icoană de lemn de 81/59 cm, reprezentînd Soborul Sf. voievozi Mihail şi Gavriil şi pe Iisus, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta; literă de 0,5 — 1 cm, cu alb pe fond albăstrui; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva *.

Anghel zu(grav) | Stoianovici ; 1803.

BIBLIOGRAFIE. 1. Gh. Diaconescu, *Note argeşene*, în MO, 1972, p. 90.

---

* Menţionăm că pe o icoană de lemn de 79/50 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, păstrată în altar, la catapeteasmă, provenind de la o altă biserică, se conservă data „Leat 7254" ⟨1745—1746⟩.

394 **1803 decembrie 25**

Icoană de lemn de 81,5/52 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga; literă de 0,5 — 1 cm, în cîmpul inferior al piesei; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Anghel zug(rav) ; d(e)ch(emvrie) 25, 1803.

395 **1803 decembrie 25**

Icoană de lemn de 80/56 cm, reprezentînd pe Iisus pe jeţ, între Maica Domnului şi Sf. Ioan, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta; literă de 0,9 şi 1,1 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei, pe ramă; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Pop(a) Mihai ; d(e)ch(emvrie) 25, 1803.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeşene*, în MO, 1972, p. 90.

FLĂMÎNDA, com. Galicea

396 **1584 (7092) mai ⟨28⟩**

Piatră de mormînt de 167/80 cm, în pronaos, în partea din stînga; literă de 11 cm, în relief, parţial deteriorată, ilizibilă; la bis. Sf. Apostoli (fostul schit Flămînda).

Прѣстави се раба б(о)жїе, жꙋ|панница Станка, жꙋпань Теѡдосїе великї спатар, дьщера Балѡв [1](?) бан | ѡт Кокорьщи, вь д(ь)нь госп(о)д(инь) Петрꙋ | воеводꙋ,

м(есе)ца маи въ <.> [2] д(ь)нь Եьзнисень (?) Г(о)с(поди)нѣ [3]; и била мил(о)ст(и)ма, на д(ѣ)ва еи за кд | годинѣ; въ лѣт ₓзчв; и блаѕе (?) | оть (?) к(ь)щи еи. . .[4];| вечнаи па[м]е[т] [5].

A răposat roaba lui Dumnezeu, jupaniţa Stanca a jupanului Teodosie mare spătar, fiica lui Balea [6] (?) ban din Cocorăşti, în zilele domnului, Petru voievod, luna mai, în ⟨.⟩, ziua Înălţarea Domnului ; şi a fost milostivă, în tinereţea ei la 24 de ani ; în anul 7092 ; şi blîndă (?) la (?) casa ei. . . ; veşnica ei pomenire.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 39 (text şi trad.); 2 M. I. Marinescu-Stoiceni, *Urme şi documente istorice de pe Valea Topologului de Jos*, în „Argeşul", I (1942), nr. 5, p. 5 (trad.); 3 C. Bălan, *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH, 1993, nr. 3–4, p. 267, nota 45 (text şi trad. în l. franceză); 4 P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului*, (în ms), 1940, f. 66 (trad.); 5. Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 76 [2] (text – desenat).

---

1 V. Brătulescu, *loc. cit.*, a citit „Боуλωв" (= Boul), dar în traducerea inscripţiei a indicat numele „Radul ban".

2 În text pare să fie scrisă litera „в" (= 2 ?).

3 În anul 1584, ziua Înălţării Domnului a căzut la 28 mai (cf. DIR, *Introducere*, I, Anexa III, nr. 29 – tabelul).

4 Inscripţie deteriorată ; neinteligibilă. În desenul din ms. A. 1 009, loc. cit. după văleatul „ₓзчв" este redată inscripţia „и била є... | сьс кщи еи вї.д. г" (?) (= şi a fost... cu casa ei. . ?).

5 Litere deteriorate ; întregirea a fost făcută după ms. A. 1 009, loc. cit.

6 Sau „Vladul" (?) ban din Cocorăşti, personaj atestat în actele vremii, după cum opinează specialistul în domeniul genealogiei, Dan Pleşia. Precizăm că, modul în care a fost scris numele, implică interpretările relevate.

397 — 1621 (7129) mai 2⟨8⟩

Piatră de mormînt de 185/69 cm, aşezată în pronaos, în partea din dreapta, avînd în cîmp cinci motive ornamentale *; literă de 8 cm, în relief; inscripţia este deteriorată în cea mai mare parte ; la bis. Sf. Apostoli (fostul schit Flămînda).

† Aceas[tă] [1] piatră [este] [1] [pre] [2] groapa ju | pa[n(ului) Theod(o)sie logofet, fecioru logofetulŭ Ivan d(in) Ruda] [2] . . . | . . . | . . . [3] [şi s-au p] [2] rista[vit | în zilel(e) Radu(lui) voevod s(i)n Mi(h)ni voevod, в(ь) м(есе)ц]а [2] mai 2[8] [2] z[ile] [1], [v(ă) l(ea)] [2]t 7129.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 39 ; 2 M. I. Marinescu-Stoiceni, *Urme şi documente istorice de pe Valea Topologului de Jos*, în „Argeşul", I (1942), nr. 5, p. 5 ; 3 C. Bălan, *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH 1993, nr. 3–4, p. 267 (fragm. de text în l. franceză); 4 P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului* (în ms), 1940, f. 66 ; 5 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 76 [2 v].

---

1 Inscripţie deteriorată ; întregirea a fost făcută după V. Brătulescu, *loc. cit.*

2 Inscripţie deteriorată ; întregirea a fost făcută după ms. A. 1 009, loc. cit.

3 Inscripţie deteriorată ; grupul de litere figurate în continuare în ms. A. 1 009, loc. cit. nu permite restituirea unei lecturi coerente.

4 În luna.

* Aşa cum se poate constata şi din desenul din ms. A. 1 009, loc. cit.

★

398 1832

Icoană de lemn de 88/67 cm, reprezentînd pe Iisus, la tîmplă, în partea din dreapta; literă de 0,5 — 0,7 cm, cu gălbui pe fond cenușiu-albăstrui, în cîmpul inferior, în stînga; la bis. Sf. Apostoli * (fostul schit Flămînda).

Cu osîrdia și chieltuiala preaosfințitului | episcop |Rîmnecul(ui), chiriu, chir Neofit, ocîrmui|torul sfintei mitropolii s-au zugrăvit aceste sfin|te icoane, de robul lui D(u)m(ne)z(eu), Ioan Halepliu zogr(af); 1832.

* Menționăm că la acest lăcaș, pe crucea de lemn de la tîmplă, este indicat anul „1841". Tot aici, pe icoana Sf. Treimi, păstrată în absida de la sud a naosului, către est, este înscrisă într-un filacter, data „1845", precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 21).

★

399 1714 (7223) noiembrie

Grafit pe peretele altarului, în exterior, pe latura de la sud; literă de 4 — 6 cm; la bis. Sf. Apostoli (fostul schit Flămînda).

Vasil[ie] [1] ierodiiaconŭ; | leat 7223 noe(mvrie) [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; ■ P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului* (în ms), 1940, f. 65.

[1] Inscripție ilizibilă; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*
[2] La V. Brătulescu, *loc. cit.* și P. Topologeanu, *loc. cit.*, „iunie".

GALEȘU, com. Brădulet

I 400 1797

Icoană de lemn de 32/24,5 cm, reprezentînd scena Învierii lui Iisus; literă de 0,2 cm, cu verde pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; în cancelaria parohială de la bis. Sf. Împărați și Intrarea în Biserică.

1797 [1]. S-au zugrăvit de Minc[ul] [2] . . . [3]

[1] Cu cifre arabe.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea ■ fost făcută de noi.
[3] Era scris, probabil, „zugraf".

I 401 **1797 decembrie 14**

Icoană de lemn de 31/26 cm, reprezentînd scena Naşterii Domnului; literă de 0,2 cm, cu alb pe fond maroniu-verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; în cancelaria parohială de la bis. Sf. Împăraţi şi Intrarea în Biserică.

Mincul zugraf; 1797 [1] dechem(vrie) 14 [1].

---

[1] Cu cifre arabe.

I 402 **1804**

Icoană de lemn de 54/40 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus; literă de 0,5 cm, cu alb pe fond albastru închis, pe ramă, în partea inferioară a piesei; provine de la vechea biserică; în cancelaria parohială de la bis. Sf. Împăraţi şi Intrarea în Biserică.

De Ilie zog(rav); leat 1804.

II 403 **1807**

Cruce de piatră de 100/42,5/20/17 cm, literă de 4,5 cm, în relief; este aşezată lîngă o fîntînă, la întretăierea drumului cu uliţa care duce către „Poeniţă", în partea de „după mal".

Rîdicatu | s-au aceas | tă sfîntă | cruce de | [5] robi(i) lui | D(u)mnezău, | Vintilă | i Stanca, | soţia lui,

pe latura din stînga crucii:

cu fii | lorŭ; | 1807.

BIBLIOGRAFIE. Fl. State, Tr. Uţă, *Galeşu de Argeş Istorie şi contemporaneitate*, foto (penultima planşă).

GĂINUŞA, com. Săpata

404 **1801 (7309) mai**

Pisanie pe o piatră de 77/117 cm fixată în partea superioară a ancadramentului de la uşa de intrare în biserică; literă de 5 — 6 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae, Sf. Dumitru şi Sf. Teodor Tiron.

Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîr|șirea Sfîntului Duhŭ, aminŭ. Ziditu-s-au această sfîntă | și dumnezăiască biserică și s-au înfrumusețatŭ, | după cumŭ să vede, dinŭ temelie pînă în sfîrșitŭ, întru cin|stea și lauda sfinților marilor Mucenic Dimitrie | și Theodorŭ Tiron, cu toată cheltuiala dumnealor, jupanŭ | Theodorache Enciulescu и жупаниц(а) его [1], Ecaterina și a m|umesi, jupînița Dumitrana Bunbuianca, ce au fostŭ soție răp(osatului) | jupanŭ Simionŭ Cocoșoiu, județu din Pitești, iconomŭ | fiindu jupanŭ Neculae Bunbuianu dinŭ Pitești.

Inscripția continuă pe ancadramentul din partea superioară a ușii, într-un cîmp de 17,5/98 cm :

În zilile domnului Alecsandru Muruzu v(oe)v(o)dŭ | și a preasf(i)nțitului, întîiu episcopŭ Iosifŭ Argeșiu ; | ani de la H(risto)s 1801, de la Adamŭ 7309, mai.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 542.

---

[1] Și jupanița lui.

405

1801

Pomelnic pe o piatră de 71/57 cm fixată la proscomidie, pe latura de la nord ; literă de 5 cm, în relief ; la bis. Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Sf. Teodor Tiron.

Pomelnicu lu jupan Tudorache. | Vii : Tudor, Dumitru, Caterina, Caterina, Joița, Zmăra(n)|da, Neculaie, Costandin, | Neculaie, Țenia, Marcu, | Safta, Joița, Tudor.

Morți : Simion, Matei, Mariia, | cu totŭ niamu. Ene, Gherghina, | Costandinŭ cu totŭ niamu. | Stroie, Rada, Barbu, Iord|ache, Arinăda, Mariia, Tăna|se, cu totŭ niamu ; | 1801.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 543.

406

⟨1802⟩

Icoană de lemn de 82/61,5 cm, reprezentînd pe Sf. Dumitru, la catapeteasmă, în partea din dreapta ; literă de 1 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei, pe ramă, în dreapta ; la bis. Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Sf. Teodor Tiron.

Angh[el] [1]u zugr(a)vu [2].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 543 și 549.

---

[1] Inscripție deteriorată ; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*
[2] Inscripția a fost datată prin analogie cu icoana de lemn de 82,5/93,5 cm, reprezentînd pe Sf. Teodor Tiron și pe Iisus, de la catapeteasmă, care conservă data „1802".

GĂLĂȘEȘTI, com. Budeasa

I 407 **1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264)**

Icoană de lemn de 90/59 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, cu rizale, între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată într-o încăpere aferentă lăcașului; literă de 1 — 1,5 cm, cu alb pe fond roșcat, în partea din dreapta piesei; provine de la vechea biserică din cimitirul *Popești*—Gălășești; la bis. Înălțarea Domnului.

Pis [1] pop(a) Gheorghie | zugraf; | 7264.

---

[1] A scris.

II 408 **1751 (7259) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩**

Pisanie pe o piatră de 86/118 cm fixată pe peretele de la est al pronaosului, deasupra intrării în naos; literă de 4,5 cm, în relief, într-un cîmp de 51/84 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Nicolae din cartierul *Popești* *.

Cu mila și cu aj(u)toru Fiului și cu îndemnaria | priasf(în)tu(lu)i D(u)hŭ. S-au zidit această sfîntă și | dumneziasc(ă) bes(e)r(i)c(ă), întru cinstia și hram(ul) Sfî(n)tului Ne|colae, în zilel(e) preaîn(ăl)țatului domnŭ, Io Grigorie Ghica v(oe)vod, | [5] cu to(a)t(ă) cheltuiala, den tem(el)ie, de rob(i) lui Dumn(e)z(e)u, jupan Ghiorghie | Rătescul bi(v) v(e)l slugĕr, jupîneasa Mariia, coc(o)ni Toma, Catrina, pări(n)|ți, Enache, Catrina, pentru a dumne(a)lor în veci pomenire, | ami(n); 1751 [1], ⟨leat⟩ [2] 7259 [3].

BIBLIOGRAFIE. N. Ghika-Budești, *Evoluția arhitecturii*, IV, în BCMI, 1936, pl. XCVI, fig. 174 (foto. parțial lizibilă).

---

[1] Cu cifre arabe.
[2] În text s-a scris greșit „m(e)s(e)ț(a)".
[3] Pisania fiind fixată la mare înălțime și greu accesibilă, transcrierea noastră a fost colaționată cu un decalc ce ne-a fost pus, cu amabilitate, la dispoziție de pr. Sofronie Rădulescu.
* La proscomidia lăcașului se mai păstrează din aceeași vreme un pomelnic lacunar, înscris într-un cîmp de 34/30 cm: „Pome(l)necu... | Ca ... din . a, To ... | ... Mariia ... | ... | ...".

II 409 **⟨După 1751 — 1752 august⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 5 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae din cartierul *Popești*.

Io Gligorie Ghica voivod;
jupanŭ Inache;
жѹпанић(а) его [1] Catrina.

Pe peretele de la vest:

jupan Costandin [2];
jupan Toma сын его [3];
jupan Gheorghie Rătescu | vel clucer; | Radul [4];
жѹпаница его [1], | Mariia; | Anca [5];
cocona Catrina [6];
cocona Safta;
cocona Marica;
Ilinca [7].

Pe peretele de la nord:

жѹ(па)ница его [1], Bălașa; | Costandin [8];
jupan Toma vel șetrar [9]; | Gheorghi [10].

---

[1] Jupanița lui.
[2] Adolescent.
[3] Fiul lui.
[4] Radu copil este înfățișat în dreptul lui Gheorghe Rătescu.
[5] Anca copilă este reprezentată în dreptul jupaniței Maria.
[6] Tînără înfățișată împreună cu celelalte surori ale sale lîngă jupanița Maria.
[7] Ilinca, copilă, este înfățișată în dreptul surorii sale „cocona Marica".
[8] Costandin copil este înfățișat în dreptul jupaniței Bălașa.
[9] Inscripțiile au fost datate ca posterioare vremii în care ctitorul Gheorghe Rătescu este atestat ca fost mare sluger (cf. și inscripția de sub nr. **408**) și pînă către sfîrșitul domniei lui Grigore al II-lea Ghica, înfățișat în tabloul votiv. Ulterior, la 1766 nov. 19, Gheorghe Rătescu apare menționat ca fost mare clucer de arie (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 468).
[10] Gheorghi copil este înfățișat în dreptul lui Toma Rătescu, mare șetrar.

GĂLEȘEȘTI, com. Suseni

410

1781 (7289) august 16

Inscripție în partea superioară a ancadramentului de lemn, de la ușa de intrare în biserică; litera de 2,5 — 4,5 cm, săpată; la bis. Înălțarea Domnului *.

Diiacunu Ivanŭ; leat 7289 † luna lui avgust 16;

Pe montantul de lemn al ancadramentului de la ușa de intrare, în partea din dreapta:

de la H(risto)s | 1781 [1], | anul | sf(intei) bis|erici [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Economu și T. Al. Stoianovici, *O biserică moșnenească din Dâmbovnic Găleșeștii*, în „Sociologie românească"; IV (1942), p. 480 (fragm.); 2 I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 81.

---

1 Cu cifre arabe.

2 La N. Economu și T. Al. Stoianovici, *loc. cit.*, urmează „și mai departe «anul zidirii, 1771 »".

* La acest lăcaș se păstrează și un clopot de 44 cm înălțime și 45 cm diametru, cu inscripția „1811".

411 **⟨Cca 1786–1787⟩**

Portretele ctitorilor înfățișate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 2,5 – 5 cm, cu alb pe fond albăstrui în dreptul lor; la bis. Înălțarea Domnului *.

Erei Stroie;
Thoma;
Costa;
er(e)ița Stana; | Stana [1];
Ioana;
Anca [2].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 81.

---

1 Stana copilă este reprezentată în dreptul ereiței Stana.

2 Inscripțiile au fost datate după grafie – probabil – în vremea zugrăvirii lăcașului (cf. și inscripția aflată pe fațada de la sud a bisericii, sub cornișă, în dreptul ferestrei pronaosului „7295" ⟨1786–1787⟩, dată înscrisă cu literă de 7 – 8 cm, cu negru pe fond alb).

* Menționăm că la acest lăcaș, pe un tetrapod de lemn pictat, de 149/45,5 cm, din naos, este scris, cu literă de 2 – 5 cm, săpată „7294 ⟨1785–1786⟩; Gheorghe". Tot aici se mai păstrează o cruce de lemn de 23/7,5 cm, având pe una din fețe însemnat cu literă de 1,8 – 3,2 cm: „[L]eat 7300 ⟨1791–1792⟩; [M]aria".

GĂUJANI, com. Ungheni

412 **1792**

Pisanie pe o piatră de 80/100 cm, fixată în partea superioară a ancadramentului ușii de intrare în biserică; literă de 4,5 cm, în relief, vopsită cu negru; la bis. Sf. Voievozi.

Cu mila și cu ajutoriu lui D(u)mnezeu, | rîdicatu-s-au această sfîntă și du|mnezeiască biserică, în hramul Sfi|nţilor Voevozi M(i)h(ail) și G(a)v(riil). Și s-au | începutŭ, leat 1790, prin osteneala robi lui | D(u)mnezeu, hag(i) Niţu po(l)c(ovnic), Ilinca, Necola|e pos(telnic), Păuna, Damaschina monahiia, Pelaghia | mo(na)hia, Zafira, pop(a) Ma⟨. . .⟩ [1] duh(o)v(nic), Maria pre(o)t(easa), | pop(a) Cîrstea, Vlada preot(easa), Dobre, Ilinca, Ionŭ, | Ștefan, Catrina, Ene, Tudor, Antone, Costea, Tudor, | At(a)nase, Dionisie er⟨omonah ?⟩, Gheorghie, Ra(du), Dum(i)tru, p(opa ?) Ghe|orghie i Dospe(na ?), Fi(l)ipŭ (?), Matei, Mihai ; 1792.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Cîteva ctitorii argeșene*, în MO, XXXII (1980), p. 499.

---

[1] Nume indicat lacunar, probabil pentru „Marin". Menţionăm că un preot Marin, tatăl diaconului Cîrstea, este atestat la 1810 la bis. Sf. Voievozi — Numele, la I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 49.

413 **1841 martie 19**

Icoană de lemn de 88/64,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,3 — 1,2 cm, cu gălbui pe fond maroniu-roșcat, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; la bis. Sf. Voievozi.

Argeș. | Costandin zogr(a)f ; | 1841 | martie 19.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Cîteva ctitorii argeșene*, în MO, XXXII (1980), p. 499.

GLIGANU DE SUS, com. Rociu

414 **1846 iunie 2**

Pisanie pe o piatră de 66/77 cm, fixată în nișa din partea superioară a ușii de intrare în biserică; literă de 5 cm, în relief, cu negru pe fond alb; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Hramul Adormiri(i) Năs|cătoarei de D(u)mnezeu ; și pre|făcută din temelie această | sf(înt)ă biserică, de mine, pitarul | Drăghici Budeștian(u), și cu soţiia | mea Aristiia, în zilili mării sa|le domnului, voevod Gheorghie Bi|bescu ; la anu (?) 1846 iunie 2.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 83.

GLÎMBOCU, com. Bascov

415 **1808 iunie 20**

Pisanie în pronaos pe peretele de la est, în partea din dreapta arcadei de la intrarea în naos, într-un cîmp de 52/42 — 86 cm; literă de 2,6 cm, cu negru pe fond gălbui roșcat; la vechea bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiiului și cu Săvîr|șiria Sf(întului) Duh, aminu. Ri(di)catu-s-au această sf(întă) beserică din | temelie prin osteniala robilor lui D(u)mnez(e)ŭ, Radu Drăgu|țoiu, Criața, Radu dascălu și s-au înfrum(u)sețat și cu zugrăveală, | după cum să vede, ca să le fie spre pomenire veșnică, | în zilele priaînnălțatului d(o)mnul nostru, Io | Costantin Alexandru Ipsi(l)ant voevod | și în zilele priasfințitului și iu|bitorului de D(u)mnezău, episcopului | nostru Iosif. | Și s-au și tîrnosi(t) puindu-să | hramul Sf(în)tei Adormiri | a Născătoarei de D(u)m-[illegible]ĭu, | liat 1808 iunie 20. | Panteleimon zograf.

416 **⟨Cca 1820—1840 ?⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 50,5/43,5 cm; literă de 0,7 — 1,5 cm, cu negru pe fond alb; la vechea bis. Adormirea Maicii Domnului.

Vii: | Hristia diaconu, | Ilinca di(a)coniasa, | Stan preotu, | Ioana prioțiasa, | Petre, Iaana (sic), Ioan, | Ilinca, Stanca, | Marin, Mealcea. | Badea [1].

Mo(r)ți: | Dumitru, Ioana, | Ioan, Radu ereu, | Stanca er(e)ița, | Alecsandru er(e)u. | Duminică, Marin, | Costandina, | Bălășcan, Necu|lae, Voica. | Neacșa [1].

Voicu, Mariia, | Neculae, Elisav(e)ta, | Apostu, zugravi [2].

---

[1] Nume adăugat ulterior.

[2] Textul a fost datat după grafie. Menționăm că un preot Hristea este atestat la acest lă[illegible] în 1824 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 26). Relevăm de asemenea că pe un clopot de 41,5 cm înălțime și 43 cm diametru, suspendat în turla clopotniță, apar inițialele „† St., P., I., M., I.; 1834", care pot sugera numele unora dintre cei amintiți în pomelnic, și anume „† St⟨an⟩, P⟨etre⟩, I⟨oan⟩, M⟨arin⟩, I⟨...⟩; 1834". În acest caz s-ar putea presupune că pomelnicul a fost scris la 1834 (?).

GORANI, com. Uda

417 **⟨Cca 1841⟩**

Pisanie în pronaos pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în naos, într-un cîmp de 65,5/79 cm; literă de 2,5 cm, cu negru pe fond cenușiu; inscripția vechii biserici a fost rescrisă cu prilejul refacerii lăcașului la 1841; la bis. Buna Vestire.

Do(a)mne, cela ce cu puterea ta proslăvești pre ceia ce | iubescŭ podoba casi(i) tale și locul lăcașului | măriri(i) sfinţiri(i) tale, primește și acest sfînt | lăcași al tău, care întru ci(n)stea și lauda | Buni(i) Vestiri a Născăto(a)ri(i) de Dumneziu (sic), ce să | prăznuește hram(ul). Și s-au rîdiact din teme|lie de lemnŭ aciastă sfînt(ă) biserică, de robul | lui Dumnezeu, Mihai Turcu *, din moșul Stănci(u)lia, în zilile prealuminatulu(i) nostru domn, | Ioan Șărban Costantin Basarab voivod [1] și mi|tropolit fi(in)dŭ chiriu, chir Theodosie [2] și e(c)sarh | laturilor. Și au dat zestre bisericii(i) via cu | obrațul ei. Au luo(a)t sfîrșit la liatul | 1715 [3].

---

[1] Voievodul a domnit în anii 1654—1658, vreme ce nu corespunde păstoriei mitropolitului Teodosie și nici datei pisaniei.

[2] Înaltul ierarh s-a aflat în fruntea Mitropoliei țării în 1668—1672 și apoi în 1679—1708.

[3] Data ar putea marca momentul încheierii lucrărilor de construire a lăcașului. Pisania a fost datată după grafie, în jurul anului în care s-a refăcut biserica.

* Amintim că în Catagrafia de la 1824 se precizează că lăcașul a fost clădit de „Matei Udeanu" (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 39).

418 **1841**

Pisanie în pronaos pe peretele de la est, în partea din stînga intrării în naos, într-un cîmp de 64/99,5 cm; literă de 1,5 cm, cu negru pe fond cenușiu; inscripția a fost retușată, cu unele erori; la bis. Buna Vestire.

Do(a)mne, cela ce cu puteria ta proslăvești [1] pre ceia ce | iubescŭ podoba casi(i) tale și locul lăcașului | măriri(i) sfinţiri(i) tale, primește și acest sfînt | lăcași al tău, care întru ci(n)stia și lauda | Buni(i) Vestiri a Născăto(a)ri(i) de Dumneziu (sic) ce să | prăznuește hram(ul); și s-au rîdicat din temelie, | de temelie de zidŭ aciastă sfînt(ă) biser(i)că, de robul lui | Dumnezeu, Floria Ivănescu, din moșul deaconu [2] Radu Goran Ion, | Stana soțiia lui Flora [3], Ioana, Cost(a)nd(i)na [4], Neculae, Ioan, Ioan, Ionu [5] (?); | Necu(l)ae Vijălie din moșu M(ih)ai (?), Fl(o)ar(e)a [6], Dumitru [7], Glegorie [8], Ioana, | Mariia; Ioanŭ er(e)u, Mariia [9] din moșu [10] diacon Costand(i)n Dumin(i)că, Ioan, | N(i)culae, N(i)c(u)lae, Băl(a)șa, Ra Stoica [11], Ioan, Gherghina, Cost(a)nd(i)nŭ, | Gheorghe, Floria [12] ier(omo)-năaf i(e)reu (?), Ioana er(e)ița, Papa, Ioana; | 1841.

Pe latura din dreapta pisaniei, lîngă rîndurile 4—6, au fost adăugate numele:

Stancu, | Ioan, | Floar(e)a.

---

[1] În text „peroslăvești".

[2] În text „deacoinu".

[3] În text „Felora".

[4] În text „Coset(a)nd(i)na".

[5] În text „Tionu" (?).

[6] În text „Fleara".

[7] În text „Dumiteru".

[8] În text „Ghelgorie".

[9] În text „Mariaia".

[10] În text „moșeu".

[11] În text „Setoica".

[12] În text „Floraia".

419

⟨Cca 1841⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, într-un cîmp de 76,5/65 cm; literă de 1,5 cm, cu negru pe fond alburiu-cenuşiu; inscripţia este cuprinsă în trei coloane; la bis. Buna Vestire.

Se se şt(i)e pomelnicu | de titorie al lui | Flori Niculae Ivă|nescu. | Vii : Flore, Stana, Iona, | Costandina, A(n)ghel, | Dumitra, Ionŭ, Mariia.

Morţŭ : | Niculae, Bălaşica, Radu, | Stoica, Costandin, | Gheorghe, Ionŭ, Ionŭ, | Dumitru, Anca, Toma, | Mariia, Gheorghe.

| Vii : | Iòn, Florea, Dumitru, | Costandin, Mariia, | Iona, Flore, | Oprea, Iona, Dumit|ru, Nicula, Mihai, | Flore, Sandu, Duţă, | Tudorŭ, Dumitra, | Ion, Marina, Gheorghe | ... stan ... | ... ia. p ... [1]

Coloana a doua:

Se se şt(i)e pomelnicu de | titorie a ... [1] | Ioniţă Ionŭ Graure, | Uda de Jos, mahalao(a) Şătra[ri] [2]. | Vii : | Ionŭ ereu, Mariia er(e)iţa, | Toma, Duminecă, Iona, | Costandin d(iacon), Bade(a) d(iaconeasa), Costandin ereu, Licsa(n)dra | er(e)iţa, Ionŭ d(iacon), Dumitra d(iaconeasa), | Matei ereu, Iona er(e)iţa.

Morţi : | Ionŭ, Păuna, Florea, Iona, | Mariia, Ilinca, Nicolae | ereu, Rada er(e)iţa, Ionŭ, Iona, | Niculae, Pătru, Costandi|n d(iacon), Stanca d(iaconeasa), Ionŭ d(iacon), Joiţa d(iaconeasa), | Abraamŭ ereu, Ilinca er(e)iţa, | Cozma erimonahu, Neacşa | er(e)iţa, Dimitrie d(iacon), Rada d(iaconeasa).

Pomelnicu enoriaşilor : | Niculae, Iona, Mariia, | Ionŭ, Mariia, Costandinŭ, | Marin, Ionŭ, Toma, Mariia, | Ilie, Iona, Rada, Pătru, | Iona, Dumitru, Stanca, | Marin, Duminecă, Petriia, | Ionŭ, Gheorghe, Niculae, | Dobra, Ionŭ, Dumitru, | Bălaşca, Opre.

Coloana a treia:

Se se şt(i)e pomelnicu de | titorie al lui Niculae Vijălie. | Vii : | Niculae, Florea, Ionŭ, | Dumitru, Gligore, | Iona, Mariia. |

Morţi : | Ionŭ, Iona, Ionŭ, Dragole, | Dumitru, Mihai, Mariia, | Costandinŭ, Dobre, | Duminecă, Gheorghe, | Mariia, Ionŭ, Ionŭ, Mihai, | Niculae, Bălaşca [3].

---

[1] Inscripţie deteriorată.

[2] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[3] Inscripţiile au fost datate după grafie şi numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost refăcut lăcaşul.

420

⟨Cca 1841⟩

Portretele vechilor ctitori reprezentate în pronaos, pe latura de la sud, în partea dinspre est; literă de 3 — 5,5 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor; inscripţia a fost retuşată; la bis. Buna Vestire.

Meiai Turcu ;
Flo⟨...⟩ [1]a [2].

---

[1] Inscripţie deteriorată; ilizibilă.

[2] Inscripţiile au fost datate în jurul anului în care a fost refăcut şi rezugrăvit lăcaşul.

★

421 **1845**

Icoană de lemn de 59,5/39,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos pe peretele de la est, în partea din dreapta; literă de 1 cm, cu negru pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; la bis. Buna Vestire.

Ionŭ | Goran, | Dumitra.

În filacterul pe care-l ține Iisus, cu literă de 0,5 cm, cu negru pe fond alb:

1845 [1].

[1] Data este precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 21).

GORANU, com. Goranu

422 **1792 septembrie 1 — 1793 august 31(7301)**

Troiță de lemn de 37/17,5 cm, păstrată la cafas; literă de 0,6 — 1,4 cm, cu negru pe fond alburiu, pe suportul piesei; provine de la vechea biserică ruinată; la bis. Sf. Arhangheli.

... [1] au făcutŭ și o au zugrăvitŭ eu, Dumitr[u dască] [2]lu o[t] [2] B[ogdă]neșt[i] [2];

În centrul suportului:

7301 [3].

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi, după o piesă lucrată de același meșter, aflată în Colecțiile Muzeului din Rîmnicul Vîlcea (cruce de cult, din 1792—1793, de la bis. Bălteni).
[3] Văleatul se repetă pe muchiile piesei, către baza ei, în forma „7|301".

423 **1797 septembrie 1 — 1798 august 31 (7306)**

Troiță de lemn de 36/16,5 cm, păstrată la cafas; literă de 0,6 — 1,4 cm, cu negru și roșu către baza

piesei; provine de la vechea biserică ruinată; la bis. Sf. Arhangheli.

7306; | Filipŭ.

Pe fața opusă:

7306; | Nicula.

424 **1815 septembrie 1 — 1816 august 31 (7324)**

Cruce de lemn de 16/6,5 cm, păstrată la cafas; literă de 0,4 — 1,2 cm, săpată pe fețele piesei; provine de la vechea biserică ruinată; la bis. Sf. Arhangheli.

Pătru, | Barbu [1];

Pe fața opusă:

Măria, Ra|da.

Pe o muchie a obiectului:

A(n)cuța, | Nic(o)la, | Măria.

Pe altă muchie:

7324; | Pătru, | Stana, | Rada.

---

[1] În text „Barbru".

425 **1848**

Icoană de lemn de 73/54,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, lîngă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 1,3 cm, cu gălbui pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei, în partea din stînga; provine de la vechea biserică ruinată; la bis. Sf. Arhangheli.

1848; | Costandin, | Dumitru.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 56.

GREBLEȘTI, com. Cîineni

426 **1798**

Clopot de 31 cm înălțime și 35 cm diametru, suspendat în clopotnița de pe latura de la vest a lăcașului;

literă de 1,8 — 1,9 cm, în relief și de 15 cm, incizată pe cel de al treilea rînd al piesei; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

Sfuntul Niea(c)ulai și domna Paraschife, focut | ⟨de⟩ [1] Mateei, satul Greb(l)est(i), 1798 [2], Dumitra, | empreune cu Toma Fulk și Sta(na ?) ne(vasta ?), Opre Dadulen Sebessu cu nefa(sta) (sic) Morie [3].

---

[1] Omis.
[2] Cu cifre arabe.
[3] Lectura de pe ultimul rînd, nesigură.

427 **1800 iunie 14**

Inscripție pe icoana hramului zugrăvită deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2 — 3,5 cm, c[u] alb pe fond roșu-gălbui; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

1800 [1] iun(ie) 14 [1]; Ioan zograf.

BIBLIOGRAFIE: 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41; 2 Idem, *Călimăneștii*, p. 48.

---

[1] Cu cifre arabe.

HÎRSEȘTI, com. Hîrsești

428 **⟨Cca 1835⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, într-un cîmp de 23/28 cm, literă de 3,5 cm, cu alb pe fond albăstrui; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Zugravi : | Ioan, Bălașa, | Nicolae [1].

---

[1] Inscripție greu lizibilă; lectura a fost verificată cu rezultatele unei cercetări mai vechi, comunicate de pr. paroh. Alexandru Ponova. Inscripția a fost datată în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.

429

1846 august 13

Icoană de lemn de 80/53 cm, cu bordură sculptată, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga; literă de 1,1 cm, cu alb pe fond albăstrui; provine de la o veche biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Radu zu|gravu; | 1846 avgust | 13 [1].

---

[1] Data „1846 avgust 13" este amintită și pe icoana de lemn reprezentînd pe Iisus (de 99/56,5 cm) din pronaos, în partea din dreapta.

HUMELE, com. Ungheni

430

1830

Pisanie pe o piatră de 100/96 cm, fixată pe peretele de la vest al pridvorului, deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 — 6 cm, în relief; provine de la vechea biserică, refăcută în anii 1902—1905; la bis. Înălțarea Domnului, Sf. Teodor Tiron și Cuvioasa Paraschiva.

Cu ajutori lui D(u)mnez(e)u s-au | ziditŭ această sf(î)ntă beserecă | di(n) temel(i)e, ⟨de⟩ [1] zidŭ, în hra(mul) Înălțări(i), a Sf(întului) [2] | Theodorŭ și alŭ Prapodomni(i) Pa(rasch) | [5] ivi(i), în zilile înpăratului Neco|lae Pavlovici [3], de megiiași(i) ti|[tori, pri] [4]nŭ îndemnarea și ipitropiia | popi(i) Costaiche Ilie, Bălașa er(e)ița, | Costa(n)dinŭ, Stanŭ (?); A(n)tonești : Costa(n)din, | [10] Mariia, Iorga, Ionŭ, A(n)tonŭ Gh(e)rgulescu [5] (?); Dra[gom] [4]ir, | Gheor(gh)e, Gheorghe, Dinŭ, Dedelești(i) popi(i) Duminec(ă) *; | Dumitru Sîrbu, Mincŭ, Costia Slăve|scu, Dumitra di(ia)conias(a), Ionŭ, Ionŭ, Costa(n)|dinŭ, Tinca, Ana papad(ia ?) [6], Marinŭ Goia, | [15] Mihai, Costa(n)dinŭ; 1830 [7].

BIBLIOGRAFIE. A. F. Constantinescu, *Monografia comunei Humele—Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1941, dosar nr. 470, f. 117 v.

---

[1] Omis.
[2] În orig. „Fs(întului).
[3] În orig. „Pvvlovici".
[4] Inscripție deteriorată, greu lizibilă.
[5] A. F. Constantinescu, *loc. cit.*, a citit de asemenea „Ghergulescu".
[6] Preoteasa.
[7] Data se repetă cu litere-cifre chirilice, calculate de la era noastră.
* Menționăm că un preot „Duminică sin Dinu" este atestat la biserica din Humele de Jos, în catagrafia de la 1810 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 50).

★

431 **1814**

Cruce funerară de piatră de 84/43/21/15 cm, așezată în incinta lăcașului, pe latura de la sud; literă de 3 și 5,5 cm, în relief; la bis. Înălțarea Domnului, Sf. Teodor Tiron și Cuvioasa Paraschiva.

Pomene|ște, D(oa)m|ne, pre | roaba t|[5]a, Velica; | 1814.

IOANICEȘTI, com. Poienarii de Argeș

432 **1791 septembrie 1—1792 august 31 (7300).**

Cruce * de lemn sculptat de 33/20 cm, păstrată în altar; literă de 0,8 cm, săpată pe partea din spate a piesei; la bis. Sf. Nicolae.

7300; | Ioanŭ, | Diiam|anta.

În partea inferioară a obiectului, cu literă de 1,4 cm, în relief:

Mușatŭ | di(a)conu.

* Menționăm că pe o altă cruce de lemn sculptat de 37/21,5 cm, păstrată tot în altar, și datind din prima jumătate a sec. al XIX-lea, sint inscrise numele ,,Ioan, | Mariia".

IONEȘTI, com. Buzoești

433 **1841 septembrie 1 — 1842 august 31 (7350)**

Ușă de lemn sculptat de 202/96 cm, păstrată într-o încăpere de la clopotnița lăcașului; literă de 2 — 4 cm, săpată pe brîul de lemn din partea inferioară a tăbliilor din cîmpul superior al piesei; provine de la vechea bis. Cuvioasa Paraschiva, în ruină; la bis. Adormirea Maicii Domnului și Cuvioasa Paraschiva *.

Leat 7350. Anghel meșterŭ.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Cîteva ctitorii argeșene*, în MO, XXXII (1980), p. 495.

---

* La acest lăcaș se mai păstrează și un clopot de 45 cm înălțime și 45 cm diametru, provenind de la o veche biserică, cu inscripția anului „1792", indicat cu cifre arabe (să se vadă și I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*).

434 **1842**

Icoană de lemn de 88,5/58,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată în pridvorul lăcașului; literă de 1 — 1,5 cm, cu roșu pe fond verzui, în partea de mijloc a piesei; provine de la vechea biserică Cuvioasa Paraschiva, în ruină; la bis. Adormirea Maicii Domnului și Cuvioasa Paraschiva *.

Radu | zugra|vu ; | 1842.

---

* La acest lăcaș se mai păstrează și o cruce pistornic, de lemn, în formă de troiță, de 28/9,5 cm, de proveniență necunoscută, conservînd data „7316" ⟨1807—1808⟩.

IZBĂȘEȘTI, com. Stolnici

435 **178⟨0⟩ noiembrie 8**

Pisanie pe o piatră de 75/45 cm, fixată pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 1,5 și 4 cm, în relief, pictată cu roșu pe fond alb; la bis. Sf. Voievozi.

† Cu vrerea Tatălui | și cu a Fiiului și | cu îndemnarea Duhului Sfînt, | făcutu-s-au această sfîntă | [5] biserică în zilile p|realuminatului domnŭ, Io | Alicsandru voevod, fiind | mit(ropolit) Gr(i)gorie, de cucernicul | între preoț(i), Coman diacon, Bălaș(a) | [10] di(a)conița ; noem(vrie) 8, 178⟨0⟩ [1].

---

[1] Cu cifre arabe. Cifra unităților a fost omisă.

IZVORU, com. Izvoru

436 **⟨1714 după martie 25 — 1715 decembrie 25⟩**

Inscripţie pe bordura mesei din altar; literă de 4 cm, săpată pe cele patru laturi ale tăbliei de piatră a mesei; la bis. Sf. Nicolae din *Izvoru de Sus*.

Ace(s)tu sf(î)ntu prĕstol l-au făcut Preda postĕlnic s(i)nŭ Iv|aşco velichii slugĕr, nepotul lui Ivan Ştirbĕiu | Izvoranul velichii postĕlnic. Şi s-au făcut în zil|ele bunului creştin, Io Ştefan Cantacuzino voev(o)d.

BIBLIOGRAFIE. 1 C. Gh. Zinca, *Monografia satului Izvorul de Sus, jud. Argeş* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naţ., 1942, dosar nr. 478, f. 564 (cu desen la f. 563); **2** Maria Tarabega, *Monografia satului Izvorul de Sus, Jud. Argeş* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naţ. şi Culte., 1943, dosar nr. 633, f. 58 v (cu desen).

---

[1] Inscripţia a fost datată ca posterioară urcării în scaun a voievodului Ştefan Cantacuzino şi pînă la sfîrşitul domniei lui.

437 **1823**

Pisanie în nişa de deasupra uşii de intrare în biserică, într-un cîmp de 110/96 cm; literă de 2 şi 4 cm, cu alb pe fond albastru, acoperită în parte cu tencuială de la ultima reparaţie făcută lăcaşului; la bis. Sf. Nicolae din *Izvoru de Sus*.

[† Această s][1]fî[ntă][1] şi d(u)mne[zeiască biserică][1] ...[2] [pră][1]z-nu|[eşte hramul][1] ...[2] din temelie | prin ...[2] şi l...[2] teo|pol. ă în ...[2] [Iordache Col][1]fescu bi(v) vel crucer | za arie, ispra[vnicul][1] ...[2] mai 20, în zilile | preaînnălţatul[ui domn, Io][1] ...[2] at[3], preaosfinţiia | sa mitropol[it][1] ...[4] Iar acum la leat 1823, | fiindŭ arsă i ne* (?)[2]... ătu şi s-au înpodobit | cu zugrăveal[a][1] ...[2] [du][1]pă cum să vede, | de dumnea[lui][1] ...[5]l ispravnecu | Vlăşci(i) ...[2] [c][1]ocoana Zoiţa | Col-fea[sca][1] ...[2]re la su|ş ...[2]i fetelo[r][1] ...[2]avos ... | ...[2] acestu sfînt[ŭ lăcaş][1] ... | ...[2]

---

[1] Inscripţie deteriorată, acoperită cu tencuială; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripţie deteriorată, acoperită cu tencuială.
[3] Numele voievodului ar putea fi „Constantin Mavrocordat" (?), în domnia de la 1744–1748, cînd şi Iordache Colfescu este atestat ca fost mare clucer de arie (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 468, nota 1 749).
[4] Inscripţie deteriorată; numele mitropolitului ar putea fi „Neofit" (?), care a păstorit de la 1738–1754.
[5] Inscripţie deteriorată. Numele său este probabil „Ioan Peldicar(i) biv vel stolnic".
* Lectură posibilă, deşi se poate citi şi „Arsănie".

Portretele ctitorilor * reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 3 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae din *Izvoru de Sus*.

Pan Grigorie Grecean(u) vel ban;
panița Ilinca băneasa;
pan Preda pŏstelnicu Știrbei;
jupîneasa Iana, muma Predi(i) | postelnecului Șterbei, sor(a) | Manului biv vel ban ot Frăte|ști;
panița Rada;
pan Neacșu Colfescu.

Pe peretele de la vest:

Ioan Colfescu; | Tănase [1]; | Matei [1];
panița Ancuța Prășcoveanca; | Costandin Olăne|scu [2]; | Despa [3]; | Palіologa [4];
pan Iordache Corfescu biv vel crucer za arie; | Costandin [5]; | Iordache [5];
Zoița Greceanca; | ..ă..ș. [6]; | Mariia [7];
Zmaranda;
Ilinca;
pan Udrea postelnecu;
panița Dospina.

Pe peretele de la nord:

... [8] sin Ionŭ;
cocona ... [8] sin Zoița Colfeasca;
panița Mariia Greceanca | sin Zoița Colfeasca, văduva;
Alexandru sin Ioan | Peldicar(i);
panița Zo[ița] [9] | Colfeasca; | ... [10];
pan Ioan Peldicar(i) | biv vel stolnec [11].

---

[1] Copil reprezentat în dreptul lui Ioan Colfescu.
[2] Copil din prima căsătorie a Ancuței Pîrșcoveanu cu Constantin Olănescu înfățișat în dreptul acesteia.
[3] Copilă înfățișată în dreptul Ancuței Pîrșcoveanu.
[4] Copilă înfățișată lîngă Ancuța Pîrșcoveanu.
[5] Copil reprezentat în dreptul lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie.
[6] Copilă înfățișată în dreptul Zoiței Colfescu-Greceanu; numele ei ar putea fi Bălașa (?).
[7] Copilă înfățișată lîngă Zoița Colfescu-Greceanu.
[8] Inscripție deteriorată, ilizibilă, acoperită cu tencuială.
[9] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[10] Inscripția din dreptul copilului înfățișat lîngă Zoița Colfescu nu se mai păstrează.
[11] Inscripțiile au fost datate după grafie, în vremea în care a fost refăcută pictura lăcașului (cf. textul aflat sub nr. **437**).
* Observații cu privire la ctitori și la C. Gh. Zinca, *Monografia satului Izvorul de Sus, jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 564 și la Maria Tarabega, *ibidem*, 1943, dosar nr. 633, f. 47 v—50 și 58 v.

I 439 **1731 (7240) septembrie 14**

Cruce de piatră de 202/93/40/25 cm, așezată în incinta lăcașului, pe latura de la nord; literă de 6 cm, în relief; textul a fost pictat cu auriu, pe fond alb, dar nu întotdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Fig. 35

† Cu vrĕria lui D(u)mn(e)ze(u) | ridicatu-s-au această sfîntă | cruce întru cinstea sf(i)n|tului marelui arhi(e)reu | 5 Nicolae, în zilel(e) | lui Io Mihai voevod; | m(ese)ța s(e)p(temvrie) 14 zil(e), vă leat | 7240, cu

oste|neala robul lui D(umnezeu): | [10] Matei, Samfira, Cur|chi, Dumitra, Gheor|ghie, Neagoe, Mihai, | Dumitru, Stan, Tran|dafir ... | ... [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripţii. Crucea de la Jiblea*, în BCMI, 1940, p. 17 (şi foto. fig. 20, la p. 15); 2 Idem, *Iniţiale şi monograme*, în MO, 1965, p. 581 (şi foto. fig. 3, la p. 582).

---

[1] Inscripţie ilizibilă; crucea este prinsă în soclu, ce acoperă textul de pe următoarele rînduri.

I 440 **⟨Sec. XVIII a doua jumătate⟩**

Cruce de piatră de 150/59/27/19 cm, ce a existat în trecut în incinta lăcaşului; literă de 5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Cu ajutoru | lui D(u)mnezeu | s-au ridicat | această s(fîntă) cruce | [5] de robi(i) lui D(u)m(nezeu), | Drăghici, Oprea, | Ion 3 [1], Stana [2] (?)|... | ... [3]

---

[1] În orig. „г" (= 3), adică pomenirea numelui să fie făcută de trei ori.
[2] Inscripţia a fost datată după grafie.
[3] Inscripţie deteriorată.

I 441 **1786 septembrie 1 — 1787 august 31 (7295)**

Cruce de piatră de 146/81/32/24 cm, aşezată în marginea aleei ce duce către biserică; literă de 5 şi 13,5 cm, săpată pe latura din dreapta; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Gligore, Gheorghe, | Oprea, Mariia | şi cu tot neam(ul); | 7295. | Stan [1].

---

[1] Pe partea din faţă a crucii se mai află o inscripţie de la 1867.

I 442 **1817 septembrie 1 — 1818 august 31 (7326)**

Cruce de piatră ce a existat în trecut în incinta bis. Adormirea Maicii Domnului.

Vii: Tudose, Stanca, Ioan, Sorica, Iacov, Vasile, Gheorghe.
Morţi: Vladu, Stanca, Iordan, Voica, Muşa, Cost⟨andin⟩, Ioan, Maria, Radu, Gheorghe; leat 7326.

Textul după: D. N. Ionescu, *Schituri şi biserici de sat*, p. 118, nota 2.

I 443 1829

Cruce funerară de piatră de 96/36/13/6 cm, în formă de troiță, ce era așezată în trecut în incinta lăcașului, pe latura de la sud, în dreptul altarului; literă de 4 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Aicea să | odihne|sc o(a)|sele ră|[5]posatei ro(a)bii lui D(u)mnezeu, | Stanca, Sora; 1829.

I 444 ⟨Sec. XIX primele decenii⟩

Pomelnic pe o piatră de 38/16 cm, fixată în dalajul pridvorului, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 3 cm, săpată; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

... [1] Pătru, | Iona, Ma|rin, Ștefan, | Cîrstea, S|[5] tanca, Nico|lae, Mathei, | Joița, F|lorea, P [2] | ... [3]

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Inscripția a fost datată după grafie.
[3] Piatra este spartă; inscripția nu mai continuă.

I 445 1836

Pomelnic pe o piatră de 31/22 cm, păstrată în Cancelaria parohiei; literă de 2 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Pome(ne)ște, Do(a)mne, oste|nitori(i) sf(î)ntului lăcaș, | Stoica erei, Mariia | ereița, Petru, Ion 2 [1], | [5] Mara, Dumitra, Va|sile, Sanda, Florea, | Păuna, Neacșa 2 [1], Il(i)nca; | 1836. Am scris Petcu, Mariia, | Parthenie monah, Iona.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 119, nota 1.

[1] În orig. „$\tilde{s}$" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

I 446 ⟨Cca 1810⟩

Icoană de lemn de 82/60 cm, reprezentînd Adormirea Maicii Domnului, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 0,3 — 0,8 cm, cu roșu pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului, în dreapta; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Aceast(ă) sf(î)ntă icoană s-au fă|cutŭ cu to[ată] [1] chieltuiala sf(i)n(ţitului) păr(i)n|telui Cozii, chir ... [2] şi au dăruit-o bisericii din | Jîblea [3].

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripţie deteriorată; lemnul este ars.
[3] Inscripţia a fost datată după grafie şi factura artistică a obiectului.

447 **1828**

Icoană de lemn de 85/62 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, în pronaos, în partea din stînga; literă de 0,2 — 0,6 cm, cu negru pe fond gălbui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Această sfîntă ico(a)nă s-au făcut cu cheltuiala popi lui Ion; 1828. A(n)tonie zograf.

II 448 **1811 (7319) iulie**

Inscripţie pe o grindă din pridvorul unei case vechi; literă de 6 cm, săpată; proprietatea Elenei I. Trică.

† Această casă a luo(a)tŭ săvîrşire în iulie, la l(ea)t 1811 [1], 7319. Eu popa Stoica [2].

[1] În orig. „10811".
[2] În catagrafiile de la 1808 şi 1824 este amintit, printre preoţii de la biserica Jiblea, şi „Stoica erei" (cf. I. Ionaşcu, *Catagrafia—Argeş*, p. 11).

III 449 **1702 (7210) mai**

Cruce de piatră de 213/85/36/29 cm; literă de 6 cm, în relief; inscripţia a fost pictată cu auriu, pe fond alb, dar nu întotdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră; crucea este aşezată la intersecţia str. N. Bălcescu cu str. Păcii.

† Cu ajutorul | lui D(u)mn(e)zeu, rîdi|catu-s-au această s(fîn)t(ă) | cruce întru cin|[5]stea Ѹспеннеи Б(огороди)це, | в(ь) д(ь)ни Їѡ Кост(а)ндин воивод, | м(есе)ца маи, лѣть ${}_{\times}$зсї. | Помени, Г(оспод)и [1], erei Ip[o]l[it] [2], | erei Ioa[n] [2] ... [3] Mariea 2 [4], erei | [10] Andrei ... [3] Ana, Ştefan, | Maria, Tănasie, Despa, Ali|xandru, Barbul.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 117, nota 1; 2 D. Bălaşa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 96.

[1] Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, în zilele lui Io Costandin voievod, luna mai, leatul 7210. Pomeneşte, Doamne.
[2] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută după D. N. Ionescu, *loc. cit.*
[3] Inscripţie deteriorată.
[4] În orig. „в̃" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

III 450 — 1732 (7240) mai 15

Cruce de piatră răzuită și rescrisă la 1884, „așezată în mijlocul satului, la o fîntînă" ; pe o latură a pietrei se mai putea citi numele meșterului și data, cu literă de 9 cm.

Pisati, Athanasie ot Jiblea [1]; leatul 7240, maiu 15.

După : D. N. Ionescu, *Schituri și biserici de sat*, p. 116.

---

[1] Numele meșterului și la D. Sandu, *Despre un temeltuitor de biserică și doi cioplitori de cruci din Jiblea Veche—Călimănești*, în MO, XXXII (1980), p. 170.

III 451 — 1735 septembrie 1 — 1736 august 31 (7244)

Cruce de piatră de 120/86/35,5/22,5 cm ; literă de 4,5 cm, săpată ; inscripția a fost acoperită cu var ; crucea este așezată pe str. 24 ianuarie, în dreptul casei cu nr. 137.

† Cu vrěria lui Dumne|zău, s-au ridicat această | sfîntă cruce în cin|stea sfîntului mare|lui arhi[erar]ʰh Nico[lae] [1] ... [2]

Pe latura din stînga :

Leat 724|4. Pis Tănasi.

---

[1] Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripția de pe următoarele rînduri nu a putut fi citită, crucea fiind fixată în pămînt.

III 452 — ⟨1735 după noiembrie — 1741⟩

Cruce de piatră de 174/79/33/21 cm ; literă de 4,5 cm, săpată ; inscripția a fost pictată cu auriu, pe fond alb, dar nu întotdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră ; crucea este așezată sub un acoperămînt din lemn, lîngă un puț, înainte de podul de lemn de pe str. Păcii.

† Cu vrěria lu Dum|ńezău s-au rîdicat | această sf(î)ntă cruce în | cin|stea sfintei Prea| [5]cuvioasei Paras|chiva, în zilel(e) lui | Costandin vod(ă), cu oste|neala robului lui D(umnezeu), | Iftenie, Dumitra, | [10] Ion, Ilinca, Mariia, | Zahariia, Ioana, | Dumitru, Stana, | Sima, Gheorghie [1].

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, textul fiind scris, probabil, în domnia lui Constantin Mavrocordat (să se vadă pentru aceasta și inscripția din 1737 aprilie, aflată sub nr. următor).

III 453 — 1737 (7245) aprilie

Cruce de piatră ce a existat în trecut pe moșia m-rii Cozia.

Cu vrerea lui Dumnezeu s-au rîdicat această sfîntă cruce, în cinstea Preacuviioasii Paraschivii, în zilile lui Cos(tan)din v(oe)v(o)d, luna apr(ilie), leat 7245 [1], cu osteneala robu lui Dumnezeu, Tudor, Florea, satul Jiblea.

Textul după : Delă pentru scrierea crucilor de piatră, fond. Prefectura jud. Argeş, la Arh. St. jud. Argeş, dosar nr. 110/1832, f. 21 v, nr. 5.
Să se vadă şi : D. Bălaşa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 102.

---

[1] Data este indicată şi cu litere-cifre chirilice.

III 454 **1778 septembrie 1 — 1779 august 31 (7287)**

Cruce de piatră de 150/67/30/17 cm ; literă de 4,5 cm, în relief ; inscripţia a fost pictată cu auriu, pe fond alb, dar nu totdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră ; a fost adusă din Dealul Jardei, de lîngă o pivniţă ; crucea se află la intersecţia str. Păcii cu str. Viilor.

Cu voia lui D(u)m |nezeu s-au ridi |cat această s(fîntă) | cruce întru cins | [5]tea s(fîntului) Ioan Pr(e)diteci, | de robu lui D(umnezeu), | Preda, Ilina, | Costandin, Stan |ca, Căliman, | [10] Dumitru, Ilinc(a), | Ion, Mihai, | Mariia, C(ă)lina, | Ion, A(n)gh(e)l (?), Costan(tin ?) ; | 7287.

III 455 **1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300)**

Cruce de piatră de 150/81/34/23 cm ; literă de 6 cm în relief ; crucea este aşezată pe şoseaua ce duce spre extremitatea satului Jiblea, în dreptul casei cu nr. 37î.

Ridicatu-s-au această | cruce de robu lui | D(u)mnezeu, Tănase, | Iona, Preda 2 [1], Mariia | [5] 2 [1], Cost(a)ndi(n), Samfira, | Ion, Ştefana, M[illegible]n, | Nicolai ... [2] Mari |ca, Ion, Matei, Sofi |ca, Mariia 2 [1], Stan, S | [10](a)mfira, Tudora, Ma |riia, Dumitra, Iona.

Pe braţul din dreapta crucii, cu literă săpată :

7300.

---

[1] În orig. „ī" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.
[2] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.

III 456 **1795 septembrie 1 — 1796 august 31 (7304)**

Cruce de piatră de 100/74/28/15 cm ; literă de 4 cm, în relief ; inscripţia a fost pictată cu auriu, pe fond alb, dar nu totdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră ; crucea este aşezată sub un acoperămînt din lemn, lîngă un puţ, înainte de podul de lemn de pe str. Păcii.

Cu voia lui D(u)mne|zeu, ridicatu|-s-au această s(fîntă) cruce | întru cinstea mai marilor | Voevozi Mihail | şi Gavriil, de | robi(i) lui D(umnezeu), Ion, Gh|iorghie, Safta | ...[1] Pătra| şco ...[1]

Pe latura din stînga:

Pis|..[2] ... mrod (?) | 7304, | Mitria ...[1] | Florea ... | ...[1] Ilinca, | Simeon, Stanc(u)l.. | ...[1]rc.. | ...[1]rie.

---

[1] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.
[2] În orig. „к̃" (=20 – ar putea indica ziua cînd a fost dăltuit textul).

LĂNGEŞTI, com. Lunca Corbului

457 **1836**

Pisanie ce era scrisă în trecut, cu litere chirilice, deasupra uşii de intrare în bis. Adormirea Maicii Domnului şi Cuvioasa Paraschiva.

Întru slava şi lauda cei de o fiinţă şi nedespărţită Sf⟨înta⟩ Troiţă. S-au ridicat această sf⟨întă⟩ biserică, de se prăsnueşte hramul Adormirea Precistei şi Cuvioasa Paraschiva, din temelie şi s-au îmfrumuseţat cu toate podoabele, după cum se vede, cu toată cheltuiala şi osînda robilor lui D⟨umne⟩zeu, Ene mazilu, Badea Langa, Iăn sin Langa, Pătru Langa, Marin Langa, Radu Olteanu, Neacşu Langă, Nicolae mazilu, Androne Langă, Florea sin Tornea, Badea Olteanu, Rizea Roşioru, în zilele binecredinciosului marele domn, Alexandru Dimitrie Ghica voevod, frate şi mitropolit fiind chir, chir Grigore[1]; anul 1836. † Ajutori: Gheorghe, Dumitru i Tudor, Stan, Ene, Pătraşcu, Baicea zugrav, cei smeriţi[2].

Textul după: B. I. Stănescu, *Monografia comunei Silişteni (Fostă Bumbueni), din judeţul Argeş*, p. 16.

---

[1] Păstoria mitropolitului Grigorie Dascălul s-a încheiat la 22 iunie 1834.
[2] Textul cuprinde erori de lectură.

458 **⟨Cca 1836⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereţii de la vest şi nord; literă de 5 cm, cu alb pe fond cărămiziu, în dreptul lor; la bis. Adormirea Maicii Domnului şi Cuvioasa Paraschiva *.

Ioana | soţiia Badi(i) ;
jupan Bad[ia] [1];
Ene mazîlu.

Pe peretele de la nord :

jupan Ioan sin Ene ;
jupîn Ilie niamu ;
Stanca soţiia lui Ilie [2].

---

[1] Inscripţie acoperită cu tencuială ; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripţiile au fost datate după grafie, în jurul anului cînd s-a clădit lăcaşul.
* La catapeteasmă şi în pronaos se mai păstrează icoanele Sf. Nicolae între Iisus şi Maica Domnului, de 81/55 cm şi aceea a lui Iisus între Maica Domnului şi Sf. Ioan, de 80/43,5 cm, cu inscripţia anului „1837", precedat de cîte un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 17).

LĂUNELE DE SUS, com. Cuca

459 **1798 (7306) mai 15**

Cruce de lemn sculptat de 37,5/22 cm, păstrată în altar ; literă de 0,8 — 3 cm, săpată pe una din feţele piesei ; la biserica de lemn Intrarea în biserică.

Radu, | Bălaşa ; | 7306.

Pe una din laturile obiectului, cu literă de 1 cm săpată :

maiu | 15.

Pe suportul piesei, cu literă de 1,7 cm, în relief :

Muşatŭ | diiaconu.

LIPIA, com. Săpata

460 **1633 (7141) ianuarie**

Piatră de mormînt de 151/72/22 cm, desprinsă de la locul iniţial de provenienţă şi aşezată în pronaos, în partea din dreapta intrării ; literă de 9 cm, în relief ; în partea dinainte a lespedei este reprezentată o cruce ; la biserica de lemn Sf. Dumitru *.

† Прѣставѝ се | рабა б(о)жїа, жѹпаница Нѣкша, | м(е)с(е)ца генѹарїе [1], | въ лѣто ₓзрма. Вѣчнаѧ паметь.

† A răposat roaba lui Dumnezeu, jupanița Neacșa, luna ianuarie [1], în anul 7141. Veșnica-i pomenire.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Comunicări—Lipia*, în BCMI, 1927, p. 48 (text); 2 V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 553 (text și trad.); 3 Gr. Constantinescu, *Monumente ale arhitecturii lemnului din sud-vestul județului Argeș*, în RMM, MIA, XVIII (1987), nr. 2, p. 55 (trad. și desen, fig. 2).

---

[1] V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, a citit „генѹарїе ӏа" (ianuarie 11).

* Menționăm că în catagrafia de la 1824 hramul lăcașului este „Sf. Nicolae" (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 36).

461 **1646 septembrie 1 — 1647 august 31 (7155)**

Cruce funerară de piatră, spartă în trei fragmente, de 91,5/42/16,5/13 cm, desprinsă de la locul inițial de proveniență, păstrată în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 5 cm, în relief; la biserica de lemn, Sf. Dumitru.

[П] [1]омѣ|ни, Г(оспо)ди, | Пътр|ѹ; въ [5] л(ѣ)т ₓзрне.

Pomenește, Doamne, Pătru; în anul 7155.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Comunicări—Lipia*, în BCMI, 1927, p. 48 (text); 2 V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 553 (text și trad.).

---

[1] Piatra este deteriorată; întregirea ne aparține.

462 **⟨Cca 1808 ?⟩**

Inscripție ce a existat în trecut pe o grindă de la biserica de lemn Sf. Dumitru.

Popa Radu Merișan [1].

După: V. Drăghiceanu, *Comunicări. Săpata de Sus. Cătunul Lipia—Argeș*, în BCMI, XX (1927), p. 48.

---

[1] Menționăm că în Catagrafia de la 1808, la bis. Lipia este atestat un „preot Radu" (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 36). Mențiunea, alături de prenume și a numelui prelatului, după o practică adoptată mai ales din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea și în veacul următor, ne-a determinat să datăm cu probabilitate inscripția în jurul anului cînd s-a întocmit catagrafia mai sus-amintită.

463 **1848 iulie 18**

Icoană de lemn de 95/75 cm, reprezentînd pe Iisus, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,5 cm, cu gălbui pe fond maroniu-galben, în cîmpul piesei, în dreapta; la biserica de lemn Sf. Dumitru.

1848 iulie 18. | C(onstantin) z(ugrav).

LUMINILE, com. Morărești

464 **1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289)**

Cruce de lemn sculptat de 32/14 cm, păstrată în altar; literă de 0,8 — 1,5 cm, săpată pe partea din spate a obiectului; provine de la o veche biserică *; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Aliexa(n) |dru [1], | Rafi |la, | [5] Costan |dinŭ; | 7289.

[1] După acest nume urmează litera „D", posibil pentru „d(iacon?)."

* Tot de la o veche biserică provine și o altă cruce de lemn, fragment de 13/7 cm, păstrată în altar, cu inscripția „730 |6 ⟨1798⟩ | iun(ie) | 20", avînd pe laturi incizate inițialele „... |R; | T; | A; | N;" și „... | C; | H; | S; | Ș" (?).

465 **⟨Cca 1839⟩**

Icoană de lemn de 81/60 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, păstrată în altar; literă de 0,7 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la o veche biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Robi(i) D(o)mnului, Sibi |ceanŭ Dobra, Floa | [rea] [1], Iana, Oprea. Morți: Enateie (sic), Ioana, | monafu Gheorghe, Co |standin, Tudor, Ioana [2].

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[2] Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului în care aceiași donatori sînt amintiți și pe alte icoane dăruite lăcașului.

466 **1839**

Icoană de lemn de 83,5/49 cm, înfățișînd pe Sf. Cuvioasa Paraschiva, în pronaos, în partea din dreapta, pe peretele de la est; literă de 0,7 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la o veche biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva*

Robi(i) D(o)mnului, | aceștea: Dob|rin Sibi|cean(u), Pătru, Costandin, | Necolaie, Gheor|ghe, Iliie, Io|nŭ, Dumitru.

În partea inferioară a acestei inscripții, cu negru pe fond gălbui, este înscris anul:

1839.

BIBLIOGRAFIE. P. Topologeanu, *Bis. pe Valea Topologului* (în ms.), 1940, f. 44.

* La acest lăcaș se mai păstrează un clopot provenind de la o veche biserică, piesă de 37 cm înălțime și 36,5 cm diametru, cu inscripția datei „1813" (cf. și P. Topologeanu, ms. cit., f. 43).

467 **1839 mai 31**

Icoană de lemn de 83/48,5 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, în pronaos, în partea din stînga; literă de 0,9 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului; provine de la o veche biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Rob(ii) D(o)mnuluii, | Dobrinŭ [1], Fl|oarea, Ioan, | Mariiia, Rada, Ionŭ, Vl|adu, Stancu, I|ana [2], Costandinŭ; | 1839 mai 31.

[1] În orig. „Drobinŭ".
[2] În orig. „Ia|ana".

468 **1842 octombrie 14**

Icoană de lemn de 64,5/46,5 cm, înfățișînd pe Sf. Ioan Botezătorul, în pronaos, în partea din stînga, pe peretele de la est; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la o veche biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Această ico|ană s-au plăti|t de dumnialui | căpitanu Ioni|[5]ță Stoenescu; | 1842 oct(omvrie) 14.

MALU, com. Stoilești

469 **1834 august 22**

Icoană de lemn de 47/39 cm, reprezentînd scena Răpirii Sf. Ilie de către un arhanghel și ducerea lui la cer, în pronaos pe peretele de la nord; literă de

1,2 cm, cu alb pe fond alburiu, în cîmpul superior al piesei; la biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului.

1834 avg(ust) 22.

În cîmpul inferior al piesei, cu literă de 1,2 cm, cu gălbui pe fond verde:

Ruca popa Ni |culae zugrav, | Lusandra er(e)i |ța.

MAREȘ, com. Albota

470 **1774 (7283) octombrie 26**

Pisanie pe o piatră de 53/78,5 cm; literă de 6 cm, în relief; inscripția este în parte deteriorată, greu lizibilă; provine de la vechea biserică; a fost descoperită în incinta lăcașului, pe latura de la nord; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Ace. . [1]t sf(î)n. . . [1] | Co[s]t[ană] [2]dinŭ [3] . . . | . . c. . l. . d . . . [1] din . . . t . . . [1] | Dum(n)ezeu, în zilele înpărate[si Eca] [2]te | [5]rinei *, ca să fie dumnealor veci(ni)ca po |menire, cu totŭ neamulŭ [dumn] [2]ealorŭ, | la luna lui oc(tomvrie) 26 d(ă)ni, leat 7283 [4]. | Popa Dumitru [5] . . . | . . . [6]

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.
[3] În surse documentare ale lăcașului sînt amintiți drept ctitori Alecu și Dinu — Costandin — Merișanu (informație comunicată de pr. paroh Gheorghe Popescu).
[4] Precizăm că la data amintită în text era înscăunat Alexandru Ipsilanti voievod.
[5] În Catagrafia de la 1810, la acest lăcaș este amintit un „Ion sin p⟨opa⟩ Dumitru" (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 61).
[6] Inscripție deteriorată, ilizibilă; textul continua și pe latura din stînga pietrei.
* Mențiunea țarinei Ecaterina a II-a cea Mare a Rusiei (1762—1796) privește perioada în care a fost instituită administrația militară rusă, de la 1769 nov. 5 — 1774 iul. 10, pentru Țara Românească, vreme cînd s-a construit lăcașul în cauză.

MĂLURENI, com. Mălureni

471 **1788 septembrie 1 — 1789 august 31 (7297)**

Cruce funerară de piatră de 61/26,5/14/9 cm, așezată în incintă, pe latura de la sud, în dreptul naosului lăcașului; literă de 2 — 7 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae *.

Pom|eneşt|e, Do(a)m|ne, Ion ere(u); | 7297.

* La acest lăcaş se mai păstrează, pe iconostas, o cruce de lemn de 19,2/7,5 cm, cu inscripţia „Pătru ereu; | 1837" — scrisă cu literă de 0,7 — 1,3 cm pe partea din spate a piesei.

MIERCANI, com. Uda

472 **1841 noiembrie 8**

Pisanie pe o piatră de 85,5/84 cm, fixată pe peretele de la est al pridvorului, în partea din stînga; literă de 4 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† D(oa)mne, cela ce cu puterea ta proslăveşti pre | ceia ce iubescu podoaba casi(i) tale şi to|tŭ lăcaşulŭ măriri(i) tale, primeşte şi ace|stŭ sfintŭ lăcaşulŭ acesta, care întru | slava, ci(n)stea sf(i)nti(i) Adormiri a Maicii D(o)m|nului şi Sf(î)ntulŭ Ionŭ Botezătoriu s-au | făcutŭ di(n)ŭ temelie şi s-au înfrumus(e)ţatŭ cu | zugrăveala, pre cumŭ să vede, prinŭ ostenea|la lui Ionŭ, sinŭ popa Matei Drăgule(s)cu | şi cu ajutoru a(l)torŭ fraţi, care cu multŭ, | care cu puţinŭ. Şi s-au z(i)ditŭ în zilile | d(o)mnului Alicsandru Ghica vodă şi cu b|lagosloveniia preosf(i)nţi(i) sale pări(n)te|lui episcupu Ilarionŭ Argişŭ; şi sfi(n)ţ| ită în luna lui no(ie)mvre, zile 8. Şi s-au p|ardosit cu piiatr(ă); | 1841.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meşteri zugravi—Argeş*, în GB, 1962, p. 524.

473 **⟨Cca 1843⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, într-un cîmp de 56/56 cm; literă de 1,5 cm, cu negru pe fond cenuşiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Pomelnicul titorilor sf(in)tei besĕ[rici][1], | cei vii: | Ioan, Mariia, | Ioan, Gheorghe, | Florea, Floarea, | Ion ereu, Florea | ...[2]

Morţi: Dumitra; | Matei ereu, | Ioana ereiţa, | Ioan ereu, Voica | ereiţa, Matei, | Radu, Pîrvu ereu, | Ioana ereiţa, Ene | ereu, Floarea ere|iţa, Preda, Stoica, | Preda, Preda deaco(n)u, | Stoian, Badea, Iancu[3].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meşteri zugravi—Argeş*, în GB, 1962, p. 523.

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripţie deteriorată.
[3] Inscripţia a fost datată după grafie, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcaşul.

★

474 ⟨1⟩834

Icoană de lemn de 78/51 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail şi Gavril, la catapeteasmă în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond verde, în cîmpul piesei, în stînga; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

D(e) Ghiţ(ă) Lă|zerescu | zu(grav) ; | ⟨1⟩[1]834.

În cîmpul inferior al obiectului, în stînga, cu literă de 1,2 cm, cu alb pe fond verzui :

Ra[du] [2], | Si... [3] | ti... [3] | Ma.. [3]le.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meşteri zugravi — Argeş*, în GB, 1962, p. 522.

---

[1] Omis.
[2] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripţie deteriorată.

475 1845

Icoană de lemn de 78,5/49 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus şi Maica Domnului, în pronaos; literă de 2,5 cm, cu alb pe fond roşu, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1845 [1].

Tot în cîmpul inferior al obiectului, în partea din stînga, cu literă de 0,6 cm, cu alb pe fond verde :

Pătru, | Florea, | Mariia, | Mariia.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meşteri zugravi — Argeş*, în GB, 1962, p. 523.

---

[1] Anul este înscris şi pe o altă icoană din pronaos, reprezentînd Soborul tuturor sfinţilor (74,5/44 cm).

476 1845 (ianuarie) 20

Icoană de lemn de 79/45 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail şi Gavriil, pe latura de la nord a lăcaşului, pe coloana angajată în zid, dintre pronaos şi naos; literă de 1,2 cm, cu alb pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei, în stînga; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Ion | Mariia, | Dumi|tra.

Tot în cîmpul inferior al obiectului, cu literă de 2 cm, cu alb pe fond roșu :

1845 [ian⟨uarie⟩][1] 20.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 522.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit*.

477 **1845 aprilie 5**

Icoană de lemn de 74/48 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos; literă de 0,8 — 2 cm, cu alb pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei, în partea din dreapta; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Ionŭ, | Marica ; | 1845 | april(i)e |[5] 5.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 522.

★

478 **1843 iulie 15**

Inscripție pe fațada de la vest a lăcașului, deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 6 cm, cu maroniu roșcat pe fond alburiu, într-un cîmp de 54/55 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1843 iulie 15. Popa | Niculae jugrav, popa | Dumitru zugrav, popa | Dumitru jugravu, |[5] Dumitru ucenic.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 522 și 529.

MLĂCENI, com. Perișani

I 479 **⟨Cca 1729⟩ septembrie 26**

Cruce de piatră de 239/106/40/31 cm, spartă în trei fragmente, în cimitirul lăcașului, pe latura de la nord; literă de 5,5 cm, în relief; la biserica de lemn Sf. Gheorghe.

Cu vrea[rea] [1] Tatălui și | cu ajutoriul Fiiului și | cu plinirea Sfîntului Duh. | Ridicatu-s-au această sfîn| 5tă cru(ce) întru cinstea Sfi(ntei) | Paraschiva, în zile(le) | lui Io Nicola [2] vod(ă), | m(e)s(eța) s(e)p(temvrie) 26, v(ă) leat | 7240 [3]. M... [4] | 10 robi lu[i] [1] D[umnezeu] [1] ... | Dobra, Stroe, | Ion, Stoica... [4] | Dumitru, Vă... [4] | Șerban, Mariia... [4] [Ni]| 15cula, Io... [4] | F... | ... | ... [4]

Pe latura din stînga:

Gheorghie, Călina, | Mihail, Preda, | Mihalcea, Catrina. | Пис дз [5] Sandu di| 5iacon ot Ji|blea [6].

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Menționăm că Nicolae Mavrocordat a domnit numai pînă la 3 sept. 1730.
[3] Văleatul corespunzător anului 1731 este indicat greșit; în acea vreme domnea Mihail Racoviță voievod.
[4] Inscripție deteriorată.
[5] Am scris eu.
[6] Inscripția a fost datată în perioada de sfîrșit a domniei lui Nicolae Mavrocordat voievod.

II 480 **1780**

Clopot de 39 cm înălțime și 36 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2 cm, săpată în cîmpul superior al piesei; la bis. Sf. Gheorghe.

Acestu clopotŭ s-au făcutŭ din cheltuiala a lui Costandin David; 1780 [1].

---

[1] Cu cifre arabe.

MORĂREȘTI, com. Morărești

481 **1831 septembrie 1 ... 1834 august 31 (7340 ... 7342)**

Inscripții pe peretele de bîrne din pridvor, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 5 — 6,5 cm, săpată; la biserica de lemn * Sf. Treime, din *Piscu Calului*.

7340 [1].

cu literă de 1,5 — 11,5 cm:

1832 no(iem)vre 8. Di(a)con Mercu (?).

cu literă de 4,5 — 11 cm:

Leat 7342 [2] ... [3].

---

[1] Corespunzător anilor 1831 septembrie 1 — 1832 august 31.
[2] Corespunzător anilor 1833 septembrie 1 — 1834 august 31.
[3] După văleat urmează literele „t ŭ d" (?).
* La acest lăcaș se mai păstrează și o cruce de lemn sculptat, de 21,5/6,5 cm, provenind de la o altă biserică, cu inscripția „7300 ⟨1791⟩ oc(tomvrie) 20".

482

Inscripţie pe partea din spate a uşii diaconeşti, din stînga intrării în altar, pe care este înfăţişat arhanghelul Gavriil; literă de 1,3 — 3 cm, cu negru; la biserica de lemn Sf. Treime din *Piscu Calului*.

Panteleimonu zografu; | Costantin zografu;

În partea inferioară a acestor inscripţii mai este amintit:

Niculae [1] | er(o)monaf [2] (?).

[1] Inscripţiile au fost datate după grafie şi numele meşterilor zugravi, în perioada în care a fost clădit lăcaşul.
[2] Inscripţie greu lizibilă; lectură probabilă.

MORĂŞTI, com. Cepari

1833 ianuarie 2

483

Inscripţie pe uşile împărăteşti; literă de 0,8 — 1 cm, cu alb, în partea inferioară a celor două canaturi; la bis. Sf. Gheorghe.

Arizan | Iordachie, | Costandina; | leat 1833
luna | ianuarie | 2.

MOŞOAIA, com. Moşoaia

1806

484

Pisanie pe o piatră de 90,5/81 cm, fixată deasupra uşii de intrare în biserică; literă de 2,5 — 4,5 cm, în relief *, conturată cu vopsea neagră; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Această mănăstire făcută în ⟨h⟩ [1]ramulŭ | sfinti Preapod(o)mni(i)
Paraschivi(i), lu|niamulŭ lŭ niamu Bărb⟨osu⟩ [2], neamulŭ F⟨urchezi⟩ [2],
neamu Ciîrdes|zărescŭ, po⟨pa ?⟩[1] Stan [3] ere(u) ⟨F⟩[1]ărchezŭ, Oprea, Cîr-
(s)tea [4], ere(u) | [5] Duminic(ă), Gheorghe [5], doi⟨aconu ?⟩ [1] Niacşu [6], Anto(n),
Radu, Vişan D |ăne(s)cul, Dimitraşc(u) [7], Nedea, Simio(n)u, ⟨Du⟩ [1]minecă
dea⟨conul⟩ [1], | Stanŭ, Du⟨mitr⟩u [4] (?), Badia, St(a)nŭ, Amza, Tudora,
Du [8] |minecă, Sta(n)ciu, Şărba(n), Rai⟨cu ?⟩ [1], Lupaşcu, P(î)rvu, A(n)tone,
Io |anŭ, Rad(u) Baanu (?), Radu Bodea, Radu Stan, ⟨Co⟩ [1]standinŭ
dea⟨conul⟩ [9], | [10]⟨Ba⟩ [1]rbu, Gheor(gh)i cu Stanŭ, Antone i(e)rei [10], Stanŭ,
Stanŭ, Ghe(o)r |ghe [11] Turcu, Stoica şi Necula er(o)mo(nah) Bune(s)cu,
Anca, | Niacşu . . . [12] Mincŭ, Ionŭ, Nedelcu [13], Stanŭ ere(u), | ⟨Nea⟩ [1]goe
(?), Oprea, Ni⟨colae ?⟩ [1], Costand(i)nŭ, Martinŭ ere(i) [14], Mirea, Gheorghe, |
⟨Nea⟩ [1]cşu, D(i)nŭ (?), Vişanŭ [15], ere(i) Şte(f)a(n) [16], Vişanŭ, Mihal⟨cea⟩ [1],
Dumin(i)că, Ion; |[15]1806. St(a)nciu, Costandin [17], [B] [18]adea (?), Şte-
fanŭ [19], Dobrinŭ [20] . . . | . . . [21] ama, er . . . [21] Ionŭ, Badea [22], ere(i) Radu [23],
Nede(a ?), D(o)bra (?).

BIBLIOGRAFIE. R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *Biserica din Moşoaia*, în BOR, 1972, pl. fig. 2, după p. 1 364 (şi fragm. de text la p. 1 361).

---

1 Omis.

2 *Nume indicat lacunar în text.* Întregirea a fost făcută, cu probabilitate, după informaţiile din pisania bisericii de la Ciocănăi—Moşoaia (să se vadă textul aflat sub nr. **126**).

3 În orig. „Săstan". Un preot Stan, tatăl preotului Radu, este atestat în catagrafia din 1810 (cf. I. Ionaşcu, *Catagrafia—Argeş*, p. 60—61).

4 În orig. „Căcăr(s)tea".

5 În orig. „Gheorre".

6 Un diacon Neacşu, fiul lui popa Dinu, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*, p. 61).

7 În orig. „Aimitraşc(u)".

8 În orig. între particula „Du" şi literele următoare s-a intercalat numele „Căliăpă", probabil în loc de „Călinŭ".

9 Un preot Costandin, fiul preotului Stan, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*, p. 60).

10 Un diacon Antonie este atestat în catagrafia de la 1810, ca fiu al lui Nedelco (*Ibidem*, p. 61).

11 În orig. „Br|ghe".

12 Inscripţie neinteligibilă; în orig. „neaărbăbă' (?).

13 În orig. „Nedelcşu".

14 Preotul Martin, fiul preotului Ion, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*).

15 În orig. „Vişanŭnŭ".

16 Un preot Ştefan, tatăl preotului Toma din Moşoaia de Sus, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*, p. 60).

17 În orig. „Nănostandin".

18 Inscripţie neinteligibilă; întregirea a fost făcută, cu probabilitate, de noi.

19 În orig. „Ştefnnŭ".

20 În orig. „Ddobrinŭ".

21 Inscripţie neinteligibilă.

22 În orig. „Bbadea".

23 Un preot Radu, fiul preotului Stan, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*, p. 60).

* R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *art. cit.*, p. 1 360—1 361 relevă că grafia inscripţiei de pe primele două rînduri diferă de aceea care continuă, apreciind că piatra conserva o pisanie de la lăcaşul existent mai înainte aici, text ce a fost răzuit, cu excepţia fragmentului de la început. Deşi există deosebiri evidente în ce priveşte inscrierea textului pornind de la rîndul trei, literele păstrează în general dimensiunile şi caracteristicile grafice, apropiate de aceiea de la începutul pisaniei. Particularităţile inscripţiei de faţă s-ar putea datora şi altor cauze decît aceleia la care s-au referit editorii mai sus amintiţi.

…5 — 1741 (7249) iunie 25

Cruce de piatră de 175/67/32,5/27,5 cm, aşezată în pridvorul lăcaşului, în partea din dreapta; literă de 3,5 cm, săpată şi conturată cu negru; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Iun(ie) 25, leat 7249. | Io Costandin Nicol|ae v(oe)v(od), м(и)л(о)стїю Б(ож)ю [1]. | Această hotărîre | ce s-au făcutŭ în | Divan nai(n)tea d(o)mnii | mel(e) pentru aceşt(i) mo|şteni, ce-i căuta [2] fiici|ile lu Ion Bălăcean(u) ca | să-i [3] ia rum(â)n(i) suptu st(ă)p|înir(ea) lor, rămîindŭ d|e l(a) Divan ca să fie sl|oboz(i) şi ne bîntuiţ|i de către dînsel(e) | şi de către [4] tot neam(u) lor,

pe latura din stînga crucii:

întăritu-om c|u pecet(e) şi cu is|căl(i)tur(a) d(o)mnii mel(e) | ca se fie nestrăm(u)t|at. Înnain(t)ea mări(i) sal(e), | pre(a)luminatu|lui nostru domnu, I|on Costa(n)din Nic|olae v(oe)v(od), la Divan | dat-au jalbă: Udr|işte, Bălan, Ion, Vi|şan, Mihai, Şerban, | Gheorghie, Rad(u), Nea(c)şul,

pe latura din dreapta :

Ilie, Şerban, Pîrv|ul i Şerban, moşten(i) de l(a) sat Moşoaia | ot sud Til(io)rman, pen|tru Zmăranda[5] i | Mariia, Ilin|ca, fiiicil(e) lui I|on Băl(ă)cean(u), nepo(a)|tele agă(i) Costand(i)n | Băl(ă)cean(u) şi străne|po(a)tele Bad(ei) vornic(u)lui | Băl(ă)cean(u), zicîn(d) aceşt(i) | moşten(i) că în zile(l)

pe muchia braţului transversal, de pe latura din dreapta :

e[6] ră|posat(u)lui măria s|a(l)e, Ion Şerban vod(ă) C|antacuzino, ţ|in(în)dŭ Bad(ea) vornic

pe partea din spate :

ul(u)i Băl(ă)cean(u) jude|ţul Til(i)orman(u)lui d|e dăjdie[7] visteri(ei), | şi findŭ fugit(e) | sateł(e)[8] dintr-acel judeţ le-a fostu p|lăti(t). † Iord(a)ch(e) vel vor(nic), † Matei C(a)n(tacuzino) v(e)l ban † | Cr(a)io(vei ?)[9], vel log(o)făt † Costandin Dudescul † | vel vornic[10], Ian(ache) vel spăt(ar), † Ca(lia)r(h) vel cluce(r)[11], | Andronach(e) † Pal(ada) vel stolnic, † Rad(u) Com(ă)neanul | vel † comis, Ştefan Văc(ă)|rescul[12], † Costandin log(o)|făt za divan. Am scrii(s)[9]| Stăniislav cu f|ecior(ii) lui i cu nep| oţii lui, Necula | sin Stoi(an), Andrei, St|oia cu fecior(ii) lui, | Mel(e)ntie cu fe|cior(ii) lui, să s(ă) ştie acest| u sat Moş(oa)ia, ca să | fie sloboz(i) de l(a) mic | pîn la mar(e).

În partea superioară a braţului longitudinal, pe latura din stînga :

Eu pop(a) Bucur sin | Alei(c)se sin Stancul.

Pe muchia braţului transversal, pe latura din stînga :

Rad(u) călugăr(ul) fe|cior(ul) Stănii cu | fecior(ii) lui.

BIBLIOGRAFIE. 1 R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *Biserica din Moşoaia*, în BOR, 1968, p. 1 361—1 364; 2 I. Bradu, *Documente de piatră*, în „Argeş", IV (1969), nr. 4 (35), din aprilie, p. 20 (extras); 3 Arh. St. Buc., Vornicia dinlăuntru, dosar nr. 2 741/1832, f. 31.

---

1 Din mila lui Dumnezeu.
2 În text „căutd".
3 În text „că-i".
4 În text pare să fie scris „den î(n)tre" (?).
5 În orig. „Ztăăanda".
6 În orig. textul care urmează este precedat de numele „Stanciul Ţirdea".
7 În orig. „dăldie".
8 În orig. „eatell".
9 În orig. „Krio". La R. Creţeanu şi M. M. Branişte, *loc. cit.*, apare lectura „† Lror (?) vel log(o)făt".
10 Constantin Dudescu a deţinut funcţia de mare logofăt în această vreme, de la 1739—1743. Menţiunea dregătoriei de „vel vornic", pe care acesta o ocupă începînd din 1746 pînă către 1761, constituie o dovadă certă că textul documentului de la 1741 iunie 25 a fost săpat ulterior pe crucea în cauză.
11 În orig. „elcluce(r)".
12 În orig. „Văl(ă)rescul". În această vreme, Ştefan Văcărescu a ocupat dregătoria de logofăt al doilea (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 689).

MUȘĂTEȘTI, com. Mușătești

486 **1714 (7222) mai 1**

Cruce de piatră * așezată în trecut pe partea din stînga șoselei ce traversează satul, în dreptul locuinței lui Aron Tărbășan; litera era în relief; de la Mușătești.

† Rîdicatu-s-a ace|astă sf(în)tă cruce în|tru cinstea și sl|ava Domnului nos|[5]tru I(isus)s H(risto)s și într|u po(h)fala Sf(î)ntu|lui Nicolae Ciudo|tvoreț de la Mi|ra Lichiei, în zile|[10]le măriie sale, Io | C[os]t[an][1]din B[asarab][1] vo|evo[d, de robul lui Dumnezeu ... Ion sin Alecsandru Șuță ot Vîlsănești. Și am făcut și aceast(ă) fîntînă de piiatră, că i s-au tăiat și pădurea, de s-au deschis drumul, ca să-i][2]

pe latura din stînga:

fie de pom|eană dumnea|lui, în věci | și părinți|[5]lor dumnealui; | mai 1[3] dn(i), leat | 7222[4].

Textul după: fotografiile aflate în arhiva secției istorice a muzeului din Mușătești.

Să se vadă și: 1 D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 98; 2 N. Leonăchescu-Năndrașu, *Stroești—Argeș. Documente și mărturii* [II], p. 30—31, nr. 14.

---

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă în fotografiile citate; întregirea a fost făcută de noi.

[2] Inscripția de pe fragmentul din partea inferioară a crucii de piatră nu se mai păstrează. Textul a fost întregit după „Delă pentru scrierea crucilor de piatră", la Arh. St. jud. Argeș, fond Prefectura jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 25, nr. 2.

[3] La această dată Constantin Brâncoveanu voievod nu mai era în scaunul țării (a domnit pînă la 24 martie 1714).

[4] Mulțumim și pe această cale învățătorului emerit Nicolae Gh. Teodorescu, care ne-a pus la dispoziție fotografiile acestei inscripții.

* Crucea a fost distrusă în urma revărsării apei Vîlsanului în timpul inundațiilor din 1975. Ea se afla în trecut pe moșia căminarului Nicolae Rasti (cf. dosar nr. 110/1832, loc. cit.), a cărui proprietate, din localitatea învecinată — Valea Faurului, este atestată și la I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 8—9.

OARJA, com. Oarja

487 **18⟨1⟩4 (?) septembrie 17**

Cruce de piatră de 155/71/29/20 cm; literă de 3,5 — 4 cm, în relief, vopsită cu negru pe fond albăstrui; este așezată în apropierea unei fîntîni a „popii Cîrstoiu".

Rîdicatu-s |-au această sf(î) |ntă cruce întru | hramul și cins |[5] tea Pr(ea)p(odo)bna Para |scheva și al M(u)ce |nicu(lui) Theodor Tir(o)n | și Eftimie cel M |are, de robu lui D(u) |[10] mnezeu, diiacon(ul) T |udor, Gheorghie, Trand |afira, er(e)u Gheorghie, | ereița Mariia, Dumitru, Nedelea, Ma | [15]rin, Gheorghie, Rada, Tu |dor, Mariia, Ion, Rizea, | Anca diecon(ea)să, Ilie.

Pe latura din dreapta :

Septem(vrie) 17. | Drăgucean, N |eacșa, Sta(n) |ca, Vasilie, | [5] Stana, Călin, | ereu Dumitraș |cu, Nedelea | ereița, Andri |iana, Barbul, | [10] Mariia, Stanca, | cu tot neam(ul) l[o] [1]r ; | leat 18[1] [1]4 (?).

---

[1] Inscripție ilizibilă ; piatra deteriorată.

OBOGENI, com. Stoilești

488 **1830 august 10**

Icoană de lemn de 68/46 cm, reprezentînd pe Maica Domnului între arhanghelii Mihail și Gavriil, la catapeteasmă, în partea din stînga ; literă de 0,6—1,2 cm cu alb pe fond cărămiziu, în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Intrarea în biserică.

De ruca Nicolae zugrav ; 1830 avgust 10.

OEȘTII PĂMÎNTENI, com. Corbeni

489 **1840 iunie 20**

Pisanie într-o nișă deasupra ușii de intrare în biserică ; literă de 5,5 cm, cu negru pe fond alb, într-un cîmp de 96/100 cm ; inscripția a fost retușată ; la bis. Sf. Nicolae.

† Întru slava sf(intei) Troițe și întru cinstia și lauda | sf(întului) erarh Nicolae s-au zidit din temelie această | s(fîntă) beserică și s-au înpodobit, precum să vede, de dum|nealor, Grigorie Drugănescu vel paharnic și soțiia d(umnealui), | Mariia Drugănească și fii dumnialor, Dimitrie, Ana, | Saftica, Domnica, Costand(i)n, în zilele preaînălțatu|lui nostru domn, Io Alecsandru Dimitrie Ghica v(oe)v(o)d, | cu lagosloveniia priaosf(inției) ⟨sale⟩ [1] chiriu, chir Ilarion | episcop al Argeșului, iar ostenitori | acestui sf(înt) lăcaș au fost d(u)m(nealor) j(upîn) Costia, j(upîn) Leondie, j(upîn) Chiruș | și fii d(u)m(nealui), Vasilie, Chiriiac; și au luat sfîrșit la l(e)at | 1840 iuni(e) 20.

BIBLIOGRAFIE. **1** N. Gh. Teodorescu, *Calendarul monografic al comunei Oești, județul Argeș*, foto; **2** Idem, *Pe Argeș în sus : Oești. Din hronicul satului*, p. 131—132 (și foto. p. 130); **3** N. Gh. Teodorescu și Maria N. Teodorescu, *Monografia comunei Oești, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 298.

[1] Omis.

490 **⟨Cca 1839⟩**

Pomelnicul zugravilor pe peretele de la proscomidie; literă de 2,5 — 3,5 cm, cu alb pe fond cenușiu; inscripțiile au fost retușate; la bis. Sf. Nicolae *.

Costandin, Panteleimon | zografi.
Ioan, | Ioan, | Ioan [1].

[1] Inscripția a fost datată în jurul anului în care s-a scris și pomelnicul aflat sub nr. 491

* La acest lăcaș, în naos, pe peretele de la vest, o inscripție invocînd activitatea meșterilor menționează „Ertați-ne și pre noi lucrătorii acestui sf(înt) lăcaș, ca H(risto)s să ne facă și pre noi părtaș(i)".

491 **1839**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 66,5/50 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond alb; textul a fost retușat; la bis. Sf. Nicolae.

Pomelnecul ctitorilor | ai aceștii sfinte beserici; | 1839.
Vii: | Domnica, | Dimitrie, | Ecaterina, | Costandin, | Safta, | Dumitru, | Ioan, Mariia, | Costandin, Chiruș, | Vasilie, Chiriiac, | și cu tot niamu lor. |

Morţi : | Scarlat, | Ecaterina, | Mariia, Grigorie, | Scarlat, Sultana, | Ioan, | Dumitrana, | Elena, Scarlat, | Gheorghie, Pandoli, [1] | Safta, Leondie, [2] | şi cu tot niamul lor.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Gh. Teodorescu, *Pe Argeş în sus : Oeşti. Din hronicul satului*, p. 132 ; 2 N. Gh. Teodorescu şi Maria N. Teodorescu, *Monografia comunei Oeşti, judeţul Argeş* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naţ., 1942, dosar nr. 478, f. 298.

---

[1] La N. Gh. Teodorescu, *loc. cit.*, „Pandelie". Numele a fost, probabil, retuşat greşit. Menţionăm că în familia Drugănescu este cunoscut Preda Drugănescu, tatăl lui Scarlat Drugănescu ; acesta a fost căsătorit cu o jupîneasă, Safta.

[2] La N. Gh. Teodorescu, *loc. cit.*, după acest nume urmează onomasticele „Pantelimon, | Gheorghe, | Maria".

492 **⟨Cea 1840⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest ; literă de 5 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor ; inscripţiile au fost retuşate ; la bis. Sf. Nicolae *.

Dumnealui paharnicu Grigorie Druganescu ; dumneaei cocoana Maria Drugăneasca [1].

BIBLIOGRAFIE. N. Gh. Teodorescu şi Maria N. Teodorescu, *Monografia comunei Oeşti, judeţul Argeş* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naţ., 1942, dosar nr. 478, f. 298.

---

[1] Inscripţiile au fost datate în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcaşul.

* La acest lăcaş, în naos, pe peretele de la vest, o inscripţie amintind de ctitorii bisericii consemnează „Pre ctitori(i) acestui sf(în)t lăcaş, fie împărăţii ceriurilor, H(risto)s să-i facă părtaşi".

493 **1839**

Icoană reprezentînd Sf. Treime, de la bis. Sf. Nicolae.

Constantin zugravu ; 1839.

După : N. Gh. Teodorescu şi Maria N. Teodorescu, *Monografia comunei Oeşti, judeţul Argeş* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naţ., 1942, dosar nr. 478, f. 298.

OPĂTEŞTI, com. Goleşti

494 **1767 (7276) septembrie 20**

Inscripţie pe peretele pridvorului, în exterior, în partea de nord-vest; literă de 2,5 — 7 cm, cu maroniu pe fond gălbui, într-un cîmp de 46/16 cm; a fost rescrisă, cu greşeli evidente, cu prilejul refacerii picturii în 1866; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Liatu | 7276 | sept(emvrie) 20 | ⟨în⟩ [1]velit-am [2] (?) | [5] biserici(i) | cu... [3]

BIBLIOGRAFIE. R. Creţeanu, *Bisericile de lemn*, p. 26.

---

[1] Adăugat de noi.
[2] Lectură incertă. R. Creţeanu, *loc. cit.* a citit „învelită"
[3] Inscripţie neinteligibilă. R. Creţeanu, a citit „cu zid".

PĂUŞA, oraşul Călimăneşti

495 **1812 ianuarie 15**

Uşi împărăteşti de lemn, în două canaturi de 134/63 cm, de la catapeteasmă; literă de 0,4 — 0,8 cm, cu alb pe fond roşu, în cîmpul inferior al canatului din stînga; la bis. Sf. Voievozi (fostul schit Păuşa).

Aceste dvere s-au zugră|vit prin osîrdiia şi chel|tuiala sf(in)ţi(i) sale părintelui | chir Dionisie proin ecsarîh | [5] Ugrovlah(iei).

De Parthenie zog(ra)f; | 1812 ghenari(e) 15.

496 **1829 februarie 12**

Icoană de lemn de 67/45/5 cm, reprezentînd în registrul superior Sf. Treime, iar în cel inferior pe Sf. Marin, Sf. Nicolae şi Sf. Teodor, suspendată la catapeteasmă, în partea superioară a uşilor împărăteşti; literă de 0,5 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Voievozi (fostul schit Păuşa) *.

Această sf(întă) icoană s-au plătit de d(u)mnealui vătafu Marin Aman, | spre věcinica pomenire la tot neamul lor, amin.

Tot în cîmpul inferior al piesei, cu literă de 0,2 — 0,3 cm :

Gheorghie zograf ; | 1829 fevr(uarie) 12.

* La acest lăcaș se mai păstrează un clopot de 32 cm înălțime și 30 cm diametru, provenind, probabil, de la vechea biserică, cu inscripția anului „1776", scris cu cifre arabe.

PERIȘANI, com. Perișani

497 **1806**

Clopot de 39 cm înălțime și 39 cm diametru, suspendat în turla clopotniță ; literă de 1,2 cm, săpată ; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Dumit⟨ru⟩ [1] Roman, | Opre * Rom⟨an⟩ [1], | Sab⟨in⟩ [1] Stef⟨an⟩ [1], Mihalcea Balan *, | Sanda Vlad, | [5] Rom⟨an⟩ [1] Vlad ; | 1806.

[1] Inscripția a fost întregită de noi.
* Oprea și Mihai Bălan moșteni sînt amintiți drept ctitori ai lăcașului (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 13).

PIATRA, com. Ciofrîngeni

498 **1781 septembrie 1 — 1782 august 31 (7290)**

Cruce de lemn de 35,5/19,5 cm, păstrată în altar ; literă de 0,8 — 1 cm, săpată pe una din laturi ; provine de la vechea biserică ; la bis. Sf. Voievozi.

Mu |șatŭ | diaco(n).

Pe latura opusă, cu literă de 1,9 — 2,6 cm :

7290.

499 **1808**

Icoană de lemn de 56,5/43,5 cm, reprezentînd pe Iisus Pantocrator, între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, în pronaos pe peretele de la sud; literă de 0,6 cm, cu negru pe fond auriu, în cîmpul inferior, în stînga; provine de la vechea biserică; la bis. Sf. Voievozi.

Pandelei[mo][1]n zugraf ot Argeș ; | 1808 [2].

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Cifra unităților ar putea fi și ,,7'' (?).

PITEȘTI, municipiu

1 500 **⟨1⟩768**

Clopot ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului * (Precista *din Coastă*).

Acestu clopot s-au prefăcutu la Biserică | în Co⟨a⟩stă, hramu Въведенїе ⟨Богородице⟩ [1], cu | osteneala dum⟨nealui⟩, în Pitești ; se dete | ⟨de⟩ [2] Costandin Matei Bulegi, la lea⟨t 1⟩ [2]768 [3]. Simionu B⟨ulegi ?⟩ [4] fii⟨u⟩lul d⟨u⟩mn⟨ealui⟩.

Textul după : Transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 280 (text chirilic, în desen).

[1] Intrarea în biserică a Născătoarei de Dumnezeu.
[2] Omis.
[3] Data și la Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 153 (în extras, p. 4).
[4] În text ,,V'', probabil, eroare, în loc de ,,B''.
* La acest lăcaș se mai păstra un clopot din ,,1816'' (cf. Gr. Tocilescu, *loc. cit.*).

1 501 **1805**

Potir de argint aurit de 24 cm înălțime și 10 cm diametrul cupei, păstrat în cancelaria lăcașului; literă de 0,3 cm, săpată pe suportul piesei; la Bis. Adormirea Maicii Domnului (Precista *din Coastă*).

Mihalachi Uescu, Frosina Ueasca, cu tot neamu ; 1805. Sult(a)na, Ana.

BIBLIOGRAFIE. Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 153 (în extras, p. 4).

II 502 **1745 (7254) septembrie 1**

Pisanie ce a existat pe o piatră fixată în trecut în pridvorul lăcașului, deasupra ușii, la fostul schit Buliga.

Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Duhului Sfînt. Miluindu-ne bunul Dumnezeŭ, îndemnatu-ne-a de am zidit acestă sfîntă și dumnezeiască biserică din temelie, eŭ robul lui Dumnezeŭ, jupan Martin sin jupan Pătru Buliga, și cu jupîneasa mea Necșa [1], întru lauda și cinstea preamarilor Voevozi Mihail și Gavriil și a tuturor celorlalte făr de trupuri [puteri] [2], în zilele prealuminatului domnŭ, Ion Constandin Niculae voevod, ca să fie noo și părinților noștri de pomenire în veci, amin; sept(emvrie) 1 a zi [3], l(eat) 7254.

---

1. Vrerea] voia 0 [4]; ajutorul] ajutoru 0; 2. îndemnatu-ne-a] îndemnatu-m-am 0; 3. dumnezeiască] dzeiască 0; 4. Necșa] Neacșa 0; 5. Voevozi] Voivozi 0; făr] fără 0; 6. Ion] Ioan 0; Constandin] Constantin 0; 7. voevod] vvd 0; să] să ne *ad.* 0; noo] noă 0; pomenire] pomire 0; 8. sept(emvrie) 1-a zi] sept. 1. 0; l(ea)t] an 0.

Textul după: transcrierea lui Dimitrie Butculescu, în ms. nr. 3 545, de la Biblioteca Muzeului județean Argeș, din Pitești, f. 13 v — 14 (cu trad. în l. franceză). *Să se vadă și*: **1** M. M. Braniște, *Însemnări*, în MO, 1961, p. 197, nota 6; **2** Idem, *Schitul Buliga*, ibidem, 1966, p. 51; **3** Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 113, nota 71; **4** Idem, *Patriciatul din Pitești*, în RMM, MIA, 1985, nr. 1, p. 80; **5** Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 64.

---

[1] M. M. Braniște, *loc. cit.*, precizează că soția lui Martin Buliga se numea „Anița", numele — Neacșa, fiind o lectură greșită. Înregistrarea aceluiași onomastic și în ms. A. 1 009, loc. cit. atestă că numele fusese scris în această formă probabil din vremea retușării inscripției, în urma unor reparații sau rezugrăviri a lăcașului.

[2] Loc alb în text. Întregirea după ms. A. 1 009, loc. cit.

[3] La M. M. Braniște, *loc. cit.*, lectura „1 dni".

[4] Sigla „O" reprezintă ms. Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., loc. cit.

II 503 **⟨Cca 1745⟩**

Portretele ctitorilor ce erau reprezentate în trecut, în pronaosul bisericii fostului schit Buliga, pe latura de la vest și în partea dinspre nord.

Jupîneasa Elena [1].
[Jupan] [2] Pătru Buliga;
jupan Martin cupeț; [Barbu] [3];
[jupa⟨nița⟩ ego, Neacșa] [4];
jupîneasa Irina;

Pe latura de la nord:

Diaconul Sima, care a fost ispravnic [5].

Textul după: Gr. G. Tocilescu, *Raporturi asupra câtorva mănăstiri, schituri și biserici din țară*, în AAR, DMN, Sr. a II-a, Scț. a II-a, VIII (1885—1886), p. 153 (în extras, p. 4).
Să se vadă și: Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 64 v.

---

[1] În ms. A. 1 009, de la Bibl. Acad., loc. cit. transcrierea ,,jupa. Sima''.
[2] Cuvîntul a fost redat după ms. A. 1 009, loc. cit.
[3] Copil; numele lui după ms. A. 1 009, loc. cit., onomastic relevat și de M. M. Braniște, *Schitul Buliga*, în MO, 1966, p. 50, nota 23. La Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*, apare numele ,,Vasile''.
[4] După ms. A. 1 009, loc. cit. La Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.* lectura ,,jupîneasa Neacșa''. Menționăm că Neacșa a fost sora lui Martin Buliga, soția acestuia fiind ,,Anița'' (cf. M. M. Braniște, *loc. cit.* și doc. nr. 2, din Anexe, p. 83, unde sînt amintiți ,,răposatul Martin biv vel sluger, cu Neacșa și Despa, surorile răposatului, și cu Anița, soția lui'').
[5] În ms. A. 1 009, loc. cit., lectura inexactă ,,diacon fost ispravnic, Sima'', probabil ca urmare a retușării inscripției. M. M. Braniște, *art. cit.*, p. 49, nota 14, a relevat că Sima este atestat în actele vremii drept ,,cupeț''. Inițial inscripția a putut fi ,,d(umnealui) cupețul'' (?). Datarea corespunde vremii în care a fost clădit lăcașul.

II 504 **1753 (7261) mai 20**

Piatră de mormînt ce era aezată în trecut în pridvorul bisericii fostului schit Buliga.

† Suptŭ acestă piatră | odihnescŭ oase | lă robu lui Dumne | zeu, jupan Martin | [5] cupeț [1], fecioru lu j | upan Pătru Buliga | și al jupînĕsii A | nii, în zilele lui | Io Grigore [2] Ghiga (sic) | [10] voivodŭ în luna | lui mai, în 20 de zile, | în leat 7261.

---

1. Suptŭ] subt 0 [3]; acestă] această 0; odihnescŭ] odihnesc 0; oaselă] oasele 0; robu] robului 0; Dumnezeu] Dzeu 0; 2. cupeț] cupețul 0; fecioru] fciorul 0; lu] lui 0; 3. Anii] Ilini 0; Grigore] Grigorie 0; Ghiga] Ghica 0; voivodŭ] vvd 0.

Textul după: transcrierea chirilică din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 279.
Să se vadă și: **1** Gr. G. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 153 (în extras, p. 4, fragm.); **2** Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 113, nota 71; **3** Idem, *Patriciatul din Pitești*, în RMM, MIA, 1985, nr. 1, p. 81; **4** Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 64 [2].

---

[1] El a decedat la 17 februarie 1753 (să se vadă M. M. Braniște, *Schitul Buliga*, în MO, 966, p. 49).
[2] Eroare, în loc de ,,Matei''.
[3] Sigla O reprezintă ms. Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., loc. cit.

II 505 — 1754 (7263) septembrie 15

Piatră de mormînt ce a existat în trecut la fostul schit Buliga.

† Suptŭ această pia|tră odihnescŭ oase|le răposatului ro|bul lu Dumnezeu co| conului Bărbuceanulŭ, | feciorul dumnealui | jupan [1] Matei Ungurelu [2] | vtori vistiernic ; | s-au pristăvitŭ în zi| lele mări(i) sale, Io | Costandin Mihai Raco|viță voevod, în luna | lu septemvrie în 15 | zile, leat 7263. | Au rămas de mancă | bucuria dumnealor | . . . | . . . | . . . [3] s-au fă| cut de ană. . . [3]

Textul după : transcrierea chirilică din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 279.

---

1 În text ,,jaian".
2 În text ,,Ungughelu".
3 Inscripție deteriorată ; nu a fost redată în transcrierea din fondul citat.

II 506 — 1746 (7254) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩

Clopot de 46 cm înălțime și 55 cm diametru, ce a existat în trecut la schitul Buliga ; în cîmpul piesei erau reprezentați arhanghelii Mihail și Gavriil ; după demolarea lăcașului, în 1900 a fost dăruit bis. Sf. Ioan din Pitești, unde a fost păstrat pînă în timpul primului război mondial.

Ioannes Georgius Angerer me fudit Graecii ; 1746.
Ioan George Angerer m-a turnat la Greci ; 1746.

În partea inferioară a acestui text era scris :

Marătinŭ cupețu ; 7254.

Textul după : transcrierea lui Dimitrie Butculescu, în ms. nr. 3 545, de la Muzeul județean Argeș din Pitești, f. 14 și 14 v. (cu trad. în l. franceză).
Să se vadă și : 1 M. M. Braniște, *Schitul Buliga*, în MO, 1966, p. 52—53 (cu text și trad.) ; 2 C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 888, nota 2 (text) ; 3 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 113, nota 71 (cu text) ; 4 Idem, *Patriciatul din Pitești*, în RMM, MIA, 1985, nr. 1, p. 80 (cu text) ; 5 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 279 (text).

III 507 — ⟨Sec. XVII ultimele decenii — sec. XVIII⟩

Grafite și inscripții în diaconicon pe stratul de pictură originară, ce datează dinspre sfîrșitul sec. al XVI-lea, din vremea ctitorului lăcașului, a logofătului Ioan Norocea ; la bis. Buna Vestire—Greci.

Cu cerneală neagră pe fond cafeniu, cu literă de 0,2 — 0,5 cm, pe brîul decorativ de pe latura de vest, în partea inferioară a scenei ce-l înfățișează pe arhidiaconul Roman * :

Scris-am eu Ștefan să s(e) pomenească | nea[mu][1]lu și Ion, Oprea, Ion, Sanda, | Despa, Tofan, Tudora [2].

Cu literă de 0,5 — 1,4 cm, sgrafitată în partea inferioară ■ următorului segment decorativ:

Ioniță, robul tău [3].

Cu literă de 0,5 — 3 cm, sgrafitată către marginea de la nord a peretelui de la vest:

Eu Ne.. [4]a [3].

Cu literă de 0,6 — 1,3 cm:

Eu Simion [3].

Cu literă de 0,2 — 1 cm:

Gheorghi [3].

Pe peretele de la nord, în stînga intrării, pe stratul de pictură originară, cu literă de 0,7 — 3 cm, sgrafitată pe banda roșie ce delimitează registrul inferior este semnat:

Eu Natanailu [3].

Cu literă de 0,6 — 1,2 cm, în zona draperiei unde sînt înfățișate diferite motive ornamentale, vegetale și silueta unui personaj, apare semnat:

Dumitru [3].

Cu literă de 0,6 — 2 cm:

Eu Zripțor [3].

Cu literă de 0,3 — 1,2 cm:

Atănase [3].

Cu literă de 0,4 — 2 cm:

E(u) Radu [3].
Cost[andin ?] [1] diiaconu [3].
St(a)nci(u)l [3].

Cu cerneală neagră, cu literă de 0,2 — 1,2 cm, pe o bandă albă:

† Cu(m ?) că [5] se știe că a.. [4] chera [2] ... | ... | ... [4]

Cu cerneală neagră, cu literă de 0,3 cm:

... | ... [4] | cistă și .. [4] dă [2] ... | ... [4]

Cu literă de 2,5 — 7 cm, sgrafitată:

Ετη (sic) ωκθ(ου)βρι, анатє [3] (sic) ... [6]
Anul (sic) octomvrie, leatul (sic)... [6]

Cu literă de 0,4 — 0,7 cm:

Eu Copilu di Piteşt [2].

Cu literă de 2 — 3 cm:

Ion(i)lu [3].
Cost(an)dinu [3].

Cu literă de 3,5 — 6 cm:

Simion [3].

Pe muchea de la est a firidei de pe latura de sud, cu literă de 0,7 — 3 cm, sgrafitată:

Ap(rilie) | 7200 [7], ot | [p]^{1}ostu ; | Calin [8].

BIBLIOGRAFIE. D. Mohanu, *Lucrări de conservare—restaurare la cel mai vechi ansamblu de pictură murală din oraşul Piteşti. Diaconiconul bisericii Buna Vestire*, în RMM, MIA, XIX (1988), nr. 1, p. 88 [fig. 1 şi 11].

---

[1] Inscripţie parţial deteriorată; întregirea ne aparţine.
[2] După grafie inscripţia datează din ultimele decenii ale sec. al XVII-lea.
[3] După grafie inscripţia datează din sec. al XVIII-lea. Relevăm că pe peretele de la vest, numele sînt sgrafitate în apropierea spaţiului în care au fost înscrise cu literă de 1 — 3 cm unele pomelnice din care se mai păstrează doar grupuri de litere (cf. D. Mohanu, *art. cit.*, p. 92).
[4] Inscripţie deteriorată.
[5] Particula se repetă.
[6] În partea inferioară a grafitului sînt înserate iniţialele: „A" ; | „K K".
[7] Văleatului îi corespunde anul 1692; dacă referirea din inscripţie priveşte postul Paştilor, atunci data exactă ar putea fi 1691, cînd Paştile au căzut în 12 aprilie — după calendarul ordodox; în calendarul catolic, pe stil vechi, Paştile figurează însă la 6 aprilie 1692 (cf. *DIR*, *Introducere*, 1, [p. 578] — tabel 16 şi p. 645).
[8] Mulţumim şi pe această cale pr. paroh Gheorghe Chiriţescu, pentru sprijinul acordat la detectarea inscripţiilor mai sus relevate.
* Relevăm că pe banda roşie ce mărgineşte aici registrul draperiei s-a iscălit în primele decenii ale sec. al XIX-lea, cu literă de 0,6 — 2,5 cm, un „Cos(tandin ?) rob(u)l, robu lui D(u)mn(e)z(eu)". Tot pe banda roşie, dar pe peretele de la nord, a fost însemnat şi anul „1846".

III 508 **1804**

Clopot ce a existat în trecut la bis. Buna Vestire-Greci.

Acest clopot s-au prefăcut cu toată cheltuiala | postelnicului Mihalache Oescu, | la hramul Bune⟨i⟩ Vestiri, în Piteşt⟨i⟩. Epistat la aceasta | îndemnare, protopopu Şerban; 1804.

Textul după: Transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 280 (text chirilic, în desen).

III 509 **1809 iunie 3**

Potir de argint aurit de 25 cm înălţime şi 9,5 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,3 cm, săpată pe suportul piesei; la bis. Buna Vestire—Greci *.

Mihalache Uescul, Frusina Uiasca cu totŭ neamul lor ; 1809 iuniu 3 [1].

BIBLIOGRAFIE. Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 13.

---

[1] Potirul a fost reparat ulterior, cînd i s-a adăugat o altă inscripţie.
* La ,,1809 iuniu 6" era dăruit lăcaşului şi un discos de argint de 16 cm diametru, cu o inscripţie asemănătoare. Numele lui ,,Mihalache Uescul" este săpat şi pe o steluţă de argint de 7/11,5 cm. Menţionăm apoi din daniile făcute bisericii, în deceniile care au urmat, un potir de argint aurit de 21 cm înălţime cu inscripţia ,,Pomeneşte, Do(a)mne, Balaşa, Sandu, Riza, Matei", precum şi o evanghelie tipărită la 1834, îmbrăcată în argint, de 35/26 cm, purtînd anul ,,1840".

IV 510

1656 (7164) mai 13

Pisanie pe o piatră ce a existat în trecut în partea superioară a uşii de intrare în Biserica Domnească — Sf. Gheorghe.

Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului ş[i cu spo]rul Duhului Sfînt. Îndemnatu-m-am şi eu cela ce sunt din[tru Domnul mieu], bun creştin, Constantin Şerban v⟨oe⟩v⟨o]d şi cu bună creştina [doam]na [mea Bălaşa, mil]uindu-mă Dumnezeu [cu cinstit] scaun[ul pări]ntelui meu, răpo[sat cre]ştin, Şerban [1] v⟨oe⟩v⟨o⟩d, fiind eu domnul Ţării Rumâneşti, [văzî]nd că toate l[umeşti sînt] trecătoare, aducîndu-mi aminte, ne[voit]u-m-am a rădica această sfîntă biserică d[in temelie] pînă în sfîrşit [în hra]mul şi l[auda mare]lui Mucenic [Gheorghe,] să ne fie aicea întru ajutor, iar în celălalt veac să ne fie în neam netre[cută], nouă şi părinţilor [noştri] [2], în veci ; mai 13, leat 7164 [3].

Textul după : Şt. Balş, *Biserica Sf. Gheorghe din Piteşti*, în RMM, MIA, XLV (1976), nr. 2, p. 63, nota 1.
Să se vadă şi : **1** Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 21 ; **2** I. Gr. Rădulescu, *Bis. ,,Sf. Gheorghe"*, în PO, 1939 p. 377 ; **3** M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 571 ; **4** Eugenia Greceanu, *Ansamblul Piteşti*, p. 109, nota 40 ; **5** M. M. Branişte, *330 de ani de la zidirea Bisericii Domneşti Sf. Gheorghe, din Piteşti*, în ,,Almanah. Paroh. ort. rom. Viena", XXV (1986), p. 184.

---

[1] În text ,,Şervan".
[2] Textul cuprins între parantezele drepte este redat după fragmentele din vechea pisanie, descoperite cu prilejul cercetărilor efectuate în pridvorul lăcaşului (nota editorului Şt. Balş).
[3] În cea mai mare parte inscripţia a fost transcrisă de Şt. Balş, *loc. cit.*, după datele Catagrafiei de la 1852, existente în Arhiva Parohiei, consemnate şi de M. M. Branişte, *Cîteva observaţii cu privire la biserica Sf. Gheorghe din Piteşti : Monografia bisericii catedrale Sf. Gheorghe din Piteşti*. Textul prezintă unele deosebiri de lectură faţă de cel publicat de M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *loc. cit.*, şi faţă de acela rescris cu prilejul innoirii pisaniei la 1869 iulie 7, existent şi acum în partea superioară a uşii de intrare în biserică.

★

IV 511

1661 (7169) iunie . . .

Piatră de mormînt, fragment de cca 100/76 cm, aşezată într-o casetă din pavajul altarului, înaintea sf. mese ; literă de 8,5 cm, în relief, într-un cîmp de cca 60/40 cm, încadrat de motive ornamentale ; la Biserica Domnească — Sf. Gheorghe.

... [1] | iu... [2] s... [2] | în zilel(e) cre[știn(ului) d(o)mn, Io] [3] | Grigorie Ghica vo[evod ...] [2], | m(e)s(e)ța iunăie ... [2] z(i)l(e), | l(ea)t 7169.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște, *330 de ani de la zidirea Bisericii Domnești Sf. Gheorghe, din Pitești*, în ,,Almanah. Paroh. ort. rom. Viena'', XXV (1986), p. 185 (fragm.).

---

[1] Inscripția de pe primele rînduri ale pietrei nu se mai păstrează.
[2] Inscripție ilizibilă.
[3] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

IV 512 — 1795 iulie 25

Potir de argint aurit de 23 cm înălțime și 9,5 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,6 cm, săpată pe suportul obiectului; la Biserica Domnească—Sf. Gheorghe *.

† Țenea Pătru, Velica Pătru; 1795 [1] iulie 25 [1].

Pe partea din spate a suportului piesei, cu literă de 0,2 — 0,3 cm, săpată:

Acest potir i zvězda i disco⟨potir⟩ [2] sînt făcute cu toată cheltuiala jupî(nului) Pătrului.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41.

---

[1] Cu cifre arabe.
[2] Omis.
* La acest lăcaș se mai află un chivot de argint de 5 cm înălțime și 7,5 cm diametru, avînd gravat pe capac anul ,,1811'', iar pe partea din spate a piesei inscripția ,,Cragio'' (?).

IV 513 — 1840 iulie 10

Potir de argint aurit de 28 cm înălțime și 10 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,6 — 1,8 cm, săpată pe suportul piesei; la Biserica Domnească—Sf. Gheorghe.

I O K (?). | Acest potir s-au ficut de robie lui Domnezău, Ioan și Vitorie, la biser(i)ca sf(întul) marie Mucenic Gheorghie, din satu, or⟨așul ?⟩ Piiteștie [1], la anul 1840 iuli 10 [2].

---

[1] Lectură probabilă; în orig. pare să fie scris ,,Fpkiteștie''.
[2] La aceeași dată, ,,An 1840 iuli 10'', a fost dăruit lăcașului și un disc⟨o⟩s cu picior de 6,5 cm înălțime și 18 cm diametru (cf. și V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41).

IV 514 **1808**

Clopot de 76 cm înălțime și 67 cm diametru, suspendat în turnul clopotniță al lăcașului; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a obiectului; proveniență necunoscută; la Biserica Domnească—Sf. Gheorghe.

† Приложено сие звоноу церкве Волѣвчу[1] Храма Свѧтихъ Архангелс(к)ъ; 1808.

† S-a dăruit acest clopot bisericii din Voleavciu cu hramul Sfinților Arhangheli; 1808.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 571 (trad.).

[1] Cuvînt scris cu literă săpată.

V 515 **1818**

Pisanie pe o piatră de 49/147 cm, fixată în pridvor pe peretele de la est, în partea superioară a ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 și 4,5 cm, în relief; la bis. Mavrodolu.

Întru slava sfintei cei de o ființă, de viiață făcătoare și nedespărțitei Troiță și întru cinstia și lauda precuratei stăpînei noastre de Dumne|zeu Născătoarei și pururea Fecioarei Mariei. S-au zidit această sfîntă beserică din temelie, de dumnealui Ioannu biv vel căminari | Mavrodool, mai adăogîndu-să de a să prăznui și sfîntul ierarh Spiridon făcătorul de minuni, unde la acest | loc, încă de mai-nainte vreme au fost beserică prea mică zidită la leat 7260 ⟨1751—1752⟩, de un Ene cupețul, caria, după vremi | [5] să stricase de cutremuru. Și prin osîrdiă și cheltuiala dumnealui s-au făcut aceasta, cu toate podoabele sale, după|cum să vede, în zilele preaînălțatului nostru domn, Io Ioan Gheorghie Caragea voevod și cu blagoslovenia | priaosfinții sale pări(n)telui, chirio, chir Iosifu întîiul episcop al Argeșului, la anul 25 al arhipăsto|riei sale, pînă la acestŭ anŭ al zidirii, la leatul 1818.

BIBLIOGRAFIE. 1 Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 33—34; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 75—76 (extras); 3 M. M. Braniște, *Însemnări*, ibidem, 1969, p. 578; 4 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 274.

V 516 **⟨Cca 1818⟩**

Pomelnic pe o piatră de 41,5/45 cm, fixată în peretele de la proscomidie; literă de 2 și 3,5 cm, în relief; la bis. Mavrodolu.

Ctitori : | Sultana, Ioan, Sm(a)randa, Grigorie, | Mariia, Ioan, Safta, Grigorie. Răposaţi : | Manole, Luxandra, Vasile, Mariia, Costandinu,|[5] Manole, Smaranda, Efrosina, | Elena, Zamfira, Gheor(gh)e, Mavrodin, | Elena, Vasile, Efrusina, Vasile, Luxandra, | V..e..V...[1] Radu[2]... au...[1]

BIBLIOGRAFIE. M. M. Branişte, *Însemnări*, în MO, 1969, p. 578.

---

[1] Inscripţie acoperită cu tencuială; text ilizibil.
[2] Inscripţia a fost datată după grafie şi numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost clădit lăcaşul.

V 517 **1805**

Icoană prăznicară de lemn de 21/16 cm, reprezentînd pe o parte pe Sf. Haralambie, iar pe cealaltă pe Sfinţii 40 de mucenici, păstrată în altar; literă de 0,2 — 0,9 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Mavrodolu.

1805; Iacov zugr(a)f.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Branişte, *Însemnări*, în MO, 1969, p. 579.

V 518 **1834**

Chivot de argint aurit de 26/16/10 cm, păstrat în altar; literă de 0,4 — 0,6 cm, săpată pe o plăcuţă de metal păstrată în interiorul chivotului; la bis. Mavrodolu.

Pomeneşte, Doamne, | pă robul tău căminaru I|oan Mavrodooglu cti|torul besĕrici(i) şi fă|[5]cătorul acestui chivotu; | pomeneşte şi pă roaba | ta, Manda ce şi ia au | ajutat; 1834.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 41—42; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76.

V 519 **⟨Cca 1835⟩**

Icoană de lemn de 48/40 cm, îmbrăcată în argint aurit, reprezentînd în cîmpul superior scena Adormirii Precistei, iar în partea inferioară Învierea Domnului şi Sf. Spiridon, aşezată pe iconostas; literă de 0,3 — 8 cm, săpată pe marginea inferioară a piesei; la bis. Mavrodolu.

Ioan Mavrodooglu căminaru, ctitoru [1].

Marca atelierului, înfățișînd o pasăre cu zborul deschis, este ștanțată în cîmpul inferior al scenei Sf. Spiridon, cu inițiale de 0,2 cm:

B (?) I; 12.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76.

[1] Inscripția a fost datată după grafie și numele ctitorului, în vremea în care lăcașul a primit și alte danii din partea sa.

V 520 **⟨Cca 1835⟩**

Tavă pentru anafură, din argint aurit, de 38 cm diametru, avînd reprezentată în cîmpul central scena Botezului Domnului, iar pe bordură, în opt medalioane, apostoli și sfinți, piesă păstrată în altar; literă de 0,5 — 1,4 cm, săpată pe partea din spate a obiectului; la bis. Mavrodolu *.

Ioan Mavrodooglu căminaru, ctitoru [1].

BIBLIOGRAFIE. V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76.

[1] Inscripția a fost datată după grafie și numele ctitorului, în perioada în care au fost dăruite și alte obiecte lăcașului.

* Lăcașului i-a fost dăruit, în aceeași vreme, un potir de argint aurit, de 25 cm înălțime și 10,5 cm diametrul cupei, cu inscripția „Ioan Mavr(odo)glu". Un alt potir, de 24 cm înălțime și 9 cm diametrul cupei, are inscripția „Ion Mavrodolu; 1840" (cf. și V. Ionescu, *loc. cit.*).

V 521 **1835**

Evanghelie tipărită la m-rea Neamțu, la 1834, îmbrăcată în metal aurit, de 33/25 cm; literă de 0,4 cm, săpată în cîmpul a două medalioane, de pe scoarța din față; obiectul este păstrat în altar; la bis. Mavrodolu.

Ioan | Mavrodooglu
marele cămi|nar; | 1835.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 42; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76.

V 522 **1837**

Candelă de argint parțial aurit de 18 cm înălțime, păstrată la parohie; literă de 0,6 cm, săpată pe suportul piesei; la bis. Mavrodolu.

Todorachi pacan; 1837.

V 523 **1832 iulie 19**

Cruce funerară de piatră de 129/60,5/29,5/24 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la vest; literă de 4 cm, în relief; la bis. Mavrodolu.

Această cruce | s-au rîdicat | la acest loc | al îngropări(i), |[5] de ctitorul | biserici(i), | căminarul | Ioan Ma|vrodoo |[10]lu, la leat | 1832 | iulie 19.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76; 3 M. M. Braniște și I. Gh. Diaconescu, *Vechile cruci—Pitești*, ibidem, 1964, p. 50.

VI 524 **1843**

Icoană de lemn de 86/61,5 cm, reprezentînd Soborul Tuturor Sfinților, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,8 cm, cu negru pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Dumitru și Sf. Nicolae din *Valea Rea*, cartierul *Găvana II*.

Aciastă | ⟨i⟩ [1]coană o au | plătit | d(umnealui) Simon, | sin Barbu | Dăguțăscu, | cu soția | sa Iana; | 1843.

[1] Omis.

VII 525 **1828**

Pisanie pe o piatră spartă în trei fragmente, ce fusese așezată deasupra intrării la bis. Sf. Ilie.

Cu vrerea Tatălui, ajutoriul Fiiului și cu puterea | D⟨u⟩h⟨u⟩lui Sf⟨î⟩nt. Îndemnatu-s-au robii lui D⟨u⟩mnezeu, Pantele Petru, cu | soțiia sa Păuna, Theodorache sin diiaconu Hri⟨s⟩tŭ cu soția | sa Ilinca, Mihai Popovici [1] cu frații săi, | Pavel, Dimitrie, prin osîrdiia și cheltuiala dum|nealor și cu ajutoriul altor frați negutători, de au rădi|cat această sf⟨î⟩ntă bisirică din temelie, pînă la săvîr|șitŭ, spre cinstea și lauda sfîntului, slăvitului prorocului I|lie Thezviteanul și a marelui mucenic tămăduitori Pantele|im⟨o⟩n, în zilele binecredinciosului și singur stăpînitori, marele |

donmnŭ și înpărat a toată Rosia [2], Nicolae Pavlovici, cu | blagosloveniia preaosfinţitului mitro(polit în) . . . ⟨Ungro⟩|vlahia [3], chir⟨i⟩u, chir Grigorie; 1828.

Textul după : Transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 278 (text chirilic, în desen).
Să se vadă și : 1 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 259; 2 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 116, nota 87.

---

[1] În text ,,Poppovici''.
[2] În text ,,Rossia''.
[3] Întregirea a fost făcută de noi.

VII 526 **1830**

Potir de metal aurit de 25 cm înălţime și 10 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,5 — 0,7 cm, săpată pe suportul piesei; la bis. Sf. Ilie.

† Vo(i)ca, Ion, Sanfir, Dumitra, Pant(e)li; an (?) ⟨de la⟩ [1] H(r)istho(s ?), 1830.

---

[1] Omis.

VIII 527 **1807**

Discos de argint de 16 cm diametru, păstrat în colecţiile de obiecte ale lăcașului; literă de 0,5 cm, săpată pe bordura din faţă a piesei; la bis. Sf. Ioan Botezătorul *.

Ghiorghi.

Pe partea din spate a obiectului :

Leca, Niaga, Jioiţa; 1807.

---

* La această biserică se mai păstrează o linguriţă de argint aurit, de 17,5 cm lungime, cu inscripţia ,,1814. | Ath⟨anasie ?⟩; | D⟨u⟩m⟨itru ?⟩''.

IX 528 **⟨Cca 1830—1840 ?⟩**

Chivot ce a existat în trecut la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon.

Crăciun, Simeon, Gheorghe, Maria, David ierei [1].

Textul după : V. Brătulescu, *Comunicări. Biserici din județul Argeș*, in BCMI, XXVI (1934), p. 41.

---

[1] Inscripția a fost datată după numele lui „David ierei", atestat de la 1808—1824 ca diacon ; el era în vîrstă de 45 ani la 1824 (Cf. I. Ionașcu, *Catagrafia — Argeș*, p. 33).

X 529

⟨Cca 1807⟩

Inscripție pe zidul absidei naosului, pe latura de la sud în partea din stînga ferestrei, în spațiul de deasupra stranelor ; literă de 1,5 — 2 cm și 3,5 cm, cu alb pe fond cărămiziu ; la bis. Sf. Treime (fostul schit Beștelei).

E... [1] Pandel[eimon] [2] ... | ... [3] ot ... [4] | smeriți între zu[-gra]f[i] [5] ... [4]ai | ..[4] n [6]

BIBLIOGRAFIE. P. Simionescu, *Contribuții la studiul monumentului Beștelei din Pitești*, in RMM. MIA, XVIII (1987), nr. 1, p. 90 (cu desen la p. 89),

---

[1] Inscripție acum ilizibilă. P. Simionescu, *loc. cit.*, a citit „C" (= S), apreciind că sigla aparține numelui lui Ștefan, zugrav care lucrează cu Pandeleimon în formația de la Scăueni—Argeș la 1815.

[2] Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută după numele meșterului, așa cum apare semnat pe piesa de sub nr. **530**.

[3] Inscripție ilizibilă ; la P. Simionescu, *loc. cit.*, figurează numele „Ion", pe care autorul îl consideră unul din zugravii atestați în formația de la Scăueni—Argeș, mai sus relevată.

[4] Tencuiala fiind refăcută, inscripția nu mai este lizibilă.

[5] Inscripție ilizibilă ; întregirea după desenul lui P. Simionescu, *loc. cit.*

[6] Inscripția a fost datată după numele zugravului Pandeleimon, care a zugrăvit la 1807 icoana prăznicară cu hramul lăcașului. La P. Simionescu, *loc. cit.*, ultimele sigle din text sînt integrate în văleatul „(73)18" (1809—1810), pe care noi nu l-am putut desluși.

X 530

1807 mai 15

Icoană de lemn îmbrăcată în argint, parțial aurit, de 30,5/24 cm, înfățișînd Sf. Treime ; literă de 0,2 — 0,5 cm, cu auriu pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei ; provine din fondul de obiecte ale lăcașului ; în cancelaria bis. Sf. Treime (fostul schit Beștelei).

1807, Pandeleimon zograf, mai 15 [1].

BIBLIOGRAFIE. P. Simionescu, *Contribuții la studiul monumentului Beștelei din Pitești*, in RMM, MIA, XVIII (1987), nr. 1, p. 90.

---

[1] Pe ferecătura piesei, reprezentînd aceeași scenă, în cîmpul inferior s-au înscris cu literă de 1 — 1,1 cm, inițialele și data „A(nii) D(omnului) H(ris)th(os), 1808". Menționăm că pe partea din spate a icoanei a fost însemnată cu cerneală neagră pe fond alb, cu literă de 0,3 — 1,7 cm o rețetă, pe cca 19 rînduri, din care se mai disting doar unele cuvinte și grupuri de litere text databil din deceniile următoare ale sec. al XIX-lea „... | ... | ... | ... Flore Popescu... | ... s.itru... ia | ... | ... | ... | ...ve . u... | ... 6 i vu . na ; 7 ... co ... | ... 10 i ismarenu ... | ... 15 iar..iu ; 16 ... | ... u ...că ; 19 i vinu... | ...ste to[a]te ... | ... se. ua prap ... | ... | ... | ...".

X 531 **1828**

Piatră de mormînt de 160/76 cm, în vechiul pronaos al lăcașului, în partea din dreapta, literă de 4,5 cm, în relief, într-un spațiu de 61/63 cm, în cîmpul dinapoi al lespedei; inscripția este în mare parte ilizibilă; la bis. Sf. Treime (fostul Schit Beștelei).

[Aci suptŭ această piiatră să o|dihnescu oasele răposați][1]|lo[r robilor lu][1] D(u)mnez[eu, Tranda][1]fil, [care dîndu-și opștescul sfî⟨r⟩|[5] șit la anu 1828, înpreună fiind ră][1]|posați [morți :][1] P[r][1]o[fil ⟨?⟩, Anghelina,][1] | Iamandi... [2] Dumitrie [3], [Costandin,][1] | Le[țu [4] ⟨?⟩, Gheorghie,][1] Sp[irea, Theodora,][1] | Ecater[ina, Zanfira, Ecaterina,][1] |[10], Ioan, [Petre,][1] Maria, | [și cu tot neamu lor][5].

BIBLIOGRAFIE. 1 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 400; 2 Gr. G. Tocilescu, Ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 272 (text chirilic în desen).

---

[1] Inscripție ilizibilă; lectura a fost restituită după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*

[2] Pe piatra mormîntală, între numele ,,Iamandi'' și cel care urmează, indicat dup transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, există un spațiu, în care mai pot fi cuprinse cîteva litere

[3] În transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ,,Dimitrie''; aceeași lectură și la M. M. Braniște și I. Diaconescu, *loc. cit.*

[4] Întregirea a fost făcută cu probabilitate, după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu. Numele în aceeași formă și la M. M. Braniște și I. Diaconescu. Menționăm că litera greu lizibilă acum, care urmează după ,,Le⟨...⟩'', pare să fie mai degrabă un ,,ω'' (= o), ceea ce ar putea infirma lectura numelui indicat.

[5] Inscripție deteriorată; întregirea după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu. M. M. Braniște și I. Diaconescu, semnalează în partea finală a textului lectura, probabil inexactă ,,Petria, Ion; v⟨ă⟩l⟨eat 1⟩805''. Menționăm că la A. I. Odobescu, *Beșteleiul*, în ,,Columna lui Traian'', 1873, p. 182, este semnalată ca dată a unuia din mormintele lăcașului ,,leatul 1822''.

X 532 **1813 septembrie 1 — 1814 august 31 (7322)**

Cruce funerară de piatră de 113/46 cm, fixată în zidul de incintă de pe latura de vest, lîngă intrare; literă de 3 — 4 cm și 9,5 cm, în relief; la bis. Sf. Treime (fostul Schit Beștelei).

Pomene|ște, D(oa)mne, | Ionichie | monahŭ; |[5] 7322.

XI 533 **1827**

Pisanie pe o piatră de 72/156 cm, fixată în pronaos, pe peretele de la vest, în partea din dreapta intrării; literă de 1,8 — 5,5 cm, în relief, pictată cu negru pe fond alb cenuşiu; provine de la vechea biserică; la bis. Sf. Vineri.

Întru slava sfintei şi nedespărţitei Troiţe şi întru cinstia şi lauda | Tăeri(i) capului Sfîntului Ioan Botezătoriul şi a Cuvio(a)si maici(i) no(a)stre | Paraschevi(i). S-au ridicat această sfîntă biserică din temelie, de dumnealui [1] biv vel | sluger, Ion Ungurelu, i de jupan Hagi Ţenea, începîndu-să din leat ⟨1⟩ [2]817, în care an s-au lucrat dă roşu, | [5] în tovărăşie, pînă la al doilea an; 1818 [3] martie 18 s-au pristăvit răposatu slugeri. Iar dă atunci, | din pricina înpotriviri(i) vremilor, au rămas pînă în următoru an, cînd s-au să(vî)rşit, după cum să vede, cu | toată cheltuiala numai a dumn(ealui) Alecsandru Ungurelu, fiul răposatului slugeri Ungu(relu), în zilele prea |înălţatului d(o)mn Grigorie Dim(i)triu Ghica v(ie)v(o)d, aflîndu-să şi episcop al Argeşul(u)i, ch(i)r Grigorie; 1827.

BIBLIOGRAFIE. 1 Şt. Berechet, *Inscripţii necunoscute*, în „Spicuitor în ogor vecin", I (1920), p. 78; 2 Gh. Ghibănescu, *Inscripţii*, în „Ioan Neculce", 1923, p. 169; 3 Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 39; 4 M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 402; 5 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Piteşti*, p. 116, nota 93; Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 273.

---

[1] În orig. „Duminealui".
[2] Omis.
[3] Din această vreme se păstrează şi o linguriţă de argint de 17,5 cm lungime, amintind numele lui Hagi „Ţenea închinător" (ultimul cuvînt fiind scris în forma inchina. . . tăr).

XI 534 **1829 septembrie 26**

Potir de argint aurit de 25 cm înălţime şi 9,5 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,7 cm, săpată pe marginea suportului piesei; la bis. Sf. Vineri.

† Alecu U(n)gurelu; 1829 se(p)tevrie 26.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gh. Ghibănescu, *Inscripţii*, în „Ioan Neculce", 1923, p. 169; 2 M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 404.

XI 535 **1832 decembrie 2**

Icoană de lemn de 97/71 cm, reprezentînd pe Sf. apostoli Petru şi Pavel ţinînd în mîini o biserică, în partea superioară a căreia este înfăţişat Iisus Hristos, păstrată în încăperea cu arhiva veche a lăcaşului; literă de 0,3 — 0,5 cm, cu gălbui pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Sf. Vineri.

Voicu zugrafu ; | 1832.

Pe partea din spate a piesei, cu literă de 2,3 — 3,5 cm, cu cerneală neagră, scris cu pensula :

Acea(stă) s(fîntă) icoana s-au făcut de băeţi(i) dumnealor | Petre, Pavel | ot Piteşte ;
la leat 1832 dechevr(ie) 2.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 403.

XII 536 **1751 septembrie 1 — 1752 august 31 (7260)**

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la uşa de intrare în biserică ; literă de 3 — 4,5 cm, în relief, într-un cîmp de 73/84 cm ; la bis. Sf. Voievozi din *Meculeşti*, cartierul *Găvana II*.

† Cu vriaria Tatălui şi cu ajutori Fiiului şi | cu îndemnaria priasfîntului D(u)hŭ. Rîdicatu |-s-au ace(astă) sf(în)tă bise(ri)că din temelie întru | hramu marilor Voivozi Mihailŭ şi Gavri | ilŭ, în zile(le) pre(a)luminatului domnŭ, Io Gli | gorie Ghica voivodŭ, de dumne(a)lor boiar(i) de | bun ne(a)m, Lereşti(i), ctitori : jup(an)ŭ Pîrvul и жѹпа|ниц(а) ег(о) [1], Marica, sterpi de co(co)ni, и братъ ег(о) [2], Şerban, Păou | na (sic) и брат ег(о) [2], Dumitru, Mariia, s(î)nŭ Măcariia monah, | Zmăranda, sinŭ Pîrvu, Necşa, sinŭ Buzinca vel comis, | ca să ⟨să⟩ [3] pomene(a)scă la sf(î)nta biser(i)că în veci ; 7260.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripţii*, în MO, 1962, p. 698 ; 2 M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 563—564.

---

1 Şi jupaniţa lui.
2 Şi fratele lui.
3 Omis.

XII 537 **1845 mai 25**

Pisanie în pronaos, pe peretele de la vest, deasupra uşii de intrare, într-un cîmp de 26,5/112 cm ; literă de 3 — 4,5 cm, cu roşu pe fond cenuşiu verzui ; la bis. Sf. Voievozi din *Meculeşti*, cartierul *Găvana II*.

Zugrăvitu-s-au această sfîntă şi dumnezăiască bisĕrică şi s-au | învălit cu toată osîrdiia şi cheltuiala dumnealor cocoana Elenca | sulgeriasa şi dum(neaei) cocoana Mariia Pleşoianca spre a să pomeni | de toţi preoţi(i) ce vor sluji într-acest sf(in)t lăcaşi. Şi s-au | făcut acest meremet în zilele preaînălţatului nostru | domn Gheorghie Dumitru voivod, la anul 1845 maiu 25.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripţii*, în MO, 1962, p. 698—699 ; 2 M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 564.

XII 538

⟨1845 mai 20⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 5 — 6,5 cm, cu alb pe fond roșcat, în dreptul lor; la bis. Sf. Voievozi din *Meculești*, cartierul *Găvana II*.

Du(mnealui) jupan Nicolae;
dum(neaei) jupanița Zmaranda;
dum(neaei) jupanița Neacșa;
dum(neaei) sulgereasa Elenca;
dum(neaei) cocoana Mariia | Pleșoian(u); | Elesaveta [1]. |

Pe peretele de la vest:

dum(neaei) jupanița Păuna;
dum(nealui) jupan Șărban;
dum(nealui) jupan Pîrvu;
dum(neaei) jupanița Marica.

Pe peretele de la nord:

Macarie monah;
dum(nealui) jupan Matei;
dum(neaei) jupanița Calița;
dum(nealui) jupan Dumitru;
dum(neaei) jupanița Mariia [2].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 699.

---

[1] Elisaveta copilă este reprezentată în dreptul Mariei Pleșoianu.
[2] Inscripțiile au fost datate după grafie, în vremea în care a fost zugrăvit lăcașul.

XII 539

⟨Cca 1756—1765⟩

Piatră de mormînt de 173/74 cm, în pronaos, în partea din stînga; literă de 2 — 5 cm, în relief, într-un cîmp de 143/45 cm, încadrat de motive vegetale; lespedea este acoperită cu un podium de lemn; la bis. Sf. Voievozi din *Meculești*, cartierul *Găvana II*.

† Suptŭ [1] această p|iatră odi[ne] [2]scŭ o(a)s|ele robilor lui D|umnezău, jupanŭ Șăr|banŭ Lere[s] [2]cu и жѹп|аница ег(о) [3], Păuna i co(co)|ni(i) lor, Mateiu, Dumitra[ș] [2]|cu и синь [4] Macar[ie mon(ah)| Lerescul] [2] ... | ... [и синь [4]] [2] Pîrvu [Lerescu, | carele s-au] [2] săvîrși[t ... | ... | ... | ... | ...lu ... | ... |... [5] să .. [5]eiea ... | ... [5] niamu... | ... [5] veco ... [5] | ca s(ă) pomene(as)că în ve|c(i) [6] ... [5].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 699 (fragment); 2 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 564.

---

[1] În orig. „† Supătŭ".
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[3] Şi jupaniţa lui.
[4] Şi fiul ⟨lui⟩.
[5] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.
[6] Inscripţia a fost datată după grafie, prin analogie cu textul de pe lespedea aflată sub nr. 540.

XII 540 **1756 (7264) aprilie 4**

Piatră de mormînt de 177/77 cm, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 2 — 5 cm, în relief, în parte deteriorată, într-un cîmp de 147/50,5 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Voievozi din *Meculeşti*, cartierul *Găvana II*.

† Sptŭ [1] această piatră | odihnescŭ o(a)sele robi|lui Dumnezău, Pîrvu Lere|scu и жȣпьн(и)ца ег(о) [2], Mari|ca, sterpi de coconu, | и с(и)нь [3] Macari[e] [4] mon(ah) Le|re(s)cul и с(и)нь [3] Pîrvu Leres(cu), | carele s-au prăstăvitŭ | la aprilie 4, la l(ea)t | 7264, în zilele dom|nului Io Costandin vo|ivod Mavrocordatŭ; ca|rele s-au scrisŭ | să să pomenesca (sic) în | veci ctitori(i) sf(i)n(tei) | biser(i)ci aceştiia, | aminŭ.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripţii*, în MO, 1962, p. 699; 2 M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 564.

---

[1] În orig. „† Supătŭ".
[2] Şi jupaniţa lui.
[3] Şi fiul ⟨lui⟩.
[4] Întregirea ne aparţine.

XII 541 **1756**

Clopot de 32 cm înălţime şi 35 cm diametru, suspendat în turla clopotniţă; literă de 0,6 — 2 cm, săpată în cîmpul superior al piesei; la bis. Sf. Voievozi din *Meculeşti*, cartierul *Găvana II*.

† Acestŭ clopotŭ este făcut de Pîrvul, Marica, Şărban, Păuna, Dumitru, | Maria, ⟨la⟩ [1] hramu Voivoz(ilor) M(ihail) ⟨şi⟩ [1] Gav(riil); 1756 [2].

BIBLIOGRAFIE. M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 564.

Omis.
[2] Cu cifre arabe.

XII 542 **⟨Cca 1845⟩**

nscripţie pe peretele de la proscomidie, pe latura de a est; literă de 2,3 — 3 cm, cu alb pe fond cenuşiu; la bis. Sf. Voievozi, din *Meculeşti*, cartierul *Găvana II*.

Radu erei[1], Stanca er(e)iţa, | Voicu, Petre, | Mariia, Sanfira[2].

BIBLIOGRAFIE. M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 564.

---

[1] Un Radu preot şi un alt personaj, Radu diaconul, sînt amintiţi în 1824, la I. Ionaşcu, *Catagrafia—Argeş*, p. 26.
[2] Inscripţia a fost datată după grafie, în jurul anului cînd a fost zugrăvit lăcaşul.

XIII 543 **1816 septembrie 1 — 1817 august 31 (7325)**

Pisanie pe o piatră de 93/72 cm, fixată într-o nişă deasupra intră· iin biserică; literă de 1,5 — 4,5 cm, în relief, într-un cîmp de 70/55 cm, încadrat de motive vegetale; provine de la vechea biserică; la bis. Toţi Sfinţii din *Găvana*.

Întru slava sf(i)ntei cei de o fi(i)nţă, | de viiaţă făcăto(a)re-i şi nedespărţite-i | Troiţe şi întru slava Tuturor Sfinţilor. S-au | zidit această sfîntă biserică din te | [5]melie s-au pus pă moşiia dumnealui postelnicu |lui Gheorghiţă Budişteanu, cu toată osîrdiia şi chi |eltuiala dumnealor, Radu dascălu ot Meculeşt(i), | Costandin tabacul i Gheorghie brat, în zilele | preaînălţatului domn, Io Ioan Gheorghie Caragia vo(e)vod şi | [10] cu blagosloveniia preosfinţii sale părintelui chir(i) |o chir Iosif, întiiul episcop al Argeşu(lui) pînă la | acest an al zidiri(i), 7325[1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripţii*, în, MO, 1962, p. 697; 2 M. M. Branişte şi I. Diaconescu. *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 563.

---

[1] Ulterior s-a adăugat cu literă de 0,6 — 1,5 cm, săpată „Şi s-au tîrno |sit, | l(eat) 1820"

XIII 544 **⟨Cca 1817⟩**

Pomelnic pe o piatră de 29,5/20 cm, fixată în partea din dreapta ferestrei de la proscomidie; literă de 1,5 — 4 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Toţi Sfinţii din *Găvana*.

Titori : | Radu dascălu, | Costandin, Mari | na, Costandin, Ca |[5]trina, Gheorghie, An | ca, Costandin, Iva |na, cu totŭ neam(u) lor[1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripţii*, în MO, 1962, p. 697; 2 M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 563.

---

[1] Inscripţia a fost datată după grafie, în jurul anului în care a fost clădit lăcaşul.

XIV 545 **1698 (7207) septembrie 10**

Pisanie pe o piatră — fragment — de 57/82 cm, păstrată în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 5 cm, n relief; la schitul Trivalea.

. . . [1] [cu ajut] [2]oriu Fiiului și cu desăvrîșit darul D(u)hului sf(î)ntŭ | . . . [1] [dumnezees] [2]cu lăcaș, întru cinstea și lauda și marea mărire și frîm(u)sěțe | . . . [1] părintele și Fiiul și D(u)hul S(fînt), nedespărțită Sf(î)nta Troiță, cu nevoința | . . . [1] a părintelui Varlaam ce-au fost mitrop(o)lit Țării Rom(â)nești, în zilel(e) lui Grigorie | [5] [Ghica voevod] [2] . . . [1] și mai întîi ep(i)scop Rîmnicului. Și dup(ă) lipsirea den vl(ă)d(i)cie, închinător sf(î)ntu | [lui] . . . [3] one au rîdicat acest s(fînt) lăcaș în domnia lui Șerban vod(ă), începîndu-s(ă) prim(ă)va|ra . . . [1] [pisa] [2]nia s-au pus în domniia lui Costandin voivod Brâncoveanul, m(e)s(eța) sep(temvrie) 10, l(ea)t 7207.

BIBLIOGRAFIE. **1** N. I. Apostolescu, *Schitul Trivalea*, în RIAF, 1902, p. 111 (text și cu alfabet chirilic și foto.); **2** N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 140—141; **3** P. V. Năsturel, *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1911, p. 289; **4** Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 26; **5** Gr. Urițescu, *Trivalea*, în MO, 1965, p. 194; **6** M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 401—402; **7** Al. I. Stănciulescu, *Schitul Trivalea* (în *ms.*), 1933—1934, f. 12 și 13 (cu foto. la f. 11); **8** Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 272.

[1] Piatra este spartă; o treime din inscripție lipsește.
[2] Inscripția a fost întregită parțial, după N. I. Apostolescu, *loc. cit.*
[3] N. I. Apostolescu, *loc. cit.*, a întregit textul astfel: „Sf(î)ntu |lui Munte Atone".

XIV 546 **1820**

Clopot de 58 cm înălțime și 57 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului, de la intrarea în incintă pe latura de la est; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a obiectului, în dreptul unui medalion cu stema Țării Românești; la schitul Trivalea.

† Acest clopot al Schitului Trivalea s-au prefăcut din doao clopote | sparte, cu cheltuiala cuviosului chir Parthenie, fiind epistat numitului | schit, la anul | 1820.

BIBLIOGRAFIE. **1** M. M. Braniște, *Partenie Nica*, în MO, 1963, p. 742; **2** M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 402.

XIV 547 **1825 septembrie 25**

Icoană de lemn de 91,5/63 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, în pronaos, pe latura de la est, în partea din stînga; literă de 0,3 — 0,8 cm, cu alb pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei; la schitul Trivalea.

[Această icoană] [1] s-au plătit zugrăveala de | [dumnealui poste] [1]ln[i]cu * Dincă Brătiianu; 1825 septenvrie 25, ca să-i fie pome[nire veșnică] [1].

BIBLIOGRAFIE. Al. I. Stănciulescu, *Schitul Trivalcă* (în ms.), 1933—1934, f. 85—86.

---

[1] Inscripţie deteriorată, ilizibilă; întregirea a fost făcută după Al. I. Stănciulescu, *loc. cit*

* Posibil, eroare de lectură, în loc de *stolnic*, dregătorie în care Dincă Brătianul, fiul lui Ene şetrarul, este atestat pe la 1822—1829.

XV 548 — 1812 octombrie 30

Pisanie pe o piatră spartă în patru fragmente, de 99,5/140 cm, păstrată într-un depozit; literă de 4 cm, în relief; provine de la biserica Sf. Nicolae şi Sf. Pantelimon din Piteşti; la Muzeul judeţean Argeş.

Marile şi preaputernecu D(u)mnezeu, cu [a] [1] sa purtare de grijă, | toate le chivernisăşte şi le săvîrşaşte, [pr] [1]ecu(m) şi ceastă sfîntă | besearică, ce era mai-nainte mică şi prăpă[d] [1]ită de cutremur, cu aj|utorul său şi al sfîntului Ierarhu N[i] [1]colae şi alŭ Sfîntului | [5] Pandeleimon, al cărora este hramu, s-au făcut precumŭ | să vede cu cheltuiala mahalagiilor şi al altorŭ cre|ştini şi s-au săvîrşit în domniia măr[ii sale, Io Gheorghie Ca] [2]|ragea voevod, cînd ruşii s-au dus din ţară, făcînd pace, | într-al do(i)lea război, păstorindŭ pre norodu aceşti epar|[10]hi, preasf(inţitul), iubitoru de D(u)m(n)ezeu, chirio, chir Iosif, | întîiul episcop al aceşti(i) nooi episcopi(i) Argeş; | 1812 oc(tomvrie) 30.

BIBLIOGRAFIE. 1 Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 38; 2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 41; 3 M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 262; 4 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Piteşti*, p. 110—111, nota 49; 5 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 273 (text chirilic în desen).

---

[1] Piatra deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[2] Piatra deteriorată; inscripţia nu se mai păstrează; întregirea a fost făcută după M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *loc. cit.*

XV 549 — ⟨Înainte de 1708 iulie 12⟩

Cruce de piatră, fragment de 140/77,5/33/26 cm; literă de 4 şi 7 cm, în relief; în trecut era aşezată pe str. Eremia Grigorescu; la Muzeul judeţean Argeş.

Rîdicatu-s-au aceast(ă) cin|stită cruce întru sla|va şi cinstea părinte|l[ui nostru] [1] . . . [2]

pe latura din stînga, cu literă, de 5,5 cm:

erodiăconu|lu Ionu | piuigiu, | Catirina [3].

---

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[2] Inscripţia de pe următoarele două rînduri este deteriorată, ilizibilă; piatra est spartă.

[3] Inscripţia a fost datată ca anterioară vremii în care Ioan diaconul nu mai era în viaţă.

XV 550 **1714 septembrie 1 — 1715 august 31 (7223)**

Cruce de piatră de 118/41/21/17,5 cm; literă de 4 cm, în relief; a fost descoperită într-un atelier de pietrărie din Pitești, unde fusese adusă de la Ștefănești; la Muzeul județean Argeș.

† Rîdicatu |-s-(au) ace(a)stă sfîntă | cruce, pe hramu | Sfîntului Nic | 5olaiu, în zil |ele lumina |tului domnu, | Ion Ștefanŭ v |oevod. Nevoi |10-tu-s-au rob(u)l lui | Dumnezeu, Radul; | leat 7223.

pe latura din stînga:

Radul p(o)st(e)|l(ni)c [1], Radul, | Teodor, Ne(a)g |oe, Neacșa, | 5 Vișa, Laz |ăr, Draga, Ra |dul, Tudora, | Bîle, Toma, | Udriia cu | 10 feciori(i) lui, | Dumitru,

pe latura din dreapta:

Stoian, Nea |guțu, Dră |gan, Crăciun, | Stana, Da | 5na, Miha(l)-c(e)a [2].

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Gh. Diaconescu, *Vechile cruci—Pitești*, în MO, 1964, p. 50.

---

[1] În orig. „pst |cl".
[2] În orig. „Miha |ca" (?).

XV 551 **172⟨2⟩ martie 20 — 17⟨30⟩ martie 20 (7230—723⟨8⟩)**

Cruce de piatră, fragment de 58/25/18,5 cm (se păstrează numai brațul longitudinal); literă de 5 cm, în relief; era așezată în trecut în tîrgul Piteștilor, pe partea din stînga șoselei ce ducea la Craiova; la Muzeul județean Argeș.

Ridicatu-s-a a |ceastă sf(î)ntă și dum |nezeiască cru |ce întru slava | 5 și cinstea Sf(î)ntŭu |lui Nicolae, în z |elele lui Io Ni |colae voevod; și | s-au ostenit ro | 10[bul lui] [1] . . . [2]

pe latura din stînga:

Anca, Vlad, Pătru, | Mușa, Ian[cu ?] [3]; | m(a)r(tie) 20 d(ăni), l(ea)t 723⟨.⟩[4].

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Vechile cruci—Pitești*, în MO, 1964, p. 49—50.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Piatra este spartă; inscripția nu mai continuă.
[3] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. La M. M. Braniște și I. Diaconescu, *loc. cit.* este indicat numele „Iana".
[4] Ultima cifră a văleatului nu se mai distinge; piatra este spartă. La M. M. Braniște și I. Diaconescu, este indicat văleatul „7230". Datarea a fost făcută de noi corespunzător domniei lui Nicolae Mavrocordat.

★

XV 552

1718 (7226) februarie ⟨17⟩

Piatră de mormînt, deteriorată, spartă în două fragmente, de cca 130/74 cm; literă de 6 cm, în relief, într-un cîmp de cca 89/44 cm, încadrat de motive vegetale; provine de la *Schitul Buliga*—Pitești; la Muzeul județean Argeș.

[†][1] Aici supt această piatră odih|nescu-se oasele răpo|osatului robul lui Dum|nezeu, jupan Pătru Buliga | [5]i jupîneasa dumnealui | și coconi dumnea|l[or, I][1]on . . . [2] [care][1] s-au [3] p[ris][1]tăvit în zile[le | lu][1]minatului domnŭ, Ion Ion | [Ale][1]csandru voevod въ м[(е)с(е)] | ц(а)[5] fevruariu în [17][1], [v][4]ă leat 7226.

BIBLIOGRAFIE. 1 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 262; 2 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 113, nota 71.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea după M. M. Braniște și I. Diaconescu, *loc. cit.*
[2] Inscripție deteriorată; ilizibilă.
[3] La M. M. Braniște și I. Diaconescu, lectura ,,s-a".
[4] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[5] În luna.

XV 553

178⟨.⟩ (?)

Piatră, fragment de 44/34,5/12 cm; literă de 5 cm, săpată; provine de la bis. Sf. Ioan din Pitești; la Muzeul județean Argeș.

П(о)м(е)ни, Г(оспо)ди[1]: | Anastase, Nastea, | Costea, Calița; | 178⟨.⟩.

---

[1] Pomenește, Doamne.

★

XV 554

⟨Sec. XVII prima jumătate — 1659⟩

Vas de cositor de 29 cm diametru; a fost descoperit împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești; la Muzeul județean Argeș.

Ivanu păh(arnic)[1];

Pe partea din spate a piesei a fost înscris numele:

Stroe v(el) vis(tier)[2];
† Pomeni[3];

Vasul este ștanțat cu marca unui atelier de la Brașov, formată din trei scuturi, în cel de la bază fiind cuprinse și inițialele:

S C[4].

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești,* în ,,Stud. com.", Pitești, II (1969), p. 213.
Să se vadă și : Sp. Cristocea, *Depozitul Ștefănești,* în RM, 1993, nr. 1, p. 22 și desen nr. 14, p. 26.

---

[1] Pentru el cf. și cele relevate de Sp. Cristocea, *loc. cit.* și p. 23, unde se amintește că era fiul lui Dragomir din Băjești, mare pitar, și s-a căsătorit cu Neaga, sora lui Radu Cocorăscu, mare logofăt — la 1641—1645.

[2] Deținător al acestei dregătorii de la 1641 decembrie 24 — 1651; 1658 decembrie 9 — 1659. Vasul a ajuns, probabil, în posesiunea sa în perioada de după decesul lui Dragomir din Plăviceni, mare vornic, la 1652 martie 6, în urma căsătoriei Elenei, fosta lui soție, fiica lui Radu clucerul din Brâncoveni, cu Stroe Leurdeanu (cf. Sp. Cristocea, *art. cit.*, p. 29).

[3] Lectura după Sp. Cristocea, *art. cit.*, p. 26, nr. 14 și p. 29, nota 2; la T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *loc. cit.*, lectura este ,,Damaschin".

[4] Inscripțiile au fost datate după numele posesorilor piesei, pe baza observațiilor lui Sp. Cristocea, *loc. cit.*

XV 555 ⟨Sec. XVII prima jumătate⟩

Vase de cositor de 27 cm diametru; au fost descoperite împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești; la Muzeul județean Argeș;

în cîmpul uneia din piese este înscris numele :

Neagoe păh(arnic) [1].

Obiectul este ștanțat cu marca unui atelier de la Brașov, cu inițialele :

C K.

Vasul poartă și sigla :

S [2].

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești,* în ,,Stud. com.", Pitești, II (1969), p. 213.
Să se vadă și : Sp. Cristocea, *Depozitul Ștefănești,* în RM, 1993, nr. 1, p. 26, desen nr. 16 și nr. 18.

---

[1] Numele său figurează și pe alt vas, pe care sînt înscrise și siglele ,,V" și ,,Șt", ca și inițiala ,,S" (cf. T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *loc. cit.*).

[2] Inscripțiile au fost datate după caracteristicile pieselor, prin analogie cu obiectele similare descoperite în același depozit (cf. și inscripțiile de sub nr. 554 și 557).

XV 556 ⟨Sec. XVII prima jumătate⟩

Vase de cositor de 25 cm diametru; au fost descoperite împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești; la Muzeul județean Argeș.

Pe una din piese apare, sub formă de monogramă, numele :

Șt[efan].

Obiectul este ștanțat cu marca unui atelier de la Brașov, cu inițialele :

C K.

În cîmpul piesei este figurată și sigla :

S.

Pe un alt vas apare tot sub forma unei monograme numele :

Radul *și sigla* S.

O altă piesă cuprinde într-o reprezentare monogramatică numele :

Moise ⟨?⟩ *și sigla* S.

Pe unule vase sînt figurate mărcile atelierelor de la Brașov, în care au fost executate, cu inițialele :

M K *și* R G.

Pe alt vas de 29 cm diametru este înscris numele :

Bercilă [1].

În cîmpul obiectului este incizată și sigla :

S [2].

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești,* în ,,Stud. com.", Pitești, II (1969), p. 213 (cu desenele mărcilor de ateliere și monograme, la p. 215, fig. 6, 8—10).
Să se vadă și : Sp. Cristocea, *Depozitul Ștefănești,* în RM, 1993, nr. 1, p. 26—27, desene, nr. 4, 9, 19, 21.

---

[1] Inscripțiile au fost datate după factura pieselor, prin analogie cu cele descoperite în același depozit (cf. inscripțiile de sub nr. 554—557).
[2] Pe alte două piese de aceleași dimensiuni este ștanțată marca ,,M".

XV 557 ⟨1633 aprilie 10 — 1640⟩

Vas de cupru cositorit de 27,5 cm diametru; a fost descoperit împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești; la Muzeul județean Argeș.

Pe bordura obiectului este însemnat numele :

† Dragomiru velu armaș [1].

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești,* în ,,Stud. com.",

Pitești, II (1969), p. 214 (cu desen, fig. 13 la p. 215). *Să se vadă și :* Sp. Cristocea, *Depozitul Ștefănești*, în RM, 1993, nr. 1, p. 22 și foto, fig. 3, la p. 27.

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, numele și funcția dregătorului, pe care-l identificăm cu Dragomir din Plăviceni. Menționăm că T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *art. cit.*, p. 216, relevă că un dregător, Dragomir — mare pitar — este atestat în familia lui Ivan paharnicul, amintit pe unele vase din același depozit. Autorii precizează că, ținînd seama de funcția boierului divanit, acesta ar putea fi și Dragomir din Plăviceni.

XV 558 **⟨1641 decembrie 24 — 1651 ; 1658 decembrie 9 — 1659⟩**

Vas de cositor de 31 cm diametru ; a fost descoperit împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești ; la Muzeul județean Argeș,

în cîmpul piesei este înscris numele lui :

Stroe vel vis(tier) [1].

În cuprinsul mărcii atelierului, deasupra unei inimi străpunse de o săgeată, încadrînd o cruce, apar inițialele :

S C [2].

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești,* în „Stud. com.", Pitești, II (1969), p. 212 și p. 215 (marca atelierului, fig. 4).
Să se vadă și : Sp. Cristocea, *Depozitul Ștefănești,* în RM, 1993, nr. 1, p. 25—26, desene nr. 10, 11, 15.

---

[1] Identificat cu Stroe Leurdeanu, fapt pentru care am propus datarea ⟨1641 decembrie 24 — 1651 ; 1658 decembrie 9 — 1659⟩, cînd acesta a ocupat dregătoria de mare vistier. Numele său scris în forma „Stroe vel", „Stroe vel vistiar" sau „Stroe v(el) vis(tier)", figurează pe alte trei vase de 29 cm diametru, pe care sînt ștanțate siglele „S" și „F" (cf. T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *art. cit.*, p. 212 și 213).

[2] Pe alte vase figurează mărcile unor ateliere de la Brașov cu inițialele „I K", „C K" sau „M K", avînd gravate și siglele „N F" (cf. *Ibidem*, p. 212, 213 și p. 215, desenele, fig. 1, 2, 6, 8).

XV 559 **⟨Cca 1642—1680⟩**

Vas de cositor de 31 cm diametru ; a fost descoperit împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești ; la Muzeul județean Argeș.

Pe partea din spate a piesei a fost înscris numele :

Stroe [1].

Ulterior s-a incizat numele :

† Cos(tandin) vel pos(telnic) [2].

Pe spatele obiectului este figurată și iscălitura lui:

Andronie [3].

În cîmpul piesei este ștanțată și litera:

S [4].

După: T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești*, în „Stud. com.”, Pitești, II (1969), p. 212.
Să se vadă și: Sp. Cristocea, *Depozitul Ștefănești*, în RM, 1993, nr. 1, p. 24—25, desene nr. 7—8, și p. 28.

---

[1] Numele aparține dregătorului — mare vistier — din familia Leurdenilor (pentru el cf. și inscripția de sub nr. **554** și **558**; probabil primul posesor al obiectului).

[2] Identificat, pe baza datelor comunicate de Sp. Cristocea de la Muzeul județean Argeș, cu Constantin Brâncoveanu, mare postelnic (1679 decembrie 28 — 1680 iunie 6), care s-a iscălit pe vas.

[3] Numele său a putut fi înscris, probabil, după condamnarea lui Stroe Leurdeanu de Divanul țării, în domnia lui Antonie vodă din Popești (1669 martie 3 — 1672).

[4] Menționăm că pe o altă piesă pe care sînt înscrise numele lui Stroe și al lui Constantin vel postelnic apare marca unui atelier de la Brașov, constituită din trei scuturi, pe ultimul figurînd inițialele „R K” dar și sigla „S” (cf. T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *art. cit.*, p. 215, fig. 4).

XV 560 ⟨1644 după ianuarie 12 — 1652 februarie 26⟩

Vas de cupru cositorit de 28 cm diametru; literă de 0,7 — 1,5 cm, înscrisă pe bordura piesei; a fost descoperit împreună cu alte obiecte de acest fel pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești; la Muzeul județean Argeș *.

† Dragomiru velu vornic [1].

BIBLIOGRAFIE. Sp. Cristocea, *Depozitul Ștefănești*, în RM, 1993, nr. 1, p. 28 și foto. fig. 4, la p. 27.

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, numele și funcția dregătorului, pe care-l identificăm cu Dragomir din Plăviceni. Numele său, din vrem a în care marele dregător a deținut funcția de „velu armaș”, și pe piesa de sub nr. **557**.

* Piesa ne-a fost semnalată de cercetătorul S. Cristocea de la Muzeul județean Argeș din Pitești, căruia îi aducem și pe această cale mulțumiri.

XVI 561 1708 (7216) iulie 12

Piatră de mormînt de 172/79 cm; literă de 2 și 7 cm, în relief, într-un cîmp de 139/46 cm, încadrat de motive vegetale; provine de la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon din Pitești; a fost păstrată și la Școala de artă *.

† Aici suptŭ această piat|ră odihnescu oase|le răposatului robu lui Dum|nezău, Ion diaconul |[5] puigiul ** (?), care s-au pristă|[vit în zilele

prea lu][1]|minatului domnului, Ion | Costandin B(asarab) voivod, și | jupîneasa dumnealui, |[10] Catrina și coconi(i) dum|nealor, Ion, Mira; iulie 12 d(ăni), | leat 7216.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 262.

* Acum se află la Muzeul județean Argeș.
** În inscripția de sub nr. 549 apare forma „piuigiu".

POIANA LACULUI, com. Poiana Lacului

562 **1700 septembrie 1 — 1701 august 31 (7209)**

Cruce de lemn sculptat îmbrăcată în metal, cu mîner de argint aurit și incrustații de email multicolor, de 18/8,5 cm, păstrată în altar; literă de 0,2 cm, săpată pe mîner; provine de la vechea biserică de lemn; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

† Această s(fîn)tă [1] cr(u)ce | făcut-a Preda căpita|nu [2]; cu lea(t) 7209 [3].

[1] În orig. „stătă".
[2] În orig. „căpita|un".
[3] Pe una din fețele piesei — mențiunea că obiectul a fost refăcut la 1896.

POIENARI, com. Corbeni

563 **1803 (7311) iunie**

Cruce de lemn sculptat de 35/22 cm, păstrată în altar; literă de 0,6 — 1,8 cm, în relief, pe una din laturile obiectului; la bis. Sf. Treime.

Iunie | 7311; | Mat|ei, |[5] Sta|nca.

Pe suportul piesei:

Mușat | diiacon.

POIENARI, com. Poienarii de Argeș

564 **⟨Sec. XVIII sfîrșit – sec. XIX primele decenii⟩**

Cruce de lemn sculptat de 35,5/23 cm, păstrată în altar; literă de 1,4 cm, în relief pe suportul piesei; provine de la o veche biserică *; la bis. Sf. Voievozi.

Dimitrie | Șerăbanescu [1].

---

[1] Inscripția a fost datată după factura piesei.
* De la o veche biserică provine și o altă cruce de lemn sculptat de 36/23 cm, purtînd data „1806".

POPEȘTI, com. Stoilești

565 **1752 decembrie 1**

Inscripție pe peretele de bîrne din pridvor, în partea din stînga ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 — 4 cm, săpată; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

1752 [1] | diche(m)v(r)i | 1 [1].

---

[1] Cu cifre arabe.

566 **1830**

Clopot de 38 cm înălțime și 39,5 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului: literă de 1,5 — 1,6 cm, săpată în cîmpul superior al piesei: la biserica de lemn Sf. Nicolae *.

Toma dea(con) ot Popești, satul Stoelești, sud Argeși, plasa Cremănari; 1830.

---

* Menționăm că în pronaosul lăcașului, pe peretele de la sud, se păstrează o icoană de 70,5/54 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae, între Iisus și Maica Domnului, avînd într-un filacter inscripția „1838 iunie | 12", precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. **17**).

PREDEȘTI, com. Nicolae Bălcescu

567 **1704 (7213) septembrie 9**

Inscripție pe peretele de la proscomidie *, într-un cîmp de 17,5/6,5 cm; literă de 1,8 cm, cu negru pe fond gălbui; la bis. Sf. Dumitru din cartierul *Stoiceni*.

Hranite, | Istrate, | zugravi; | sep(temvrie) 9 d(ă)ni, l(ea)t 7213.

* Tot pe peretele de la proscomidie se mai disting fragmente dintr-un pomelnic cuprins odinioară într-un cîmp de 54/18,3 cm, și anume „Pome... | Cost... | ...", ce amintea, probabil de un „Costandin", posibil, chiar de Constantin Brâncoveanu voievod, lăcașul fiind zidit de Ioan arhimandritul m-rii Horezu—Vîlcea, ctitorie a menționatului domn.

568 **⟨Sec. XVIII a doua jumătate — sec. XIX primele decenii ?⟩**

Grafite pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 1,5 — 4,5 cm la bis. Sf. Dumitru din cartierul *Stoiceni*.

Popa Dumitr[u ?] [1] ... [2]

În partea din dreapta intrării în biserică, cu literă de 0,7 — 1,6 cm:

Dumitru | ma | ...d | ... [2]

cu literă de 1,2 — 4,2 cm:

... [2] Gligorie [3].

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Menționăm că, un preot „Dumitrașcu" este atestat la 1808, la acest lăcaș,i ar altul „Dimitrie" în 1824 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 22).
[2] Inscripție deteriorată; ilizibilă.
[3] Inscripțiile au fost datate după grafie. Menționăm că tot pe fațada de la vest a bisericii, în partea din stînga intrării, se mai distinge văleatul„... | ... | 7271" ⟨1762—1763⟩.

569 **1755 martie 22**

Grafite pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 4,5 — 12 cm; la bis. Sf. Dumitru din cartierul *Stoicen*

Az | măr(tie) 22 l(eat) 1755, Ioniță Trușcă post(elnic).

cu literă de 0,5 — 7,5 cm:

... [1] preoteasa Voica;
... [1] Costan[din ?] [2]; l(ea)t 7263 [3].

[1] Inscripție ilizibilă, acoperită cu culoare roșietică.
[2] Inscripție ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Corespunzător anilor 1754 septembrie 1 — 1755 august 31.

★

570 **1843 martie**

Icoană de lemn de 96/55,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos, în partea din dreapta, pe peretele de la est; literă de 0,5 — 1,6 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; la bis. Sf. Dumitru din cartierul *Stoiceni* *.

Popa Niculae | zugrav ; | 1843, | marte.

BIBLIOGRAFIE. P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului*, (în ms.), 1940, f. 57.

---

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană de lemn de 95/55 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, de la catapeteasmă, cu inscripția „1842 iunie 9", precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. **21**).

PRIPOARE, com. Perișani

571 **⟨Cca 1721—1722⟩**

Piatră de 120/45/26 cm; literă de 5,5 cm și 7,5 cm, săpată; lespedea este așezată pe partea din dreapta drumului care duce de la Pripoare la Perișani, lîngă casa Elenei Vasiliu; în trecut a fost folosită ca prag la intrarea într-o veche locuință.

† | P. . . [1] | ĭмєн [2] | Oprea | diacon | o(t) Tite[șt(i)] [3].

Pe altă latură a pietrei:

Cos | tan | din [4].

---

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Cu numele.
[3] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[4] Inscripția a fost datată după grafie, prin analogie cu textul aflat sub nr. **51**.

572 **⟨Cca 1721—1722⟩ martie 1**

Piatră de 79/85,5/16 cm; literă de 7 — 12,5 cm, săpată; lespedea este așezată în apropierea casei lui Gheorghe Matei.

† Въ имѧ Ѡтца, амин ї Сина, амин | и С(вѣ)таго Дȣха, амин. | Помил(ȣ)и [1]: Gherghi|e, Achim [2], A| [5]nca, Mă|riia, Voi|ca, Anca,
Gherghie | . . . | . . . [3];
Pis [4] martie 1 [5].

---

[1] În numele Tatălui, amin și al Fiului, amin și al Sfîntului Duh, amin. Miluiește ⟨Doamne⟩.
[2] În orig. „Accm".
[3] Inscripție deteriorată; neinteligibilă.
[4] A scris.
[5] Inscripția a fost datată după grafie, prin analogie cu textul aflat sub nr. 51.

PRISLOPU MARE, com. Drăganu

573 **1838**

Icoană de lemn de 80/52 cm, reprezentînd în registrul superior Sf. Treime, iar în cel următor Adormirea Precistei, păstrată în pronaos, în partea din dreapta; literă de 0,3 — 1,1 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Leat 1838. | Acĕste sfi(nte) icoane s-a(u) făcut prin cheltuiala . . . [1] [I] [2]vancea băcan | ot Pitește [3].

---

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] „Ot Pitește" scris deasupra rîndului.

574 **1838 ianuarie 29**

Icoană de lemn fixată în partea superioară a iconostasului, reprezentînd Sf. Treime între doi arhangheli; literă de 1,2 — 1,4 cm, săpată pe partea din spate a piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1838 ghenare 29. Să|pătŭ | Ionŭ; | săpăt Co⟨. .⟩ [1]ni.

---

[1] Inscripție neinteligibilă; obiectul a fost vopsit pe partea din spate, fapt care îngreunează lectura.

575 **1838 decembrie 5**

Epitaf de 90/93 cm, pictat pe pînză, reprezentînd Punerea în mormînt a lui Iisus, păstrat în altar;

literă de 0,3 — 1,1 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Această sfîntă plaștaniţe s-au f(ă)cut prin cheltuiala po[pii] [1] Costandin ot Valea Glînboc(ului); leat 1838, | dech(e)mv(rie) 5. Voicu zugraf.

---

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

PRODĂNEȘTI, com. Golești

576 **1795 (7303) martie (?)**

Cruce de lemn sculptat de 40/22 cm, păstrată în altar; literă de 1,5 cm, în relief, pe suportul obiectului; la bis. Sf. Voievozi.

Mușatŭ | diiacon.

Pe laturile obiectului, cu literă de 0,6 — 1,7 cm, săpată:

730|3 | m(arti)e (?).
Ion, Iona, Ion, Gheorghe, Florea [1].

---

[1] Numele meșterului și ale donatorilor semnalate și de Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat—diaconul din Opătești*, în B, IV (1982), p. 244, nr. 9.

★

577 **1802 (7310) mai**

Cruce de lemn sculptat de 38/23 cm; literă incizată pe feţele obiectului (piesa se află la pr. Constantin Beștea).

7310 | mai;
Ioan, | Sanda [1].

---

[1] Să se vadă și Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat—daconul din Opătești*, în B, IV (1982), p. 244, nr. 16, autorii amintind printre donatori și numele lui „Marin".

PROSIA com. Mușătești

578 **1750 septembrie 1 — 1751 august 31 (7259)**

Cruce de piatră de cca 100/55/25/18 cm; literă de cca 4 cm, în relief; este fixată în treapta scării unei troiţe, din dreptul proprietăţii lui Gheorghe Radu.

Ridicatu |-s-au aceast |ă sfî(n)tă cruc |e întru[1] hra | [5]mu lu Sfe |te Gheorghe, | Voicu, Rad |u, Zmadu, La |ză(r), Mariia, A | [10] . . . [2]

Pe latura din dreapta, pe muchia brațului transversal al crucii :

. . . [3]da, | Voica, Ma | rușca, V |ișa.

Pe brațul longitudinal :

M(a)riia, | Ion, Ma |rica, C | ostă (?), Ma | riia, Stan, | Radu, Ghe |orghe, Floria, | Mariia, A | . . . [2]

Pe latura din stînga, pe muchia brațului transversal :

Leat | 725 |9.

Pe brațul longitudinal :

I Gherghin |a, Marica, | Mariia, Rad |u, Gheorghe, Ne |cș(ia ?), Ion, Dob |re, Radu, Io | nŭ, Mariia, | Nă(s)ta (?), Dra |gomir, Do. . . [3] | . . . [2]

---

[1] În orig. „înturu".
[2] Inscripția nu mai este lizibilă ; crucea este fixată în ciment.
[3] Inscripție deteriorată, ilizibilă.

RACOVIȚA, com. Racovița

579 **18⟨19⟩ septembrie 1 — 18⟨20⟩ august 31 (732⟨8⟩)**

Pisanie pe o piatră de 95/85 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică ; literă de 2 — 5 cm, în relief ; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

† Această sfîntă și dumnezeiască biserică nevoitu-si-au | cu toată os(î)rdiia dumnealui postelnicul Anastasie | Cea(u)hrimatista vătafŭ la acest plai și un preot anume | Thoma, cu soțiia Iona fost-au purtători de grijă și la cheltuială, | [5] în hramul Sf(î)n(tului) Nicolae și Cuviosi Paraschivi, slujitor fiind | bisericii, Dumitru erei, Stanca ereița și cu fii lorŭ. † Și | am dat de danie doo zile de arătură, de su piiatră pînă ⟨în⟩ [1] Olt, noi | popa Dumitru, Dumitru, Gheorghe, Alecsie † și Iacov, un loc de o jumătate | de zi, în Cetate, din drum la deal † și doo zile și jumătate la Mo(a)ra veche, de noi | [10] Vasile, Din(u), Gheorghe, Ana, Nicolae și o săliște de casă, pă vale, la Mărul moișor ; | și s-au săvîrșit în zilele episcopului Iosif, domn Nicolae | Șuțu [2], leat 7320 [3]. † Și au dat vătaful Anăstase livadea cea din Dosul Orzi(i), plai Titești. Petcu pietra[r] [4].

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 64—65 și 118 nota 1.

---

[1] Omis.
[2] Eroare, în loc de „Alexandru Suțu".

[3] Data a fost scrisă incomplet, în loc de „7328”, cînd, probabil, a fost pusă pisania lăcașului (să se vadă și textul aflat sub nr. următor). Relevăm că Anastasie postelnicul a fost vătaf de plai pînă în 1812, cînd avea să fie înlăturat pentru abuzuri (cf. V. A. Urechia, *Istoria românilor*, IX, p. 308 (doc. din 24 aprilie 1812 în care se arată că Anastasie postelnicelul, vătaful nu mai era volnic să locuiască „la plai”, urmînd a fi mutat la Pitești).

[4] Întregirea după D. N. Ionescu, *loc. cit.*

580 **1820 (7328) iunie 15**

Pisanie în pronaos, pe peretele de la nord, într-un cîmp de 55/53 cm; literă de 5 cm, cu roșu pe fond alb; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

Această sfîntă și dumneze|iască biserică, nevoitu-s-au cu toată | osîrdiia dumnealui posteln(i)cul Anăstase | Ceauhrimatistiu vătafu la acestu plai | [5] și un preotŭ, anume Thoma ot Dobriceni, | ce au st(ăt)ut preotu, de la hirotonie, fost-au | purtător de grijă la toate și la cheltuială; | săv(î)rșitu-s-au prin Ioan di(a)con, | 7328, 1820 iunie 15 zile.

BIBLIOGRAFIE. Teodora Voinescu, *Ctitorii de vătafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2, p. 307, nota 22.

581 **⟨Cca 1835⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereți de la vest și nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albăstrui cenușiu, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva *.

Dimitrie ereu;
Thoma ereu;
Anastasie vătaful al acestui plai;
Chirca diiacon.

Pe glaful ușii de intrare în biserică, cu literă de 4 — 5,5 cm:

Paraschiv ereu;
Dumitru | Lăzurean(u).

Pe peretele de la nord:

Ioana ** di(a)coneasa [1].

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 64.

---

[1] Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anului cînd a fost zugrăvit lăcașul.

* La acest lăcaș, pe peretele de la intrarea în biserică, în partea inferioară a pisaniei este scrisă cu literă de 2,5 cm, cu negru pe fond alb, într-un cartuș de 18/82 cm și data cînd a fost zugrăvit lăcașul „1835 iunie 30”, precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. **16**). Menționăm de asemeni, că anul „1835” este înscris și în partea superioară a glafului ușii de intrare în biserică.

** Portretul ei și la T. Voinescu, *Ctitorii de vătafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2, p. 307, fig. 11.

582 ⟨Cca 1835 ?⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 3 cm, cu negru pe fond alburiu, într-un cîmp de 97/42 cm; la bis. Sf. Nicolae şi Sf. Paraschiva.

Ctitori : | Anastasie . . . [1] | Costache . . . ic . . . [1] | popa Toma, Necu ⟨. . .⟩ [1] | [5] p . . . [1] | Z . . . [1]; | Ştefan | zograf [2].

---

[1] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.
[2] Inscripţia a fost datată după grafie, în jurul anului cînd s-a zugrăvit lăcaşul.

583 ⟨Cca 1835 ?⟩

Inscripţie în naos, pe latura de la nord, către peretele de la vest; literă de 2,5 cm, cu gălbui pe fond albăstrui, în cîmpul din partea superioară a stranelor; la bis. Sf. Nicolae şi Sf. Paraschiva.

Gheorghe, | Neaga, | Matei, | Anca [1].

---

[1] Inscripţia a fost datată după grafie, în jurul anului cînd s-a zugrăvit lăcaşul.

RĂCHIŢELE DE JOS, com. Cocu

584 1835 ianuarie 23

Icoană de lemn de 78/61 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,5 — 3,2 cm, cu negru pe fond maroniu, în cîmpul din dreapta al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din carticrul *Ciripani*.

Drăghici zugr(a)f; | 1835 | ianuarie 23. | Şi s-au plătit | de popa Neacşŭ.

RĂCHIŢELE DE SUS, com. Cocu

585 ⟨Cca 1829⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 59/33 cm; literă de 1,4 cm, cu negru pe fond gălbui, la bis. Sf. Gheorghe *.

Pomelnic de titorie: | Drăgușin ereu, Floarea er(e)ița, Neacșu, | Ioan d(iacon), Sanfira d(iaconeasa), Manea ereu, Sanfira er(e)i ț(a), Udrea d(iacon), Ioana d(iaconeasa), Stanca er(e)ița, Neacșu ereu. | Dumitra er(e)ița, Gheorghe d(iacon), Mariia d(iaconeasa), Cos|tandin, Ioana, Luca, Stan, Ilinca, Dumine|că, Ioana, Radu, Mariia, Radu, Păuna, Ioan, Dumitra, Neculae, Dumitra, Cîrstea d(iacon), | Stanca d(iaconeasa), Tudor, Mariia, Methodie mo|nah, Anton, Ilie d(iacon), Neacșu ereu, Ma|riia er(e)ița, Dobrin, Smăranda, Ioan, Ilinca, | Voicu ereu, Mărinū, Măriia [1].

---

[1] Inscripția a fost datată după numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul. Menționăm că în continuarea acestui pomelnic a fost scris cu roșu un altul, amintind de cei ce au contribuit la refacerea bisericii, la 1855.

* Tot în altarul lăcașului, pe latura de la nord, în filacterul pe care-l ține Sf. Atanasie, este înscrisă data „1829", precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 11).

586 **1829**

Icoană prăznicară de lemn de 32/24 cm, reprezentînd pe una din fețe Botezul Domnului, iar pe cealaltă scena Nașterii lui Iisus, pe masa din fața catapetesmei; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond cenușiu-verzui, în cîmpul inferior al scenei Botezului Domnului, în stînga; la bis. Sf. Gheorghe.

1829. Dumitru zog(raf).

RĂDĂCINEȘTI, com. Berislăvești

I 587 **1830**

Icoană de lemn de 105/76 cm, reprezentînd în cîmpul central pe Iisus încadrat de 12 scene biblice; literă de 0,5 — 0,7 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al scenei centrale; provine de la vechea biserică; la bis. Sf. Voievozi.

Această sfînt[ă] [1] | icoan[ă] [1] ... | ... [2] | 1830; | Antonie zogr(a)f.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[2] Inscripție deteriorată.

II 588 **⟨Sec. XVIII către sfîrșit — sec. XIX primele decenii⟩**

Cruce de piatră de 191/86/34/20 cm, din vada de la „Culici", marcînd hotarul vechii stăpîniri devălmașe; iteră de 2,5 — 4,5 cm, în relief.

† Cu vrērea lui D(u)mnezeu, | s-au ridicat această | cruce întru cinstea Sfîn|tei Preapodobnei [1] Pa| rascheva, de robul lui | D(u)mnezeu, erei Dan, | ereiț(a) Ana, Ion, | Duminecă, erei Pătra |șco, ereiț(a) Mariia, | Radu, Ilinca, ereu Oprea, | ereiț(a) Ioana, Zmea |da, Ioana, C(o)standin, | Rada, Mariia, Ivancu, | Iona, Voica, Catrina, | Șerbu, Voica, Maria, Mi |halcea, Mariia, Stanca, | Stancu, Mand(a), Stanc[a] [2].

---

[1] Preacuvioasa.

[2] Literă deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Datarea inscripției pornește de la caracteristicele grafiei.

RĂTEȘTI, com. Rătești

589 **173⟨3 după aprilie 5 — 1735⟩ (724⟨.⟩)**

Piatră de mormînt de 168/79 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la nord, în dreptul naosului; literă de 5,5 — 6 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae.

† Cu mila lui Dumnez|ău, aci suptŭ [1] acistă pi|iatră iaste prestă-vit|ulu și răposatul robul | lui Dumnezău, Barbu Ră|tescu sin Dumitraș|co slugeru, ce s-au prăs|tăvit în zilile prelu|minatului domnulu(i) | nostru, mării sale Glig|ore Ghica v(oevo)d, și este cu fii|ca lui, Mariia, Dospina, Vit|orie și fiu lui, A(n)dreia; ș(i) Du|mnezău să-i iarte. Și au fo| st ostenitoru, M(i)hai vt(ori) co|mis, sin Barbul Rătescul; | leat 724⟨.⟩ [2].

BIBLIOGRAFIE. 1. Gh. Diaconescu, *Materiale documentare*, în GB, 1965, p. 291.

---

[1] În text „sputŭ".

[2] Ultima cifră a văleatului nu mai este lizibilă. Inscripția a fost datată corespunzător domniei voievodului Grigore al II-lea Ghica.

590 **1840 decembrie 27**

Piatră de mormînt de 155/78 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la nord, în dreptul pronaosului; literă de 4,5 — 5 cm, în relief, în cîmpul lespedei; la bis. Sf. Nicolae.

Oomenilorŭ, | toți cîț(i) la acestŭ m(or)|mînt priviți din ur[m] [1]ă, așa | să grăiți: D(u)mnezeu să erte | pă răposatu Grigore Răte(s)cu, | ale căruea oase suptŭ acea(s)tă | pieatră să odihnește, care nu|mai în vîrstă de tr(e)izeci și | cinci de ani s-au aflat și că| tre D(o)mnu s-au mutat, după ce | ca un ctitor, acestŭ sf(înt) lăcași | au săvîrșit, la unŭ anŭ au dat și ov|ștescu sfîrșit, în leat 1840, luna dech(e)vrie [2] 27 [3].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Materiale documentare*, în GB, 1965, p. 291.

---

[1] Inscripţie neinteligibilă; întregirea după I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*
[2] În text „dich(e)rvie".
[3] În chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei este înscris un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 12).

RECEA, com. Recea

I 591 **1805**

Pisanie pe o piatră de 89,5/125,5 cm, fixată în partea superioară a ancadramentului de piatră de la uşa de intrare în biserică; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Cu vrerea Tatălui şi cu ajutoriu Fiiului şi cu îndemna|ria Sfîntului D(u)hŭ. Făcutu-s-au această sfîntă şi du|mnezeiască biserică de zidŭ dinŭ începutŭ pînă în sfîrşitŭ, | după cumŭ să vede, în care să cinsteşte şi să prăznueşte în hram| [5]u sfintei Adormirei Precistii şi al Cuvioasei Parasch|ivei, în zilile înălţatului domnŭ, Eo Costandinŭ Ipsi|la(n)tŭ voevodŭ, cu blagosloveniia sfinţii sale Dositheu; şi s-au făcutŭ pă moşie megieşască, ostenitori şi la toat|e înplinitori fiindŭ popa Gheorghe, Mariia priotiasa, Pa| [10]pa fiu lorŭ, dinŭ preună cu Marinŭ, Muşa, Şărbanŭ, Safta, Mariia, | dîndŭ ajutori şi aceştea: Danciu, Ionŭ, Marinŭ, Ionŭ, Ionŭ, M|arcu, Cîrstia, Ilinca, Neacşu, Sandul [1], Preda, Stana, Paras|chivŭ, Cîrstia, Antonie, Rada, Radu, Costandinŭ, Matei, Ra|du, Şărbu, Costandinŭ, Radu, Nedea, Vlada, Fratea; şi aceşti | [15] numiţi nu sîntŭ toţi moşteni, ci ajutori, aminŭ. | Leatŭ 1805. | Ilie lemnariu.

---

[1] Nume reliefat prin săparea spaţiilor din jur, scris în adîncime faţă de restul inscripţiei.

I 592 **⟨Cca 1805⟩**

Inscripţie la proscomidie, pe peretele de la vest, lîngă uşa diaconească de la catapeteasmă; literă de 3 şi 4 cm, cu maroniu roşcat pe fond cenuşiu, într-un cîmp de 40,5/26,5 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Ionŭ M|arica, | acest vătaf | ce au zid| [5]it sfî(n)t(a) | bis[e]|ri-c[ă] [1]... [2]

---

[1] Inscripţie ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripţie ilizibilă. Textul a fost datat după grafie, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcaşul.

I 593 **1805 septembrie 1**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 28/40 cm ; literă de 3 cm, cu negru pe fond cenușiu ; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Aice preote po|meneşte şi pre robi(i) lui | D(u)mnezeu, zugravi(i) : | Anghel zug(ravul), Ionu uce(nicul) ; | [5] sept(embrie) 1, 1805.
Stoian, Tudora, | Stoian [1].

---

[1] Nume scrise cu literă de 1,5 cm.

I 594 **1806**

Inscripție în partea inferioară a icoanei hramului din fațada de la vest a lăcașului ; literă de 3 și 7 cm cu negru pe fond alb ; la bis. Adormirea Maicii Dom nului din *Recea de Sus*.

1806. Anghel zugr(a)v Stoianov(i)ci.

I 595 **⟨Cca 1810–1820⟩**

Inscripție în pronaos, pe peretele de la vest, în registrul draperiei, în partea din stînga intrării în biserică ; literă de 2,5 — 4,7 cm, cu negru pe fond cenușiu, într-un cîmp de 44/54 cm ; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Dreptŭ acestŭ locu să | odineşte o(a)sele | răposaților robi | lui D(u)mnezeu, | [5] Marinŭ, Şărban, | ctitori(i) bisĕricii [1].

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, în deceniile ce au urmat după zidirea lăcașului, de către ctitorii amintiți.

I 596 **⟨După 1810⟩**

Inscripție în pronaos, pe peretele de la vest, în registrul draperiei, în partea din dreapta intrării în biserică ; literă de 2,5 — 5 cm, cu negru pe fond cenușiu, într-un cîmp de 40/49 cm ; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Dreptŭ acest | loc să odihneşte | o(a)săle răposatului ⟨robu lui⟩ [1] | D(u)mnezeu, Gheorghie erei, | [5] titor sfintei bese|rici [2].

---

[1] Omis.
[2] Inscripția a fost datată ca posterioară anului în care preotul Gheorghe, fiul lui Misail în vîrstă de 70 ani, este amintit în catagrafia de la 1810 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 51)

★

I 597 — 1829

Cruce funerară de piatră de 90/33/16/15 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la vest; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Pomen |(e)şte, D(oa)m |ne, pre | robi(i) | [5] tăi, Vi |sarionŭ | monah, | Vladu; | 1829; | Niacş |a [1].

[1] Nume săpat cu literă de 23 cm.

1598 — 1844 februarie 28

Cruce funerară de piatră de 93/41/24/14,5 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la est; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Aici să | află mo |rmîntu | răposati | [5] Ghini; leat | 1844 fev(ruarie) | 28.

II 599 — 1828 iunie 1 25

Cruce funerară de piatră de 104/47,5/28/19,5 cm; literă de 5,5 cm, în relief; a fost adusă din cimitirul vechiului sat aflat odinioară în matca Teleormanului; este așezată pe partea din stînga drumului ce duce către Izvoru, în dreptul proprietății lui Dumitru Tănăsescu.

Pomen(e)şte, | D(oa)mne, pre | robi(i) tăi, | Sandu, Sta | [5]ncea, Ionŭ, | Marinŭ (?), Ioa |na, Comanŭ | diaconul; | 1828 iun(ie) 1.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 870.

ROBAIA, com. Berislăvești

600 — 1822 noiembrie 25

Piatră de mormînt de 156/69 cm, în incintă, în partea de la est; literă de 5 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Nașterea Maicii Domnului.

Supt aciastă pisanie | să odihnește oase|le lui Iorga, care a|u făcut această sf(întă) | [5] biserică, după cum | să vede; Măria, Ior|dana, Vasile, Cost|andin, Maria, Ioana 2 [1], | Gheorghe, Ignat . . . [2] Samfi|ra, Cîrstea, Pătru.

Cu literă săpată:

Gheorghe, Ioan[a] [3] 2 [1], | Gligore, [I] [3]oanŭ, [Il] [3]ie, | Filip er[eu] [3] . . . [2] | Gherghi . . . [2] Gh . . . [2] | er(e)u; | 1822 | noe(mvrie) 25 [4].

---

[1] În orig. „в̃" (= 2), adică numele să fie amintit de două ori.
[2] Inscripție deteriorată, ilizibilă.
[3] Literă deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[4] În chenarul de pe laturile lespedei este scrisă o inscripție cu caracter de cult (cf. Anexa I, nr. 23).

ROBAIA, com. Mușătești

I 601 **1809**

Vas de piatră de la spălătorul din altar, de 12/31 cm; literă de 1,7 cm, în relief, pe bordura piesei; la biserica de lemn Buna Vestire și Sf. Nicolae.

[Do] [1]rotheu ereu monahŭ; 1809.

---

[1] Ilizibil.

II 602 **1848**

Pisanie ce era scrisă în trecut pe peretele de la est din pridvor, în partea superioară a ușii de intrare în biserică; inscripția a fost rescrisă cu prilejul lucrărilor de reparare a lăcașului; la bis. Sf. Gheorghe * (Schitul Robaia).

† Întru slava sf(in)tei și cei de o ființă făcătoarei și nedespă|rțitei Troiță și întru cinstea și lauda sf(întului) m(a)r(elui) M(u)ce(nic) Gheorghie, | purtătoriul de biruință, s-au zidit din temelie această sf(în)tă biserică, | de d(u)m(n)i(a)lor ctitori(i): Sava, Livera, Mușat, Mușătești, și s-au înzestrat cu | [5] moșiia aceasta de pre [1] car(e) e [2] zidită biserica [3] și [4] un munte ce-i zice Dara și | o vie. Iar într-o vreme răsipindu-să călugări(i) și rămîind schitu pustiu s-au luat moșia, muntele, | viia supt comanda sf(intei) episcopii Argeș. Apoi iar [5] adunîndu-să călugări, pre vremia răposatu|lui Iosiv episcopu, fiind iubitori de D(u)mn(e)zeu. Iar la leat [6] 1843 s-au orîn| [10]duit stareț și îngrij(i)tor sf(in)ția sa părintele Visarion eromonah, de pria osf(in)ția sa chiriu, | chir Ilarion episcop al Argeșului. Deci avînd rîvnă și dragoste acest părinte | stareț s-au nevoit de au înte-

meiat acest sf(în)t schit. Iar la leat[7] 1848 | aflîndu-să biserica cu totul întunecoasă și afumată și | iarăș nevoindu-să a să înpodobi și a aduna părinți, ca un bun | părinte s-au îndemnat și sf(i)nțiia sa zmeritul ieromonahu Theo|dosie duhovnicu de au hărăzit[8] noaăzeci galbeni, spre podoaba și | ajutoriul beserici(i). Asemenea tîmpla s-au săpat cu toată podo|aba ei, d(e) sus pînă jos, de sf(i)nțiia sa päri(n)tele Naum monah. Încă | s-au mai îndemnat și alți făcători de bine, care | cu ce s-au îndurat a ajuta, ca să aibă pomenire vecinică[9].

Textul după : Transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 281 (cu alfabet chirilic).
Să se vadă și : 1 C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 48–49; 2 „Anuarul Argeșului", 1929, p. 36, nota 1; 3 Al. Frunzescu, *Comunicări. Biserica mînăstirii Robaia*, în BCMI, XXXV (1942), p. 190; 4 D. Pleșia, *Cîteva știri despre schitul Robaia*, în MO, 1975, p. 117–118; 5 L. N. Varlaam, *Mănăstirea Robaia*, f. 28–30; 6 C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 175–177.

---

1 La Al. Frunzescu, *loc. cit.*, „pe" (omițînd particula „de").
2 La Al. Frunzescu, „care este".
3 În textul din fondul Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*, înainte de cuvîntul „biserică" mai este scris un „b" (?).
4 La Al. Frunzescu, înainte de particula „și" este scris „încă".
5 La Al. Frunzescu, „Iar apoi".
6 În textul din fondul Gr. G. Tocilescu apar numai literele „eat".
7 La Al. Frunzescu, cuvîntul „leat" este omis.
8 La Al. Frunzescu, „zugrăvit".
9 Relevăm că principalele deosebiri de lectură față de textul de bază folosit de noi au fost notate numai după Al. Frunzescu, deoarece acesta este primul editor care a tipărit pisania într-o formă apropiată de transcrierea chirilică existentă în ms rom. 5 142, de la Bibl. Acad. El a citit pisania înainte de data la care aceasta a fost rescrisă.
* La acest lăcaș a existat în trecut și un clopot cu inscripția „Iustina monahia; 1836" (cf. transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 281 (cu alfabet chirilic).

II 603 **1812**

Potir de metal de 22 cm înălțime și 9,5 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,2 — 0,6 cm, săpată pe suportul piesei; la bis. Sf. Gheorghe (Schitul Robaia).

† Acest discopotir[1] și ling(u)r(ița) și zvăzda s-au făcut cu chiel(tuiala) † eros(himonahului) Iosif, s(fîntului) schit Rob(aia); 1812.

BIBLIOGRAFIE. Gr Crițescu, *Schitul Robaia — Argeș*, în GB, XXXIII (1974), p. 1 133 și 1 139.

---

1 În text „discopostir".

II 604 **1848 mai 6**

Icoană de lemn de 72,5/57 cm, reprezentînd pe Sf. Gheorghe, lîngă catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,3—0,4 cm, cu alb gălbui pe fond maroniu, în cîmpul piesei; la bis. Sf. Gheorghe (Schitul Robaia).

S-au făcut de Costandin zogr(af); | 1848 mai 6.

ROCIU, com. Rociu

605 **1834**

Icoană de lemn de 88,5/64,5 cm, cu riza, înfățișînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga; literă de 0,7 — 1,1 cm, cu alb pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al obiectului; provine de la vechea biserică; la bis. Înălțarea Domnului.

Leat 1834 [1]. | Ghermano iero(mona)h.

BIBLIOGRAFIE. V Brătulescu, *Bis. din Rociu*, în MO, 1960, p. 513.

[1] Data „Leat 1834 | dechemvre 20" și pe icoana lui Iisus din pronaos, în partea din dreapta (de 88,5/63 cm).

RUDA, com. Budești

I 606 **1601 (7109) mai 2**

Piatră de mormînt de 116/60 cm, fixată în pridvor, pe peretele din partea din dreapta intrării în biserică; în trecut a fost pusă ca prag la intrarea din pronaos în naos; literă de 7,5 cm, în relief; la bis. Sf. Voievozi.

Прѣставы се рабꙋ | б(о)жю, Кїрка с(ы)нь Тꙋдор пос(телник) и м(а)ти ег(о) Станка,| вь д(ь)ни Їѡ Михаи | воевод, м(е)с(е)ца маю в д(ь)ны, вь лѣт ҂зрѳ[1].

A răposat robul lui Dumnezeu, Chirca fiul lui Tudor postelnic și mama lui, Stanca, în zilele lui Io Mihai voievod, luna mai 2 zile, în anul 7109 [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Fabrica de hîrtie de pe Olt, din satul Ruda*, în AO, II (1923),

p. 449 (text în transliterație); 2 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924–1925, p. 17 (text în transliterație); 3 V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI 1929, p. 121 (text și foto. la p. 122); 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50 (text în transliterație și trad. la nota 3); 5 N. Iorga, *Dări de seamă*, în RI, 1931, p. 318, nota 1 (text). 6 C. Rezachevici, *L'attitude des boyards Rudeanu*, în RRH, 1993, nr. 3–4, p. 255 (trad. în l. franceză).

[1] La această dată, Mihai Viteazul după tratativele de la Viena cu imperiali, se afla în drumul de întoarcere spre Transilvania.

I 607 **16⟨01⟩ (71⟨09⟩) ⟨ma⟩i 21**

Piatră de mormînt de 136/77 cm, fixată în pridvor, pe peretele de la sud; în trecut era așezată în dalajul pridvorului; literă de 7,5 cm, în relief, în cîmpul superior al pietrei; la bis. Sf. Voievozi.

Прѣстави се раба б(о)жю жѹпаница | Каплѣ, жѹпьн(ѣ)са жѹпьн [И] [1]щфань | лwг(офѣт) и двѣ wтрwци на им[а: Їw] [1]нь и Нѣга; | та погибен попо Марин[ч] [1]ѣ (?); вь д(ь)ни | [3] Їw Михаил воево[д, в(ь) м(е)с(е)ца ма] [2]ю | ка д(ь)ни, вь лѣ[т х3] [1]р[ѳ] [3].

A răposat roaba lui Dumnezeu, jupanița Caplea, jupîneasa jupanului Iștfan logofăt și doi copii, pe nume, Ion[și] Neaga; și a pierit ⟨și⟩ popa Marincea (?); în zilele lui Io Mihail voievod, în luna ⟨ma⟩i 21 zile, în anul 71⟨09⟩.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Fabrica de hîrtie de pe Olt, din satul Ruda*, în AO, II (1923), p.449 (text în transliterație); 2 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924–1925, p. 17 (text în transliterație); 3 V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929, p. 121 (text); 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 51 (text în transliterație); 5 N. Iorga, *Dări de seamă*, în RI, 1931, p. 318, nota 1 (text); 6 C. Bălan, *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH, 1993, nr. 3–4, p. 264, nota 30 (text și trad în l. franceză); 7 C. Rezachevici, *L'attitude des boyard Rudeanu*, ibidem, p. 253 (trad. în l. franceză).

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Și la D. N. Ionescu, *loc. cit.*, și N. Iorga, *loc. cit.*, apare lectura „(ma)i".
[3] Inscripție ilizibilă. Textul a fost datat din vremea lui Mihai Viteazul, prin analogie cu inscripția de pe piatra aflată sub nr. 606.

I 608 **1624 (7132) martie 1**

Icoană de lemn de 90/70 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, flancată în partea din dreapta de un arhanghel, la catapeteasmă în stînga ușilor împărătești; literă de 1 cm, cu auriu pe fond roșcat, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Voievozi.

† М(о)л(е)ніе рабы б(о)жіе, жѹпан Дѹка, Кіераца, [г... Ги] [1]ка, Дедѹа, Марта, Маріе, Кіераца, жѹпан Марко; Мар[іе] [1], Дим[а] [1], Десна, Каталина; | х3рлв [2]| м(ѣ)с(е)ца | м(ар)ѳ(іе) а | д(ь)нь.

† Rugăciunea robilor lui Dumnezeu, jupan Duca, Chieraţa, . .Ghica Dedul, Marta, Marie, Chieraţa, jupan Marco, Marie, Dima, Despa, Catalina; 7132 luna martie 1 zile.

BIBLIOGRAFIE. G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, în BCMI, 1929, p. 172 (text).

---

[1] Inscripţie ilizibilă; întregirea a fost făcută după G. Teodorescu, *loc. cit.*
[2] Data şi la D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50.

I 609 **1780 septembrie 1 – 1781 august 31 (7289)**

Icoană de lemn de 76,5/60 cm, reprezentînd Soborul Sf Îngeri, lîngă catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al veşmintelor arhanghelului, reprezentat în partea din dreapta, şi a lui Iisus; la bis. Sf. Voievozi *.

Pisah Rafail zug(rav); | 7289.

BIBLIOGRAFIE. G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, în BCMI, 1929, p. 175 (numele zugravului transcris cu alfabet chirilic).

---

* În pronaosul lăcaşului, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în naos se mai păstrează o icoană de 77,5/61,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului şi Sf. Ioan Botezătorul, încadraţi de 12 apostoli, consemnînd data „Leatŭ 1812", precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 18).

I 610 **⟨17⟩83 septembrie 1 – ⟨17⟩84 august 31 (⟨72⟩92)**

Icoană de lemn de 96/69 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae încadrat pe laturi de diferite scene din viaţa lui, lîngă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,6 – 1,1 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al scenei centrale; la bis. Sf. Voievozi.

. . .f. . .[1] deac(on) zug(r)av . . .[2]; [72][3]92.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924–1925, p. 16; 2 G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, în BCMI, 1929, p. 172; 3 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50.

---

[1] Inscripţie deteriorată. G. Teodorescu, *loc. cit.* şi D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50, relevă numele lui „Pătru zugrav; 1784"; la D. N. Ionescu, *loc. cit.*, apare data „1684 (7192)". Este mai degrabă vorba de Rafail zugravul, litera „f" din cuprinsul numelui meşterului, fiind încă lizibilă.
[2] Inscripţie deteriorată.
[3] Întregirea a fost făcută de noi.

I 611 **⟨Sec. XVII către mijloc⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe peretele de la sud; literă de 3,5 – 4 cm, cu alb în dreptul

lor; inscripțiile au fost rescrise cu prilejul repictării lăcașului în sec. XVIII și XIX; la bis. Sf. Voievozi.

Jupanu Theodor clucer;
jupanița Despa;
jupan Chirca;
jupa[nița][1] | Dumi[tra][1] |na[2].

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924–1925, p. 15; 2 V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929, p. 121; 3 G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, ibidem, p. 172; 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 49; 5 C. Bălan, *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH 1993, nr. 3–4 p. 265.

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută după D. N. Ionescu, *loc. cit.*
[2] Inscripțiile au fost datate după numele lui Chirca ⟨Rudeanu⟩, soțul Dumitranei, care în perioada de început a activității sale a deținut funcții modeste, de al doilea postelnic și postelnic — din 1634 și pînă la sfîrșitul domniei lui Matei Basarab; după 1654, îndeplinește succesiv atribuțiile de mare stolnic, clucer, logofăt și ban (cf. I. Ionașcu, *Biserici din Olt*, p. 21 și p. 127 și urm.; N. Stoicescu, *Dicționar*, p. 236 și 237–238). În tabloul votiv numele său nu este însoțit de mențiunea unei dregătorii. Relevăm că G. Teodorescu, *loc. cit.*, pornind de la data consemnată pe icoana aflată sub nr. **608**, a afirmat că lăcașul a fost zugrăvit, inițial, la 1624.

I 612 **⟨1780–1781⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la vest și nord; literă de 3,5 — 4 și 4,5 cm, cu alb în dreptul lor; inscripțiile au fost retușate cu prilejul reparațiilor făcute zugrăvelii lăcașului, în sec. al XIX-lea; la bis. Sf. Voievozi.

Monah Rafailŭ Slăvitescu[1];
jupîn[ea][2]sa Niacșa[3];

Pe peretele de la nord:

jupan Dinu | братъ его[4];
jupan Răducan post(elnic) | синїи его[5];
jupan Anghel[6]; | . . .[7];
jupanița | dumnealui, Stanca[8]; | . . .[9]

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924–1925, p. 15; 2 V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929, p. 121; 3 G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, ibidem p. 172; 4 D. N. Ionescu, *Schituri* p. 49; 5 C. Bălan *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH, 1993, nr. 3–4, p. 265–266.

[1] Atestat în actele vremii către mijlocul sec. al XVIII-lea (să se vadă doc. din 1747 sept. 23, la Arh. St. Buc., Mitrop. Țării Rom., CCXCI/6; să se vadă în același fond și doc. CLIX/4). Relevăm că V. Drăghiceanu, *loc. cit.* și G. Teodorescu, *loc. cit.* au afirmat că portretul său a fost zugrăvit ulterior primei etape de pictare a bisericii.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Portretul ei se suprapune peste un altul, neidentificat, aflat sub actualul strat de zugrăveală.
[4] Fratele lui, adică fratele lui Răducan postelnic.
[5] Fiii lui, adică fiii jupanului „Anghel".

[6] Inscripţia numelui său a fost escrisă în urma lucrărilor de reparare a picturii în sec. al XIX-lea. La V. Drăghiceanu, *loc. cit.* apare onomasticul ,,Andrei". Menţionăm că jupan ,,Anghel" şi jupaniţa Stanca susţin silueta bisericii, ei fiind, deci, ctitorii principali ai refacerii picturii la ⟨1780—1781⟩. Aceştia aparţin, probabil, familiei Slăvitescu (pentru unii dintre Slăviteşti să se vadă şi *Inscripţii — Bucureşti*, I, nr. 1 170, p. 768).

[7] Inscripţia din dreptul copilului, înfăţişat lîngă jupan ,,Anghel", nu se mai păstrează.

[8] Inscripţiile au fost datate după grafie şi factură artistică, în vremea în care a fost rezugrăvit lăcaşul (să se vadă pentru aceasta şi textul aflat sub nr. următor).

[9] Inscripţia din dreptul copilei reprezentate lîngă jupaniţa Stanca nu se mai păstrează.

I 613 **1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289)**

Inscripţie ce era scrisă în trecut, în naos, pe peretele de la vest, în partea superioară a uşii de intrare, în dreptul pisaniei şi pe tabloul ,,Duminica Slăbănogului"; la bis. Sf. Voievozi.

Piisah diacon Radu zug(rav); 7289 [1].

După : G. Teodorescu, *Biserica Ruda—Bîrseşti din comuna Bercioi—Argeş,* în BCMI, XXII (1929), p. 175 (cu alfabet chirilic).

---

[1] Inscripţia marchează data rezugrăvirii bisericii. G. Teodorescu, *art.cit.*, p. 172, considera că lăcaşul a fost repictat în urma lucrărilor de refacere efectuate de ctitorii, de la 1772 (sic).

I 614 **1735 septembrie 1 . . . 1797 august 31 (7244 . . . 7305)**

Grafite în altar pe peretele de la nord-est, în partea din stînga ferestrei; literă de 0,8 — 1,2 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Erei Dinu | . . .işt . . . | . . . [1] ispisa(h) | leat | 7244 [2].

în partea inferioară a grafitului de mai sus :

7246 [3].

cu literă de 0,6 — 2,3 cm :

Dinŭ.

cu literă de 0,5 — 2,4 cm :

Eu Radu.

cu literă de 0,6 — 3,5 cm :

Filipŭ.

cu literă de 0,4 — 1,2 cm :

Negoiţă.

cu literă de 0,5 — 1,3 cm :

. . . | . . . [1] | pop(a) Pătru ; | 7305 [4].

către nord, cu literă de 0,3 — 2 cm :

Eu Radu | grămăticu sin popi(i) [Mi] [5]hail ; | l(e)at 7305.

cu literă de 1,1 cm :

Petrache.

---

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Corespunzător anilor 1735 septembrie 1 — 1736 august 31.
[3] Corespunzător anilor 1737 septembrie 1 — 1738 august 31.
[4] Data se repetă, fiind scrisă și cu cifre arabe, în forma „73⟨0⟩5" ; ea corespunde anilor 1796 septembrie 1 — 1797 august 31.
[5] Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

I 615 **1761 septembrie 1 — 1762 august 31 (7270)**

Grafit în altar pe peretele de la sud, în partea din stînga nișei ; literă de 1,2 — 3 cm ; la bis. Sf. Voievozi.

Cutremurŭ ot | 7270 [1].

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 49.

---

[1] D. N. Ionescu, *loc. cit.*, presupune că această însemnare a fost făcută de Udrea grămăticul. El amintește, de altfel, că, pentru un fenomen similar „Gheorghe ereu zgirie cutremurul cel mare, de la 7245 (1737)" (D. N. Ionescu, *loc. cit.* și Idem, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16). Data indicată de D. N. Ionescu, este probabil, greșită. Un cutremur mare de pămînt este amintit de sursele vremii în *1738 mai 31* (cf. I. Corfus, *Însemnări de demult*, p. 238—241), ale cărui puternice efecte s-au resimțit din Moldova și pînă în părțile din vestul țării (să se vadă și V. Cîndea, *Cutremurul din 31 mai 1738 și pagubele Hurezului*, în MM, I (1958), p. 257—258). Precizăm, de asemenea, că în partea de nord-est a altarului se deslușește încă văleatul „7246", corespunzător anului 1738 (să se vadă inscripția de sub nr. precedent), ceea ce ar putea constitui un argument în plus privind lectura inexactă a datelor comunicate aici de D. N. Ionescu, *loc. cit.*

I 616 **⟨Cca⟩ 1775 septembrie 1 . . . ⟨sec. XIX primele decenii⟩**

Grafite în altar pe peretele de la est, în partea din dreapta ferestei ; literă de 0,5 — 2,4 cm ; la bis. Sf. Voievozi.

Udrea grăm(ă)tic [1] ; | 7284 [2].

cu literă de 0,2 — 1 cm :

Popa Mihai ; | Matei син его [3].

cu literă de 0,5 — 1,4 cm :

Eu Gheorghe gramăti[cu] [4].

În partea superioară a grafitului de mai sus, cu literă de 0,5 — 6,8 cm :

Ion logof(ăt).

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Ionŭ.

cu literă de 1,5 — 3,5 cm :

† Filaret [5].

---

[1] Numele se repetă în forma „Udrea | gră(mă)ticu", cu literă de 0,7 cm.
[2] Corespunzător anilor 1775 septembrie 1 — 1776 august 31.
[3] Fiul lui (cf. și D. N. Ionescu, *Ruda,* în NRB, 1924—1925, p. 16).
[4] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[5] Inscripțiile au fost datate după grafie, pornind din jurul datei corespunzătoare văleatului amintit în text și pînă în primele decenii ale veacului trecut.

I 617 **1775 septembrie 1 . . . 1841**

Grafite în altar pe peretele de la sud, către est; literă de 0,4 — 2,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Tudorŭ, | sărace copile, | ce-o să te mai dau | de părŭ; | l(eat) 7284 *.

în partea superioară a inscripției de mai sus, cu literă de 0,4 — 3,2 cm :

Radu grămă|t(ic)u, pom(enire ?); 7305 [1].

cu literă de 1,7 — 2,1 cm :

Eŭ Nicu[2]; | Nicu diaconu.

cu literă de 0,2 — 2 cm :

Ionŭ Norocea.

cu literă de 1 cm :

Ion.

cu literă de 0,3 — 3 cm :

Eu Dumitru.

cu literă de 0,6 — 2 cm :

Iordache.

cu literă de 0,3 — 0,6 cm :

Ionu Pîrvu.

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Eu Iordache grămătiicu.

cu literă de 0,4 — 2,1 cm :

Eu Pătru [3] | grăm(ăticu).

în partea inferioară a acestui grafit, cu literă de 1,1 cm :

Ionŭ.

în dreptul unui personaj sgrafitat pe perete, cu literă de 0,8 cm :

Eu Matei.

în partea inferioară a personajului menționat, cu literă de 1 — 2 cm :

Sărace Udrea, ce-o să te mai dau de | părŭ*.

în partea inferioară a acestui grafit, data :

1841 [4].

---

[1] Corespunzător anilor 1796 septembrie 1 — 1797 august 31.
[2] Menționăm că în dreptul numelui „Eu Nicu" amintit mai sus se mai află un grafit, parțial lizibil, indicînd data „. . .1833 iuni(e) 7", cu literă de 0,5 — 1,2 cm.
[3] Numele se repetă în partea superioară a acestui grafit.
* Grafitul și la D. Ionescu, *Ruda* în NRB 1924—1925, p. 16; idem, *Schituri*, p. 49; să se vadă și C. Bălan, *Considerații*, în RA, 1991, nr. 3 p. 315. Menționăm că văleatului 7284 îi corespund anii 1775 septembrie 1 — 1776 august 31.

I 618 **1776 februarie 1 (?)**

Grafit în altar, pe peretele de la sud, către ușa diaconească; literă de 0,6 — 5,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Au murită Costandin | Rud(eanu); în lu(na) fev(ruarie) d(ă)ni(?), 1776. | Miha(i).

Un alt grafit din altar, în partea de sud-vest, cu literă de 0,5 — 2,1 cm, amintește :

Să s(ă) știe de cîndŭ au r[ăposat] [1] | ereu Pătru [2].

---

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.
[2] După grafie, inscripția aparține perioadei dinspre sfîrșitul sec. al XVIII-lea.

I 619 **1776 septembrie 1 . . . 1797 august 31 (7285 . . .7305)**

Grafite în altar pe peretele de la sud, în partea din stînga nișei; literă de 0,7 — 2,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Eu Udria | grămăticul, | în ani(i) aceștiia, | 7285 [1].

în partea de la sud-est, la cîmpul inferior, cu literă de 0,7 — 2,1 cm :

Udrea | grăm(ă)ticŭ.

în partea inferioară a grafitului de mai sus, cu literă de 0,7 — 2,5 cm :

7305 [2]; Udria.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 49.

[1] Corespunzător anilor 1776 septembrie 1 — 1777 august 31.
[2] Corespunzător anilor 1796 septembrie 1 — 1797 august 31.

I 620 **1785 ⟨după⟩ martie 16**

Grafit în altar, pe peretele de la sud, lîngă uşa diaconească; literă de 0,7 — 2,3 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Să s(ă) ştie că au dat o zăpadă | în 3 zile a lui mar(tie) şi au nin|sŭ pîn la mar(tie) 16 zile. S-au | făcutŭ zăpada de trei [1] | [5] palme şi ger foarte [cu] [2] | usturime şi ... [3] |nă s-au făcutŭ dinŭ ... [3] | pă foarte (?) lu ..-m... [3]cio său ... [3] | în m... [3] | [10] di... [3] l(ea)t 1785 [4] | ... | ... [3] Mihailŭ ere(u) ... | ... [3] ereu Ion * to... | ... [3] Ruda.

[1] Scris pe rîndul următor şi cu cifre chirilice.
[2] Inscripţie deteriorată, ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.
[4] Anul este scris şi în partea din stînga a textului şi cu cifre arabe. Inscripţia a fost datată ca posterioară lunii şi zilei menţionate în text.
* Menţionăm că la D. N. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16 şi Idem, *Schituri*, p. 49 este amintit şi numele unui „Ion ereu, Ruda".

I 621 **1796 (730⟨4⟩) martie (30)**

Grafit în altar pe peretele de la sud, în dreptul unei mici firide; literă de 0,6 — 3,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Să s(ă) ştie cĭ [a murit] [1] | Mihailŭ er[eu, în lu] [1]|na lui mar[tie 30 zile, 1796] [1].

Să s(ă) ştie cî(n)du ... [2] [a murit] [1] | Mihailŭ e[reu] [1], | în luna lui marti[e, miercuri] [1] | în zili. [3] în t.. [3] mergea.. [3] | în ... [3] în săpt(ă)m(îna) a treia a | sf(î)ntului postŭ; | 7305 [4].

Pome(ne)şte, D(oa)mne, | Pătru [5].

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50, note.

[1] Inscripţie deteriorată, întregirea a fost făcută după D. N. Ionescu, *loc. cit.*
[2] Inscripţie deteriorată; la D. N. Ionescu, *loc. cit.*, apare particula „că".
[3] Inscripţie deteriorată.
[4] Văleatul este indicat, probabil, după stilul de la ianuarie. Data de 30 martie a căzut într-o miercuri, la 1796, an ce corespunde lui „7304".
[5] Numele se repetă şi pe rîndul următor. Acesta a fost identificat inexact cu „Pătru grămăticu", fiul lui Ion mazilu din Ruda.

I 622 **⟨Cca⟩ 1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305)**

Grafite în altar pe peretele de la sud, în partea dinspre est; literă de 0,4 — 3,3 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Eu Radu si(n) pop(a) Mihai ot Ruda, | care este feciorŭ | pop(i) lui Pătru; 7305.

în partea superioară a acestei inscripții, cu literă de 0,5 — 2,3 cm :

Niculai i Pătrașcu.

cu literă de 1 — 1,4 cm :

Dinu [1].

cu literă de 0,5 — 3 cm :

Помени, Г(оспо)ди [2], Dragomira.

cu literă de 0,6 — 1,3 cm :

Tăna |se.

cu literă de 0,3 — 1,2 cm :

Negoiță.

cu literă de 0,4 — 2,5 cm :

Tudora.

cu literă de 0,5 cm :

... [3] | log(ofăt) | Matei.

cu literă de 1 — 2,5 cm :

Radu [4].

---

[1] Numele se repetă, fiind scris încă în două locuri.
[2] Pomenește, Doamne.
[3] Inscripție deteriorată.
[4] Inscripțiile au fost datate în jurul anilor primului grafit menționat mai sus.

I 623 **⟨Cca⟩ 1797 (7305) martie 18 ... ⟨cca⟩ 1811 (?) aprilie 26**

Grafite în altar pe peretele de la sud, în partea din stînga nișei ; literă de 0,6 — 3,5 cm ; la bis. Sf. Voievozi.

Udriște | răm(ă)ticu *.

cu literă de 0,4 — 2,2 cm, în partea inferioară a inscripției de mai sus :

Mih(ă)ilă (?) ... [1]

cu literă de 0,3 — 0,8 cm :

Matei [2] sinŭ popi Mihai * | otŭ Ruda.

cu literă de 0,5 — 1,8 cm :

Dumitru.

în partea inferioară a inscripției de mai sus, cu literă de 1 — 1,2 cm :

Gheorghie ereu, Goran | ereu otŭ Ruda.

cu literă de 0,5 — 2,6 cm :

Pomenește-mă | părinte | sfinte, cîndŭ | vei pomeni | norodu; am(i)ntești | numele Radu, | april(ie) | 26 | d(ă)ni | 7305.

cu literă de 0,4 — 0,9 cm :

Eu Dumitru.

cu literă de 0,3 — 1,2 cm :

Ioan.

cu literă de 1,1 — 1,5 cm :

pop(a) Mihai | ot Ruda.

cu literă de 1 — 3 cm :

Az Mihai.

cu literă de 1,2 — 3,5 cm :

Eu erei [3] Costandinŭ **.

cu literă de 1 — 5 cm :

Petrachi; | martie 18 (?), 7305 [4].

cu literă de 0,7 — 3,2 cm :

Stan cel Mare, 1808 | f[e]v[r(uarie ?)] [5].

cu literă de 0,5 — 1,6 cm :

Maria; | 1811 (?) | aprilie | 26.

---

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Menționăm că un *preot* „Matei" este atestat la Ruda în 1824 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 22).
[3] Cuvîntul este precedat de litera „r", scrisă fără sens în acel loc.
[4] Corespunzător anului „1797".
[5] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
* Numele și la D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16; idem, *Schituri*, p. 49.
** Menționăm că un preot „Costandin" este atestat la 1808 la biserica din Ruda (cf. I. Ionașcu, *loc. cit.*).

I 624 **1797 (7305) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩**

Grafit în altar pe peretele de la sud, în partea din stînga nișei; literă de 0,5 — 1,6 cm; la bis. Sf Voievozi.

Eu Petrache gră|măticu fecioru|lŭ lui Ion mazi|lu ot Ruda; | l(ea)t 7305, 1797.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16; 2 Idem, *Schituri*, p. 49.

I 625 **1799 ⟨după februarie 18⟩**

Grafit în altar pe peretele de la sud, în partea dinspre est; literă de 0,6 — 1,7 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Să s(ă) ştie că domnul de(n) ţară | au scos văcăritulu şi au | l(u)o(a)t tot; şi au [ve][1]nitŭ | soli de l(a) Înpărăţii şi i-au | tăiatŭ capŭ; | ghe-n(arie) 2 [2], 1799.

---

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[2] Datele de lună şi zi nu corespund realităţii. Voievodul care a reînfiinţat văcăritul, la această dată, a fost Constantin Hangerli; el a fost executat din ordinul Porţii otomane, la Bucureşti în ziua de 18 februarie 1799. Eroarea de datare se datorează probabil, însemnării ulterioare a informaţiei.

I 626 **⟨Sec. XVIII ultimele decenii⟩**

Grafite în altar, pe peretele de la sud, în partea din stînga nişei; literă de 1 — 4,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Erei Mi[na ?] [1].

cu literă de 2 cm, în partea inferioară a grafitului de mai sus :

Mala . (?) | t(a)l(eri) 60 p(ol ?)

cu literă de 0,5 — 1,4 cm :

Eu Petra.

cu literă de 0,5 — 2,4 cm :

Eu Iordache [2].

cu literă de 1 — 1,3 cm :

Ion.

în partea inferioară a chipului personajului relevat mai sus, cu literă de 0,6 — 3 cm :

Az Radu | grămă|ticu [3].

cu literă de 0,5— 2,1 cm, în partea inferioară a inscripţiei relevate mai sus :

Tudorŭ [4].

---

[1] Inscripţie deteriorată, să se vadă şi grafitul de sub nr. 627.

[2] Numele este scris peste bustul unui personaj sgrafitat pe perete.

[3] Numele său apare sgrafitat în mai multe alte locur pe peretele de la sud (să se vadă și D. N. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16; idem, *Schituri*, p. 44).
[4] Grafitele au fost datate după grafie.

I 627 ⟨Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX început⟩

Grafite în altar pe peretele de la sud, către catapeteasmă; literă de 0,7 — 2 cm; la bis. Sf. Voievozi.

† Erei | Mina.

în partea dinspre sud-est, cu literă de 1 cm, în dreptul unui personaj sgrafitat pe perete :

Ion log(o)f(ăt).

cu literă de 0,3 — 2,5 cm :

Tudorŭ [1].

cu literă de 1 — 1,4 cm

Ion, Sandu, Tănase.

cu literă de 1 cm :

Ioan.

cu literă de 1 — 2,5 cm :

Dumit[ru] [2].

cu literă de 0,5 — 3 cm :

În pom(e)nire. . . [3] | Dumitru | gră̆mă(ticu) din | Rîmnicu și | ridi. . . [4] | ntăi st. .i [5].

---

[1] Numele se repetă și în forma ,,Todorŭ | pome(nire ?)''.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripție neinteligibilă.
[4] Inscripție deteriorată; ilizibilă.
[5] Inscripțiile au fost datate după grafie.

I 628 ⟨Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX primele decenii⟩

Grafite în altar pe peretele dinspre proscomidie; literă de 1 — 5,2 cm; la bis. Sf. Voievozi *.

[По] [1]мени, Г(о)с(по)ди, | рак твои [2], | Opria, | Stan.

cu literă de 1,3 — 2 cm :

Matei, | Mariia, | Dumit[ru] [1], | Ilina.

cu literă de 2,1 — 7,4 cm :

Eu Oprea.

în nișa de la proscomidie, cu literă de 0,6 — 2,8 cm :

Erei Mihailŭ.
Erei Ioanŭ [3].

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Pomenește, Doamne, pe robul tău.
[3] Inscripțiile au fost datate după grafic.
* Menționăm că în naos, pe peretele de la nord, lîngă catapeteasmă, se mai află un grafit, parțial lizibil, cu literă de 0,2 — 2,5 cm : ,,La l(eat) 7305 | s-au . . .l. atŭ. . | paz . s-au giu" (?)

I 629 **180⟨.⟩ iulie 20**

Grafit în altar pe peretele de la sud, în partea dinspre est; literă de 0,5 — 2,3 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Să s(ă) știe că au murit pr(e)oteasa Stanca | . . . [1] în luna lui iuliie, în 20 zile, | la l(e)at 180⟨.⟩ [1]

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă.

I 630 **1815 iunie 10**

Grafit în naos, în partea de la sud-est lîngă catapeteasmă; literă de 0,4 — 2,8 cm; la bis. Sf. Voievozi

În anul 1815 | în luna iunie în 10 zil(e) au arsŭ | bisiarica Bîrsești |lorŭ.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16; 2 Idem, *Schituri*, p. 50.

I 631 **1819 iunie 18 . . . 1844**

Inscripții pe peretele din naos, pe latura de la nord, lîngă catapeteasmă, în partea din stînga ușii diaconești; literă de 0,6 — 2,5 cm, săpată; la bis. Sf. Voievozi.

Alicsandru voivod Ips(i)la(n)t; | 17 . . . [1]; |
Catrina do(a)mna;
Nicolae voivod Caragea; | 177 . . [2]; |
Tharsița do(a)mna;
Mihail voivod Suțul; | [1783] [3]; |
Sava do(a)mna;
Nicolae voivod Mavrogh[eni] [4]; | 1767 [5]; |
Mari[a] [4] do(a)mna;
Ma.ia . . . [6]
După răzmiriță :
[Mihail voe] [4]vod Suțu; | 1791 [7].

în partea din stînga a inscripțiilor, textul continuă, cu literă de 0,6 — 2,2 cm :

Ioano Gheorghi Caragea; Elena do(a)mna; | aceștia [8] (?) au venit în urma | domn(e)alor; | leat 1812 [9].

Iuniă | 18 zile, 1819.

Dup(ă) Gheorghe Caragea | au veni(t) domnu † Alecsandru | Suțu voivod [10].

Ulterior, în partea inferioară a inscripțiilor s-a scris:

... [11] la 1822 Gligore Ghic[a] [12] ... [11]

Sub inscripția de mai sus s-a scris apoi:

La liatu 1844 | domnie Gheorghe ⟨Bibescu⟩ [13], să ⟨să⟩ [13] știe... [11]

BIBLIOGRAFIE. V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929, p. 122.

---

[1] Inscripție deteriorată; voievodul a domnit de la 1774–1782.

[2] Inscripție deteriorată; voievodul a domnit de la 1782–1783. La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, apare data „1758".

[3] Inscripție deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.*; voievodul a domnit de la 1783–1786.

[4] Inscripție deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

[5] Eroare, probabil în loc de „1787", dată amintită de V. Drăghiceanu, *loc. cit.* Voievodul a domnit de la 1786–1790.

[6] Inscripție neinteligibilă.

[7] Voievodul a ocupat domnia, a doua oară, de la 1791–1793.

[8] În orig. „alecan" (?).

[9] Ioan Gheorghe Caragea a domnit din 1812–1818.

[10] Voievodul a domnit de la 1818–1821.

[11] Inscripție deteriorată.

[12] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[13] Omis.

II 632 ⟨Sec. XVII a doua jumătate⟩

Cruce de piatră, fragment de 150/90/34/22 cm; literă de 6 cm, în relief, în cîmpul brațului longitudinal; crucea este așezată lîngă podul dinspre capătul Văii lui Drag, în apropiere de Căminul Cultural din Ruda.

Ace...s... ă... [1] | săfătu.. [1] pă... [1] Șt[e] [2]fan log(ofăt), dumne... [1] | [5] ue.. și... [1] șit[u] [2]l, avîn[d] [2] | mu[l] [2]ți boeri. Și au a|lerga[t] [2] ca.. [1] și [3] ... [1] | ... [4]

---

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă.

[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[3] Inscripția a fost datată după grafie.

[4] La intersecția celor două brațe ale crucii, într-un medalion, se află o inscripție, acum în parte ilizibilă. Din textul scris cu literă de 4 cm, în relief, se pot distinge încă semnele „...eos ... oi .. li ..umil .ie oș. a ză ș ...cintu .. omo ... p ..." (?).

SĂLĂTRUCEL, com. Sălătrucel

633 **1807 (7315) iulie 4**

Pisanie pe o piatră de 101/64 cm, fixată în pridvorul lăcașului, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 5 cm, în relief, pictată cu negru pe fond vinețiu; inscripția, parțial deteriorată, a fost retușată; provine de la vechea bis. Sf. Voievozi; la bis. Sf. Voievozi.

† Întru slava Sfintei Troițe și în lauda | și cinstea Sfinților Voevoz(i) Mihail | și Gavriil și a Sf(î)ntului Arhiereu Nicolae, | † în zilele luminatului d(o)mn, Ion Ale|5xandru Ghica * voievod, cu blagoslovenia pr|eosfinții sale părintelui nostru epi|scop, chiriu, chir Iosif Argișiu ziditu-s-au din | temelie această sf(î)ntă biserică cu toată | podoba ei, de dumnealor Nicolae Frunzescu, | 10 o(t) Peloponez, ce au fost și vătaf acestu(i) plai, | cu Gheorghe Enescu și cu Vladul Cheianu; | leat 7315, 18⟨0⟩[1]7 iulie 4.

---

[1] Cifra zecilor a fost omisă.
* Numele lui este indicat greșit; voievodul a domnit de la 1834—1842.

SĂLĂTRUCU, com. Sălătrucu

I 634 **⟨1732⟩**

Cruce de piatră de 208/94/38/21 cm, folosită ca monument al eroilor, așezată în incinta lăcașului, în partea de sud-vest; literă de 5 cm, săpată; la bis. Sf. Ioan și Sf. Nicolae din *Sălătrucu de Sus*.

† Cu vrēria lui Dum|nezeu, ridicatu-s-au | această sfîntă cruce | în cinstea Sfintei | 5 Paraschiva, în zilele lui | Costandin voivod [1], din oste|neala robilor lui D(umnezeu): | Nicula, Anca, Pătru, Mariia, | Ion, Ilinca, Soare, Stroe, Dav⟨id⟩ [2], | 10 Iordan, Dumitru, Safta, Ion, | Floarea, Pătru, Ilie (?), Toma, | Gheorghie 2 [3], Mărgărita, Anca, | Ioana, Ania (?), .achili .a [4], | Costand(i)n 2[3], Ghionea (?), Neacșa, | 15 Catrina, Căliman, Is [5] . . [4] | . . . [6]

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 872.

---

[1] Pe care-l identificăm cu Constantin Mavrocordat.
[2] Numele a fost întregit de noi.
[3] În orig. „в̃" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.
[4] Inscripție deteriorată, neinteligibilă.
[5] Inscripția a fost datată după N. Stoicescu, *Bibliografia*, II, p. 565; menționăm că la N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului*, f. 16, inscripția este datată de pe la „1748", ceea ce nu corespunde domniei lui Constantin Mavrocordat, amintit în text.
[6] Inscripția, care urmează, nu mai este lizibilă, fiind acoperită cu ciment.

Portretele ctitorilor înfățișate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 4,5 cm, cu alb pe fond albastru închis, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan din *Sălătrucu de Jos*.

Iona;
jupan Ionŭ; | Ghiță [1]; |
Pătru;
Ancuța [2].

BIBLIOGRAFIE. Gh. T. Mihalache, *Monografia comunei Sălătrucu, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 473, f. 264.

[1] Ghiță copil este reprezentat în dreptul jupanului Ion.
[2] Inscripțiile au fost datate în jurul anului cînd a fost zugrăvit lăcașul; cf. inscripția din filacterul pe care-l ține Sf. Teodor, din pridvor, în partea din stînga intrării, scrisă cu literă de 1,2 și 3 cm, cu negru pe fond alb „Leat 1811 apr(i)li(e) 20", semnalată și de N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului*, f. 28 și de Gh. T. Mihalache, *op. cit.*, f. 264 v. Data este precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 13).

SCĂUENI, com. Berislăvești

636 **1819 iulie**

Pisanie pe o piatră de 60/152 cm, așezată în partea superioară a ancadramentului ușii de intrare în biserică; literă de 1,5 — 4 cm, în relief, pictată cu roșu; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

Întru slava marelui D(u)mnezeu [cel] [1] întru preasfînta Troiță închinat și întru lauda Bunei Vestiri | a preasf(î)ntei Născătoare de D(u)mn(e)zeu și pururea Fecioarei Marie și întru cinstea Sf(întu)lui erarh Nicolae. Ziditu-s-au această sf[întă] [2] | besericá din temelie și s-au început acest d(u)mnezeesc lucru a să zidi la leat 1796, pînă s-au boltit oltarul și beserica și | turla și tinda și s-au sfințit de însuș preaosfinția sa părintele ep(i)scopul Argeșului, chir(i)o, chir Iosif, la leat 1803 | [5] iulie 3. Iară de zidit din boltă la deal și amvonul s-au isprăvit la leat 1805; și s-au învălit cu buruian(ă); iar cu șindilă | s-au acoperit la leat 1810; iar a să zugrăvi s-au început la l(ea)t 1815. Iar acum cu ajutorul lu D(u)mn(e)zeu s-au săvîr|șit cu toate cele di prin prejurul ei, de mine, smeritul Theodosie arhiemandritul | și iegumenul sf(i)ntei măn(ă)stiri Cozii, la l(ea)t 1819 iulie, în zilele lum(i)natului nostru | domn, Io Alecsandru Nicolae Suțu v(oe)v(o)d, fiind d(o)mn Țări(i) Rumânești.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 32—33, nota 2; 2 N. Ghika-Budești, *Evoluția arhitecturii în Muntenia și Oltenia IV*, în BCMI, XXIX (1936),

pl. CCLI, fig. 421; 3 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 56—56 v.

[1] Inscripție deteriorată, neinteligibilă; întregirea după mss. A. 1 009, loc. cit.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea după D. Ionescu, *loc. cit.*

637 **1798 (7306) iunie 25**

Pomelnic pe o piatră de 58/82 cm, fixată la masa de la proscomidie; literă de 4,5 și 9 cm, săpată; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

Petriia, Sanfira, | Niculae, Ștefana | și cu to(a)te neamurile lor; | † m(e)s(e)ț(a) i(u)n(ie) 25, 7306.

638 **⟨Cca 1819⟩**

Pomelnic pe o piatră de 41/35 cm, fixată pe stîlpul de zidărie ce susține masa proscomidiei; literă de 2 — 4,5 cm, în relief; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

† Pomenește, Do(a)mne pre rob(ii) Tăi, | Iosif arhier(e)u, Dosith(ei) arhier(e)u, | Theodosie arhim(andrit), M(a)riia, | Costandin, Ecaterin(a), Gheorghie, |5 Anița, Maria, Costandin, Da|[vid] [1], M [2]..cŭ ... [2] Ștefan erei [3].

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripție deteriorată.
[3] Inscripția a fost datată după numele amintite în text, mai ales după acela al lui Theodosie arhimandritul m-rii Cozia, care a încheiat lucrările la acest lăcaș în 1819.

639 **⟨Cca 1813⟩**

Candelă de 19 cm înălțime, suspendată în naos, în absida din partea din dreapta; literă de 0,2— 0,7 cm, săpată în cîmpul superior al obiectului; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

† Cu to(a)tă che(l)tuiala sm(e)ritului arhi(mandrit), chir [1] Theodos(i)e Coziianu [2].

[1] În orig. apare greșit „oir".
[2] Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului în care arhimandritul Theodosie a mai dăruit și alte obiecte lăcașului.

640 **1813**

Icoană de lemn de 97/67,5 cm, reprezentînd pe Iisus, la tîmplă, în partea din dreapta; literă de 0,6 cm,

cu alb pe fond auriu, în cîmpul inferior al obiectului; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae * (Schitul Scăueni).

1813. Pentru ale Maicii tale preasf(în)t(ă), rugăciuni să fiu eu primit mult p(ă)c(ă)tosul Meletie iconomu. David zograf.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 30, nota 1.

* Pe o altă icoană de aceeași factură, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, de la catapeteasmă (97,5/65 cm) apare inscripția „O, Stăpînă ! Fii mie mijlocetoare către cel ce îl porți în brațe, pentru mine păcătosul", Meletie iconomul (cf. și D. N. Ionescu, *op. cit.*, p. 30—31, nota 1).

641 **1813**

Icoană de lemn de 98/64 cm, reprezentînd Buna Vestire, lîngă tîmplă, în partea din dreapta; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond auriu, în cîmpul inferior al obiectului; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae * (Schitul Scăueni).

Preacurată, Maica D(o)mnului, priimește pre robul tău Theodosie arhimandrit; 1813. David z(o)g(ra)f.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 31 (urmarea notei 1 de la p. 30).

* Pe o altă icoană de aceeași factură, reprezentînd pe Sf. Nicolae, de lîngă tîmplă, în partea din stînga (98/63 cm), se află inscripția „D(oa)mne, pentru rugăciunile Sf(în)t(u)lui Ierarh Nicolae, primește pre robul tău, Theodosie arhim(andrit)".

★

642 **1819 (7327) iulie 23**

Inscripție pe glaful ferestrei de la proscomidie, pe latura de la nord; literă de 2 și 5 cm, cu negru pe fond alburiu, într-un cîmp de 23/31,5 cm; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

Leat 7327, 1819 [1] | iul(ie) 23. | Zograf(i). Pandel(ei)mon, Ioan, | Stefan, cei ce au lucrat cu brîu | bisericii în josŭ, cu tinda de [5] săvîrșit, cu amvonu i oltariu.

[1] Data și la D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 31, nota 1.

★

643 **1729 (7237) mai**

Cruce de piatră * de 191/102/37,5/24,5 cm, așezată în incinta lăcașului pe latura de la vest; literă de 8 cm, în relief, în bună parte deteriorată, greu lizi-

bilă; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

† Cu vrĕria Tatălui | și cu ajutoriul Fiiul(ui) | și cu plinirea Sfîntului | D(u)hŭ. Rîdicatu-s-au această | [5] sfîntă cruce întru slava Sf(î)n|tului Mucenic Gheorghie в| д(ь)нь Никола во(е)вод, м(е)с(е)ца| маи въ лѣт ₓзслз [1].

[1] În zilele lui Nicola voievod, luna mai în anul 7237.
* A fost folosită ca monument al eroilor căzuți în războiul din 1916—1918, după cum rezultă din inscripția scrisă pe partea opusă textului de la 1729.

644 **1740 septembrie 1 — 1741 august 31 (7249)**

Cruce de piatră de 109/63/23/11,5 cm, în cimitirul lăcașului, pe al cincilea aliniament, în partea dinspre nord a clopotniței; literă de 2 — 6,5 cm, în relief; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

† Cu vrĕria Ta|tălui și cu ajut|oriul Fiiului și | cu plinirea Sfîntu| [5]lui Duh. Rîdica|[tu] [1]-s-au această s|[fîntă cruce în zil(ele) lui Cos-][1]

pe latura din stînga:

tandin | voiv(o)da [cu] [1] | ostenea[la] [1] robu l(ui) Dum| [5] nezău, Dona, l|a l(ea)t 724|9|; fetea Ma|ria,

pe latura din dreapta, cu literă săpată de 1,5 — 4,5 cm:

Ionu 2 [2], Dum(i)tra, | Pătru, Stoi|ca, Maria (?), | Catrina, | [5] At.. [3]a, N|eacșa er(eița ?).

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] În orig. „к̃” (= 2), adică numele să fie amintit de două ori.
[3] Litere deteriorate; nume neinteligibil.

SCHITU, com. Nicolae Bălcescu

645 **1839 septembrie 1 — 1840 august 31 (7348)**

Pisanie în naos, pe peretele de la vest, deasupra intrării; literă de 2,2 cm, cu negru pe fond alburiu, într-un cîmp de 27,5/47 cm; la biserica din Schitu *.

Aceast(ă) sfînt(ă) biseric(ă) s-au sfinți|t la leatŭ 1832 noevre 9 de părintel(e) | protopop Ghiță Coculescu; și titorul | cel mare au fostŭ Ioan Fluturel; | [5] 7348. Popa Niculae zugravu ot [1] Corbi, | popa Dumitru zugravu ot Lăun(e).

[1] Particula este scrisă deasupra rîndului.
* Tot la acest lăcaș se păstrează o cruce de lemn sculptat, de 37,5/22 cm, avînd o inscripție săpată pe brațul longitudinal, cu literă de 0,2 — 1,2 cm: „Avgust 25, | 1809”, iar pe suportul piesei „Ioan ereu, Marina”. Obiectul provine de la un alt lăcaș.

646 ⟨1840⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe peretele de la vest; literă de 3,5 — 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la biserica din Schitu.

Floarea;
Costandin;
de(a)coneasa Floarea;
logofătu Ioan | Fluturel;
și soțiiia | sa Ilina [1].

---

[1] Inscripțiile au fost datate în anul în care s-a zugrăvit lăcașul (cf. inscripția de pe peretele de la est, din pridvor, în partea din dreapta intrării, în filacterul pe care-l ține un arhanghel, scrisă cu literă de 0,7 — 3 cm, cu maroniu roșcat ,,1840 septe |vre 14", dată ce este însoțită de un text din învățătura de cult (să se vadă *Anexa I*, nr. 14).

647 ⟨1840⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 72/54,5 cm; literă de 2,3 cm, cu negru pe fond gălbui; la biserica din Schitu.

Pomenește, D(oa)mne, Ioanŭ, Cost... [1] | Ioanŭ, Floarea di(a)coneasa ... [1] Ni |colaie 2[2], Măriia ... [1] | Joița, Radu, Flor... [1] [Co][3] stăndina, Mă| [5]rinŭ, Pîrvu, Mărinŭ, Gheorghe, Costandin, Costand |ina, Ioanŭ ereu, Petriia er(e)ița, Zafira, | Stancu ereu, Catrina er(e)ița, Ioanŭ 2 [2], Stanca, Flo |rea, Gligore, Ioanŭ, Mărinŭ, Costandinŭ, Păunŭ, Flo |rea, Nicolae, Dobra, Nicolae deac[onul] [3], Sanădu ereu, Floa[rea ?] [3], | [10] Ionŭ, Sandu. |

Morți: Mărinŭ deac(onul), Rada, Ioanŭ, Mărinŭ, | Ene, Dumitra, Pătru, Voica, Pătru... [1] | Dumitra, Ioana † Ene ereu, Pîrvu ereu, Flo |area er(e)ița, Măriia er(e)ița, Ioana er(e)ița, Iancu, Za | [15]hariia ereu, Ilarion erodeaconu, Dumitra er(e)ița, S |tanca, Gerghina, Gheorghe, Rada, Mariia, Radu, Gligore, Dumitra, | Ioana, Ioanŭ deac(onul), Mariia deaconeasa, Ioana de(a)coneasa [4].

---

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă.
[2] În orig. ,,в" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.
[3] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[4] Inscripția a fost datată după grafie și numele ctitorilor în anul cînd s-a zugrăvit lăcașul,

SÎNBOTIN, com. Dăești

648 1806

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2 și 3 cm, cu negru pe fond alb, într-un cîmp de 24/98 cm; la bis. Intrarea în Biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

† Cu ajutoru milosătivului Dumnezău și cu alŭ Maicăi Preacurate Fecio(a)re și cu aju|toru sfîntului coviosŭ părinte Grigorie Decapolitŭ S-au făcutŭ această sfîntă besĕrică u|nde să prăznuiaște hramu Maica Preacurată Fecio(a)r(ă), Ovedeniia și alŭ sfîntului covios părinte Grigorie Decapolitŭ, | din temelie înfrumusețatŭ cu zugrăveală desăvîrșit, după cum să vĕde, cu totă osîrdiia și cheltuiala | 5 dumnealu[i] [1] Ilie Olănescu polcovnicu, dinŭ preună cu maica Pelaghiia, ce amŭ avut-o întru căsătorie, soție după lĕge, în | zilele domnului nostru Io Alexa(n)dru voivodŭ Ipsilantŭ; și s-au săvîrșitŭ acuma la leatŭ 1806, | ca în vĕci să să pomenească. Zugravi, Manolea, Dinu.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Sîmbotin*, în NRB, 1924—1925, p. 253; 2 Idem, *Schituri*, p. 59—60; 3 Ecaterina Druțu, „*Dăești*". *Studiu. Monografie* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 471, f. 41.

---

[1] Inscripție deteriorată. Tencuiala este desprinsă pe o fișie îngustă, în înălțime, pe ntreaga dimensiune a textului, începînd din marginea din stînga pisaniei.

649 ⟨1807⟩

Inscripție în pronaos pe peretele de la sud, în partea superioară a ferestrei; literă de 2,5 cm, cu alb pe fond albastru, într-un cîmp de 18/70 cm; la bis. Intrarea în biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

Aicea erea să ⟨să⟩ [1] zugrăvească sînțiia sa părintele Rafail, ce l-au che|matŭ pe mirenie Rusin Caragicŭ bi(v) vel șătrari, înpreună și co|cona Ancuța ce au fostŭ soție, fiindŭ că au datŭ cărți și alte o|do(a)r(e) aici, dar ne avîndŭ locŭ, făr de cîtŭ ne-am scrisŭ numele, ca s(ă) pome|5niți [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Sîmbotin*, în NRB, 1924—1925, p. 253; 2 Idem, *Schituri*, p. 59.

---

[1] Omis.
[2] Inscripția a fost datată după grafie, în anul cînd s-a zugrăvit lăcașul.

650 ⟨1807⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereți de la sud, vest și nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Intrarea în biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

Jupanŭ Nicolae bratŭ [1] polcovănicu Ilie Olănescu;
jupîneasa Stanca; | Dumitrana copila | mea [2];
Pătru; Sanda; Ionŭ; Mĕlcea; Ana; Ionŭ [3];

pe peretele de la vest:

jupan Gheorghe | сынъ его [4];
jupan Ilie Olănescu | polcovănicu;
Pelaghiia monahiia; | Dumitru [5];

pe peretele de la nord:

jupanŭ Vasîlie | синъ его [4]; | Toma; Nicolaie [6];
jupîneasa Mariia; | Catrina; Ancuța [7];
Ana eroschimănica;
Dionisie monah [8].

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Simbotin*, în NRB, 1924–1925, p. 253, 254; 2 Idem, *Schituri*, p. 58, 59, 60; 3 Ecaterina Druțu, „*Dăești*". *Studiu. Monografie* (în ms.) la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 471, f. 42.

---

[1] Frate.
[2] Dumitrana este reprezentată în dreptul jupînesei Stanca.
[3] Numele sînt scrise în partea inferioară a ferestrei de pe latura de la sud, dar nu în dreptul unor portrete.
[4] Fiul lui.
[5] Dumitru, copil, este reprezentat în dreptul Pelaghiei monahia.
[6] Toma și Nicolae, copii, sînt reprezentați în dreptul jupanului Vasilie.
[7] Catrina și Ancuța, copile, sînt reprezentate în dreptul jupînesei Maria.
[8] Inscripțiile au fost datate după grafie în anul cînd s-a zugrăvit lăcașul.

651 **⟨1807⟩**

Portret mural pe peretele de la est din pridvor, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 3 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lui; la bis. Intrarea în biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

Nictarie monahŭ [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Simbotin*, în NRB, 1924–1925, p. 254; 2 Idem, *Schituri*, p. 60.

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, în anul în care s-a zugrăvit lăcașul.

652 **⟨1807⟩**

Inscripție pe peretele din partea din dreapta a ușii de intrare în biserică; literă de 1,5 – 3 cm, cu negru pe fond roșu; la bis. Intrarea în biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

Stanciu calfa [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Simbotin*, în NRB, 1924–1925, p. 253; 2 Idem, *Schituri*, p. 60.

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie și numele zugravului, în anul „1807", consemnat în filacterul pe care-l ține arhanghelul Mihail, reprezentat pe peretele pridvorului, în registrul superior, unde este precedat de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 8).

653 **1837 septembrie 29**

Inscripţie în altar, pe peretele de la est în partea de deasupra ferestrei, pe muchia piedestalului pe care este aşezată Maica Domnului, înfăţişată în pictura murală; literă de cca 6 cm, cu alb pe fond roşu şi albastru; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Bîrsoeni*.

Pop(a) Nicolae zug(rav); Ilie zug(rav); | leat 1837 săpt(emvrie) 29.

654 **⟨1838⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereţii de la sud şi vest; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Bîrsoeni* *

Nicolae sin Ion mazilu titorul;

pe peretele de la vest:

Preda;
Mina; | soţiile lui |
Ioan mazilu titor;
Ştefan mazilu сын его [1], titor; | Dumitru; | Nicolae; | Ion; | Gheorghe [2]; |
Mariia soţiia lui Ştefan; | Nastasiia; | Ilinca, | Zmăranda; | Costandina [3].

---

[1] Fiul lui.
[2] Dumitru, Nicolae, Ion, Gheorghe, copii, sînt înfăţişaţi în dreptul lui Ştefan mazilu.
[3] Nastasia, Ilinca, Zmaranda, Costandina, copile, sînt înfăţişate lîngă Maria, soţia lui Ştefan mazilu. Inscripţiile au fost datate în anul în care a fost zugrăvit lăcaşul (cf. inscripţia din pronaos, pe peretele de la est, în partea de deasupra intrării în naos, scrisă cu literă de 1,3 — 3 cm, cu maroniu pe fond alb „Leat 7347 ⟨1838⟩ septe(m)vre 1", dată precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I; nr. 15).
* Relevăm că în naos, pe peretele de la vest, în filacterul pe care-l ţine arhanghelul Gavriil este înscrisă data „1838", precedată de asemeni de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 1).

655 **⟨Cca 1834⟩**

Icoană de lemn de 75,5/58 cm, reprezentînd pe Sf. Mucenic Gheorghe, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,7 — 0,8 cm, cu gălbui pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei, în stînga; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Bîrsoeni*.

Aceast(ă) sfînt(ă) icoană s-au plătit de robu lui | D(u)mnezeu, Gheorghie sin Dumitrache...[1] | soţiia lui, Dumitrana [2].

[1] Inscripţie deteriorată, ilizibilă.
[2] Inscripţia a fost datată după grafie şi factura artistică a piesei, prin analogie cu textul aflat sub nr. 656.

656 **1834**

Icoană de lemn de 69,5/51 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, în pronaos în partea din stînga, pe peretele de la est; literă de 0,5 cm, cu gălbui pe fond roşu, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; inscripţia a fost acoperită parţial, cu vopsea maron; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Bîrsoeni*.

Această sf[întă ico][1]|an(ă) s-au zugr[ăvit][1] | de popa N[ico] [1]lae, cu to[ată che] [1]| [5]ltuiala po... [2]|nicului... [3] | ot Stăne[şti, ca] [1] în veci s[ă să po][1]|menesc[ă][1] ... [3] | [10] 1834 ... [3]

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripţie deteriorată; cuvîntul ar putea fi întregit în forma ,,po[lcov]nicului'' (?) sau ,,po[stel]nicului'' (?).
[3] Inscripţie deteriorată; ilizibilă.

657 **1834 martie 31**

Icoană de lemn de 74/55 cm, reprezentînd Soborul Sfinţilor Îngeri, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu gălbui pe fond verde, în cîmpul superior al piesei, în dreapta; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Bîrsoeni*.

1834 | mart(ie) 31.

În cîmpul inferior al piesei, cu galben pe fond roşu:

Popa Niculae | zugrav.

658 **1834 aprilie 13**

Icoană de lemn de 74,5/55 cm, reprezentînd în cîmpul central Adormirea Maicii Domnului, încadrată pe cele patru laturi de îngeri şi sfinţi, în cîmpul superior cuprinzînd şi imaginea Sf. Treimi, la catapeteasmă în partea din dreapta; literă de 0,3 şi 0,7 cm, cu roşu şi negru pe fond alburiu, în spaţiul de la baza scenei înfăţişată în zona centrală a piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Bîrsoeni*.

1834 april(i)e 13. | Popa Niculae [1] zugravu.

[1] Inscripţia se repetă, scrisă cu roşu, în forma ,,pop(a) Nicu''.

STÎNIȘOARA, m-rea, orașul Călimănești

659 **1747 (7255) august**

Pisanie pe o piatră, fragment de 55/76 cm, păstrată pe culoarul scării de acces la clopotniță; literă de 6 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la m-rea Stînișoara *.

† Cu vrĕrea Tatălui și cu ajutoriul Fiiului și cu . . . [1] [D(u)h(u)lui] [2] | Sfînt. S-au zidit această sfîntă besĕrică, cu toată cheltu[iala] [2] . . . [1] | boiarilor, Gheorghie vel cliucĕr za arie sîn Anghel de . . . [1] | cupeț sîn Pătru ot Pitești, fiind ispravnic și os[tenitor] [2] . . . [1] | [5]iegumen Ghenadie arfimandrit Cozii, în zilele prealum[inatului domn Costan][2]|din voivod въ м(е)с(е)ца ав(гѹст), в лѣт ҂зсне [3] . . . [1]

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Diferite inscripții*, în BCMI, 1912, p. 184; 2 Idem, *Monumentele Olteniei*, II, ibidem, 1933, p. 72; 3 V. Brătulescu, *Călimăneștii*, p. 31; 4 Gr. Urițescu, *Stînișoara*, p. 13; 5 Gamaliil Vaida, *Mînăstirea Cozia. Ieri și astăzi*, p. 94–95.

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] În luna august, în anul 7255 ... la unii din autorii citați în bibliografie apare lectura „august 2, leat 7255".
* Menționăm că, în osuarul bisericii m-rii Stînișoara, se mai păstrează o cruce de piatră, fragment de 85/56/21/17 cm, cu inscripția „† Lîngă această | cruce să odih|nesc oasele | răposatului robu. . ."; pe latura din stînga pietrei „Văleat | 7220" ⟨1711–1712⟩.

660 **1836 octombrie 17**

Pisanie ce era scrisă, în trecut, cu negru, pe peretele de deasupra ușii de intrare în bis. Sf. Treime și Sf. Gheorghe.

† Întru slava sfintei, cei de o ființă, de viață făcătoarei și nedespărțitei Treimi. La acest loc, numit Stînișoara, ce este în moșia sf(in)tei mănăstiri Cozia s-au fost îndemnat la leatul 1747, un boer anume G⟨h⟩eorg⟨h⟩e Serezli, biv clucer de arie, împreună cu un Martin Buliga cupeț, de la Pitești, și au zidit o biserică mică, în cinstea numelui a sfîntu(lui) marelui mucenic G⟨h⟩eorg⟨h⟩e, purtător de biruință. Și, pînă la leatul 1788, tot au lăcuit cîte un părinte doi, în schit, precum și mai-nainte pînă a se face biserica au fost locuitori părinți pustnici. Iară de atuncea, din pricina răzmiriții ce s-au urmat, omorîndu-se de turci, părinții ce s-au aflat, și dintr-alte bîntuiri ale oamenilor răi aŭ rămas schitul acesta cu totul pustiiŭ. Și chiliile ce au fost s-au ars și s-au prăpădit rămînînd sf(în)ta biserică, iarna spre adăpostirea fiarelor sălbatice, iar vara spre închiderea dobitoacelor ale locuitorilor de înprejur, pînă la leatul 1807, cînd au venit un părinte schimnic, anume Sava, slavean de neam, împreună cu ucenicul său Theodosie ieromonahul, rumân de neam, care sălășluindu-se aicea și făcînd chilii, precum să vădŭ, aŭ adunat și cîțiva părinți de viață de obște.

Şi, fiind biserica cea veche, prea mică şi zidirea ei foarte slăbită de cutremur, aŭ adunat ceva milostenie, de la acei ce s-au îndurat, spre a se zidi altă biserică, mai mare, mai temeinică. Şi, neapucînd a se pune în lucrare, de numitul stareţ Sava, căci s-au mutat către Domnul, la leatul 1817, şi rămîind în locu-i nacealnic, numitul Theodosie ieromonahul, cu cîtă gătire s-au aflat de la răposatul stariţul său şi ce s-au mai agonisit de dînsul, s-au îndemnat cu multă osteneală şi au zidit această sfîntă biserică, precum să vede, în slava Sf(in)tii Treimi şi întru cinstea numelui tot al sf(întu)lui marelui Mucenic G⟨h⟩eorg⟨h⟩e, cu voia şi blagoslovenia iubitorului de D(umne)zeu, chir Iosif 1-iu episcop al Argeşului, spre vecinica pomenire a celor ce au miluit şi au ajutat; din care, cei mai întiu sînt d(umnea)lor, Constantin Brăiloiu biv vel clucer, de la Craiova şi d(umnea)lui, Nica Vlădescu biv vel serdar, de la Rîmnic, săvîrşindu-se zidirea aceasta în zilele prealuminatului domn, Alecsandru Nic(olae) Suţul voevod, egumenind la sf(în)ta mănăstire Cozia, preacuviosul arhimandrit chir Theodosie, la anul mîntuirei 1819, în luna lui septemvr(ie) 13, cînd cu blagoslovenia preosfinţitului episcop s-au şi tîrnosit de preacuviosul arhimandrit al sf(in)tei episcop(ii) Argeşului, chir Dorothei.

Şi acum, cu ajutorul milostivului Dumnezeu, au luat această sf(în)tă biserică podoabă zugrăvindu-să, după cum să vede, prin osîrdia şi osteneala numitului Teodosie Saveiotes şi prin mila pravoslavnicilor creştini, care a pururea vor fi pomeniţi[1] cu fericiţii ctitori, în zilile prealuminatului nostru domn, Alecsandru Dimitrie Ghica voevod şi preasfinţiei sale părintelui chir Ilarion, episcopul Argeşului, fiind egumen sf(in)tei monastiri Cozii, preacuviosul arhimandrit, chir Nectarie, la leat 1836 octomv(rie) 17 [2].

Textul după : Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 57.

---

[1] În orig. ,,vor fi pomeneţi''.
[2] Un text apropiat de acesta era cuprins în pisania rescrisă la 1866 aprilie 8, care a existat pînă la 1903 (cf. Gr. Uriţescu, *Stînişoara*, p. 18—19, pisanie redată după ms. rom. 2 528, de la Bibl. Acad., f. 560).

661 **1837**

Icoană de lemn de 42/32 cm, reprezentînd pe una din feţe pe Sf. Nicolae între Iisus şi Maica Domnului, iar pe partea opusă, Învierea Domnului, păstrată intr-un depozit cu obiecte ale lăcaşului; literă de 0,8 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al scenei cu Sf. Nicolae; la m-rea Stînişoara.

1837. | T⟨udor ?⟩ [1] popa (?).

BIBLIOGRAFIE. Gr. Uriţescu, *Stînişoara*, p. 126 (fragm.).

---

[1] Lectură probabilă.

662

1848 martie 25

Icoană de lemn de 50/38 cm, pe masa din fața catapetesmei; reprezintă pe una din fețe, în registrul superior, Învierea Domnului, iar în registrul inferior pe Sf. Dumitru, Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae; pe fața opusă este înfățișat, în cîmpul central, Sf. Gheorghe, încadrat de scene din viața lui; literă de 0,2 — 0,3 cm, cu auriu pe fond maroniu, în partea inferioară a scenei Sf. Gheorghe; la m-rea Stînișoara.

De Costandin | zograf; | 1848 m(a)rt(ie) | 25.

Pe fața opusă, în cîmpul inferior al scenei cu Sf. Dumitru, Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae, cu gălbui pe fond maroniu-verzui:

Costantin z(o)graf.

663

1808

Clopot de 31 cm înălțime și 38 cm diametru; literă de 1 — 1,2 cm, incizată pe marginea superioară a piesei; la clopotnița m-rii Stînișoara.

Titor Ioan erei, Stana er(e)ița, Mariia er(e)ița, Costandin, Anna[1], Ioachim, Măcinica;
1808; dat danie la schit Stînișoara.

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 42; **2** Gr. Urițescu, *Stînișoara*, p. 30.

---

[1] În orig. „Aiia".

664

1834

Clopot de 45 cm înălțime și 51 cm diametru; literă de 1,6 cm, în relief, în două coloane opuse una față de cealaltă; la clopotnița m-rii Stînișoara.

Acest clop(o)t s-au făcut de părin|tele Elarie[1] er(o)monafu ce să află | la Schitu Stînișoara și l-au dăru|it sfîntului schit unde să pră|[5] z-nuește hramu Sfîntului Gh|eorghe a fi spre pomenire în veci. Ci, au ajutorat și dumnealor, | Ghiță Dumitriu și Pătru | Dumitriu și Ghiță Mări|noiu a fi spre pomenire în veci, | [5] amin. Făcut ⟨de⟩[2] Gref(f), la Sibiiu; 1834.

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 42; **2** Gr. Urițescu, *Stînișoara*, p. 31.

---

[1] Este vorba de „părintele Ilarie monah", care „a dat un clopot", după cum se amintește în pomelnicul lăcașului (cf. Gr. Urițescu, *op. cit.*, p. 121).
[2] Omis.

STOILEȘTI, com. Stoilești

665 **1828**

Pisanie pe o piatră de 55/72 cm, păstrată în pronaos; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Nașterea Maicii Domnului din cartierul *Tîmplari*.

Această sfîntă besĕrică de | zidŭ s-au făcutŭ dinŭ mila D(o)m|nului, prin m(i)n(e) ticălosul, Toma | diiaconu sinŭ popa Dumitru Ha|rdabeaea ot Stoilești; și iamŭ | dăruitŭ 40 stîjini de moșie | latu și 150 stîjîni lungu, care | moșie este cumpărată de la logo|fătu Radu ot Stănești, cu zapi|s în veci. Și această dăruială amŭ |dat-o din capu fășî(i) despre ami|iaze zi, de la vale de besĕrică, | pă lîngă Drăcea; ci să fie suptŭ | stăpînirea besĕrici în veci spre | veșnica pomenire; 1828.

666 **⟨Cca 1829⟩**

Inscripție pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 34/23 cm; literă de 2,5 cm cu maroniu pe fond gălbui roșcat; la bis. Nașterea Maicii Domnului din cartierul *Tîmplari*.

Cestŭ sf(î)nt oltari | s-au zugrăvit după cum | să vede, cu ostăneala | moș diiaconului Toma, | zugrăvită [1] de robi | lui D(u)mnezeu, | Nicolae zugravu, | Dumitru zugravu [2].

---

[1] În orig. „zugriavitia".
[2] Inscripția a fost datată după grafie și numele zugravilor, în jurul anului cînd s-a zugrăvit lăcașul.

667 **⟨Cca 1829⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 33/42 cm; literă de 0,7 — 2 cm, cu maroniu pe fond gălbui; inscripția a fost retușată; la bis. Nașterea Maicii Domnului din cartierul *Tîmplari*.

Pomenește, D(oa)mne, pre robi(i) tăi, vi: | Toma deaconu, Ioana, Enachie, Gheorghe, | Iana, Sta(n)cu, Ilinca, Ioan erei, Balosaiche, Vladu, Tudor deaconu, Vladu, | Stancu erei, Ilina er(e)ița, Costandin [1]. | Morți: Dumitru erei, Badea er(e)ița, Ioana | di(a)coneasa, Ioana, Enachie, Ioanŭ, Ioan, Gheorghe, Mariia, | Marinŭ erei, Ioana er(e)ița, Toma deacon, Stanca | di(a)coneasa, Păuna er(e)ița, Toma, Floarea, | Dumitrașcu, Ileana er(e)ița, Ilinca di(a)coneasa, | Ilie, Stan, Nicula deaconu, Anghel, Lisandra, Tudor, Dobra, | Dinu, Voica, Ilie Ioana, Tudor, Stanca, | Dima, Florea, Matei, Ioana, Gheorghe, | Radu, Catrina, Ioana er(e)ița și cu totŭ neamu [2].

---

[1] Partea finală a numelui „Costandin" se repetă în forma „tin".
[2] Inscripția a fost datată în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcașul.

668

1829 (7338) ⟨septembrie 1 — decembrie 31⟩

Inscripție în pronaos pe peretele de la est, deasupra intrării în naos, într-un cîmp de 40/105 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond alburiu, maroniu; la bis. Nașterea Maicii Domnului din cartierul *Tîmplari* *.

Liatul 7338, de la H(risto)s 1829. | Ilie zugr(a)v [1].

---

[1] Inscripția este precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 16).

* În naos pe peretele de la vest, în partea din dreapta intrării, în filacterul pe care-l ține arhanghelul Mihail, este înscrisă data „1829", precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 7).

STOLNICI, com. Stolnici

669

1780 (7288) mai 12

Pisanie pe o piatră de 89/122 cm, fixată pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 1,5 — 5,5 cm, în relief, cu auriu, pe fond argintiu; la bis. Sf. Nicolae.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutoriul Fiiului și cu | îndemnaria Sf(î)ntului D(u)hŭ. Ziditu-s-au această sf(î)ntă și | d(u)mnezăiască besĕrică întru cinstea Sfi(n)ților Îngeri | Mihail și Gavriil și a Sf(î)ntului Nicolae, în zilele | [5] prealuminatului domnŭ, Io Alixandru Ioan Ipsila(n)t voivod, cu bl(a)g|osl(o)veniia preasfi(n)țitului mitropolit, chir Grigorie, înpo|dobită precumŭ să vĕde, cu toată cheltuiala a dumnealui vel | stolnicul Costandinŭ Bălăceanul. Și au fostŭ ostenitor acestui lu|cru, Costandinŭ fiiul dumi-sale; și lăsăm vĕci(ni)că pomenire; mai 12, | [10] leat 7288, 1780 [1].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 85, nota 18.

---

[1] Cu cifre arabe.

STROEȘTI, com. Mușătești

70

1737

Cruce de lemn sculptat îmbrăcată în argint aurit, filigranat, de 19,5/8,5 cm, cu aplicații de email verde și albastru păstrată în altar; literă de 0,3 cm, în filigran; provine de la vechea biserică (?); la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Γερασημου ιερομ|οναχου; | 1737.

A lui Gherasim ieromonahul; 1737.

671 **18⟨0⟩5 martie 12**

Cruce de lemn în formă de troiță, de 27/21 cm, păstrată în altar; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond maroniu, pe suportul piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

18⟨0⟩[1]5 ma|rte 12. | S-au făcut aciastă sfînt(ă) cruce | cu cheltuiala dumnialu(i), Dumitru | 5 și Mariia soțiia sa; iară cine să va milo(stivi) | să-l ajute la cheltuiala acești(i) cruci să f(i)e pomen(i)|ți de preoți(i) biserici(i).

---

[1] Omis.

672 **1744**

Clopot de 35 cm înălțime și 38 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului; literă de 1,6 cm, în relief, în partea superioară a piesei; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Ghierghi Galata M K (?), Graz; 1744 [1].

---

[1] Cu cifre arabe.

673 **1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264)**

Cruce de piatră de la Stroești *.

Cu vrerea Tatălui și a Fiului și a Duhului Sfînt. S-au rădicat această sfîntă și dumnezeiască cruce întru hramul Preacuvioasei Paraschiva.

pe latura din stînga crucii:

Leat 7264. În zilele lui Io Costandin voievod [1]; au ajutat Radu Năcșan, Neacșa și copiii lor, Sandu, Anca,

pe latura din dreapta:

Pîrvu și Ioana, Stana și copiii lor, Marin, Maria, Ion.

Textul după: N. Leonăchescu-Nândrașu, *Stroești — Argeș. Documente și mărturii* [II], p. 41, nr. 22.

---

[1] Menționăm că în anii 1755 septembrie — 1756 februarie 8, în scaunul țării s-a aflat Constantin Racoviță, iar din 1756 februarie 8—1758, urmașul său, Constantin Mavrocordat.
* Editorul amintește că monumentul lapidar se află la bis. Stroești.

SURPAȚI, com. Runcu

674 **1829 septembrie 13**

Pomelnic triptic de lemn de 50,5/38 cm închis și 50,5/75 deschis, păstrat în altar; literă de 1,5 cm, cu negru pe fond maroniu roșcat, în partea inferioară a obiectului; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

† Acestŭ pomĕlnicŭ s-au făcutŭ cu osteneala părintelui pope[i] [1] | Statie ot Urlueşti şi l-am dăruitŭ sfintei bisĕ⟨ri⟩[2]cei Surpaţi, ca să fie pomeni |re ctitorilor în vĕci, orice preot va fi.

În cîmpul central al piesei cu literă de 1,5 cm, cu negru și inițiale cu roșu; pe patru coloane:

Pomĕlnicu popei | lui Stătică. Vii : | Statie ereu, Samhi |ra er(e)iţa, Apostu, Sam | fira, Ionŭ, Neacşa, | Matei, Mariia, O |prea, Stroe, Statie, | Stancea, Dumitru, | Marica, Ion, Marin, Cos | tandin.

Ionŭ, Elinca, Apostu, Ion, | Stan, Gheorghe, Măr |gărita, Mărgărit, | Sima, Pătru, Vasile, | Gheorghe, Mărica, Lics |andru.

Coloana a II-a

† Pomĕlnicu | de ctitori(i) sfi(n) |tei bisĕreci | aceşteia. По | мєни, Госп(о)ди [3], | vii : | Iordaiche, Rada, | Vîlcu, Gheorghe, I |onŭ, Marica, Ma |riia, Niculae, | Stanciul, Ion, | popa Andrei cu [S] [1]tana ere(i)ţa.

Coloana a III-a

Vii. | Pomĕlnicu lui | Statie Lupu, | Iona, Apo(s)tu, Sa | fira, Gheor(gh)e Lupu, Com(a)na, Dumitru, | Tudora, Costandin, Anghelina, Ionŭ, | Gheorghe.

Morţi : | Ionŭ, Sta(n)ca, Ionŭ.

Coloana a IV-a

Pomĕlnicu lui | Ion Cozma. Vii : | Ion, Gheorghe, Marica, | Iona, Stana, S | tana, Ionŭ ereu, | Sanda er(e)iţa, Ap |ostu diiaconu, | Mariia, de(a)co |neasa, N(i)culae, | Costandin, Floa |rea.

Morţi : | Cozma, Stanăca, | Floarea, Ispas.

Pe aripioara din dreapta, pe două coloane:

Vii : | Pomĕlnicu lu Gheor |ghe Căl(i)nescu, cu al văru- |său Ionŭ : Gheorghe, Costan |dina, Ion.

Ion, Stoica, Voica, | Ion, Dina, Manta, | Mariia.

Coloana a II-a

Pomelne . . . [1] | Nicolae . . . [1] | Nicolae, Sta . . . [1] | Bota, Sta . . . [1] | Catrina, Ion, | Călina, Drăguşi, | Nicolae, Ionŭ, | Florea.

Morţi : | Mărinŭ, Costan |dina, Iona [4].

Săntĕmvrie | 1829 în 13 [5].

Pe aripioara din stînga, pe două coloane :

Pomĕlnicu Ji|anului. Vii : | Costandin, Tudora, | Duminecă, Cîrstea, | Safta, Gherghina, | Costandin zugravu †, | † Mihai, | † Niculae, dul(gher), | Cîrstea, Andrei, Măriia, | Voica, Stanca, Ioana †, | Radu, Niţu ereu, Sta|na er(e)iţa, Măriia, | Florea, Despa.

Pomĕlnicu Ne|delcului. | Vii : | Nedel|cu, Mariia, Cîrs|tea, Costandin, | Şerbanŭ, Iona, | Floarea, Păuna.

Coloana a II-a

Pomelnicu lui | Barză. Vii : | Nicolae dulgheru, | Uţa, Vasile.
Morţi : | Costand(i)nŭ, | Ilinca, Vasile, | Ileana, Ioanŭ.
Vii : | Neagoe, Sînziana, | Neagoe, Ioanŭ, | Macdalina.
Morţi : | Sima, Mariia, | Gheorghe.

---

1 Inscripţie deteriorată.
2 Omis.
3 Pomeneşte, Doamne.
4 Inscripţia de pe această coloană, scrisă cu literă de 0,2 — 0,7 cm, cu negru pe fond alb, a fost adăugată, probabil, după 1830.
5 Inscripţia datei este scrisă cu roşu cu literă de 1,5 — 2 cm.

675 **1832 (7340) iulie 22**

Cruce de lemn sculptat de 39,5/21,5 cm, păstrată în altar; literă de 1,2 cm, în relief, pe una din feţe; a fost dăruită lăcaşului; la biserica de lemn, Cuvioasa Paraschiva *.

7340 | iulie | 22.

Pe suportul obiectului :

Mihai pop(a).

---

* Menţionăm că în pronaosul lăcaşului se păstrează două icoane de lemn, una reprezentînd pe Iisus de 81/47,5 cm, cealaltă înfăţişînd pe Sf. Dumitru, ce provin de la vechea biserică din *Bogdoaia*, Urluieşti, cu inscripţia „Leat 1803".

ŞERBĂNEŞTI, com. Sălătrucel

676 **⟨Cca 1780—1810⟩**

Cruce de piatră de 162/66/26/16,5 cm, aşezată în vechiul cimitir al lăcaşului, pe latura de la est; literă de 5 cm, în relief; la bis. Tuturor Sfinţilor.

Cu voiia lui D(u)mne|zeu s-au ridicatŭ | această cruce | de ctitori(i) biseri | [5]ci(i) aceștiia ce-⟨i⟩ hramu | Tuturor Sfinț(i)lor, de | robi(i) lu Dumnezeu, Cost|and(i)nu, Mariia, Rad . . [1] | Gavrilă, Mariia, | [10] Toma, Methodie, | Ionŭ 2 [2], Samfira [3].

---

[1] Inscripție deteriorată; piatra este spartă.
[2] În orig. ,,ꙟ" (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.
[3] Inscripția a fost datată după grafie.

II 677 **⟨Cca 1830–1840⟩**

Cruce de piatră de 163/77/32/20 cm; literă de 6 cm, în relief; crucea este așezată în locul ce se chiamă ,,Măloi".

Cu ajutor(ul) | lui D(u)mnezeu | s-au ra(di)catŭ aceast(ă) | sf(î)ntă cruce de | [5] popa Ion, Ma|riia ereița | cu fi(i) săi, Va|rlam monah, | Mariia, Filaret mon(a)h, | [10] Anca, Zo [1] . . | . . . | . . . [2]

---

[1] Inscripția a fost datată, cu probabilitate, după grafie. Menționăm că un preot Ioan este atestat la biserica din Șerbănești în 1824 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 12). La bis. Duminica Tuturor Sfinților din Șerbănești sînt atestați în 1833 preoții ,,Ioan duhovnic", fiul lui popa Costandin Mitroi și ,,popa Ioan", fiul lui Vasile Aliman (cf. M.M. Braniște și I. Diaconescu, *Catagrafia—Argeș, 1833*, în MO, 1961, p. 416).
[2] Inscripție deteriorată, ilizibilă.

ȘUICI, com. Șuici

678 **1541 (7250) noiembrie ⟨..⟩**

Piatră de mormînt de 173,5/54 cm, în pronaos, pe latura de la nord; literă de 9,5 cm, în relief; în cîmpul lespedei este figurată o cruce și un motiv ornamental; provine de la vechiul lăcaș; la bis. Sf. Nicolae.

† Прѣста|ви се рабъ б(о)жи, жѹпань Драгичь порътарѹ, с(ы)нь Шѹи|кев, въ| [д(ь)ни Їѡ Радѹла вое] [1]вода, м[(е)с(е)ца] [1] ноем[врїе] [1]. . . [2] д(ь)нь, в(ъ) лѣт ҂зн.

† A răposat robul lui Dumnezeu, jupanul Drăghici portarul, fiul lui Șuica, în ⟨zilele lui Io Radul voie⟩vod [1], ⟨luna⟩ noiem⟨vrie⟩ . . . [2] zile, în anul 7050.

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 783 (text în transliterație și trad.).

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.
[2] Inscripție deteriorată.

Cruce de piatră de 206,5/90/40/24,5, cm în incintă, pe latura de la sud a lăcașului; literă de 3—9,5 cm în relief, vopsită cu alb; la bis. Sf. Nicolae.

† Cu vrĕria Tatălui și cu | ajutoriul Fiuului și cu | pliniria Sfîntului D(u)h. Rî|dicatu-s-au această sfîntă |[5] cruce în(t)ru cinstea S|[fîntului mucenic Gheorghe, din osteneala][1] ... [2] | leat 7245 [3]. Pomeni : | Stan, Sora, Ghinia, Dobre, | Stan, Vasile, Ene, Alexa | ... [4]

Pe latura din dreapta crucii :

St|anco | sin (?) | ...[5]

Pe latura din stînga :

Anc[u] [6]ța, | Tu... t .. | ... [5]

BIBLIOGRAFIE. 1 I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 873; 2 D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 102.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea după dosarul nr. 110/1832, f. 23 v, nr. 11, la Arh. St. Jud. Argeș, fond Prefectura, unde textul continuă ,,dumnealui Cos(tan)din...", lectură, probabil inexactă.

[2] După rîndul al cincilea al inscripției urmau alte cinci șiruri cu un text acum deteriorat, ilizibil, consemnînd ridicarea monumentului lapidar ,,vă dni Io Cos(tan)din voievod".

[3] În dosarul citat, de la Arh. St. Jud. Argeș, după văleat este indicată data ,,oct⟨omvrie⟩ 8", lectură ce nu se adecvează grupurilor de litere parțial vizibile încă.

[4] Inscripția care urma nu mai este lizibilă. Relevăm că informația, redată în continuare de D. Bălașa, *loc. cit.*, se referă la textul înscris pe latura din stînga pietrei.

[5] Inscripție deteriorată.

[6] Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține. În dosarul citat, de la Arh. St. Jud. Argeș, inscripția este ,,Ancuța... (?), Ana, Nicola".

680 1782

Cruce funerară de piatră de 50/21/12/10,5 cm, în incintă, pe latura de la sud a lăcașului, în dreptul altarului; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae.

[Pop(a)| P(î)rvu |ereu;

pe latura din stînga crucii :

1|et

pe latura din dreapta :

1782 [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 873; 2 D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, ibidem, 1970, p. 784.

---

[1] Cu cifre arabe.

★

681 1817

Icoană de lemn de 81,5/58 cm, reprezentînd pe Iisus Pantocrator, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,8 cm, cu alb gălbui pe fond negru, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae.

Această sfîntă icoană s-au făcut prin osîrdiia şi cheltuiala dumnealui logofătu Badea sin Radu Şuiceanu, la leat 1817 [1].

BIBLIOGRAFIE. N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, f. 63.

---

[1] Icoana este semnalată şi de D. V. Georgescu şi G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784. Menţionăm că la N. Budescu, *loc. cit.*, o parte din inscripţie şi data sînt inexact comunicate.

682 1817

Icoană de lemn de 83/56 cm, îmbrăcată în metal, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, la catapeteasmă, în partea din stînga; inscripţia este acoperită de legătura metalică; la bis. Sf. Nicolae.

Această icoană s-au făcut prin osîrdia şi cheltuiala dumneaei cocoanii Uţi, sin Ene Brătianu; 1817 [1].

BIBLIOGRAFIE. N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, f. 63.

---

[1] Lectură comunicată de pr. paroh Dumitru Georgescu, căruia îi aducem şi pe această cale mulţumiri. Icoana este semnalată şi de D. V. Georgescu şi G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784. La N. Budescu, *loc. cit.*, data este ,,1814''.

683 18⟨26⟩

Icoană de lemn de 89/71,5 cm, reprezentînd Soborul Sf. Îngeri, lîngă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,6 — 1 cm, cu alb gălbui, pe fond verzui negru, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae.

18[26] [1]. Aceast(ă) sfî(ntă) icoan[ă s] [1]-au zugrăvit prin osîrdiia şi chelt[uiala] [1] dum(neaei) cocoani(i) Saftii Brătia(n)cii, spre veşnică pomenire [2].

---

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

[2] Icoana este semnalată şi de D. V. Georgescu şi G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784.

684 **1826**

Icoană de lemn de 89/71,5 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae, lîngă catapeteasmă în partea din dreapta; literă 0,6 — 1 cm, cu alb pe fond verzui-negru, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae.

Această sf(în)tă icoană s-au zugrăvit prin osîrdiia și cheltu(iala) dum(nealui) coconului Tomii Vrabie, spre veșnica pomenire; 1826 [1].

---

[1] Icoana este semnalată și de D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, n GB, 1970, p. 784.

685 **1827**

Potir de 23 cm înălțime și 9 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,3 — 0,4 cm, săpată pe suportul obiectului; la bis. Sf. Nicolae.

† C(os)tan(din), P(a)nt(a)z(i), S(a)fta, S(a)nda; 1827 [1].

---

[1] Pe potir se mai află o inscripție adăugată la 1861.

686 **1834**

Evanghelie de la 1742 tipărită la București, îmbrăcată în piele și legături de argint, de 30,5/21 cm, păstrată în altar; literă de 0,5 — 0,7 cm, săpată pe ferecătura de pe scoarța din față, în dreptul chipurilor unor sfinți; la bis. Sf. Nicolae *.

Costandi[n] [1]; Sofi⟨a⟩ [2] mon(a)hi(ia); | Moise; | Soltana; | Toma; Maria; | 1834.

---

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Numele a fost întregit de noi.
* În colecția de obiecte aflate în muzeul lăcașului se mai păstrează două cruci de lemn, una de 23/6,5 cm, cu inscripția „1846 | mai | 23", iar cealaltă de 15,5/5,5 cm, cu data „1847",

687 **1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300)**

Inscripții sgrafitate la bis. Sf. Nicolae *.

La intrarea de la sud în altar, cu literă de 3 cm:

Ene [1].

Pe glaful ferestrei de la sud, în interiorul lăcașului, cu literă săpată de 4 cm:

7300 [2].

Pe peretele de la sud al pronaosului, în exterior, cu literă de 3 cm :

7300 ; | Safta, Ene [3] . . . [4]

---

[1] Numele se repetă.
[2] Inscripţia datei şi pe coloana de la sud, din pridvor, cu literă de 10 cm.
[3] Inscripţiile au fost datate corespunzător văleatului, în perioada ce a urmat zidirii lăcaşului.
[4] Inscripţiile sgrafitate în continuare aminteau numele altor membri ai familiei ctitorilor.
* Inscripţiile acum ilizibile ne-au fost semnalate de d-l G. Georgescu, de la Şuici, căruia îi aducem şi pe această cale mulţumiri. Ele au fost detectate cu prilejul unor reparaţii efectuate lăcaşului, cînd au fost din nou acoperite.

688

⟨Cca 1820—1830⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 61/38 cm ; literă de 1,7 cm, cu alb pe fond negru ; la bis. Sf. Nicolae.

. . . [1]iţi ctitori | . . . [1]ea, Toma | . . . [1] Ion, Costandin | . . . [1]iia, Mariia | [5] . . . [1] cu fii lor. | . . . [1] iia, Mariia | . . .[1] Cost . . . | . . . [1] Mihai, Ior-[d] [2]ache | . . . [1] Dumitru, Zmaran[da] [2] | [10] . . . [1] snih . . . | . . . [1] Anca, Şerban | . . . [1] monahiia Serafima, Ma . . . | . . . [1] Anca, Gheorghe | . . . [1] Alexandra [3].

---

[1] Inscripţie deteriorată.
[2] Inscripţie deteriorată; întregirea ne aparţine.
[3] Textul a fost datat după grafie şi numele ctitorilor şi donatorilor de la acest lăcaş.

689

1844 ianuarie 23

Cruce de piatră de 80/30/18/14 cm, aşezată în faţa zidului de incintă a lăcaşului, în partea din stînga intrării, la cavoul lui C. Miculescu ; literă de 4,5 cm, în relief ; la bis. Sf. Nicolae.

Pomen|eşte, D(oa)m(ne) : | Safta, C|ostandi| [5]nŭ, Pa(n)taz(i), | Costa(n)d(i)|nŭ, Ionŭ ;

pe latura din stînga pietrei, cu literă de 3,5 cm, în relief :

Iane, So|fica ; | 1844 | ghenar(ie) | 23.

690

1844 ianuarie 23

Piatră de mormînt de 163/67 cm, fixată în zidul de incintă al lăcaşului, în partea din stînga intrării, la cavoul lui C. Miculescu ; literă de 3 — 3,5 cm, în relief, pictată cu alb ; la bis. Sf. Nicolae.

† De cînd Sanda * a mea mumă | m-au născut, 53 de ani au | trăitŭ Sa(f)ta, fica răpos|atului şătrariu Ene Bră| [5]tiianu, dintr-acest sat, |

Şuici, alŭ meu nume [1]; fos|t-amŭ şi eu într-acestă deş|artă lume. Acuma, mă ducŭ | în pămîntu, de unde am f(o)stŭ | şi sîntŭ. Rogu către toţi, | a lui Adamŭ strănepoţi, s|ă rugaţi pre Dumnezeu | să erte sufletulŭ meu; | şi de mine fiţi ertaţi, cî| ţi pre Dumnezeu rugaţi. | Eu, lîndŭ înŭ căsătorie, de bă|rbatŭ şi de soţie... [2] [Pa] [3]|ntazi Bălanŭ... [2]; [al] [3] | doilea, pălcovnicŭ Costand| inŭ... [2] am[ŭ mur] [3]it|ŭ pă copi... [2] Costandi|nŭ. Şi au murirŭ a[l trei] [3]lea, cluceriu Ionŭ. [Cu cîte t] [3]|rei bărbaţi [am vieţuit] [3] | pre puţinŭ, de care [m-au] [3] tr|asu şi pă mine, unde to|ţi născuţi(i) va merge.

Gheorghe Bibesc(u) | domnŭ Ţă| ri(i). | 1844 ghenar 23 [4].

---

[1] În text „nunume".

[2] Inscripţie deteriorată.

[3] Inscripţie deteriorată; intregirea a fost făcută după transcrierea mai veche a textului, existentă în posesia pr. paroh D. Georgescu, căruia ii aducem şi pe această cale mulţumiri.

[4] Data se repetă în chenarul de pe laturile lespedei, unde este însoţită de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 23).

* Posibil, eroare în loc de Safta (?), care este atestată în actele vremii, ca soţie a lui Ene Brătianu şetrarul.

691 **1848 noiembrie 22**

Piatră de mormînt de 126,5/56 cm, fixată în zidul de incintă al lăcaşului, în partea din stînga intrării, la cavoul lui C. Miculescu; literă de 6 cm, în relief, pictată cu alb; la bis. Sf. Nicolae.

† Suptŭ ace|astă piiatră să | hodinescu o(a)se|le domnealui, | Ioanŭ Brătiia|nu; şî s-au pri|stăvitŭ la a|nu 1848 noevr|ie 22 [1].

BIBLIOGRAFIE. Sp. Cristocea, *Ioniţă Brătianu (1797—1848) şi ctitoria sa de la Şuici, judeţul Argeş*, în „St. com.", Cîmpulung, V (1989), p. 158.

---

[1] În chenarul de pe laturile lespedei a mai fost scris un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 23).

TEIU, com. Galicea

692 **⟨Cca 1785—1790⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereţii de la sud, vest şi nord; literă de 2,5 — 3 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Teofiil[1] monah, | comisar * ;
Clementŭ | monah ;
jupan Ghinea comisar * ;
jupan Drăgoi comi|sar * ;

pe peretele de la vest :

Radu nepotulŭ | ctictorul(ui) (sic) ;
Florea fecioru ctitorulu(i) ;
diiaconu Barbu comi|sar * ;
di(a)conița Anca ; | Ioana [2] ;
Pasca mu|ma ctitorul(ui) ;
Stanca | di(a)conița ;

pe peretele de la nord :

[Ilinca] [3] | cumnata | titorului | . . . [4] ;
Stanca so(a)cra | tito|rului ;
jupîneasa Anca ;
jupan Florea | сын его [5] ;
jupan Ioan ; | Bunia [6] ;
jupan [Petru] [3] | Drăgioiu ;
jupan Prodan [7].

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 79 ; 2 P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului* (în ms), 1940, f. 76

---

[1] Inscripția a fost retușată în forma ,,Theodiil''.
[2] Ioana, copilă, este înfățișată în dreptul diaconesei Anca.
[3] Inscripție deteriorată, ilizibilă ; întregirea după D. N. Ionescu, *loc. cit.*
[4] În continuare, cu prilejul retușării inscripției s-a scris ,,Neaga''.
[5] Fiul lui.
[6] Bunia, copil, este înfățișat în dreptul jupanului Ioan.
[7] Inscripțiile au fost datate pe baza identificării unora dintre ctitori, în documentele vremii. Astfel, într-un act de la 1793 martie 28 se fac referiri la familia lui Barbu diaconul comisarul și anume la fiul său Florea, înfățișat în tabloul votiv, alături de tatăl său (cf. V. A. Urechia, *Documente inedite din domnia lui Alexandru Constantin Moruzi 1793—1796, Memoriu*, p. 6—8). Atestarea la acest lăcaș a zugrafului Rafail diaconul (cf. inscripția de sub nr. **694**), pledează pentru aceeași epocă. O referire la Barbu diaconul, comisaru și la Mihaela Pîrvulescu și A. Ceaușescu, *Fișe din monografia comunei Galicea*, în ,,Studii Vîlcene'', V (1982), p. 241 (din 1783).

* Termenul ,,comisar'', districtual, întîlnit mai ales în timpul administrației austriace în Oltenia (cf. C. Giurescu, *Material pentru istoria Olteniei, supt austriaci*, II, 1726—1732, p. 250, 258 și urm.), a fost utilizat și ca atribut al celor ce au îndeplinit unele funcții în administrația teritorială a eparhiilor Argeșului și Vîlcii.

693 ⟨Cca **1785—1790**⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în naos, pe pereții de la sud, vest și nord ; literă de 3 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor ; la bis. Adormirea Maicii Domnului *.

Enache; | ...[1]

Pe peretele de la vest:

Dumitru | ereu[2];
Pătru ereu.

Pe peretele de la nord:

Ilie[3] Ocerșanu[4]; | ...[5]

---

[1] Inscripția din dreptul copilului reprezentat lîngă Enache nu se mai păstrează.

[2] Amintit împreună cu „Enache diaconul" ș.a. și în „Calendar Argeș", 1900, p. 116.

[3] Inscripțiile au fost datate prin analogie cu acelea de la portretele zugrăvite în pronaosul lăcașului.

[4] Probabil în loc de „ot Cerșani".

[5] Inscripția din dreptul copilului reprezentat lîngă Ilie Ocerșanu nu se mai păstrează.

* La această biserică, în altar, pe glaful ferestrei de la est sînt sgrafitate, cu literă de 0,7 cm, numele „Stancu preotu; | Costache ereu" — acesta din urmă este probabil, același cu prelatul „diacon Costache sin popa Ioan", amintit în M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Catagrafia—Argeș, 1833*, în MO, 1961, p. 408. Pe baza informației din Catagrafia citată, grafitele în cauză ar putea fi datate către mijlocul sec. al XIX-lea.

694 **⟨Cca 1785—1790⟩**

Inscripție în cîmpul inferior al icoanei hramului înfățișată pe fațada de la vest a lăcașului; literă de 1,5 — 2 cm, cu maroniu pe fond alb-verzui; la bis Adormirea Maicii Domnului.

Pisah Raf(ail) i(e)rodeac(on) zu[grav][1];
Pătru; Preda ucen[ici[2]][1].

---

[1] Inscripție deteriorată, ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.

[2] Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anilor în care Rafail ierodiaconul este atestat și la alte monumente unde lucrează în formație și cu Petru ucenicul (să se vadă inscripția de sub nr. 371).

695 **1801**

Icoană reprezentînd pe Sf. Nicolae, ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Preda zugrav; 1801[1].

După : P. Topologeanu, *Biserici de pe valea Topologului, între Ciofrîngeni și Cocoru* (în ms), 1940, f. 77.

---

[1] Menționăm că D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 81, precizează că icoana a fost zugrăvită de Preda zugr., la 7399" și că fusese dăruită de „Samfira" și „Sandu".

696 **1846 martie 25**

Icoană de lemn de 78,5/54 cm, reprezentînd în cîmpul central pe Sf. Gheorghe, încadrat de 12 scene din viața lui, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu gălbui pe fond roșu, în cîmpul inferior al scenei centrale; la bis. Adormirea Maicii Domnului *.

184|6| mart(ie) | 25. | Această [s][1]fînt(ă) ico(a)n(ă) | s-au plăt[i][1]t de robi(i) lu(i) | D(u)mnezeu, Cocea deaco(n) și | de d(umnealui) Tudorache Buca [2] | ⟨cu⟩ [3] soția.

În cîmpul inferior al scenei care-l înfățișează pe Iisus sărutîndu-l pe Sf. Gheorghe:

Popa Nicu|lae zugrav.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.
[2] Probabil, în loc de „Buga". Un înaintaș al său, Grigore C. Buga, este amintit printre ctitorii lăcașului (cf. „Calendar—Argeș", 1900, p. 116).
[3] Omis.
* Tot la acest lăcaș se mai păstrează o icoană reprezentînd Adormirea Maicii Domnului (73,5/56 cm), din pronaos, în dreapta, avînd scris cu literă de 0,6 cm, cu gălbui pe fond roșcat „1846. Ace[astă]... a plătit-o robu l[ui]...". Menționăm că P. Topologeanu, *Bis. pe Valea Topologului*, f. 77, se referă la numele unui „Zugrav, popa Nicolae; 1848", pe o icoană a „Maicii Domnului", nume amintit și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 81.

TITEȘTI, com. Perișani

I 697 **1760 septembrie 1 — 1761 ⟨iunie 5⟩ (7269)**

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 4,5 și 6,5 cm, în relief, într-un cîmp de 59/83 cm, încadrat pe două laturi de motive ornamentale; la bis. Sf. Voievozi.

† Cu vrěria tatălui și cu ⟨a⟩[1] jutoriu Fiiului și cu plini|ria Sf(î)ntului Duh. Urzitu-s-au această sf(î)ntă biserică din te|meliia ei, întru cinstea sf(i)nților și mai marilor Voivozi Mi|hail și Gavriil, dintru osteniala robilor lui Dumnezeu, ero|[5]diiacon Dum(i)tru, Lisafta, Dum(i)necă diacon, Rucsanda, jupanŭ | Iscru, Marga, Deicu, Boba, въ д(ь)ни[2] Io Scarlat Ghica voivod, leat 7269. | Și cine s-ar milostivi a mai ajuta să fie titor ca și cel ce au făcut din temelie. | Erei Martin i Stanca. Pis Preda diacon.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 93, nota 1 ; 2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39 ; 3 Idem, *Călimăneștii*, p. 59–60 ; 4 T. Voinescu, *Ctitorii de vătafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2, p. 303–304, nota 11 ; 5 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 275.

[1] Omis.
[2] În zilele.
[3] Inscripția a fost datată din domnia lui Scarlat Ghica voievod, corespunzătoare văleatului 7269.

I 698 **⟨1768–1769⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la vest și nord ; literă de 5 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor ; la bis. Sf. Voievozi.

j(upanița) Dobra ;
Marthu ;
capitan Necula Grecu ;
ereu diiacon Dumitru ;
diicon(i)ța Safta.

Pe glaful ușii de la intrarea în biserică, în partea din dreapta :

[Dumitru] [1].

Pe peretele de la nord :

[Ana slujnica] [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39 ; 2 Idem, *Călimăneștii*, p. 60 ; 3 T. Voinescu, *Ctitorii de vătafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2, p. 301, fig. 4, p. 303, fig. 6 și p. 306, fig. 10.

[1] Inscripția nu mai este lizibilă ; numele a fost indicat după V. Brătulescu, *loc. cit.*
[2] Numele a fost indicat după V. Brătulescu, *loc. cit.*, peretele fiind acoperit cu o nouă zugrăveală. Textele au fost datate în anii cînd s-a zugrăvit lăcașul.

I 699 **⟨1768–1769⟩**

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 13/15 cm ; literă de 0,7 cm, cu negru pe fond gălbui ; la bis. Sf. Voievozi.

. . . | . . . [1] Maria | . . . [1] Neacșa, Io . . . [1] | Martinŭ . . . [1] | Rada, Vișan . . . [1] | Martinŭ . . . [1] Tudor [2] . . . [1]

În partea din stînga a acestui pomelnic, un alt text* cu literă de 1 — 1,5 cm, scris într-un cîmp de 17/11 cm :

Помени, Г(оспо)ди[3], | Nicolaie d.. [1] | Drăghici, Il ... [1] | Flor ... [1] Ana, Bu ... [1] | [5]Rad [2]... [1]

---

[1] Inscripție deteriorată; ilizibilă.
[2] Inscripțiile au fost datate după grafie în anii cînd s-a zugrăvit lăcașul.
[3] Pomenește, Doamne.
* Pe lîngă aceste texte au mai fost scrise și alte pomelnice, acum ilizibile.

I 700 **⟨1768–1769⟩**

Inscripție în partea superioară a scenei care înfățișează „Cetatea Raiului", în dreapta, pe peretele din stînga intrării în biserică; literă de 2,5 — 5,5 cm, cu alb pe fond albăstrui; la bis. Sf. Voievozi.

Erodiacon Dragomir zug(rav), | Filipŭ [1], Pătru, | Nistor, Avram [2] (?).

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 94; 2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40; 3 Idem, *Călimăneștii*, p. 62.

---

[1] Menționăm că la V. Brătulescu, *loc. cit.*, apare lectura „popi".
[2] Inscripția a fost datată după grafie și numele lui Dragomir ierodiaconul zugrav din Făgețel, în anii în care a fost executată pictura lăcașului.

I 701 **⟨1768–1769⟩**

Inscripție pe peretele din pridvor, în partea din stînga intrării în biserică, unde este înfățișată scena „Cetatea Raiului"; literă de 0,8 cm, cu negru pe fond maroniu, în perimetrul zidului ce înconjoară „Cetatea Raiului"; la bis. Sf. Voievozi.

Ștefanŭ [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 94; 2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40; 3 Idem, *Călimăneștii*, p. 62.

---

[1] Numele este scris sub forma unei criptograme. Inscripția a fost datată după grafie, în anii în care s-a zugrăvit lăcașul.

I 702 **1768 septembrie 1 — 1769 august 31 (7277)**

Inscripție în pronaos, pe peretele de la est, deasupra intrării în naos; literă de 4,5 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Sf. Voievozi.

7277 [1].

Și findŭ zugrafi irodiiacon Rafail monah i diiacon Drăgomir, | o[t] [2] Făge[țel] [2].

BIBLIOGRAFIE. **1** D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 94, nota 1; **2** V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; **3** Idem, *Călimăneștii*, p. 60.

---

[1] Inscripția zugravilor este precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa*, I, nr. **16**).
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

I 703 **⟨Cca 1810–1812⟩**

Icoană de lemn de 81/60 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Înainte Mergătorul, păstrată în altar; literă de 1,3 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei; proveniență necunoscută; la bis. Sf. Voievozi *.

S-au zu...[1] osteniala dumnia...[1] Anastasie văta[f][2] ...iu ..oviu[3] ...[1]

---

[1] Pictura deteriorată; inscripția nu se mai păstrează.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[3] Inscripția a fost datată după grafie și factura artistică a piesei, în vremea în care Anastasie Ceauhrimatista, vătaful, este atestat și la alte monumente (să se vadă inscripțiile de sub nr. **579** și **580**).
* La acest lăcaș se mai păstrează un iconostas de lemn sculptat și pictat, cu inscripția „1833i ulie 24", și o icoană înfățișînd pe Sf. Trei Ierarhi (de 120/93,5 cm), de lîngă catapeteasmă, în partea din stînga, consemnînd data „1837 mai 20", piesă ce provine de la m-rea Stînișoara(?).

II 704 **⟨Cca 1700–1720⟩**

Inscripție * pe o piatră de cca 60/212/60 cm; literă de 5,5 și 9,5 cm, săpată; pe una din fețele pietrei este săpată o cruce; piatra se află în punctul numit „Gruiul Plăcintei", în apropierea satului Titești.

În n(u)m(e)l(e) T(ată)l(ui) i F(iu)l(ui) i С(вѣта)г(о) Д(ꙋ)Х(а)[1].
† Прωстї мѧ Г(о)с(под)и Б(о)же мои; | а[з] м(но)г(о) г(рѣ)ш(ник) р(а)б б(ожїю) дї...ѣ[2]

BIBLIOGRAFIE. **1** D. Bogdan, *O veche inscripție slavă*, în Studii Vîlcene, I (1971), p. 9 (trad. frag. și desen la p. 8); **2** V. D. Velicu, *O inscripție slavo-română tîrzie, datată în... secolul XIII !*, în Contemporanul, nr. din 27 apr. 1973, p. 2 (text și trad.).

---

[1] Sfîntului Duh.
[2] ÷ Iartă-mă Doamne, Dumnezeul meu, eu mult greșitul rob al lui Dumnezeu di... Inscripția a fost datată după grafie, prin analogie cu textele aflate sub nr. **21, 51, 572.708.** Menționăm că V. D. Velicu, *loc. cit.* a propus pentru datarea textului „secolele XVII–XVIII".
* După grafie și formular, textul este apropiat de acelea consemnate în această zonă, de Oprea diaconul, din Titești.

II 705 — 1726 (7234) iulie 30

Cruce de piatră de 167/69/31/24 cm; literă în relief de 5 cm; crucea este așezată pe partea din stînga drumului care duce de la Boișoara la Titești, lîngă gardul gospodăriei lui Nicolae Șerban.

Cu vrea(rea) Tată|lui și cu aju|tor Fiiului au | ridicat această | s(fîn)tă cruce în | zile(le) domn(ului), Ion | Neculae | voivod și cu os|teneal(a) lui | Șărban vătaf, | Neaga, Tudor, | Ana, Martin, | Dumitru,

pe latura din dreapta:

Andreiu, | Flor(ea). Hram | Mihail i | Gavriil. | Erei Du|mitru, | erei Rad(u), | erei Martin; | iul(ie) 30, l(ea)t | 7234.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș* în BCMI, 1934, p. 40; 2 Idem, *Călimăneștii*, p. 62.

II 706 — ⟨Sec. XIX primele decenii⟩

Cruce de piatră de 158/84/39/16,5 cm; literă de 5 cm, săpată; crucea este așezată pe partea din stînga drumului care vine de la Boișoara la Titești, la intrarea în sat, lîngă o fîntînă.

Gheo(r)ghi, Maria. | Ridicatu-s-au | această sfîntă | cruce întru slav|a Cuviosi(i) Paras|chevi(i), prin osirdia | dum(nealui) Petr.. [1] Tudor, | Vasile, Ion ereu *, | Radu, Samfir, Nicolae, | Floria, Mariia, Ilina [2].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40; 2 Idem, *Călimăneștii*, p. 62.

---

[1] Inscripție deteriorată.
[2] Inscripția a fost datată după grafie și numele persoanelor amintite în text.
* Menționăm că un preot Ioan este atestat în 1824 la Titești (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 14).

II 707 — 1832 septembrie 1 — 1833 august 31 (7341)

Cruce de piatră de 131/69/16 cm; literă de 5,5 cm, în relief; crucea este așezată în punctul „Toplița", în partea din stînga drumului care duce de la Titești spre Bratovești.

Întru cinnstea | și slava Prea|cuviosi(i) | Paraschivi(i) s-au | r(i)dicat această | cruce prin os(î)rdiia pop(i) lui Ion Ti(t)e(s)c(u) | și Iana ere(i)ț(a) | și cu fii lor.

Pe latura din dreapta:

Theodosie | erei, Chia|jna ereiț(a); | 7341.

III 708 ⟨Cca 1700–1720⟩

Piatră spartă în două fragmente, de 55/55 cm, literă de 9 cm, săpată; a fost descoperită în punctul numit „Tărure" (un loc între văi); piatra este păstrată la Școala Generală *.

† Radu | i Nastas|siia, Ion, Ion [1], ... | ... [2]lgu ... [2]

Pe o altă piatră, fragment de 46/25 cm, provenind din același loc *, cu literă de 5 și 9 cm, săpată:

Neac... [2] | Ghiță [1] ... [2]

---

[1] Inscripția a fost datată după grafie, prin analogie cu cele aflate sub nr. **21**, **51**, **572**, **704**.
[2] Inscripție deteriorată.
* Informații relative la această inscripție ne-au fost comunicate de prof. Teleabă, căreia îi aducem mulțumiri.

TURNU, m-rea, orașul Călimănești

709 **1676 (7184) iulie 30**

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la intrarea în biserică; literă de 4,5 cm, săpată și pictată cu negru, într-un cîmp de 33,5/97,5 cm; la m-rea Turnu.

† Din mila și darul lui D(u)mn(e)zeu, părintelui și al Fiiului ș(i) al D(u)hului Sfînt. S-au rîdi|cat și s-au înălțat acest sfînt lăcaș întru cinstea și lauda Aducerii în Besěrică ⟨a⟩ [1] | preasf(i)ntei și preabl(ago)s(lo)vitei stăpînei noastre și de D(u)mn(e)zeu Născătoare, Mariia, | cu nevoința și u toată cheltuiala părintelui chir Varlaam mitrop(o)litul Țării Rumâ-| [5] neșt(i), în zilele lui Ion Duca voevod, m(e)s(e)ța iul(ie) 30, v(ă) leat 7184.

BIBLIOGRAFIE. **1** C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 53; **2** V. Drăghiceanu, *Diferite inscripții*, în BCMI, 1912, p. 184; **3** T. Pamfile, *La mînăstirea Turnu*, în MC, III (1915), p. 124; **4** D. Stănoiu, *Turnu*, în BOR, 1922–1923, p. 751; **5** „Anuarul Argeșului", 1929, p. 38, nota 1; **6** V. Drăghiceanu, *Monumentele Olteniei*, II, BCMI, 1933, p. 71–72; **7** V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, ibidem, 1934, p. 41, foto. fig. 3; **8** Ep. Grigorie al Argeșului, *Comorile Argeșului*, p. 75–76; **9** V. Brătulescu, *Călimăneștii*, p. 26 și 29; **10** Gr. Urițescu, *Mînăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 214; **11** Gamaliil Vaida, *Mînăstirea Cozia. Ieri și astăzi*, p. 94; **12** Sabina Gh. O. Popescu, *Monografia comunei Jiblea, județul Argeș, din plasa Oltul* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 475, f. 567; **12** Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 55.

---

[1] Omis.

710 **⟨Cea 1676⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 3,5 — 4 cm, cu alb pe fond albastru închis; inscripțiile au fost rescrise cu prilejul refacerii picturii, probabil în sec. al XVIII-lea și la 1846; la m-rea Turnu.

Chir Varlaam * mitropolit [1].
jupan Iane * lipțcanu [2].

BIBLIOGRAFIE. **1** V. Drăghiceanu, *Diferite inscripții*, în BCMI, 1912, p. 184; **2** T. Pamfile, *La mînăstirea Turnu*, în MC, III (1915), p. 142; **3** D. Stănoiu, *Turnu*, în BOR, 1922—1923, p. 752; **4** V. Drăghiceanu, *Monumentele Olteniei*, II, în BCMI, 1933, p. 72; **5** L. Ene, *Un portret de șevalet din secolul al XVII-lea*, în B, IV (1982), p. 239 și foto. fig. 2.

---

[1] În partea inferioară a acestei inscripții s-a scris ulterior ,,Varlaam mitropolitul".
[2] Inscripția din dreptul portretului său a fost rescrisă, de asemenea, cu literă de 5,5 — 6 cm. Inscripțiile au fost datate. după numele ctitorilor, în vremea în care s-a clădit lăcașul.
* Portretele lor sînt amintite și la V. Brătulescu, *Călimăneștii*, p. 29.

711 **1798 septembrie 1 — 1799 august 31 (7307)**

Piatră funerară, fixată în soclul lăcașului, acoperită cu tencuială; la m-rea Turnu *.

Aici se odihnește robul lui Dumnezeu, Mihail arhimandritul; 7307.

Textul după: Gr. Crițescu, *Mînăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 219.

---

* La acest lăcaș se mai păstrează o piatră de 15/39 cm, încastrată în zidul altarului, în exterior, pe latura de la est, cu inscripția ,,Danil duhoomnicu; | 7343 ⟨1835⟩ avg(ust) 29" (cf. și Gr. Crițescu, *loc. cit.*).

712 **1843 septembrie 3**

Inscripție pe peretele de la est, din interiorul chiliei săpată în stîncă, în partea de nord-est a lăcașului; literă de 5 cm, în relief, într-un cîmp de 66/57 cm; la m-rea Turnu.

† Păharnicu Ioan Budeșteanu, | Nicolae Socolescu, † | pitar Costandin Zălean(u), | pitar Ioan Condescu, | [5] Sandu Piteștean(u), Costaiche Ticvean(u), | Mariia Ticveanca, | sărdariu Ioan Delean(u), | Ioan[a?] Deleanu; | [10] anul 1843 sep(temvrie) 3.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeş*, în BCMI, 1934, p. 43; 2 Idem, *Călimăneştii*, p. 29; 3 Gr. Uriţescu, *Mînăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 207.

713 1835 septembrie 1 – 1836 august 31 (7344)

Cruce de piatră de 160/92/36/26 cm; literă de 6,5 cm. în relief; crucea este aşezată în apropierea m-rii Turnu la răsărit de pîrîul Valea Turnului, lingă vechiu joagăr al lăcaşului.

Într(u) cin(s)tea Maicii Dom(nului) | Ovideniia, în zilele episcop(ului) Ela|rion, cu osteneala | [5] părintelui Dioni|sie mo(na)h, Danil mo(na)h, | Iosif mo(na)h, Dor(o)thei | mo(na)h, M(i)sail mo(na)h, Danil m[o(na)h] [1] ... [2]

Pe latura din dreapta, cu literă de 3,5 – 6,5 cm, săpată:

7344. | Petcu pi(e)|trar, Gheorghe [3].

BIBLIOGRAFIE. Gr. Uriţescu, *Mînăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 206.

---

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripţie deteriorată; ilizibilă.
[3] Pe latura din dreapta pietrei, în partea inferioară a iscăliturii meşterului, se mai distinge văleatul „728⟨.⟩" (= 177⟨1⟩–17⟨81⟩), dată, adăugată, probabil, în amintirea unui fapt petrecut mai înainte.

714 1844

Cruce de piatră de 95/58,5/25/19 cm; literă de 5 cm, în relief; crucea este fixată pe un colţ de stîncă, pe partea din stînga drumului care duce de la linia ferată spre m-rea Turnu.

Pomeneşt(e), | Do(a)mne: Dio|nisi mon(a)h, | Nicolae, | [5] Ioana, Toma, | Nica, Ion; | 1844.

Pe latura din dreapta, cu literă săpată de 2 cm:

Iona (?)

Pe latura din stînga, cu literă de 4,5 cm, săpată:

... [1] io ... | ... [1] io ... [1];
Rafail | mon(a)h.

BIBLIOGRAFIE. Gr. Uriţescu, *Mînăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 207.

---

[1] Inscripţie deteriorată, neinteligibilă.

TUTANA, com. Băiculești

715 **1582 (7091) septembrie 10**

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 2 și 7 cm, în relief, într-un cîmp de 47/172 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana).

† Произволенїем Ѿ(т)ца и съпоспѣшением С(ы)на и съвръшенїем С(вѧ)т(а)го Д(ꙋ)ха, амин. Се аз ꙋбо раб вл(а)д(и)кы моего, Ї(ис)ꙋс(а) Х(рист)а, | Їѡ Михнѣ воевод, б(о)ж(ї)ю м(и)л(о)стию г(о)с(по)д(и)нь всеи Влашкѡи земле, с(ы)нь великомꙋ ї прѣдѡбраго Алеѯандрꙋ воевод, произволих г(о)с(по)дс(т)во ми на сеи дѣло | бл(а)госъздатеи сїю ч(ь)стньи монастир гл(агол)еми Тꙋтана, идеж(е) ест храм пр(ѣ)п(о)д(о)бнаг(о) и Б(о)гоноснаг(о) ѡ(т)ца н(а)шег(о), Аѳанасїе Аѳѡнскы .| И почес(е) ѡт м(е)с(е)ца юлїе ѳ д(ь)ни, въ понед(ел)н(ик) и съвръши с(е) м(е)с(е)ца сеп(темврїе) ї д(ь)ни [1], въ понед(е)лн(и)к, въ лѣт ҂зча и тем(е)лїа зї [2], епакта з [3], | [5] крꙋг сл(о)ницꙋ з [3] <крꙋг>[5] м(е)с(е)ца д [6], зо(ло)тꙋ числꙋ ѕ, [7] ендиктиѡн аї [8]. И аз раб и исправник жꙋпан Михаи бан.

† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh, amin. Iată dar eu, robul stăpînului meu, Iisus Hristos, Io Mihnea voievod, din mila lui Dumnezeu, domn a toată Țara Românească, fiul marelui și preabunului Alexandru voievod am binevoit domnia mea pentru acest lucru, ca să zidesc această cinstită mănăstire numită Tutana, unde este hramul preacuviosului și de Dumnezeu purtătorului, părintelui nostru, Atanasie de la Athos. Și s-a început în luna iulie 9 zile, luni și s-a isprăvit în luna septembrie 10 zile, luni, în anul 7091 și temelia 17, epacta 7 [3], crugul soarelui, 7 [4], ⟨crugul⟩ [5] lunii 4 [6], numărul de aur 6 [7], indictionul 11 [8]. Și eu robul și ispravnicul, jupan Mihai ban *.

BIBLIOGRAFIE. **1** A. I. Odobescu, *Tutana*, în „CT", 1873, p. 181 (trad.); **2** Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 229 (în extras, p. 81). text și trad.); **3** Șt. Andreescu, *Contribuții cu privire la trecutul mînăstirii Tutana*, în MO, XVIII (1966), p. 261 (text și trad.).

---

[1] În orig. „зні" (= zni).

[2] Anului 1582 septembrie îi corespunde temelia 6. Cifra indicată se corelează anului 1583, ca și alte elemente secundare de cronologie, ce apar în continuare în text.

[3] Anului 1582 septembrie îi corespunde epacta 15.

[4] Eroare, în loc de „6".

[5] Omis.

[6] Eroare, în loc de „3".

[7] Eroare, în loc de „7".

[8] Eroare, în loc de „10" (Elementele secundare de cronologie au fost rectificate pe baza listelor publicate în anexa studiului lui I. Ionașcu, în *DIR. Introducere*, I, p. 642).

* Cf. și vol. *Arta creștină în România*. 5, p. 314 (trad. după Șt. Andreescu, *loc. cit.*).

716 **⟨Sec. XVIII prima jumătate⟩**

Grafite pe montantul din stînga al ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 1,2 — 4,5 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana)

Erom(o)nah Ioachimŭ (?).

cu literă de 2 cm :

Ionŭ . . . [1]

cu literă de 2,2 cm :

Stanciul l(o)g(ofăt ?).

pe o cărămidă aparentă de pe peretele naosului, pe latura de la nord, cu literă de 1 — 2,8 cm :

P(î)rvul log(of)ăt ot mitrop(o)lie; 72 [. .] [2]

pe ancadramentul de piatră de la fereastra absidei naosului, din partea de nord-vest, cu literă de 2,5 — 4,5 cm :

Theodosie . . . [3]

pe o cărămidă aparentă din absida naosului, în exterior, pe latura de la nord, cu literă de 1,2 cm :

Vlăculŭ.

pe o cărămidă aparentă de pe peretele pronaosului, pe latura de la sud, cu literă de 1 — 3 cm :

Erom(o)nah e[g(umen)][4] Teofan s . . . [5]

cu literă de 1,2 — 1,5 cm :

Pis, gramatic Stănci[u] [6] . . . [5]

---

[1] Inscripție parțial ilizibilă; se mai disting literele „I . . . i . . che".
[2] Inscripție ilizibilă.
[3] Inscripție deteriorată; primele litere par să fi fost „er . . .".
[4] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[5] Inscripție deteriorată.
[6] Întregirea a fost făcută de noi. Inscripțiile au fost datate după grafie.

717 **1721 septembrie 1 . . . 1732 august 31 (7230 . . . 7240)**

Grafite pe cărămizi aparente din peretele naosului pe latura de la nord; literă de 1 — 2,5 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana).

Vă l(ea)t 7230 [1]. Sinove [2] popa Manea i(e)r(o)m(ona)hŭ (?).

cu literă de 1,5 — 3 cm :

Mihai grămăt[ic] [3]; 7237 [4].

pe peretele pronaosului, cu literă de 0,6 — 2 cm :

Gligorie dascalul; leat 7238 [5].

cu literă de 1 — 2,1 cm :

Eu, Radu Păunu ot Argeș; 7238 [5].

cu literă de 1 — 2,7 cm :

L(ea)t 7239 [6]. | Scris, Trandafirŭ.

cu literă de 2,2 — 3,5 cm :

Въ дьни [7] | pop(a) Stanciu; | l(ea)t 7240 [8].

---

[1] Corespunzător anilor 1721 septembrie 1 — 1722 august 31.
[2] În text „sionive".
[3] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[4] Corespunzător anilor 1728 septembrie 1 — 1729 august 31.
[5] Corespunzător anilor 1729 septembrie 1 — 1730 august 31.
[6] Văleatul este precedat de numele „Ionelŭ" (?). Data corespunde anilor 1730 septembrie 1 — 1731 august 31.
[7] În zilele.
[8] Corespunzător anilor 1731 septembrie 1 — 1732 august 31.

718 **1739 septembrie 1 — 1740 august 31 (7248)**

Grafit pe o cărămidă aparentă de pe peretele naosului, în exterior, pe latura de la nord; literă de 0,5 — 1,5 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana).

Și am scris eu, Stan ot Slobozia | Domnească; l(ea)t 7248.

719 **1771 (7280) septembrie 1 ... 1785**

Grafit pe o cărămidă aparentă de pe peretele naosului, pe latura de la nord; literă de 2 — 3 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana) *.

7280 [1]. | Eu, Rafai[l] [2] monah.

pe o cărămidă aparentă de la absida altarului, în partea de sud-est, cu literă de 1 — 3 cm :

Codean (?) vameșu; 1785 [3].

---

[1] Corespunzător anilor 1771 septembrie 1 — 1772 august 31.
[2] Întregirea a fost făcută de noi.
[3] Cu cifre arabe.
* La acest lăcaș se mai află pe o cărămidă aparentă din absida naosului, pe latura de la nord, grafitul „1840; Șărban".

720

1830 iunie 13

Pisanie pe peretele de la intrarea în biserică, într-un cîmp de 65/99 cm; literă de 4 cm, cu maroniu pe fond gălbui; la bis. Adormirea Maicii Domnului din cartierul *Ciorica*.

† Cu ajutoru [T][1]atălui și cu puterea Fiiului și cu voea | Sf(în)tului [D][1]uh. S-au zidit aciastă sf(i)ntă și du|mnezeias[c][1]ă biserică s-au zidit dinŭ temelie, | de părin[te][1]le Nicolae duhomnicu i de popa Preda | i de po[p][1]a Matei i diiaconu Costantin i diiaconu | Radu i [p][1]opa Costantin i ciauși Nicolae i Dimitrie Topeneanu | i de Ant[on][2] i Preda Manole i de Dimitrie, Nicolae Costant[in][3] | i popa [D][1]imitrie și cu alți frați noriiași, în zili[le][4] | în(ă)lț[a][1]tului domnŭ și înpăratŭ a toată Rusiia, Nicolae Pav | lov[i][1]ci, fiind ipiscopŭ Elarion Argeșău, | la leat 1830 iunie 13.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 517.

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*
[3] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. La V. Brătulescu, *loc. cit.*, apare lectura „Nicolae Costantin popa" (?).
[4] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. La V. Brătulescu, *loc. cit.*, „în zilele preaînălțatului".

721

⟨Cca 1830⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 102/50 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Ciorica* *.

Pomenește D(oa)mne, pre robi(i) tăi | aceștiia, cei ce s-au ostenitŭ | de au făcut aceast(ă) sf(în)t(ă) beserică | și odihnește sufletele lor întru | înpărățiia ta, în veci, amin.

Costandin ereu, Nicolae ereu, Ioan | ereu, Rada er(e)ița, Chera er(e)ița, Radu ereu, | Ioana er(e)ița, Dimitrie, Anastasiia, Ioan, | Nicolae, Dum(i)tra, Radu, Neacșa, Ioanu, | Samfira, A(n)ton, Ana, Ioan, Ilinc(a), | Preda diiacon, Preda d(ia)c(oneasa), Mate(i) d(iacon), Mariia di(a)coneasa [1], Sanda d(iaconeasa), | Ioan d(iacon), Ioana d(iaconeasa), Preda, Ștefana, Toader, | Dobra, Crăciun, Ioanŭ, Mihai, Dum(i)tra, | Florea, Rada, Cost(an)din, Nicolae, | Mariia, Ioanŭ, Mariia, Gheorghie d(iacon), Ioana, | Gheorghie d(iacon), Nedelia, Ioan, Dum(i)tru, | Petru.

Morți : | Dimitrie erei, Ilinca ere(i)ța, Neacșa ere(i)ța, | Ioan diiacon, Dimitrie ereu, Marina ere(i)ț(a), | Radu diiac(on), Ioan ereu, Dum(i)tru di(a)c(on), Floar[ea ?][2] | . . . i m r [3] . . . [4]

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 517.

---

[1] Cuvintele „Mariia di(a)concasa" sînt scrise deasupra rîndului, cu roșu, cu literă de 0,9 cm.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Numele este scris cu roșu.
[3] Inscripția a fost datată după numele ctitorilor și după grafie, în jurul anului în care a fost clădit lăcașul.
[4] Inscripție ilizibilă, acoperită cu tencuială.
* La acest lăcaș se mai păstrează icoanele prăznicare de 26/20 cm, datînd din „1830"

URLUIEȘTI, com. Cepari

722 **1734 (7242) martie 1**

Cruce de piatră de 210/105/44 cm, fixată în peretele altarului, pe latura de la est; literă de 4,5 — 10 cm, în relief; fiind deteriorată, a fost legată cu fier; în trecut se afla pe moșia schitului Găisenilor; la bis. Nașterea Maicii Domnului, Cuvioasa Paraschiva și Sf. Dumitru.

† Cu vrĕria Tatălui și cu | ajutoriul Fiiului și cu | plinirea Sfîntului Duh. Ridica|tu-s-au această sfîntă cruce |[5] întru cinstea Preapodobni | Paraschivii, din [oste][1]|neala rob(u) lui D[umnezeu][2] (?), T[ănase][2] (?), | в(ь) д(ь)н(и)[3] Io Grigore voi[vo]d[1], m(e)s(e)ța | m(a)r(tie) 1 d(ă)ni, l(ea)t 7242. |[10] Dumitru, Sofiica, Șărb ...[4] | ...[5]

BIBLIOGRAFIE. D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 101—102.

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripție deteriorată; întregirea după D. Bălașa, *loc. cit.*
[3] În zilele.
[4] La D. Bălașa, *loc. cit.*, „Barbu, Rada".
[5] Inscripția care urma nu mai este lizibilă.

723 **1745 septembrie 1 — 1746 august 31 (7254)**

Icoană de lemn de 70/53,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhangheli, păstrată în altar; literă de 1,8 — 2 cm, cu negru pe fond gălbui, în cîmpul inferior al obiectului, în stînga; provine de la o veche biserică; la bis. Nașterea Maicii Domnului, Cuvioasa Paraschiva și Sf. Dumitru *.

Grigorie | zugravu; | 7254.

---

* La acest lăcaș se mai păstrează, în pronaos, o icoană de 59/56 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae, cu inscripția „Pătru, Jo|ița", datînd, probabil, din primele decenii ale sec. al XIX-lea.

URSOAIA, com. Cotmeana

724 **1695 (7203) august 28**

Pisanie pe o piatră de 74/125 cm, fixată în pridvor, pe peretele de la est, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 1,5 și 4 — 5 cm, în relief, vopsită cu auriu pe fond gălbui; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Fig. 36 — Pisania bis. *Bascovele*

† Făgăduial(ă) am pus Preacuratei Stăpînii noastre, Maicăi lui H(risto)s Dumnezeulu(i) nostru să-i facem această | sfîntă cas(ă), ca din dar(u)l sfenții sal(e) să ne dea rod din trupul nostru, de care nădějde și rugăciune | nu ne-am scăpat; că, după ce am i(s)prăvit această sfîntă zidire cîștigat-am bucurie de naștere, | pre fie noastră, Marîia, din soțiia mea Mariia. Iară eu ca un nevrědnic ci am fostu, de binele acesta | și nemulțî(mi)tori, rătăcit fi(i)nd întru nenumărate pecate, nu numai bucuriia nașterii mi s-au | luat de-naintea ochilor, ci dup(ă) naștere, întîiu de soția mea moartea m-au lipsit, ap(o)i | de c(o)pilă. De care, laudă și mulțămită cerescului înpărat și preaslăvitei | Maicăi sale i-am dat, nimic zăticnindu-mă din făgăduială ce am pus innainte, ci c(u) multă osirdie | m-am nevoit a o săvîrși, eu robul lui Dumnăz(e)u, Șărban Cantacuzinu vel com(i)su, feciorul | răposatului Drăghici Cant(acuzino) vel spă(tar) și al Păuni(i), care s-au făcut în zilele domnului nostru Costandin Brîncovean(u) | Băs(ă)rab voivod; unde dar, vericine ar adaoge măcarŭ cu o cărămidă sau cu or(i) ce, întru întărirea | mănăstirii, să fie ctitorŭ tocma ca și noi, avî(n)d věcinica pomenire; începîndu-s(ă) la iun(ie) | 17, de să⟨vîrșit⟩ [1] s-au săvîrșit la avgu(st) 28 d(ă)ni, l(ea)t 7203, | fi(in)d ispra(v)nic, Partheni ot Codmeana.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schitul Bascovele*, în AB, VI (1923), p. 67—68; 2 Idem, *Schituri*, p. 8; 3 D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 15—16 (și foto la f. 14 v).

[1] La D. N. Ionescu, *loc. cit.*, „săp(at)".

725 **1843 octombrie 15**

Pisanie pe o piatră de 93/108 cm, fixată în partea superioară a ușii de intrare în biserică; literă de 3 cm, în relief, vopsită cu maroniu pe fond gălbui; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

† Ace(as)tă [s] [1]fîntă b[iserică] [1] ... ve. [2] | surpată fiind din cutremur ș[i] [1] ... r ... a .. [2] | Tatălu(i) și cu ajutoriul Fiiulu(i) și cu ... [2] [Duhu] [1]lui | Sfînt, îndemnatu-m-am eu cela ce sînt de credință [prav] [1]osla |[5] vnică, Șteful Nicolau, di(n) neam grecu și crescut din | mica mea copilărie în mănăstiria Govora, din sud Vîlcea, | și cu soțiia mea Paraschiva, născută în orașu Pitești, | de am rîdicat-o din temelie, tot întru lauda și | cinstea Întrări(i) în biserică a Maicii D(o)mnului, mai adă- | [10] ogînd și Nașterea și al Adormiri(i). Și s-au înfrum(u)|sețat, precum să vede, cu a mea cheltuială și cu o |sîrdiia și osteneala cuvioasi(i) Platonida sta|rița schitului, cu blagosloveniia iubitorului | de D(u)mnezeu, episcopul Argeșului, chiriu, chir Ilarion | [15] și în zilile pr(ea)înnălțatului nostru domnu, Gheorghie Dimitrie Bi|bescu voevod, la anu 1843 octov(rie) 15, unde dar vericine ar adăogi mă|car cu o cărămidă spre a ei întărire, să fie ctitor întocmai ca și noi, avînd veșnica | pomenire.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 13 (fragm.); 2 D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 54—55.

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripție deteriorată, ilizibilă.

726 **⟨Cca 1843⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest, în partea din stînga ușii de intrare în biserică; literă de 6 cm, cu alb pe fond cărămiziu, în dreptul lor; inscripțiile au fost retușate; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Șerban Cantacozino | bi(v) vel comis [1];
Mariia Cantacuzina | soțiia d(umnealui);
Platonida Căzăneasca | starița sf(întului) schit [2].

[1] Ctitorul bisericii clădite la 1695 august 28.
[2] Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anului în care lăcașul a fost refăcut cu sprijinul stariței Platonida Căzănescu.

727 **1774 septembrie 1 — 1775 august 31 (7283)**

Inscripţie pe un fragment de piatră de 36/25 cm, de la un ancadrament, fixat în pavimentul de la intrarea în pridvorul lăcaşului în partea din stînga; literă de 1,6 — 3,5 cm, săpată; provine de la vechea biserică; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Andrei log(ofă)t; | 7283.

BIBLIOGRAFIE. D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 95.

728 **1820**

Cădelniţă ce a existat la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Petrache stolnic; 1820.

După : D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 115.

729 **1830**

Potir de argint aurit ce a existat la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Elisabeta stariţa Bascoveanca; 1830.

După : D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 115.

730 **1814 iunie 26**

Inscripţie pe faţada de la sud a turnului-clopotniţă, deasupra intrării în incinta lăcaşului; literă de cca 12 cm, cu negru pe fond alb; inscripţia a fost retuşată cu prilejul ultimelor lucrări de reparaţii făcute ansamblului clădirilor; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

La l(ea)t 1812 [1] s-au început această po(a)rtă şi [2] s-au isprăvit cu tencuiala la l(ea)t ⟨1⟩814 [3], | iunie 26.

---

[1] Cu cifre arabe, scris „18012".
[2] În text, în urma retuşării inscripţiei, s-a scris „n".
[3] Cu cifre arabe, scris „8014".

VALEA CUCII, com. Cuca

731 **1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314)**

Pisanie pe peretele de birne de la proscomidie, într-un cîmp de 72/65 cm; literă de 2 — 4 cm; săpată; la biserica de lemn, Intrarea în biserică de la „Gruiul Înalt" *.

7314. | Această sfîntă | bisĕrică s-au făcutu în zile|le înălțatului domnŭ, Ionŭ Alic|[5]sandru[1] Ipsila(n)tŭ voiv(od)ŭ, pria⟨i⟩[2]ubitori de | D(u)mnezeu, episcupu nostru, Iosifŭ † Pome|nie, D(oam)n(e) † Ionŭ, Voica, Ene ereu, Florea er(ei)ța, Ionŭ 4[3], | Gregore ereu, Păuna er(e)ița, Radu ereu, Florea ereu, Stan|cea er(e)ița, Neculaie 4[3], Ghereghina (sic) er(e)u, Pătrașcu, Ion[4], Stan|[10]a er(e)ița, Mirea, Anca, Ionŭ[5], Mirea, Elarie, Stana, Necula, I|van 4 [3] † Toderu, Dumiitra, Iene, Mărica, Neguți, | Pătru, Ionŭ, Mărica, Voicu, Sanda, Matei, Stana, | Dumii(t)ru, Costa(n)-din, Mirea, Ene, Gh(e)orghie, | Stoica, Ionŭ, Mărin 2[6], Pătru, Pană, Stanŭ, Petru, | [15] Ion, Stoica, Ionŭ, Udria, Tudoru ereu, Rusanda ere(ița), | Misail (?), Pîrvu, Ionŭ ereu, Ghergh(i)na[7].

---

[1] Eroare, în loc de „Constantin" Ipsilanti voievod aflat în scaunul țării pînă la 12 august 1806.

[2] Omis.

[3] În orig. „д̃" (= 4), adică, numele să fie amintit de patru ori.

[4] În orig. „Ino".

[5] În orig. „Ioonŭ".

[6] În orig. „в̃" (= 2), adică numele să fie amintit de două ori.

[7] În orig. „Grergh(i)na".

* În vechea toponimie „Gruiul", unde a fost ctitor „Ioan Săteanul", la bis. Intrarea în biserică (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 29). La acest lăcaș, în pridvor, în partea din dreapta intrării, este înscrisă cu literă de 3,5 și 5 cm, data „1846 | martie 16", cînd s-au efectuat, probabil, unele lucrări de refacere a lăcașului.

732 **⟨Cca 1805⟩ septembrie 20**

Chivot de lemn de 40/22,5 cm, păstrat în altar; literă de 2 cm, cu negru, pe spatele piesei; inscripția este în bună parte deteriorată; la biserica de lemn Intrarea în biserică de la „Gruiul Înalt".

[Z]u[gra][1]vŭ Calciu Matei; se[ptem][1]vre 20 . . . [2]

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.

[2] Inscripție deteriorată. Textul a fost datat în vremea în care zugravul semnează și alte piese de la acest lăcaș (cf. inscripțiile de sub nr. **733** și **734**).

733 **1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314)**

Inscripție pe ușile împărătești, de la catapeteasmă, literă de 1 cm, cu gălbui pe fond roșu, pe canatul din dreapta al piesei, în cîmpul inferior; la biserica de lemn Intrarea în biserică de la „Gruiul Înalt".

Calciu zu(grav); 7314.

734 **1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314)**

Inscripţie pe peretele de bîrne din altar, în partea inferioară a ferestrei de pe latura de la est; literă de 7 cm, săpată, într-un cîmp de 15/72 cm; la biserica de lemn Intrarea în biserică de la „Gruiul Înalt".

7314 [1] | Eu, Calciu zugravu, sudŭ Vîlcea.

[1] Data „7314", cu literă de 7,5 cm, este săpată şi pe o bîrnă din partea superioară a uşii de intrare în biserică.

735 **1832 (7340) ianuarie (?) 24**

Icoană de lemn de 68/47,5 cm, înfăţişînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, în naos, lîngă catapeteasmă, pe peretele de la nord; literă de 0,6 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; la biserica de lemn Intrarea în biserică de la „Gruiul Înalt" *.

De popa | Dumitru | zugravu; | 7340, 1832, | [ghe][1]narie (?) 24

[1] Inscripţie deteriorată; întregirea ne aparţine.
* La acest lăcaş se mai păstrează o icoană de lemn de 67/47,5 cm, înfăţişînd în cîmpul central pe Iisus, încadrat în şase registre de cei 40 de ucenici, piesă ce are în partea inferioară a scenei centrale inscripţia „D(umitru) z(ugravu)", piesă ce datează, probabil, de pe la mijlocul sec. al XIX-lea.

VALEA DANULUI, com. Valea Danului

736 **1811 octombrie 1**

Pisanie pe o piatră de 90/130 cm, fixată deasupra uşii de intrare în biserică; literă de 5,5 cm, în relief, pictată cu auriu pe fond verzui; la bis. Sf. Nicolae.

† Întru slava a sf(i)ntei ceii de ofiinţă, de viiaţă făcătoarei şi nedespărţitei | Troiţe şi întru cinstea şi lauda acelui întru sf(i)nţi părintelui nostru Nicolae Mira L(i)ch(ii)s(chi). S-au | zidit această sf(î)ntă besĕrică din temelie pentru dragostea şi datoriia cătră | sf(î)ntul acesta ierarh, al smeritului 1⟨-ul⟩ episcop al Argeşului, Iosif, avînd părtaş | [5] la cheltuială pre cuviosul Meletie, iconomul alŭ acești(i) sfi(n)te episcopii, | la toate cîte pînă acum s-au lucrat şi s-au făcut, carele şi ostenitoriu au fost din început pînă s-au săvîrşit. Şi pentru cinstea cătră sf(i)nţii dup(ă) carii îşi au numirile s-au adaos | la icoanele cĕle mari şi chipurile al sf(î)ntului şi dreptului Iosif logodnicul şi al sf(î)n|tului Meletie patriiarh Anteohiei. Şi pentru că mai(n)ainte au fost altă besĕrică prea | [10] mică şi de lemnŭ * unde locul n-au lăsat a să face aceasta de zid, deci săvîrşindu |-să cu toate

Fig. 37 — Pisania bis. Valea Danului. 1811

cîte au trebuit s-au și tîrnosit acum de însuși preaosf(i)nțiia sa, fi(i)|nd anul de la zidirea lumii 7319, iară de la H(risto)s 1811, în lun(a) lui oct(omvrie) 1.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeș*, în ACMI, pe 1915, p. 72; 2 N. Iorga, *Biserica Valea Danului*, în BCMI, X—XVI (1917—1923), p. 194; 3 Grigorie eps. Argeșului, *Comorile Argeșului*, p. 32; 4 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 164—165; 5 I. Popescu, *Valea Danului*, în „Argeșul", 1943, p. 6; 6 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 89; 7 Gr. G. Tocilescu, *ms. rom.* 5 142, de la Bibl. Acad., f. 276.

* Care exista în a doua jumătate a sec. al XVIII-lea (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 2), unde se amintește că a fost clădită de Arsenie, egumenul m-rii Argeșului, atestat documentar în 1778—1779 (datele sînt extrase din listele de egumeni de la schituri și mănăstiri, alcătuite în Sectorul de istorie a evului mediu).

737 ⟨1811⟩

Inscripție pe o piatră de 110/110 cm, fixată pe peretele de la est din pridvor, în partea superioară a pisaniei; literă de 6 cm, în relief, pictată cu auriu pe fond verzui; la bis. Sf. Nicolae.

Aceste porunci să le păzească preoți(i), prin poruncă | arhierească, pînă va sta besărica | aceasta:

1 Pre nimenea să nu îngroape în besărică, nici în tindă, | [5] nici aicea în predvor, nici înnai(n)tea besăricii, spre partea apusului, | nici înprejurul besăricii lîngă zid, ci mormînturile să fie de|părtate de zid de patru paș(i) de om, că pentru aceia s-au fă|cut curtea mare; și adîncimea gropi(i) să fie de 6 palme.

2 La vremea cînd să cunun(ă) oameni(i) să nu îngădue a să | [10] face jocuri în curtea besĕrecii, nici afară înprejurul curţi(i), | nici să să facă mîncări sau băuturi.

3 Judecăţile cu pricini | de stricăciunea holdelor i fînaţilor, din care să întîmplă înjură |turi şi bătăi, nici de cum să nu să priimească a să urma [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeş*, în ACMI, pe 1915, p. 68; 2 N. Iorga, *Biserica Valea Danului*, în BCMI, X—XVI (1917—1923), p. 194; 3 I. Popescu, *Valea Danului*, în „Argeşul", 1943, p. 6; 4 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 88; 5 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142 de la Bibl. Acad., f. 275.

[1] Inscripţia a fost datată după grafie, în anul cînd a fost clădit lăcaşul.

738 **⟨1811⟩**

Cărămidă de 60/25 cm, fixată în peretele altarului, în exterior, în partea superioară a ferestrei proscomidiei, de pe latura de la nord; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae.

Zidari : | Dragomir, | Stancu, | Mateiu, | [5] Radu | i Mihai [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeş*, în ACMI, pe 1915, p. 72; 2 I. Popescu, *Valea Danului*, în „Argeşul", 1943, p. 6; 3 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 89.

[1] Inscripţia a fost datată după grafie, în anul în care a fost clădit lăcaşul.

739 **1810**

Chivot de argint de 19,5/11 cm, păstrat în altar; literă de 0,7 cm, săpată pe partea din spate a obiectului; la bis. Sf. Nicolae.

Meletie ier(o)diia(con), | iconom s(fintei) episcop(ii) | Argeşi.

Pe marginea capacului, cu literă de 0,5 cm, săpată:

1810 [1].

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeş*, în ACMI, pe 1915, p. 72—73; 2 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 89.

[1] Data este precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa* I, nr. 9).

740 **⟨1812⟩ (?)**

Inscripţie pe partea din spate a uneia din icoanele praznicare, provenind de la vechea catapeteasmă a m-rii Argeşului *, păstrată apoi la bis. Sf. Nicolae.

De Mathei [1].

După : V. Brătulescu, *Biserica din Valea Danului, Curtea de Argeş*, în MO, XII (1960), p. 92.
Să se vadă şi : Idem, *Inscripţii*, ibidem, 1962, p. 699.

---

[1] Sau „De Matei". Inscripţia a fost datată de noi, cu probabilitate în anul amintit pe catapeteasma m-rii Argeşului (cf. textul de sub nr. 252), vreme în care Matei zugravul este atestat şi la alte monumente.

* Cf. V. Brătulescu, *loc. cit.* De curînd, vechea catapeteasmă (tîmplă) a fost readusă în Colecţiile obiectelor de artă, din Mînăstirea Argeşului (cf. *Mînăstirea Curtea de Argeş*, p. 18).

741 **1797**

Steag bisericesc zugrăvit pe pînză de 85/84 cm, înfăţişînd pe una din feţe Botezul Domnului, iar pe cealaltă pe Sf. Mihail şi Gavriil; literă de 0,4 — 0,7 cm şi 1 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei; în încăperea-muzeu amenajată în clopotniţa lăcaşului.

S-au făcut cu chieltuiala sfinţii sale părintelui | arhiidiiacon chir Silvestru şi l-au | dăruit la sf(î)nta bisĕrică Valea | Danului. | 5
Şi s-au zugrăvit de Mincul, ucenicul dascălului Ioan ; | 1797 [1].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 91.

---

[1] Cu cifre arabe. Amintim că anul „1797" este săpat şi pe broasca de metal de la vechea uşă de lemn a lăcaşului, păstrată într-o magazie din incinta bisericii, pe latura de la nord (cf. şi V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeş*, în ACMI, pe 1915, p. 73 ; să se vadă şi V. Brătulescu, *art. cit.*, p. 93).

742 **⟨Sec. XIX către mijloc⟩**

Icoană de lemn de 45/36 cm, înfăţişînd pe una din feţe pe Maica Domnului şi Sf. Ioan, iar pe cealaltă pe Sf. Meletie şi Sf. Nicolae ; literă de 0,6 cm, cu negru maroniu pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului ; provine de la bis. Sf. Nicolae ; în încăperea-muzeu amenajată în clopotniţa lăcaşului.

Ghermano ierodiiaco(on) zog(raf) [1].

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 93.

---

[1] Inscripţia a fost datată după factura artistică a piesei (să se vadă în acest sens şi V. Brătulescu, *loc. cit.*).

743 **1814**

Clopot ce a existat în trecut la bis. Sf. Nicolae.

Acest clopot s-au făcut cu cheltuiala ctitorilor acestei sfinte bisearici de la Valea Danului, chyr Iosif episcop Argeşului, de Meletie iconom, smeritul; 1814.

лфме [1] (sic) Gheorghie.

Textul după : V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeş,* în ACMI, pe 1915, p. 72.
Să se vadă şi : 1 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului,* în MO, 1960, p. 89; 2 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 275.

---

[1] Semnele chirilice corespund literelor ,,l f m e", pe care V. Brătulescu *loc. cit.*, le-a integrat numelor ctitorilor ,,Me(letie)" şi ,,I(osi)f". Menţionăm că Em. Vîrtosu, *Din criptografia românească,* în ST, XVIII (1966), nr. 5—6, p. 312, a apreciat că ele întregesc data ,,1814, | 30 f⟨ebruarie⟩", ultimele două litere amintind însă numele lui ,,M⟨eletie⟩ E⟨conomul⟩". Lectura lui Em. Vîrtosu a fost contestată de V. Brătulescu, în GB, XXVI (1967), nr. 1—2, p. 183—184.

VALEA FAURULUI, com. Muşăteşti

744 **1797**

Clopot de 32 cm înălţime şi 34 cm diametru, suspendat în turla lăcaşului; literă de 1,5 cm, săpată în cîmpul superior al piesei; la bis. Sf. Voievozi.

1797 [1]. Aceăst clopot s-au făcut cu toată chăltuala satului Vale(a) Faurului, titori, jupînul Pătru Muşat [2], David Dorin [3].

---

[1] Cu cifre arabe.
[2] În orig. ,,Muaşt". În Catagrafia de la 1824 este amintit drept ctitor ,,Pătru Muşătescu" (cf. I. Ionaşcu, *Catagrafia—Argeş,* p. 9).
[3] În cîmpul piesei mai este scris ,,Hramul Sf(i)ntului Arhanghil", iar în dreptul chipurilor arhanghelilor înfăţişate pe obiect se repetă inscripţiile ,,Sf(întul) | Gavril" şi ,,Sf(întul) |Mihail".

745 **1838 decembrie 4**

Icoană de lemn de 96,5/65,5 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae, păstrată în altar; literă de 0,3 — 1 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga; la bis. Sf. Voievozi.

Prin evlavia şi cheltuiala | robu(lu)i lui Dumnezeu, Racoviceanŭ | Apostol; | 1838 de(cemvrie) 4.

În cîmpul inferior, în dreapta:

Ghermano ierom(onah) * zograf.

---

* Numele zugravului şi pe icoana de lemn de 96/65 cm, reprezentînd pe Sf. Ioan, păstrată în altar; inscripţia cu literă de 0,5 cm, cu alb pe fond verzui-albăstrui, în cîmpul piesei.

746 **1840 februarie 5**

Icoană prăznicară de lemn, de 35,5/30 cm, reprezentînd pe Sf. Apostoli, la catapeteasmă; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond cărămiziu, în partea inferioară a piesei; la bis. Sf. Voievozi.

Prin osîrdiia și cheltuia | la robului lui | D(u)mnezeu, Ioan; 1840 fevru(arie) 5. Ștefan [1] zogr(av).

[1] Numele său este amintit și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 89.

VALEA IAȘULUI, com. Valea Iașului

747 **⟨Sec. XIX început⟩**

Icoană de lemn de 86,5/57 cm, înfățișînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil; literă de 0,5 — 2 cm, cu negru pe fond gălbui maroniu, în cîmpul inferior, pe rama obiectului; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Помени, Г(оспо)[ди] [1], Ion, Stanca, [I] [2]ordanŭ [3].

[1] Pomenește, Doamne; întregirea ne aparține.
[2] Literă ilizibilă; întregirea ne aparține.
[3] Inscripția a fost datată după grafie. Să se vadă pentru atestarea vechiului lăcaș de unde provine piesa în cauză, și N. Stoicescu, *Bibliografia*, II, p. 697.

748 **1801 (7309) august 30**

Cruce de lemn de 31/21,5 cm, păstrată în altar; literă de 0,8 cm, săpată pe una din fețele piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Matei, | Stanca, | Aliexan|ndru.

Pe suportul obiectului, cu literă de 1,4 cm, în relief:

Mușat | diiacon.

Pe una din laturi, cu literă de 0,6 — 1,2 cm, săpată:

7309 | av(gust) 30.

VALEA SCHEIULUI, com. Dănicei

I 749 **1766 septembrie 1 — 1767 august 31 (7275)**

Inscripție pe peretele de bîrne din pridvor, pe latura de la est, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 3,5 — 5,5 cm, săpată; la biserica de lemn.

7275.

II 750 **1814 septembrie 1 — 1815 august 31 (7323)**

Uşi împărăteşti de lemn ; literă de 0,8 şi 2,5 cm, săpată pe partea din spate a canatului din dreapta al piesei ; provin de la biserica de lemn ; la bis. Intrarea în biserică.

7323. Calciu zu(grav).

VĂLENI, m-rea, com. Sălătrucu

751 **1829 (7337) iulie 10**

Pisanie ce a existat în trecut la bis. Sf. Treime a m-rii Văleni.

Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvîrşirea Sf(întului) Duh, întru slava şi cinstea Sf(intei) Troiţe, al căreia şi hramul se pomeneşte. S-a zidit această sfîntă biserică din temelie, de robul lui Dumnezeu, Zosim schimonahul, cu ajutorul celor mai osîrdnici şi fericiţi ctitori ; s-a săvîrşit mică. Iar, în anul 1810 s-a lungit tinda şi amvonul, de sf(inţia) sa părintele Dorotei arhimandritul sf(intei) Episcopii Argeşu, fiind purtătoriu de grija sf(întului) schit, prin ajutorul multora ; însă nezugrăvită. Iar, la leatul 1826, prin osîrdia maicei stariţii, Platonida shimonahia, şi prin ajutorul multora osîrduitori şi fericiţi ctitori s-au început a le zugrăvi ; iar, la leatul 1829 s-a săvîrşit, după cum se veade, fiind purtător de grija sf(întului) schit, sf(inţiia) sa Vlasie protosin(ghelul) sf(intei) episcopii Argeşu, în zilele marelui împărat a toată Rusia, Nicolae Pavlovici. De la Adam, 7337 iulie 10. Ştefan zugravu.

Textul după : Em. Nedelescu, *Pomelnicul sfintei mînăstiri Văleni—Argeş,* în MO, IX (1957), p. 834, nota 19.

Să se vadă şi : Gr. Uriţescu, *Mînăstirea Văleni—Argeş,* în GB, XXVIII (1969), p. 885.

752 **1824 decembrie (?) 12**

Candelabru de alamă de 40 cm înălţime, suspendat în pronaos ; literă de 0,4 — 0,9 cm, gravată în cîmpul superior al piesei ; la m-rea Văleni *.

Ma(i)ca Sultana, de la mănăstirea Văleniloru, s-au rugatu de lucru ⟨de⟩ [1] popa o(t) Văleni i de Savu [2] Dărădălanu o(t) Sălit(r)u(cu), ⟨de⟩ [1] s-au milostăvi(t) | la Sfinta Troiţă să lĕ ⟨dea⟩ [1] ajut(o)r ; 1824 dec(embrie ?) 12. M... [3]

În partea superioară a obiectului, pe scutul din cîmpul acvilei bicefale, cu literă de 0,5 — 0,6 cm, gravată:

Traugott | Leutschaft | . . . [4]

În scutul înscris în partea opusă a unui ornament:

În | Herman(n) | stadt [5]; | 1824.

---

[1] Omis.
[2] Numele său este amintit şi la Em. Nedelescu, *Pomelnicul sfintei mînăstiri Văleni—Argeş*, în MO, IX (1957), p. 839.
[3] Inscripţie neinteligibilă. Textul a fost scris de un meşter care, probabil, nu cunoştea bine l. română şi nici alfabetul chirilic.
[4] Inscripţie neinteligibilă.
[5] În Sibiu.
* În pronaosul lăcaşului, în partea din dreapta, se mai păstrează o icoană de 82,5/60,5 cm, înfăţişînd pe Iisus, cu inscripţia „1837. . . | . . .".

753 **1801**

Clopot de 44 cm înălţime şi 45 cm diametru, suspendat în clopotniţa de pe latura de la vest a incintei; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a piesei; la m-rea Văleni.

Acest clopot s-au prefăcut de Dumitru Tălmeşanu | şi de Simion Poplesşan, în pomenire la Văleni; 1801.

VĂRZARU, com. Merişani

754 **1809 iunie 20**

Pisanie în pronaos pe peretele de la vest; literă de 3,5 cm, cu negru pe fond gălbui, într-un cîmp de 60/142 cm; la bis. Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva.

† Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiiului şi cu să|vîrşiria Sfîntului Duh, amin. Ziditu-s-au această sf(întă) beserică dinŭ | temelie, unde să prăznueşte hram(ul) S(fîntului) Nicolae şi a Cuvioasei Paras|chievi, de dum(nea)lui Radu vel armaş. Şi acum s-a înfrum(u)seţat cu zugrăveal(ă), după | [5] cum să vede, prin osteniala dum(nea)lui pan Gheorghie vel clucer, ca să-i fie spre | pomenire veşnică, la tot niamu dum(nea)lui, în zilele preaînălţatului înpă|rat, Alecxandru Pavlovici a to(a)t(ă) Rusiia şi în zilele priasfinţi(i) sale părintelui chiriu, chir, | Iosif episcop Argeşu(lui), la leat 1809 iunie 20.

BIBLIOGRAFIE. *Borleşti—Argeş*, p. 8.

755 ⟨Cca 1809⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie ; literă de 2 — 3 cm, cu negru pe fond alb cenuşiu, într-un cîmp de 66/85 cm ; la bis. Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva.

Pome(l)nicul ctitori|lor. | Pomeneşte, D(oa)mne, pre robi(i) tăi aceştiia, | Radu bi(v) vel armaşi, Ioana ; acesta au fă | 5cut beserica. Gheorghie bi(v) vel cluceru, Ilinca, | Radu, Zoiţa ; aceştiia au zugrăvit be(se)rica | şi alte lucruri au făcut. Sandu, Costan|din, Despina, Mariia, | Neculae [1] ; | şi aceştiia cu ce|au putut au ajutorat. Gheorghie, Anastasiia, Mariia. | 10 Mă rog preoţiloru care veţ(i) sluji aici întru aceas(tă) be|serică să nu treceţi cu vedēria, ci să pome|niţi aceste nume şi D(u)mnezeu să vă po|menească pre voi întru înpărăţiia sa [2].

BIBLIOGRAFIE. *Borleşti—Argeş*, p. 9.

[1] Nume scris deasupra rîndului.
[2] Inscripţia a fost datată în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcaşul. Textul a fost retuşat, probabil cu ocazia lucrărilor efectuate în 1873.

756 ⟨Cca 1809⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereţii de la sud, vest şi nord ; literă de 5 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor ; la bis. Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva.

Pan Rădu*c*anu sin [1] ;
паница его [2], Zoica ;

pe peretele de la vest :

paniţa Mariia ; | cocona Zoiţa [3] ; |
pan Gheorghie Vărzar(u) biv vel clucer | za ariie ;
паница его [2], Ilenca Vărz(ăreasa) ;
pan Costandin Vărzar(u) ;

pe peretele de la nord :

паница его [2], Dospina ; | cocona Mariia [4] ;
pan Radu biv vel armaş ;
паница его [2], Ioana [5].

[1] Portretele de pe laturile de la est şi sud, care-l preced pe acesta, au fost, probabil, adăugate la 1873.
[2] Paniţa lui (jupaniţa lui).
[3] Zoiţa copilă este reprezentată în dreptul paniţei Maria.
[4] Maria copilă este reprezentată în dreptul paniţei Despina.
[5] Inscripţiile au fost datate în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcaşul.

757 ⟨Cca 1810—1830⟩

Icoană de lemn de 84/59 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului şi Sf. Ioan, în pronaos, în partea din dreapta intrării în naos ; literă de 0,6 cm, cu negru

pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva *.

S-au jugrăvit | de robulŭ lui | Dumnezău, Pandeleimon zu|gravu ; 1. . . [1]

[1] Inscripţie ilizibilă; a fost datată după grafie, factura artistică a obiectului și numele meșterului.

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană de 83/60 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, din pronaos, în partea din stînga, cu inscripția „Această sfîntă ico(a)nă | s-au zugrăvitŭ dă | . . . i . . . onu zugr(avu)", datorată tot lui Pandeleimon zugravul.

758

⟨Cca 1810–1830⟩

Icoană de lemn de 52,5/40,5 cm, reprezentînd pe Cuvioasa Paraschiva, lîngă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond gălbui, în cîmpul inferior al obiectului; la bis Sf Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Pandeleimon jugrav [1].

[1] Inscripţia a fost datată după grafie, factura artistică a obiectului și numele meșterului.

VĂTĂȘEȘTI, com. Golești

759

1805 (7313) august 19

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 4 cm, cu negru și inițiale cu roșu pe fond gălbui, într-un cîmp de 83/91 cm; la bis. Bun Vestire *.

Întru slava lui D(u)mnezeu celui în sf(î)nt|a Troiță lăudat și cu rugăciunea născă|to(a)rii de D(u)mnezeu și cu blagosloveniia pă|rintelui episcopu chiriu, chiru Iosif, | [5] în zilele prealuminatului dom(n), Io Al|ixandru Costantin Moruzi [1] vo(e)v(o)d s-au zidit această | sf(î)ntă și d(u)mnezeiască biserică unde să p|răznuește hramu Bunei Vestiri și | Sf(î)ntul Ioanŭ Botezătoriu, din temeli|[10]e, cu toate cele ce să văd înlăuntru, de ro|bi(i) lui D(u)mn(e)zeu, Costandin ereu [2], Iftenie [3], | la leat 7313, avgu(s)t 19.

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu, *Biserica din Vătășești*, în PO, XV (1934), p. 274–275.

[1] Voievodul a domnit în anii 1799–1801. La data la care a fost scrisă pisania, scaunul țării era ocupat de Constantin Ipsilanti (1802–1806).

[2] Atestat și în Catagrafia de la 1808 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia–Argeș*, p. 20, indicativul „Țănculeștii (Vătășești)").

[3] Menționăm că în Catagrafia de la 1808 mai figurează la acest lăcaș și doi diaconi cu numele „Evtimie" (I. Ionașcu, *loc. cit.*).

* La această biserică se mai păstrează un clopot de 44 cm înălțime și 44 cm diametru, cu inscripția „1814. Aces(t) clo(pot) s-au făcut de dum(nealor)" (cf. și D. V. Georgescu, *loc. cit.*).

760 **⟨Cea 1803–1805⟩**

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la vest și nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor; la bis. Buna Vestire.

Costandina prezvit(e)r(a) | . . . [1];
Costandin ereu [2]
Iftenie [3] | Ioanŭ [4];
Stana.

Pe peretele de la nord:

Ioanŭ Catan(a);
Sanda [5].

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu, *Biserica din Vătășești*, în PO, XV (1934), p. 277.

---

[1] Inscripția din dreptul copilei reprezentate lîngă Costandina prezvitera, nu se mai păstrează.

[2] În Catagrafia de la 1833 este amintit ca preot la acest lăcaș Costantin sin Costandin (cf. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Catagrafia—Argeș*, 1833, în MO, 1961, p. 412).

[3] La D. V. Georgescu, *loc. cit.*, apare lectura „duhovnicul Iftenie". Eftimie diaconul este amintit drept ctitor al bisericii și în „Calendar" — Argeș, 1900, p. 117. În *Catagrafia* citată este atestat ca diacon la acest lăcaș Eftenie Radu Buriaș (*Catagrafia—Argeș*, 1833, *loc. cit.*).

[4] Ioan copil este înfățișat în dreptul lui Iftenie. În *Catagrafia* citată de la 1833 este amintit ca diacon la biserica din Vătășești și Ion sin diaconul Eftenie (*ibidem*).

[5] Inscripțiile au fost datate după grafie, în perioada în care a fost clădit și zugrăvit lăcașul. Menționăm că, în naos, pe peretele de la vest, deasupra intrării din pronaos, se mai află o inscripție, cu literă de 3 cm, cu negru pe fond gălbui într-un cîmp de 23/65 cm, amintind data zugrăvirii „1803 | septe(m)vre", precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa*, I, nr. 16).

761 **1804**

Inscripție ce era scrisă în trecut în cîmpul icoanei hramului Buna Vestire, zugrăvită pe peretele de la vest al bisericii din Vătășești.

1804. De Ioan zograf.

După: D. V. Georgescu, *Biserica din Vătășești*, în PO, XV (1934), p. 274.

VÎLSĂNEȘTI, com. Mușătești

762 **1840**

Pisanie ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului și Sf. Nicolae *.

Această sfîntă și dumnezeiască biserică, unde se prăznuește și se cinstește Adormirea Maicii Domnului și Sf⟨întul⟩ ierarh Nicolae, care biserică s-a zidit și s-a ridicat din temelie cu toată stăruința și cheltuiala robilor lui Dumnezeu, de jupîn Petre Nan și sfinția sa popa Drăgoi și de postelnicul Florea și de logofătul Daniil Canta^r^olo și cu îndemnarea și cu ajutorul tuturor locuitorilor din acest sat, ca să le fie spre pomenire veșnică la tot neamul; în zilele prea înălțatului și luminatului domn, Alex⟨andru⟩ Dim⟨itrie⟩ Ghica v⟨oe⟩v⟨od⟩, cu blagoslovenia preasf⟨inției⟩ sale părintelui Ilarion episcopul Argeșului. Ani de la H⟨risto⟩s, 1840.

---

1. Prăznuește] prăsnuește F[1]; se] *om.* F; 2. ierarh] erarch F; 3. stăruința] nevoința F; 4. Dumnezeu] D-zeu F; de] *om.* F; jupân] jupan F; sfinția] sf. F; 5. de logofătul] d-nealui F; Cantarolo] Cantarol F; 5–6. cu ajutorul] ajutorul F; 7–8. Alex⟨andru⟩ Dim⟨itrie⟩] Alexandru D. F; 8. cu] și cu F; preasf⟨inției⟩] presf. F; 9. Ani ... 1840] la 1840 F.

Textul după : D. N. Ionescu, *Schituri și biserici de sat,* p. 87.
Să se vadă și : G. Florescu, *Inscripții,* în „Miron Costin", II (1914), nr. 2 p. 31.

[1] Sigla F reprezintă nota lui G. Florescu, *loc. cit.*
* La acest lăcaș se mai păstrează în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare data „1838".

763 **182⟨6 ?⟩**

Cruce funerară de piatră de 76/25/13/8,5 cm; literă de 4,2 cm, în relief; a fost descoperită în vechiul cimitir și se păstrează pe latura de la nord a bis. Adormirea Maicii Domnului și Sf. Nicolae.

Pome(ne)|ște, D(oa)mn(e), | Sandu | diiacon.

Pe latura din stînga crucii:

18|2[6 ?][1].

[1] Cifra unităților este parțial deteriorată; ar putea fi „0" sau „6". La întregirea datei am adoptat cifra „6", deoarece în *Catagrafia—Argeș* (ed. I. Ionașcu), p. 8, diaconul Sandu este atestat la această biserică.

VULPEȘTI, com. Buzoești

764 **17[illegible]2**

Clopot de 43 cm înălțime și 41 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului, din partea de nord-vest-

literă de 1,5 cm, săpată în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Acestŭ clopotŭ l-au cumăpăratŭ Frata diaconŭ, la mănăstire înŭ Vulăpeşti [1]; 1782 [2].

[1] În orig. „Vulăneşti".
[2] Cu cifre arabe.

765 ⟨1814⟩

Icoană de lemn cu bordura sculptată, de 80/57 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, păstrată în pronaos; literă de 0,4 — 1 cm, cu alb pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga, provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Nicolae | zugraf [1].

[1] Inscripţia a fost datată după grafic şi factură artistică, prin analogie cu icoana de lemn cu bordura sculptată, de 73/52 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului şi Sf. Ioan, care conservă data „1814", precum şi un text liturgic (cf. *Anexa* I, nr. 21).

766 184⟨8 ?⟩

Cruce funerară de piatră de 110/38/20/13 cm, în incinta lăcaşului, pe latura de la sud, în dreptul naosului; literă de 3 — 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

184[8 ?] [1]. | Pomeneşt(e), | D(oa)mne, pre ro|bi(i) tăi r(ă)p(osaţi): | [5] Radu, Du|mitru, | Elena, I|oana, Mi|hai, Mariia, | [10] Ioan, E|caterina.

[1] Ultima cifră a datei, incertă; inscripţie foarte greu lizibilă. Ar putea fi şi „6" (?).

ZĂRNEŞTI, com. Mălureni

I 767 1718 septembrie 1 — 1719 ⟨februarie 23⟩ (7227)

Cruce de piatră spartă în două fragmente, de 131/40/19/12,5 cm, păstrată în pridvorul lăcaşului; literă de 4 cm, în relief; provine de pe locul fostei biserici de lemn; la bis. Naşterea Maicii Domnului şi Sf. Nicolae.

Ridicatu|s-au ace(a)stă sf(î)ntă cruce | întru [sl]a[va] [1] | [5] şi ci(n)stia | Preapodo(bnei) | Paraschiv|a, în zele(le) lu | [Ion] [1] vodă. Dra|[10]gomiru, M|ariia, Sta(n)|ca, Barbu, V|oica, Maria; | leat 7227.

pe latura din dreapta crucii:

. . . [2] ta . . . | ri . . . [2] Ch |ivul,

pe muchia brațului transversal:

. . . [2] [S] [1] |ta(n)ca, | Ca . . . [2] l |ete . . . | . . . [2]

pe latura din dreapta:

Stoian |a, Neac |șa, Pău . . . [2] | oica, S |tanicea. | Și s-au | ostenitŭ | robi(i) lui | Dumn |ezeu, S |tan și . . | . . [2] rasŭ . . . | . . . po . a | . . . | . . . [2].

pe latura din stînga:

. . . [3] na, Radu, | Cost . . . | . [2] rașov, Mariia;
Neacșu [4] (?), | Pîrva | . . . pr . . | . . . | . . . t . [2] | Stana, So(a)re (?) |Drăgu |șîn, Pîr | vu, Sta |te, Voic |a, Ion, V |laicu, | Stana, | Iona [5].

---

[1] Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
[2] Inscripție deteriorată, ilizibilă.
[3] Inscripția continuă de pe latura din dreapta crucii.
[4] În orig. pare să fie scris ,,Ivcșu'' (?).
[5] Inscripția a fost datată corespunzător domniei lui Ioan Mavrocordat voievod.

II 768 — 1718 septembrie 1 — 1719 ⟨februarie 23⟩ (7227)

Cruce de piatră de 160/66/29/18,5 cm; literă de 4,5 cm în relief; este așezată pe partea din dreapta șoselе ce duce către Bohari, la cca 250 m de la magazinu satului.

† Ridicatu-s-au [1] această | sf(în)tă cruce într |u slava și ci(n)st |ia Sf(î)ntului N | icolae, în zil |ele lu Ion voe(vo) |do; și s-au os |tenitŭ ro |bu l(u)i Dumne | zeu, Tudorŭ, S |afta [2], Rada, Ian |e, Stan (?), Ceauapi [3] Stana, Vladu,

pe latura din stînga:

Neacși, | Tudori, Za |haric (?).
Ionŭ, Ars |ene, Gherghe |na, Tatul, | St(a)na, St(o) | ica (?), Badea, | Mitrea, | Stana, M |ateĭu, I |onŭ, Voi | cu, Stan | Mușa, Ana, | Mateiu.

pe latura din dreapta:

Stanca, | Stanŭ, | Ilie, N |eacșa, M | ihalcea, | Ionŭ; Do |brotă me |șt(e)ru, Drag |otă, Pre | da, Neacș |a; leat 7227 [4].

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 874.

---

[1] În orig. ,,Irdicatu-s-au''.
[2] În orig. ,,S |athta''.
[3] La I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, lectura numelor de pe rîndurile 11—12 este ,,. . . Țara, Da(mi)anos, Stan, Țalapia . . .''.
[4] Inscripția a fost datată corespunzător domniei lui Ioan Mavrocordat voievod.

LISTA INSCRIPȚIILOR CU DATE SUMARE*

ALUNIȘU, com. Băiculești. Bis. Sf. Paraschiva.
1 „1800". Data, pe o icoană de lemn de 64,5/53 cm, înfățișînd pe Sf. Nicolae, piesă ce provine de la vechiul lăcaș de lemn.
BĂRBĂLANI, com. Cuca. Biserica de lemn, Adormirea Maicii Domnului.
2 „7327" ⟨1818—1819⟩. Văleatul, pe o cruce de lemn sculptat, de 34/16,5 cm.
BURDEȘTI, com. Suseni. Bis. Duminica Tuturor Sfinților.
3 „1819" (?). Data, pe o cruce de lemn-pistornic, de 21/5,5 cm.
4 „1843". Data, pe o cruce de lemn de 19/7,5 cm.
CĂRPENIȘ, com. Cepari. Bis. Sf. Nicolae.
5 „1832". Data, însoțită de inscripția „S-au pl[ătit...] de ...", pe o icoană de lemn de 63/42,5 cm, înfățișînd pe Sf. Ioan Botezătorul, ce provine de la un alt lăcaș.
PĂDUROIU DIN VALE, com. Poiana Lacului. Bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.
6 „1813". Data, pe un clopot de 33 cm înălțime și 37 cm diametru.
SCHITU DUCULEȘTI, com. Ciofrîngeni. Bis. Sf. Voievozi și Buna Vestire.
7 „7290" ⟨1781—1782⟩. Văleatul, pe o cruce de lemn de 29,5/17 cm.
SLĂTIOARELE, com. Băbana. Bis. Cuvioasa Paraschiva și Adormirea Maicii Domnului.
8 „1832". Data, pe un clopot de 44,5 cm înălțime și 45,5 cm diametru.
SPIRIDONI, com. Cotmeana. Bis. Sf. Nicolae.
9 „1814". Data, pe un clopot de 41 cm înălțime și 39 cm diametru, piesă ce provine de la biserica de lemn din *Drăguțești*, Costești, lăcaș aflat la muzeul Golești.
SUSENI, com. Suseni. Bis. Înălțarea Domnului, Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Cuvioasa Paraschiva.
10 „1832". Data, pe o icoană de lemn de 81/53 cm, înfățișînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, de asemenea pe icoana lui Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil (cf. și I. I. Radu, *Istoricul comunei Suseni—Cerșani (monografie)* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 476, f. 114).
ȘERBOENI, com. Buzoiești. Bis. Cuvioasa Paraschiva.
11 „1810 av(gust)". Data, pe un clopot de 36,5 cm înălțime și 36,5 cm diametru, piesă provenind de la o veche ctitorie.
UDA, com. Uda. Bis. Sf. Îngeri (în ruină) din *Uda de Jos*.
12 „1842". Data, pe icoana lui Iisus, zugrăvită pe stîlpul din pronaos, în partea din dreapta intrării în naos, într-un filacter, precedată de un text de cult (cf. Anexa I, nr. 22).
VÎLCELELE, com. Merișani. Bis. Sf. Nicolae.
13 „1810". Data, pe un clopot de 31,5 cm înălțime și 31 cm diametru, piesă ce provine de la vechiul lăcaș.
ZLAPIA, com. Poiana Lacului. Bis. Sf. Nicolae, Cuvioasa Paraschiva și Sf. Teodor Tiron.
14 „1832". Data, pe o icoană de lemn de 81,5/62,5 cm, înfățișînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan (cf. și V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 540).

* Am cuprins în prezenta listă numai piesele răzlețe, provenind adesea de la alte lăcașuri decît acelea în care sînt păstrate acum.

1 **1414 . . . 1806**

Grafite ce au existat la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească), din *Curtea de Argeș*.

Pe stîlpul din naos dinspre nord-est :

Ѕ : К : Г[1].
⟨6⟩923[1].

În absida altarului pe peretele de la nord :

Стън Ириъ
Stăn Iriă.

În naos, pe latura de la sud, către cea de a doua fereastră, în partea inferioară a scenei în care este înfățișat Sf. Nicolae :

Ктън ; 1806.
C⟨os⟩tan⟨din ?⟩ ; 1806[2].

După : O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curtea de Argeș*, p. 235—237.

---

[1] Văleat corespunzător anilor 1414 septembrie 1 — 1415 august 31. Amintim că V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 36, a indicat lectura „S :К :Г" (6⟨9⟩23 = 1415).

[2] Grafitele au fost datate de noi, în limitele anilor amintiți după lectura lui O. Tafrali, *loc. cit.*, lectură ce nu prezintă garanții, fapt pentru care au fost cuprinse la *Îndoielnice*.

2 **1591 (7100) septembrie 8 — ⟨. . . ?⟩**

Icoană de lemn înfățișind pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, păstrată într-o încăpere din clopotnița lăcașului ; inscripția, deteriorată, era scrisă în partea inferioară a piesei ; provine din fondul de obiecte al lăcașului ; la bis. Sf. Voievozi din *Mecu-lești*, cartierul Găvana II, Pitești.

⟨. . .⟩[1] leatul 7100[2] sept⟨emvrie⟩ 8[3].

După : M. M. Braniște, *Icoane vechi în biserica Meculești din Pitești*, în MO, XXVI (1974), p. 476.
Să se vadă și : Idem și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 564.

---

[1] Inscripție deteriorată.

[2] Autorul relevă că, în eventualitatea în care după cifra „Р" (= 100), ar urma o alta, pe care nu a putut să o distingă, atunci văleatul și implicit anul erei noastre ar fi mai mare, deci după 1591.

[3] Relevăm că după factură artistică, obiectul aparține unei perioade ulterioare.

3 **1691 septembrie 1 — 1692 august 31 (7200)**

Icoană de lemn înfățișînd pe Sf. arhangheli Mihail și Gavriil, păstrată într-o încăpere din clopotnița lăcașului; inscripția, deteriorată, era scrisă în partea inferioară a obiectului; provine din fondul de obiecte al lăcașului; la bis. Sf. Voievozi, din *Meculești*, cartierul Găvana II, Pitești.

Aceasta... cu oste⟨neala⟩... Dumitrache [1], la leat 7200 [2].

După : M. M. Branişte, *Icoane vechi în biserică Meculești din Pitești*, în MO, XXVI (1974), p. 477.
Să se vadă și : Idem și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 564.

---

[1] Numele ar putea aminti de unul din fiii lui Șerban Lerescu, și anume de „Dumitrașcu", menționat și pe o piatră de mormînt din cuprinsul lăcașului (cf. textul de sub nr. 539).
[2] Editorii precizează că inscripția putea fi citită cu cca zece ani mai înainte. Relevăm că, după factură artistică, obiectul aparține perioadei în care a fost clădit lăcașul, cca 1751—1752

4 **1746 septembrie 1 — 1747 august 31 (7255 ?)**

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut la *Prosia* *, pe moșia megieșilor din satul Mușătești.

S-au [1] ridicat întru hramul Sfîntei Troițe, de comisul Voicul, Radu, Mușa, Calea, Zmaranda, Nicolaie, Maria [2], Ion, Marica, Mariia, Ion, Sanda, Radu, Florea, Gheorghe, Maria [2], Ana.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră..." la Arh. St. jud. Argeș, fond. Prefectura jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 25, nr. 3.
Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 103.

---

[1] Textul este precedat de văleatul „7255" (?), urmat de mențiunea „Această cruce de la Prosiia". Precizăm că, la D. Bălașa, *loc. cit.*, lectura datei este „7254" ? (1745—1746).
[2] La D. Bălașa, *loc. cit.*, lectura „Mariia".
* Este posibil ca această inscripție să redea, cu unele erori de lectură, pe aceea de pe crucea de piatră aflată sub nr. 578, datînd din 1750—1751 (7259), existentă și astăzi la Prosia.

5 **1830 (7338 ?) mai 1**

Cruce funerară de piatră de 77/40/36,5/13 cm; literă de 3 cm, în relief; este așezată în cimitirul din incinta bis. Sf. Trei Ierarhi, Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, din *Brătieni*, com. Brădulet.

П(о)м(е)ни, Г(оспо)ди [1] I|onu, | M(i)ha[i] [2] | ero | ... [3]

Pe latura din stînga crucii, cu literă de 4 — 11,5 cm :

leat | 73|38 [4] (?), | mai | 1.

---

[1] Pomenește, Doamne.
[2] Literă deteriorată.
[3] Inscripție deteriorată, neinteligibilă.
[4] Cifra unităților este scrisă cu caractere arabe; lectură incertă.

6 **1847 (?)**

Cruce de bronz de 13/17,5 cm, păstrată în altar; literă de 0,3 — 0,7 cm, săpată pe laturile piesei, foarte greu lizibilă; la bis. Înălțarea Domnului din *Găleșești*, com. Suseni.

1847 [1] (?) .. [2] Dra... [3] e | ori (?)
Radu Dr|(ago)m(i)r (?) | s(in ?) Drago|mira (?)

---

[1] Ultima cifră a anului incertă. Ar putea fi și „1841" (?).
[2] În partea inferioară a literei „D", din cuvîntul care urmează, se mai distinge un „l" dintr-un alt cuvînt.
[3] Litere neinteligibile.

7 **1848 (?) octombrie (?) 9**

Cruce funerară de piatră de 74/40/19/9,5 cm, așezată în incintă, pe latura de la nord a altarului; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului și Cuvioasa Paraschiva din *Mîrțești*, com. Săpata.

Aiceă se o|dihă(nește) ro|b(u) lŭ D(u)m|ne(zeu), Costa(n)|[5]din; 184⟨..⟩[1] | ae (?).

Pe latura din dreapta:

184|8 (?) oc(tomvrie ?) | 9 [2].

---

[1] Inscripție ilizibilă.
[2] Lectura datei incertă, inscripția fiind greu lizibilă.

FALSURI

1 **1192 (6701)**

Fragment din inscripţia de pe veşmîntul arhidiaconului Ştefan înfăţişat la proscomidie, pe peretele de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş.

Fig.

Sщa
6701 [1].

După : D. Caselli, *Biserica Sf. Niculae Domnesc din Curtea d'Argeş*, în RIAF, XVI (1915), p. 138 (cu desen la p. 137).

---

[1] Contestînd lectura propusă de O. Tafrali pentru „inscripţia" datată din 1262 (6771) noiembrie 12 (cf. *Falsuri*, nr. 7), D. Caselli, *loc. cit.*, a început să dea o nouă interpretare fragmentului în cauză. Cf. şi cele relevate de el în nota din „Minerva", VII (1915), nr. 2 428 din 21 septembrie, p. 1.

2 **(Înainte de 1261)**

Inscripţie în partea superioară a veşmîntului arhidiaconului Ştefan, înfăţişat la proscomidie, pe peretele de la nord *; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş (Fig. II A – II B).

Zidit-a Io Radul Basarab [1].

După : Em. Grigoraş, *Inscripţiile ornamentale de la Curtea de Argeş*, în ALA, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 3).

Să se vadă și : 1 Idem, *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul", XIV (1922), nr. 4 306, p. 1 (în extras, p. VII—VIII); 2 Idem, *Criptografia*, p. 33 și desen fig. 15, de la p. 32; 3 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 265 (cu trad. în l. franceză) și în vol. *Atlas*, pl. XLIII, fig. 2 și pl. CXLII, fig. 1.

Fig. II A

Fig. II B

[1] Em. C. Grigoraș, *Criptografia*, loc. cit., afirmă că acest voievod „este anterior datei de 1261" și că nu crede să fie nici „cel de la 1128".

* Em. Grigoraș, *loc. cit.*, amintea că inscripția se află pe veșmîntul celui de-al treilea arhidiacon, de la proscomidie. Așa cum rezultă însă din compararea desenelor sale cu fotografiile publicate în vol. *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 74, fig. 85 și cu detaliul din foto. la D. Onciul, *În chestiunea Bisericei Domnești de la Curtea de Argeș*, ibidem, IX (1916), p. 51, fig. 3, ea se află pe galonul Sf. arhidiacon Ștefan.

3

(1261 noiembrie 14)

Inscripție în partea inferioară a veșmîntului celui de al doilea arhidiacon înfățișat în altar, la proscomidie pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. III A—III B).

Fig. III A

Fig. III B

Ispravet,[1] Io Ladislav [2].

După : Em. Grigoraş, *Enigmaticele inscripţii de la, Curtea de Argeş*, în ,,Viitorul", XIV (1922), nr. 4 306 p. 2 (în extras, p. XII).
Să se vadă şi : **1** Idem, *Criptografia*, p. 32 şi desen, fig. 14, la p. 31 ; **2** O. Tafrali, *Monuments—Argeş*, vol. *Atlas*, pl. XLIII, fig. 2 şi pl. CXLII, fig. 2.

---

[1] Cuvînt relevat şi de O. Tafrali, *Monuments—Argeş*, p. 265.

[2] La Em. Grigoraş, *Inscripţiile ornamentale de la Curtea de Argeş*, în ALA, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 5), este indicată numai particula ,,Io. . .", după care urmează precizarea că ar putea fi numele lui ,,Ladislav". Relevăm că ulterior, Em. C. Grigoraş, *Criptografia*, loc. cit., a citit ,,Ispravecse Voislav", arătînd că este vorba de un voievod care ,,a isprăvit biserica la anul 1261, duminică 14 noemvrie".

4 — 1261 (6770) noiembrie 14

Inscripţie în partea inferioară a veşmîntului arhidiaconului Ştefan *, înfăţişat în altar, la proscomidie, pe latura de la nord ; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş.

Figs. IV

Duminică 14 [1] noembrie vopsii Io Dumitru ; 6770 [2].

După : Em. Grigoraş, *Inscripţiile ornamentale de la, Curtea de Argeş*, în ALA, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 4).
Să se vadă şi : Idem, *Criptografia*, p. 32 şi desen fig. 14 la p. 31.

---

[1] În incercarea lui Em. Grigoraş, *loc. cit.*, de a rectifica textul presupusei inscripţii editate de O. Tafrali, *Biserica Domnească*, în RIAF, 1915, p. 148 (să se vadă textul de sub nr. 7), el redă într-o altă notă, *Enigmaticele inscripţii de la Curtea de Argeş*, in ,,Viitorul", XVI (1922), nr. 4 306, p. 1, o lectură deosebită, astfel ,,ινικα β'" (= [dum]inica 12), în loc de ,,. . . τοῦ ἱεροῦ . . .", cum citise O. Tafrali, *loc. cit.* (să se vadă şi Em. Grigoraş, *art. cit.*, (în extras, p. IX). Lectura lui Em. Grigoraş este comentată de O. Tafrali, *Monuments—Argeş*, p. 265.

[2] Data şi numele zugravului şi la Em. Grigoraş, *art. cit.*, în ,,Viitorul", *loc. cit.* şi (in extras, p. X) ; ea este relevată şi de O. Tafrali, *op. cit.* Ulterior, Em. C. Grigoraş, *Criptografia*,

loc. cit., a redat inscripţia în cauză în forma ,,Inika 14 novembrii(e) 6770. Io Dumitru", întregind primul cuvînt astfel ,,Duminika".

* La Em. Grigoraş, apare menţiunea că inscripţia se află pe veşmîntul celui de-al treilea arhidiacon.

5

1262 noiembrie 10

Inscripţie în partea superioară a veşmîntului celui de-al treilea arhidiacon reprezentat în altar, la proscomidie, pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş.

'Ετ(ε)λέσθι ι ζώγραφία τῆς | τοῦ ἱεροῦ, νοέμβριος[1] 10 (τοῦ) ἔτους 1262.
Pictura altarului a fost terminată în noiembrie 10, în anul 1262.

După: O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curtéa de Argis*, p. 269 (cu trad. in l. franceză).

---

[1] Sau νοεμβρίῳ

6

1262 (6771) noiembrie 10

Inscripţie în partea inferioară a veşmîntului arhidiaconului Ştefan *, reprezentat în altar, la proscomidie pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş.

Τοῦ ἱεροῦ; νοέμβριο ι' ἔτους σψοα'
Altarul; noiemvrie 10, anul 6771.

După: O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curtéa de Argis*, p. 254 (cu trad. in l. franceză).
Să se vadă şi: Idem, *Les fresques de l'église Saint-Nicolas de Courtéa de Argeš*, p. 8 (text; trad. în l. franceză şi desen la p. 9).

---

* Identificare făcută cu probabilitate de O. Tafrali, *loc. cit.*

7

1262 (6771) noiembrie 12

Inscripţie în partea superioară şi în cîmpul inferior al veşmîntului arhidiaconului Ştefan, înfăţişat la proscomidie, pe peretele de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş (Fig. V):

Τ(έ)λ(ο)ς τοῦ ἱεροῦ[1] νοένδριος ιδ' ἔτ(ους) σψοα'[2].
Sfîrşitul altarului; noiembrie 12, anul [3] 6771 [4].

Textul după: O. Tafrali, *Biserica Domnească (1) — Datele clădirii şi decorării sale picturale* — în RIAF, XVI (1915), p. 148 (cu foto. fig. 1 la p. 146 şi desen fig. 2, la p. 147) şi (în extras, p. 6 — text, trad. şi foto. la p. 4 cu desen la p. 5).

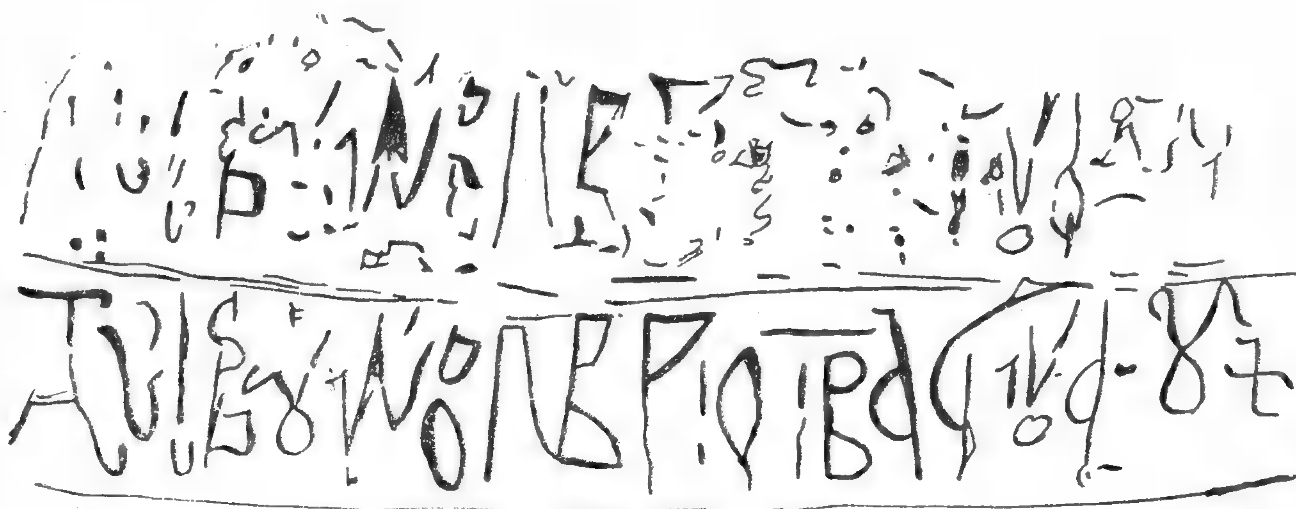

Fig. V

Să se vadă și : 1 Idem, *Biserica Domnească. Răspuns*, în NRR, 1916, p. 3 (text și desene la p. 5, fig. 4 și p. 7, fig. 5); 2 I. Bărbulescu, *Biserica Domnească de la Curtea de Argeș*, ibidem, nr. 5, p. 72 (text, trad. și desen fig. 1); 3 Idem, *Curentele literare la români în perioada slavonismului cultural*, p. 147 (text, trad. și desen la p. 148); 4 Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. a III a, III (1922), nr. 91, p. 3 (text și desen fig. 4); 5 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, vol. *Atlas*, pl. CXLIV, fig. 1.

---

[1] Menționăm că O. Tafrali, *Biserica Domnească. Datele...*, loc. cit., amintea că în partea superioară a veșmîntului se mai vedeau literele „Λɩȣ", ceea ce-i sugera posibilitatea de restituire a numelor „[Νικο]λαου" sau „[Σενεσ[λαογ". El releva de asemenea existența și a altor grupuri de litere „ΔΗΡ" și „ΜΗΡ". Precizăm apoi că O. Tafrali, *Biserica Domnească. Răspuns...*, loc. cit., referindu-se la o observație cuprinsă în *Raportul* lui D. Onciul și a celorlalți specialiști, în legătură cu lectura de la începutul presupusei inscripții „'Αλεξάνδρος τέλος, ἱερός" sau „ἱερόν", apreciază că siglele „ΝΔΡ" ar putea sugera numele „['Α]νδρ[όνικος]" sau alt onomastic (cf. și Idem, *Monuments—Arges*, p. 256).

[2] O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 149, amintea că după data în cauză, urma încă o literă care putea fi „ȣ" (οῦ), urmată de o bară, aparținînd fie părții superioare a unei cruci sau unui ornament.

[3] Data este relevată și de D. Onciul, *În chestiunea Bisericei Domnești de la Curtea de Argeș*, în BCMI, IX (1916), p. 49 (trad. și foto. fig. 1, la p. 50); să se vadă și N. I. Apostolescu, *O descoperire la Curtea de Argeș*, în „Viitorul", 1915, nr. 2 708, p. 1 (trad.); Idem, *Descoperiri istorice românești*, în NRR, XVII (1915), nr. 151, p. 214 (trad.).

[4] D. Caselli, *Restaurarea Bisericii Sf. Nicolae Domnesc din Curtea de Argeș. Vechea zugrăveală descoperită este din 1262 sau 1192*, în „Minerva", VII (1915), nr. 2 428, p. 1, aprecia că data poate fi rectificată în „6701" (= 1192).

8 **(1273)**

Inscripție în partea superioară a veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

Caro Asan ot Grokovo [1].
Asan Caloian ot Grokovo [1].

După : Em. C. Grigoraş, *Criptografia şi istoria românească*, p. 36 şi desen fig. 17, la p. 37.
Să se vadă şi : Idem, *Criptografia şi trecutul nostru. Alt cript de la Argeş — Secta Pitagoriciană şi rolul nostru în Europa*, in ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 şi fig. 2, rîndul 2—6.

[1] După care, aşa cum preciza Em. C. Grigoraş, *loc. cit.*, urma exclamaţia ,,*Okale mie o vimi a om*'' (= probabil, ochii mei văzură un om — cf. *ibidem*). Menţionăm că în nota *Criptografia şi trecutul nostru, loc. cit.*, Em. Grigoraş a indicat pentru acest text lectura ,,*Kalo Asen ;* | *Grokovo* (4) ; | *Okale mie o vimi a om* ; | 1273'' (= 400 + 800 + 70 şi 3).

9 **⟨Înainte de 1369⟩**

Inscripţie * pe peretele de la vest al lăcaşului, în exterior, în partea din stînga intrării în bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş.

...п дѹшан вvв [1]...

După : O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curtéa de Argis*, p. 269 (cu o trad. în l. franceză).

[1] O. Tafrali, *loc. cit.*, se întreabă dacă nu ar putea fi vorba de lectura ,,дѹшан в[ое]в[одѧ]'' ? (= Duşan voevod ?).

* Inscripţia este, probabil, un fragment dintr-un text de invocaţie liturgică, acum în cea mai mare parte ilizibil, inscris de meşterii lăcaşului, cu vopsea roşie pe rosturile dintre cărămizi şi bolovani de rîu. Ea ar putea fi datată ca anterioară lui 1369, anul zugrăvirii bisericii.

10 **(Sec. XVII)**

Inscripţie — în încercarea de a reda o altă lectură ca replică la o presupusă informaţie epigrafică * — de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş.

Пънтрѹ Їwван в[ое]в[од]ь ↑кїнатѹсаѹ [1].
Păntru Iovan voevod închinatu-s-au.

După : I. Bărbulescu, *Curente literare la români în perioada slavonismului cultural*, p. 156 (cu desen).
Să se vadă şi : Idem, *Biserica Domnească de la Curtea de Argeş*, în NRR, XVIII (1916), nr. 5, p. 74 (şi cu text chirilic şi desen fig. 2).

[1] I. Bărbulescu, *loc. cit.*, pornind de la aspectul neîngrijit al presupusului text, ca şi de la o constatare a lui D. Onciul, I. Bogdan şi N. Iorga, ,,că pe aceleaşi frescuri s-a mai găsit o inscripţie cu data 1623'', apreciază că ,,inscripţia d-lui Tafrali... va fi tot din acelaşi timp...'' deci din sec. XVII-lea.

* În interpretarea lui O. Tafrali, inscripţie datată din 1262 (6771) noiembrie 12 (cf. *Falsuri*, inscripţia de sub nr. 7).

11

Grafit pe coloana din naos, în partea de nord-est; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș

Fig. VI

Al Iklisia Igifsa [1].
Biserica egipteană.

După : Em. Grigoraș, *Încă două cripte noi*, în ALA, VI (1925), nr. 216, p. 5 (cu desen).
Să se vadă și : Idem, *Criptografia*, p. 41 (cu desen fig. 21).

[1] Lectură eronată a grafitului ce amintește numele „Ievreica doamna" (cf. inscripția de sub nr. 287). Em Grigoraș, *loc. cit.*, a relevat, de altfel, că unii cercetători au citit mai înainte „Iekreina gzda".

12

Inscripție în partea superioară a veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII A — r. 1).

Ugorska Ilke [1].
Biserica Ungrovlahiei.

După : Em. Grigoraș, *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagoriciană și rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rîndul 1).
Să se vadă și : **1** Idem, *Criptografia*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37); **2** O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, vol. *Atlas*, pl. CX, fig. 4.

[1] Em. Grigoraș, *loc. cit.*, afirmă că „ειχι" — eiki, este o prescurtare de la cuvîntul „eclesia" (= biserică).

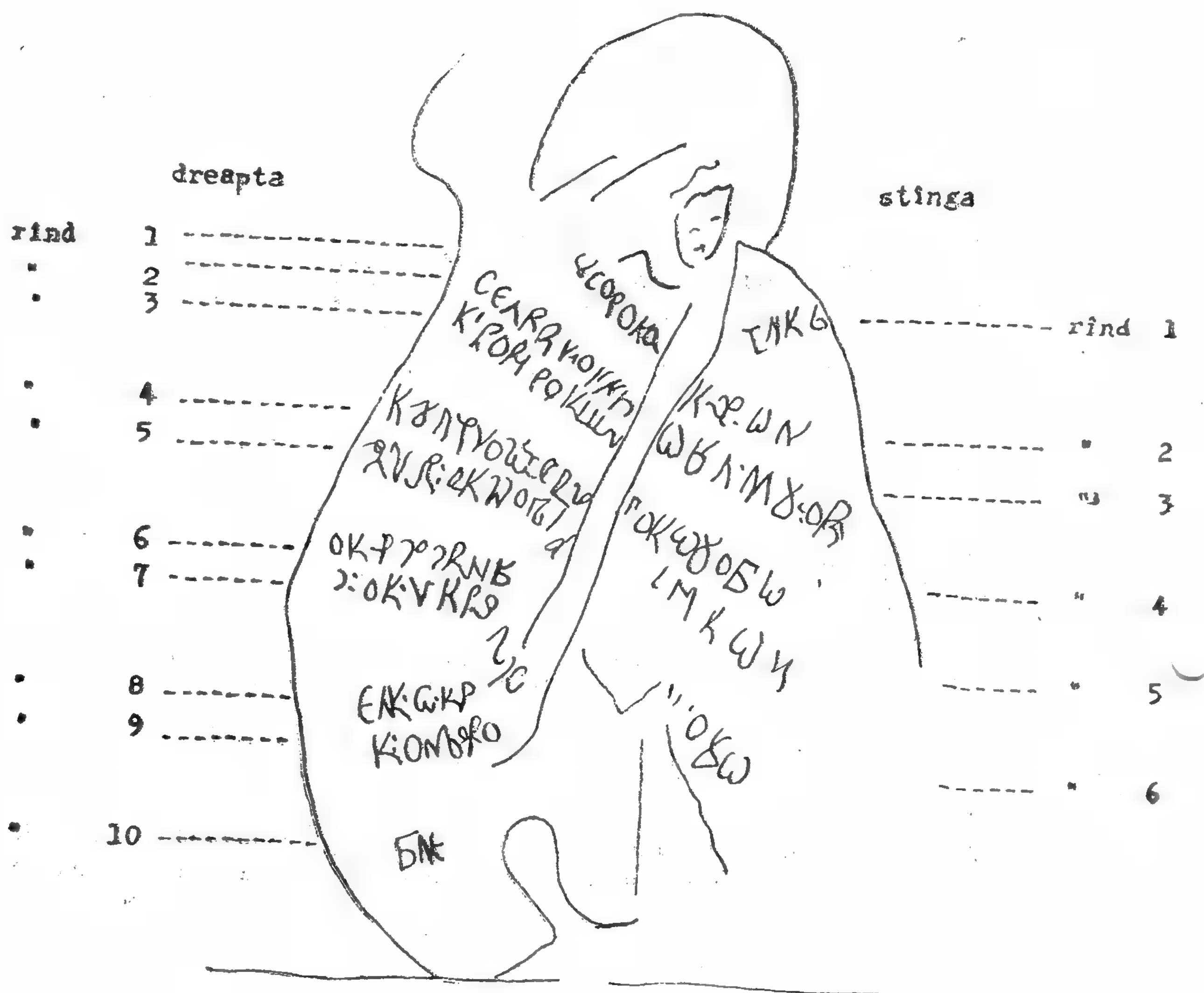

Fig. VII A

13

Inscripţie în partea superioară a veşmîntului profetului Zaharia, înfăţişat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş (Fig. VII A — r. 4).

Burilă [1] ot Iliric.

După : Em. C. Grigoraş, *Criptografia şi istoria românească*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37).
Să se vadă şi : Idem, *Criptografia şi trecutul nostru. Alt cript de la Argeş — Secta Pitagoriciană şi rolul nostru în Europa*. în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rîndul 4).

[1] La Em. Grigoraş, *Criptografia şi trecutul nostru*, *loc. cit.*, apare lectura „Ko Burilă" (sau „Burilă ot ...").

14

Inscripţie în partea superioară a veşmîntului profetului Zaharia, înfăţişat în pronaos, pe peretele de la

vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII A — r. 2).

Gelpem ok Kiril.
Kiril ot Gelpem [1].

După : Em. Grigoraș, *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagoriciană și rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rîndul 2).
Să se vadă și : 1 Idem, *Criptografia*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37); 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, vol. *Atlas*, pl. CX, fig. 4.

---

[1] Em. Grigoraș, *loc. cit.*, afirmă că ,,Gelpi, în limba goților, era rîul Jiii". Este vorba, după cum menționează editorul, Em. Grigoraș, de un episcop de la Jiu, toponimic pe care-l pune în legătură cu existența m-rii Bucovăț.

15

Inscripție în partea superioară a veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII A — r. 5).

Luke ok Sibi olk [1].
Luka ot Sibi [2]...

După : Em. Grigoraș, *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagoriciană și rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rîndul 5).
Să se vadă și : 1 Idem, *Criptografia*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37); 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, vol. *Atlas*, pl. CX, fig. 4.

---

[1] Sau ,,okn" (observația lui Em. Grigoraș, *loc. cit.*).
[2] Em. Grigoraș propune pentru partea finală a inscripției și lectura ,,Sibilor" sau ,,Sibi okn", presupunînd că este, probabil, amintit un episcop ,,Lukiol".

16

Inscripție în cîmpul de mijloc al veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII B — r. 6—7).

Ot Kiril Brno | le ok Kazerskri [1].
Kiril ot Brno [2] ... Kazari.

După : Em. Grigoraş, *Criptografia şi trecutul nostru. Alt cript de la Argeş — Secta Pitagoriciană şi rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rîndurile 6—7).

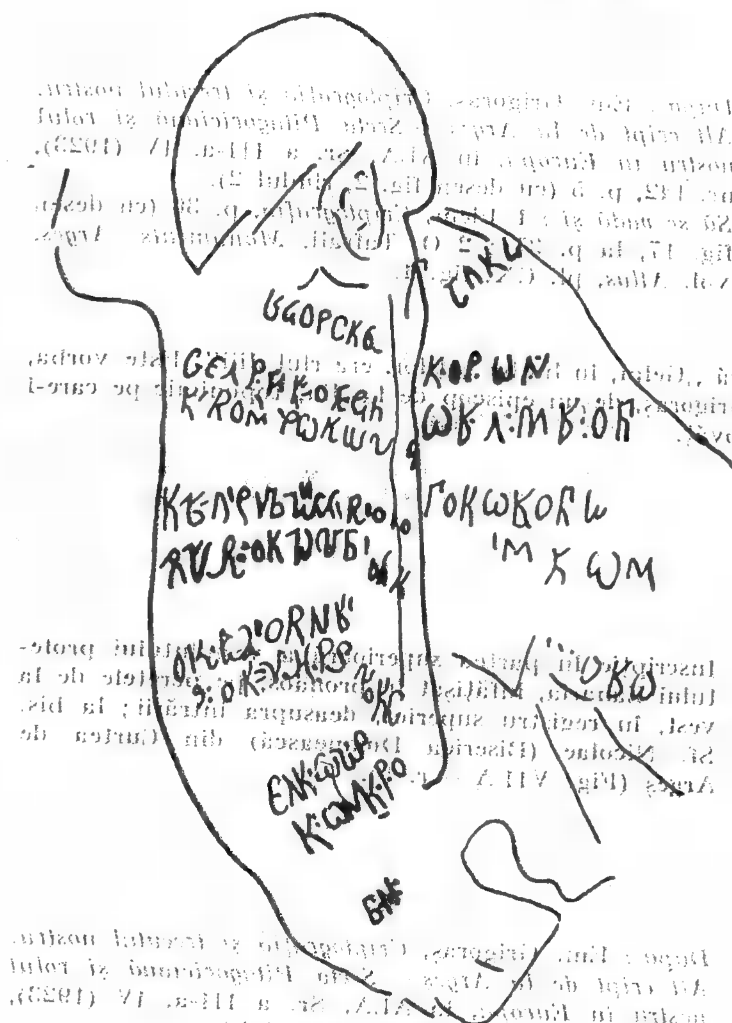

Fig. VII B

Să se vadă şi : 1 Idem, *Criptografia*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37); 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeş*, vol. *Atlas*, pl. CX, fig. 4.

---

[1] Autorul precizează că dacă cuvîntul „Kazerskvi" înseamnă „Kazari", atunci este vorba de „Kiril tovarăşul lui Metodiu, care a predicat şi ... la Brun şi la Kazari, pe Caspica".

[2] Em.C.Grigoraş, *Criptografia, loc. cit.*, a indicat în continuare lectura „...ie ot Kazerskvi".

17

Inscripţie în partea superioară a veşmîntului profetului Zaharia, înfăţişat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş (Fig. VII B — r. 3).

Rokş ot Roman [1].

După : Em. C. Grigoraş, *Criptografia şi istoria românească*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37).
Să se vadă şi : Idem, *Criptografia şi trecutul nostru. Alt cript de la Argeş — Secta Pitagoriciană şi rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (şi fig. 2, rîndul 3).

---

[1] Probabil, „Romanul din Moldova", nota editorului Em. C. Grigoraş, *loc. cit.* Menţionăm că Em. Grigoraş, *Criptografia şi trecutul nostru, loc. cit.*, a citit „Ko Roman Rokeş" sau „Rokş ot Roman".

18

Inscripţie în cîmpul inferior al veşmîntului profetului Zaharia, înfăţişat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării ; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş (Fig. VII B — r. 8—9).

Elki sotir | ke Ongario | bane [1].
Salvatorul bisericii şi ban al Ungariei.

După : Em. Grigoraş, *Criptografia şi trecutul nostru. Alt cript de la Argeş — Secta Pitagoriciană şi rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rîndurile 8—9).
Să se vadă şi : 1 Idem, *Criptografia*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37) ; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeş*, vol. *Atlas*, pl. CX, fig. 4.

---

[1] Aceluiaşi text, editorul Em. Grigoraş îi dă şi lectura „*Sotir elki | ke Ongario bane*" (= Sotir banul (sau şeful) bisericii din Ungaria), apreciind că personajul citat ar putea fi „un şef politic şi religios, probabil român din Moravia".

19

Inscripţie pe brîul Sf. Mina, înfăţişat în naos, pe peretele de la est, în partea din dreapta, deasupra registrului draperiei ; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş

Fig. VIII A.

Fig. VIII B.

Io Iyoniza Asan [1].

După : Em. Grigoraş, *Inscripţiile ornamentale de la Curtea de Argeş*, în ALA, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 7).
Să se vadă şi : **1** Idem, *Enigmaticele inscripţii de la Curtea de Argeş*, în „Viitorul", XIV (1922), nr. 4 306, p. 2 (în extras, p. XII—XIII); **2** C. Kogălniceanu, *Bis. Sf. Nicolai*, în CL, 1922, p. 729; **3** N. Argeş, *Inscripţiile ornamentale de la Curtea de Argeş*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 139, p. 3; **4** Em. C. Grigoraş, *Criptografia*, p. 35 (cu desen fig. 16, la p. 33 şi fig. 16, la p. 34); **5** O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 265.

---

[1] Identificat de Em. Grigoraş, *loc. cit.*, cu împăratul de la Tîrnova. În lucrarea sa *Criptografia*, loc. cit., lectura este „Io Ioniza Assan".

20

Inscripţii pe veşmîntul unuia din marii profeţi, înfăţişaţi în pronaos, pe peretele de la est, pe capătul arcului, în consolă, din partea din stînga intrării în naos; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeş (Fig. IX A — IX B).

Kirano Kuyula [1] *ot Saka* [2] *ot Lahor* [3].
Regele Kuyula ot Saka ot Lahor.

Pe cel de-al doilea filacter :

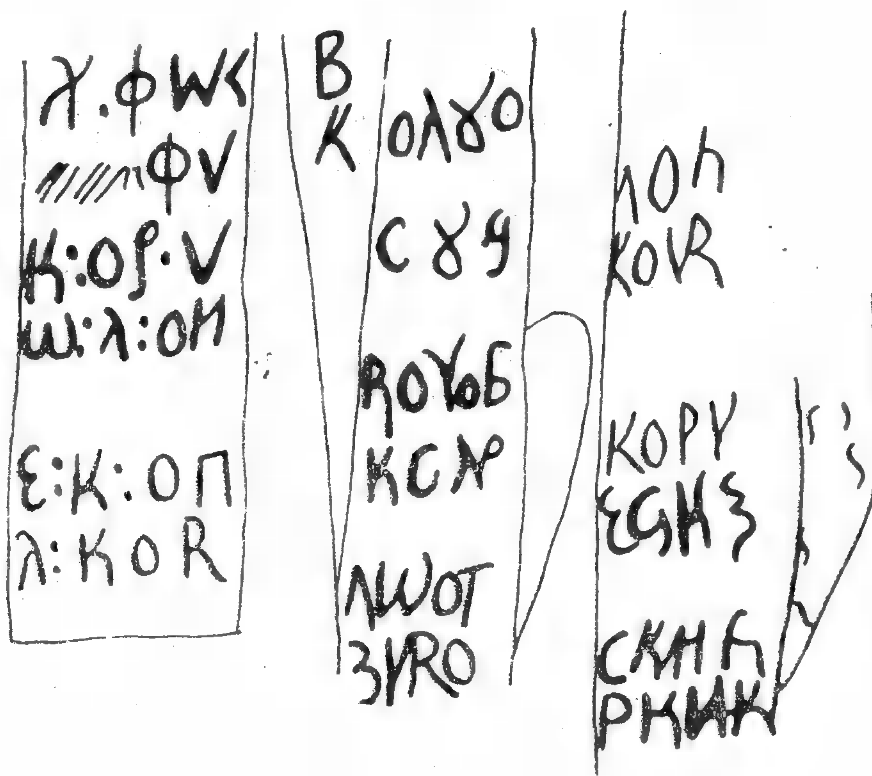

Fig. IX A

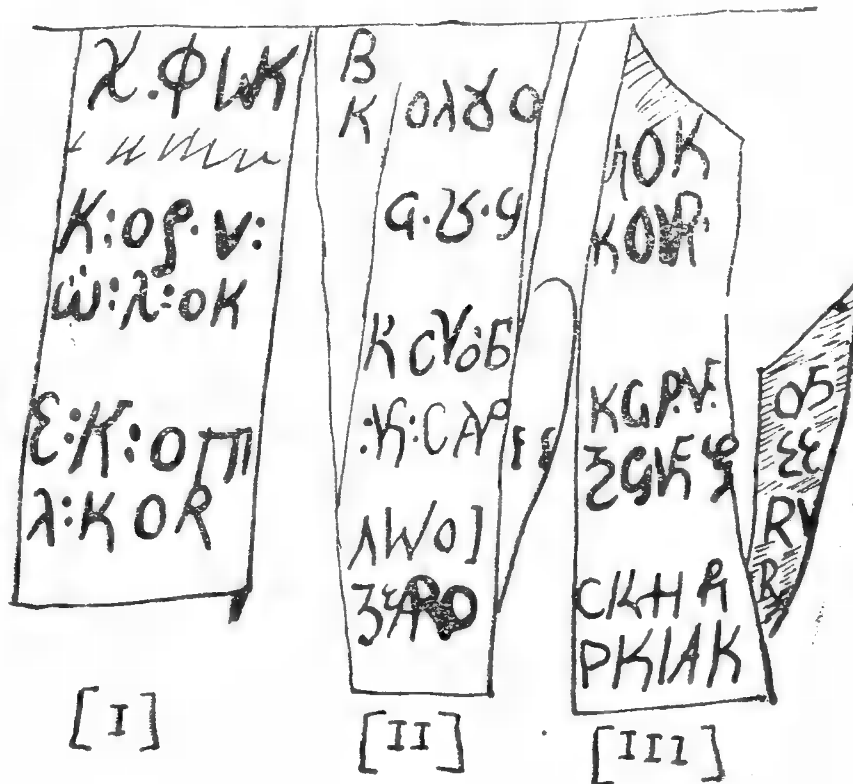

Fig. IX B

. . .Nabuco donosor[4] . . .

Pe cel de-al treilea filacter :

Igipta iglisia, Misr-el-Kahira[5].
Biserica egipteană, Cairo.

După : Em. C. Grigoraș, *Criptografia și istoria românească*, p. 38 (cu desen fig. 18 [I—II—III]).
Să se vadă și : Idem, *Al treilea cript de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 159, p. 6 (cu desen).

---

[1] Em. C. Grigoraș, *loc. cit.*, apreciază că este vorba de un ,,rege indian... din epoca lui Hrist''.

[2] Editorul afirmă că numele ,,Saka'' se referă la ,,(dinastia scitică)''.

[3] Identificat cu ,,capitala'' dinastiei scitice din Bactriana (cf. Em. Grigoraș, *loc. cit.*). Menționăm că în nota sa *Al treilea cript, loc. cit.*, editorul a indicat lectura ,,. . . | . . . | Kirano | Koyula | Saha og | (ok, o) Lahor''.

[4] Lectură redată cu probabilitate de Em. C. Grigoraș, *loc. cit.*, care afirmă că ,,La mijloc pare a se găsi și numele lui . . .'' Precizăm, de asemenea, că în nota *Al treilea cript, loc. cit.*, Em. Grigoraș a indicat lectura ,,. . . | . . . | Nabu |codonosor | . . . | . . .''

[5] Menționăm că la Em. Grigoraș, *art. cit.*, apare textul ,,. . . | . . . | Igipta | iglisia | Misra el | Kahira''.

21

Inscripție în partea superioară a veșmîntului arhidiaconului [Parmenos], înfățișat la proscomidie pe pere-

tele de la nord *, în partea dinspre est; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

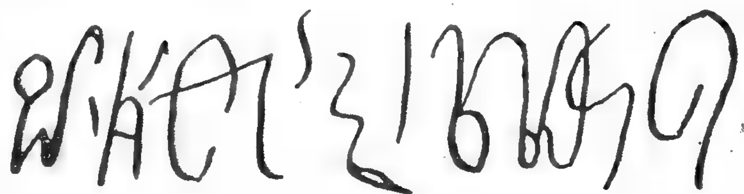

Fig. X

Io Nikolai [1] v⟨oe⟩v⟨od⟩, zugrăvit.

După : Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 1).
Să se vadă și : 1 Idem, *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în ,,Viitorul'', XIV (1922), nr. 4 306, p. 1 (în extras, p. V—VI); 2 Idem, *Criptografia*, p. 34.

---

[1] Identificat cu Nicolae Alexandru voievod.
* Em. Grigoraș, *loc. cit.*, relevă că inscripția se afla pe veșmîntul primului arhidiacon, de la proscomidie (cf. și foto în vol. *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 75, fig. 86).

22

Inscripție în partea inferioară a veșmîntului arhidiaconului [Parmenos], înfățișat pe peretele de la proscomidie, pe latura de nord *; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. XI).

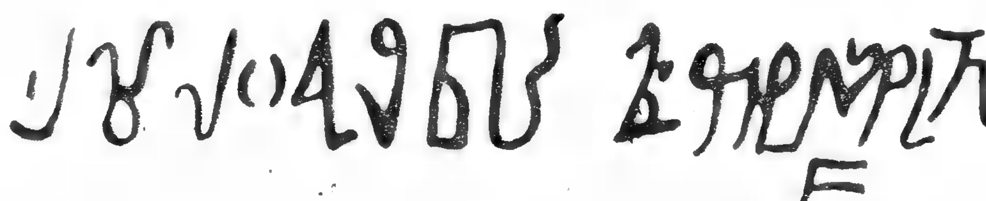

Fig. XI

Io Ugoditos [1] v⟨oe⟩v⟨od⟩; tîrnosit.

După : Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 6).
Să se vadă și : 1 Idem, *Criptografia*, p. 34; 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 265 (cu trad. în l. franceză) și în vol. *Atlas*, pl. XLIII, fig. 2 și pl. CXLII, fig. 2.

---

[1] Numele ortografiat ,,Uhoditos'' (cf. Em. Grigoraș, *loc. cit.*) sau ,,Ugodiytos'' (cf. Idem, *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în ,,Viitorul'', XIV (1922), nr. 4 306, p. 2 (în extras,

p. XI), ca formă de la ,,Io Tugoditos'', este pus în legătură cu onomasticul ,,Tugomir, Tuhomir sau Tihomir''.

* Em. Grigoraș, *loc. cit.*, amintește că inscripția se află pe veșmîntul primului arhidiacon, de la proscomidie.

23

Inscripție în partea superioară a veșmîntului celui de-al doilea arhidiacon, înfățișat pe peretele de la proscomidie, pe latura de nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

Fig. XII

Io Voislav v⟨oe⟩v⟨od⟩ gătii viserika [1].

După : Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 2).
Să se vadă și : **1** Idem, *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în ,,Viitorul'', XIV (1922), nr. 4 306, p. 1 (în extras, p. VI—VII); **2** Idem, *Criptografia*, p. 34; **3** O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 265 (cu trad. în l. franceză) și în vol. *Atlas*, pl. XLIII, fig. 2 și pl. CXLII, fig. 1.

---

[1] Sau ,,biserica'' (nota lui Em. Grigoraș, *loc. cit.*). Relevăm că Em. C. Grigoraș, *Criptografia*, *loc. cit.*, a citit ,,. . . gătit viserika''.

L I S T Ă

A Inscripții de pe obiecte ce provin din județul istoric Argeș, existente în colecții sau la monumente din alte localități *

BRĂDET, Schitul.

— ⟨*Sec. XVII mijlocul — sec. XVIII a doua jumătate*⟩. Jupanul Ioan și jupanița lui Anca dăruiesc un pomelnic triptic de lemn, la amintitul lăcaș, piesă executată de Calohna zugravul ⟨din Tîrgoviște⟩, la 1645—1646, în cuprinsul căreia sînt amintiți ctitori și donatori dintre voievozii Țării Românești, începînd cu Mircea cel Bătrîn, dintre arhierei, monahi, boieri ș.a. locuitori din spațiul argeșan, ⟨obiect ce se afla în *Colecțiile Muzeului Patriarhiei Române*⟩ (cf. vol. *Inscripții — București*, p. 319—323, nr. 282).

BUMBUEȘTI—Boișoara.

— *1725 septembrie 1 — 1726 august 31 (7234)*. Tănase, Anca ș.a. sînt amintiți pe un stîlp de piatră cu inscripția scrisă de Oprea diaconul ⟨din Titești⟩, ⟨monument lapidar existent în *Colecțiile Muzeului m-rii Cozia*⟩.

BUNEȘTI—Mălureni.

— Anul „1806", înscris pe o cruce de lemn de la biserica de aici (cf. N. I. Iancu, *Odoare sfinte și cărți vechi la biserica parohială Bunești*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 214), nu a putut fi detectat de noi, obiectul aflîndu-se, probabil, într-o altă colecție.

COSTEȘTI—Cotmeana.

— ⟨*1813—1814*⟩. Drăguț, Dumitru Boșneanu, Constantin ș.a. ctitori clădesc biserica de lemn ⟨din *Drăguțești*⟩, meșteri fiind Marin dulgherul, Tănase, Dumitru ș.a. ⟨lăcaș ce se află în cuprinsul Muzeului viticulturii și pomiculturii de la *Golești*⟩ (cf. și C. Dejan și I. Rizea, *Considerații asupra ctitorilor, meșterilor și preoților bisericii de lemn Drăguțeștii Cotmenii din Muzeul Golești*, în SCIE, Golești, 1974, p. 291—295).

COTMEANA, Mănăstirea.

— *1707 septembrie 1 — 1708 august 31 (7216)*. Inscripție amintind această dată și numele Partenie, pe o cărămidă funerară ⟨ce se află în *Colecțiile Institutului de Arheologie al Academiei, București*⟩ (cf. I. Barnea și N. Constantinescu, *Sondajul de la mănăstirea Cotmeana (r. și reg. Pitești)*, în MCA, V (1959), p. 668 și foto. fig. 3).

— *1746 septembrie 1 — 1747 august 31 (7255)*. Inscripție amintind această dată și numele ieroshimonahului Isaia, pe o cărămidă funerară, ⟨ce se află, de asemenea, în *Colecțiile Institutului de Arheologie al Academiei, București*⟩ (cf. *Ibidem*, și foto. fig. 4).

---

* Din afara perimetrului județului istoric Argeș.

CUCOIU, Perişani.

— *1837.* Panteleimon zugravul ⟨din Argeş⟩ se semnează pe o icoană ce a existat la biserica de aici ⟨piesă aflată în fondul Patrimoniului cultural judeţean, de la *m-rea Cozia*⟩.

CURTEA DE ARGEŞ.

M-rea Argeşului *.

— *1526 (7035) septembrie 10.* Neagoe Basarab voievod clădeşte din temelie biserica m-rii Argeşului, lăcaş împodobit cu zugrăveala de urmaşul său Radu ⟨de la Afumaţi⟩, meşter fiind Dobromir zugravul ⟨din Tîrgovişte⟩ ; sînt amintite şi luptele purtate de domnie şi boierii ţării cu oştile turceşti ⟨Pisania s-a aflat în Colecţiile Muzeului de Artă—Bucureşti⟩ (cf. *Inscripţii—Bucureşti*, p. 478—479, nr. 577).

— ⟨*Cca 1526*⟩. Neagoe ⟨Basarab⟩ voievod, cu doamna sa Despina şi copiii lor, Mircea ⟨cel Bătrîn⟩ voievod, Radu ⟨cel Mare⟩ voievod, Doamna Roxanda sînt înfăţişaţi în pictura murală a bisericii m-rii Argeşului ⟨de unde efigiile lor au fost extrase şi fixate pe panouri ce s-au aflat în Colecţiile Muzeului de Artă—Bucureşti⟩ (cf. *Inscripţii—Bucureşti*, p. 757—758, nr. 1 159—1 161 şi p. 758—759, nr. 1 163).

— ⟨*După 1535 iunie 12*⟩. Petru voievod — Radu Paisie — şi fiul său Marcu voievod sînt înfăţişaţi în panourile extrase din pictura murală a bisericii m-rii Argeşului ⟨ce s-au aflat în Colecţiile Muzeului de Artă—Bucureşti⟩ (cf. *Inscripţii—Bucureşti*, p. 758, nr. 1 162). În ceea ce priveşte punctele de vedere exprimate de cercetători relativ la etapele în care au fost introduse efigiile voievodale în amplul tablou mural al lăcaşului argeşean, să se vadă şi cele amintite de noi în notele la inscripţiile de sub nr. 244.

— ⟨*Sec. XVI a doua jumătate*⟩ — probabil către 1556. Prin grija mitropolitului Anania al Ţării Româneşti este pregătită o piatră tombală de la biserica m-rii Argeşului ⟨ce se afla la Muzeul de Artă — Bucureşti⟩ (cf. *Inscripţii—Bucureşti*, p. 509, nr. 616).

— *(1556).* Osemintele doamnei Platomida monahia — Despina Miliţa, care s-a săvîrşit la Sibiu, în 1554 ianuarie 30, au fost aduse şi înhumate la m-rea Argeşului, prin grija mitropolitului Anania, sub o lespede tombală ⟨piatră ce s-a aflat în Colecţiile Muzeului de Artă — Bucureşti⟩ (cf. *Inscripţii — Bucureşti*, p. 509, nr. 618).

— *1640 (7149) decembrie 3.* Constantin, fiul lui Preda spătarul şi mama lui, Stanca, fiica logofătului Pîrvu din Ruda este înhumată sub o lespede mormîntală la m-rea Argeşului, lăcaş căruia i-a dăruit moşii la Şegarcea ş.a. ⟨piatră ce s-a aflat la Muzeul de Artă — Bucureşti⟩ (cf. *Inscripţii — Bucureşti*, p. 527, nr. 644).

---

* Menţionăm că Maria Ana Musicescu, *O broderie necunoscută din vremea lui Neagoe Basarab*, în SCIA, V (1958), nr. 2, p. 37, redă inscripţia unei dvere, păstrată la Muzeul Armelor — Orujeinaia Palata, din Moscova, care a putut fi dăruită pe la 1517, Mănăstirii Argeşului, de Neagoe Basarab, Doamna Despina şi copiii lor, Teodosie, Petru, Ion, Stana, Roxanda şi Anghelina. În acelaşi sens cf. M. A. Musicescu, Ana Dobjanschi, *Broderia veche românească*, Bucureşti, 1985, p. 41, catalog nr. 41 ; *Arta creştină în România. 5*, p. 98, pl. 21. Relevăm apoi că unele piese de la M-rea Argeşului, aflate în trecut la Muzeul Naţional de Artă — Bucureşti, au fost preluate în Colecţiile Muzeului de istoric Naţională.

— *1641 (7150) octombrie 5.* Jupanița Chiajna a lui Ivașco ⟨Ceparul⟩ marele armaș este înhumată sub o lespede tombală ⟨ce s-a aflat la Muzeul de Artă — București⟩ (cf. *Inscripții — București*, p. 527—528, nr. 645).

— *1747 (7255) august 25.* Ioan, fiul lui Pătru negustorul din Argeș, este înhumat sub o piatră de mormînt de la m-rea Argeșului, lăcaș căruia i-a dăruit moșie la Cerbureni ⟨lespede tombală ce s-a aflat la Muzeul de Artă — București⟩ (cf. *Inscripții — București*, p. 539, nr. 667). Menționăm că două fragmente cu inscripții din această piatră se păstrează încă la m-rea Argeșului.

— Sub această lespede a fost înhumat la *1756 (7264) iunie 29* și monahul Ioanichie Berindescu, care a dăruit m-rii Argeșului moșia Turburea și două roate de moară în orașul Argeș (cf. *Idem*, nr. 668).

— *(1512—1521).* Inscripție pe *patrafirul* cunoscut sub denumirea de „brîul lui Neagoe Basarab", relevînd că a fost făcut „Бь градѣ Слѹцкь" (în orașul Sluczk — Polonia) (apud N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 153). Piesa nu a putut fi detectată de noi, existînd, probabil, într-o altă colecție.

— *1610.* Grafit amintind numele lui *Andreas O . . .ndus*, pe o icoană de la biserica m-rii Argeșului, ⟨existentă la Muzeul de Istorie Națională, București⟩ (cf. și Em. Lăzărescu, *O icoană puțin cunoscută din veacul al XVI-lea și problema pronaosului bisericii mănăstirii Argeșului*, în SCIA, Seria Arta Plastică, XIV (1967), nr. 2, p. 198 și foto. fig. 3).

— *1628 septembrie 1 — 1629 august 31 (7137).* Alexandru Iliaș voievod dăruiește un potir la m-rea Argeșului ⟨piesă ce s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă — București⟩ (cf. *Inscripții — București*, p. 673, nr. 978).

— *1691 septembrie 1 — 1692 august 31 (7200).* Meșterul Constantin din orașul Vrața lucrează o cruce de lemn ferecată, cu sprijinul egumenului Sava, a preotului Pavel ș.a., piesă cumpărată ⟨*către sfîrșitul sec. al XVIII ?*⟩, de medelnicerul Ioan Socolescu, care a dăruit-o Episcopiei de Argeș ⟨obiect ce s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă — București⟩ (cf. *Inscripții — București*, p. 589, nr. 789 și p. 598, nr. 815).

— *1714 (7222) martie.* Mitropolitul Antim Ivireanu dăruiește un epitaf la m-rea Argeșului ⟨piesă ce s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă — București⟩ (cf. *Inscripții — București*, p. 705—706, nr. 1 041).

— *1739.* Inscripție amintind această dată pe o icoană de la m-rea Argeșului ⟨piesă adusă de mitropolitul Ghenadie la București, de unde a fost preluată pentru Colecțiile de la *m-rea Căldărușani*⟩ (cf. V. Brătulescu, *Inscripțiile de pe icoanele aduse de la Curtea de Argeș de mitropolitul Ghenadie*, în ST, VI (1953), nr. 1—2, p. 156 și 159).

— *1746.* Ioan zugravul din Creta se semnează pe o icoană de la m-rea Argeșului * ⟨ce s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă — București⟩ (cf. *Inscripții — București*, p. 745, nr. 1 126).

---

* Precizăm că în prezenta listă nu am cuprins și icoanele ce au aparținut *Schitului Ostrov* — Călimănești, jud. Vîlcea, care au fost păstrate — temporar — și la m-rea Argeșului, de unde au ajuns în colecții din București (cf. *Inscripții—București*, p. 316, nr. 275; p. 737, nr. 1 102; p. 737—738, nr. 1 103).

— *1762 septembrie 1 — 1763 august 31 (7271).* ⟨Meşterii⟩ Ivan Kot, nepotul egumenului Ioanichie de la m-rea Argeşului, şi Nicolae Kot, se semnează pe foi de plumb din acoperişul amintitului lăcaş ⟨ce au ajuns în *Colecţiile muzeelor din Bucureşti*⟩ (cf. *Inscripţii — Bucureşti*, p. 796, nr. 1 224—1 225).

— *1781.* Athanasie Dhvk (sic) meşter se semnează pe o foaie de plumb din acoperişul bisericii m-rii Argeşului ⟨ce a ajuns în *Colecţiile muzeelor din Bucureşti*⟩ (cf. *Inscripţii — Bucureşti*, p. 796, nr. 1 226).

— *1781 septembrie 28.* Inscripţie cu conţinut funerar, pe o foaie de plumb din acoperişul bisericii m-rii Argeşului, evocînd numele unui locuitor din neamul Şendreştilor, din Tibru ⟨com. Cricău⟩, ţinutul Alba Iulia ⟨piesă ce a ajuns în *Colecţiile muzeelor din Bucureşti*⟩ (cf. *Inscripţii — Bucureşti*, p. 796—797, nr. 1 227).

— *1784.* Partenie arhimandritul m-rii Argeşului dăruieşte lăcaşului un chivot ⟨piesă ce s-a aflat în Colecţiile Muzeului de Artă — Bucureşti⟩ (cf. *Inscripţii — Bucureşti*, p. 575—576, nr. 758).

— *1784.* Partenie arhimandritul m-rii Argeşului dăruieşte lăcaşului un potir ⟨piesă ce s-a aflat în Colecţiile Muzeului de Artă — Bucureşti⟩ (cf. *Inscripţii — Bucureşti*, p. 680, nr. 1 000).

— *1790 februarie 16.* Partenie ieromonahul dăruieşte o cruce de cult la m-rea Argeşului ⟨piesă ce s-a aflat în Colecţiile Muzeului de Artă — Bucureşti⟩ (cf. *Inscripţii — Bucureşti*, p. 594, nr. 805).

— *1794 mai (?) 25.* Partenie arhimandritul m-rii Argeşului contribuie la facerea uşii de la biserica Episcopiei de Argeş, meşter fiind Necula ⟨piesă ce se află în *Colecţiile Muzeului Episcopiei din Rîmnicu Vîlcea*⟩. Să se vadă şi F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argis* (Anexa F, p. 8).

— *1795 august 11.* Episcopul Iosif al Argeşplui dăruieşte o cutie relicvar m-rii Argeşului — sedfu al Episcopiei — ⟨piesă aflată la *Bis. Sf. Dumitru din Craiova*⟩(să se vadă şi N. Iorga, *Inscripţii I*, p. 152 ; Al. Odobescu, *Episcopia de Argeş*, în CL, 1915, p. 1 132 ; *Inscripţii de pe raclele din Catedrala Mitropoliei din Craiova*, în MO, XII (1960), p. 94).

— *1796.* Episcopul de Argeş, Iosif, contribuie la facerea icoanelor prăznicare de la tîmpla bisericii m-rii Argeşului ⟨piese semnate de⟩ Ioan zugravul, dascăl de la Rîmnicu Vîlcea, şi de Mincu zugravul ⟨din Gărdeşti⟩, obiecte ce se află ⟨în *Colecţiile de la m-rea Căldăruşani*⟩ (cf. V. Brătulescu, *art. cit.*, în ST, VI (1953), nr. 1—2, p. 156).

— *1799.* Episcopul de Argeş, Iosif, contribuie la facerea unor icoane pentru biserica m-rii Argeşului ⟨piese aflate în *Colecţiile de la m-rea Căldăruşani*⟩ (cf. *Ibidem*, p. 159) ; să se vadă şi *Inscripţii — Bucureşti*, p. 319, nr. 282 — piesă care provine tot de la m-rea Argeşului şi nu de la m-rea Antim din Bucureşti).

— *1799.* Partenie arhimandritul dăruieşte la m-rea Argeşului cutiile relicvar, piese împodobite de Iosif episcopul de Argeş ⟨ce se află la *Bis. Sf. Dumitru din Craiova*⟩ (să se vadă şi N. Iorga, *Inscripţii*, I, p. 153).

Bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

— ⟨*Sec. XIV către ultimele decenii ?*⟩. Inscripţie reliefată pe muchia din dreapta laturii lungi a „Gisantului" — statul de piatră atribuit la 1746 lui „Radu Negru vodă", de mitropolitul Neofit — amintind formularul „пр Гєргє" — probabil „пр⟨ѥписан⟩" (a însemnat Gherghe) — desigur meşterul pietrar, monument lapidar existent în Colecţiile Muzeului de istorie Naţională — Bucureşti (în legătură cu inscripţia „Gisantului", să se vadă şi cele relevate de P. Chihaia, *Din cetăţile de scaun*, p. 21 şi 25; să se vadă, de asemenea, şi observaţiile noastre din *Introducerea* la volumul de faţă *p. 13*).

FLĂMÎNDA, Schitul — Galicea.

— *1844 (7352)* ⟨*ianuarie 1 — august 31*⟩. Panteleimon ieromonahul ⟨dascăl—zugrav din Argeş⟩, îngrijitorul Schitului Flămînda, dăruieşte lăcaşului un chivot ⟨piesă ce se află la *Muzeul m-rii Cozia*⟩.

GIBEŞTI — Goleşti.

— *1806 mai 10.* Matei şi Maria sînt amintiţi pe o cruce de cult de la biserica de aici, obiect lucrat de Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩, preluat ⟨în *Colecţiile de la m-rea Cozia*⟩.

MĂNGURENI — Corbi.

— *1775 septembrie 1 — 1776 august 31 (7284); 1815 septembrie 1 — 1816 august 31 (7324); 1818 septembrie 1 — 1819 august 31 (7327).* Inscripţiile ce amintesc aceste date, înscrise pe bîrne la biserica de lemn de aici, nu au fost cuprinse în volumul de faţă, lăcaşul fiind încorporat *Colecţiilor de la Bujoreni*, ale Muzeului judeţean Vîlcea.

PITEŞTI.

Bis. Buna Vestire—Greci

— *1712 (7220) mai 12.* Hrizea logofătul, fiul lui Alexandru logofătul din Piteşti, şi jupîneasa sa Ilina clădesc clopotniţa amintitului lăcaş ⟨pisanie ce se află la *Muzeul Goleşti*⟩ (cf. şi Eugenia Greceanu, *Ansamblul Piteşti*, p. 117, nota 93).

— *1806.* Radu negustorul şi Maria dăruiesc lăcaşului de aici o icoană prăznicară înfăţişînd Naşterea Domnului (cf. M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 65), piesă ce nu a fost detectată de noi, aparţinînd, *probabil altei colecţii.*

Bis. Sf. Vasile.

— *1780.* Inscripţia amintind această dată pe icoana — triptic — înfăţişînd pe Sf. Gheorghe, Maica Domnului cu Iisus, Sf. Dumitru şi doi arhangheli nu a fost încorporată în lucrarea de faţă, noi neputînd-o detecta cu prilejul investigaţiilor întreprinse aici

RUDA — Budeşti.

Biserica.

— *1579 (7188) octombrie 6.* Domnul — *gospodin* — Radu, decedat în vremea lui Mihnea Turcitul, este amintit pe o piatră funerară de la acest lăcaş, lespede preluată în *Colecţiile de la bis. Gura Suhaşului—Trăistari din Ocnele Mari.*

— *1776 martie 1.* Dumitru Vişan cu femeia lui, Chera şi Dumitru păcurarul dăruiesc un clopot bisericii din Ruda, pentru pomenirea Bucurei ş.a. ⟨piesă ce se află în *Colecţiile de la m-rea Cozia*⟩.

RUNCU.

Biserica.

— *1805 (7313) mai 13.* Inscripţie amintind această dată pe o cruce de cult semnată de Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩ (cf. D. Ionescu, *Un meşter crucer : Muşat diaconul*, în AB, Piteşti, VI (1923), nr. 1, p. 16 ; Idem, *Schituri*, p. 104 şi 106), piesă ce nu a putut fi detectată de noi, aparţinînd altei colecţii.

SĂLĂTRUCU.

Biserica.

— *1800 (7309) octombrie 10.* Inscripţie amintind această dată şi numele lui Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩, pe o cruce de cult ce a existat la acest lăcaş (cf. D. Ionescu, *art. cit.*, p. 19 ; Idem, *Schituri*, p. 107). Obiectul a fost preluat într-o altă colecţie.

STOILEŞTI.

Biserica.

— *1801.* Inscripţia datei pe o cruce de cult lucrată de Muşat diaconul ⟨din Opăteşti, meşter crucer⟩ (cf. A. Pănoiu, *Mobilierul vechi românesc*, Bucureşti, 1976, p. 11 ; Idem, *Din arhitectura lemnului în România*, Bucureşti, 1977, p. 166, nota 86). Obiectul nu a putut fi detectat cu prilejul cercetărilor întreprinse de noi.

ŞUICI.

Biserica.

— *1813 mai 20.* Ilinca, Pătru, Ileana sînt amintiţi pe o cruce de cult ⟨lucrată de Muşat diaconul din Opăteşti, meşter crucer⟩, existentă la acest lăcaş, de unde a ajuns în *Colecţia* lui Ştefan Rudeanu, iar apoi în aceea *constituită de N. Iorga, la Vălenii de Munte* (cf. D. Ionescu, *art. cit.*, p. 16 ; cf. de asemenea Oana Iancovescu şi P. Florea, *Meşterul Muşat diaconul din Opăteşti*, în „Buridava", IV (1982), p. 244, nr. 27).

VALEA LUI ENACHE — Băiculeşti.

Biserica.

— *1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300).* Inscripţie amintind această dată pe o cruce de cult ⟨atribuită lui Muşat diaconul din Opăteşti, meşter crucer⟩, ce a existat la acest lăcaş (cf. D. Ionescu, *art. cit.*, p. 17 ; Idem, *Schituri*, p. 109, fig. 120), editorul apreciind că piesa putea fi datată şi din 1794—1795 (7303), obiect preluat, probabil, într-o altă colecţie.

URSOAIA.

Schitul Bascovele.

— *1810.* Catinca dăruieşte o icoană semnată de Ilie zugravul, ⟨piesă ce se află în *Colecţiile Muzeului Episcopiei Rîmnicului*⟩ (cf. şi D. F. Marin, *Schitul Bascov (în ms.)*, 1934, p. 114).

— *1810.* Şerbul (?) dăruieşte o icoană semnată de Ilie zugravul ⟨piesă ce se află în *Colecţiile Muzeului Episcopiei Rîmnicului*⟩ (cf. şi D. F. Marin, *loc. cit.*).

— ⟨*Cca 1834 ?*⟩. Ecaterina dăruieşte o icoană (semnată de Voicu zugravul din Piteşti — cf. D. F. Marin, *loc. cit.*), piesă ce se află în *Colecţiile Muzeului Episcopiei Rîmnicului.*

— ⟨*Cca 1843 ?*⟩. Vasile dăruieşte o icoană ⟨la Schitul Bascovele⟩ (cf. D. F. Marin, *loc. cit.*), piesă ce se află în *Colecţiile Muzeului Episcopiei Rîmnicului.*

B Inscripții de pe obiecte, de la edificii din județul istoric Argeș, care aparțin vremii de după 1848 *

AREFU, Bis. Cuvioasa Paraschiva.

— Costandinŭ, Maria, Gheorghe ș.a. sînt amintiți pe o troiță de lemn (176 × 106), ce datează, probabil, din *a doua jumătate a sec. al XIX-lea.*

BRĂTIENI, locul numit „la Paie", pe muchia dealului, din hotarul cu satul Corbi.

— *1876.* Inscripție de o cruce de piatră (137 × 54 × 27) pomenind numele lui ... Ionu și Safta, Păunu ș.a.

BUDEASA MARE, Bis. Adormirea Maicii Domnului.

— Anul *1780* însemnat pe icoana de lemn îmbrăcată în argint aurit, înfățișînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhangheli; *a fost incizat, probabil, cu prilejul refacerii piesei la 1897.*

BUNEȘTI — Mălureni, Biserica.

— Inscripția amintind de „popa Șerban sin Ispan, hirotonit în anul 1831 martie 28", de pe un artofor de lemn — o cutie circulară (cf. N. Iancu, *Odoare sfinte și cărți vechi la biserica parohială Bunești*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 215), aparține celei de *a doua jumătăți a sec. al XIX-lea.*

CĂPĂȚÎNENI—PĂMÎNTENI, Bis. Sf. Voievozi.

— *1860 aprilie 23.* Dimitri Popazul cu soția sa Paraschiva și Ghiorghie dăruiesc o icoană de lemn (130 × 86), înfățișînd în mai multe registre pe Iisus binecuvîntînd, între arhangheli, și pe Sf. Mucenici Gheorghe și Damian, piesă ce provine de la o biserică din București.

CERȘANII DIN VALE — Suseni, Bis. Duminica Tuturor Sfinților.

— Preotul Toma și ctitorii lăcașului dăruiesc o icoană de lemn (78,5 × 63) înfățișînd hramul bisericii, piesă semnată de Ioanî jugravu, ce aparține vremii de *după 1850.*

— Predescu (?), Ioan ș.a. dăruiesc o icoană de lemn (78 × 61), înfățișînd Duminica Tomii, pe Sf. Ioan, Sf. Dimitrie și Cuvioasa Paraschiva, piesă semnată de Ionŭ jugravu la 18⟨..⟩, ce aparține vremii de *după 1850.*

CIOCĂNĂI — Moșoaia, Bis. Sf. Nicolae și Adormirea Maicii Domnului.

— Hagi Panait șelaru din București dăruiește o cruce de cult din lemn, cu încrustații de sidef (27 × 7,5), un omonim al său fiind atestat la 1785, printre ctitorii Bis. Sf. Constantin și Elena, din București (cf. *Inscripții — București*, p. 371, nr. 370). După factura artistică, piesa se situează însă *către mijlocul sec. al XIX-lea*, ceea ce nu face posibilă identificarea donatorului cu Hagi Panait șelarul, care a contribuit la clădirea lăcașului citat.

---

* Fiind mai greu lizibile în original sau ridicînd semne de întrebare, am alcătuit prezenta listă, pentru a le atesta existența în epoca de după 1848, deci nu în aceea ce a format obiectul preocupărilor noastre.

COSTEŞTI, Bis. Adormirea Maicii Domnului, cartierul *Podu Broşteni.*
— *18⟨..⟩.* Zugravul Nicola hagiul pictează un epitaf de mai mari dimensiuni, înfăţişînd în mai multe registre scene din viaţa lui Iisus (cf. inscripţia în l. greacă „Χεηρος Νικόλα| προσκινητις του | παναγίου καὶ ζ[ωοδοχου] |Τάφου; ἔν ἔτει 18⟨..⟩ (De mîna lui Nicola închinatul la preasfîntul şi de viaţă dătătorul Mormînt; în anul 18⟨..⟩). În chenarul piesei, pe cele patru laturi, mai sînt înscrise tot în l. greacă formulare cu conţinut de cult. După factura artistică, epitaful datează *dinspre mijlocul sec. al XIX-lea.*

Biserica de lemn, Înălţarea Domnului, din cartierul *Teleşti.*
— *18⟨7⟩3.* Inscripţie amintind de „răposat(ul) priotu Ioan ereu...", pe o cruce funerară de piatră (77 × 32,5 × 17 × 9,5).

CURTEA DE ARGEŞ, Bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).
— Pisania redată în copie fotografică de V. Drăghiceanu, *Cu privire la Biserica Domnească din Curtea de Argeş*, în BCMI, XXIV (1931), p. 44, pe baza comunicării făcute de arh. G. D. Sterian; nu aparţine acestui lăcaş, ci unei biserici din Moldova.

GIBEŞTI — Goleşti v PIATRA — Ciofrîngeni.

GOIA, *fostul schit* — Ungheni.
— *1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300).* Inscripţia „Ioan cruţeru ot Reţea", redată de I. Gh. Diaconescu, *Cîteva ctitorii argeşene*, în MO, XXXII (1980), nr. 3—6, p. 499, după un steag bisericesc şi anume de pe suportul de lemn al acestuia, nu a fost reţinută în volumul de faţă, lectura fiind eronată. În lectură certă ea este „Ion crucer ot Recia; l(ea)t 1852; l(ea)t 7360".

IONEŞTI — Buzoieşti, Bis. Cuvioasa Paraschiva, din cartierul *Tomşanca* (lăcaş în ruină).
— *⟨1852⟩.* Costandin, Ilinca, Ion ş.a., Hristudor, Marin, Rada ş.a. Ioan, Petriia, Preda ş.a., sînt amintiţi în pomelnicul de la proscomidie, înscris pe patru coloane; el aparţine vremii în care a fost rezugrăvită biserica (informaţie comunicată de pr. paroh Marin Popescu).

MILCOIU v. PIATRA — Ciofrîngeni.

OARJA, Bis. Tuturor Sfinţilor, Sf. Nicolae şi Cuvioasa Paraschiva.
— *1849 (7357) februarie 26.* Inscripţia ce aminteşte această dată, de pe icoana de lemn (56 × 42), care înfăţişează în cîmpul central Învierea Domnului, aparţine acestei vremi şi nu anului 1819 (7327) februarie 26.

PIATRA — Ciofrîngeni, Bis. Sf. Voievozi.
— Inscripţia de pe clopotul lăcaşului amintind numele „Самгина" (al lui Sanghin — atelier de turnat clopote de la Moscova), şi care figurează şi pe clopotul bis. MILCOIU, datează, probabil, din a doua jumătate a sec. al XIX-lea. Din aceeaşi vreme sînt şi clopotele ce poartă marca „Мва Москы" (turnat la Moscova), cum este piesa de la GIBEŞTI — Goleşti, Bis. Intrarea în Biserică.

PIELEŞTI — Cotmeana, Bis. Sf. arhangheli Mihail şi Gavriil.
— Inscripţie amintind numele „Ion, Stoica" şi „Pătru, Petriiia", pe o icoană de lemn (68 × 61), înfăţişînd pe Sf. Ioan, Sf. Vasile şi Sf. Grigorie, piesă ce aparţine vremii *dinspre mijlocul sec. al XIX-lea.*

PITEŞTI, Bis. Mavrodolu.

— Inscripţie amintind numele „...Costandin | Gheorghi", pe paftalele de metal aurit şi cu încrustaţii de sidef, ale unui brîu de pluş roşu, piese ce datează *de pe la 1850*.

Bis. Sf. Ioan.

— „*1808*". Inscripţia ce aminteşte numele lui „Nicolae, Ion zăg(ravit)", pe o icoană de lemn (100 × 80), înfăţişînd Naşterea Sf. Ioan Botezătorul şi pe Sf. Teodor Tiron (apud M. M. Branişte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 259), datează de fapt din *1866*.

Bis. Sf. Vineri.

— Inscripţia amintind numele „Domnica, Dimitrie", pe o steluţă — obiect de cult — (cf. Gh. Ghibănescu, *Inscripţii*, în „Ion Neculce", 1923, p. 169), aparţine vremii de *după 1850*.

POPEŞTI — Căteasca, Bis. Naşterea Maicii Domnului.

— Inscripţii ce amintesc numele: „1. p(opa) Andrei; 2. p(opa) Pătru; 3. p(opa) Sandu ş.a. printre care la *sigla* 18. d(iaconul) Ioan Brăteşti, la 19. d(iaconul) Iacov Cerbu ş.a., pe o icoană de lemn ferecată în metal argintat (32,5 × 27,5), înfăţişînd pe Maica Domnului Rugătoare şi pe Iisus pe cruce, piesă ce provine de la un alt lăcaş. Inscripţiile înscrise cu cerneală pe spatele obiectului se circumscriu vremii dinspre mijlocul sec. al XIX-lea.

RACOVIŢA, Bis. Sf. Nicolae şi Sf. Paraschiva.

— Inscripţie amintind de revărsarea apelor Oltului, care au înecat oameni şi case, text înscris pe peretele lăcaşului, probabil în *1860*.

STRÎMBENI — Suseni, Bis. Înălţarea Domnului, Adormirea Maicii Domnului şi Sf. Arhangheli.

— Postelnicul Anghel, Rada, Anica ş.a. ridică o cruce de piatră (144 × 66 × 32 × 24), ce se află în incinta lăcaşului, datînd din anii de *după 1850*.

ŞERBĂNEŞTI, Bis. Adormirea Maicii Domnului.

— Inscripţie amintind că lăcaşul a fost clădit la 1725 octombrie 22, iar apoi zugrăvit prin osteneala preoţilor Pavel, Radu şi Marin, cu sprijinul lui Ştefan Gorănescu, în 1825 iulie 28, zugravi fiind Radu şi Dumitru (cf. M. M. Bănuţescu, copia pisaniei din 1893 august 23, utilizată de I. Bălteanu, *Istoricul comunei Şerbăneşti, jud. Argeş* (în *ms.*), la Arh. St. Buc., Ministerul Culturii Naţionale, 1942, dosar nr. 468, f. 294). Relevăm că textul comunicat în forma de mai sus este un extras din *pisania rescrisă în a doua jumătate a sec. al XIX-lea*. Lăcaşul a fost restaurat şi la 1897 şi în 1907.

GLOSAR DE CUVINTE SLAVE*

az = eu
biv vel = fost mare
blagosloveniie = binecuvîntare
Blagověştenie = Buna Vestire
Bogoslov = Teologul (Sf. Ioan ~)
brat = frate
Ciudotvoreţ = Făcător de Minuni (Sf. Nicolae ~)
cupeţ = negustor
dăni, dni = zile
dvere = uşi
gospodin, gospojda = domn, doamnă
iconopiseţ = zugrav de icoane
ispisah = am scris
jărtfălnic = loc pentru pomenire — masa din altarul unei biserici
jupaniţa ego = jupaniţa lui
leat, leatul, liat, liatul = anul
meseţa, mesiţa = luna
ot = de la
ot sud = din judeţul
Ovedenia, Ovideniia = Intrarea în biserică
papadia = preoteasă
pis, pisah, pisan, pisati = a scris, am scris
plaştaniţe = acoperămînt — epitaf —
pol = jumătate
pohfală, pohvală = laudă
pomeni = pomeneşte (Doamne)
pomosti = ajutor
Prapodomna, Preapodobnei, Preapodobni = Preacuvioasa, Preacuvioasei
Preaobrajeniia = Schimbarea la Faţă
prejviteră = preoteasă
pristăvit = răposat

---

* Pentru întregirea formulelor religioase întîlnite adesea în inscripţii sub formă prescurtată (sau numai cu iniţiale), să se vadă Nica M. Ţuţă, *Sfîntul antimis. Studiu istoric, liturgic şi simbolic*, Buc., 1943; să se vadă şi V. Brătulescu, *Iniţiale şi monograme*, în MO, 1965, p. 568–586.

proin = fost
ruca = mîna
sin, sinove, sîn = fiul, fiii
sud = judeţ
treti = al treilea
Ugrrovlahischi = al Ţării Româneşti
vă dni = în zilele
vă leat = în anul
Văvidenia = Intrarea în biserică
vel, velichii = mare
vtori = al doilea
za = de, pentru
zăt, zet = ginere
Zlatoust = Gură de Aur (Sf. Ioan)
zvăzdă, zvĕzdă = stea — steluţă — (obiect de cult)

ANEXA I

cu formulare de cult în l. română

Nr. 1 ,,Bărbați, | căuta|ți c|ă iată, M|ihail | ține sa|biie să...".

,, 2 ,,Blagosl|ovit(ă) e în|părățiia | a Tată|lui și a | Fiiului ș|i a Sfîn|tului | D(u)hu".

,, 3 ,,Bucur(ă)- |te, ceia | ce este | cu dar | dărui|tă".

,, 4 ,,Bu|cură- |te, | Fecio(a)|ră, Nă|scăto(area) | lu(i) Dumnez(e)u".

,, 5 ,,Ca dintru | ale tale prii|meşte, o Stăpî|nă, la Sf(întul) ol|tari".

,, 6 ,,Chivot însuf|lețit ti-am | văzut pre | tine Feci|o(a)ră".

,, 7 ,,Cine va | întra cu | inimă ne|curată în | biserică, | cu această | spadă | tăia-l voi".

,, 8 ,,Cine va înă|tra în be|sĕrică | ne fii(n)dŭ | curatŭ, de | această sa|bie va fi | tăiatŭ".

,, 9 ,,Cu trupul lui H(risto)s vă cuminecați, din Izvorul cel fără de moarte gustați.

† Cinii tale cei de taină, astăzi, priimĕşte-mă pre mine, părtaș, Fiiule al lui D(u)mnezeu, că nu |† voiu spune vrăjmașilor tăi, taina ta, nici sărutare îți voi da ca Iuda, ci ca | tîlhariul mărturisindu-m(ă), strig către tine ,,Pomenĕşte-m(ă), D(oa)mne, întru înpărățiia ta".

,, 10 ,,D(oa)mne! Cine va lăcui în lăcașul tău sau cine să va săl(ă)șlui în muntele | cel sf(în)t al tău? « Cel ce umblă fără prihană și face dreptate. | Cel ce grăiaște adevăr [în ini]ma sa, carele n-au viclenit î[n] limba sa | și n-au făcut vecinului său rău și ocară n-au luat spre cei de aproape | ai săi ».

,, 11 ,,După darul | Hristosu|lui tău, cu | carele înpre|ună bine e|ști cuvînta|t".

,, 12 ,,† Eu sînt învierea | și vieața. Cel ce crede | întru mine, | de va și muri(i), viu va fi".

,, 13 ,,Fraților! | Cîți cu | D(u)hul lui | D(u)mnezău | să poar|tă, aceș-tea | sînt fii lui Dumnezeu".

,, 14 ,,Iată, Satano, | că ți s-au s|fîrșit în|părăția. Va|rsă-ț(i) otr|ava din tine".

,, 15 ,,Iubit-am bunăcuviința casii tale și locul lăcașului | măriri(i) tale, fie D(oa)mne, ochii tăi deșchiși spre casa aceasta. În|tărire acelor ce nădăjduesc spre tine, întărește, D(oa)mne, biserica ta, | aceasta carele o ai cîștigat cu scumpŭ sîngele tău".

,, 16 ,,† Întărirea (Întăriria) celor (acelor) ce nădăjduescŭ (nădăjduesc) spre tine | (D⟨oa⟩mne), întărește (întăriaște) D(oa)mne, (sfînta) biserica (beserica ta, aceasta), care (carele) o ai cîști|gatŭ (cîștigat; cîștigat-o) cu scumpŭ sîngele (singele) tău" — ,,Să fie D(oa)mne, | ochi(i) tăi deşchiș(i) zioa ș(i) noaptea | către lăcașul tău cel sfîntŭ, | întru toți vĕci(i), amin".

,, 17 ,,În vremea ace|ia stătut-au (sta) I(isu)s | în (la) loc șăsŭ (șăți-*sic*) și mulțimea | ucenicilor | lui și | mulți|me | mul||tă de noro|dŭ

dinŭ to|ată Iudeia | și dinŭ Ie|rusalimŭ | și de pre|lî(n)gă marea | Tirului".

„ 18 „Nimină | nu știe | pre Ta|tălŭ, | fără nu|mai Fiu|lŭ, nici | pre Fiu".

„ 19 „Pocăiți- |vă că s-au | apropiiat (apropiatŭ) | înpărăția | ceriului".

„ 19 Bis „S(finte) mar(e) mu|cenic ⟨al⟩ Do|m(nu)lui H(risto)s, | Dimit|rie, rogu | pe milo|stivu".

„ 20 „Vedeți cîtŭ este | de cumplit(ă) mo(a)|rtea păcătosulu|i și a bogatulu|i nemilostiv. Și | cine va întra în b|iserică necurat, | sufletul, de sabie | îi va fi tăiat".

„ 21 „Veniți | blagos(lo)viții | Părintelu|ii mieu (meu) de (și) | moșteniț|i înpărățiiia (înpărăția) cerul|uii (cerului ; ceriului), care (carele) este gătită voo de la întemeeria (începutul) lumii (care o au gătitu) mai | nainte d|e întemei(e)|rea lumi(i) | au fostŭ | gătită | voio *(sic)* (că gol amŭ | fostŭ și m- |ați înbrăcatŭ, flă|mînd și m-a|ți hrănitŭ | însetatŭ și)".

„ 22 „Veniți | către | mine | toți | cei os|teniți | și însăr|cinați | și eu voi".

„ 23 „Zis-au D(o)mnulŭ (Domnu ; Domnul) : « Cel (cela) ce crede întru (înŭ) mine, de va | și muri | (. . .în veci c. . .) ; (viu va fi) totu viu va fi sufletu lui » | — Ionŭ, cap. ; (11) listŭ 23 (sti⟨hul⟩ 25)".

ANEXA II

cu formulare de cult în l. slavă

1„ † Подвигом добрым подвиза(л) сѧ страстотрьпче Х(ристо)во, Геωргїе, вѣри ради и м(ꙋ)ч(и)т(е)л(ни)". († Cu fapte bune te-ai străduit martirule al lui Hristos, Gheorghie, credinței drept și chinuitorilor).

2„ † Ꙋтвержденїе на тѧ надѣ|ющим сѧ, ꙋтверди, Г(о)с(по)ди, цер|ковь твою їюже стежа(л) честною | си кровїю",. († Întărirea celor ce nădăjduiesc spre tine, întărește, Doamne, biserica ta pe care ai cîștigat-o cu scump sîngele tău).

ANEXA III

cu un formular de cult în l. germană

I „*Erschütternd ist dieser Ort. Es ist kein anderer, denn das Haus des Herrn und dies ist die Pforte des Himmels. Herr, ich habe dein Haus verehrt und den Wohnort deines Ruhmes. Psalm 25/7*" (Impresionant este acest loc. Nu este altul decît casa Domnului și aceasta este Poarta cerurilor. Doamne, eu preamăresc casa ta și lăcașul slăvirii tale. Psalmul 25/7).

INDICI

În indicii volumului au fost cuprinse în ordine alfabetică numele de locuri, persoane și materii existente în inscripții, precum și în descrierile sau notele ce însoțesc textele, cînd acestea aduc unele lămuriri sau întregiri la materialul indexat.

Din totalul de aproximativ 7 500 de indicative au fost individualizate mai bine de 4 660 de onomastice, în jur de 300 toponime și aproape 20 de referințe pentru materii, însoțite de cca 1 180 de trimiteri orientative, la cele trei categorii de indici, cu deosebire necesare identificării persoanelor evidențiate de sursele epigrafice încorporate în prezentul volum.

Numele complexe (nume și prenume) *sînt alfabetizate la nume* (Ungurelu Alecu), excepție făcînd acelea cu o circulație mai restrînsă, mai puțin cunoscute, derivate din porecle, împrumutate din toponimie sau constituite prin alăturarea la prenumele unei persoane a unui alt prenume, preluat de la ascendentul ei direct; acestea au fost *inserate la prenume.*

Numele voievozilor, independent de forma în care apar în inscripții, sînt redate în felul în care sînt cunoscute și folosite acum.

Indicativele însoțite de *asterisc* reprezintă locuri ce nu mai există în prezent.

Identificările ce ne aparțin, atît pentru onomastice cît și pentru toponimice, au fost inserate în *paranteze unghiulare*. În *paranteze rotunde* sînt cuprinse diferitele forme ale aceluiași nume, întîlnite în inscripții, precum și datele care însoțesc onomasticele.

Numele de locuri redate *cu literă cursivă indică cartierele* din cuprinsul satelor sau ale orașelor.

Precizăm, că, *indicativele dintre parantezele rotunde, nu alfabetizează*, ca de altfel și mențiunea ⟨*diferiți*⟩, folosită *pentru a releva existența mai multor persoane* — cu nume identic, în cadrul aceluiași text și *care, evident, nu au putut fi identificate.*

Precizăm totodată, că, *alfabetizarea în cadrul aceluiași nume* a fost *făcută pornind de la apelativele ce însoțesc onomasticele* (de ex. *ban, căpitan, doamnă, jupan, logofăt* etc.) sau *de la elementele ce indică legături de rudenie (din moșu, fiu, mamă, nepot, soț, tată* etc.), acestea din urmă precedate — atunci cînd identificările nu sînt cert determinate — de termenul *probabil.*

Numele din textele redate în forma unor pomelnice sînt relevate, atunci cînd nu au existat alte posibilități de identificare a lor, în următoarele formulări: *Ioan*, donator la... ; *Ioan*, menț. în pomelnic la ... ; *Ioan*, menț. într-o inscripție la ... ; *Ioan*, menț. pe o cruce de piatră la ... ; *Ioan*, menț. pe o piesă la ... ; *Ioan*, menț. printre ctitori la ... ;

sau prin alăturarea a două nume : *Ioan*, menț. lîngă Maria la . . . ; în mod deosebit am adoptat formula : *Ioan*, menț. împreună cu Badea, atunci cînd onomasticul folosit ca element ajutător pentru identificare nu are o determinare precisă, de gen (masculin sau feminin).

Trimiterile care însoțesc indicativele din indici *corespund numerelor de ordine ale inscripțiilor din volum.*

Prescurtările folosite sînt următoarele :

a.	=	ante
bis.	=	biserică
bis. cit.	=	biserica citată
c.	=	circa
C. de Argeș	=	Curtea de Argeș
com.	=	comună
d.	=	după
ex.	=	exemplu
f.d.	=	fără dată
fam.	=	familie
fragm.	=	fragment
j.	=	județ
m.c.	=	menț. circa
m-re	=	mănăstire
menț.	=	mențiune
n.	=	născut (ă)
precedent.	=	precedentul (a)
s.	=	secolul
suburb.	=	suburbană
ș.a.	=	și alții (altele)
urm.	=	următorul (următoarea)
v.	=	vezi

A

B

D

E

G

H

I

K

L

N

O

R

Ș

V

W

Z

LISTA ILUSTRAȚIILOR*

* Fotografiile de sub nr. 1, 5, 6, 8,9 şi 34 şi 37 au fost redate după clişeele ce ne-au fost oferite de Muzeul judeţean Argeş din Piteşti, din fondul executat pentru Episcopia de Argeş.

Fotografia de sub nr. 7, oferită de Muzeul judeţean Argeş şi de Oficiul Patrimoniului cultural al jud. Argeş, a implicat retuşarea inscripţiei pentru sublinierea formularului.

Fotografiile de sub nr. 10—21, 33 şi 36 au fost executate de specialiştii Laboratorului fotografic al Bibliotecii Academiei Române, d-nii I. Hozoc, D. Sima şi Şt. Micloş.

Materialul ilustrativ de sub nr. 2, 3, 22, 23, 26, 27, 31, 32 şi 35 reprezintă fotografiile publicate în ,,Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice", *loc. cit.* — în Bibliografia textelor din prezentul volum — la unele au fost executate retuşări ale inscripţiilor respective, necesare sublinierii particularităţilor grafiei, precum şi desene după acestea.

Fotografiile de sub nr. 24 şi 25 a, ne-au fort încredinţate de prof. Dan Mohanu.

Desenul fig. 4, a fost redat după D. N. Ionescu, *op. cit.*, după prealabila revizuire şi completare a formularului.

Desenul de sub nr. 25 b, a fost redat după N. Constantinescu, *op. cit.*

Desenele fig. 28 a—f şi g—k, fig. 29 a—d şi fig. 30 au fost executate după fotografii, la D. Mohanu, *art. cit.*

Falsurile fig. I şi V sînt redate după O. Tafrali, *op. cit.* fig;. II—IV şi VI—XII au fost reproduse după Em. Grigoraş, *op. cit.*

FALSURI

DE LA BISERICA DOMNEASCĂ DIN CURTEA DE ARGEŞ

RÉSUMÉ

Après 25 ans d'interruption, en reprenant la publication de la Série du Corpus d'inscriptions médiévales et de l'époque moderne de la Roumanie (XIVe siècle — 1848), nous avons dirigé d'abord notre attention sur *le département historique d'Argeș* qui s'étend depuis la rivière d'Olt jusqu'en proximité de la rivière Doamnei, en comprenant le cours moyen de l'Argeș, et depuis les hauterus des Carpates jusqu'à la zone de Pitești et même au-delà, vers les frontières du département historique d'Olt. Notre option se justifie entièrement, puisque les sources épigraphiques de cette région nous transmettent les messages significatifs d'un espace roumain peuplé depuis bien longtemps, qui eut un rôle décisif dans la création de l'État roumain, au XIVe siècle. Un argument particulier a été fourni, bien sûr, par la présence de la résidence princière à Curtea de Argeș, avec les monumentales fondations des voïevodes du pays — descendants de Basarab Ier (v. 1310—1352) — qui abritent des vestiges d'une valeur inestimable. Et ce n'est pas tout, vu que de nombreux édifices furent construits dans les localités urbaines ou rurales du département par les princes, les hauts prélats, les hauts fonctionnaires et les maîtres du lieu, laïcs et ecclésiastiques, citadins et commerçants, parmi lesquels il y a aussi des allogènes, provenus en majeure partie du monde grec sud-est européen; toutefois, la plupart des établissements furent bâtis dans le milieu rural, avec la contribution des communautés de *megieși* (paysans libres).

Le présent volume renferme environ 1 200 inscriptions recueillies dans approximativement 220 églises, musées et sites historiques de 166 localités. Leur majeure partie — à savoir un nombre de 768 — est numérotée dans le cadre des fonds dont elles relèvent, où sont groupées ou insérées en notes et autres informations épigraphiques, souvent avec un contenu réduit, limité à une seule date ou un nom — parfois comme de simples graffiti.

Considérées dans leur ensemble, et selon la longue période à laquelle elles appartiennent, ces inscriptions constituent le témoignage d'amples activités culturelles et religieuses, dans le domaine de l'architecture et des arts, directement attachées aux réalités de la région d'Argeș, avec lesquelles elles interfèrent, surtout au niveau socio-économique de la Valachie médiévale et moderne.

Sans insister ici sur la problématique des sources lapidaires qui reflète, en grande mesure, les processus survenus dans la structure de la population de l'espace qui intéresse notre recherche, notamment vers la fin du XVIIe siècle et au cours des siècles suivants, nous voulons relever le fait que les inscriptions aussi mettent en évidence la participation d'un nombre de plus en plus grand d'habitants relevant des catégories actives de la population à la construction des établissements, bâtis au cours des époques précédentes notamment par le prince et les boyards. Telle a été en fait la principale modalité destinée à conserver et à amplifier les rapports entre le monde laïque roumain et le milieu culturel et ecclésiastique de l'orthodoxie, en Valachie, rapports qui ont sauvegardé le long des siècles les traditions et les coutumes, censées former la note individuelle de l'évolution de notre peuple dans l'espace sud-est européen.

De cette manière, les sources épigraphiques relèvent aussi plusieurs aspects de la vie des habitants allogènes des Balkans, qui s'étaient établis soit par hasard, soit à dessein au nord du Danube et au sud des Carpates, dans les conditions où les Pays Roumains ont pu conserver leur autonomie dans les rapports avec l'Empire ottoman et avec les autres grandes puissances voisines.

C'est en nous référant notamment à la présence, dans la région d'Argeş, d'artisans et de dignitaires ou hommes d'affaires du monde balkanique, surtout de nationalité grecque, que nos allons mentionner — dans l'ordre chronologique où ils sont attestés — les noms d'un „Radila" (Radu), de „Gabratin" et de „Macarie", inscrits sur la couche fine de crépi entre les briques de l'Eglise Princière de Curtea de Argeş, bâtie, selon les résultats des investigations archéologiques menées au cours des dernières décennies, par Ladislas Ier (1364 — v. 1377) après 1365, et dont la peinture fut terminée en 1369. Cette dernière date a éte établie d'après la mention faite dans l'inscription qui accompagne les portraits des fondateurs de l'édifice en question et d'après le fait qu'on avait attribué au voïévode de Valachie et à son épouse le titre de „maîtres de Vidin et de toute la région du Vidin", à la suite de la lutte menée par le prince roumain pour secourir le tsarat bulgare de Sracimir (cf. nos 286, 287 et 288). En ce qui concerne les noms inscrits par les trois maîtres, originaires du sud du Danube, à l'Eglise de la cour princière d'Argeş, à l'édification de laquelle ils avaient participé, ils témoignent des bons rapports entretenus par la Valachie avec les peuples des Balkans et du prestige dont les voïevodes roumains ont joui en tant que défenseurs de l'Eglise d'Orient dans la lutte contre les attaques de la couronne hongroise et les pressions exercées par la Porte. Dans ces circonstances, la présence du „graffito" dans la fondation des Basarab à Argeş, qui mentionne une „Evreica doamna" (la Dame Juive) (cf. no 287), peut-être l'épouse, qui avait accepté le baptême orthodoxe, du tsar Ivan Alexandru de Târnovo, ne surprend plus.

C'est toujours au milieu balkanique qu'appartient probablement le maître sculpteur qui a exécuté le gisant du monument funéraire de l'Eglise de la cour princière d'Argeş, sur le côté duquel il a inscrit son nom, à savoir „пр Гєргє" (je signe Gherghe). Cette pierre tombale, conservée au Musée national d'histoire, au sujet de laquelle le métropolite de Valachie, Néophyte le Crétois affirmait en 1747 qu'elle représentait „l'image en pierre" du voïevode Radu Negru, a déterminé certains chercheurs à l'attribuer au tombeau de Radu Ier (v. 1377—1383).

Comme expression des bonnes relations entretenues par les Pays Roumains avec l'Eglise d'Orient, le patriarche de Constantinople, Théolypte, prit part en 1517 à l'assemblée des hauts prélats qui ont consacré l'établissement princier de Curtea de Argeş, bâti par le voïevode Neagoe Basarab, dont la munificence envers les patriarchies et les monastères athonites est assez bien connue (cf. no 235).

C'est l'époque où, vu les bonnes relations avec l'élite politique de la Serbie, fondées aussi sur les liens de parenté créés lors de son mariage avec Despina Miliţa, le fondateur de monastère d'Argeş se proposait d'introduire dans la galerie des portraits princiers de la monumentale église celui du knèze Lazar (cf. no 244).

On ne connaît pas encore la date, mais on estime qu'il s'agit toujours du règne de Neagoe Basarab (1512—1521), à laquelle furent sculptées en tuf calcaire, à la base de l'arc situé sur la paroi méridionale de l'Eglise

princière d'Argeş, les huit sigles grecs groupés en deux sections, qui marquent l'activité de rénovation déroulée dans cet établissement par des contremaîtres venus du sud-est européen, peut-être grecs (cf. no. 313).

Les formules des textes épigraphiques incorporées au présent volume vont au-delà de la culture et des arts, en relevant parfois des événements survenus pendant les affrontements militaires pour défendre l'indépendance du pays ou des conséquences dramatiques des conflits qui impliquaient les grandes puissances, dont les combats s'engageaient sur le territoire des Principautés roumaines. Une véritable chronique en pierre inscrite en 1529 sur la pierre tombale du voïevode Radu de la Afumaţi (1522—1529), placée dans l'église du monastère d'Argeş, qui évoque ses nombreuses guerres menées contre les armées turques, mentionne aussi les batailles données à Nicopoli et à Şiştov en été 1522 (cf. no. 241).

A la suite des interventions étrangères dans l'espace roumain, les inscriptions se font l'écho des ravages et d'autres faits comme celle de l'épidémie terrible de peste qui sévit en automne 1660, répandue par les troupes ottomanes venues pour faire monter sur le trône Grigore Ghica à la place de son père. C'est le moment où l'archimandrite Ştefan, qui avait trouvé un abri à Curtea de Argeş, meurt abattu par ce fléau (cf. no. 262).

Il y a d'autres sources, qui mettent en évidence la présence et la participation aux conflits, dans l'espace roumain, des armées autrichiennes, russes et turques. Elles se réfèrent notamment aux dégâts produits à plusieurs établissements religieux du département d'Argeş en 1788, à savoir à l'Eglise Princière, au monastère de Berislăveşti et à celui de Stînişoara (cf. nos 39, 277 et 660).

Dans ces circonstances, pendant les brefs laps de temps où dans les Principautés Roumaines fut instituée l'administration militaire russe, plusieurs inscriptions, appartenant aux églises édifiées pendant ces périodes, évoquent le nom de la grande „impératrice Catherine" II (1762—1796) ou des empereurs „Alexandru Pavlovici" Ier (1801—1825) et „Nicolae Pavlovici" Ier (1825—1855) (cf. nos 60, 342, 430, 470 et 720).

Plus anciennes, plus nombreuses et sans doute plus significatives sont les attestations concernant la présence dans le département d'Argeş des habitants allogènes originaires de l'espace grec. Parmi ceux-ci on remarquera le logothète Mandulos, qui en 1623 faisait inscrire son nom sur le mur de l'autel à l'Eglise Princière de Curtea de Argeş (cf. 293), où en 1634 était inhumé un certain Guli du village de Dipaliţa, par les soins de son frère Ioan (cf. no 306). Etabli probablement en Valachie avant 1634, Dima Grecu expirait vers la même époque à Brătieni, où une pierre tombale mentionne son nom (cf. no. 93).

Il convient de relever notamment les actes de munificence des commerçants, hommes d'affaires ou dignitaires, venus du sud-est du continent, envers les églises fondées par eux ou soutenues par des donations, dans les localités auxquelles ils étaient attachés par les fortunes gagnées ou d'autres intérêts économiques. Ainsi, à Cîinenii Mici, en 1733, le „jupan" Nicola Petru, avec l'aide de Gheorghe Kocuţi (Guguţ) Nicoţovi, du curateur Gheorghe Trapezundiul et du douanier Nica Scutara, qui y contribua substantiellement, faisaient bâtir une église (cf. no. 135), soutenue en 1758 par des donations des plusieurs membres de la Compagnie grecque de Sibiu, les „jupani" Toma Vilara, Enache Vilara et Costea Vilara (cf. no. 139).

La présence sur le trône de Valachie, de 1715 jusqu'en 1821, des princes phanariotes facilita la pénétration au nord du Danube d'un nombre de plus en plus grand d'allogènes originaires de Constantinople et des Balkans. Certains d'entre eux, qui occupaient des fonctions importantes dans le divan princier, comme par exemple le sommelier (roum. „clucer de arie") Gheorghe Serezli, s'engagèrent à aider et à rebâtir quelques-uns des édifices de culte, comme il résulte de l'inscription de 1747 au monastère de Stînişoara (cf. nos. 659 et 660), de celle qui date de 1786 environ, à l'église en bois de Drăganu-Olteni, bâtie par le instituteur Ilie de Merişani, sur une propriété achetée aux enchères à Bucarest, qu'il avait léguée aux villageois pour les messes de commémoration à son intention (cf. no. 344).

En ce qui concerne Anastasie Ceauhrimatista, ancien sous-préfet à Lovişte, contribuable à la construction de l'église de Racoviţa en 1819—1820, à côté d'autres habitants (cf. nos 579—581), des sources documentaires indiquent le fait que, à cause des abus commis, comme le relevaient les membres de la communauté, le pouvoir princier allait lui interdire d'y exercer ses attributions (cf. V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, IX, Bucarest, 1896, p. 308—309). Une décision pareille fut prise par le pouvoir princier contre le maréchal (roum. „postelnic") Nicolae Frunzescu, de Péloponèse, qui avait accompli aussi la fonction de sous-préfet, toujours à Lovişte, et qui avait contribué à la construction, en 1807, de l'église de Sălătrucel (cf. *ibidem*, p. 220; voir aussi l'inscription au no. 633).

Certains des allogènes grecs, tels ceux des familles Colfescu et Peldicari (Perticari), qui avaient contribué à la fondation de l'église Izvoru vers le milieu du XVIIIe siècle et à sa reconstruction en 1823, se sont roumanisés et ont produit même certains lignages (cf. nos. 437 et 438), processus dont les dimensions furent beaucoup plus grandes, comme il résulte d'autres catégories de sources.

L'attestation d'un certain Thodorachi l'épicier, fils du diacre Hristu, en 1837, à l'église de Mavrodolu à Piteşti (cf. no. 522), qui avait contribué peut-être à la construction de l'église de Saint-Elie dans la même ville en 1828 (cf. no. 525); d'un nommé Anastase Trandafir, donateur envers plusieurs églises d'Argeş vers 1841—1844 (cf. nos. 357—358), ainsi que de Ştefu Nicolau, „d'origine grecque" — comme il le disait lui-même en précisant qu'il avait été élevé dès sont tendre âge dans le monastère de Govora (cf. no. 725) — qui avait soutenu la réfection de l'Eglise de Bascoavele—Ursoaia en 1843, offre par conséquent des données supplémentaires concernant les habitants originaires des Balkans qui ont mené leur vie dans l'espace roumain.

Les rapports des Principautés Roumaines avec le monde européen, vu leurs position et statut, sont relevées selon des perspectives inédites grâce à l'information épigraphique. Il s'agit entre autres de la visite rendue au monastère d'Argeş en 1707 par celui qui se donnait le titre de „nobilis Poloniae et dux", à savoir Stanislas Nowakowski (cf. no. 249).

L'intérêt manifesté à l'égard des réalités roumaines, des monuments et des vestiges — nous avons en vue notamment les inscriptions — peut être constaté chez les différents savants et missionnaires étrangers qui ont visité notre pays. Nous devons souligner particulièrement les préoccupations du voyageur florentin Domenico Sestini, qui enregistrait — en professionnel dans le domaine des antiquités — les formulaires

de certains textes du monastère d'Argeş, où il s'était arrêté en mai 1780 (cf. no. 240 et notre *Introduction*, p. 17—18).

Plus importantes encore pour la connaissance d'un si grand nombre de visiteurs venus d'Europe sont sans doute les données communiquées par Stanislas Bellanger après la visite du même monument — le monastère d'Argeş — en 1836, où il réussit à déchiffrer les noms de personnes illustres, inscrites sur les colonnes du pronaos de l'église mentionnée, vers lesquelles il avait dirigé son attention. Il s'agit de Jérôme Spindler, du général comte de Kisséleff, qui avait organisé en 1832, pendant l'administration russe dans les Pays Roumains, une intéressante enquête épigraphique, du sénateur de Pontécoulant, de Gérard de Bruxelles, de William Wilkinson, d'Honoré Costa, Bellanger précisant encore qu'il y avait aperçu „le nom immortel du chantre de Child-Harold", c'est-à-dire du Lord Byron, dont le voyage dans les Principautés n'est attesté par aucun document. Il s'agit probablement d'un geste commémoratif fait par ceux qui appréciaient son œuvre et qui ont tenu à rendre hommage à sa mort héroïque survenue en 1824 dans la lutte pour la libération de la Grèce de la domination ottomane, vu que l'église du monastère d'Argeş avait été élevée comme un symbole de la résistance de la Valachie, et du monde orthodoxe aussi, contre la domination turque dans le sud-est européen et le Proche Orient (cf. no. 251).

La signification de cet ensemble architectural princier le long des siècles, pour le passé culturel de notre peuple, et en même temps l'intérêt avec lequel il fut étudié et connu dans les grands centres du monde européen se détachent encore des études et des notes éditées par le professeur archéologue de Sibiu Ludwig Reissenberger en 1860, à Vienne, à la demande de la Commission centrale des vestiges historiques de cette ville. C'est aussi ce qui résulte des relations d'un voyageurs russe, présent en 1886 à la consécration du monastère d'Argeş, après la restauration effectuée par Lecomte de Nouy, publiées en 1887 dans le no. de juillet du bien connu périodique de Moscou „Russkii veastnik" sous la signature de A. Putiata, et plus tard de l'étude publiée par F. Jaffé à Berlin, en 1911 (cf. la *Bibliographie* du volume).

Ce ne sont que quelques-unes des images d'intérêt historique qu'on peut reconstituer à l'aide des inscriptions du département d'Argeş, sur une période de plus de cinq siècles, qui ont retenu l'attention des historiens de notre pays, en déterminant de nombreuses investigations et prospections dans le domaine de l'épigraphie. Grâce aux efforts fournis par Al. Odobescu, Gr. Tocilescu, N. Iorga et autres, l'idée d'éditer le Corpus d'inscriptions, lancée dès la fin du XIXe siècle dans les discussions des spécialistes à l'Académie Roumaine, allait prendre un contour de plus en plus précis.

A la suite des efforts fournis dans le cadre de l'Institut d'Histoire „N. Iorga" pour la réalisation de ce souhait, en 1965 on publia le premier volume de la Série du Corpus d'*Inscriptions médiévales de Roumanie. La ville de Bucarest*, par les soins du prof. Al. Elian, suivi par le présent tome.

La nécessité de publier de manière systématique les sources épigraphiques du Moyen Age et de l'époque moderne roumains est en rapport direct avec l'évolution et le progrès de notre historiographie, avec la préoccupation de souligner combien l'investigation des monuments, de leurs vestiges, porteurs de tant de messages à travers les siècles, est importante pour le développement de la conscience nationale et la consolidation de l'Etat, dans leur marche en avant vers l'époque contemporaine.

CUPRINSUL

ADDENDA

În perioada în care lucrarea noastră s-a aflat în proces editorial a fost tipărit și numărul 2, pe 1992 al „Revistei monumentelor istorice", care nu a fost încă difuzat. În acest număr, pe lîngă datele comunicate de Dan Mohanu și Constantin Bălan (cf. Bibliografia), este cuprins și articolul lui Sergiu Iosipescu, *Comisiunea monumentelor istorice inițiatoarea cercetărilor de arheologie medievală — săpăturile de la Curtea de Argeș*, în „RMI", LX (1992), nr. 2, p. 27—33, unde este reprodus și textul slavon, însoțit de traducere, de la efigiile voievodale, înfățișate la Biserica Sf. Nicolae — Biserica Domnească (în volumul de față, inscripția de sub nr. **288**).

ERATĂ *

Pagina:	*Rândul:*	*În loc de:*	*Se va citi:*
7, nota 10	—	Cucuț	Cocuț
40	10	LAVINĂ	ALVINĂ
46	11—de jos	neamului	naosului
60	5	pe fragment	pe un fragment
93	7	bis. Oștii	bis. Oeștii
145, nota 2	—	dopă	dooă
193, nota 4	2	Дона	Дана
224	5—de jos	бои сьс є]	бои сьс
”	4—de jos	жанн;	К[лє|жанн][7],
226	1	з̃і [11]	з̃і
229, I 242, trad.,	2	Ion Ștefan	Ion Stefan
249, VII 284, text	—	Белнкы Б.)	Белнкы Ба-
255	—	⟨d. 1369⟩	⟨a. 1369⟩
267, VII 293	—	⟨Sec. XVI—sec. XVI⟩	⟨Sec. XVI—sec. XVII⟩
302, I 344, note **		în vedrea	în vederea
” nr. 345	—	Maninŭ	Marinŭ
361, ” 489	6	lagoslovenia	blagoslovenia
383, XII 542	—	nscripție	Inscripție
” ” ”	—	a	la
418, I 623	—	răm(ă)ticu	grăm(ă)ticu
485, nr. 1	—	Fig.	Fig. I
” ”, la Bibl., D. Caselli. . .		„RIAF”, XVI (1915)	„RIAF”, XVI (1915—1922)
487, nr, 4, nota 1,	4	ινιxα β′	ινιxx ιβ′
488, nr. 6	—	σψοx′	ϛψοx′
” nr. 7, la Bibl., O. Tafrali . . .		„RIAF”‘ XVI (1915)	„RIAF”, XVI (1915—1922)
523, col. II-a	16—de jos	Valea Crucii	**Valea Cucii**
535, col. I-a	7	Dima	**Dina**
538, col. I-a	16	Damaschin, menț.	**Damaschin,** ⟨eroare⟩
” ” ”	18	Damaschin, ⟨eroare⟩	**Damaschina,** monahie
621, col. II-a	4	Sștefan Rudeanu; Stefan;	**Iștfan Rudeanu ; Sștefan ;**
634	2—de jos (la O. Tafrali)	*op. cit.*, fig.; II—IV...	*op. cit.*; fig. II—IV...
[647]		Dorina N. Rus	Dorina N. Rusu

* Sînt semnalate numai erorile de fond și doar unele formale ce îngreunează lectura